

ПОВІТРЯНИЙ
ЗАМОК,
ЩО ВИБУХНУВ

С. ЛАРССОН

СКАНДИНАВСЬКИЙ ГОСТРОСЮЖЕТНИЙ РОМАН

СТІГ
ЛАРССОН

КАРТА
СВІТУ

ПОВІТРЯНИЙ
ЗАМОК,
ЩО ВИБУХНУВ

F FOLIO

СТІГ
ЛАРСОН

МІЛЕНІУМ

ПОВІТРЯНИЙ
ЗАМОК,
ЩО ВИБУХНУВ

СКАНДИНАВСЬКИЙ
ГОСТРОСЮЖЕТНИЙ
РОМАН

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2011

ЧАСТИНА 1
ІНТЕРМЕЦО В КОРИДОРІ
8—12 КВІТНЯ

Учасницями американської Громадянської війни були близько шестисот жінок. Вони завербувалися до армії, перебравшись у чоловічий одяг. Очевидно, тут Голлівуд випустив з уваги певний фрагмент історії — чи, може, тема ця надто несимпатична з ідеологічного погляду? Жінкам, які ігнорують межі статевих відмінностей, завжди на превелику силу доводилося завойовувати собі місце в історичних працях, але ніде цю межу не видно так виразно, як у питанні військових дій та застосування зброї.

А втім, історія — від античності до сьогодення — рясніє численними згадками про амазонок, таких собі жінок-войовниць. У разі, коли войовниці при тому ще й королеви, тобто представниці правлячого класу, ці приклади відомі всім. Річ у тім, що політика престолоспадкування, подобається це комусь чи ні, раз у раз садовить на трон ту чи іншу жінку. А позаяк хід історії не зважає на стать і війни трапляються навіть у той час, коли правителем країни буває жінка, королевам-войовницям доводиться перебирати на себе ту саму роль, що свого часу випала Черчиллю, Сталіну, Рузвельту та подібним до них, а історичні

книги внаслідок цього бувають змушені приділити їм увагу на своїх сторінках. Семіраміда з Ніневії, засновниця ассирійської держави, і Боадіцея (Боудікка), яка стала на чолі одного з найкривавіших повстань корінних британців проти римлян, — це тільки два приклади. Останній, до речі, встановлено пам'ятник край мосту через Темзу, навпроти Біл-Бена. Навідайте її, якщо випаде нагода бути неподалік.

Водночас про жінок, які воювали як прості солдати, брали до рук зброю й служили незгірше за чоловіків, в історичних книжках, як правило, не згадується. Проте такі існували завжди. Ще й тепер жодна війна не відбувається без участі жінок.

Розділ 01

П'ятниця, 8 квітня

Сестра Ханна Нікандер розбудила доктора Андерса Юнассона, коли годинник показував майже пів на другу ночі.

— Що сталося? — розгублено запитав він.

— До нас летить вертоліт. Пацієнтів двоє: літній чоловік та молода жінка, у якої вогнепальні поранення.

— Зрозуміло, — втомлено мовив Андерс Юнассон.

Він почувався зовсім сонним, хоча подрімав не більш як півгодини. Цієї ночі йому випало чергування у відділенні невідкладної допомоги Сальгренської лікарні Гетеборга. Вечір видався як ніколи важким. Від початку його чергування, з 18.00, лікарня прийняла чотирьох пацієнтів, постраждалих унаслідок лобового зіткнення автомобілів поблизу містечка

Ліндуме. Один з них перебував у критичному стані, а в іншого констатували смерть майже відразу, як привезли у відділення. Ще Андерс Юнассон надав допомогу офіціантці, яка обварила ногу на кухні якогось ресторану з Авеню, потім урятував життя чотирилітньому хлопчині, що проковтнув колесо від іграшкового автомобіля і був доставлений до лікарні без ознак дихання. Далі доктор устиг перебинтувати дівчинку, що їхала на велосипеді і втрапила до ями. Дорожні служби не придумали нічого іншого, як вирити яму на з'їзді з велосипедної доріжки, а невідомий доброзичливець ще й зіпхнув у яму огорожу. На обличчя дівчинці наклали шов з чотирнадцяти стібків, до того ж їй знадобляться два нові передні зуби. На додачу Юнассон пришив шматочок великого пальця столяру-аматору, який той відсік собі рубанком.

На одинадцятую годину кількість потребуючих невідкладної допомоги зменшилася. Доктор зробив обхід і перевірів стан пацієнтів, доставлених раніше, які вже перебралися до кімнати відпочинку. Він спробував трохи оговтатися. Чергування тривало до 6.00, і Андерсу Юнассону не так часто вдавалося поспати, навіть якщо нікого не доставляли на «швидкій», та цю ніч він заснув майже миттєво.

Сестра Ханна Нікандер подала йому кухоль чаю. Вона ще не встигла дізнатися жодних подробиць про пацієнтів, на яких чекали у відділенні.

Андерс Юнассон поглянув у вікно і побачив над морем потужні спалахи блискавок. Здається, вертоліт устиг вилетіти в останню хвилину — раптово почався сильний дощ і на Гетеборг обрушилася негода.

Стоячи біля вікна, він почув шум мотора і побачив, як шквалистий вітер розгойдує вертоліт, що наближається до

посадкового майданчика. Затамувавши подих, Андерс Юнассон напружено стежив, як льотчик насилу зберігає контроль над машиною. Потім вертоліт зник з його поля зору, і він почув, що мотор зменшив оберти. Ковтнувши чаю, доктор відставив кухню.

Ноші Андерс Юнассон зустрів біля входу до відділення невідкладної допомоги. Ще один черговий лікар, Катаріна Хольм, заходила коло пацієнта, якого ввезли першим, — літнього чоловіка, у якого було дуже понівечене обличчя. Докторові Юнассону дістався другий потерпілий — жінка з вогнепальними пораненнями. Він швидко оглянув її, скориставшись окуляром, і констатував, що перед ним дівчина, зовні не більше двадцяти років, сильно забруднена землею і кров'ю, з важкими ушкодженнями. Зазирнувши під плед, у який її закутала Служба порятунку, він зауважив, що рани на стегні та плечі хтось заклеїв широким сріблястим скотчем, і визнав це на рідкість слушним: скотч утримував бактерії зовні, а кров усередині. Куля увійшла із зовнішнього боку стегна і пронизала м'язову тканину наскрізь. Потім він підвів плече дівчини і визначив місце входу другої кулі — в спині. Вихідного отвору не було, отже, куля застрягла десь у плечі. Андерс Юнассон сподівався, що легеню не ушкоджено, й оскільки крові в порожнині рота він не виявив, то зробив висновок, що, здається, до нещастя не дійшло.

— Рентген, — коротко кинув він медсестрі-асистентці. Більш детальних пояснень вона не потребувала.

Насамкінець Андерс Юнассон розрізав пов'язку на голові дівчини, накладену персоналом Служби порятунку. Намацавши пальцями вхідний отвір і зрозумівши, що в дівчи-

ни — поранення в голову, він похолов. Вихідного отвору тут також не було.

Андерс Юнассон на секунду зупинився і поглянув на дівчину. Йому раптом стало якось моторошно. Він часто порівнював себе з воротарем, що стоїть між пацієнтом і похоронним бюро «Фонус». На його робочому місці щодня бували люди в різному стані, але з однією і тією самою метою — дістати допомогу. Серед них і сімдесятичотирилітні тітоньки, в яких зупинялося серце просто в найбільшому торговельному центрі «Нурдстан», чотирнадцятилітні хлопчаки, які прохромили собі викруткою ліву легеню, і шістнадцятилітні дівчиська, що об'їлися пігулок екстезі, а потім танцювали по вісімнадцять годин і падали з посинілими обличчями як мертві. Траплялися жертви виробничих травм і різного насильства. Бували малюки, атаковані бійцівськими собаками на площі Васаплатсен, і майстровиті чоловіки, що збиралися тільки підпиляти кілька дощок електропилкою «Блек-і-декер» і випадково розрізали собі зап'ястя до мозкової трубочастої кістки.

Андерс Юнассон був їхнім останнім рубежем оборони. Саме йому доводилося вирішувати, як діяти, — якби він помилився, пацієнт міг би померти або до кінця свого життя залишитися інвалідом. Найчастіше доктор діяв правильно, оскільки проблеми переважної більшості пацієнтів мали цілком конкретний характер і потребували застосування зрозумілих і конкретних заходів; скажімо, удар ножем у легеню або роздроблення кісток унаслідок автомобільної аварії. Виживе пацієнт чи ні — це залежало від ступеня тяжкості травми та вміння лікаря.

Але було два типи травм, які Андерс Юнассон ненавидів. Перший — це серйозні опіки, які майже незалежно від ужитих

заходів призводили до довічних страждань. Другий — це черепномозкові травми.

Дівчина, що лежала перед ним, могла жити з кулями в стегні і в плечі. Але шматочок свинцю, що застряг у неї в мозку, був проблемою зовсім іншого масштабу. Раптом він почув, що сестра Ханна щось говорить.

— Даруйте?

— Це вона.

— Що ви маєте на увазі?

— Лісбет Саландер. Дівчина, яку вже кілька тижнів розшукують за потрійне вбивство в Стокгольмі.

Андерс Юнассон поглянув на обличчя пацієнтки. Сестра Ханна мала рацію: копію паспортної фотографії цієї дівчини він, як і всі інші шведи, від самого Великодня регулярно бачив на перших сторінках газет перед будь-яким сигаретним кіоском. І от тепер убивцю підстрелили саму, що, мабуть, великою мірою було справедливо.

Проте його це не стосувалося. Його робота полягала у врятуванні життя пацієнта, хоч би хто він був — потрійний убивця чи нобелівський лауреат. Хай навіть те й інше одночасно.

Далі почалася типова, як для відділення невідкладної допомоги, хаотична, проте ефективна діяльність. Черговий персонал звично взявся до роботи. Одяг, який ще залишався на Лісбет Саландер, розрізали, сестра зміряла кров'яний тиск — 100/70, а доктор тим часом приставив до грудей пацієнтки стетоскоп і почав слухати удари серця. Вони здавалися відносно регулярними, на відміну від дихання, що було далеко не таким регулярним.

Не вагаючись, доктор Юнассон відразу визначив стан Лісбет Саландер як критичний. Рани на плечі та стегні ще могли зачекати — досить двох компресів або навіть тих шматків скотча, які так міцно приклеїла якась благородна душа. Головне — голова. Доктор Юнассон звелів зробити комп'ютерну томографію — за допомогою того самого томографа, в який лікарня вклала гроші платників податків.

Андерс Юнассон був блакитноокий блондин, родом з Умео. На різних посадах він пропрацював у Сальгренській та Східній лікарнях двадцять років — був науковим співробітником, патологом та лікарем відділення невідкладної допомоги. У нього була одна особливість, що приголомшувала колег і змушувала персонал пишатися роботою під його керівництвом: він ставив перед собою завдання не дати померти жодному з пацієнтів його зміни, і якимсь незрозумілим чином йому дійсно вдавалося триматися на нулі. Дехто з його пацієнтів, щоправда, все-таки помирав, але ставалося це вже в процесі подальшого лікування або з причин, що жодним чином не залежали від дій лікаря.

При тому у Юнассона був неортодоксальний погляд на лікарську майстерність. Він вважав, що інколи лікарі схильні занадто поспішно здаватися, гаразд не розібравшись, або ж марнують надто багато часу на спроби точно поставити пацієнтові діагноз. Певна річ, без цього неможливо призначити правильне лікування, але є одна проблема: доки лікар розмірковує, пацієнт може померти. У найгіршому ж разі лікар доходить висновку, що становище безнадійне, і припиняє лікування.

Проте пацієнта з кулею в голові Андерс Юнассон мав уперше за свою практику. Здається, тут був потрібен нейрохірург.

З цією сферою він ще не стикався, та нараз подумав, що, можливо, йому пощастило значно більше, ніж він заслуговує. Готуючись помитися і переодягтися для операції, він покликав до себе Ханну Нікандер.

— Є один американський професор, якого звать Френк Елліс. Він працює в Каролінській лікарні Стокгольма, та зараз саме перебуває в Гетеборзі. Він — відомий фахівець з проблем у ділянці мозку, а до того ж мій щирий друг. Мешкає в готелі «Редіссон» на Авеню. Будь ласка, дізнайтеся номер його телефону.

А доки Андерс Юнассон дожидався рентгенівських знімків, Ханна Нікандер хутко повернулася з номером готелю «Редіссон». Андерс Юнассон поглянув на годинник — 01.42 — і зняв слухавку. Нічний порт'є в «Редіссон» уперто відмовлявся з'єднувати його так пізно з будь-ким, тому доктор Юнассон змушений був, щоб домогтися свого, в досить різних виразах описати ситуацію як екстрену.

— Доброго ранку, Френку, — сказав Андерс Юнассон, коли слухавку нарешті зняли. — Це Андерс. Я дізнався, що ти в Гетеборзі. Не бажаєш приїхати до Сальгренської лікарні й поасистувати в операції на мозку?

— Ти з мене мерзотно знущаєшся? — долинуло англійською з іншого кінця дроту.

У голосі відчувався сумнів. Хоча Френк Елліс прожив у Швеції багато років і вільно говорив по-шведськи, дарма що з американським акцентом, та все ж віддавав перевагу англійській. Так вони зараз і розмовляли: Андерс Юнассон говорив по-шведськи, Елліс відповідав по-англійськи.

— Френку, мені шкода, що я прогавив твою лекцію, але я подумав, раптом ти зможеш дати мені урок приватним поряд-

ком? У мене тут жінка з пораненням у голову. Вхідний отвір просто над лівим вухом. Я б не телефонував тобі, якби не потребував second opinion¹. А ще — я навіть не уявляю кращого порадника для себе в цій ситуації.

— Ти це серйозно? — спитав Френк Елліс.

— Пацієнтка — двадцятип'ятилітня дівчина.

— Якій прострелили голову?

— Вхідний отвір є, а вихідного немає.

— Але вона жива?

— Слабкий, проте регулярний пульс, дихання менш регулярне, тиск сто на сімдесят. У неї, крім того, куля в плечі й вогнепальне поранення стегна. Гадаю, із цими двома проблемами я впоратися можу.

— Це звучить багатообіцяюче, — мовив професор Елліс.

— Багатообіцяюче?

— Якщо в людини отвір від кулі в голові, а вона, як і раніше, жива, то ситуацію слід вважати обнадійливою.

— Ти можеш бути моїм асистентом?

— Я, мушу зізнатися, незле погуляв увечері в товаристві добрих приятелів, до ліжка добрався близько першої ночі, тож у мене в крові, здається, пристойний вміст алкоголю.

— Приймати рішення і робити втручання буду я. Але мені потрібен асистент, який би допоміг не наробити дурниць. І, чесно кажучи, коли йдеться про оцінку пошкоджень мозку, навіть п'яний як чіп професор Елліс, ймовірно, дасть мені багато очок уперед.

— Гаразд. Я приїду. Але віднині ти — мій боржник.

— Таксі чекає біля готелю.

¹ Думки іншого лікаря (англ.).

Професор Френк Елліс зсунув окуляри на лоба, почував потилицю, намагаючись зосередитися на екрані комп'ютера, де було видно всі куточки і закутки мозку Лісбет Саландер. П'ятдесятитрилітній, з чорним, аж до синього відтінку, волоссям, що ледь взялося сивиною, й темною щетиною, зі статурою, за якою вгадувався частий бувалець гімнастичного залу, Елліс скидався на другорядного персонажа з Міської служби швидкої допомоги.

Френку Еллісу подобалося в Швеції. Приїхавши сюди молодим ученим за обміном наприкінці 1970-х, він затримався на два роки. Потім раз у раз приїжджав знову, аж поки йому не запропонували посаду професора в Каролінській лікарні. На той час його ім'я вже здобуло міжнародну популярність.

Андерс Юнассон знав Френка Елліса протягом чотирнадцяти років. Уперше вони зустрілися на семінарі в Стокгольмі, де виявили, що обидва — завзяті рибалки. Андерс запросив американця на риболовлю до Норвегії. Упродовж усіх цих років вони підтримували зв'язок і часто вдвох виїжджали на природу, проте працювати разом їм ще не випадало.

— Мозок — це таїнство, — промовив професор Елліс. — Я присвятив його вивченню двадцять років. А загалом навіть більше.

— Я знаю. Пробач, що я тебе витягнув, але...

— Пусте. — Френк Елліс махнув рукою. — З тебе пляшка «Гранманье», коли ми наступного разу поїдемо рибалити.

— Згода. Це недорого.

— Кілька років тому, за часів моєї роботи в Бостоні, у мене була одна пацієнтка — я описав цей випадок у «Нью Інгланд джорнал оф медсін», — дівчина такого ж віку, як твоя. Вона прошувала до університету, коли хтось вистрілив у неї з ар-

балета. Стріла влучила в кінець брови зліва, прохромила голову і вийшла майже посередині потилиці.

— І дівчина вижила? — спитав уражений Юнассон.

— Коли її доставили до лікарні, вигляд у неї був жахливий. Ми підрізали стрілу і засунули голову дівчини в томограф. Стріла пройшла просто крізь мозок. За логікою речей дівчина вже мала б померти або, принаймні, перебувати в комі.

— Яким же був її стан?

— Вона не втрачала свідомість і, більш того, зберігала цілковиту ясність розуму, хоча, зрозуміло, була страшенно налякана. Єдина проблема полягала в тому, що в неї в голові стирчала стріла.

— Що ти зробив?

— Ну, я взяв щипці, висмикнув стрілу і заклеїв рану пластиром. Приблизно так.

— Дівчина вижила?

— До моменту виписки її стан вважався критичним, але, чесно кажучи, її можна було відправляти додому ще першого дня. У мене ніколи не було здоровішої пацієнтки.

Андерс Юнассон вже був подумав, чи не знущається з нього часом професор Елліс.

— А іншого разу, — вів далі Елліс, — кілька років тому, в Стокгольмі, моїм пацієнтом був сорокадволітній чоловік, який ударився головою об віконну раму, причому не надто сильно. Йому відразу стало так зле, що «швидка допомога» відвезла його до лікарні. До мене він потрапив у непритомному стані. У нього була маленька гуля і зовсім невеликий крововилив. Проте за дев'ять днів він помер у реанімації, так і не прийшовши до тями. Я й досі не знаю, що стало причиною смерті. У протоколі розтину ми написали «крововилив у мозок уна-

слідок нещасного випадку», але нікого з нас цей висновок не задовольнив. Крововилив був таким незначним і розташовувався таким чином, що взагалі не повинен був ні на що вплинути. Проте в нього поступово відмовили печінка, нирки, серце і легені. Чим старшим я стаю, тим більше сприймаю все це як свого роду рулетку. Особисто мені здається, що ми ніколи не зуміємо точно визначити, як саме функціонує мозок. Що ти збираєшся робити?

Він постукав ручкою по зображенню на екрані комп'ютера.

— Я сподівався, що це мені поясниш ти.

— Розкажи, як ти оцінюєш ситуацію.

— Ну, по-перше, схоже, що куля малого калібру. Вона потрапила в скроню, увійшла в мозок сантиметрів на чотири й зупинилася біля бічного шлуночка, де є крововилив.

— Заходи?

— Користуючись твоєю термінологією — узяти щипці й виїняти кулю тим самим шляхом.

— Чудова пропозиція. Але я б, мабуть, скористався найтоншим з твоїх пінцетів.

— Так просто?

— А що нам залишається робити? Ми можемо залишити кулю на місці, і не виключено, що пацієнтка проживе до ста років, але це теж як Бог дасть. До того ж у неї може розвинутися епілепсія чи мігрень і будь-яка інша проблема. А було б украй небажано свердлити їй череп і робити операцію через рік, коли сама рана вже заживе. Куля лягла трохи вбік від великих кровоносних судин. У цьому випадку я б рекомендував тобі її витягнути, але...

— Але що?

— Куля мене особливо не турбує. Поранення мозку дивні — якщо дівчина вижила, отримавши кулю в голову, це говорить про те, що вона переживе і її видалення. Проблема швидше зосереджена тут. — Він показав ділянку на екрані. — Довкола вхідного отвору є безліч відламків кісток. Я бачу щонайменше дюжину фрагментів завдовжки кілька міліметрів. Деякі з них устроїлися просто в тканину мозку. Якщо ти будеш не надто обережним, вони можуть її вбити.

— Ця частина мозку пов'язана з мовленням і математичними здібностями.

Елліс знизав плечима.

— Мамба-джамба. Я жодного уявлення не маю, для чого ці сірі клітинки призначені. Ти можеш зробити тільки те, що в твоїх силах. Оперуватимеш ти. А я стоятиму за спиною. Можу я позичити одяг і де-небудь вимити руки?

Мікаель Блумквіст скосив погляд на годинник і побачив, що вже початок четвертої ранку. Його зап'ястя були скуті кайданками. На секунду заплющив очі — смертельно втомлений, він тримався лише на адреналіні. Знов розплющивши очі, Мікаель зі злістю поглянув на комісара Тумаса Польссона і зустрівся з його враженим поглядом. Вони сиділи за кухонним столом у білому фермерському домі, неподалік невеликого міста Носсебру, в містечку під назвою Госсеберга, про яке Мікаель уперше в житті почув менш ніж дванадцять годин тому. Катастрофа була очевидною.

— Ідіот, — сказав Мікаель.

— Послухай-но...

— Йолоп, — повторив Мікаель. — Я ж, сто чортів, попереджав, що він смертельно небезпечний. Адже я говорив, що

з ним слід поводитися, як з гранатою з висмикнутою чекою. Він уже вбив щонайменше трьох, він сильний, як танк, і вбиває просто голіруч. А ти посилаєш заарештовувати його двох сільських поліцейських, ніби він звичайний суботній п'яниця.

Мікаель знов заплющив очі. Цікаво, що ще цієї ночі може піти наперекосяк?

Тяжко поранену Лісбет Саландер він відшукав на початку першої. Викликав поліцію і зумів умовити Службу порятунку вислати вертоліт у віддалену садибу та евакуювати Лісбет до Сальгрєнської лікарні. Він докладно описав її поранення та кульовий отвір у голові і заручився підтримкою якоїсь розумної й тямущої людини, яка визнала, що їй негайно потрібна медична допомога.

Проте вертоліт довелося чекати понад півгодини. Мікаель пішов до скотарника, що слугував одночасно гаражем, вивів звідти дві машини, увімкнув фари і освітив поле перед будинком, позначивши таким чином посадковий майданчик.

Команда вертольота і двоє прибулих санітарів діяли звично й професійно. Один із санітарів почав надавати першу допомогу Лісбет Саландер, а другий заходився коло Олександра Залаченка, відомого також під ім'ям Карла Акселя Бодіна. Залаченко був батьком і одночасно лютим ворогом Лісбет Саландер. Він намагався її вбити, але не зумів. Чоловіка, теж з важкими пошкодженнями, Мікаель знайшов у дровитні — його щока й лобна кістка були розрубані сокирою.

Чекаючи на вертоліт, Мікаель зробив для Лісбет усе, що міг: дістав із шафи чисте простирадло, розрізав його і наклав перші пов'язки. Потім побачив, що кров у кульовому отворі на голові згорнулася, закривши його, ніби корком, і завагався, чи можна перев'язувати голову. Нарешті він обмотав їй голо-

ву простирадлом, не зтягуючи, в основному заради того, щоб хоч трохи захистити рану від бактерій та бруду. Кровотечу ж із кульових отворів на стегні й плечі Мікаель зупинив найпримітивнішим чином: знайшов у шафі рулон широкого сріблястого скотча і просто стягнув ним рани. Вологою носовою хусткою він обтер Лісбет обличчя і постарався хоча б частково відтерти глиняну коросту, що засихала.

До сараю, де чекав на допомогу Залаченко, Мікаель не ходив. У глибині душі він вирішив, що йому за великим рахунком до Залаченка байдуже.

Ще до прибуття Служби порятунку він зателефонував Еріці Бергер і розповів про ситуацію.

— Ти не поранений? — спитала Еріка.

— Зі мною все гаразд, — відповів Мікаель. — Лісбет поранена.

— Бідолашна дівчинка, — сказала Еріка Бергер. — Я увечері прочитала звіт Бйорка про проведене розслідування СЕПО¹. Як ти думаєш із цим розбиратися?

— У мене зараз немає сил про це думати.

Розмовляючи з Ерікою, він сидів на підлозі поряд з диваном і наглядав за Лісбет Саландер. Раптом його рука випадково зачепила кинутий біля дивана одяг — щоб перев'язати поранене стегно, йому довелося стягти з дівчини черевики і брюки. У кишені брюк він намацав якийсь твердий предмет і витяг кишеньковий комп'ютер «Палм Тангстен Т3».

Нахмуривши брови, Мікаель задумливо розглядав його. Коли пролунав шум вертольота, він сховав комп'ютер до внут-

¹ СЕПО — Служба державної безпеки Швеції.

рішньої кишені своєї куртки. Далі, доки ще ніхто не з'явився, він нахилився і перевірів усі кишені Лісбет Саландер. Там виявився ще один комплект ключів від її квартири та паспорт на ім'я Ірене Нессер. Мікаель поспішно засунув обидва предмети до себе в сумку.

Перша поліцейська машина, з Фредріком Торстенссоном і Гуннаром Андерссоном з поліції Трольхеттана, прибула за кілька хвилин після приземлення вертольота Служби порятунку. За ними прибув комісар патрульної служби Тумас Польссон, який негайно перебрав командування на себе. Підійшов Мікаель і почав розповідати, що сталося. Польссон здався йому самовдоволеним і прямолінійним старшиною. З його приїздом все пішло шкереберть.

Польссон навіть не робив спроб зрозуміти, про що говорить Мікаель. Він, здавалося, дивно нервував і уловив лише те, що поранена дівчина на підлозі перед кухонним диваном і є та сама розшукувана за потрійне вбивство Лісбет Саландер, а отже, цінна здобич. Польссон тричі спитав зайнятого невідкладною справою санітара зі Служби порятунку, чи не можна її відразу заарештувати. Нарешті санітар звівся на ноги і заволав до Польссона, щоб той не підходив до нього ближче ніж на метр.

Тоді Польссон зосередив увагу на лежачому в сараї пораненому Олександрові Залаченку, і Мікаель чув, як він доповідав по рації, що Саландер, очевидно, намагалася вбити ще одну людину.

До цього моменту Мікаель був уже такий лютий на Польссона, який явно пропускав повз вуха його пояснення, що підвищив голос і спробував змусити Польссона негайно зате-

лефонувати до Стокгольма інспектору кримінальної поліції Яну Бубланськи. Він навіть вийняв свій мобільний телефон і запропонував набрати номер, але Польссон залишив цю пропозицію без уваги.

А далі Мікаель зробив помилку.

Він рішуче заявив, що справжній винуватець потрійного вбивства, якого звать Рональд Нідерман, цей влаштований, як бронейний робот, і хворий на вроджену аналгезію громила, зараз сидить зв'язаний у канаві край дороги на Носсебру. Мікаель описав, де саме можна знайти Нідермана, і порекомендував поліції мобілізувати для його арешту взвод спецназу. Польссон запитав, яким чином Нідерман опинився в канаві, і Мікаель чесно зізнався, що сам загнав його туди під загрозою застосування зброї.

— Зброї? — зацікавився комісар Польссон.

Мікаель уже мав би зрозуміти, що Польссон — недоумок. Йому слід було взяти мобільний телефон, самому подзвонити Яну Бубланськи і попросити того втрутитися, щоб з очей Польссона нарешті впала полуда, за якою той, схоже, нічого не бачив. Замість цього Мікаель зробив помилку номер два, спробувавши здати зброю, що лежала в нього в кишені куртки, — пістолет «Кольт-1911 Гавернмент», який він виявив удень у стокгольмській квартирі Лісбет Саландер і за допомогою якого впорався з Рональдом Нідерманом.

Але це призвело до того, що Польссон відразу заарештував Мікаеля Блумквіста за незаконне носіння зброї, а потім велів поліцейським Торстенссону й Андерссону вирушити до вказаного Мікаелем місця і перевірити правдивість його слів — чи дійсно в канаві сидить людина, прив'язана до дорожнього знака «Обережно, лосі». У разі якщо все підтвердиться, поліцей-

ським наказувалося скувати чоловіка наручниками і доставити його до Госсєберги.

Мікаель негайно запротестував, пояснивши, що Рональд Нідерман — не та людина, яку можна так просто заарештувати і начепити кайданки, він — смертельно небезпечний убивця. Але й ці протести Мікаеля Польссон так само проігнорував, і тут втома нарешті взяла своє: Мікаель обізвав Польссона тупим кретином і заволав, щоб Торстенссон з Андерссоном наплювали на його розпорядження й викликали підкріплення, інакше вони упустять Рональда Нідермана.

Цей спалах став причиною того, що Мікаеля самого закували в кайданки і посадили на задне сидіння комісарської машини Польссона, звідки він, проклинаючи все на світі, спостерігав від'їзд Торстенссона з Андерссоном. Єдиним світлим моментом було те, що Лісбет Саландер занесли до вертольота, а зараз він уже зник над верхівками дерев у напрямку до Сальгрєнської лікарні. Мікаель почувався цілковито безпорадним, не мав жодної інформації і міг тільки сподіватися, що Лісбет потрапить до рук умілих лікарів.

Доктор Андерс Юнассон зробив два глибокі розрізи, аж до черепної кістки, і відгорнув шкіру довкола вхідного отвору, зафіксувавши клапті за допомогою затисків. Операційна сестра обережно ввела відсмоктувач для видалення крові. Потім настав складний момент — для розширення отвору в черепній кістці довелося використовувати бор. Процедура проходила нервуюче-повільно.

Врешті-решт Юнассон зробив чималий отвір для того, щоб підібратися до мозку Лісбет Саландер. Він обережно ввів у мозок зонд і на кілька міліметрів розсунув канал рани. Потім,

використовуючи ще тонший зонд, намацав кулю. На рентгенівському знімку було видно, що куля розвернулася і лежить під кутом сорок п'ять градусів до каналу. Тим самим зондом Юнассон став обережно підштовхувати кінець кулі, і після серії невдалих спроб йому вдалося трохи підняти її і розвернути в потрібному напрямі.

Після цього він увів до рани тонкий пінцет з рифленими губками, міцно затиснув основу кулі і захопив її всю, потім потягнув пінцет вертикально вгору. Разом з пінцетом кулю було витягнуто назовні майже без жодного опору. Юнассон на секунду підніс її до світла, переконався, що вона, схоже, не має жодних пошкоджень, і поклав у чашку.

— Промийте, — сказав він. Його розпорядження негайно виконали.

Кинувши погляд на ЕКГ, він помітив, що серце пацієнтки як і раніше працює нормально.

— Пінцет.

Юнассон опустил нижче потужну лупу всячого штатива, зосередивши увагу на відкритій поверхні рани.

— Обережно, — застеріг професор Френк Елліс.

Протягом наступних сорока п'яти хвилин Андерс Юнассон витягав з поверхні довкола вхідного отвору не менше тридцяти двох дрібних осколків кістки. Найдрібніший з них незброєним оком був майже не видний.

Поки Мікаель роздратовано намагався витягнути з нагрудної кишені телефон, що в кайданках було непосильним завданням, до Госсєберґи прибуло ще кілька машин з поліцейськими та технічним персоналом. Комісар Польссон направив прибулих фіксувати технічні докази в дровітні і проводити

детальний обшук у житловому будинку, де було знайдено кілька одиниць зброї. Мікаель смиренно слідкував за їх діями зі свого наглядового пункту — заднього сидіння автомобіля Польссона.

Минула майже година, доки керівник операції, схоже, зрозумів-таки, що поліцейські Торстенссон і Андерссон, послані заарештувати Рональда Нідермана, ще не повернулися із завдання. Він раптом набрав спантеличеного вигляду і забрав Мікаеля на кухню, де ще раз попросив його описати дорогу.

Мікаель заплющив очі.

Він усе ще сидів на кухні разом з Польссоном, коли надійшла звістка від пікетників, посланих на допомогу Торстенссону з Андерссоном. Поліцейського Гуннара Андерссона виявили мертвим зі скрученими в'язами. Його колега Фредрік Торстенссон був живий, але жорстоко побитий. Обох знайшли в канаві біля дорожнього знака «Обережно, лосі». Їх табельна зброя і поліцейська машина зникли.

Ситуація, яка до того певною мірою комісарові Тумасу Польссону була зрозумілою, раптом вилилася в необхідність розбиратися з убивством поліцейського і втечею озброєного головоріза.

— Кретин, — сказав Мікаель Блумквіст.

— Образи на адресу поліцейського справі не допоможуть.

— Щодо цього ми сходимося. Але я засаджу тебе за посадові помилки з таким розголосом, що мало не буде. І перш ніж я з тобою остаточно розберуся, ти прикрасиш собою всі газети країни як найтупіший поліцейський Швеції.

Загроза бути виставленим на прилюдне осміяння нарешті подіяла на Тумаса Польссона — він занервував.

— Що ти пропонуєш?

— Я вимагаю, щоб ти зателефонував до Стокгольма інспекторові Яну Бубланськи. Негайно.

Коли задзвонив мобільний телефон, поставлений на зарядку в іншому кутку спальні, інспектор кримінальної поліції Соня Мудіг здригнулася і прокинулася. Поглянувши на будильник на нічному столику, вона з відчаєм відзначила, що зараз лише початок п'ятої ранку. Потім вона поглянула на чоловіка, що мирно хропів поряд, — він здатний проспати навіть артобстріл, пустивши його повз вуха. Підвівшись з ліжка, Соня знайшла потрібну кнопку на телефоні.

«Ян Бубланськи, — подумала вона. — Хто ж іще».

— У районі Тролльхеттана справжній рейвах, — облишивши формальності, привітався шеф. — Потяг Х2000 до Гетеборга відходить за десять хвилин на шосту.

— Що сталося?

— Блумквіст знайшов Саландер, Нідермана й Залаченка. Блумквіста заарештували за образу поліцейського, опір і незаконне носіння зброї. Саландер з кулею в голові відправлено до Сальгрєнської лікарні. Залаченко теж у Сальгрєнській лікарні, з сокирою в нозі. Нідерман утік. Він цієї ночі вбив поліцейського.

Соня Мудіг двічі кліпнула очима. Враз налягла втома, їй страшенно захотілося знову лягти в ліжку, взявши місячну відпустку.

— Х2000 десять хвилин на шосту. Гарзд. Що я маю робити?

— Брати таксі й вирушати на Центральний вокзал. З тобою поїде Єркєр Хольмберг. Зв'яжіться з таким собі комісаром Ту-

масом Польссоном з поліції Тролльхеттана, який вочевидь відповідальний за багато що з нічного розгардіяшу і, за словами Блумквіста, — я цитую — рідкісний кретин.

— Ти розмовляв з Блумквістом?

— Він, здається, заарештований і сидить у кайданках. Мені вдалося умовити Польссона кілька хвилин потримати йому слухавку. Я зараз їду на Кунгсхольмен¹ і постараюся розібратися в тому, що відбувається. Будьте на зв'язку.

Соня Мудіг ще раз поглянула на годинник. Потім викликала таксі й на хвилину стала під душ. Вона почистила зуби, швидко зачесала гребінцем волосся, вбралася в чорні брюки, таку ж футболку та сірий жакет. Поклала до сумки на ремені табельну зброю і вдягла темно-червону шкіряну куртку. З під'їзду вона вийшла в ту саму хвилину, коли під'їхало таксі.

Шукати колегу, інспектора Єркера Хольмберга, Соні було не потрібно. Вона розраховувала застати його у вагоні-ресторані і не помилилася. Він уже встиг узяти їй бутерброд і каву. Протягом п'яти хвилин вони мовчки снідали, але врешті-решт Хольмберг відставив філіжанку.

— Мабуть, варто змінити професію, — сказав він.

О четвертій ранку з Гетеборга нарешті прибув інспектор Маркус Ерландер з відділу по боротьбі з насильницькими злочинами і перебрав керівництво на себе, змінивши заклопотаного справами Тумаса Польссона. Ерландер був сивочолим товстуном років п'ятдесяти. Найперше він наказав вивільни-

¹ Кунгсхольмен — острів у Стокгольмі, де, зокрема, розташоване Державне поліцейське управління.

ти Мікаеля Блумквіста з кайданків і запропонував йому булочки та каву з термоса. Удвох вони сіли у вітальні, щоб поговорити віч-на-віч.

— Я розмовляв з Бубланськи із Стокгольма, — сказав Ерландер. — Ми знаємо один одного вже багато років. Ми обидва шкодуємо про те, як з вами повівся Польссон.

— Йому сьогодні вночі вдалося погубити поліцейського, — промовив Мікаель.

Ерландер кивнув.

— Я був особисто знайомий з поліцейським Гуннаром Андерссоном. До переїзду в Тролльхеттан він служив у Гетеборзі. У нього залишилася трирічна донечка.

— Я шкодую. Я намагався застерегти...

Ерландер кивнув:

— Я так і зрозумів. Ви навіть вживали деякі круті слова і тому опинилися в кайданках. Це ж ви добили Веннерстрьома, чи не так? Бубланськи стверджує, що ви з біса настирливий журналіст і взагалі навіжений приватний детектив, але, можливо, знаєте, про що говорите. Ви можете до пуття розповісти мені про справу?

— Це розв'язка історії з убивством моїх друзів Даґа Свенссона та Міа Берґман з Енскеда і чоловіка, який не був моїм другом, — адвоката Нільса Б'юрмана, опікуна Лісбет Саландер.

Ерландер знову кивнув.

— Як вам відомо, поліція ще від Великодня ловила Лісбет Саландер, — продовжував Мікаель. — Її підозрювали в потрійному вбивстві. Спершу ви маєте чітко зрозуміти, що Лісбет Саландер не винна в цих убивствах. Вона тут скоріше жертва.

— Я не мав жодного стосунку до справи Саландер, але після всього, що писали в пресі, досить важко повірити, що вона цілком невинна.

— Проте це так. Вона невинна. І крапка. Справжнім убивцею є Рональд Нідерман, який сьогодні вночі вбив вашого колегу Гуннара Андерссона. Він працює на Карла Акселя Бодіна.

— Того самого Бодіна, що зараз лежить у Сальгрєнській лікарні з сокирою в нозі.

— Суто технічно сокири в нього в нозі більше немає. Я припускаю, що його рубонула Лісбет. Його справжнє ім'я Олександр Залаченко. Він — батько Лісбет і в минулому професійний убивця з російської військової розвідки. До Швеції він перебрався в сімдесяті роки і аж до краху Радянського Союзу працював на СЕПО. Відтак жив з бандитизму.

Ерландер задумливо поглянув на співрозмовника, що сидів проти нього на дивані. Мікаель Блумквіст геть спітнів і здавався одночасно змерзлим і смертельно змореним. Досі його розповідь звучала аргументовано і зв'язно, однак Тумас Польссон, до якого Ерландер не мав великої довіри, попереджав, що Блумквіст верзе якусь нісенітницю про російських агентів і німецьких убивць, робота з якими навряд чи входить до сфери діяльності шведської кримінальної поліції. Тепер Блумквіст саме дійшов до тієї частини історії, яку Польссон зігнував. Проте в стічній канаві край дороги на Носсебру справді лежали двоє поліцейських — один мертвий, другий важко поранений, і Ерландер був готовий слухати далі. Щоправда, в його голосі мимоволі вчувалася легка недовіра.

— Добре. Російський агент.

Блумквіст мляво усміхнувся, очевидно усвідомлюючи, як по-дурному звучить його історія.

— Колишній російський агент. Я можу документально підтвердити кожне своє твердження.

— Кажіть далі.

— У сімдесяті роки Залаченко був найважливішим шпигуном. Він попросив політичного притулку, і співробітники СЕПО взяли його під своє крило. Наскільки я знаю, у процесі розвалу Радянського Союзу таких випадків було не-мало.

— Гарзд.

— Як я вже сказав, мені невідомо, що саме сталося тут цієї ночі, але Лісбет вистежила батька, з яким не зустрічалася п'ятнадцять років. Колись він так по-звірячому побив її матір, що та стала інвалідом і згодом померла від невиліковних травм. Він намагався вбити й Лісбет і, через Рональда Нідермана, стояв за вбивствами Дага Свенссона та Міа Бергман. Крім того, він винен у викраденні подруги Лісбет Міріам Ву — пам'ятаєте гучний поєдинок Паоло Роберто в містечку Нью-варн?

— Якщо Лісбет Саландер ударила батька сокирою по голові, то вона не зовсім невинна.

— У самої Лісбет Саландер на тілі три кульові поранення. Гадаю, можна буде стверджувати, що це була самооборона. Мене цікавить...

— Що?

— Лісбет була геть вимазана землею і глиною, так, що її волосся злиплося в суцільну грудку грязюки. Під одягом у неї було повно піску. Таке враження, ніби вона побувала в могилі.

А Нідерман має таку звичку — закопувати людей. Поліція Сьодертельє виявила неподалік від Нюкварна, у лісі поряд із складськими будівлями, дві могили.

— Вже три. Вчора пізно ввечері знайшли ще одне поховання. Але якщо Лісбет Саландер підстрелили й закопали — як же вона тоді виявилася на поверхні з сокирою в руках?

— Я не маю й гадки, що сталося, але Лісбет — неймовірно сильна людина. Я намагався вмовити Польссона викликати сюди наряд із собаками.

— Вони вже в дорозі.

— Чудово.

— Польссон заарештував вас за образу.

— Протестую. Я назвав його ідіотом, тупим кретином і йолопом. Жоден з цих епітетів не є в даному контексті образою.

— Гм. Але вас заарештували ще й за незаконне носіння зброї.

— Я помилився, намагаючись здати йому зброю. Більше я на цю тему нічого не скажу, доки не пораджуся зі своїм адвокатом.

— Гаразд. Облишмо це. Зараз нам треба обговорити важливіші справи. Що вам відомо про Нідермана?

— Він убивця. З ним щось не так: ростом він два з гаком метри і збитий міцно, як бойовий робот. Запитайте Паоло Роберто — він мав з ним боксерський поєдинок. Нідерман хворий на вроджену аналгезію. Ця хвороба виражається в тому, що трансмітерна субстанція в провідних шляхах нервової системи не функціонує, і, отже, він не відчуває болю. Він німець, народився в Гамбурзі, замолоду був скінхедом. Його перебування на волі становить смертельну небезпеку.

— Ви маєте хоча б якесь припущення, куди він міг утекти?

— Ні. Я тільки знаю, що приготував його для арешту, але тут заходився командувати тупак із Трольхеттана.

Близько п'ятої ранку доктор Андерс Юнассон стягнув брудні від крові латексні рукавички і вкинув їх у кошик для сміття. Операційна сестра накладала компреси на кульову рану на стегні. Операція тривала три години. Доктор поглянув на поголену, понівечену і вже перебинтовану голову Лісбет Саландер, і зненацька його охопила та хвиля ніжності, яку він нерідко відчував до своїх прооперованих пацієнтів. Судячи з газет, Лісбет Саландер була вбивцею декількох чоловік і хворіла на психічні відхилення, але в його очах вона зараз скоріше мала вигляд підстреленого горобця. Він похитав головою, а далі поглянув на доктора Френка Елліса, що спостерігав за ним з невідомим інтересом.

— Ти чудовий хірург, — сказав Елліс.

— Я можу пригостити тебе сніданком?

— А тут можна де-небудь роздобути млинці з варенням?

— Вафлі, — відповів Андерс Юнассон. — У мене вдома. Я зараз зателефоную дружині, а потім ми викличемо таксі. — Він зупинився і поглянув на годинник. — Але якщо гарненько подумати, то телефонувати, мабуть, не варто.

Адвокат Анніка Джанніні прокинулася відразу, як від поштовху. Годинник, як вона побачила, повернувши голову праворуч, показував за дві хвилини шосту. О восьмій ранку її чекала перша зустріч з клієнтом. Вона поглянула ліворуч, на чоловіка — Енріко Джанніні, який блаженно спав і збирався прокидатися в кращому разі близько восьмої. Анніка помор-

гала очима, щоб прогнати сон, підхопилася, увімкнула кавоварку і стала під душ. Пробула у ванній досить довго. Потім надягнула чорні брюки, білий пуловер і червоний піджак; підсмажила собі два тости, поклала на них сир, апельсиновий джем і шматочки авокадо і о пів на сьому вмостилася снідати перед телевізором у вітальні — коли саме настав час новин. Вона відпила кави і вже хотіла було відкусити тост, але тут почула перелік основних тем випуску.

Одного поліцейського вбито і одного тяжко поранено. Драматичні події цієї ночі, що завершилися затримкою розшукуваного вбивці трьох осіб — Лісбет Саландер.

Спочатку Анніці важко було розібратися в тому, що сталося, бо спершу в неї склалося враження, що поліцейського вбила Лісбет Саландер. Новини передавалися коротко, проте поступово вона зрозуміла, що за вбивство поліцейського розшукується інша людина. По всій країні оголошено розшук тридцятисемилітнього чоловіка, його ім'я поки що не називалося. Лісбет Саландер з важкими травмами перебуває в Сальгрєнській лікарні Гетеборга.

Анніка перемкнула телевізор на інший канал, та ясності це не додало. Діставши мобільний телефон, вона набрала номер брата — Мікаеля Блумквіста, але почула, що абонент недоступний. Її охопив страх. Мікаель телефонував їй напередодні увечері, вирушаючи до Гетеборга, щоб розшукати Лісбет Саландер. І вбивцю на ім'я Рональд Нідерман.

Коли розвиднілось, один спостережливий поліцейський виявив за дровітнею сліди крові. Поліцейський пес узяв слід і привів до ями, розташованої на галявині, приблизно за чотириста метрів на північний схід від садиби.

Мікаель вирушив туди разом з інспектором Ерландером. Вони заходилися ретельно вивчати місце і легко виявили велику кількість крові в самій ямі та довкола неї.

Ще вони знайшли подряпаний портсигар, який вочевидь використовувався як лопатка. Ерландер помістив портсигар у пакет з доказами і занотував знахідку. Він зібрав також зразки залитих кров'ю грудок землі. Один з поліцейських звернув його увагу на недопалок сигарети марки «Пелл Мелл» без фільтра, що лежав за метр від ями. Недопалок теж помістили в пакет і оформили. Мікаель згадав, що бачив пачку «Пелл Мелл» на краю мийки в домі Залаченка.

Ерландер поглянув угору — на небі насувалися важкі дощові хмари. Буря, що обрушилася вночі на Гетеборг, явно проходила на південь від околиць Носсебру, але було очевидно, що дощ буде обов'язково — питання лише в тому, як скоро. Звернувшись до одного з поліцейських, Ерландер попросив роздобути брезент, щоб накрити яму.

— Гадаю, ви маєте рацію, — сказав нарешті інспектор Мікаелю. — Аналіз крові, ймовірно, підтвердить, що тут лежала Лісбет Саландер, і, скоріш за все, ми виявимо на портсигарі відбитки її пальців. Її підстрелили й закопали, але вона якимсь чином вижила, зуміла вибратися назовні і...

— ...повернулася в садибу, де гепнула Залаченка сокирою по голові, — закінчив Мікаель. — Вона досить-таки уперте стерво.

— Але як, чорт її забирай, вона змогла впоратися з Нідерманом?

Мікаель знизав плечима. Ця обставина збивала його з пантелику не менше, ніж Ерландера.

Розділ 02

П'ятниця, 8 квітня

Соня Мудіг і Єркер Хольмберг прибули на Гетеборзький центральний вокзал на початку дев'ятої ранку. На той час Бубланські вже встиг дати їм телефоном нові інструкції — не їхати до Госсеберги, а взяти таксі й вирушати на площу Ернста Фонтелля, що біля стадіону, — там містилося керівництво кримінальної поліції області Вестра Гетланд. Їм довелося чекати майже годину, доки з Госсеберги не повернувся інспектор Ерландер разом з Мікаелем Блумквістом. Мікаель привітався з Сонею Мудіг, з якою вже мав зустріч, і потиснув руку Єркеру Хольмбергу. Потім до Ерландера приєднався ще один колега з останніми відомостями про пошуки Рональда Нідермана. Його звіт був коротким.

— Ми створили пошукову групу, підпорядковану обласній поліції. По всій країні, зрозуміло, оголошено розшук. О шостій ранку ми виявили в Алінгсосі викрадену поліцейську машину. Там на цей час слід обривається. Ми підозрюємо, що він змінив транспортний засіб — щоправда, поки жодних нових заяв про викрадення автотранспорту не надходило.

— А як із засобами масової інформації? — спитала Мудіг і з вибачливим виглядом скоса зиркнула на Мікаеля Блумквіста.

— Йдеться про вбивство поліцейського, і підключено всіх. О десятій ми влаштуємо прес-конференцію.

— Чи знає хто що-небудь про стан Лісбет Саландер? — спитав Мікаель. Усе, що стосувалося пошуків Нідермана, його не надто цікавило.

— Її вночі прооперували, дістали кулю з голови, але вона ще не опритомніла.

— Які прогнози?

— Наскільки я розумію, поки вона не отямиться, висновки робити зарано. Але лікар, який її оперував, каже, що сподівається на сприятливий результат, якщо не виникне якихось ускладнень.

— А як із Залаченком?

— З ким? — перепитав колега Ерландера, ще не посвячений у всі деталі цієї запутаної історії.

— Карл Аксель Бодін.

— А-а, його теж уночі прооперували. Він дістав потужний удару по обличчю і ще один — під саму колінну чашечку. Травми важкі, але безпеки для життя немає.

Мікаель кивнув.

— У вас зморений вигляд, — зауважила Соня Мудіг.

— Цілком можливо. Я на ногах уже третю добу поспіль.

— Він заснув просто в машині дорогою з Носсебру, — сказав Ерландер.

— Ви могли б розповісти всю історію від самого початку? — спитав Хольмберг. — Схоже, що приватні детективи виграють у поліції з рахунком приблизно 3 : 0.

Мікаель ледь посміхнувся:

— Хотів би я почути таку репліку від Бубланьски.

Вони пішли до кафетерію будівлі поліції, щоб поспіяти. Протягом півгодини Мікаель, крок за кроком, пояснював, як по шматочках збирав матеріал про Залаченка. Коли він закінчив, поліцейські заглибилися в роздуми, не кажучи ні слова.

— У вашій історії є кілька лакун, — урешті-решт сказав Хольмберг.

— Можливо, — згодився Мікаель.

— Ви не пояснили, як оволоділи секретним звітом СЕПО про Залаченка.

Мікаель кивнув.

— Я виявив його вчора вдома у Лісбет Саландер, коли на-решті з'ясував, де вона ховається. Лісбет же, в свою чергу, оче-видно, знайшла його на дачі адвоката Нільса Б'юрмана.

— Отже, ви виявили укриття Саландер? — спитала Соня Мудіг.

Мікаель кивнув.

— І?

— До цієї адреси вам доведеться докопуватися самим. Ліс-бет доклала багато зусиль, щоб організувати собі укриття, і я не маю наміру його видавати.

Мудіг з Хольмбергом трохи спохмурніли.

— Мікаелю... це ж розслідування вбивства, — нагадала Соня.

— А ви все ще не усвідомили, що Лісбет Саландер невинувата і що поліція нечуваним чином знехтувала її правом на захист приватного життя? Банда сатаністок-лесбіянок — звідки ви це взяли? Якщо Лісбет побажає розповісти вам, де живе, то, я впевнений, вона розповість.

— Але я ніяк не можу помістити в голові ще одну річ, — на-полягав Хольмберг. — Яке відношення до цієї історії має Б'юрман? Ви кажете, ніби все почалося саме з нього, тому що він зв'язався із Залаченком і попросив його вбити Саландер... та навіть якщо йому це знадобилося?

Мікаель досить довго вагався.

— Я припускаю, що він найняв Залаченка, щоб знищити Лісбет Саландер. За їх задумом, вона мала опинитися в тому складі під Ньюварном.

— Але ж він був її опікуном. Який у нього міг бути мотив для її вбивства?

— Питання складне.

— Поясніть.

— У нього був чудовий мотив. Він зробив дещо, про що було відомо Лісбет. Вона була загрозою для його перспектив і благополуччя.

— Що ж він зробив?

— Вважаю, буде краще, якщо ми надамо можливість пояснити це самій Лісбет.

Він зустрівся поглядом з Хольмбергом.

— Ну ж бо спробую вгадати, — сказала Соня Мудіг. — Б'юрман зробив щось проти своєї підопічної.

Мікаель кивнув.

— А якщо я висловлю припущення, що він вчинив над нею сексуальне насильство в якійсь формі?

Мікаель знизав плечима й утримався від коментарів.

— Вам відомо про татуювання на животі Б'юрмана?

— Про татуювання?

— У нього через увесь живіт тяглося зроблене невмілою рукою татуювання з написом: «Я садистська свиня, покидьок і гвалтівник». Ми довго міркували над тим, звідки воно взялося.

Мікаель раптом зареготав.

— У чому річ?

— Авжеж, а я все сушив голову над тим, яку Лісбет вибрала форму помсти. Втім, знаєте... обговорювати це я з вами не буду, з тієї ж причини, що й раніше. Знов-таки йдеться про її приватне життя. Проти Лісбет було вчинено злочин. Жертвою є вона. І їй вирішувати, що вам розповідати. Даруйте. — Він з вибачливим виглядом знизав плечима.

— Про насильства слід заявляти в поліцію, — сказала Соня Мудіг.

— Згоден. Проте це насильство мало місце два роки тому, а Лісбет все ще не повідомила про нього поліції. Отже, вона цього робити не збирається. Я можу скільки завгодно не погоджуватися з нею по суті, але вирішувати їй. Крім того...

— Що?

— У неї немає особливих підстав довіряти поліції. Востаннє, коли вона спробувала пояснити, який недолюдок Залаченко, її засадили до психушки.

Близько дев'ятої години в п'ятницю вранці начальник групи розшуку Ян Бубланські увійшов до кабінету Ріхарда Екстрьома і на його запрошення всівся в крісло для відвідувачів. Поправивши окуляри, Екстрьом погладив рукою доглянуту борідку. Він дуже нервував. Ситуація уявлялася йому хаотичною і загрозливою. Протягом місяця він був керівником попереднього слідства і займався пошуками Лісбет Саландер. Він у всіх подробицях розписував її як божевільну і небезпечну для суспільства психопатку, видавав суспільству і газетам інформацію, яка мала б допомогти йому в майбутньому судовому процесі. Все, здавалося, складалося вдало.

Він ані на мить не сумнівався в тому, що Лісбет Саландер дійсно винна в потрійному вбивстві і що процес виллється в чисту формальність — у пропагандистську виставу з ним самим у головній ролі. Потім усе пішло шкереберть: раптово з'явився абсолютно інший кандидат у вбивці, й утворився хаос, якому, здавалося, не видно було кінця. Бісова Саландер, подумки вилаявся він.

— Схоже, ми влипли в якусь страшну кашу, — сказав Екстрьом. — Що тобі вдалося довідатися за ранок?

— Рональда Нідермана оголошено в розшук, але він як і раніше на волі. Поки він розшукується тільки за вбивство поліцейського Гуннара Андерссона, але я припускаю, що нам слід інкримінувати йому ще й ті три вбивства в Стокгольмі. Може, тобі варто влаштувати прес-конференцію?

Прес-конференцію Бубланськи запропонував, щоб насолити Екстрьому, який терпіти не міг прес-конференції.

— Гадаю, з прес-конференцією ми можемо трохи зачекати, — поспішно сказав Екстрьом.

Бубланськи насилу стримав посмішку.

— Адже це в першу чергу справа поліції Гетеборга, — пояснив Екстрьом.

— Щоправда, у нас в Гетеборзі зараз перебувають Соня Мудіг і Єркер Хольмберг, які вже почали співпрацю.

— Ми почекаємо з прес-конференцією, поки не знатимемо більше, — різко поставив крапку в розмові на цю тему Екстрьом. — Зараз я хочу знати, чи такий ти вже впевнений у тому, що Нідерман дійсно замішаний у вбивствах у Стокгольмі.

— Як поліцейський, я в цьому переконаний. Проте у нас досить погано стоїть справа з доказами. Немає жодних свідків убивств та жодних вагомих речових доказів. Магте Лундін і Сонні Ніемінен із «Свавельшьо МК» говорити відмовляються і вдають, ніби ніколи не чули про Нідермана. Зате за вбивство поліцейського Гуннара Андерссона його, безсумнівно, посадять.

— Отож-бо й воно, — сказав Екстрьом. — Найголовніше зараз — убивство поліцейського. Але скажи мені... чи не вказує

все-таки хоча б що-небудь на причетність Саландер до тих убивств? Чи не можна припустити, що вона скоїла їх разом з Нідерманом?

— Сумніваюся. І я б не розголошував подібну теорію.

— Але яке ж тоді вона має до цього відношення?

— Це надзвичайно заплутана історія. Як від самого початку і стверджував Мікаель Блумквіст, уся справа в персонажі на ім'я Зала... в Олександрові Залаченку.

Від згадки про Мікаеля Блумквіста прокурор Екстрьом здригнувся.

— Зала — зухвалий російський убивця часів «холодної війни», що перебіг до нас, — вів далі Бубланськи. — Він з'явився тут у сімдесяті роки і став батьком Лісбет Саландер. Його підтримувало певне угруповання з СЕПО і прикривало, коли він скоював злочини. Один поліцейський із СЕПО простежив за тим, щоб Лісбет Саландер помістили в закриту дитячу психіатричну лікарню, коли вона в тринадцятилітньому віці погрожувала, що розкриє таємницю Залаченка.

— Ти знаєш, у цьому нелегко розібратися. Такій історії ми навряд чи зможемо дати хід. Якщо я правильно розумію, всі відомості про Залаченка — секретного характеру.

— Проте це правда. У мене є документи.

— Можна на них поглянути?

Бубланськи подав йому папку з поліцейським розслідуванням 1991 року. Екстрьом уважно оглянув штамп, що означав: на відомості накладено гриф секретності, і реєстраційний номер, який — він відразу пізнав — належить Службі державної безпеки Швеції. Швидко перегорнувши стос паперів майже із ста сторінок, він прочитав навмання кілька фрагментів і відклав папку.

— Треба постаратися притримати цю справу, щоб ситуація остаточно не вийшла з-під нашого контролю. Отже, Лісбет Саландер запроторили до божевільні, бо вона намагалася вбити власного батька... цього Залаченка. А тепер вона вдарила батька сокирою по голові. Це, в кожному разі, має кваліфікуватися як спроба вбивства. До того ж її слід заарештувати за те, що вона стріляла в Магге Лундіна в Сталлархольмі. Ти можеш заарештовувати кого хочеш, але я б на твоєму місці діяв обережно.

— Якщо вся ця історія з СЕПО просочиться назовні, вибухне грандіозний скандал.

Бубланськи низав плечима. До його обов'язку входило розкривати злочини, а скандали його не цікавили.

— А цей мерзотник із СЕПО, Гуннар Бйорк? Що нам відомо про його роль?

— Це одна з головних дійових осіб. Зараз він на лікарняному з приводу грижі міжхребетного диска і мешкає в Смодаларьо.

— Гарзд... З приводу СЕПО ми поки що помовчимо. Зараз йдеться про вбивство поліцейського і тільки. Викликати сум'яття в наше завдання не входить.

— Зам'яти це, мабуть, не вдасться.

— Що ти маєш на увазі?

— Я послав Курта Свенссона привезти Бйорка для допиту. — Бубланськи поглянув на годинник. — Ймовірно, він саме зараз до нього приїхав.

— Ну?

— Взагалі-то я сам збирався поїхати до Смодаларьо, але перешкодило вбивство поліцейського.

— Я ж не давав санкції на арешт Бйорка.

— Авжеж. Та про арешт і не йдеться. Я запрошую його для допиту.

— Мені це не подобається.

Бубланські схилився над столом і з довірчим виглядом сказав:

— Ріхарде... тут така справа. Лісбет Саландер зазнала цілої серії протиправних дій, починаючи від самого дитинства. Я маю намір покласти цьому край. Ти можеш усунути мене від керівництва розслідуванням, але в такому разі я буду змушений написати різку доповідну записку.

У Ріхарда Екстрьома зробився такий вигляд, ніби він з'їв кислую.

Гуннар Бйорк, заступник начальника відділу Служби державної безпеки по роботі з іноземцями, що перебував на лікарняному, відчинив двері літнього будинку в Сmodalарьо і запитливо поглянув на міцного, коротко підстриженого блондина в чорній шкіряній куртці.

— Мені потрібний Гуннар Бйорк.

— Це я.

— Курт Свенссон, обласна кримінальна поліція. — Чоловік пред'явив посвідчення.

— Слухаю.

— Вас просять поїхати на Кунгсхольмен, щоб допомогти поліції в розслідуванні справи Лісбет Саландер.

— Е-е... це, мабуть, якась помилка.

— Це не помилка, — сказав Курт Свенссон.

— Ви не розумієте. Я теж поліцейський. Гадаю, вам слід з'ясувати все у вашого начальника.

— Мій начальник саме й хоче з вами поговорити.

— Я маю зателефонувати і...

— Ви зможете зателефонувати з Кунгсхольмена.

Гуннар Бйорк раптом відчув, що він більше не має сил опиратися долі.

От це й сталося. Вся історія впливає назовні. Чортів мерзотник Блумквіст. Проклята Саландер.

— Мене заарештовано? — спитав він.

— Поки що ні. Але ми можемо це влаштувати, якщо ви бажаєте.

— Ні... ні, я, звичайно, поїду. Зрозуміло, я хочу допомогти колегам з поліції.

— От і добре, — сказав Курт Свенссон, заходячи в дім.

Доки Гуннар Бйорк діставав верхній одяг і вимикав кавоварку, Курт уважно стежив за ним.

Об одинадцятій ранку Мікаель Блумквіст згадав, що автомашина, яку він узяв напрокат, так і лишилася стояти за скотарнею на в'їзді в Госсебергу, а він так стомився, що не має сил їхати по неї і тим більше не здатний просидіти за кермом усю зворотну дорогу, не становлячи небезпеки для руху. Він запитав поради в інспектора Маркуса Ерландера, і той великодушно домовився про те, щоб криміналісти з Гетеборга привезли машину, коли повертатимуться додому.

— Вважайте це компенсацією за те, як з вами обійшлися сьогодні вночі.

Мікаель кивнув, узяв таксі і поїхав до «Сіті-готелю», розташованого на вулиці Лоренсбергсгата, поряд з Авеню. Він винайняв собі на одну ніч одномісне помешкання за 800 крон, відразу піднявся вгору і роздягся. Всівшись голим на покривало, він дістав із внутрішньої кишені куртки міні-комп'ютер

Лісбет Саландер і покрутив його в руках. Мікаеля як і раніше дивувало, що пристрій не конфіскували, коли комісар Тумас Польссон його обшукував. Правда, Польссон виходив з того, що комп'ютер належить Мікаелю, а до слідчого ізолятора з повним обшуком у його випадку справа не дійшла. Трохи поміркувавши, він поклав «Палм Тангстен Т3» у відділення своєї сумки для ноутбука, де вже лежав CD-диск Лісбет з поміткою «Б'юрман» — його Польссон теж не помітив. Мікаель усвідомлював, що з суто формально-юридичної точки зору він приховує докази, але Лісбет, швидше за все, не хотіла б, щоб ці предмети потрапили до рук слідства.

Він увімкнув мобільний телефон, побачив, що акумулятор майже зовсім розрядився, і підключив зарядний пристрій до мережі. Потім зателефонував сестрі — адвокату Анніці Джанніні.

— Привіт, сестричко.

— Ти маєш якесь відношення до нічного вбивства поліцейського? — відразу ж запитала вона.

Він двома словами пояснив, що сталося.

— Гаразд. Отже, Саландер лежить у реанімації.

— Саме так. Ми дізнаємося, наскільки серйозно вона постраждала, тільки коли вона опритомніє, але їй буде потрібен адвокат.

Анніка Джанніні на хвилину замислилась.

— Гадаєш, вона захоче скористатися моїми послугами?

— Очевидно, вона взагалі не захоче адвоката. Лісбет не з тих, хто звертається до кого-небудь по допомогу.

— Схоже, їй буде потрібен адвокат із кримінальних справ. Дай мені поглянути на ті документи, що в тебе є.

— Поговори з Ерікою Бергер і попроси її зняти копію.

Закінчивши розмову з Аннікою Джанніні, Мікаель зателефонував Еріці Бергер. Її мобільний не відповів, і Мікаель набрав номер телефону в редакції «Міленіуму». Там слухавку взяв Хенрі Кортес і сказав, що Еріки зараз немає на місці.

Мікаель стисло пояснив, що сталося, і попросив Хенрі передати інформацію головному редакторові «Міленіуму».

— Добре. Що ми маємо робити? — спитав Кортес.

— Сьогодні нічого. Мені треба поспати. Якщо нічого непередбаченого не станеться, я завтра приїду до Стокгольма. «Міленіум» надрукує свою версію в наступному номері, і в нас майже місяць часу.

Він закінчив розмову, ліг у ліжку і за тридцять секунд уже спав глибоким сном.

Моніка Спонгберг, заступник начальника обласного поліцейського управління, постукала ручкою по склянці з мінеральною водою і попросила тиші. За столом для нарад в її кабінеті зібралось десятеро: троє жінок і сім чоловіків. Тут були присутні начальник відділу по боротьбі з насильницькими злочинами, його заступник, три інспектори кримінальної поліції, включаючи Маркуса Ерландера, і прес-секретар поліцейського управління Гетеборга. Крім того, на зустріч було викликано керівника попереднього слідства Агнету Єрвас із прокуратури, а також були інспектори Соня Мудіг і Єркер Хольмберг з кримінальної поліції Стокгольма. Останніх запросили з метою продемонструвати колегам із столиці готовність до співпраці і, можливо, щоб показати їм, як слід проводити поліцейське розслідування.

Всі знали, що Спонгберг, часто змушена бути єдиною жінкою у чоловічому оточенні, не марнує часу на пустопорожні формальності. Вона оголосила, що керівник обласного поліцейського управління поїхав у відрядження, на конференцію Європолу в Мадрид; він уже одержав повідомлення про вбивство поліцейського і перервав поїздку, але зможе повернутися додому тільки пізно ввечері. Потім вона звернулася до начальника відділу по боротьбі з насильницькими злочинами Андерса Персона і попросила його стисло описати ситуацію.

— З часу вбивства нашого колеги Гуннара Андерссона на шляху до Носсебру минуло трохи більше десяти годин. Нам відоме ім'я вбивці — Рональд Нідерман, але ми як і раніше не маємо його фото.

— У Стокгольмі є його фотографія двадцятилітньої давнини. Її нам надав Паоло Роберто, та від неї мало користі, — сказав Єркер Хольмберг.

— Гарзд. Поліцейську машину, яку він захопив, як відомо, виявили вранці в Алінгсосі. Вона стояла в провулку, приблизно за триста п'ятдесят метрів від залізничної станції. Заяви про угон машин у цьому районі протягом ранку не надходило.

— Як ведеться розшук?

— Ми перевіряємо поїзди, що прибувають до Стокгольма і Мальмьо. Оголошено загальнодержавний розшук, проінформовано поліцію Норвегії та Данії. На даний момент безпосередньо розслідуванням займається близько тридцяти поліцейських, і всі вони, зрозуміло, весь час пильнують.

— Жодних слідів?

— Поки жодних. Але людину з такою специфічною зовнішністю, як Нідерман, либонь, не так важко впізнати.

— Хто-небудь знає, що з Фредріком Торстенссоном? — спитав один з інспекторів відділу по боротьбі з насильницькими злочинами.

— Він зараз у Сальгрєнській лікарні. У нього важкі травми, приблизно як після автомобільної аварії. Важко повірити, що такі каліцтва чоловік міг заподіяти руками. Окрім переломів ніг і ребер у нього пошкоджений шийний хребець, тож існує ризик, що він залишиться частково паралізованим.

На кілька секунд всі замислилися про становище колеги, а потім Спонгберг знову взяла слово і звернулася до Ерландера:

— Що ж насправді трапилося в Госсеберзі?

— У Госсеберзі трапився Тумас Польссон.

У кількох учасників наради одночасно вирвався з грудей стогін.

— Невже ніхто не може відправити його на пенсію? Таж він просто ходяча катастрофа.

— Я чудово знаю Польссона, — сказала Моніка Спонгберг. — Проте я не чула, щоб хтось скаржився на нього за останні... ну, років зо два.

— Їхній начальник поліції — давній знайомий Польссона і, ймовірно, прикривав його. Я маю на увазі — з якнайкращими намірами, намагаючись йому допомогти, кажу це не задля критики на його адресу. Проте сьогодні вночі Польссон поведився так дивно, що кілька колег подали рапорти.

— У чому це виявилось?

Маркус Ерландер скося подивився на Соню Мудіг і Єркєра Хольмберга. Йому вочевидь було ніяково розписувати недоліки своєї організації перед колегами із Стокгольма.

— Найбільш дивним здається, мабуть, те, що він змусив колегу з технічного відділу займатися інвентаризацією дровітні, де ми знайшли цього Залаченка.

— Інвентаризацією сараю? — перепитала Спонгберг.

— Так... тобто... йому хотілося точно знати, скільки там полін. Щоб правильно скласти рапорт.

За столом запанувала красномовна тиша, й Ерландер поспішно сказав:

— Сьогодні вранці стало відомо, що Польссон вживає принаймні два психофармакологічні препарати — ксанор і ефесор. Йому взагалі-то не завадило б узяти лікарняний, але він приховував свій стан від колег.

— Який стан? — суворо спитала Спонгберг.

— На що саме він хворий, я, звісно, не знаю, це лікарська таємниця. Але препарати, які він приймає, це частково сильні антидепресанти, частково — стимулятори. Сьогодні вночі він був просто сам не свій.

— О Боже, — виразно промовила Спонгберг. Обличчя її стало похмурим і загрозливим, як та буря, що вдосвіта накрила Гетеборг. — Хай Польссона доставлять до мене для розмови. Негайно.

— Це, здається, буде пов'язано з певними труднощами. Річ у тім, що в нього вранці здали нерви, і його відвезли до лікарні з діагнозом «перенапруження». Нам просто страшенно не пощастило, що на чергуванні виявився саме він.

— Можна запитати, — озвався начальник відділу по боротьбі з насильницькими злочинами. — Польссон насправді заарештував уночі Мікаеля Блумквіста?

— Він склав рапорт і звинуватив його в образі, злісному спротиві співробітнику поліції та незаконному носінні зброї.

— Що каже Блумквіст?

— Погоджується щодо образи, але стверджує: діяв у цілях необхідної оборони. Тобто заявляє, що його опір полягав у

спробах перешкодити Торстенссону і Андерссону самотійно, без підкріплення, їхати заарештовувати Нідермана, для чого він вживав круті вирази.

— Свідки?

— Поліцейські Торстенссон і Андерссон. Дозвольте сказати, що я абсолютно не вірю у звинувачення в злісному спротиві. Це типове зустрічне звинувачення з метою запобігти претензії з боку Блумквіста.

— Отже, Блумквісту вдалося самому впоратися з Нідерманом? — запитала прокурор Агнета Єрвас.

— Під загрозою застосування зброї.

— Тобто у Блумквіста була зброя. Тоді затримання Блумквіста в будь-якому разі мало під собою підставу. Звідки він узяв зброю?

— Про це Блумквіст відмовився говорити, доки не зустрінеється зі своїм адвокатом. Але Польссон заарештував Блумквіста в мить, коли той намагався здати зброю поліції.

— Ви дозволите мені висловити неформальну пропозицію? — обережно спитала Соня Мудіг.

Усі погляди звернулися до неї.

— Я не раз зустрічалася з Мікаелем Блумквістом під час розслідування, і в мене склалося враження, що він досить твереза людина, хоча й журналіст. Очевидно, що рішення про порушення справи прийматимете ви. — Вона поглянула на Агнету Єрвас, і та кивнула. — В такому разі я передбачаю, що образу і вчинення спротиву ви йому не інкримінуватимете — адже це просто безглуздя.

— Ймовірно, так. Проте незаконне носіння зброї — це дещо більш серйозне.

— Я б запропонувала вам почекати. Блумквіст самостійно зібрав цю історію по шматочках і набагато випередив поліцію. Для нас набагато корисніше співпрацювати з ним, зберігши добрі взаємини, ніж дати йому можливість піддати весь поліцейський корпус нищівній знущальній критиці в ЗМІ.

Вона замовкла. За кілька секунд Маркус Ерландер відкашлявся. Якщо вже Соня Мудіг зважилася на слово, то і йому не хотілося відставати.

— Я підтримую. Мені Блумквіст теж здається розважною людиною. Я навіть вибачився перед ним за те, як з ним повелися сьогодні вночі. Він, схоже, готовий заплющити на це очі. Крім того, Блумквіст тримається гідно. Він виявив помешкання Лісбет Саландер, але відмовляється його називати. Не боїться вступати з поліцією у відкриту дискусію... та й, якщо взяти до уваги його професію, репутацію і популярність, будь-яка його заява в ЗМІ прозвучить не менш вагомо, ніж будь-які звинувачення з боку Польссона.

— Але ж він відмовляється повідомляти поліції інформацію про Саландер?

— Він говорить, що про це нам доведеться запитувати у самої Лісбет.

— Про яку зброю йдеться? — спитала Єрвас.

— Про пістолет «Кольт-1911 Гавернмент». Номер серії невідомий. Я відправив пістолет техніці, і ми наразі ще не знаємо, чи застосовувався він у якихсь злочинах на території Швеції. Якщо виявиться, що так, то справа набере дещо іншого характеру.

Моніка Спонгберг підняла олівець.

— Агнето, тобі вирішувати, починати чи ні попереднє слідство щодо Блумквіста. Я б запропонувала діждатися звіту

техніків. А поки рухаймось далі. Цей Залаченко... що можуть розповісти про нього наші стокгольмські колеги?

— Річ у тім, що до цієї ночі ми нічого не чули ні про Залаченка, ні про Нідермана, — відповіла Соня Мудіг.

— Я гадав, ви розшукуєте в Стокгольмі банду сатаністок-лесбіянок, — сказав один з гетеборзьких поліцейських.

Дехто з присутніх заусміхався. Єркер Хольмберг захопився розгляданням своїх нігтів, тож відповідати довелося Соні Мудіг.

— Між нами кажучи, у нас у відділі є свій «Тумас Польссон», тому історію з бандою сатаністок-лесбіянок треба, скоріш за все, назвати проміжним слідом, що виник саме з його ініціативи.

Потім Соня Мудіг і Єркер Хольмберг присвятили майже півгодини розповіді про те, що вдалося з'ясувати в процесі розслідування.

Коли вони закінчили, за столом надовго запанувала мовчанка.

— Якщо стосовно Гуннара Бйорка все підтвердиться, то СЕПО це дорого коштуватиме, — виснував нарешті заступник начальника відділу по боротьбі з насильницькими злочинами.

Всі закивали, погоджуючись. Агнета Єрвас підняла руку.

— Якщо я правильно розумію, ваші підозри багато в чому будуються на припущеннях і непрямих доказах. Як прокурора, мене дещо непокоїть ситуація з фактичними доказами.

— Ми це усвідомлюємо, — сказав Єркер Хольмберг. — Ми в загальних рисах уявляємо собі, що сталося, але в нас є низка запитань, що вимагають прояснення.

— Як я зрозуміла, ви проводите розкопки в Нюкварні, під Сьодертельє, — сказала Спонгберг. — Про скільки вбивств у вас, власне, йдеться?

Єркер Хольмберг стомлено заморгав.

— Ми почали з трьох убивств у Стокгольмі, за підозрою в яких розшукувалася Лісбет Саландер: жертвами були адвокат Б'юрман, журналіст Даг Свенссон та аспірантка Міа Бергман. У лісі біля складського приміщення під Нюкварном наразі виявлено три поховання. В одному з них знайдено розчленовані останки відомого наркоторговця і злодія. У могилі номер два виявлено досі не ідентифіковану жінку. Третю могилу ми поки що не встигли обстежити, і, схоже, вона найбільш давня. Крім того, Мікаель Блумквіст виявив зв'язок з убивством повії з Сьодертельє, скоєним кілька місяців тому.

— Отже, разом з поліцейським Гуннаром Андерссоном у Госсеберзі йдеться щонайменше про вісім жертв... це ж страхітлива статистика. І у всіх убивствах ми підозрюємо Нідермана? Тоді він має бути абсолютно божевільним серійним убивцею.

Соня Мудіг і Єркер Хольмберг презирнулися, і нарешті слово взяла Соня.

— Нам поки що бракує фактичних доказів, проте ми з моїм начальником — інспектором кримінальної поліції Яном Бубланськи — схилиємося до думки, що Блумквіст абсолютно правий у своїх твердженнях і що перші три вбивства вчинив Нідерман. Це означає, що Саландер невинна. Щодо могил у Нюкварні можна сказати, що зв'язок Нідермана з цим місцем підтверджує викрадення подруги Саландер Міріам Ву. Йй, безсумнівно, було уготовано місце в четвертій могилі. Але це складське приміщення належить родичці ватажка мотоклубу

«Свавельшьо МК», і, доки останки не ідентифіковано, про висновки говорити зарано.

— А злодій, якого ви ідентифікували...

— Кеннет Густафссон, сорок чотири роки, відомий як торговець наркотиками. Мав проблеми із законом починаючи з підліткового віку. Найперше, що я припустила б, — йдеться про якісь внутрішні розбірки. Мотоклуб із Свавельшьо причетний до найрізноманітніших злочинів і, зокрема, пов'язаний з поширенням метамфетаміну. Тобто це може бути кладовищем для людей, що не знайшли спільної мови з «Свавельшьо МК». Проте...

— Що?

— Та повія, убита в Сьодертельє... двадцятидволітня Ірина Петрова.

— І що з нею?

— Розтин показав, що її було жорстоко побито, причому пошкодження такого характеру, які звичайно завдаються чимось на зразок бейсбольної битки. Щоправда, характер пошкоджень неоднозначний, і патологоанатом не зміг точно визначити, яке саме використовувалося знаряддя. Проте Блумквіст зробив досить влучне спостереження. Травми Ірині Петровій цілком могло бути заподіяно голіруч.

— Нідерман?

— Це логічне припущення. Докази поки відсутні.

— Як ми діятимемо далі? — спитала Спонгберг.

— Мені необхідно поговорити з Бубланськи, але наступний логічний крок — це, ймовірно, допит Залаченка. Ми, зі свого боку, сподіваємося з'ясувати, що йому відомо про вбивства в Стокгольмі, а у вашому випадку йдеться про затримання Нідермана.

Один з інспекторів Гетеборзького відділу по боротьбі з насильницькими злочинами підняв руку.

— Можна запитати — що виявили в садибі Госсеберга?

— Дуже мало чого. Ми знайшли чотири одиниці стрілецької зброї. Підготовлений до змащування пістолет «ЗІГ-Зауер» у розібраному вигляді — на кухонному столі. Польський «Р-83 Ванад» — на підлозі поряд з кухонним диваном. «Кольт-1911 Гавернмент» — той, що Блумквіст намагався здати Польссону. І нарешті, браунінг двадцять другого калібру, який на цьому фоні здається мало не дитячою іграшкою. Ми підозрюємо, що в Саландер стріляли саме з нього, оскільки вона все ще жива з кулею в голові.

— Щось іще?

— Ми конфіскували сумку, що містить трохи більше від двохсот тисяч крон. Вона була в кімнаті на другому поверсі, якою користувався Нідерман.

— А ви впевнені в тому, що це його кімната?

— Ну, у нього розмір одягу ікс-ікс-ель. У Залаченка речі середнього розміру.

— Чи є якісь докази зв'язку Залаченка із злочинною діяльністю? — спитав Єркер Хольмберг.

Ерландер похитав головою.

— Все, звичайно, залежить від того, як тлумачити конфісковану зброю. Але за винятком зброї і того, що в Залаченка стояли вельми високотехнологічні камери зовнішнього спостереження, ми не виявили нічого, що відрізняло б садibu Госсебергу від будь-якого фермерського господарства. Обстановка в домі надзвичайно спартанська.

Ближче до дванадцятої години в двері постукав поліцейський у формі, який передав Моніці Спонгберг якийсь папір. Вона підняла палець.

— Ми отримали сигнал про зникнення людини в Алінгсо-сі. Двадцятисемилітня медсестра стоматологічного кабінету на ім'я Аніта Касперссон виїхала з будинку о сьомій тридцять ранку. Вона відвезла дитину в садок і повинна була прибути на своє робоче місце ще до восьмої, але так і не прибула. Вона працює у приватного стоматолога, приймальня якого розташована приблизно за сто п'ятдесят метрів від того місця, де виявили викрадену поліцейську машину.

Ерландер і Соня Мудіг одночасно поглянули на свої годинники.

— Отже, він має фору в чотири години. Що в неї за машина?

— Темно-синій «Рено» моделі дев'яносто першого року. Ось номер.

— Негайно оголошуйте машину в загальнодержавний розшук. До цієї миті Нідерман може перебувати в будь-якому місці між Осло, Мальмьо і Стокгольмом.

Після нетривалого обговорення вони завершили нараду, вирішивши, що допитувати Залаченка поїдуть Соня Мудіг та Маркус Ерландер.

Коли Еріка Бергер пройшла зі свого кабінету до редакційної міні-кухні, Хенрі Кортес нахмурих брови і провів її поглядом. Через кілька секунд вона знову з'явилася з кухлем кави в руці, повернулася до себе й зачинила двері.

Хенрі Кортес не міг точно визначити, що його насторожило. «Міленіум» належав до тих підприємств, співробітники

яких швидко зближувалися. Хенрі на півставки працював у журналі протягом чотирьох років і за цей час був свідком кількох надзвичайних струсів, особливо тоді, коли Мікаель Блумквіст відбував тримісячне ув'язнення за наклеп і журнал мало не збанкрутував. За його пам'яті сталося і вбивство співробітника журналу Дага Свенссона разом з його подругою Міа Бергман.

Під час усіх цих потрясінь Еріка Бергер трималася, як скеля, яку ніщо, здавалося, не могло вивести з рівноваги. Хенрі не здивувало, що Еріка зателефонувала й розбудила його рановранці, а потім посадила їх з Лоттою Карім працювати. Справа Саландер зрушила з мертвого місця, а Мікаель Блумквіст виявився причетним до вбивства поліцейського з Гетеборга. Тут усе було зрозуміло. Лотта Карім отаборилася в будівлі поліції і намагалася отримати хоча б якісь зрозумілі відомості, а Хенрі присвятив ранок дзвінкам і спробам розібратися в тому, що сталося вночі. Блумквістів телефон не відповідав, та все ж за допомогою деяких джерел Хенрі вдалося скласти відносно повну картину нічної драми.

Проте Еріка Бергер весь ранок міркувала про щось інше. Двері до себе в кабінет вона зачиняла вельми рідко — тільки коли приймала відвідувачів або інтенсивно працювала над якоюсь проблемою. Сьогодні вранці відвідувачів у неї не було і вона не працювала. Коли Хенрі кілька разів заходив до неї, щоб повідомити про новини, то заставав її в кріслі біля вікна задумливу, з явною байдужістю заглиблену в споглядання людського потоку на Гьотгатан. Його повідомлення вона слухала не уважно.

Щось було не так.

Його роздуми перервав дзвінок. Відчинивши двері, Хенрі побачив Анніку Джанніні. З сестрою Мікаеля Блумквіста він кілька разів зустрівся, але близько її не знав.

— Добридень, Анніко, — сказав Хенрі. — Мікаеля сьогодні тут немає.

— Я знаю. Мені потрібна Еріка.

Коли Хенрі впустив Анніку до кабінету, Еріка Бергер, яка сиділа в кріслі коло вікна, підвела погляд і швидко опанувала себе.

— Привіт, — сказала вона. — Мікаеля сьогодні тут немає. Анніка посміхнулася.

— Знаю. Мені потрібен звіт Бйорка про розслідування СЕПО. Мікке попросив мене поглянути на нього: можливо, доведеться представляти інтереси Саландер.

Еріка кивнула, потім підвелася і принесла з письмового столу папку.

Анніка вже хотіла йти, та, повагавшись, передумала і сіла навпроти Еріки.

— Добре, а з тобою що відбувається?

— Я збираюся піти з «Міленіуму», але досі не змогла розповісти про це Мікаелю. Він так заплутався в цій історії з Саландер, що мені ніяк не випадало слухної нагоди, а я не можу повідомити решту, не поговоривши спочатку з ним, і тепер мені страшенно гидко.

Анніка Джанніні прикусила нижню губу.

— І зараз ти замість нього розповідаєш мені. Що ти збираєшся робити?

— Я буду головним редактором газети «Свенска моргонпостен».

— Оце так-так! У такому разі вітання були б куди доречніші, ніж плачі та скрегіт зубовний.

— Але я зовсім не так збиралася залишити «Міленіум». Посеред дикого хаосу. Пропозиція надійшла, мов грім серед ясного неба, і я не змогла відмовитися. Я хочу сказати, що такий шанс двічі не випадає. Мені запропонували цю посаду якраз перед тим, як застрелили Даґа і Міа, і тут закрутилася така круговерть, що я змовчала. А тепер мене страшенно терзає сумління.

— Розумію. І ти боїшся викласти про все Мікке.

— Я ще нікому не казала: думала, що почну працювати в «СМП» тільки восени і в мене ще буде час розповісти. А тепер вони хочуть, щоб я почала працю якомога швидше.

Вона замовкла і поглянула на Анніку з таким виглядом, ніби ось-ось розплачеться.

— Це практично мій останній тиждень у «Міленіумі». Після вихідних я виїжджаю, а потім... мені необхідна невелика відпустка, щоб зарядитися. А першого травня я вже починаю працювати в «СМП».

— А що б сталося, якби ти втрапила під машину? Тоді б журнал залишився без головного редактора і так само без жодного попередження.

Еріка підвела погляд.

— Але я не втрапила під машину. Я свідомо мовчала кілька тижнів.

— Я розумію, що становище нелегке, але мені здається, що Мікке з Крістером разом з усіма іншими впораються з ситуацією. І я вважаю, що ти мусиш їм усе розповісти, просто зараз.

— Так, але твій клятий братик і досі в Гетеборзі. Він спить і не відповідає на дзвінки.

— Я знаю. Мало кому вдається так успішно ухилитися від телефонних розмов, як Мікаелю. Проте тут йдеться не про вас з Мікке. Я знаю, що ви пропрацювали разом двадцять років чи близько того і що у вас заплутані стосунки, але ти повинна подумати про Крістера та й про решту співробітників редакції.

— Але Мікаель...

— Звісно, Мікке підскачить до стелі. Але якщо він не зможе пережити того, що після двадцяти років ти децицю перемудрувала, то він не вартий часу, який ти на нього згаляла.

Еріка зітхнула.

— Ну ж бо, збадьорись. Виклич Крістера та всіх решту. Негайно.

На збори, влаштовані Ерікою Бергер у крихітному конференц-залі «Міленіуму», Крістер Мальм з'явився ні в сих ні в тих. Його попередили всього за кілька хвилин до початку, коли він саме збирався вже, з нагоди п'ятниці, покинути редакцію раніше. Крістер скоса подивився на Хенрі Кортеса і Лотту Карім, теж здивованих, як і він. Відповідальний секретар редакції Малін Ерікссон теж нічого не знала, так само як і репортер Моніка Нільссон і маркетолог Сонні Магнуссон. Бракувало тільки Мікаеля Блумквіста, який був на той час у Гетеборзі.

«Господи. Адже Мікаель нічого не знає, — подумав Крістер Мальм. — Цікаво, яка буде його реакція».

Потім він звернув увагу, що Еріка Бергер скінчила говорити, і в конференц-залі залягла цілковита тиша. Він похитав головою, встав, обійняв Еріку і поцілував її в щоку.

— Вітаю, Ріккі, — сказав він. — Посада головного редактора «СМП» — це неслабкий злет після нашої маленької шхуни.

Хенрі Кортес опам'ятався і від душі заплодував. Еріка підняла руки.

— Стоп, — сказала вона. — На оплески я сьогодні не заслуговую.

Вона зробила коротку паузу й обвела поглядом нечисленних співробітників редакції.

— Послухайте... мені страшенно шкода, що все вийшло саме так. Я збиралася розповісти вам кілька тижнів тому, але тут сталися вбивства і здійнялася ця буча. Мікаель з Малін працювали як одержимі, тож у мене просто не було слухної нагоди. Через те так і сталося.

Малін Ерікссон раптом дуже чітко усвідомила, як мало в них співробітників і як страшенно важко їм буде без Еріки. Донині що б не сталося, який би не починався хаос, Еріка була тією несхитною за будь-яких штормів скелею, до якої Малін завжди могла притулитися. Так... не дивно, що цей «Уранішній дракон» найняв її на роботу. Але що ж далі? Адже Еріка завжди була в «Міленіумі» ключовою фігурою.

— Нам необхідно прояснити кілька речей. Я розумію, що в редакції створиться складна обстановка. Мені б дуже хотілося цього уникнути, але сталося, як сталося. По-перше, я залишаю «Міленіум» не остаточно. Я й надалі — співвласник журналу, тому братиму участь у зборах правління. В той же час я цілком відмовляюся від права впливати на редакційну роботу — інакше може виникнути конфлікт інтересів.

Крістер Мальм задумливо кивнув.

— По-друге, формально я закінчую тут працювати тридцятого квітня. Проте практично сьогодні мій останній робочий день. Весь наступний тиждень, як вам відомо, я буду у від'їзді — це планувалося давно. І я вирішила, що не варто повертатися, щоб покомандувати ще кілька днів на прощання.

Вона ненадовго замовкла.

— Наступне число уже готове в електронному вигляді. Залишилося лише уточнити дрібниці. Воно стане моїм останнім числом. Далі до роботи повинен приступити новий головний редактор. Свій письмовий стіл я звільню сьогодні ввечері.

Тиша стала гнітючою.

— Хто стане після мене головним редактором — це має зважити і вирішити правління. Але й вам, у редакції, теж слід це обміркувати.

— Мікаель, — сказав Крістер Мальм.

— Ні. Тільки не Мікаель. Гіршого головного редактора ви просто не знайдете. Він ідеальний відповідальний редактор, класно проводить розслідування і переробляє для публікації бездарні статті. Але на посаді головного редактора він загальмує всю роботу. На цьому місці має бути людина, здатна проводити активну наступальну політику. До того ж Мікаель має схильність періодично поринати у власні історії і пропадати на цілі тижні. Його стихія — пожежа, та він геть непридатний для рутинної роботи. Ви всі це знаєте.

Крістер Мальм кивнув.

— «Міленіум» тримався за рахунок того, що ви з Мікаелем доповнювали одне одного.

— Не тільки за рахунок цього. Ви ж пам'ятаєте, як Мікаель уперся як баран і сидів майже цілий рік у Хедестаді. Тоді «Міленіум» працював без нього, і тепер журнал має так само працювати без мене.

— Гарзд. Який твій план?

— Я б уважала за краще, щоб головним редактором став ти, Крістере.

— Нізачо в світі. — Крістер Мальм замахав обома руками.

—...та оскільки я знаю, що ти відмовишся, у мене є інша пропозиція. Малін. Ти станеш виконувачкою обов'язків головного редактора прямо від сьогодні.

— Я?! — вигукнула Малін.

— Саме ти. Ти була чудовим відповідальним секретарем.

— Але я...

— Спробуй. Я сьогодні звільню стіл. У понеділок зранку ти зможеш переїхати до мого кабінету. Травневе число майже готове — ми над ним уже чуприну погріли. У червні випускається подвійне число, а потім у нас місяць відпустки. Якщо в тебе не вийде, у серпні правлінню доведеться знайти когонебудь іншого. Хенрі, ти перейдеш на повну ставку і заміниш Малін на посаді відповідального секретаря. Крім того, вам необхідно найняти нового співробітника. Але це вже вирішувати вам і правлінню.

Вона трохи помовчала, задумливо дивлячись на присутніх.

— Ще одне. Я переходжу до іншої газети. Звичайно, з практичного погляду «СМП» і «Міленіум» не конкуренти, але я не хочу знати про зміст наступного числа ні на йоту більше, ніж уже знаю. Починаючи з цього моменту ви все вирішуватимете з Малін.

— Що нам робити з історією Саландер? — поцікавився Хенрі Кортес.

— Обговоріть це з Мікаелем. Мені дещо відомо про Саландер, але я не використовуватиму цей матеріал. До «СМП» він не потрапить.

І Еріка раптом відчула неймовірне полегшення.

— Це все, — сказала вона, оголосила збори закінченими, підвелася і без подальших коментарів знов пішла до свого кабінету.

Серед співробітників «Міленіуму» запала мовчанка. Аж за годину Малін Ерікссон постукала в двері кабінету Еріки.

— Послухай-но.

— Що? — спитала Еріка.

— Співробітники хочуть дещо сказати.

— Що саме?

— Тут, у загальній кімнаті.

Еріка підійшла до дверей. На неї чекали торт і кава.

— Я подумав, що ми ще встигнемо організувати тобі справжні проводи, — сказав Крістер Малъм. — А поки доведеться перебути кавою з тортом.

Уперше за сьогодні Еріка Бергер усміхнулася.

Розділ 03

П'ятниця, 8 квітня —

субота, 9 квітня

На сьому годину вечора, коли Соня Мудіг і Маркус Ерландер відвідали Олександра Залаченка, той уже вісім годин як опритомнів. Він переніс тривалу операцію, під час якої йому підремонтували вилицю й зафік-

сували її титановими гвинтами. Його голова була так сумлінно забинтована, що виднілося тільки ліве око. Лікар пояснив йому, що удар сокири роздробив вилицю, пошкодив лобову кістку, а також відсік велику частину м'яса з правого боку обличчя і змістив очну ямку. Рани завдавали Залаченку сильно болю. Попри значні дози знеболювального, він усе-таки зберігав відносно ясну голову і міг розмовляти. Проте поліцейським наказали його не перевтомлювати.

— Доброго вечора, пане Залаченку, — привіталася Соня Мудіг. Вона назвала себе і відрекомендувала колегу Ерландера.

— Мене звуть Карл Аксель Бодін, — насилу процідив крізь стиснуті зуби Залаченко. Голос у нього був спокійний.

— Я точно знаю, хто ви. Я прочитала ваш послужний список у СЕПО.

Це було не зовсім правдою, оскільки вони досі не отримали від СЕПО жодного паперу щодо Залаченка.

— То було давно, — сказав Залаченко. — Тепер я Карл Аксель Бодін.

— Як ви почуваетесь? — вела далі Мудіг. — Ви можете розмовляти?

— Я хочу заявити про вчинення злочину. Мене намагалася вбити моя донька.

— Нам це відомо. З часом буде проведено розслідування, — запевнив Ерландер. — А зараз нам треба поговорити про більш важливі речі.

— Що може бути важливішим від замаху на вбивство?

— Ми хочемо, щоб ви надали нам відомості про три вбивства в Стокгольмі та мінімум три вбивства в Ньюкварні, а також про одне викрадення.

— Мені про це нічого не відомо. Кого там убили?

— Пане Бодін, у нас є вагомі підстави вважати, що в цих діяннях винен ваш компаньйон — тридцятисемилітній Рональд Нідерман, — сказав Ерландер. — Цієї ночі Нідерман ще вбив поліцейського з Тролльхеттана.

Соню Мудіг трохи здивувало, що Ерландер потурає Залаченку, звернувшись до нього на прізвище Бодін. Залаченко ледь повернув голову, щоб бачити Ерландера. Його голос полагіднішав.

— Яка... сумна звістка. Мені нічого не відомо про справи Нідермана. Я жодних поліцейських не вбивав. Мене самого цієї ночі намагалися вбити.

— Рональд Нідерман зараз перебуває в розшуку. Чи ви часом не знаєте, де він може переховуватися?

— Я не знаю, серед кого він обертається. Я... — Залаченко на кілька секунд завагався, і його голос став довірчим. — Мушу зізнатися... між нами кажучи... що Нідерман мене часом непокоїв.

Ерландер нахилився ближче.

— Що ви маєте на увазі?

— Я зрозумів, що він здатний на жорстокість. По правді кажучи, я його боюся.

— Ви хочете сказати, що відчували загрозу з боку Нідермана? — спитав Ерландер.

— Саме так. Я вже старий і не можу себе захистити.

— Ви можете пояснити, що пов'язувало вас із Нідерманом?

— Я інвалід. — Залаченко показав на ногу. — Моя дочка вже вдруге намагається мене вбити. Я найняв Нідермана як помічника багато років тому. Гадав, що він зможе мене захис-

тити... а він насправді став розпоряджатися моїм життям. Він робить, що йому заманеться, а я йому й слова сказати не можу.

— У чому ж він вам допомагає? — втрутилася в розмову Соня Мудіг. — Робить те, з чим ви не можете впоратися сам?

Єдиним вільним від пов'язок оком Залаченко окинув Соню Мудіг довгим поглядом.

— Наскільки я зрозуміла, десять років тому вона кинула у вашу машину запалювальну бомбу, — сказала Соня Мудіг. — Ви можете пояснити, що її на це штовхнуло?

— Запитайте про це в моєї дочки. Вона божевільна.

У його голосі знов відчувалася ворожість.

— Ви хочете сказати, що й гадки не маєте, з якої причини Лісбет Саландер напала на вас у тисяча дев'ятсот дев'яносто першому році?

— Моя донька психопатка. Це підтверджується документами.

Соня Мудіг схилила голову набік. Вона зауважила, що на її запитання Залаченко відповідав значно більш агресивно і навіть вороже. Ерландер це вочевидь теж помітив. Гаразд... *Good cop, bad cop*¹. Соня Мудіг підвищила голос.

— Як ви гадаєте, чи не були дії доньки пов'язані з побиттям вами її матері до такого стану, що в тієї виникли невиліковні пошкодження головного мозку?

Залаченко незворушно поглянув на Соню Мудіг.

— Це пусті балачки. Її мати — шльондра. Очевидно, її побив хто-небудь з клієнтів. Я просто випадково до неї завітав.

¹ Добрий поліцейський, поганий поліцейський (англ.).

Соня Мудіг скинула бровами.

— То ви, виходить, ні в чому не винні?

— Звичайно.

— Залаченко... я хочу переконатися, чи правильно я вас зрозуміла. Ви заперечуєте, що били свою тодішню подругу Агнету Софію Саландер, матір Лісбет Саландер, незважаючи на те що цей випадок став предметом ґрунтового і засекреченого розслідування, проведеного Гуннаром Бйорком — вашим тодішнім куратором із СЕПО.

— Я ніколи не був засуджений. Мені навіть не висувалося жодних звинувачень. Я не можу відповідати за те, що нафантазував у своїх звітах якийсь бовдур зі Служби безпеки. Якби мене в чомусь підозрювали, то, принаймні, викликали б для допиту.

У Соні Мудіг на мить ніби одняло мову. На обличчі Залаченка під пов'язкою, схоже, з'явилася посмішка.

— Отож я хочу подати заяву на свою дочку. Вона намагалася мене вбити.

Соня Мудіг зітхнула.

— Я, здається, починаю розуміти, чому Лісбет Саландер відчуває потребу вгородити вам у голову сокиру.

Ерландер кашлянув.

— Даруйте, пане Бодін... може, повернемося до того, що вам відомо про Рональда Нідермана?

Інспекторові Яну Бубланськи Соня Мудіг телефонувала з коридору, щойно відійшла від палати Залаченка.

— Нічого, — сказала вона.

— Нічого? — перепитав Бубланськи.

— Він подав у поліцію заяву на Лісбет Саландер, звинувативши її в жорстокому побитті та спробі вбивства.

Запевняє, ніби жодним чином не причетний до вбивств у Стокгольмі.

— А як він пояснює те, що Лісбет Саландер було закопано на його ділянці в Госсеберзі?

— Каже, застудився і майже весь день проспав. Якщо в Саландер стріляли в Госсеберзі, то це, мабуть, справа рук Рональда Нідермана.

— Гарзд. Що ми маємо?

— У неї стріляли з браунінга 22-го калібру, тому їй вдалося вижити. Пістолет ми знайшли. Залаченко визнає, що зброя належить йому.

— Ага. Інакше кажучи, він знає, що ми виявимо на пістолеті його відбитки пальців.

— Авжеж. Але стверджує, що востаннє бачив пістолет, коли той лежав у шухляді письмового столу.

— Отже, ймовірно, красунчик Рональд Нідерман узяв зброю, коли Залаченко мирно спав, і вистрілив у Саландер. Чи можемо ми довести протилежне?

Соня Мудіг на кілька секунд замислилась.

— Він блискуче знається на шведському законодавстві й методах поліції. Абсолютно ні в чому не зізнається і жертвує Нідерманом як пішаком. Навіть не знаю, що ми зможемо довести. Я попросила Ерландера відправити його одяг експертам і перевірити на наявність слідів пороху, та цьому типові зовсім не важко буде сказати, мовляв, два дні тому вправлявся в стрільбі.

Лісбет Саландер відчула запах мигдалю й етанолу. Здавалося, ніби в неї в роті спирт, і вона спробувала ковтнути, та язик не слухався — схоже, він повністю втратив чутливість.

Лісбет спробувала розплющити очі, але не змогла. Звідкись здалеку до неї долинав голос, що немовби звертався до неї, втім розібрати слова їй не вдавалося. Потім вона почула цей голос цілком виразно.

- Мені здається, вона пробуджується.

Лісбет відчула, що хтось торкається до її лоба, і спробувала відмахнутися від цієї нахабної руки. Ліве плече миттю пронизав гострий біль, і Лісбет розслабила м'язи.

— Ви мене чуєте?

Пішов геть.

— Ви можете розплющити очі?

Що це за кретин до мене чіпляється?

Нарешті Лісбет розплющила повіки. Спершу вона побачила лише дивні світлові точки, а потім у полі її зору почала виднітися якась постать. Вона спробувала сфокусувати погляд, але постать весь час ніби щезала. У Лісбет було таке відчуття, що в неї сильне похмілля і ліжко безперервно крениться.

— Стрльн, — промовила вона.

— Що ви сказали?

— Діют, — сказала Лісбет.

— Чудово. Чи не могли б ви знов розплющити очі.

Вона ледве підвела повіки і крізь вузькі щілинки побачила незнайоме обличчя. Кожна деталь на ньому виразно виднілася: над нею схилився світловолосий чоловік з яскраво-блакитними очима і на диво грубими рисами.

— Добридень. Мене звуть Андерс Юнассон. Я лікар. Ви перебуваєте в лікарні. У вас серйозні травми, і зараз ви відновлюєтеся після операції. Ви знаєте, як вас звуть?

— Пшаландр, — сказала Лісбет Саландер.

— Добре. Будь ласка, полічіть до десяти.

— Один, два, чотири... ні... три, чотири, п'ять, шість...

І Лісбет знову відключилася.

Проте доктор Андерс Юнассон удовольнився отриманими відповідями. Вона назвала своє прізвище і почала рахувати. Це ознака того, що з розумом у неї як і раніше все у відносно-му порядку і що вона не прокинеться овочем. Він записав час пробудження — 21.06, приблизно через шістнадцять годин після закінчення операції. Андерс Юнассон проспав більшу частину дня і приїхав знову до Сальгрєнської лікарні коло сьомої вечора. Взагалі-то в нього був вихідний, але зібралось багато термінової паперової роботи.

Він не зміг стриматися і зайшов до реанімації, аби поглянути на пацієнтку, в мозку якої порпався сьогодні вранці.

— Дайте їй ще трохи поспати, але уважно слідкуйте за її ЕКГ. Я побоююся, щоб у мозку не утворився набряк або крововилив. Схоже, в неї виник гострий біль у плечі, коли вона спробувала поворухнути рукою. Якщо вона прокинеться, можете давати їй по два міліграми морфіну на годину.

Виходив Андерс Юнассон з лікарні через головний вхід у дивно піднесеному настрої.

Коли Лісбет Саландер прокинулася знову, стрілки годинника наближалися до другої ночі. Вона повільно розплющила очі, побачила конус світла на стелі. За кілька хвилин вона повернула голову і зрозуміла, що її шию фіксує спеціальний комір. У голові відчувався тупий біль, а тільки-но Лісбет спробувала змінити положення, як відчула різкий біль у плечі і знов заплющила очі.

«Лікарня, — подумала вона. — Що я тут роблю?»

Лісбет відчувала страшенну слабкість.

Спочатку їй було важко зібратися з думками, але потім один по одному почали з'являтися уривки спогадів.

Коли вона пригадала, як вибиралася з могили, її на кілька секунд охопив жах. Потім вона стиснула зуби і далі почала зосереджено дихати.

Лісбет Саландер констатувала, що жива. Щоправда, не була впевнена, добре це чи погано.

Вона гаразд не пам'ятала, що сталося, спливали тільки смутні, уривчасті видіння — сарай і те, як вона щосили замахнулася сокирою і вдарила по голові свого батька, Залаченка. Живий він чи мертвий, вона не знала.

Лісбет ніяк не могла пригадати, що саме трапилося з Нідерманом. Начебто її вразило те, як він дав ногам тягу, а чому — так і залишилося незрозумілим.

Раптом вона згадала, що бачила Бісового Калле Блумквіста. Лісбет завагалася, чи бува їй усе це не приснилося, але вона пам'ятала кухню — ймовірно, то була кухня в Госсеберзі — і начебто бачила, як він до неї підходить. «Мабуть, у мене були галюцинації», — подумала вона.

Здавалося, події в Госсеберзі відбувалися дуже давно або взагалі приверзлися їй у якомусь безглуздому сні. Лісбет зосередилася на тому, що відбувалося з нею зараз.

Вона поранена, це зрозуміло. Лісбет підняла руку й обмала голову — та була туго забинтована. Нараз вона згадала. Нідерман... Залаченко... У старого негідника теж виявився пістолет — браунінг 22-го калібру. Порівняно з будь-якими іншими видами вогнепальної зброї він відносно нешкідливий, через те вона й жива.

«Мені прострелили голову, — згадала вона. — Я могла засунути у вхідний отвір палець і помацати мозок».

Тепер Лісбет здивувалася, що лишилася живою, але це її хвилювало навдивовижу мало: насправді їй було однаково. Якщо смерть і є та чорна порожнеча, з якої вона щойно виплила, то нічого страшного в ній немає. Особливої різниці не відчувається.

Зробивши це езотеричне спостереження, Лісбет заплющила очі й знову пірнула в браму сну.

Продрімавши всього кілька хвилин, вона почула рух і розплющила очі. Над нею схилилася сестра в білому халаті, і Лісбет знову стулила повіки, прикидаючись сплячою.

— Мені здається, ви не спите, — сказала сестра.

— Ммм, — промовила Лісбет Саландер.

— Добрий день, мене звуть Маріанн. Ви розумієте, що я вам кажу?

Лісбет спробувала кивнути, але згадала, що її голова зафіксована коміром і нерухома.

— Ні, ворушитися не намагайтеся. Боятися не треба. Вас поранили, але вже прооперували.

— Можна мені води?

Маріанн дала їй попити води через трубочку. Ковтаючи воду, Лісбет зауважила праворуч від себе ще когось.

— Здрастуйте, Лісбет. Ви мене чуєте?

— Ммм, — відповіла Лісбет.

— Я доктор Хелена Ендрін. Чи відомо вам, де ви?

— Лікарня.

— Так, ви в Сальгрєнській лікарні Гетеборга. Вас прооперували, і зараз ви в реанімаційному відділенні.

— Ммм.

— Вам нічого боятися.

— Мені прострелили голову.

Доктор Ендрін якусь мить вагалася.

— Правильно. Ви пам'ятаєте, що сталося?

— У старого негідника був пістолет.

— Еге ж... саме так.

— Двадцять другого калібру.

— Он як? Я цього не знала.

— Наскільки серйозно я постраждала?

— У вас добрий прогноз. Вас привезли у важкому стані, але ми вважаємо, що у вас хороші шанси повністю видужати.

Лісбет обмірковувала отриману інформацію. Спрямувавши погляд на доктора Ендрін, вона відзначила, що бачить нечітко.

— Що сталося з Залаченком?

— З ким?

— З негідником. Він живий?

— Ви маєте на увазі Карла Акселя Бодіна?

— Ні. Я маю на увазі Олександра Залаченка. Це його справжнє ім'я.

— Мені про це нічого не відомо. Але літній чоловік, якого привезли одночасно з вами, важко травмований, проте його життю нічого не загрожує.

Серце Лісбет тіпнулося від розчарування. Вона обмірковувала слова лікаря.

— Де він є?

— Він у сусідній палаті. Але вам зараз не треба про нього думати. Слід концентруватися на тому, щоб видужати.

Лісбет заплющила очі. Нараз вона подумала про те, як би встати з ліжка, знайти відповідне знаряддя і завершити поча-

те, але потім відкинула ці думки. Де там, адже зараз вона насилу може підняти повіки. Отже, спроба вбити Залаченка не вдалася. Він знову вислизне.

— Я хочу вас швиденько оглянути. Потім знову можете спати, — сказала доктор Ендрін.

Мікаель Блумквіст раптом прокинувся. Кілька секунд не міг уторопати, де він, далі згадав, що винайняв номер у «Сіті-готелі». У кімнаті було темно хоч в око стрель. Він засвітив лампочку біля ліжка і поглянув на годинник: третя ночі. Отже, він проспав п'ятнадцять годин поспіль.

Мікаель вибрався з-під ковдри і сходив до туалету, потім ненадовго задумався. Розуміючи, що заснути вже не вдасться, вирішив прийняти душ, потім одягнувся в джинси і темно-червону водолазку, яка вже давно потребувала пральної машини. Йому страшенно хотілося їсти, і він зателефонував до рецепції, дізнатися, чи не можна бува в таку пізню годину замовити каву з бутербродами. Виявилось, можна.

Мікаель узув мокасини, накинув піджак, спустився в рецепцію і, купивши каву й загорнутий у поліетиленову плівку житній коржик із сиром та печінковим паштетом, повернувся назад у номер. Жуючи бутерброд, він запустив свій ноутбук, підключився до Інтернету і зайшов на сторінку газети «Афтонбладет». Головною новиною цілком очікувано виявилось піймання Лісбет Саландер. Новина подавалася як і раніше досить плутано, проте, принаймні, була правильно висвітленою. Тридцятисемилітній Рональд Нідерман розшукувався за вбивство поліцейського, і поліція хотіла допитати його ще й у зв'язку із вбивствами в Стокгольмі. Про статус Лісбет Саландер поліція досі ніяк не висловилася, ім'я Залаченка взагалі не

згадувалося. Його вперто називали тільки шістдесятишестилітнім землевласником, який мешкає в Госсєберзі, і було очевидно, що ЗМІ все ще не виключають можливості того, що він — жертва.

Закінчивши читати, Мікаель увімкнув мобільний і констатував, що має двадцять нових повідомлень. Три з них закликали подзвонити Еріці Бергер. Два виявилися від Анніки Джанніні. Чотирнадцять надійшло від репортерів різних газет і одне — від Крістера Мальма, який чітко написав: «Буде краще, якщо ти повернешся найближчим потягом».

Мікаель нахмури́в брови — як для Крістера Мальма це було надто незвичайне повідомлення. Надіслав він його о сьомій годині вечора. Мікаелю захотілося зателефонувати кому-небудь, та він згадав, що зараз третя ніч, і стримав своє бажання. Замість цього він подивився в Інтернеті розклад поїздів — перший потяг до Стокгольма вирушав о 05.20.

Він відкрив новий вордівський документ, закури́в і хви́лин зо три просидів, втупившись у порожній екран комп'ютера. Нарешті його пальці забігали по клавішах:

Її звать Лісбет Саландер, і Швеція довідалася про неї з прес-конференцій поліції та заголовків вечірніх газет. Їй 27 років, її зріст 150 сантиметрів. Її описували як психопатку, вбивцю та лесбіянку-сатаністку. Вигадки, що поширювалися про неї, не знали меж. У цьому числі «Міленіум» розповідає історію про те, як державні службовці організували змову проти Лісбет Саландер заради того, щоб захистити патологічного вбивцю.

Писав Мікаель повільно, майже не вносячи виправлень у перший варіант тексту. Зосереджено пропрацювавши п'ятдесят хвилин, він створив за цей час трохи більше ніж дві сторінки, на яких в основному викладалися події тієї ночі, коли він виявив тіла Дага Свенссона та Міа Бергман, і пояснювалося, чому поліція зосередилася на Лісбет Саландер як на ймовірній убивці. Він процитував заголовки вечірніх газет про лесбійських сатаністок, повні натяків на те, що вбивства пов'язані з пікантними подробицями нетрадиційного сексу.

Тут його погляд упав на годинник, і Мікаель поспішно закрив ноутбук. Зібрав речі в сумку, спустився в рецепцію і попросив рахунок за номер. Розплатившись кредитною картою, він узяв таксі і поспішив на Гетеборзький центральний вокзал.

У потязі Мікаель Блумквіст відразу ж пройшов до вагона-ресторану і замовив каву з бутербродом, потім знову відкрив ноутбук і прочитав текст, який устиг написати в готелі. Він так заглибився у виклад історії Залаченка, що не помітив інспектора кримінальної поліції Соню Мудіг, доки та не кашлянула і не запитала, чи можна їй скласти йому товариство. Мікаель підвів погляд і закрив ноутбук.

— Додому? — спитала Мудіг.

Він кивнув.

— Здається, ви теж.

Вона кивнула.

— Мій колега залишився ще на добу.

— Вам що-небудь відомо про стан Лісбет Саландер? Я весь цей час проспав.

— Вона опритомніла лише вчора ввечері, й лікарі вважають, що вона вичухається і повністю одужає. Йї неймовірно пощастило.

Мікаель кивнув. Він раптом згадав, що зовсім не хвилювався за неї — просто вірив, що вона виживе, інакше й бути не могло.

— Що-небудь ще цікаве сталося? — спитав він.

Соня Мудіг з сумнівом поглянула на нього, міркуючи, яку інформацію можна довірити журналістові, що взагалі-то знає про цю історію більше від неї самої. З другого боку, вона сама сіла до його столу, та й, здається, вже понад сотню репортерів устигли розвідати, чим займається поліція.

— Мені б не хотілося, щоб мене цитували, — сказала вона.

— Я цікавлюся задля себе особисто.

Вона кивнула і розповіла, що поліція посилено розшукує Рональда Нідермана по всій країні й особливо в районі Мальмьо.

— А Залаченко? Ви його допитали?

— Так, допитали.

— І?

— Про це я не можу розповідати.

— На бога, Соню!.. Мені стане відомо все, про що ви з ним розмовляли, приблизно за годину після того, як я дістануся до редакції в Стокгольмі. Крім того, я не напишу ані слова з того, що ви мені розповісте.

Вона завагалася, потім подивилася йому в очі.

— Він подав у поліцію заяву на Лісбет Саландер за те, що вона нібито намагалася його вбити. Можливо, її заарештують за умисне заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю або за спробу вбивства.

— А вона, скоріш за все, пошлеться на право на необхідну оборону.

— Сподіваюся, — промовила Соня Мудіг.

Мікаель пильно подивився на неї.

— Дещо дивно чути це від поліцейського, — вичікувально сказав він.

— Бодін... Залаченко слизький як вугор, і на всі питання у нього є готова відповідь. Я достоту переконана в тому, що справа стоїть приблизно так, як ви нам учора говорили. Це означає, що Саландер багато разів ставала жертвою протиправних дій відтоді, як їй виповнилося дванадцять років.

Мікаель кивнув.

— Цю історію я й збираюся опублікувати, — сказав він.

— У деяких колах вона популярності не матиме.

Соня ще якийсь час повагалася. Мікаель чекав.

— Півгодини тому я говорила з Бубланськи. Він мало що сказав, але, схоже, попереднє слідство по обвинуваченню Саландер у вбивстві ваших друзів закрите. Фокус перемістився на Нідермана.

— І це означає, що...

Він не договорив, залишивши питання висіти в повітрі. Соня Мудіг низила плечима.

— Хто займатиметься розслідуванням справи Саландер?

— Я не знаю. Події в Гессеберзі належать, у першу чергу, до компетенції Гетеборґа. Проте я припускаю, що перед висуненням обвинувачення кому-небудь у Стокгольмі доручать об'єднати весь матеріал.

— Розумію. Можемо побитися об заклад, що СЕПО візьме розслідування на себе.

Вона похитала головою.

Потяг під'їжджав до Алінґсоса. Мікаель схилився до співрозмовниці.

— Соню... я думаю, ви розумієте, до чого все йде. Якщо історія Залаченка набуде розголосу, вибухне грандіозний скандал. Група співробітників СЕПО вступила в змову з психіатром, аби засадити Саландер до психлікарні. Їм залишається лише вперто наполягати на тому, що Лісбет Саландер справді божевільна і те, що її було примусово запроторено до лікарні в дев'яносто першому році, справді небезпідставно.

Соня Мудіґ кивнула.

— Я зроблю все, що зможу, щоб зашкодити цьому плану, — вів далі Мікаель. — Лісбет Саландер так само нормальна, як і ми з вами. Своєрідна — так, безумовно, проте її розумові здібності не викликають жодних сумнівів.

Соня Мудіґ знову кивнула. Мікаель зробив паузу, щоб вона змогла засвоїти сказане.

— Мені буде потрібна допомога кого-небудь з того боку барикад, на кого я зміг би покластися, — сказав він.

Вона поглянула йому в очі і похитала головою:

— Я не компетентна визначати, чи Лісбет Саландер хвора психічно.

— Так, але ви компетентні вирішувати, чинилися щодо неї протиправні дії чи ні.

— Що ви пропонуєте?

— Я не прошу, щоб ви доносили на колег, але хочу, щоб ви забезпечували мене інформацією, якщо виявите, що Лісбет загрожує небезпека знову стати жертвою протиправних дій.

Соня Мудіґ мовчала.

— Я не прошу, щоб ви розкривали технічні деталі слідства або щось подібне. Оцінюйте ситуацію самі. Та мені необхідно

знати, як розвиватиметься історія з судовим переслідуванням Лісбет Саландер.

— Це скидається на надійний спосіб заробити звільнення.

— Ви — джерело. Я під жодним оглядом не назву вашого імені і не поставлю вас у скрутне становище.

Він дістав блокнот і написав адресу електронної пошти.

— Це анонімна інтернетівська адреса. Якщо захочете щонебудь повідомити, можете нею скористатися. Тільки не пишійте зі своєї звичайної офіційної адреси. Створіть власну тимчасову адресу в Інтернеті.

Соня Мудіг узяла аркушик і поклала його до внутрішньої кишені піджака. Вона нічого не пообіцяла.

У суботу о сьомій годині ранку інспектора кримінальної поліції Маркуса Ерландера розбудив телефонний дзвінок. Чулися голоси з телевізора, з кухні долітав аромат кави — дружина вже поринула у вранішні справи. До своєї квартири в містечку Мельндаль під Гетеборгом він добрався десь о першій ночі і проспав лише годин із п'ять, а перед тим майже двадцять дві години не присідав. Отож, простягаючи руку до телефону, він відчував, що зовсім не виспався.

— Мортенссон, патрульна служба, нічне чергування. Ти вже встиг прокинутися?

— Ні, — відповів Ерландер. — Я ледве встиг заснути. Що сталося?

— Новини. Знайшли Аніту Касперссон.

— Де?

— На під'їзді до поселення Сеглора, на південь від Буроса.

Ерландер подумки уявив собі карту.

— На південь, — сказав він. — Він вибирає дрібні дороги. Мабуть, проїхав по шосе сто вісімдесят над Буросом і звернув на південь. Ми попередили Мальмьо?

— І Хельсінгборг, Ландскруну і Треллеборг. І Карлскруну. Я маю на увазі пором на схід.

Ерландер підвівся і потер шию.

— У нього тепер майже доба переваги. Він міг уже покинути країну. Як знайшли Касперссон?

— Вона постукала в двері вілли на в'їзді в Сеглору.

— Що?

— Вона постукала.

— Я чув. Ти хочеш сказати, що вона жива?

— Вибач. Я втомився і висловлююся не зовсім чітко. Аніта Касперссон дошкандибала до Сеглори сьогодні десять хвилин на четверту ночі і постукала ногами в двері будинку, перелякавши сім'ю, що спала в домі. Вона була боса, дуже змерзла, із зв'язаними за спиною руками. Зараз вона перебуває у лікарні в Буросі, і до неї вже приїхав чоловік.

— Хай йому біс! Думаю, ми всі вже вважали, що вона мертва.

— Інколи трапляються сюрпризи.

— Приємні сюрпризи.

— Отже, саме час для неприємних новин. Тут уже з п'ятої ранку перебуває заступник начальника обласного управління Спонгберг. Вона розпорядилася, щоб ти швидко прокидався і їхав у Бурос допитувати Касперссон.

Оскільки був ранок суботи, Мікаель вирішив, що в редакції «Міленіуму» нікого немає. Коли потяг уже в'їжджав до

Стокгольма, він зателефонував Крістеру Мальму і запитав, що саме стало приводом для його повідомлення.

— Ти поснідав? — поцікавився Крістер Мальм.

— У потягу.

— Добре. Приїжджай до мене додому, поснідаємо як годиться.

— У чому річ?

— Розповім, коли приїдеш.

Мікаель доїхав на метро до станції «Медборгарплатсен» і пройшов до вулиці Алльхельгонгатан. Йому відчинив бойфренд Крістера Арнольд Магнуссон. Мікаелю завжди, коли бачив Магнуссона, здавалося, що він дивиться на якийсь рекламний плакат. Арнольд Магнуссон починав у Королівському драматичному театрі і був одним з найпопулярніших акторів Швеції. Зустріч з ним у реальному житті щоразу бентежила. Зазвичай знаменитості особливого враження на Мікаеля не справляли, але Арнольд Магнуссон мав таку характерну зовнішність і до того асоціювався з деякими ролями з фільмів і телевізійних серіалів — особливо з роллю холеричного, однак справедливого комісара кримінальної поліції Гуннара Фріска з надзвичайно популярного серіалу, — що Мікаель завжди мимоволі чекав від нього саме такої поведінки, як у Гуннара Фріска.

— Привіт, Мікке, — сказав Арнольд.

— Привіт.

— На кухню. — Арнольд впустив його до квартири.

Крістер Мальм поставив на стіл свіжоспечені вафлі з варенням з моршки і свіжозаварену каву. Щойно Мікаель це побачив, у нього аж слинка потекла, і він відразу заходився уминати вафлі, що лежали на тарелі. Крістер Мальм став роз-

питувати про події в Госсекретарстві, Мікаель стисло переказав деталі. Лише поїдаючи третю вафлю, він наважився запитати, що ж власне сталося.

— Поки ти був у Гетеборзі, у нас в «Міленіумі» виникла невелика проблема, — сказав Крістер.

Мікаель скинув бровами.

— Яка?

— Нічого серйозного. Еріка Бергер стала головним редактором «Свенска моргонпостен». Учора вона відпрацювала в «Міленіумі» останній день.

Мікаель завмер, не донісши вафлю до рота. Минуло кілька секунд, перш ніж він осягнув масштаб почутої новини.

— Чому вона нічого не сказала раніше? — нарешті зміг запитати.

— Бо хотіла повідомити тобі першому про це, а тебе весь час десь носило, і кілька тижнів ти був просто недоступний. Тоді вона вирішила, що тобі вистачає проблем зі справою Саландер. А оскільки їй хотілося розповісти тобі першому, вона зрозуміло, нічого не говорила і всім нам, а час ішов. Отож поступово докори сумління довели її до повної знемоги. А ми не мали уявлення, що з нею коїться.

Мікаель заплющив очі.

— Дідько, — сказав він.

— Авжеж. Тепер усе вийшло навпаки — ти дізнався останнім з усієї редакції. Мені хотілося розповісти тобі про це, щоб ти зрозумів, як усе те було, і не подумав, що хтось діяв у тебе за спиною.

— Я цього не думаю. Але, господи. Класно, що вона отримала цю посаду, якщо їй хочеться працювати в «СМП»... та що, чорт забирай, тепер робити нам?

— Ми призначимо Малін виконувати обов'язки головного редактора починаючи з наступного номера.

— Малін?

— Якщо, звісно, ти не хочеш бути головним редактором.

— Ні, я поки що при своєму розумі.

— Я чомусь так і думав. Отже, головним редактором буде Малін.

— А хто буде відповідальним секретарем?

— Хенрі Кортес. Він пропрацював у нас чотири роки і вже вийшов з розряду зелених практикантів.

Мікаель обдумав ці пропозиції.

— Від моєї думки вже нічого не залежить? — поцікавився він.

— Ні, — сказав Крістер Мальм.

Мікаель стримано усміхнувся.

— Гарзд. Хай буде так, як ви вирішили. Малін — боєць, але їй бракує рішучості, а Хенрі частенько рубає з плеча. Нам доведеться за ними приглядати.

— Приглянемо.

Мікаель сидів мовчки і думав про те, як сутужно їм буде без Еріки. Майбутнє журналу уявлялося йому вельми туманно.

— Я мушу зателефонувати Еріці і...

— Гадаю, не варто.

— Як це?

— Вона спить у редакції. Можеш піти її розбудити.

Мікаель побачив Еріку Бергер, коли вона спала глибоким сном на розкладному дивані у власному кабінеті. Всю ніч вона вигрібала з шухляд письмового столу та з книжкових полиць

свої особисті речі й папери, які їй хотілося зберегти, отож набралось п'ять великих коробок. Мікаель довго стояв у дверях і дивився на Еріку, а потім увійшов, сів на краєчок дивана і розбудив її.

— Якого біса ти не пішла спати в мою квартиру, якщо вже не встигла повернутися додому? — спитав він.

— Привіт, Мікаелю, — сказала Еріка.

Вона вже почала було щось говорити, та Мікаель нахилився і поцілував її в щоку.

— Ти сердишся?

— Страшенно, — сухо сказав він.

— Мені шкода. Я просто не змогла відмовитися від такої пропозиції. Але зараз мені здається, що я вчинила неправильно і кидаю «Міленіум», коли треба розгрібати лайно в украй важкій ситуації.

— У мене навряд чи є право докоряти тобі в тому, що ти втікаєш з корабля. Адже два роки тому я пішов звідси, залишивши тебе розгрібати лайно в далеко важчій ситуації, ніж зараз.

— Не бачу нічого спільного. У тебе була перерва в роботі. А я йду зовсім і ще це приховувала. Мені страшенно шкода.

Мікаель трохи помовчав, потім ледь посміхнувся.

— Раз настав час, значить, настав. A woman's gotta do what a woman's gotta do and all that crap¹.

Еріка посміхнулася. Саме це вона сказала йому, коли він виїжджав до Хедебю. Він простягнув руку і по-дружньому наїжачив їй волосся.

¹ Жінка повинна робити те, що повинна, та подібна маячня (англ.).

— Те, що ти хочеш піти з цієї божевільні, я зрозуміти можу, але мені треба буде трохи часу, щоб звикнути до думки, що тобі захотілося очолити найсухішу газету Швеції, призначену для манірних мужиків.

— Там працює досить багато дівчат.

— Е-е. Поглянь передовицю. Там же всю дорогу *anno dazumal*¹. Ймовірно, ти просто чокнута мазохістка. Може, ходімо вип'ємо кави?

Еріка сіла.

— Мені кортить дізнатися, що сталося тієї ночі в Гетеборзі.

— Я вже працюю над цим матеріалом, — сказав Мікаель. — Коли ми його опублікуємо, вибухне справжня війна.

— Не ми. Ви.

— Знаю. Ми його опублікуємо ще до початку судового процесу. Адже ти не збираєшся забирати цей матеріал із собою в «СМП»? Насправді мені б хотілося, щоб ти дещо написала про історію Залаченка, доки не пішла з «Міленіуму».

— Мікке, я...

— Останню статтю головного редактора. Можеш писати, коли буде бажання. Її, можливо, не опублікують до суду, на коли б його не призначили.

— Може, це не надто вдала ідея? Про що має бути стаття?

— Про мораль, — сказав Мікаель Блумквіст. — І про те, як одного з наших співробітників убили через те, що п'ятнадцять років тому держава не виконала свою роботу.

Більше нічого пояснювати не було потреби. Еріка Бергер уже точно знала, яка стаття йому потрібна. Вона трохи поду-

¹ Як у колишні часи (нім.).

мала: адже коли вбили Даґа Свенссона, капітаном корабля була вона. І вона відразу відчула себе набагато краще.

— Гарзд, — сказала вона. — Останню статтю головного редактора.

Розділ 04

Субота, 9 квітня —

неділя, 10 квітня

Прокурор Мартіна Франссон із

Сьодертельє закінчила свої роздуми на першу годину дня, в суботу. Розібратися з лісовим кладовищем під Нюкварном виявилось справою не простою, і починаючи з середи, коли Паоло Роберто провів там, на складі, боксерський поєдинок з Рональдом Нідерманом, співробітникам кримінального відділу довелося неймовірно багато працювати понаднормово. Йшлося про не менш ніж три вбивства, жертв яких було поховано в околицях Нюкварна, про грубе викрадення людини й умисне заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю подрузі Лісбет Саландер на ім'я Міріам Ву і, нарешті, про підпал. Безпосередній зв'язок з Нюкварном мав також інцидент у Сталлархольмі, що взагалі-то належав до відання поліцейського району Стренгнес, лену Сьодерманланд, але ключовою фігурою там був Карл Магнус Лундін із «Свавельшьо МК». Лундін зараз лежав у лікарні в Сьодертельє із загіпсованою ногою та сталевною шиною в щелепі. В будь-якому разі всіма вбивствами займалася поліція лену, а отже, останнє слово залишиться за Стокгольмом.

Протягом п'ятниці вирішувалося питання про затримання підозрюваних. Лундін поза сумнівом мав безпосереднє відно-

шення до Ньюварна. Нарешті з'ясувалося, що склад належав компанії «Медімпорт», яка у свою чергу належала Аннелі Карлссон, п'ятдесяти двох років, котра мешкає в Пуерто-Банус, в Іспанії. Вона доводилася Магге Лундіну двоюрідною сестрою, ні в яких злочинах замішана не була і, схоже, у цьому випадку просто виконувала роль прикриття.

Мартіна Франссон згорнула папку з матеріалами попереднього слідства. Справа як і раніше перебувала на початковій стадії, і, щоб довести її до суду, потрібно було додати ще кілька сотень сторінок. Проте щодо кількох питань Мартіна Франссон повинна була прийняти рішення вже зараз. Вона поглянула на колег із поліції.

— У нас достатньо матеріалу, щоб порушити справу проти Лундіна за участь у викраденні Міріам Бу. Паоло Роберто впізнав його як людину, що сиділа за кермом фургона. Я також затримуватиму його як цілком імовірного учасника підпалу. Зі звинуваченням у причетності до вбивства трьох людей, викопаних на цій ділянці, ми поки що почекаємо, принаймні доки всі останки будуть ідентифіковані.

Поліцейські закивали. Саме на таке рішення вони й чекали.

— Як ми вчинимо із Сонні Ніеміном?

Мартіна Франссон перегорнула справу Ніемінена, що лежала у неї на столі.

— У цього пана неабиякий послужний список. Пограбування, незаконне носіння зброї, биття, заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю, вбивства і наркобізнес. Його затримали разом з Лундіном недалеко від Сталлархольма. Я цілком переконана в тому, що він причетний, — інакше просто бути не може. Проте проблема в тім, що в нас немає проти нього жодних доказів.

— Він каже, що ніколи не був на складі в Ньюкварні і що просто поїхав з Лундіном покататися на мотоциклах, — сказав інспектор із Сьодертельє, який займався Сталлархольмом. — Він стверджує, що й гадки не мав, яка в Лундіна там була справа.

Мартіна Франссон нараз подумала, що добре було б якимсь чином перекинути цю справу прокурору Ріхарду Екстрьому із Стокгольма.

— Ніемінен відмовляється говорити про те, що сталося, але категорично заперечує свою причетність до злочину, — казав далі інспектор.

— Авжеж, можна подумати, що вони з Лундіном насправді виявилися в Сталлархольмі просто жертвами, — сказала Мартіна Франссон, сердито постукуючи пальцями по столу. — Лісбет Саландер, — промовила вона з явним сумнівом у голосі. — Адже ми говоримо про дівчину зростом сто п'ятдесят сантиметрів, поглянувши на яку можна подумати, що вона ледь досягла підліткового віку і навряд чи має достатню фізичну силу, щоб упоратися з Ніеміненом і Лундіном.

— Якщо вона не озброєна. Пістолет міг частково компенсувати їй фізичну слабкість.

— Проте це не зовсім відповідає картині подій.

— Так. Вона скористалася сльозоточивим газом і вдарила Лундіна ногою в пах і в обличчя з такою люттяю, що роздробила тому яечко, а потім щелепну кістку. Постріл у стопу було ймовірно, зроблено вже після побиття. Але мені важко повірити в те, що пістолет належав їй.

— Державна лабораторія судової експертизи ідентифікувала пістолет, з якого стріляли в Лундіна. Польський пістолет

«Р-83 Ванад» з патронами від «Макарова». Його виявили в Госсєберзі під Гетєборгом, і на ньому відбитки пальців Саландер. Ми цілком можемо припустити, що вона привезла з собою цей пістолет у Госсєбергу.

— Так. Проте номер серії показує, що його чотири роки тому викрали під час пограбування збройового магазину в Еребру. Грабіжників потім зловили, але зброї вони встигли позбутися. Серед них був один місцевий діяч, що бавиться наркотиками, який обертався серед людей, близьких до «Сва-вельшьо МК». Мені значно більше хочеться приписати пістолет або Лундіну, або Ніємінену.

— Можливо, пістолет був у Лундіна, а Саландер почала його роззброювати і при цьому вистрілила, поціливши йому в ступню. Я хочу сказати, що вона в будь-якому разі не збиралася його вбивати, адже він живий.

— Або вона прострелила йому ногу із суто садистських спонукань. Звідки мені знати. Але як же вона впоралася з Нієміненом? У нього немає видимих пошкоджень.

— Узагалі-то є: у нього два маленьких опіки на грудях.

— І?

— Швидше за все, електрошокер.

— Отже, Саландер мала при собі електрошокер, балон із слъзоточивим газом і ще пістолет. Скільки ж усе це разом важить? Ні, я майже переконана в тому, що зброю привіз із собою Лундін або Ніємінен, а вона просто її в них відібрала. За яких саме обставин Лундіна поранили, ми зможемо до кінця прояснити, лише коли хто-небудь з учасників інциденту почне говорити.

— Добре.

— Отже, на сьогодні ми Лундіна затримуємо — на вже відомих вам підставах. Водночас на Ніемінену у нас нічого немає. Тому я збираюся у другій половині дня звільнити його.

Сонні Ніемінен вийшов із слідчого ізолятора поліції Сьодертельє з гидким настроєм. До того ж йому страшенно хотілося пити, тому він насамперед зайшов до тютюнової крамнички, купив пляшку пепсі й відразу ж випив її просто з горла. Потім прихопив ще пачку сигарет «Лакі страйк» та коробочку жувального тютюну. Він відкрив мобільний телефон, переконався, що той заряджений, і набрав номер тридцяти-трилітнього Ханса-Оке Валтарі, що був Sergeant at Arms¹ у клубі «Свавельшьо МК» і, відповідно, третьою особою у внутрішній ієрархії. Після чотирьох гудків Валтарі відповів.

— Ніемінен. Мене відпустили.

— Вітаю.

— Ти де?

— У Ньючопінзі.

— Якого біса ти там робиш?

— Коли вас із Магге схопили, ми вирішили залягти на дно, поки не дізнаємося, як справи.

— Тепер тобі відомо як. Де решта?

Ханс-Оке Валтарі розповів йому, де перебувають решта п'ятеро членів «Свавельшьо МК». Пояснення не заспокоїло і не задовольнило Сонні Ніемінену.

— А хто, чорт забирай, займається справами, поки ви всі поховалися, як баби?

¹ Клубним приставом (англ.).

— Це несправедливо. Ви з Магге вирушаєте на якусь ідіотську роботу, про яку нам нічого не відомо, і неочікувано вплутуєтеся в перестрілку з цією оголошеною в розшук сукою, а в результаті Магге підстрелили, а тебе схопила поліція. І на додачу поліцейські викопують трупи на нашому складі в Нюкварні.

— І?

— Ми вже думаємо, може, ви з Магге від нас щось приховували?

— І що ж це, чорт забирай, могло бути? Адже це ми знаходимо для фірми роботу.

— Так, але я жодного слова не чув про те, що склад — то ще й лісове кладовище. Що там за мерці?

В Сонні Ніємінена мало не зірвалася з язика різка відповідь, але він стримався. Ханс-Оке Валтарі, звичайно, тупий мерзотник, та за нинішньої ситуації було зовсім не на часі затівати сварку. Зараз була потрібна швидка консолідація сил. Після того, як Ніємінен усе заперечував на п'яти поліцейських допитах, було б не надто розумно трубити про свою обізнаність по мобільному телефону за двісті метрів від будівлі поліції.

— Наплюй на мерців, — сказав він. — Мені про це нічого не відомо. Та Магге таки уклепався. Він ще деякий час посидить за ґратами, а тим часом командуватиму я.

— Гаразд. Що робитимемо? — спитав Валтарі.

— Хто наглядає за власністю, якщо ви всі сидите в підпіллі?

— Бені Карлссон залишився і тримає оборону в клубі. Поліція проводила в будинку обшук того ж дня, як вас заарештували. Вони нічого не знайшли.

— Бені К.! — вигукнув Ніємінен. — Бені К. — новобранець, і в нього ще молоко гаразд на губах не обсохло.

— Заспокойся. До нього приєднався цей білявий диявол, з яким ви з Магге частенько спілкуєтесь.

Сонні Ніємінен раптом похолов. Він швидко озирнувся і відійшов на кілька метрів від дверей тютюнової крамнички.

— Що ти сказав? — тихо спитав він.

— Світловолосий сатана, з яким ви з Магге спілкуєтесь, раптом з'явився і попросив допомогти йому сховатися.

— Прокляття, Валтарі, його ж розшукують по всій чортовій Швеції за вбивство поліцейського!

— Авжеж... тому-то йому треба сховатися. Що нам було робити? Він же ваш з Магге приятель.

Сонні Ніємінен на десять секунд заплющив очі. Рональд Нідерман протягом кількох років забезпечував «Свавельшьо МК» певною роботою, що приносила добрий зиск. Але ж він зовсім не приятель. Він небезпечний мерзотник і психопат, та до того ж психопат, якого поліція розшукує з собаками. Сонні Ніємінен ніколи не довіряв Рональду Нідерману. Вже краще б його знайшли з кулею в довбешці, тоді поліція б хоч трохи від них відлипнула.

— І що ви з ним зробили?

— Ним опікується Бені К. Він повіз його до Віктора.

Віктор Йоранссон був касиром і фінансовим експертом фірми і жив недалеко від міста Єрна. Йоранссон закінчив економічну гімназію і на початку своєї кар'єри працював фінансовим консультантом у югослава — власника шинків, доки всю банду не посадили за тяжкі економічні злочини. Магге Лундін зустрів його у в'язниці на початку 90-х років. Йоранссон був єдиним у «Свавельшьо МК», хто ходив у піджаку і з краваткою.

— Валтарі, сідай у машину і приїжджай по мене в Сьодертельє. Я чекатиму тебе біля станції за сорок п'ять хвилин.

— Ого. Чому так спішно?

— Бо нам необхідно якомога швидше взяти ситуацію під контроль.

Всю дорогу до Свалельшьо Ханс-Оке Валтарі крадькома скося поглядав на Сонні Ніемінена, що сидів, ніби води в рот набравши. На відміну від Магге Лундіна, мати справу з Ніеміненом завжди було не надто легко. Він вродливий і здається людиною м'якою, але легко заводиться і дуже небезпечний, особливо нападпитку. Зараз він був абсолютно тверезий, проте перспектива працювати під його керівництвом Валтарі непокоїла. Магге завжди вмів якимсь чином приструнити Ніемінена, а яким буде майбутнє з Ніеміненом, коли той виконуватиме обов'язки президента клубу, ще не відомо.

У будівлі клубу Бені К. видно не було. Ніемінен двічі спробував зателефонувати йому на мобільний, проте безрезультатно.

Вони поїхали до будинку Ніемінена, розташованого приблизно за кілометр від клубу. Поліція провела там обшук, але не виявила нічого корисного для розслідування, пов'язаного з Ньюварном, так само як і взагалі жодних ознак кримінальної діяльності, тому-то Ніемінен і опинився на волі.

Він прийняв душ і переодягнувся, а Валтарі терпляче чекав його на кухні. Потім вони пройшли метрів сто п'ятдесят у гліб лісу за садибою Ніемінена і зчистили шар землі, що покривав прикопану там скриню, в якій зберігалися шість

одиниць вогнепальної зброї, і зокрема автомат АК5, а також великі запаси патронів і близько двох кілограмів вибухівки. Це був маленький склад боєприпасів Ніємінена. Два пістолети в скрині були польські — «Р-83 Ванад» — і походили з тієї самої партії, що й відібраний Лісбет Саландер у Ніємінена в Сталлархольмі.

Сонні Ніємінен намагався не думати про Лісбет Саландер — ця тема була не надто приємною. Сидячи в поліцейському ізоляторі в Сьодертельє, він раз по раз подумки прокручував у голові сцену, коли вони з Магге Лундіном прибули на дачу Нільса Б'юрмана. Він поїхав разом з Магге Лундіном, щоб підпалити клятву дачу Б'юрмана. Направив їх туди цей білявий мерзотник, а там їм трапилася Саландер.

Далі розвиток подій виявився непередбачуваним — на подвір'ї вони наткнулися на триклятту Саландер — одним-однісіньке дівчисько півтора метра на зріст, худе як тріска. Ніємінену тоді навіть стало цікаво, скільки ж вона насправді важить. Потім усе пішло не так, як передбачалося, і вилілося в криваву оргію, до якої вони з Магге були зовсім не готові.

Пояснити розвиток подій суто технічно він міг. У Саландер був балончик із сльозоточивим газом, який вона розпилила в обличчя Магге Лундіну. Магге варто було б це передбачити, але він не передбачив. Вона двічі вдарила його ногою, а щоб скрутити ногою щелепу, особливої мускулатури не треба. Саландер заскочила його зненацька. Це можна пояснити.

А далі вона впоралася і з ним, з Сонні Нієміненом — хлопцем, вплутуватися в бійку з яким не відразу наважаться навіть здорові і добре треновані чоловіки. Саландер надто швидко рухалася. Він спробував вийняти зброю, але вона розправи-

лася з ним з такою неймовірною легкістю, ніби відіграла комара. Ще в неї виявився електрошокер. Вона...

Коли він опритомнів, то майже нічого не пам'ятав. Магге Лундін лежав, поранений у ногу, і вже прибула поліція. Після недовгих суперечок між поліцією Стренгнеса і Сьодертельє його відвезли до ізолятора в Сьодертельє. А ще вона викрала «Харлей-Девідсон» Магге Лундіна і зрізала з його власної шкіряної куртки емблему «Свавельшьо МК» — той самий символ, завдяки якому перед ним розступався народ у черзі до бару і який надавав йому статусу, недоступного як для пересічного шведа. Саландер його принизила.

Зненацька Сонні Ніємінена охопила лють. Під час допитів у поліції він так і не розколовся, та йому б і в голову не зайшло кому-небудь розповідати про те, що сталося в Сталлархольмі. Аж до цього моменту Лісбет Саландер його абсолютно не цікавила. Вона була просто маленьким побічним проектом, яким Магге Лундін займався знов-таки за завданням цього клятого Нідермана. Тепер же він ненавидів її з шаленством, дивним для себе самого, — звичайно він зберігав холоднокривність і здатність аналізувати. Щоправда, він і зараз розумів, що в майбутньому йому обов'язково трапиться нагода стерти цю пляму ганьби. Проте спершу необхідно навести лад у тому хаосі, в який Саландер і Нідерман спільними зусиллями увергнули «Свавельшьо МК».

Ніємінен дістав обидва польські пістолети, що залишилися, зарядив і віддав один з них Валтарі.

— У нас є якийсь план?

— Нам треба поїхати поговорити з Нідерманом. Він не наша людина, і його ще ніколи не заарештовувала поліція. Я не знаю, як він поведеться, якщо його зловлять, а якщо він заго-

ворить, то зможе закласти нас усіх. Тоді ми й оком моргнути не встигнемо, як нас упечуть.

— Ти хочеш сказати, що нам слід...

Ніємінен уже вирішив, що з Нідерманом пора кінчати, але подумав, що не варто лякати Валтарі, доки вони не дістануться до місця.

— Не знаю. Але його необхідно прощупати. Якщо в нього є план і він може кулею звалити за кордон, ми можемо йому в цьому допомогти. Проте доки існує ризик, що його схопить поліція, він становить для нас загрозу.

Коли Ніємінен з Валтарі в сутінках в'їхали у двір садиби Віктора Йоранссона недалеко від Єрни, у домі не світилося. Вже це не провіщало нічого доброго. Вони трохи посиділи і почекали в машині.

— Може, їх немає вдома, — припустив Валтарі.

— Еге ж. Вони з Нідерманом пішли до бару, — сказав Ніємінен і відчинив дверцята авто.

Вхідні двері виявилися незамкненими. Ніємінен засвітив верхнє світло, і вони пройшли по всіх кімнатах. Усюди чистота і лад — мабуть, заслуга цієї, як її там, жінки, з якою живе Йоранссон.

Самого Віктора Йоранссона разом із співмешканкою вони виявили в підвалі, в пральні.

Ніємінен нахилився і оглянув трупи; потім обережно доторкнувся пальцем до тіла жінки, імені якої не пам'ятав: вона вже встигла задерев'яніти, а це означало, що вони мертві вже приблизно двадцять чотири години.

Щоб визначити, як саме вони померли, висновку патологоанатома Ніємінен не потребував. Жінці зламали шию, роз-

вернувши голову на 180 градусів. Вона була одягнута — у футболку і джинси — і не мала жодних інших видимих пошкоджень.

Зате Віктор Йоранссон лежав у самих трусах. Його було жорстоко побито, все тіло вкривали садна і синці. Зламані руки стирчали врізнобіч, як перебиті ялинові гілки. Було очевидно, що його били довго, скоріше, катували. Помер же він, наскільки міг судити Ніємінен, від сильного удару в горло — гортань глибоко вгрузла в шию.

Сонні Ніємінен піднявся сходами з підвалу, вийшов на вулицю. Валтарі пішов за ним. Ніємінен перетнув двір, пройшов до хліва, розташованого метрів за п'ятдесят від будинку, відкинув гачок і відчинив двері.

Там стояло темно-синє авто — «Рено» моделі 1991 року.
— Яка в Йоранссона машина? — спитав Ніємінен.

— Він їздить на «Саабі».

Ніємінен кивнув, витягнув з кишені куртки ключі і відімкнув двері в глибині хліва. Він тільки зазирнув до приміщення і відразу зрозумів, що спізнився, — двері важкої шафи для зберігання зброї було відчинено.

Ніємінен скривився.

— Майже вісімсот тисяч крон, — сказав він.

— Що? — спитав Валтарі.

— У цій шафі в «Свавельшьо МК» зберігалось майже вісімсот тисяч крон. Наші гроші.

Лише троє людей знали, де «Свавельшьо МК» зберігає гроші в очікуванні відповідних можливостей вкласти їх у щонебудь або відмити, — Віктор Йоранссон, Магте Лундін та Сонні Ніємінен. Нідерман — утікач. Йому потрібна готівка, і він знав, що грошима відає Йоранссон.

Ніемінен причинив двері і повільно вийшов з хліва, напружено розмірковуючи і намагаючись оцінити масштаби катастрофи. Частину доходів «Свавельшьо МК» переведено в цінні папери, доступ до яких був у нього самого, ще частину можна відновити з допомогою Марге Лундіна. Проте значна частина місць розміщення капіталу зберігалася виключно в голові Йоранссона, якщо тільки він не залишив чітких інструкцій Марге Лундіну, в чому Ніемінен сумнівався — Марге ніколи не мав інтересу до економіки. Ніемінен прикинув навскидь, що зі смертю Йоранссона фірма втратила майже шістьдесят відсотків своїх доходів. Це був нищівний удар. Головне — для повсякденних витрат вона потребувала готівки.

— Що ми робитимемо? — спитав Валтарі.

— Зараз ми підемо і повідомимо поліції про те, що сталося.

— Поліції?

— Так, чорт забирай! У будинку повно моїх відбитків. Я хочу, щоб Йоранссона з його сукою виявили якнайшвидше, тоді судмедексперти зможуть установити, що вони померли, коли я сидів в ізоляторі.

— Зрозуміло.

— Чудово. Розшукай Бені К. Я хочу з ним поговорити. Зрозуміло, якщо він ще живий. А потім ми пошукаємо Рональда Нідермана. Треба залучити до цієї справи всіх до єдиного наших людей у клубах по всій Скандинавії. Мені потрібна голова цієї тварюки на блюді. Він, імовірно, роз'їжджає на машині Йоранссона. Роздобудь її реєстраційний номер.

Коли Лісбет Саландер прокинулася, була вже друга година суботи і якийсь лікар її обмацував.

— Доброго ранку, — сказав він. — Мене звуть Бені Свантессон, я лікар. Вам боляче?

— Так, — відповіла Лісбет Саландер.

— Вам зараз дадуть болезаспокійливе. Та спершу я хотів би вас оглянути.

Він стискав, обмацував і длубав її поранене тіло. Лісбет устигла добряче розгніватися ще до того, як він закінчив, але вирішила, що в неї надто мало сили і краще їй промовчати, ніж починати перебування в Сальгрєнській лікарні зі сварки.

— Як мої справи? — спитала вона.

— Гадаю, все буде гаразд, — відповів лікар і щось записав, перш ніж підвестися.

Інформації їй це особливо не додало.

Коли він пішов, з'явилася сестра, яка допомогла Лісбет упоратися з судом. Потім їй знов дали можливість заснути.

Олександр Залаченко, він же Карл Аксель Бодін, обідав. Їсти він міг виключно рідку їжу — найменші рухи м'язів обличчя викликали страшенний біль у щелепі та вилиці, а про те, щоб жувати, не могло бути й мови. Під час проведеної тієї ночі операції вилицю йому скріпили двома титановими гвинтами.

Проте з цим болем він справлявся. До болю Залаченку було не звикати. Ніщо не могло порівнятися з тим болем, який йому довелося терпіти протягом декількох тижнів і місяців п'ятнадцять років тому, після того як він смолоскипом палав у машині на Лундагатан. Лікування тоді здалося одним нескінченним марафоном мук.

Тепер лікарі вирішили, що його життя, швидше за все, поза небезпекою, але рани були серйозні, і, з огляду на похилий вік, пацієнта на кілька днів усе-таки залишили в реанімаційному відділенні.

За суботу він прийняв четверо відвідувачів.

Близько десятої години знову прийшов інспектор Ерландер, але цього разу він залишив удома цю акулу Соню Мудіг і замість неї привів з собою значно симпатичнішого інспектора кримінальної поліції Єркера Хольмберга. Вони ставили приблизно ті ж запитання про Рональда Нідермана, що й напередодні увечері, проте Залаченко добре продумав свою історію і жодного разу не помилився. Коли вони почали чіплятися до нього із питаннями про його можливу причетність до трафіку секс-рабниць та іншої кримінальної діяльності, він знов-таки все заперечував. Він — пенсіонер по хворобі і навіть не розуміє, про що вони говорять. Залаченко валив усе на Рональда Нідермана і пропонував будь-яку посильну допомогу щодо визначення місцезнаходження втікача — вбивці поліцейського.

На жаль, на практиці він, зрозуміло, мало чим може допомогти, адже він не має жодного уявлення про те, з ким Нідерман спілкується і в кого може шукати притулку.

Близько одинадцятої до нього ненадовго зайшов представник прокуратури, який формально довів до його відома, що він підозрюється в участі в умисному заподіянні тяжкої шкоди здоров'ю або спробі вбивства Лісбет Саландер. На що Залаченко почав терпляче пояснювати, що жертвою злочину є він і що насправді це Лісбет Саландер намагалася вбити його. Представник прокуратури запропонував йому правову допо-

могу у формі надання державного захисника. Залаченко пообіцяв це обміркувати.

Щоправда, нічого обміркувати він не збирався. У нього вже був адвокат, і сьогодні вранці Залаченко передусім зателефонував йому і попросив негайно приїхати. Отож третім відвідувачем біля його лікарняного ліжка став Мартін Тумассон. Він неквапом увійшов з безтурботним виглядом, пригладив рукою копицю світлого волосся, поправив окуляри і привітався за руку зі своїм клієнтом. Був він огрядний, але вельми вродливий. Його, щоправда, підозрювали в роботі на югославську мафію і слідство із цього приводу ще не скінчилося, але водночас він мав репутацію адвоката, що виграє свої справи.

Залаченку його пораяв знайомий по бізнесу п'ять років тому, коли йому потрібно було реорганізувати деякі фонди, пов'язані з маленькою фінансовою компанією в Ліхтенштейні, що належала йому. Йшлося зовсім не про захмарні суми, та Тумассон спрацював чудово, і Залаченку вдалося уникнути сплати податків. Після цього Залаченко ще зо два рази вдавався до його послуг. Тумассон розумів, що гроші клієнта мають кримінальне походження, однак його це, схоже, не хвилювало. Врешті-решт Залаченко вирішив реорганізувати всю діяльність і створити нову компанію, що належала йому самому і Нідерману. Він запропонував Тумассону увійти до фірми третім, негласним, партнером і займатися фінансами. Тумассон, не вагаючись, погодився.

— О, пане Бодін, ваш вигляд ентузіазму не додає.

— Мене жорстоко побили і намагалися вбити, — сказав Залаченко.

— Я бачу. Якщо я правильно зрозумів, це справа рук такої собі Лісбет Саландер.

Залаченко стишив голос.

— Наш партнер Нідерман, як ви вже знаєте, ускочив по самі вуха.

— Я це зрозумів.

— Поліція підозрює, що я вплутаний у цю справу.

— Що, зрозуміло, не так. Ви — жертва, і важливо негайно прослідкувати за тим, щоб саме цією думкою перейнялися ЗМІ. Адже фрекен Саландер уже певною мірою прославилася не з найкращого боку. Я цим займуся.

— Дякую.

— Але дозвольте мені відразу ж нагадати, що я не адвокат у кримінальних справах. Тут вам буде потрібна допомога фахівця. Я підшукаю адвоката, на якого ви зможете покластися.

Четвертий відвідувач прибув об одинадцятій вечора і зумів пройти повз медсестер, пред'явивши посвідчення і заявивши, що в нього невідкладна справа. Коли його провели до палати Залаченка, пацієнт ще не спав, а лежав роздумуючи.

— Мене звуть Юнас Сандберг, — відрекомендувався гість, простягаючи руку, яку Залаченко проігнорував.

Відвідувач на вигляд мав років тридцять п'ять. Пісочного кольору волосся, одягнений неформально: джинси, картата сорочка та шкіряна куртка. Залаченко мовчки роздивлявся його секунд п'ятнадцять.

— Мене якраз цікавило, коли хто-небудь з вас з'явиться.

— Я працюю в Службі безпеки Головного поліцейського управління, — сказав Юнас Сандберг і показав посвідчення.

— Навряд, — мовив Залаченко.

— Даруйте?

— Може, ти там і значишся, але навряд чи працюєш на них.

Юнас Сандберг трохи помовчав, озирнувся і присунув до ліжка стілець.

— Я прийшов так пізно, щоб не привертати уваги. Ми обговорювали, чим можемо вам допомогти, і нам необхідно прояснити плани на майбутнє. Я тут просто для того, щоб вислухати вашу версію і зрозуміти, які ваші наміри, щоб ми змогли визначитися зі спільною стратегією.

— І якою, по-твоєму, може бути така стратегія?

Юнас Сандберг задумливо поглянув на чоловіка, що лежав на лікарняному ліжку, потім розвів руками.

— Пане Залаченко... боюся, що вже пішов певний процес, шкідливі наслідки якого поки що важко собі уявити. Ми обговорили ситуацію. Могилі в Госсеберзі і тому факту, що в Саландер тричі стріляли, підшукати виправдання складно. Проте надія все-таки є. Конфлікт між вами і вашою дочкою може слугувати поясненням того, що ви побоювалися загрози з її боку і тому вдалися до аж таких відчайдушних заходів. Щоправда, боюся, що якогось терміну у в'язниці уникнути не вдасться.

Залаченко раптом розвеселився і, ймовірно, розреготався б, коли б йому дозволяв це його теперішній стан. Його губи лише ледь скривилися — більш бурхливі вирази емоцій викликали надто сильний біль.

— Так це і є наша спільна стратегія?

— Пане Залаченко, адже ви знайомі з поняттям «Зведення шкоди до мінімуму». Нам необхідно до чогось домовитися. Ми

зробимо все, що зможемо, аби допомогти з адвокатом і таке інше, щоправда, нам буде потрібне ваше сприяння і певні гарантії.

— Гарантію ти від мене отримаєш. Ви повинні подбати про те, щоб усе це розсмокталося. — Він рішуче махнув рукою. — Нідерман — цап-відбувайло, а його, я гарантую, не знайдуть.

— Таж є технічні докази, які...

— Плювати на технічні докази. Все питання в тому, як поведеться слідство і як буде подано факти. Моя гарантія полягає от у чому: якщо ви не розберетеся з цим, я запрошу ЗМІ на прес-конференцію. Мені відомі імена, дати й події. Здається, мені не треба нагадувати тобі, хто я такий?

— Ви не розумієте...

— Я чудово розумію. Ти — хлопчик на побігеньках. Передай своєму шефові те, що я сказав. Він зрозуміє. Передай йому, що в мене є копії... всього. Я можу вас потопити.

— Ми повинні спробувати домовитися.

— Розмову закінчено. Забирайся. І скажи їм, хай наступного разу до мене пришлють дорослого чоловіка, з яким я міг би все обговорити.

Залаченко відвернув голову так, що зустрітися з ним поглядом стало неможливо. Юнас Сандберг трохи подивився на нього, потім знизав плечима і підвівся. Він уже майже дійшов до дверей, коли знову почув голос Залаченка.

— Ще одне.

Сандберг обернувся.

— Саландер.

— Що з нею?

— Саландер треба усунути.

— Що ви маєте на увазі?

У Сандберга на секунду став такий стривожений вигляд, що Залаченко не зміг стримати посмішки, хоча біль аж пронизав йому щелепу.

— Я розумію, що ви — слабаки, дуже обережні, щоб її вбити, та у вас на таку справу немає і ресурсів. Хто міг би за таке взятися... ти, чи що? Але її необхідно усунути. Її свідчення має бути визнане недійсним. Саландер слід засадити до психлікарні, довічно.

Лісбет Саландер почула кроки в коридорі, біля своєї палати. Імені Юнаса Сандберга уловити вона не змогла, та й кроків його їй раніше чути не доводилося.

Зате двері її палати весь вечір простояли відчинені, бо сестри навідувалися до неї майже що десять хвилин. Вона чула, як він підійшов до сестри, прямо перед дверима в палату, і пояснив, що йому треба побачити пана Карла Акселя Бодіна у невідкладній справі. Лісбет зміркувала, що він пред'являє посвідчення, але при цьому не було названо ні ім'я відвідувача, ні тип документа.

Сестра попросила його почекати і пішла перевірити, чи не спить пан Карл Аксель Бодін. Лісбет Саландер зробила висновок, що посвідчення достатньо переконливе.

Їй було чути, як сестра пройшла по коридору наліво; щоб дійти до мети, їй потрібно було зробити сімнадцять кроків. Незабаром після цього відвідувач, долаючи ту саму відстань, зробив усього чотирнадцять кроків. У середньому виходило п'ятнадцять з половиною кроків. Лісбет оцінила довжину кроку в шістдесят сантиметрів і, помноживши її на п'ятнадцять з половиною, визначила, що Залаченко перебуває в палаті, роз-

ташованій на відстані дев'ятсот тридцять сантиметрів ліворуч по коридору. Ну, приблизно за десять метрів. Її палата була близько п'яти метрів шириною, отже, Залаченко — через двоє дверей від неї.

Як показав електронний годинник на нічному столику, візит тривав рівно десять хвилин.

Коли Юнас Сандберг пішов, Залаченко довго лежав без сну. Він припустив, що навряд чи відвідувач назвався справжнім ім'ям, оскільки знав з досвіду: шведські шпигуни-аматори мають особливу пристрасть до використання псевдонімів, навіть коли в цьому немає жодної необхідності. В будь-якому разі поява Юнаса (чи як там його звать) стала першим знаком того, що «Секція» узяла його ситуацію на замітку. Зважаючи на галас у ЗМІ, всю цю історію навряд щоб можна було від них приховати. Водночас візит став і підтвердженням того, що вони захвилювалися. Чого й слід було чекати.

Залаченко зважував плюси й мінуси, прикидав можливості і відкидав альтернативні рішення. Цілком очевидно, що все вийшло навпаки. За ідеального розкладу він зараз був би вдома, у Госсеберзі, Рональд Нідерман перебував би в безпеці за кордоном, а Лісбет Саландер лежала б закопаною в ямі. Хоча теоретично йому й було зрозуміло, що саме сталося, але він усе ще ніяк не міг уторопати, яким чином їй вдалося вибратися з могили, дістатися садиби і двома ударами сокири зруйнувати його спокійне життя. Вона виявилася фантастично живучою.

Зате він чудово розумів, що сталося з Рональдом Нідерманом і чому той кинувся бігти не оглядаючись, замість того щоб швидко розібратися з Саландер. Залаченко знав, що в Нідер-

мана щось не те з головою — йому вічно ввижалися примари, і старшому з двох компаньйонів уже не раз доводилося втручатися, коли Нідерман втрачав контроль над своїми діями, забиваючись у куток від жаху.

Це непокоїло Залаченка. Він не сумнівався: якщо Рональда Нідермана ще не зловили, отже, в першу добу після втечі з Госсєберґи той діяв раціонально. Ймовірно, він пробиратиметься до Таллінна, де його зможуть прикрити люди з кримінальної імперії Залаченка. Проте не можна знати заздалегідь, в який момент Нідермана паралізує, і це вселяло тривогу. Якщо напад станеться під час втечі, то він може зробити помилку, а тоді його схоплять. Добровільно Нідерман не здасться, а отже, повбиває поліцейських і, цілком можливо, загине сам.

Ця думка не давала Залаченку спокою. Він не бажав смерті Нідерману — адже той був його сином. З другого боку, як це не прикро, Рональду не можна потрапляти до рук поліції живим. Він ніколи ще не сидів у в'язниці, і Залаченко не міг передбачити, яку реакцію у нього викличуть допити. Залаченко підозрював, що Нідерман, на жаль, не зможе вперто мовчати. Отже, краще, щоб поліцейські його вбили. Звичайно, Залаченко оплакуватиме сина, але альтернатива ще гірша — інакше йому самому доведеться провести решту життя у в'язниці.

Проте Нідерман у бігах уже сорок вісім годин, і його досі не зловили. Це добре. Це означає, що Нідерман у нормі, а в такому разі він непереможний.

Непокоїла Залаченка і віддалена перспектива. Його хвилювало, чи зможе Нідерман існувати самостійно, коли поруч не буде батька, який скеровував би його по життю. З роками За-

лаченко помітив, що коли він припиняв давати Нідерману інструкції або ослабляв віжки і надавав йому можливість приймати рішення самостійно, той інколи впадав у стан апатії та нерішучості.

Уже вкотре Залаченко відчував гіркоту і сором через те, що синові властиві подібні якості. Рональд Нідерман, безумовно, вельми обдарований, має такі фізичні дані, завдяки яким його всі бояться. Крім того, він чудовий і холоднокровний організатор. Проблема в тому, що йому бракує задатків лідера. Хто-небудь обов'язково повинен пояснювати йому, що треба організовувати.

Проте зараз Залаченко не міг допомогти синові — слід було спочатку потурбуватися про себе самого. А його становище було складним, либонь, складнішим, ніж будь-коли.

Він не покладав особливих надій на сьогоднішній візит адвоката Тумассона. Адже Тумассон спеціалізується на бізнесі, і попри всі його здібності в даному разі на нього розраховувати не варто.

А ще візит цього Юнаса Сандберга... Сандберг міг запропонувати значно міцніший рятувальний трос, проте цей трос міг обернутися пасткою. Необхідно правильно розіграти свої карти і взяти ситуацію під контроль. Контроль — це все.

І зрештою, можна сподіватися на власні сили. Тепер він потребує медичної допомоги, проте за кілька днів — скажімо, за тиждень — він видужає. Якщо питання стане руба, то розраховувати, можливо, можна буде лише на себе. Це означає, що йому необхідно зникнути просто з-під носа в поліції, що товчеться поруч. Для цього буде потрібний сховок, новий паспорт і готівка. Усім цим його зможе забезпечити Тумассон. Але щоб мати сили для втечі, спершу треба одужати.

О першій ночі до нього заглянула нічна сестра, але він прикинувся сплячим. Коли вона зачинила за собою двері, Залаченко насилу сів, звисив ноги з ліжка і довго сидів неперушно, перевіряючи, чи не паморочиться голова. Потім обережно поставив ліву ногу на підлогу. На щастя, удар сокири припав на праву, раніше вже пошкоджену, ногу. Він потягнувся за протезом до шафки біля ліжка і прикріпив його до обрубка ноги. Потім підвівся. Стоячи на лівій, здоровій, нозі, він опустив на підлогу праву, але, ледве він спробував на неї опертися, ногу пронизав страшний біль.

Залаченко зціпив зуби і зробив крок. Йому не вистачало його милиць, але він не сумнівався, що лікарня незабаром його ними забезпечить. Спираючись об стіну, він дошкандибав до дверей. На це пішло кілька хвилин, і після кожного кроку йому доводилося зупинятися і перечікувати, доки біль стихне.

Стоячи на одній нозі, він ледь прочинив двері і виглянув у коридор, але нікого не побачив. Тоді він висунув голову сильніше. Зліва долинали тихі голоси, і він повернув голову на звук. Кімната, де сиділи нічні сестри, розташовувалася метрів за двадцять по інший бік коридору.

Далі подивився праворуч і побачив у кінці коридору вихід.

Ще вдень він поцікавився станом Лісбет Саландер — усе-таки вона доводилася йому дочкою. Персонал явно отримав інструкції не обговорювати пацієнтів, і сестра лише коротко відповіла, що стан пацієнтки стабільний. Проте при цьому машинально кинула оком у коридор ліворуч.

Лісбет Саландер вочевидь знаходиться в якійсь із палат між його власною та кімнатою медсестер.

Залаченко обережно зачинив двері, дошкандибавав до ліжка і відстебнув протез. Коли він нарешті ліг під ковдру, піт заливав йому очі.

Інспектор кримінальної поліції Єркер Хольмберг повернувся до Стокгольма в неділю перед обідом — натомлений, голодний і майже без сил. Він доїхав на метро до будівлі суду, дістався поліцейського управління на Бергсгатан і пройшов просто в кабінет Яна Бубланьски. Соня Мудіг і Курт Свенссон уже прибули. Бубланьски скликав нараду в неділю, адже знав, що керівник попереднього слідства Ріхард Екстрьом зайнятий у цей час в іншому місці.

— Дякую, що прийшли, — сказав Бубланьски. — Гадаю, нам саме час спокійно поговорити, щоб спробувати розібратися в цій страшній історії. Єркере, у тебе є якісь новини?

— Лише ті, що я вже розповів телефоном. Залаченко не зрушився ні на міліметр. Він ні в чому не винний і нічим не може допомогти. От тільки...

— Що?

— Соню, ти мала рацію. Він один з наймерзенніших людей, яких мені тільки доводилося зустрічати. Звучить, звичайно, безглуздо. Поліцейський не повинен так висловлюватися, але в цій його здатності все прораховувати криється щось зловісне.

— Гаразд, — кашлянув Бубланьски. — Що нам відомо? Соню?

Вона всміхнулася.

— Цей раунд залишився за приватними детективами. Я не змогла виявити Залаченка в жодному з офіційних реєстрів, тоді як Карл Аксель Бодін народився сорок другого року

в Уддевалле. Його батьками були Маріанн та Георг Бодін. Вони реально існували, але сорок шостого року загинули в катастрофі. Карл Аксель Бодін виховувався в дядька, в Норвегії. Отже, про нього немає жодних відомостей аж до сімдесятих років, коли він повернувся додому, до Швеції. Історію Мікаеля Блумквіста про те, що він збіглий агент ГРУ з Росії, перевірити, схоже, не можна, але я схильна вірити, що Блумквіст правий.

— І що це означає?

— Його явно забезпечили фальшивими документами. І тут не могло обійтися без милостивої згоди властей.

— Отже, СЕПО?

— Блумквіст стверджує, що так. Але як саме це зробили, я не знаю. Адже необхідно було сфальсифікувати свідоцтво про народження та ряд інших документів і помістити їх в офіційні шведські реєстри. Я не беруся висловлюватися про легальність подібних дій. Усе, ймовірно, залежить від того, хто приймав таке рішення. Щоправда, аби зробити це легальним шляхом, їм треба було очевидно вийти на урядовий рівень.

На деякий час у кабінеті Бубланські запанувала тиша — чотири інспектори обдумували значення почутого.

— Гарзд, — сказав Бубланські. — Ми — четверо тупих поліцейських. Якщо тут замішані члени уряду, викликати їх на допит я не збираюся.

— Гм, — промовив Курт Свенссон. — Це, мабуть, могло б призвести до конституційної кризи. У США можна викликати членів уряду на допит до звичайного суду, але в Швеції необхідно діяти через конституційний комітет.

— Зате в нас є потенційна можливість поговорити з главою уряду, — зауважив Єркер Хольмберг.

— З главою? — перепитав Бубланьски.

— З Турбйорном Фельдіном. Тоді прем'єр-міністром був він.

— Чудово. Ми увірвемося до нього, де б він зараз не жив, і запитаємо колишнього прем'єр-міністра, чи не сфальсифікував він документи для збіглого російського шпигуна. Яюсь не віриться.

— Фельдін живе в Осі, муніципалітет Хернесанд. Я родом з тих місць. Мій батько — член Партії центру і добре знає Фельдіна. Сам я кілька разів з ним зустрічався — і в дитинстві, і вже будучи дорослим. Він цілком нормальна людина.

Три інспектори поглянули на Єркера Хольмберга з подивом.

— Виходить, ти знайомий з Фельдіном, — із сумнівом у голосі сказав Бубланьски.

Хольмберг кивнув. Бубланьски випнув губи.

— Чесно кажучи... — вів далі Хольмберг. — Якби нам удалось чого-небудь добитися від колишнього прем'єр-міністра, це б вирішило частину проблем і ми б знали, на якому світі знаходимося. Я можу з'їздити до нього і поговорити. Не скаже — так не скаже. А якщо він піде нам назустріч, ми, можливо, зекономимо час.

Бубланьски обміркував цю пропозицію, потім похитав головою. Краєм ока він бачив, що Соня Мудіг і Курт Свенссон обоє задумливо закивали.

— Хольмбергу... спасибі за пропозицію, але, думаю, з цією ідеєю нам слід почекати. Повернімося до початку. Соню!

— За відомостями Блумквіста, Залаченко приїхав сюди в сімдесят шостому році. Наскільки я розумію, отримати таку інформацію Блумквіст міг тільки від однієї людини.

— Гуннара Бйорка, — сказав Курт Свенссон.

— Що нам розповів Бйорк? — запитав Єркер Хольмберг.

— Мало що. Він посилається на секретність і каже, що не має права будь-що обговорювати без згоди свого начальства.

— А хто його начальники?

— Про це він говорити відмовляється.

— І що з ним тепер буде?

— Я затримав його за порушення закону про боротьбу з проституцією. Завдяки Дагу Свенссону у нас є чудові документи. Екстрєм відверто розсердився, але, оскільки я склав офіційну заяву, у нього можуть виникнути проблеми, якщо він закриє попереднє слідство, — сказав Курт Свенссон.

— Он як. Порушення закону про боротьбу з проституцією. Гадаю, він відбудеться штрафом.

— Можливо. Проте його справа зараз у нашій компетенції, і ми можемо знову викликати його на допит.

— Узагалі-то виходить, що ми запустили лапу на територію Служби безпеки, а це може викликати деяку турбулентність.

— Проблема полягає в тому, що нічого з того, що сталося, не могло б статися, якби тут так чи інакше не була вплутана Служба безпеки. Цілком можливо, що Залаченко — справді російський шпигун, що перебіг до нас і отримав політичний притулок. Можливо й те, що він працював на СЕПО як розвідник або джерело інформації і була причина приховувати його справжнє ім'я і забезпечити його фальшивими документами. Проте існує три проблеми. По-перше, розслідування

дев'яносто першого року, що привело до незаконної ізоляції Лісбет Саландер. По-друге, справи Залаченка відтоді жодним чином не стосуються державної безпеки. Він найзвичайніший бандит, ймовірно причетний до декількох убивств та іншої протизаконної діяльності. І по-третє, немає жодного сумніву в тому, що Лісбет Саландер підстрелили і закопали на його землі в Госсеберзі.

— До речі, мені б дуже хотілося почитати звіт про це сумнозвісне розслідування, — сказав Єркер Хольмберг.

Бубланські спохмурнів.

— Його в п'ятницю забрав Екстрьом, а коли я попросив звіт назад, він пообіцяв зняти з нього копію, та так і не зняв. А потім зателефонував мені і сказав, що розмовляв з генеральним прокурором і що виникла проблема. На думку генерального прокурора, гриф секретності означає, що розслідування не підлягає поширенню і копіюванню. Генеральний прокурор вимагає здати всі копії йому, доки справа не проясниться. Отже, Соні довелося здати копію, що була в неї.

— Це означає, матеріалів цього розслідування у нас більше немає?

— Так.

— Чорт, — сказав Хольмберг. — Це може мати лихий кінець.

— Авжеж, — підтримав його Бубланські. — Та головне, це означає, що проти нас хтось діє, і до того ж вельми швидко й ефективно. Адже саме ці матеріали нарешті зрушили справу з мертвої точки.

— Виходить, нам необхідно з'ясувати, хто діє проти нас, — сказав Хольмберг.

— Хвилинку, — мовила Соня Мудіг. — У нас ще є Петер Телебор'ян. Він допомагав нам відомостями про Лісбет Саландер у нашому власному розслідуванні.

— Точно, — сказав Бубланськи, знизивши голос. — І що він повідомив?

— Він дуже хвилювався за її безпеку і бажав їй добра. Але коли з формальним базіканням було покінчено, він заявив, що вона становить велику небезпеку і потенційно здатна чинити опір. Наша версія багато в чому базувалася на його словах.

— І він багато в чому підігрів Ханса Фасте, — зауважив Хольмберг. — Що, до речі, про нього чувати?

— Він узяв відпустку, — коротко відповів Бубланськи. — Питання в тому, як нам рухатися далі.

Наступні дві години вони присвятили обговоренню різних можливостей. Було прийнято лише одне практичне рішення: Соня Мудіг завтра знов поїде до Гетеборга, аби дізнатися, що може повідомити Лісбет Саландер. Коли нарада нарешті закінчилася, Соня Мудіг і Курт Свенссон разом попрямували у напрямі гаража.

— Я раптом подумав... — Курт Свенссон затнувся.

— Що? — спитала Мудіг.

— Просто, коли ми розмовляли з Телебор'яном, ти єдина зі всієї групи ставила запитання і намагалася заперечувати.

— Угу.

— Еге ж... такі от справи. У тебе є чуття, — сказав він.

Курт Свенссон ніколи не хвалив будь-кого, а вже Соня Мудіг так точно вперше почула від нього щось так схоже на схвалення, тому, навіть коли він уже пішов, вона так і залишилася стояти біля своєї машини — не могла вийти з дива.

Розділ 05

Неділя, 10 квітня

Ніч із суботи на неділю Мікаель

Блумквіст провів у ліжку з Ерікою Бергер. Сексом вони не займалися, а просто лежали і розмовляли. Значна частина розмови була присвячена з'ясуванню деталей в історії Залаченка. Мікаель з Ерікою так довіряли одне одному, що його нітрохи не бентежив перехід Еріки на роботу до конкуруючого видання. Сама ж Еріка не мала ані найменшого наміру перехопити матеріал. Ця «гаряча новина» належала «Міленіуму», і Еріка відчувала лише деяке розчарування через те, що не зможе бути редактором цього числа. Приємно було б таким чином завершити роки роботи в «Міленіумі».

Обговорювали вони і перспективи ситуації. Еріка твердо мала намір залишитися співвласником «Міленіуму» і зберегти за собою місце в правлінні, але в той же час вони обоє розуміли, що вона, природно, не зможе знайомитися з поточною редакційною роботою.

— Дай мені попрацювати у «Великому Дракони» кілька років, і... хто знає, може, ближче до пенсії я й повернуся в «Міленіум», — сказала вона.

Розмова торкнулася і їхніх власних заплутаних стосунків. Обоє зійшлися на тому, що на практиці нічого не зміниться, лише зустрінатися так часто, як раніше, вони, звісно, не зможуть. Усе знову буде як у вісімдесятих роках, коли до створення «Міленіуму» вони ще працювали в різних місцях.

— Доведеться просто заздалегідь резервувати час, — відзначила Еріка із сумною посмішкою.

У неділю вранці Еріці потрібно було їхати додому до чоловіка — Грегера Бекмана, і вони швидко попрощалися.

— Навіть не знаю, що й сказати, — мовила Еріка. — Є всі ознаки того, що ти цілком поринув у свій матеріал, а все решта відійшло для тебе на задній план. Тобі відомо, що коли ти працюєш, то поводишся як справжній психопат?

Мікаель усміхнувся і обійняв її.

Коли вона пішла, він весь ранок присвятив дзвінкам до Сальгрєнської лікарні, намагаючись довідатися, який стан Лісбет Саландер. Ніхто не хотів йому нічого говорити, і врешті-решт він зателефонував інспекторові Маркусу Ерландеру, який зглянувся і повідомив, що, враховуючи обставини, стан Лісбет можна вважати добрим і лікарі дивляться на ситуацію з обережним оптимізмом. Мікаель поцікавився, чи можна йому відвідати Лісбет. Ерландер відповів, що за рішенням прокурора Лісбет Саландер перебуває під арештом і відвідувачів до неї не пускають. До того ж стан дівчини такий, що їм поки що не вдалося її навіть допитати. Мікаель добився від Ерландера обіцянки, що той зателефонує йому, якщо стан Лісбет погіршає.

Перевіривши список дзвінків у себе в мобільному телефоні, Мікаель виявив, що там є сорок два неприйнятих виклики і повідомлення від різних журналістів, які безнадійно намагалися до нього добратися. Новина про те, що він знайшов Лісбет Саландер і викликав Службу порятунку, а крім того, мав найбезпосередніший стосунок до розвитку подій, в останню добу бурхливо обговорювалася в ЗМІ.

Мікаель зітер усі повідомлення від репортерів, зателефонував сестрі — Анніці Джанніні — і домовився про спільний ланч.

Потім він телефонував Драгану Арманському, виконавчому директору й оперативному керівнику охоронного підприємства «Мілтон сек'юриті». Він застав його по мобільному телефону вдома, на острові Лідінгьо.

— Ви, в усякому разі, наділені здатністю влаштовувати галас у пресі, — сухо сказав Арманський.

— Даруйте, що я не зателефонував вам раніше. Я отримав повідомлення про те, що ви мене розшукуєте, але в мене було сутожно з часом.

— Ми в «Мілтон сек'юриті» проводили власне розслідування. Я довідався від Хольгера Пальмгрена, що у вас є інформація, і, схоже, ви нас добряче обійшли.

Мікаель трохи повагався, як краще сформулювати питання.

— Я можу на вас покластися? — спитав він.

Мабуть, питання Арманського спантеличило.

— У якому сенсі?

— Ви на боці Саландер чи ні? Можу я покладатися на те, що ви бажаєте їй добра?

— Я їй друг. Як вам відомо, з цього ще зовсім не виходить, що вона мені друг.

— Я знаю. Але мене цікавить, чи готові ви стати в її куток рингу і розпочати жорстокий поєдинок з її ворогами. У цьому бою має відбутися кілька раундів.

Арманський обдумав сказане і нарешті відповів:

— Я на її боці.

— Чи можу я повідомляти вам інформацію і обговорювати з вами різні питання, не побоюючись, що це дійде до поліції або до когось іншого?

— Я не можу вплутуватися в щось кримінальне.

— Я запитую не про це.

— Ви можете цілком покладатись на мене, поки не скажете мені, що займаєтеся злочинною діяльністю або чимось подібним.

— Домовились. Нам необхідно зустрітись.

— Я збираюсь увечері до міста. Вечеря підійде?

— Ні, у мене немає часу. Але я був би вдячний, якби ми могли зустрітись завтра ввечері. Нам з вами і, можливо, з кимось іще треба просто сісти і спокійно поговорити.

— Будь ласка, приходьте до нас у «Мілтон сек'юриті». Скажімо, о шостій вечора?

— Ще одне... через дві години я зустрічаюся зі своєю сестрою, Аннікою Джанніні. Вона обдумує можливість узяти на себе роль адвоката Лісбет, але вона, природно, не може працювати безкоштовно. Я готовий виплатити частину її гонорару з власної кишені. Чи може «Мілтон сек'юриті» посприяти?

— Лісбет знадобиться висококласний адвокат з кримінальних справ. Вибачте, але ваша сестра, мабуть, не найвдаліший вибір. Я вже розмовляв з головним юристом «Мілтон сек'юриті», і він підбере відповідного кандидата. Мені бачиться в цій ролі Петер Альтін або хтось подібний.

— Неправильно. Лісбет потрібний зовсім інший адвокат. Коли ми поговоримо, ви зрозумієте, що я маю на увазі. Але ви могли б, якщо буде потрібно, вкласти гроші в її захист?

— Я вже подумав про те, що наша фірма повинна найняти адвоката...

— Це означає так чи ні? Я знаю, що сталося з Лісбет, мені приблизно відомо, хто за цим стоїть і чому. І в мене є план атаки.

Арманський засміявся.

— Гарзд. Я вислухаю вашу пропозицію. Якщо вона мені не сподобається, я вийду з гри.

— Ти обдумала мою пропозицію представляти інтереси Лісбет Саландер? — спитав Мікаель, щойно поцілував сестру в щоку і їм принесли бутерброди й каву.

— Так. І змушена відмовитися. Ти знаєш, що я не фахівець з кримінальних справ. Навіть якщо з неї зараз зняли обвинувачення у вбивствах, за які її розшукували, їй висунуть цілий перелік нових, і потрібна буде людина з набагато більшим авторитетом і досвідом, ніж я.

— Ти помиляєшся. Ти визнаний фахівець у питаннях прав жінок. Я стверджую, що ти саме той адвокат, який їй потрібний.

— Мікаелю... мені здається, ти не зовсім розумієш, що її чекає. Це заплутана кримінальна справа, а не звичайний випадок побиття жінки або вчинення розпусних дій. Якщо я візьмуся її захищати, це може спричинити катастрофу.

Мікаель усміхнувся.

— Думаю, ти випустила з уваги головне. Якби Лісбет звинувачували, наприклад, у вбивстві Дага й Міа, я найняв би адвоката типу Сильберського або когось іншого з сильних адвокатів, що спеціалізуються на кримінальних справах. Але в цьому процесі мова піде зовсім про інші речі. І ти найідеальніший кандидат, якого я можу собі уявити.

Анніка Джанніні зітхнула.

— Тоді краще поясни.

Вони проговорили майже дві години. Коли Мікаель закінчив пояснення, Анніка Джанніні здалася. Мікаель дістав мо-

більний телефон і знову зателефонував до Гетеборга Маркусу Ерландеру.

— Добридень, це знову Блумквіст.

— У мене немає жодних новин про Саландер, — роздратовано сказав інспектор.

— Що, мабуть, у цій ситуації треба вважати гарною новиною. Зате новини про неї є в мене.

— Он як?

— Так. У неї вже є адвокат на ім'я Анніка Джанніні. Вона сидить навпроти мене, і я передаю їй слухавку.

Мікаель простягнув телефон через стіл.

— Добрий день. Мене звуть Анніка Джанніні, і мене попросили представляти інтереси Лісбет Саландер. Відповідно, мені необхідно вступити в контакт з моєю клієнткою, щоб отримати згоду на те, що я її захищатиму. І мені потрібний телефон прокурора.

— Розумію, — сказав Ерландер. — Наскільки мені відомо, там уже зв'язалися з державним захисником.

— Добре. Хто-небудь запитував Лісбет Саландер про її позицію?

Ерландер завагався.

— Чесно кажучи, у нас ще не було можливості перемовитися з нею хоч словом. Ми сподіваємося, що зможемо поговорити з нею завтра, якщо дозволить її стан.

— Чудово. Тоді я прямо зараз заявляю, що, поки фрекен Саландер не виявить іншого бажання, ви можете вважати її адвокатом мене. Ви не маєте права проводити з нею які-небудь допити без моєї присутності. Ви можете відвідати її і запитати, чи згодна вона бачити мене як свого адвоката. Ви мене зрозуміли?

— Так, — із зітханням сказав Ерландер. Він не був упевнений у суто юридичній стороні справи і трохи подумав. — Ми щонайперше хочемо запитати Саландер, чи є в неї яка-небудь інформація про місцезнаходження Рональда Нідермана — вбивці поліцейського. Можна ми поставимо їй це питання, навіть якщо вас при цьому не буде?

Анніка Джанніні повагалася.

— Добре... ви можете поцікавитися в неї щодо відомостей, здатних допомогти поліції в пошуках Нідермана. Але ви не маєте права ставити питання, що стосуються можливого порушення справи або звинувачень, які висувуються проти неї. Домовилися?

— Гадаю, так.

Маркус Ерландер відразу ж підвівся з-за письмового столу, піднявся поверхом вище і, постукавши в двері кабінету керівника попереднього слідства Агнети Єварс, передав їй зміст своєї розмови з Аннікою Джанніні.

— Я не знала, що в Саландер є адвокат.

— Я теж. Але Джанніні найняв Мікаель Блумквіст. Ще не факт, що Саландер про це відомо.

— Але ж Джанніні не є адвокатом з кримінальних справ, вона спеціалізується на правах жінок. Я одного дня слухала її лекцію, вона дуже тямуща, але абсолютно не підходить для цієї справи.

— Вирішувати все одно Саландер.

— Можливо, мені доведеться опротестувати це в суді. Задля користі самої Саландер у неї має бути справжній захисник, а не якась знаменитість, яка ганяється за рекламою. Гм.

До того ж Саландер визнана недієздатною. Навіть не знаю, як краще вчинити.

— Що будемо робити?

Агнета Єварс трохи поміркувала.

— Тут суцільна плутанина. Навіть немає цілковитої ясності в питанні, хто врешті-решт займатиметься цією справою. Можливо, її передадуть до Стокгольма, Екстрьому. Але адвокат їй необхідний. Гарзд... запитайте у неї, чи хоче вона, щоб її захищала Джанніні.

Прийшовши додому близько п'ятої, Мікаель увімкнув комп'ютер і повернувся до тексту, який почав писати у готелі в Гетеборзі. Після семи годин роботи він визначив, де містяться найбільші білі плями. Потрібно було провести ще кілька розслідувань. Виходячи з уже наявних документів, він не міг відповісти на питання, хто саме із СЕПО, крім Гуннара Бйорка, брав участь у змові з метою запроторити Лісбет Саландер до божевільні. Йому також не вдалося докопатися до того, в яких саме стосунках перебувають Бйорк і психіатр Петер Телебор'ян.

Близько півночі Мікаель вимкнув комп'ютер і ліг у ліжку. Вперше за кілька тижнів він відчував, що може розслабитися і спокійно поспати. Все під контролем. Хоч би скільки питань ще залишалося, у нього вже досить матеріалу, щоб викликати лавину скандальних статей.

У нього виникло бажання зателефонувати Еріці Бергер і поділитися новинами, але він пригадав, що вона більше не працює в «Міленіумі». І сон раптом пропав.

Людина з коричневим портфелем обережно зійшла з поїзда, який прибув на Стокгольмський центральний вокзал

з Гетеборга о 19.30, і трохи постояла посеред людського потоку, щоб зорієнтуватися. Він виїхав з Лахольма на початку дев'ятої ранку і після прибуття до Гетеборга зробив невелику зупинку, щоб пообідати з давнім приятелем, а потім продовжив дорогу до Стокгольма. У Стокгольмі він не був два роки і взагалі-то не планував знову приїздити в столицю. Незважаючи на те що він прожив тут більшу частину свого трудового життя, він завжди почував себе в Стокгольмі чужоземним птахом, і з кожним візитом після виходу на пенсію це відчуття лише посилювалось.

Він повільно рушив через вокзал, купив у кіоску вечірні газети і два банани й задумливо поглянув услід двом мусульманкам у паранджах, що квапливо пройшли повз нього. Проти жінок у паранджі він нічого не мав. Якщо людям забаглося дивно вдягатися, його це не стосується. Щоправда, те, що їм конче треба дивно вдягатися посеред Стокгольма, його зачіпало.

Він пройшов метрів триста до «Фрейс-готелю», розташованого на Васагатан, біля старої пошти. Під час рідких тепер візитів до Стокгольма він завжди зупинявся саме в цьому готелі — чисто і в центрі. Крім того, дешево — важливий момент, оскільки поїздку він оплачував сам. Номер він забронював напередодні, назвавшись Евертом Гульбергом.

Піднявшись у номер, він відразу пішов до вбиральні. Він уже досяг того віку, коли доводилося раз у раз відвідувати нужник. Уже кілька років, як йому не вдавалося проспати до ранку, щоб не прокинутись і не відчутти потреби сходити за малою нуждою.

Вийшовши з убиральні, він зняв капелюх — темно-зелений англійський фетровий капелюх з маленькими крисами — і ослабив вузол краватки. Його зріст був сто вісімдесят чотири сантиметри, вага шістдесят вісім кілограмів, і, отже, постоялець відзначався худиною і слабкою статурою. На ньому був піджак у дрібну клітинку і темно-сині брюки. Відкривши коричневий портфель, він дістав дві сорочки, запасну краватку і білизну й поклав їх у комод, що стояв у номері. Потім повісив пальто і піджак на плічки, у шафі за дверима до кімнати.

Було дуже рано, щоб лягати спати, але надто пізно, щоб іти на вечірню прогулянку, яка, втім, навряд чи потішила б його. Він усівся в крісло — неодмінний предмет готельного номера — і роззирнувся. Увімкнув телевізор, правда, зменшив гучність, щоб не заважав звук. Подумав був зателефонувати до рецепції і замовити каву, але вирішив, що надто пізно. Замість цього він відкрив бар і налив собі з мініатюрної пляшки віскі «Джонні Вокер», злегка розбавивши водою. Потім узявся до вечірніх газет і уважно прочитав усе, що писалося за день про погоню за Рональдом Нідерманом і справу Лісбет Саландер. Через деякий час він дістав блокнот у шкіряній палітурці і дещо записав.

Колишньому начальникові відділу Служби державної безпеки Еверту Гульбергу було сімдесят вісім років, і вже чотирнадцять років він офіційно перебував на пенсії. Але колишніх шпигунів не буває — вони просто переходять у тінь.

Відразу після закінчення війни, коли Гульбергу було дев'ятнадцять років, він вирішив робити кар'єру на флоті. Відслужив в армії помічником командира і був направлений здо-

бувати офіцерську освіту. Проте замість традиційного розподілу на флот, як він того сподівався, його призначили до Карлскруни¹ розвідником-сигнальником при розвідувальному управлінні флоту. Для нього було неважко зрозуміти необхідність радіотехнічної розвідки, до завдань якої входило стежити за тим, що відбувається по той бік Балтійського моря. Робота здавалася йому нудною і нецікавою, проте, пройшовши військову школу перекладачів, він вивчив російську і польську мови. Знання цих мов і стало однією з причин того, що в 1950 році його перевели до Служби державної безпеки. У той час третій підрозділ Державного поліцейського управління очолював бездоганно коректний Георг Тулін. Коли Еверт Гульберг починав там службу, сукупний бюджет таємної поліції не перевищував 2,7 мільйона крон, а загальна чисельність співробітників становила рівно дев'яносто шість чоловік.

Коли він у 1992 році формально вийшов на пенсію, бюджет Служби державної безпеки трохи перевищував 350 мільйонів крон, і він навіть точно не знав, скільки у «фірмі» співробітників.

Гульберг провів життя на таємній службі його величності або, можливо, на таємній службі соціал-демократичному «будинку для народу». У цьому полягала іронія долі, позаяк він віддано, вибори за виборами, голосував за Помірну коаліційну партію, окрім 1991 року, коли свідомо проголосував проти неї, вважаючи Карла Більдта² катастрофою для реальної політики. Того року Гульберг з горя віддав свій голос за Інгвара Карлссо-

¹ Карлскруна — база шведського флоту на березі Балтійського моря.

² Карл Більдт — лідер Помірної коаліційної партії в 1986—1999 рр., прем'єр-міністр Швеції в 1991—1994 рр.

на¹. Роки правління «кращого уряду» Швеції виправдали його гірші побоювання. Уряд, очолюваний Помірною коаліційною партією, прийшов до влади в період розпаду Радянського Союзу, і, на думку Гульберга, навряд чи можна було уявити собі режим, гірше підготовлений до використання виниклих на Сході нових політичних можливостей у вживанні мистецтва шпигунства. Замість цього уряд Більдта з міркувань економії скоротив «радянський» відділ і переніс увагу на міжнародну метушню в Боснії та Сербії — можна подумати, що Сербія коли-небудь становила загрозу для Швеції. В результаті можливість упровадити в Москву інформаторів з далеким прицілом було згаяно, а того дня, коли хмари знову зберуться — що сам Гульберг вважав неминучим, — до Служби безпеки і військового розвідувального управління знову почнуть ставити надмірні політичні вимоги, ніби вони здатні, в разі потреби, витягувати агентів із скриньки, подібно до фокусників.

Ставши до роботи в російському відділі третього підрозділу Державного поліцейського управління, Гульберг просидів перші два роки за письмовим столом, отримав чин капітана і відразу ж почав робити перші боязкі кроки у вивченні обстановки на місці, обіймаючи в 1952—1953 роках посаду аташе з питань авіації при шведському посольстві в Москві. Цікаво, що він ішов слідом іншого відомого шпигуна — кількома роками раніше на його посаді працював знаменитий полковник ВПС Стіг Веннерстрьом².

¹ Інгвар Карлссон — лідер Соціал-демократичної робітничої партії в 1986—1991 рр., прем'єр-міністр Швеції в 1986—1991 і 1994—1996 рр.

² Стіг Веннерстрьом — легендарний агент радянської розвідки.

Повернувшись до Швеції, Гульберг служив у контррозвідці і десятьма роками пізніше виявився одним з тих відносно молодих співробітників Служби безпеки, які під керівництвом Отто Даніельссона заарештовували Веннерстрьома і супроводжували до місця довічного ув'язнення.

Коли в 1964 році, за Пера Гуннара Вінґа, таємну поліцію реорганізували у відділ безпеки Державного поліцейського управління, ДПУ/Без, почалося розширення штатів. Гульберг на той час пропрацював у Службі безпеки чотирнадцять років і вважався одним з ветеранів, що мав довір'я.

Гульберг ні за яких обставин не називав Службу державної безпеки СЕПО. У формальній обстановці він використовував найменування ДПУ/Без, а в неформальній — лише Без. Серед колег він міг також згадати місце своєї роботи як «Підприємство», або «Фірму», або просто «Відділ», тільки не СЕПО. Причина була проста. Протягом багатьох років головним завданням «Фірми» був так званий персональний контроль, тобто перевірка і реєстрація шведських громадян, що підозрювалися в комуністичних переконаннях і схильності до зради. Поняття «комуніст» і «зрадник батьківщини» вживались у «Фірмі» як синоніми. Поняття «СЕПО», що стало згодом дуже поширеним, створив потенційно зрадницький комуністичний журнал «Кларте» як лайливе позначення поліцейських — гонителів комуністів. Природно, ні Гульберг, ні хто-небудь інший з ветеранів слово «СЕПО» не використовував. Гульберг ніяк не міг зрозуміти, чому його колишній начальник П. Г. Вінґе назвав свої мемуари саме «Керівник СЕПО 1962—1970 рр.».

Подальшу кар'єру Гульберга визначила саме реорганізація 1964 року.

Створення ДПУ/Без означало, що таємна поліція перетворювалася на щось, у службовій записці міністерства юстиції позначене як «сучасна поліцейська організація». Настало розширення штатів. Постійна потреба в нових співробітниках спричинила нескінченні проблеми з їхніми перевітками, і різке збільшення організації дало ворогові більш сприятливі можливості для впровадження своєї агентури. Це, у свою чергу, означало необхідність посилювання внутрішнього контролю — таємна поліція вже не могла більше залишатися таким собі внутрішнім клубом, що складався з відставних офіцерів, де всі один одного знали і головною заслугою нового члена була наявність батька-офіцера.

У 1963 році Гульберга перевели — замість контррозвідки він почав займатися перевіркою співробітників, чому, після викриття Стіга Веннерстрьома, надавалося особливого значення. У цей період закладалася основа контролю над поглядами населення, внаслідок чого на кінець 60-х років уже існували досьє приблизно на триста тисяч шведських громадян з неналежними політичними поглядами. Проте, крім контролю за шведськими громадянами взагалі, слід було працювати над системою внутрішньої безпеки ДПУ/Без.

Справа Веннерстрьома викликала хвилю розгубленості в лавах таємної поліції. Якщо полковник зі штабу оборони — будучи до того ж радником уряду з питань, пов'язаних із ядерною зброєю і політикою безпеки, — міг працювати на росіян, звідки було взятися впевненості в тому, що росіяни не мали агента на такій же ключовій позиції в Службі державної безпеки? Хто міг гарантувати, що начальники і керівники середньої ланки «Фірми» насправді не працюють на росіян? Коротше кажучи: хто повинен був шпигувати за шпигунами?

У серпні 1964 року Гульберга викликали на вечірню нараду до заступника керівника Служби державної безпеки, начальника відділу Ханса Вільгельма Франке. Окрім нього в нараді брали участь двоє людей з керівництва «Фірми» — заступник начальника канцелярії і фінансовий директор. Ще до кінця дня життя Гульберга набуло нового сенсу. Начальство зупинило свій вибір на ньому. Він отримав нову посаду — начальника новоутвореного відділу з робочою назвою «Спецсекція», скорочено СС. Щонайперше Гульберг перейменував його в групу «Спецаналітиків», але й ця назва протрималася всього кілька хвилин, поки фінансовий директор не вказав на те, що СА звучить не набагато краще, ніж СС. Остаточним найменуванням організації стало «Секція спецаналізів», ССА, а у повсякденній мові просто «Секція», на відміну від назв «Відділ» або «Фірма», що мали на увазі Службу державної безпеки в цілому.

Ініціатором створення «Секції» був Франке. Він називав її останньою лінією оборони. За його задумом, «Секція» мала являти собою надзасекречену групу, розміщену в стратегічно важливих вузлах «Фірми», але абсолютно невидиму, без згадування в службових і фінансових документах, щоб її неможливо було вирахувати. Завдання групи — охороняти безпеку нації. Франке мав досить влади для здійснення своєї ідеї. Для створення прихованої структури йому потрібна була допомога фінансового директора і начальника канцелярії, але всі троє були солдатами старої школи і товаришами по численних розбірках з ворогом.

У перший рік організація складалася з Гульберга і трьох спеціально відібраних співробітників. За наступні десять років

«Секція» поступово розросталася і досягла чисельності в одинадцять чоловік, двоє з яких були адміністративними секретарями старої школи, а решта — професійними ловцями шпигунів. Структура організації відзначалася демократичністю: Гульберг — керівник, решта — співробітники, які майже щодня зустрічалися зі своїм начальником. Ефективність ставилася вище за престиж і бюрократичні формальності.

Формально Гульберг підпорядковувався багатьом особам, що стояли в ієрархії нижче за начальника канцелярії Служби безпеки, якому він повинен був подавати щомісячні звіти, але на практиці Гульберг мав унікальну позицію і був наділений екстраординарними повноваженнями. Він, і лише він, мав право приймати рішення про перевірку вищого керівництва СЕПО. Маючи бажання, він міг вивернути догори сподом життя самого Пера Гуннара Вінге (що й зробив свого часу). Гульберг міг починати власні розслідування або здійснювати прослуховування телефонів, не пояснюючи мети і не докладаючи про це начальству. За зразок для наслідування йому правив легендарний американський шпигун Джеймс Ісус Англтон, що обіймав аналогічну посаду в ЦРУ, з яким йому навіть довелося познайомитися особисто.

В організаційному плані «Секція» була мікроструктурою «Відділу», що працювала поза всією рештою Служби безпеки, над нею і паралельно з нею. Це виявилось навіть у плані розміщення: в «Секції» був офіс на Кунгсхольмені, але, з міркувань безпеки, на практиці вона працювала в приватній квартирі з одинадцяти кімнат, у районі Естермальм. Квартиру потихеньку перебудували, перетворивши на своєрідну фортецю, яка ніколи не залишалася без нагляду, оскільки у дві найближчі до входу кімнати переїхала на постійне меш-

кання віддана співробітниця, секретар Елеанор Баденбрінк. Вона була безцінним кадром, і Гульберг мав до неї цілковиту довіру.

Гульберг зі своїми співробітниками геть-чисто зник з усіх офіційних документів — їхня діяльність фінансувалася із «спеціального фонду», але вони не фігурували ні в яких формальних паперах Служби безпеки, які подавалися до Державного поліцейського управління або до міністерства юстиції. Навіть начальник ДПУ/Без нічого не знав про найтаємніших з таємних співробітників, що займалися найделікатнішими з делікатних справ.

Отже, до сорока років Гульберг мав таку позицію, що міг, нічого не пояснюючи жодній живій душі, починати розслідування щодо будь-кого.

Гульберг із самого початку чудово розумів, що становище «Секції спецаналізів» небездоганне в політичному відношенні. Опис її посадових обов'язків був, м'яко кажучи, невизначеним, а документація — вкрай мізерною. У вересні 1964 року прем'єр-міністр Таге Ерландер підписав директиву, згідно з якою «Секції спецаналізів» виділялися бюджетні кошти, а її завдання визначалися як проведення розслідувань особливо делікатного гатунку, що мають велике значення для безпеки держави. Питання пройшло серед дванадцяти подібних справ, про які заступник начальника ДПУ/Без Ханс Вільгельм Франке доповів на одній з вечірніх нарад. Документ негайно забезпечили грифом таємності і внесли до особливої облікової книги ДПУ/Без, що мала аналогічний гриф.

Проте підпис прем'єр-міністра означав, що «Секція» стала юридично визнаною структурою. Її перший річний бюджет не перевищував 52 000 крон. Такий скромний бюджет сам Гуль-

берг вважав геніальним ходом — у результаті створення «Секції» поставало просто дріб'язковою справою.

На практиці ж підпис прем'єр-міністра означав, що той погодився з необхідністю наявності групи, яка б відповідала за «внутрішню перевірку співробітників». Підпис міг, проте, тлумачитися і в тому розумінні, що прем'єр-міністр дав добро на створення групи, яка б відповідала за перевірку «осіб, що вимагали особливо делікатного підходу» і за межами Служби безпеки, наприклад самого прем'єр-міністра. Останній момент якраз потенційно і міг створити політичні проблеми.

Еверт Гульберг зауважив, що «Джонні Вокер» у нього в склянці закінчився. Особливої схильності до алкоголю Гульберг не мав, але позаду залишилися довгий день і довга дорога, і він подумав, що на нинішньому етапі його життя не має жодного значення, вип'є він одну склянку віскі чи дві. А значить, маючи бажання, цілком можна повторити, і він налив собі ще з мініатюрної пляшки «Гленфіддіш».

Найделікатнішою з усіх справ була, зрозуміло, справа Улофа Пальме.

День виборів 1976 років Гульберг пам'ятав до найменших подробиць. Уперше в сучасній історії Швеція отримала буржуазний уряд. На жаль, прем'єр-міністром став Турбйорн Фельдін, а не Єста Буман — людина старої школи, куди більш підходяща для цієї посади. Але головне, Пальме зазнав поразки, і Гульберг міг зітхнути з полегкістю.

Відповідність Пальме посаді прем'єр-міністра була предметом не однієї розмови за обідом у найпотаємніших коридорах ДПУ/Без. У 1969 році Пер Гуннар Вінге був відправлений у відставку після того, як звинуватив Пальме в належності до

агентів російської шпигунської організації КДБ. У «Фірмі» точку зору Вінге поділяли багато хто, але, на жаль, під час свого візиту до провінції Норрботтен він почав відкрито обговорювати це питання з губернатором Рагнаром Лассинатті. Той двічі звів брови, а потім проінформував об'єднану адміністрацію міністерств, унаслідок чого Вінге змушений був прийти для індивідуальної розмови.

На досаду Еверта Гульберга, питання про можливі російські контакти Пальме так і залишилося без відповіді. Незважаючи на наполегливі спроби з'ясувати правду і відшукати вирішальні докази — *the smoking gun*¹, «Секція» не змогла виявити ані найменших доказів. В очах Гульберга це було свідченням не стільки невинуватості Пальме, скільки його особливої спритності та розуму, завдяки яким він не припускався помилок, властивих іншим російським шпигунам. Рік за роком Пальме продовжував від них вивертатися. У 1982 році, коли він знову став прем'єр-міністром, питання знову набуло актуальності, але прогрімів постріл на Свеавеген², і він назавжди залишився на рівні теорії.

1976 рік виявився для «Секції» проблемним роком. У ДПУ/Без — серед небагатьох осіб, що знали про існування «Секції», — почали лунати критичні голоси. За минулі десять років із Служби безпеки за підозрою в політичній неблагонадійності було звільнено загалом шістьдесят п'ять чоловік. Проте в більшості випадків подані документи не мали прямих доказів, унаслідок чого деякі великі начальники загово-

¹ Неспростовні докази (*англ.*).

² Мається на увазі вбивство Улофа Пальме.

рили про те, що «Секція» складається з божевільних приборчаників «теорії змов». Гультберг як і раніше закипав з люті, згадуючи одну із справ, яку розбирала «Секція». Вона стосувалася прийнятої до ДПУ/Без в 1968 році людини, яку сам Гультберг вважав явно не відповідною. Це був інспектор кримінального розшуку Стіг Берглінг, лейтенант шведської армії, що згодом виявився полковником російської військової розвідки ГРУ. Гультберг чотири рази намагався домогтися звільнення Берглінга, і щоразу його вимоги ігнорувалися. Ситуація змінилася лише в 1977 році, коли Берглінга почали підозрювати вже і за межами «Секції». Краще пізно, ніж ніколи. Справа Берглінга стала найбільшим скандалом в історії шведської Служби безпеки.

У першій половині 70-х років критика на адресу «Секції» посилилася, а в середині десятиліття до Гультберга неодноразово доносилися пропозиції про урізання бюджету і навіть заяви про те, що їхня діяльність нікому не потрібна.

Вся ця критика ставила під питання майбутнє «Секції». У той час пріоритетним напрямом у ДПУ/Без була загроза тероризму — стосовно шпигунства, справа з усякого погляду нудна, що стосувалася в основному молоді, яка збилася з пуття і зв'язалася з арабськими або пропалестинськими елементами. Головною проблемою Служби безпеки було питання, чи треба виділяти додаткові асигнування відділу персонального контролю для перевірки іноземних громадян, що проживають у Швеції, чи й надалі вважати це прерогативою відділу по роботі з іноземцями.

У результаті цієї бюрократичної дискусії, не позбавленої деякого езотеричного відтінку, в «Секції» виникла потреба в додатковому, надійному співробітнику, який зміг би посилити

її діяльність з контролю — а на ділі, зі шпигунства — за співробітниками відділу по роботі з іноземцями.

Вибір припав на молодого хлопця, який працював у ДПУ/Без з 1970 року і чий послужний список, а також політична благонадійність дозволяли сподіватися, що він зможе вписатися в лави «Секції». У вільний час він брав участь у роботі організації, що називалася «Демократичним союзом», яку соціал-демократичні ЗМІ змальовували як крайньо праву. Для «Секції» це не було мінусом — троє її співробітників теж були членами в «Демократичному союзі», сама «Секція» відіграла не останню роль у його створенні і навіть надавала «Союзу» деяку фінансову підтримку. Нового співробітника запримітили і відібрали для «Секції» саме через цю організацію. Звали його Гуннар Бйорк.

Для Еверта Гульберга стало неймовірно щасливою випадковістю, що того дня — у день виборів 1976 року, — коли Олександр Залаченко вирішив залишитися в Швеції і прийшов з проханням про політичний притулок до поліцейської дільниці району Норрмальм, там якраз чергував Гуннар Бйорк. Будучи співробітником відділу по роботі з іноземцями, той його і прийняв, і таким чином Залаченко відразу потрапив до рук агента, вже включеного до числа найбільш засекречених.

Бйорк проявив пильність. Він одразу зрозумів значення Залаченка, перервав допит і заховав перебіжчика в номер у готелі «Континенталь». І зателефонував Гуннар Бйорк, щоб збити тривогу, відповідно, не своєму формальному начальнику з відділу по роботі з іноземцями, а Еверту Гульбергу. Телефонний дзвінок припав на той момент, коли приміщення для

голосування вже зачинилися і всі прогнози вказували на те, що Пальме має програти. Гульберг якраз тільки-но прийшов додому і сидів перед телевізором, чекаючи на результати виборів. Спочатку він поставився до повідомлення схвильованого чергового із сумнівом, але все-таки пішов у «Континенталь», розташований метрів за двісті п'ятдесят від готельного номера, де він на той момент був, щоб узяти на себе командування справою Залаченка.

З тієї хвилини життя Еверта Гульберга радикально змінилося. Слово «секретність» набуло цілком нового змісту і ваги. Він визнав за необхідне створити навколо перебіжчика нову структуру.

До «Групи Залаченка» він автоматично включив Гуннара Бйорка. Таке рішення здавалося розумним і логічним, оскільки Бйорк уже знав про існування агента. Краще було мати його «всередині», ніж, ризикуючи безпекою, залишити «зовні». У результаті Бйорка передислокували з офіційного місця роботи, у відділі по роботі з іноземцями, за письмовий стіл у квартирі в районі Естермальм.

У цій гострій ситуації Гульберг вирішив спершу проінформувати лише одну людину в ДПУ/Без — начальника канцелярії, який уже й так був у курсі діяльності «Секції». Поміркувавши над новиною протягом кількох днів, начальник канцелярії заявив Гульбергу, що значення перебіжчика дуже велике, тому необхідно проінформувати начальника ДПУ/Без, а також уряд.

Начальник ДПУ/Без, що недавно обійняв цю посаду, на той момент знав про існування «Секції спецаналізів», але мав досить туманне уявлення про те, чим вона, власне, займається.

Його призначили, щоб розібратися з наслідками викриття діяльності Інформаційного бюро¹, і він уже з дня на день чекав вищої посади в поліцейській ієрархії. З довірчої розмови з начальником канцелярії глава ДПУ/Без знав, що «Секція» — таємна група, створена за рішенням уряду, яку виведено за межі загальної діяльності, і що розпитувати про неї не слід. Позаяк главою управління на той момент була людина, яка в принципі не ставила питань, здатних спровокувати неприємні відповіді, він розуміюче кивнув, змирившись з існуванням певної структури під назвою ССА і з тим, що його вона не стосується.

Ідея інформувати начальника про Залаченка Гульбергу не подобалась, але в нього не залишалось вибору. Наголосивши на жорсткій необхідності цілковитої секретності, він заручився згодою і склав інструкції, згідно з якими навіть начальникові ДПУ/Без заборонялося обговорювати цю тему у себе в кабінеті, не вживши особливих застережних засобів. Було вирішено, що Залаченком займеться «Секція спецаналізів».

Про те, щоб інформувати прем'єр-міністра, який випускав із своїх рук кермо влади, не могло бути й мови. Через безлад, що почався у зв'язку із зміною уряду, прем'єр-міністр, який ставав до своїх обов'язків, був цілковито поглинений призначенням міністрів і переговорами з іншими буржуазними партіями. Лише через місяць після утворення уряду начальник ДПУ/Без разом з Гульбергом поїхав до Русенбада² і про-

¹ Інформаційне бюро — розвідувальна організація при Міністерстві оборони Швеції.

² Русенбад — будинок уряду в Стокгольмі.

інформував нового прем'єр-міністра. Гульберг до останнього був проти того, щоб узагалі повідомляти уряд, але керівник ДПУ/Без наполіг на своєму — приховати відомості від прем'єр-міністра було б непросто з конституційної точки зору. Прикликавши все своє красномовство, Гульберг намагався переконати прем'єр-міністра у важливості того, щоб інформація про Залаченка не вийшла за межі його кабінету — не можна було нічого говорити ні міністрові закордонних справ, ні міністрові оборони чи комусь іншому з членів уряду.

Новина про те, що російський агент такого рівня попросив політичного притулку в Швеції, приголомшила Фельдіна. Він почав говорити, що просто з міркувань справедливості зобов'язаний обговорити це питання бодай з лідерами інших двох партій, що входять до уряду. Гульберг був готовий до такого повороту подій і пустив у хід останній засіб, тихо заявивши, що в такому разі буде змушений негайно подати заяву про відставку. Загроза справила на Фельдіна враження. По суті, вона означала: якщо історія впливе наяв і росіяни направлять каральний загін для ліквідації Залаченка, то прем'єр-міністр відповідатиме за це персонально. А якщо людина, що відповідала за безпеку перебіжчика, змушена була звільнитися, то таке викриття обернеться для Фельдіна гучною політичною катастрофою.

Ще не дуже впевнено почувуючись на новій посаді, новоспечений прем'єр-міністр здався. Він дав добро на негайно занесену до секретного архіву директиву, згідно з якою відповідальність за безпеку Залаченка і отримання від нього потрібних відомостей покладалася на «Секцію», а також пообіцяв, що інформація про росіянина не вийде за межі його

кабінету. Тим самим Фельдін розписався в своїй обізнаності і в той же час позбувся права це питання обговорювати. Інакше кажучи, йому треба було просто забути про Залаченка.

Щоправда, Фельдін наполіг на тому, щоб іще одна людина з його адміністрації — ретельно дібраний статс-секретар — був проінформований і зміг виконувати роль контактної особи в справах, пов'язаних з перебіжчиком. З цим Гульберг змирився. Розібратися із статс-секретарем для нього проблеми не становило.

Начальник ДПУ/Без був задоволений. Справа Залаченка тепер набула законного характеру, а в даному разі це означало, що з начальника знімалася будь-яка відповідальність. Гульберг теж залишився задоволений. Йому вдалося створити певний карантин, який означав, що він цілком контролює поширення інформації. Справа Залаченка стала його і лише його справою.

Повернувшись до себе в кабінет, Гульберг сів за письмовий стіл і склав від руки список людей, що володіли інформацією про Залаченка. Список включав його самого, Гуннара Бйорка, оперативного керівника «Секції» Ханса фон Ротгінера, його заступника Фредріка Клінтона, секретаря «Секції» Елеанор Баденбрінк, а також двох співробітників, до завдання яких входило записувати і по ходу справи аналізувати отримувані від Залаченка розвіддані. Про себе він називав їх «Внутрішньою групою».

За межами «Секції» інформацією володіли: начальник ДПУ/Без, його заступник і начальник канцелярії. До них додавалися прем'єр-міністр і статс-секретар. Усього дванадцять осіб. Уперше таємниця такого рівня була відома такій обраній групі.

Потім Гульберг спохмурнів. У таємницю була посвячена ще одна людина, тринадцята. Того фатального дня поряд з Бйорком був юрист Нільс Б'юрман, але включити Б'юрмана до складу «Секції» було неможливо — він не був справжнім співробітником Служби безпеки, а просто проходив практику в ДПУ/Без і не мав необхідних знань. Гульберг зважив різні варіанти і визнав за краще обережно вивести Б'юрмана з цієї історії. Він пригрозив молодому адвокату довічним ув'язненням за державну зраду, якщо той хоч словом обмовиться про Залаченка, вдався до підкупу у формі обіцянки в майбутньому забезпечувати його роботою і, нарешті, до лестоштів, що додало Б'юрману відчуття власної значущості. Гульберг простежив за тим, щоб юрист-початківець отримав місце в адвокатській фірмі з гарною репутацією, а потім щоб його буквально завалили роботою. Проблема полягала лише в тому, що Б'юрман виявився такою посередністю, що просто не зміг скористатися наданими йому можливостями. Через десять років він пішов з адвокатської фірми і відкрив власну практику, завдяки чому через деякий час завів адвокатську контору з єдиною секретаркою на площі Уденплан.

Протягом наступних років Гульберг потихеньку весь час наглядав за Б'юрманом і припинив лише наприкінці 80-х років, коли Радянський Союз почав розвалюватися і справа Залаченка відійшла на задній план.

Спочатку «Секція» сподівалася за допомогою Залаченка розібратися в справі Пальме — ця загадка постійно цікавила Гульберга. Відповідно, Пальме став першою темою, яку Гульберг промацував під час довгого опитування перебіжчика.

Проте надії незабаром розтанули, позаяк Залаченко ніколи в Швеції не працював і до пуття про неї нічого не знав. Зате йому доводилося чути про якогось «Червоного скакуна» — високопоставленого шведського або, можливо, скандинавського політика, що працював на КДБ.

Гульберг склав список осіб, пов'язаних з Пальме. До нього входили Карл Лідбум, П'єр Шорі, Стен Андерссон, Маріта Ульвскул і ще кілька людей. До цього списку Гульберг буде потім раз по раз повертатися до кінця життя, але так і не отримає бажаної відповіді.

Несподівано Гульберг зробився одним із сильних світу цього. Його з повагою вітали в ексклюзивному клубі обрані бійці, що добре знали один одного, контакти між якими здійснювалися на основі особистої дружби і довіри, а не через офіційні канали, відповідно до бюрократичних правил. Йому довелося зустрітися із самим Джеймсом Ісусом Англетоном і випити віскі в затишному клубі в Лондоні з шефом МІ-6. Він потрапив до лав великих.

До зворотного боку його професії належала цілковита неможливість розповісти про свої успіхи, навіть у мемуарах, які опублікували б після смерті автора. І ще постійне побоювання, що ворог помітить його поїздки, почне за ним стежити і він мимоволі виведе росіян на Залаченка.

Відносно конспірації та безпеки сам Залаченко був власним найлютішим ворогом.

У перший рік перебіжчика поселили в квартирі, що належала «Секції». Ні в яких реєстрах або офіційних документах він не значився, і в «Групі Залаченка» гадали, що планувати його майбутнє їм доведеться ще не скоро. Лише навесні

1978 року він дістав паспорт на ім'я Карла Акселя Бодіна і з великими зусиллями створену легенду — минуле, відображене в шведських реєстрах, фіктивне, але здатне витримати перевірку.

Проте вони запізналися. До цього часу Залаченко вже що є сили трахався з цією шльондрою Агнетою Софією Саландер, що мала раніше прізвище Шьоландер, спокійнісінько назвавшись їй своїм справжнім ім'ям — Залаченко. Гульберг вважав, що у колишнього шпигуна щось не гаразд з головою, навіть підозрював, що той мало не прагне бути розкритим. Йому, здавалося, була просто потрібна естрада й увага публіки — якимось інакше пояснити його неймовірну тупість було важко.

Його життя заповнювали повії, тривалі запої, інциденти із застосуванням насильства, бійки з охоронцями ресторанів та різними іншими людьми. Залаченко потрапляв до шведської поліції — тричі за пияцтво і двічі за бійки в ресторанах. І щоразу «Секції» доводилося втручатися, витягувати його з неприємностей і стежити за тим, аби папери знищувались, а записи в журналах змінювались. Гульберг приставив до нього Гуннара Бйорка, і тому доводилося майже цілодобово пасти перебіжчика. Давалося це з труднощами, але вибору не залишалося.

А все могло б іти так гладко. На початку 80-х років Залаченко вгамувався і почав пристосовуватися до життя. Але шльондру Саландер він так і не кинув, і, навіть гірше, у них народилися доньки-двійнятка, Камілла і Лісбет Саландер.

Лісбет Саландер.

Вимовляючи її ім'я, Гульберг переживав неприємні почуття.

Ще коли дівчаткам було років по дев'ять або десять, з приводу Лісбет Саландер у Гульберга з'явилися погані передчуття. Не треба бути психіатром, щоб зрозуміти, що вона ненормальна. Гуннар Бйорк доповідав, що вона виявляє щодо Залаченка впертість, жорстокість і агресію і, крім того, схоже, нітрохи його не боїться. Вона рідко що-небудь говорила, але демонструвала свою незадоволеність тисячею інших способів. Від неї слід було чекати проблем, але навіть у найсміливіших фантазіях Гульберг не міг уявити собі, в яку гігантську проблему вона виросте насправді. Він більше за все боявся, що ситуація в родині Саландер призведе до якого-небудь розгляду соціальних служб, де спливе ім'я Залаченка. Він раз у раз благав підопічного порвати з сім'єю і триматися від неї подалі. Той обіцяв, але кожного разу порушував обіцянку. Він заводив собі інших повій, і у великій кількості, проте через кілька місяців завжди знову повертався до Агнети Софії Саландер.

Клятий Залаченко. Хіба хороший шпигун може дозволяти члену керувати своєю поведінкою? Але Залаченко, здавалося, був вищий за будь-які норми і правила або, принаймні, вважав себе вищим за них. Якби він хоч просто трахав цю шльондру, була б усе-таки інша річ, але Залаченко регулярно завдавав своїй подрузі тяжких тілесних ушкоджень. Він, здавалося, навіть сприймав це як веселий спосіб познущатися зі своїх опікунів із «Групи Залаченка» і бив її при кожній зустрічі лише для того, щоб їх подразнити і завдати їм неприємностей.

У тому, що Залаченко — хворий покидьок, сумнівів у Гульберга не було, але вибирати йому не доводилося. У нього був один-єдиний перебіжчик з агентів ГРУ, який до того ж чудово усвідомлював своє значення для Гульберга.

Гульберг зітхнув. Співробітники «Групи Залаченка» грали роль загону прибиральників, від цього нікуди не дітися. Залаченко знав, що може дозволити собі все, що завгодно, а вони потім розберуться з його проблемами. І щодо Агнети Софії Саландер він користувався цим понад будь-яку міру.

Застережень не бракувало. Коли Лісбет Саландер лише сповнилося дванадцять років, вона штрикнула татуся ножом. Рани виявилися несерйозними, але його відвезли до лікарні Святого Георгія, і «Групі Залаченка» довелося провести неабияку роботу, щоб замести сліди. Того разу Гульберг мав з підопічним дуже серйозну розмову. Він якнайдетальнішим чином пояснив бешкетникові, що той більше ніколи не повинен вступати в контакт з родиною Саландер, і Залаченко пообіцяв. Він протримався більше півроку, а потім поїхав додому до Агнети Софії Саландер і побив її з такою жорстокістю, що вона до кінця життя так і не вийшла з лікарні.

Проте Гульберг не міг передбачити, що Лісбет Саландер виявиться кровожерливою психопаткою, здатною кинути в машину, де сидів її батько, пакет з-під молока, наповнений бензином, а слідом — запалений сірник. Той день перетворився на суцільний хаос. Почався цілий лабіринт розслідувань, і вся «Операція Залаченко» — а значить, уся «Секція» — повисла на дуже тонкому волоску. Досить було Лісбет Саландер заговорити, і Залаченка могли розкрити. А якби Залаченка розкрили, по-перше, деякі операції, що проводилися в Європі в останні п'ятнадцять років, опинилися б під загрозою провалу, а по-друге, виникав ризик того, що «Секцію» піддадуть публічній перевірці. Цьому треба було перешкодити за будь-яку ціну.

Гульберг хвилювався. На тлі їх публічної перевірки справа Інформаційного бюро здалася б просто реаліті-шоу. Відкриття архіву «Секції» виявило б деякі обставини, не зовсім сумісні з конституцією, не кажучи вже про багаторічне стеження за Пальме та іншими відомими соціал-демократами. Навіть через кілька років після вбивства Пальме ця тема мала досить дражливиий характер. Результатом стали б комісії з розслідування, звинувачення в злочинній діяльності самого Гульберга та кількох інших співробітників «Секції». І навіть більше — божевільні журналісти без вагань поширили б версію, згідно з якою за вбивством Пальме стояла «Секція», що, у свою чергу, привело б до ще одного витка викриттів і звинувачень. Найжахливіше, що керівництво Служби безпеки за ці роки так дуже змінилося, що про існування «Секції» не знав навіть вищий керівник ДПУ/Без. Усі контакти з ДПУ/Без того року не йшли далі столу нового заступника начальника канцелярії, а він уже десять років як був постійним членом «Секції».

Серед співробітників «Групи Залаченка» панували панічні настрої і страх. Вихід із скрутного становища знайшов Гуннар Бйорк, який залучив до справи психіатра на ім'я Петер Телебор'ян.

Телебор'яна підключили до відділу контррозвідки ДПУ/Без зовсім з іншого приводу — його запросили консультантом у зв'язку з обстеженням людини, що підозрювалася в промисловому шпигунстві. Були причини, щоб делікатно спробувати з'ясувати, як він поведеться у стресовій ситуації. Телебор'ян був молодим, багатообіцяючим психіатром, який, не кажучи різних дурниць, дав конкретні і дієві поради. Завдяки його рекомендаціям Служба безпеки змогла запобігти самогубству

і перетворити цього шпигуна на подвійного агента, який почав своїм працедавцям дезінформацію.

Після нападу Саландер на Залаченка Бйорк обережно залучив Телебор'яна до роботи «Секції» як консультанта з особливих справ. І тепер його допомога була потрібна більше, ніж будь-коли.

Розв'язання проблеми виявилось дуже простим. Карл Аксель Бодін зникав для реабілітаційного лікування. Агнета Софія Саландер переходила до лікарняного інтернату як така, що дістала невиліковну травму головного мозку. Всі поліцейські розслідування збиралися в ДПУ/Без і через заступника начальника канцелярії передавалися до «Секції».

Петер Телебор'ян щойно отримав посаду заступника головного лікаря в дитячій психіатричній клініці Святого Стефана в Упсалі. Потрібний був лише висновок судово-психіатричної експертизи, який вигадали Бйорк із Телебор'яном, а потім коротка й отримана без зайвих суперечок ухвала районного суду. Питання полягало лише в тому, як подати справу. Конституцію вона не зачіпала. Адже все-таки йшлося про державну безпеку, народ повинен був це зрозуміти.

А те, що Лісбет Саландер божевільна, було цілком очевидно і не підлягало сумніву. Кілька років у закритій психіатричній лікарні напевно пішли б їй на користь. Гульберґ кивнув і дав добро на проведення операції.

Всі шматочки мозаїки лягли по місцях, і сталося це в той час, коли «Групу Залаченка» в будь-якому разі слід було розпустити. Радянський Союз припинив своє існування, і період величі Залаченка разом з ним відходив у минуле. Він більше нікому не був потрібний.

«Група Залаченка» добилася для нього щедрої вихідної допомоги з фонду Служби безпеки. Вони сплатили йому найкраще реабілітаційне лікування, а через півроку, зітхнувши з полегкістю, відвезли Карла Акселя Бодіна в аеропорт і забезпечили квитком до Іспанії в один кінець. Йому ясно дали зрозуміти, що відтепер шляхи Залаченка і «Секції» розходяться. Це стало однією з останніх справ Гульберга: тижнем пізніше він через вік з повним правом вийшов на пенсію, передавши кермо влади спадкоємцю престолу — Фредріку Клінтону. Тепер Гульберга запрошували лише як консультанта і порадника з особливо делікатних питань. Він залишався в Стокгольмі ще три роки, але завдань ставало все менше, і поступово він сам себе скоротив, повернувся до рідного містечка Лахольм і виконував таку-сяку роботу дистанційно. У перші роки він регулярно їздив до Стокгольма, але поступово і ці поїздки ставали все рідшими.

Про Залаченка він забув і думати. До тієї миті, коли, прокинувшись якось вранці, не побачив на перших сторінках усіх газет дочку Залаченка, яку звинувачували у вбивстві трьох людей.

Гульберг стежив за повідомленнями новин з відчуттям розгубленості. Він чудово розумів, що Б'юрман не випадково виявився опікуном Саландер, але не бачив безпосередньої небезпеки в тому, що давня історія Залаченка може знову стати явною. Саландер божевільна. Те, що вона влаштувала криваву різню, Гульберга не дивувало. Зате йому навіть не спадало на думку, що це може мати зв'язок із Залаченком, доки він не увімкнув ранкові новини і не почув про події в Госсєберзі. Ось тоді він і почав телефонувати і врешті-решт купив квиток до Стокгольма.

«Секція» опинилася на порозі найстрашнішої кризи з тієї миті, як він її створив. Усе загрозувало впасти.

Залаченко добрався до вбиральні і справив малу нужду — після того, як лікарня забезпечила його милицями, він дістав змогу переміщатися. Неділю і понеділок він присвятив коротким тренуванням. У нього як і раніше страшенно боліла щелепа, і він міг вживати лише рідку їжу, але тепер уже почав уставати і пересуватися на невеликі відстані.

За майже п'ятнадцять років життя з протезом до милиць Залаченко звик. Він ходив туди й сюди по палаті, вправляючись у мистецтві переміщатися беззвучно. Кожного разу, коли його права ступня торкалася підлоги, ногу пронизував гострий біль.

Він зіплював зуби, думаючи про те, що Лісбет Саландер лежить в одній із сусідніх палат, зовсім близько від нього. Йому знадобився цілий день, щоб вивідати, що вона — через двоє дверей праворуч.

Близько другої години ночі, через десять хвилин після останнього візиту нічної сестри, скрізь усе повністю стихло. Залаченко через силу підвівся і намацав милиці. Підійшовши до дверей, він прислухався, але нічого не почув. Тоді він відчинив двері і вийшов у коридор. З кімнати медсестер чулася тиха музика. Залаченко добрався до дверей у кінці коридору, прочинив їх і обстежив сходову клітку. Там були ліфти. Він рушив назад по коридору. Проходячи повз палату Лісбет Саландер, він зупинився, сперся на милиці і півхвилини передихнув.

Тієї ночі медсестри двері до її палати замкнули. Почувши слабке човгання, що доносилося з коридору, Лісбет Саландер

насторожилася. Визначити джерело звуку вона не могла — здавалося, коридором щось обережно тягнуть. На мить усе стихло, і вона подумала, чи вже не почулося їй, але через півтори хвилини звук почувся знову. Він віддалявся, але відчуття неспокою посилилось.

Десь *там* Залаченко.

Лісбет Саландер почувала себе прикутою до ліжка. Шия під фіксуючим коміром свербіла. У неї виникло гостре бажання встати. Поступово їй вдалося сісти, але на більше сил забракло. Вона опустила назад і поклала голову на подушку.

Через деякий час Лісбет обмацала комір і натрапила на кнопки, що скріплювали його, після чого розстебнула і кинула його на підлогу. Дихати відразу стало легше.

Добре б тримати під рукою яку-небудь зброю або мати досить сил, щоб підвестися і розібратися з ним раз і назавжди.

Під кінець вона підвелася на лікті, засвітила нічник і роззирнулася. Нічого такого, що можна було б використати як зброю, тут не було. Потім її погляд упав на стіл медсестри, що стояв біля стіни, за три метри від ліжка, і Лісбет помітила, що хтось забув там олівець.

Вона почекала, поки нічна сестра зробить черговий обхід — цієї ночі до неї, схоже, заходять приблизно раз на півгодини. Лісбет припустила, що менша частотність відвідин означає, що лікарі вважають її стан кращим у порівнянні з вихідними, коли до неї заходили що п'ятнадцять хвилин чи навіть частіше. Сама вона особливої різниці не відчувала.

Знову залишившись сама, Лісбет зібралася на сили, сіла і звисла ноги з ліжка. До її тіла були приклеєні електроди, що реєстрували пульс і дихання, проте кабелі йшли в той же бік,

де лежав олівець. Вона обережно встала і раптом захиталася, цілковито втративши рівновагу. На секунду їй здалося, що вона зараз знепритомніє, але вона сперлася на ліжко і сфокусувала погляд на столі перед собою, потім ступила три невпевнені кроки, простягнула руку і схопила олівець.

Затим вона, задкуючи, повернулася на ліжко, і там сили зовсім залишили її — настільки, що навіть знову натягнути на себе ковдру вона змогла лише через деякий час.

Піднявши олівець, вона помацала кінчик. Це був звичайнісінький олівець із дерева, але свіжозаструганий і гострий, як шило. Може цілком зійти за холодну зброю, якщо вдарити ним в обличчя або в око.

Вона поклала олівець так, щоб можна було легко дістати, біля стегна, і заснула.

Розділ 06

Понеділок, 11 квітня

У понеділок вранці Мікаель Блумквіст прокинувся на початку десятої і зателефонував Малін Ерікссон, яка тільки-но увійшла до редакції «Міленіуму».

— Привіт, головний редакторе, — сказав він.

— Я просто шокована від того, що Еріки немає і що ви вирішили зробити новим головним редактором мене.

— Он як?

— Вона пішла. Її письмовий стіл порожній.

— Тоді тобі варто, мабуть, присвятити день тому, щоб перебраться в її кабінет.

— Я не знаю, як поводитися. Мені якось страшенно ніяково.

— Припини. Всі зійшлися на тому, що в цій ситуації ти — кращий варіант. Та і в будь-який момент ти можеш звертатися до нас із Крістером.

— Дякую за довіру.

— Гарзд, — сказав Мікаель. — Працюй як завжди. Найближчим часом ми будемо розбиратися з проблемами в міру їх надходження.

— Добре. Що тобі треба?

Він повідомив, що збирається залишитися вдома і весь день писати. Малін раптом усвідомила, що він доповідає їй так само, як, мабуть, інформував Еріку Бергер про те, над чим працює. Від неї чекають на коментар. Чи ні?

— У тебе будуть для нас які-небудь доручення? — спитала вона.

— Ні. Навпаки, якщо в тебе з'являться доручення до мене, телефонуй. Я як і раніше веду матеріал про Саландер і вирішую, що з ним робити, а всім рештою, що стосується журналу, керуєш ти. Приймай рішення. Я тебе підтримаю.

— А якщо я прийматиму неправильні рішення?

— Якщо я це побачу або почую, я тобі скажу. Але таке може статися лише в якомусь особливому випадку. У нормальній ситуації жодне рішення не буває на сто відсотків правильним або неправильним. Ти прийматимеш свої рішення, можливо, не такі, які прийняла б Еріка Бергер. А якби їх приймав я, вишов би якийсь третій варіант. Але зараз час твоїх рішень.

— Ясно.

— Якщо хочеш бути гарним керівником, то треба обговорювати питання з іншими. Насамперед з Хенрі і Крістером, потім зі мною і, нарешті, важкі питання будемо вирішувати на редакційних нарадах.

— Я докладу всіх зусиль.

— Чудово.

Він усівся на дивані у вітальні з ноутбуком на колінах і пропрацював не перериваючись увесь понеділок. Коли він закінчив, у нього вийшов перший чорновий варіант двох текстів, загальним обсягом двадцять одна сторінка. Ця частина матеріалу базувалася навколо вбивства їхнього колеги Дага Свенссона і його громадянської дружини Міа Бергман: над чим вони працювали, чому їх убили і хто вбивця. Мікаель прикинув, що для літнього тематичного числа йому доведеться написати ще приблизно сорок сторінок, і потрібно було вирішити, як можна описати в статті Лісбет Саландер, не порушивши її права на недоторканність приватного життя. Адже він знав про неї такі речі, які вона б ні за що в світі не захотіла розголосити.

У понеділок Еверт Гульберг поснідав у кафетерії готелю, з'ївши лише один шматочок хліба і випивши філіжанку чорної кави. Після цього він узяв таксі і поїхав на вулицю Артилерігатан, розташовану в районі Естермальм. О 9.15 ранку він подзвонив у домофон, назвав себе, і йому відразу відчинили. Гульберг піднявся на шостий поверх, де його прямо біля ліфта зустрів п'ятдесятичотирилітній Біргер Ваденшьо — новий керівник «Секції».

Коли Гульберг виходив на пенсію, Ваденшьо був одним з наймолодших співробітників «Секції», і він не встиг скласти собі про нього уявлення.

Йому б хотілося як і раніше бачити на цьому місці рішучого Фредріка Клінтона. Клінтон свого часу змінив Гульберга і залишався керівником «Секції» до 2002 року, коли діабет

і хвороби судин більш чи менш змусили його вийти на пенсію. А з якого тіста Ваденшьо, Гульберг до пуття не зрозумів.

— Доброго дня, Еверте, — сказав Ваденшьо, потискуючи руку своєму колишньому начальнику. — Добре, що ви знайшли час приїхати.

— Час — це майже єдине, що в мене залишилося, — відповів Гульберг.

— Ви ж знаєте, як воно буває. Ми погано підтримуємо контакти з колишніми вірними працівниками.

Еверт Гульберг проігнорував це зауваження. Він звернув ліворуч, увійшов до свого колишнього кабінету і сів за круглий стіл для нарад, що стояв біля вікна. Напевно, вирішив Гульберг, репродукції Шагала і Мондріана на стінах почіпляв Ваденшьо. За його пам'яті тут висіли креслення знаменитих кораблів, таких як «Корона» і «Ваза». В душі він був морським офіцером і завжди мріяв про море, хоч і провів на ньому всього кілька місяців під час військової служби. З'явилися комп'ютери, але в усьому іншому кімната мала майже такий вигляд, як і в момент його виходу на пенсію. Ваденшьо приніс каву.

— Решта зараз підійдуть, — сказав він. — Я подумав, що нам слід спершу переговорити удвох.

— Скільки людей залишилося в «Секції» з моїх часів?

— Окрім мене, тут, в офісі — лише Отто Хальберг і Георг Ньюстрьом. Хальберг цього року виходить на пенсію, а Ньюстрьому виповнюється шістдесят. А так в основному всі нові. З деким із них ви вже раніше зустрічалися.

— Скільки всього людей зараз працює в «Секції»?

— Ми провели невелику реорганізацію.

— Он як?

— Наразі тут у нас на повних ставках працює сім чоловік, тобто ми трохи скоротили штат. Але всього з числа співробітників ДПУ/Без до «Секції» входить аж тридцять одна людина. Більшість з них тут взагалі не буває, а займається своєю звичайною справою і таємно збирає для нас матеріал.

— Тридцять один співробітник.

— Плюс сім. Адже таку систему, власне, створили ви. Ми її лише підкоригували і говоримо сьогодні про внутрішню і зовнішню організацію. Коли ми набираємо нових людей, їх на певний період звільняють від служби і вони проходять у нас навчання. Цим займається Хальберг. Базове навчання забирає шість тижнів. Ми проводимо його у військово-морській школі. Потім вони повертаються назад на свої посади до ДПУ/Без, але тепер уже перебуваючи на службі у нас.

— Зрозуміло.

— Взагалі-то це чудова система. Більшість співробітників навіть не мають уявлення про існування один одного. А тут, у «Секції», ми в основному приймаємо рапорти. Правила з ваших часів не змінилися. Організація не повинна бути ієрархічною.

— Оперативна група?

Ваденшьо насупив брови. За часів Гульберга в «Секції» була маленька оперативна група, що складалася з чотирьох чоловік, під командуванням досвідченого Ханса фон Роттінгера.

— Ну, не зовсім. Адже Роттінгер п'ять років тому помер. У нас є молодий талант, який виконує частину роботи на землі, але зазвичай ми в разі потреби використовуємо когось із зовнішньої організації. До того ж організувати прослуховування телефону або увійти до квартири тепер стало технічно складніше. Всюди є сигналізація та різні інші штуки.

Гульберг кивнув.

— Бюджет? — запитав він.

— Ми маємо близько одинадцяти мільйонів на рік. Третина йде на зарплати, третина на технічне обслуговування і третина на саму діяльність.

— Значить, бюджет зменшився?

— Трохи. Правда, у нас скоротився штат, тобто бюджет у перерахунку на кожного співробітника насправді збільшився.

— Розумію. Розкажи, в яких стосунках ми зараз перебуваємо з Безом.

Ваденшьо похитав головою.

— Начальник канцелярії і фінансовий директор — наші люди. Формально в курсі нашої діяльності лише начальник канцелярії. Правда, про наше існування знають ще два заступники начальників, але з усієї сили намагаються заплющувати на нас очі.

— Ясно. Отже, якщо виникнуть проблеми, то для нинішнього керівництва Служби безпеки це стане неприємним сюрпризом. А як стоять справи з керівництвом міністерства оборони та урядом?

— Міністерство оборони ми виключили років десять тому. А уряди приходять і йдуть.

— Значить, якщо заштормить, ми залишимося наодинці? Ваденшьо кивнув.

— Це мінус такій організації роботи. Але очевидні й плюси. Адже наші завдання теж змінилися. Після краху Радянського Союзу в Європі склалася нова політична ситуація. Нам дедалі рідше доводиться вишукувати шпигунів. Зараз ідеться

про тероризм і, перш за все, про оцінку політичної придатності людей, що обіймають ключові посади.

— Про це йшлося завжди.

У двері постукали. Гульберг побачив акуратно одягненого чоловіка років шістдесяті і молодого хлопця в джинсах і піджаку.

— Привіт, хлопці. Це Юнас Сандберг. Він пропрацював у нас чотири роки і відповідає за оперативні справи. Я про нього розповідав. А це Георг Нюстрьом. Ви з ним зустрічалися.

— Доброго здоров'я, Георге, — сказав Гульберг.

Вони потисли руки. Потім Гульберг звернувся до Юнаса Сандберга і запитав, роздивляючись його:

— А ти звідки будеш?

— Безпосередньо з Гетеборга, — жартівливо відповів Сандберг. — Я відвідував його.

— Залаченко... — промовив Гульберг.

Сандберг кивнув.

— Сідайте, панове, — запропонував Ваденшьо.

— Бйорк, — насупившись, мовив Гульберг, знявши піджак і відкинувшись на спинку крісла за столом для нарад.

Закурюючи сигарилу, Ваденшьо поглянув на нього і здивувався тому, як сильно старий схуднув.

— Його затримали в п'ятницю за порушення закону про боротьбу з проституцією, — відповів Георг Нюстрьом. — Справу поки не порушено, але він, у принципі, зізнався і поповз додому, підібгавши хвіст. Він зараз на лікарняному і живе в Смодаларьо. У ЗМІ ще нічого не просочилося.

— Колись Бйорк був одним з найкращих співробітників «Секції», — сказав Гульберг. — Він відігравав ключову роль у

справі Залаченка. Що з ним сталося після того, як я вийшов на пенсію?

— Він, мабуть, один з дуже небагатьох внутрішніх співробітників, хто перейшов із «Секції» назад на зовнішню роботу. Адже він випурхував із гнізда і за вашого часу.

— Так, йому був потрібний невеликий відпочинок і хотілося розширити кругозір. У вісімдесятих роках він брав відпустку із «Секції» і працював військовим аташе. Перед тим він починаючи із сімдесят шостого року як ненормальний працював із Залаченком майже день і ніч, і я визнав, що йому дійсно необхідна перерва. Його не було з вісімдесят п'ятого по вісімдесят сьомий рік, а потім він повернувся.

— Можна сказати, що він пропрацював у «Секції» до дев'яносто четвертого року, коли перейшов у зовнішню організацію. У дев'яносто шостому році він став заступником начальника відділу по роботі з іноземцями і потрапив у складну ситуацію, так що йому доводилося дуже багато займатися своїми безпосередніми обов'язками. Зрозуміло, він весь час підтримував контакт із «Секцією», і до найостаннішого часу ми з ним регулярно спілкувалися приблизно раз на місяць.

— Значить, він хворий.

— Нічого страшного, але в нього сильні болі — грижа міжхребетного диска. Останніми роками вона його періодично турбує. Два роки тому Бйорк пробув на лікарняному чотири місяці, а торік у серпні знову захворів. Він мав стати до роботи першого січня, але йому продовжили лікарняний, і тепер він просто чекає на операцію.

— І скористався лікарняним, щоб гасати по шльондрах, — виснував Гульберг.

— Так, адже він не одружений і, якщо я правильно зрозумів, протягом багатьох років регулярно спілкувався з повіями, — сказав Юнас Сандберг, який до цього майже півгодини не відкривав рота. — Я читав рукопис Дага Свенссона.

— Ясно. Але хтось може пояснити мені, що, власне, сталося?

— Наскільки ми розуміємо, очевидно, всю цю карусель закрутив саме Бйорк. Інакше просто неможливо пояснити, як матеріали розслідування дев'яносто першого року потрапили до рук адвоката Б'юрмана.

— Який теж збував час, гасаючи по шльондрах? — поцікавився Гульберг.

— Наскільки мені відомо, ні. В усякому разі, в матеріалі Дага Свенссона він не згадується. Зате він був опікуном Лісбет Саландер.

Ваденшьо зітхнув.

— Мабуть, це моя помилка. Адже ви з Бйорком заткнули Саландер у дев'яносто першому році, спровадивши її до божевільні. Ми розраховували, що вона пробуде там значно довше, але їй призначили наставника, адвоката Хольгера Пальмгрена, якому вдалося її звідти витягти. Він помістив її в прийомну сім'ю. Ви на той час уже були на пенсії.

— Що сталося потім?

— Ми за нею наглядали. Її сестра, Камілла Саландер, тим часом жила в іншій прийомній сім'ї, в Упсалі. Коли їм сповнилося по сімнадцять років, Лісбет Саландер раптом почала копірситися в своєму минулому. Вона почала розшукувати Залаченка і вивчати всі доступні їй офіційні реєстри. Якимсь чином, ми точно не знаємо, їй удалося довідатися, що сестрі відомо, де саме Залаченко.

— Це відповідало дійсності?

Ваденшьо низав плечима.

— Якщо чесно, уявлення не маю. Сестри кілька років узагалі не зустрічалися, а потім Лісбет Саландер відшукала Камілли і спробувала змусити розповісти, що тій відомо. Їхня зустріч закінчилася бурхливою сваркою і добрячою бійкою.

— Он як?

— У ті місяці ми ретельно стежили за Лісбет. Ми також проінформували Камілли Саландер про те, що її сестра агресивна і психічно хвора. Вона і зв'язалася з нами після несподіваного візиту Лісбет, і ми відразу посилили стеження.

— Значить, її сестра була твоїм інформатором?

— Камілла Саландер до смерті боялася сестри. У будь-якому разі, Лісбет Саландер привернула до себе увагу й інших людей. Вона неодноразово сварилася з працівниками соціальної комісії, і ми вирішили, що вона як і раніше становить загрозу розконспіруванню Залаченка. Потім стався той інцидент у метро.

— Вона напала на педофіла...

— Саме так. Вона вочевидь виявляла схильність до агресії і психічні відхилення. Ми дійшли думки, що всім буде спокійніше, якщо вона знову зникне в якомусь інтернаті, і, так би мовити, скористалися випадком. Цим зайнялися Фредрік Клінтон і фон Роттінгер. Вони знову найняли Петера Телебор'яна і повели через повіреного боротьбу в суді за те, щоб знову помістити її до закритої лікарні. Адвокатом Саландер виступив Хольгер Пальмгрен, і, понад усякі сподівання, суд став на його бік, зробивши застереження, що їй призначать опікуна.

— А яким чином у справі виявився замішаний Б'юрман?

— Восени дві тисячі другого року в Пальмгрена стався інсульт. Ми не спускали очей із Саландер і втручалися, якщо її ім'я знову спливало, і я прослідкував за тим, щоб її опікуном став Б'юрман. Зауважте: він уявлення не мав про те, що вона — дочка Залаченка. Розрахунок був простий — якщо вона почне базікати про батька, Б'юрман зреагує і заб'є тривогу.

— Б'юрман був ідіотом. Його ні в якому разі не можна було підпускати до Залаченка, і тим більше до його дочки. — Гульберг поглянув на Ваденшьо. — Ти припустився серйозної помилки.

— Знаю, — сказав Ваденшьо. — Але тоді це здавалося абсолютно правильним ходом, адже я не міг передбачити, що...

— Де зараз її сестра? Камілла Саландер?

— Ми не знаємо. Коли їй виповнилося дев'ятнадцять, вона збрала речі і покинула прийомну сім'ю. Відтоді про неї не чути ні звуку. Вона зникла.

— Гарзд, далі...

— У мене є джерело в звичайній поліції, яке розмовляло з прокурором Ріхардом Екстрьомом, — сказав Сандберг. — Інспектор Бубланськи, який веде розслідування, вважає, що Б'юрман гвалтував Саландер.

Гульберг поглянув на Сандберга з непідробним подивом, потім задумливо провів рукою по підборіддю.

— Гвалтував? — перепитав він.

— У Б'юрмана через весь живіт ішло татуювання з текстом: «Я садистська свиня, покидьок і гвалтівник».

Сандберг поклав на стіл кольорову фотографію з розтину. Гульберг, широко розплющивши очі, втупився у живіт Б'юрмана.

— Значить, оцим його нагородила дочка Залаченка?

— Інакше це важко пояснити. А вона вочевидь не беззахисне створіння. Їй удалося добряче відгамселити двох хуліганів із «Свалельшьо МК».

— Дочка Залаченка, — повторив Гульберг і знову обернувся до Ваденшьо. — Знаєш, я думаю, тобі варто найняти її на роботу.

Ваденшьо так розгубився, що Гульбергу довелося пояснити, що він пожартував.

— Гарзд. Приймімо як робочу гіпотезу, що Б'юрман її гвалтував і вона йому помстилася. Що ще?

— Розповісти, що саме сталося, міг би, зрозуміло, лише сам Б'юрман, але поговорити з ним досить проблематично, оскільки він мертвий. Проте він не повинен був знати, що вона дочка Залаченка — в жодному офіційному реєстрі це не відображено. Проте в якийсь момент Б'юрман виявив зв'язок між ними.

— Чорт забирай, Ваденшьо, адже вона знала, хто її батько, і могла будь-якої хвилини розповісти про це Б'юрману.

— Я знаю. Ми... я попросту дав маху.

— Непростима некомпетентність, — сказав Гульберг.

— Знаю. Я собі вже всі лікті скусав. Але Б'юрман був одним з небагатьох, хто знав про існування Залаченка, і мені подумалося, що хай краще він виявить, що Саландер дочка Залаченка, ніж якщо таке відкриття зробить абсолютно невідомий опікун. Адже вона, в принципі, могла розповісти про це кому завгодно.

Гульберг потягнув себе за мочку вуха.

— Гарзд... далі.

— Звичайно, у нас є лише гіпотези, — м'яко сказав Георг Нюстрьом. — Але ми думаємо, що Б'юрман поглумився із Са-

ландер, а вона у відповідь влаштувала йому оце... — Він показав на татуювання на фотографії з розтину.

— Дочка свого батька, — промовив Гульберг з відтінком захоплення в голосі.

— У результаті Б'юрман зв'язався із Залаченком, аби той розібрався з дочкою. Адже в нього, як відомо, було більше причин ненавидіти Лісбет Саландер, ніж у будь-кого іншого. А Залаченко, у свою чергу, передоручив справу хлопцям із «Свавельшьо МК» і цьому Нідерману, з яким він спілкується.

— Але як Б'юрману вдалося вийти... — Гульберг замовк. Відповідь була очевидна.

— Бйорк, — сказав Ваденшьо. — Єдине пояснення тому, як Б'юрман міг знайти Залаченка: інформацією його забезпечив Бйорк.

— Чорт, — промовив Гульберг.

Лісбет Саландер відчувала зростаюче занепокоєння, змішане із злістю. Вранці дві сестри прийшли перестилати їй ліжку і відразу ж виявили олівець.

— Ну треба ж! А він як тут опинився? — вигукнула одна із сестер і під убивчим поглядом Лісбет сунула знахідку собі в кишеню.

Лісбет знову виявилася беззбройною і до того ж такою знесиленою, що навіть не могла протестувати.

Всі вихідні вона почувала себе дуже погано. У неї страшенно боліла голова, і їй давали болезаспокійливі засоби. У плечі відчувався тупий біль, який різко загострювався, якщо Лісбет робила необережний рух або переміщала вагу тіла. Вона лежала на спині, все з тим же коміром навколо шиї — його за-

лишили ще на кілька днів, поки рана в голові не почне гоїтися. У неділю температура в неї піднялася до 38,7. Доктор Хелена Ендрін констатувала, що по тілу блукає інфекція. Інакше кажучи, Лісбет була хвора, і, щоб визначити це, термометр їй не був потрібний.

Ось і знову вона прикута до ліжка в державній установі, щоправда, цього разу без ременів, що утримують її на місці. Ремені на цей раз були б зайвими — Лісбет не могла навіть сісти, не те що втекти.

У понеділок вдень до неї зайшов доктор Андерс Юнассон, і його обличчя здалося їй знайомим.

— Вітаю. Ви мене пам'ятаєте?

Вона похитала головою.

— Ви були в напівпритомному стані, але це я розбудив вас після операції. Я вас і оперував. Мені просто хочеться довідатися, як ви себе почуваете і чи все гаразд.

Лісбет Саландер поглянула на нього із здивуванням. Невже не очевидно, що далеко не все гаразд?

— Я чув, що ви вночі зняли комір.

Вона кивнула.

— Ми вам наділи комір не для жарту, а щоб ви не рухали головою, поки почнеться процес загоєння.

Він уважно поглянув на мовчазну дівчину.

— Гаразд, — сказав він під кінець. — Я лише хотів на вас поглянути.

Вже підійшовши до дверей, він почув її голос.

— Юнассон, правильно?

Він обернувся і, здивований, усміхнувся їй.

— Правильно. Якщо ви запам'ятали моє ім'я, то ви були куди бадьорішою, ніж я думав.

— То це ти витягував кулю?

— Правильно.

— Ти можеш розповісти мені, як мої справи? Я ні від кого не могу добитися розумної відповіді.

Він повернувся до ліжка і поглянув їй в очі.

— Тобі пощастило. Тобі стріляли в голову, але, схоже, не пошкодили жодної життєво важливої ділянки. У даний момент існує ризик крововиливу в мозок, тому ми й хочемо потримати тебе без руху. У тебе в тілі наявна інфекція, схоже, що потрапила через рану на плечі. Якщо нам не вдасться побороти інфекцію антибіотиками, можливо, доведеться тебе знову оперувати. Процес загоєння ран буде болючим. Але, судячи з моїх спостережень, є всі підстави сподіватися, що ти цілком видужаєш.

— У мене можуть утворитися якісь ушкодження мозку?

Він повагався, а потім кивнув.

— Так, такий ризик є. Проте всі ознаки вказують на те, що все буде добре. Крім того, існує можливість, що у тебе в мозку утворяться рубці, які можуть викликати проблеми, наприклад, розвинеться епілепсія або яка-небудь інша напасть. Але, чесно кажучи, це з галузі теорії. На сьогодні все виглядає добре, ти видужуєш. Якщо ж у процесі лікування виникнуть проблеми, тоді нам доведеться з ними розбиратися. Я відповів досить чітко?

Вона кивнула.

— Скільки часу мені доведеться так пролежати?

— Ти маєш на увазі — в лікарні? Мине, в усякому разі, тижнів два, перш ніж ми тебе випустимо.

— Ні, я маю на увазі — через який час я зможу вставати, ходити і пересуватися?

— Не знаю. Це залежатиме від того, як піде процес загоєння ран. Але ми зможемо почати яку-небудь форму фізіотерапії не раніше ніж за два тижні.

Вона довго серйозно дивилася на нього.

— У тебе, часом, немає сигарети? — спитала вона.

Андерс Юнассон засміявся і похитав головою.

— Мені шкода. Курити тут заборонено. Але я можу влаштувати, щоб тобі дали нікотиновий пластир або нікотинову жувальну гумку.

Вона трохи подумала і кивнула, потім знову поглянула на нього.

— Як справи із старим негідником?

— З ким? Ти маєш на увазі...

— З тим, хто надійшов одночасно зі мною.

— Схоже, ви з ним не дружите. Та нічого. Небезпеки для життя немає, він узагалі-то вже розгулює на милицях. Суто фізично йому дісталось дужче, ніж тобі, і в нього дуже болюча рана обличчя. Якщо я правильно зрозумів, ти огріла його сокирою по голові.

— Він намагався мене вбити, — тихо сказала Лісбет Саландер.

— Звучить непереконливо. Мені треба йти. Хочеш, щоб я ще прийшов тебе відвідати?

Лісбет Саландер трохи подумала, потім коротко кивнула. Коли за ним зачинилися двері, вона задумливо втупилася в стелю. Залаченкові дали милиці — ось і джерело звуку, який вона чула вночі.

Юнаса Сандберга, як наймолодшого, відправили організувати ланч. Він повернувся з суші та легким пивом і почав

виставляти їжу на стіл для нарад. Еверт Гульберг відчув приплив туги за давнішими літами — тоді все відбувалося так само, якщо якась операція входила в критичну фазу і робота йшла цілодобово.

Помічена ним різниця полягала, мабуть, лише в тому, що за його часу нікому б не спала на думку безглузда ідея замовляти на ланч сиру рибу. Йому б хотілося, аби Сандберг приніс фрикадельки з пюре і брусничним соусом. Правда, голодним Гульберг не був, а тому зміг з легким серцем відставити суші убік і з'їсти шматочок хліба з мінеральною водою.

Обговорення тривало і за їдою. Вони дісталися до того моменту, коли слід було підбити підсумки і визначити, яких потрібно вживати заходів. Зволікати з ухваленням рішень було не можна.

— Я зовсім не знав Залаченка, — сказав Ваденшьо. — Що він за людина тоді був?

— Напевно, він і зараз такий, — відповів Гульберг. — Страшенно розумний, з майже фотографічною пам'яттю на деталі. Проте, на мій погляд, він брудна свинюка і, мабуть, трохи божевільний.

— Юнасе, ти ж учора з ним зустрічався. Яке в тебе склалося враження? — спитав Ваденшьо.

Юнас Сандберг перестав жувати.

— У нього все під контролем. Я вже розповідав про його ультиматум. Або ми, немов за помахом чарівної палички, владнаємо так, що все буде шито-крито, або він закладе «Секцію».

— Як, чорт забирай, він думає, ми можемо зам'яти те, що безперервно обсмоктується ЗМІ? — поцікавився Георг Ньюстрьом.

— Йдеться не про те, що нам під силу, а що ні. Йому просто потрібна можливість тримати нас під контролем, — сказав Гульберг.

— Як ви оцінюєте ситуацію? Він виконає свою погрозу? Справді розповість усе ЗМІ? — спитав Ваденшьо.

— Це передбачити майже неможливо, — повільно промовив Гульберг. — Залаченко не кидається пустими погрозами, він зробить так, як йому буде вигідно. Щодо цього він передбачений. Якщо він зможе мати для себе користь з розмови із ЗМІ... щоб домогтися амністії або зменшення покарання, він на це піде. Або якщо відчуже, що його зрадили, і захоче помститися.

— Незважаючи на наслідки?

— Саме незважаючи на наслідки. Йому важливо показати, що він сильніший за нас.

— Але ж навіть якщо Залаченко заговорить, ще не факт, що йому повірять. Вони не зможуть нічого довести без нашого архіву, а він цієї адреси не знає.

— Тобі хочеться ризикнути? Припустімо, що Залаченко заговорить. А хто заговорить слідом за ним? Що ми будемо робити, якщо його слова підтвердить Бйорк? А ще є Клінтон, який прикутий до діалізного апарата. Що станеться, якщо він вдариться в релігію і озлобиться проти всіх і вся? А що, як йому захочеться покаятися в гріхах? Повір мені, якщо хтось почне говорити, то «Секції» кінець.

— Тоді... що ж нам робити?

За столом запала мовчанка. Першим продовжив міркувати Гульберг.

— Проблема складається з кількох частин. По-перше, треба прикинути, які будуть наслідки, якщо Залаченко загово-

рить. На наші голови обрушиться вся проклята конституційна Швеція. Нас знищать. Думаю, на багатьох співробітників «Секції» чекає в'язниця.

— Юридично наша діяльність легальна, адже ми працюємо за дорученням уряду.

— Не кажи дурниць, — сказав Гульберг. — Ти не гірше за мене знаєш, що туманно сформульований папір, написаний у середині шістдесятих років, сьогодні нічого не вартий. Думаю, нікому з нас не хотілося б точно дізнатися, що станеться, якщо Залаченко заговорить.

Усі знову замовкли.

— Значить, ми повинні виходити з того, що необхідно змусити Залаченка мовчати, — сказав нарешті Георг Нюстрьом.

Гульберг кивнув.

— А для того щоб змусити його зберігати мовчання, нам необхідно запропонувати йому щось істотне. Проблема в тому, що він непередбачуваний. Він з таким же успіхом може закласти нас просто так. Треба подумати, як ми можемо тримати його в шорах.

— А його вимоги в тому, щоб зам'яти все це і відправити Саландер до психлікарні, — нагадав Юнас Сандберг.

— Із Саландер ми впораємося. Проблема полягає в Залаченкові. Але це приводить нас до другої частини — обмеження заподіяної шкоди. Висновок, складений Телебор'яном у дев'яносто першому році, вийшов наяв і потенційно таїть у собі не меншу загрозу, ніж Залаченко.

Георг Нюстрьом відкашлявся.

— Як тільки ми виявили, що висновок вийшов наяв і потрапив до поліції, я вжив заходів. Попросив нашого юриста Фореліуса зв'язатися з генеральним прокурором. Той зажадав,

щоб у поліції відібрали всі примірники висновку, і заборонив його поширювати або копіювати.

— Що відомо генеральному прокуророві? — спитав Гульберг.

— Узагалі нічого. Він діє за офіційним запитом ДПУ/Без, адже йдеться про засекречений матеріал, і в генерального прокурора немає вибору. Він просто не може діяти інакше.

— Гарзд. Хто прочитав цей звіт у поліції?

— У них були дві копії, які прочитали Бубланські, його колега Соня Мудіг і, під кінець, керівник попереднього слідства Ріхард Екстрьом. Мабуть, можна виходити з того, що ще двоє поліцейських, — Нюстрьом погортав свої записи, — якісь Курт Свенссон і Єркер Хольмберг, принаймні, знайомі із змістом документа.

— Значить, четверо поліцейських і прокурор. Що нам про них відомо?

— Прокурор Екстрьом, сорок два роки. Вважається новою зіркою. Працював слідчим у міністерстві юстиції, вів кілька гучних справ. Старанний. Турбується про піар. Кар'єрист.

— Соціал-демократ? — спитав Гульберг.

— Можливо. Але не з числа активних.

— Бубланські, отже, керує розслідуванням. Я бачив його по телевізору на прес-конференції. Виступати перед камерами він, схоже, не любить.

— Йому п'ятдесят два роки, і в нього чудовий послужний список, проте він має репутацію людини норовливої. Єврей, і досить ортодоксальний.

— А ця жінка... вона хто така?

— Соня Мудіг. Заміжня, тридцять дев'ять років, має двох дітей. Кар'єру зробила досить швидко. Я розмовляв з Петером

Телебор'яном, і той вважає її емоційною. Вона все ставила під сумнів.

— Гарзд.

— Курт Свенссон — крутий хлопець. Тридцять вісім років. Спочатку працював у відділі боротьби з організованою злочинністю і наробив галасу років два тому, застреливши хулігана. Був виправданий за всіма пунктами розслідування. До речі, саме його Бубланськи посилав заарештовувати Гуннара Бйорка.

— Зрозуміло. Випадок з убивством слід запам'ятати. Якщо потрібно буде поставити під сумнів дії групи Бубланськи, ми завжди зможемо зачепитися за цього Свенссона як за профнепридатного поліцейського. Гадаю, у нас збереглися відповідні контакти у ЗМІ... А останній хлопець?

— Єркер Хольмберг. П'ятдесят п'ять років. Він з Онгерманланда і насправді є фахівцем з обстеження місця злочину. Років два тому йому пропонували пройти навчання, щоб стати комісаром, але він відмовився. Його, схоже, цілком влаштує теперішня робота.

— Хто-небудь із них займається політичною діяльністю?

— Ні. Батько Хольмберга був у сімдесятих роках муніципальним радником від Партії центру.

— Гм. Група здається досить скромною. Напрошується думка, що вона достатньо згуртована. Чи можемо ми їх якось ізолювати?

— У цій справі замішаний ще п'ятий поліцейський, — сказав Нюстрьом. — Ханс Фасте, сорок сім років. Мені вдалося узнати, що між Фасте і Бубланськи виникли серйозні розбіжності — такі серйозні, що Фасте взяв лікарняний.

— Що нам про нього відомо?

— Збираючи відомості, я наткнувся на дуже різну реакцію. У нього довгий послужний список і цілковита відсутність серйозних нарікань у протоколі. Професіонал. Але мати з ним справу важко. Схоже, що він посварився з Бубланськи через Лісбет Саландер.

— Як?

— Здається, Фасте купився на історію про лесбійську банду сатаністок, про яку писали газети. Він вочевидь терпіти не може Саландер і сам факт її існування вважає за особисту образу. Очевидно, саме він стоїть за доброю половиною чуток. Я довідався від колишнього колеги, що Фасте взагалі через силу працює разом із жінками.

— Цікаво, — сказав Гульберг і трохи поміркував, потім провадив: — Оскільки газети вже писали про лесбійську банду, можливо, варто розвинути цю лінію. Довіри до Саландер це, мабуть, не додасть.

— Але ж проблемою є поліцейські, котрі читали розслідування Бйорка. Можемо ми їх якось ізолювати? — спитав Сандберг.

Ваденшьо закурив нову сигарилу.

— Попереднім слідством керує Екстрьом...

— Але верховодить усім Бубланськи, — сказав Нюстрьом.

— Так, але він не може діяти наперекір адміністративним рішенням. — У Ваденшьо зробився задумливий вигляд. Він поглянув на Гульберга. — У вас більше досвіду, ніж у мене, але в усій цій історії стільки ниток і відгалужень... Мені вважається, що було б розумним відсікти Бубланськи і Мудіг від Саландер.

— Чудово, Ваденшьо, — сказав Гульберг. — Саме так ми і зробимо. Бубланськи керує розслідуванням убивства Б'юрмана і тієї пари з Енскеда. Саландер у цьому контексті більше не

актуальна. Тепер ідеться про того німця, Нідермана. Значить, Бубланські з його командою треба концентруватися на пошуках Нідермана.

— Гарзд.

— Саландер їх більше не стосується. Крім того, є розслідування подій у Ньюкварні... адже там три давні вбивства і є зв'язок з Нідерманом. Розслідуванням поки займається Сьодертельє, але ці дві справи слід об'єднати. Значить, на деякий час у Бубланські руки будуть зайняті. Хто знає... може, йому вдасться зловити цього Нідермана.

— Гм.

— А цей Фасте... чи можна повернути його на роботу? Він здається підходящою людиною для перевірки підозрінь щодо Саландер.

— Я розумію вашу думку, — сказав Ваденшьо. — Отже, треба змусити Екстрьома розділити ці дві справи. Проте це припускає, що ми можемо впливати на Екстрьома.

— Тут особливих проблем виникнути начебто не повинно, — відповів Гульберг, покосившись на Ньюстрьома. Той кивнув:

— Екстрьома я можу взяти на себе. Думаю, він тільки й мріє забути про все, що стосується Залаченка. Він віддав звіт Бйорка на першу ж вимогу ДПУ/Без і вже заявив, що, зрозуміло, неухильно дотримуватиметься всіх інструкцій, пов'язаних з державною безпекою.

— Що ти збираєшся зробити? — з підозрінням запитав Ваденшьо.

— Дайте мені розробити сценарій, — відповів Ньюстрьом. — Гадаю, ми просто акуратно пояснимо йому, як він повинен діяти, якщо не хоче, щоб його кар'єра різко обірвалася.

— Серйозну проблему становить третя частина, — сказав Гюльберґ. — Адже поліція виявила розслідування Бйорка не власноручно... вона отримала його від якогось журналіста. А ЗМІ, як ви всі розумієте, у нашому випадку — це проблема. «Міленіум».

Нюстрьом розгорнув свій блокнот.

— Мікаель Блумквіст, — промовив він.

Всі присутні за столом чули про справу великого афериста Ханса Еріка Веннерстрьома, й ім'я Мікаеля Блумквіста було їм знайоме.

— Даґ Свенссон — журналіст, якого вбили, працював у «Міленіумі». Він збирав матеріал про трафік секс-рабинь і в результаті вийшов на Залаченка. Труп Свенссона знайшов саме Мікаель Блумквіст. Крім того, він знайомий з Лісбет Саландер і весь час вірив у її невинність.

— Звідки, чорт забирай, він може знати дочку Залаченка... це здається дуже неймовірною випадковістю.

— Ми не думаємо, що це випадковість, — сказав Ваденшю. — А вважаємо, що Саландер є чимось на кшталт сполучної ланки між усіма ними. Яким саме чином, нам поки неясно, але це єдине розумне припущення.

Гюльберґ мовчки накреслив у себе в блокноті кілька концентричних кіл, потім нарешті підвів погляд.

— Мені необхідно трохи над цим поміркувати. Піду прогуляюся. Зустрінемося знову через годину.

Прогулянка забрала в Гюльберґа не годину, як він домовлявся, а майже чотири. Погулявши хвилин десять, він знайшов кафе, де подавали каву найрізноманітніших видів, замовив філіжанку звичайної чорної кави і всівся за столик у кутку

біля входу. Він напружено думав, намагаючись розібратися в різних аспектах проблеми, і періодично записував окремі слова у блокнот.

Через півтори години в нього почав вимальовуватися план.

Назвати хорошим план було не можна, але, перебравши всі можливості, Гульберг дійшов висновку, що проблема вимагає вживання рішучих заходів.

Людські ресурси, на щастя, були, і план був здійснимий.

Гульберг підвівся, знайшов телефон-автомат і подзвонив Ваденшю.

— Нам доведеться ще трохи відкласти зустріч, — повідомив він. — Мені необхідно зробити одне діло. Ми можемо зібратися о чотирнадцятій нуль-нуль?

Потім Гульберг дійшов до площі Стуреплан і зупинив таксі. Взагалі-то мізерна пенсія держслужбовця не дозволяла йому так розкошувати, але, з другого боку, він перебував у тому віці, коли вже не мало сенсу збирати гроші на яке-небудь божевілья. Шоферові він назвав адресу в районі Бромма.

Коли через деякий час його висадили за вказаною адресою, він пройшов пішки квартал у південний бік і подзвонив у двері невеликого приватного будинку. Йому відчинила жінка років сорока.

— Доброго дня. Мені потрібний Фредрік Клінтон.

— Хто його запитує?

— Давній колега.

Жінка кивнула і провела його у вітальню, де повільно підводився з дивана Фредрік Клінтон. Йому було всього шістдесят вісім років, але на вигляд він був значно старший — дався ознаки діабет і проблеми із судинами.

— Гульберг, — здивовано промовив Клінтон.

Двоє шпигунів у літах довго розглядали один одного, потім міцно обнялися.

— Я вже не думав, що коли-небудь тебе знову побачу, — сказав Клінтон. — Гадаю, тебе виманило ось це.

Він показав на першу сторінку вечірньої газети з фотографією Рональда Нідермана і заголовком «Убивцю поліцейського шукають в Данії».

— Як ти себе почуваєш? — поцікавився Гульберг.

— Я хворий.

— Бачу.

— Якщо мені не пересадять нирку, я скоро помру. А ймовірність отримання нової нирки край мал.

Гульберг кивнув.

Жінка підійшла до дверей вітальні і запитала, чи не пригостити Гульберга чим-небудь.

— Кави, будь ласка, — відповів той і поцікавився у Клінтона, коли та пішла: — Хто ця жінка?

— Моя дочка.

Гульберг кивнув. Незважаючи на тісну співпрацю протягом довгих років роботи в «Секції», у вільний час майже ніхто з колег один з одним не спілкувався. Гульберг до найменших подробиць знав риси вдачі співробітників, їхні сильні і слабкі сторони, але мав лише неясне уявлення про їхні сім'ї. Клінтон був, мабуть, найближчим його соратником протягом двадцяти років. Гульберг знав, що Клінтон був одружений і має дітей, проте імена дочки і колишньої дружини або як Клінтон зазвичай проводить відпустку, йому відомо не було — немовби все, що було поза «Секцією», вважалося закритою темою і обговоренню не підлягало.

— Що тобі треба? — спитав Клінтон.

— Мені б хотілося знати, якої ти думки про Ваденсько.

Клінтон похитав головою:

— Я ні в що не втручаюся.

— Я запитую не про це. Ти знаєш його, адже він пропрацював з тобою десять років.

Клінтон знову похитав головою:

— Сьогодні «Секцією» керує він. Моя думка нічого не важить.

— Він справляється?

— Він не дурень.

— Але...

— Аналітик. Чудово збирає мозаїку. Має інтуїцію. Блискучий адміністратор, у якого завжди сходиться бюджет, та так, як нам і не снилося.

Гульберг кивнув. Найістотнішу якість Клінтон не згадав.

— Ти готовий повернутися на службу?

Клінтон поглянув на Гульберга і довго вагався, перш ніж відповісти.

— Еверте... я через день проводжу по десять годин біля діалізного апарата в лікарні. Піднімаючись по сходах, я майже задихаюся. У мене немає сил. Зовсім.

— Ти мені потрібний. Остання операція.

— Я не можу.

— Можеш. У тебе буде можливість через день проводити по десять годин на діалізі. Замість того щоб ходити по сходах, ти зможеш їздити в ліфті. Якщо буде потрібно, я влаштую так, що тебе носитимуть туди і назад. Мені потрібний твій мозок.

Клінтон зітхнув.

— Розповідай, — сказав він.

— Ми зіткнулися з надзвичайно складною ситуацією, яка вимагає оперативного втручання. Весь оперативний відділ Ваденшьо складається з молодого сопливого щеняти, Юнаса Сандберга, та й у самого Ваденшьо, по-моєму, немає стрижня, який потрібний для того, щоб зробити потрібне. Може, він і майстер показувати фокуси з бюджетом, але він боїться приймати оперативні рішення і залучати «Секцію» до роботи, яка абсолютно необхідна.

Клінтон кивнув, потім слабо посміхнувся.

— Операція повинна вестися на двох різних фронтах. Одна її частина стосується Залаченка. Мені треба змусити його послухати аргументи розуму, і, думаю, я знаю, як мені слід діяти. Другою частиною треба керувати звідси, із Стокгольма. Проблема в тому, що в «Секції» немає нікого, хто б міг з цим упоратися. Мені потрібно, щоб ти взяв командування на себе. Це буде твій останній внесок. У мене є план. Юнас Сандберг і Георг Нюстрьом виконуватимуть чорну роботу, а ти — керуватимеш операцією.

— Ти не розумієш, чого вимагаєш.

— Ні, я розумію, чого вимагаю. А погоджуватися чи ні, вирішувати тобі. Але або ми, стара гвардія, вступаємо і вносимо свою лепту, або через два-три тижні «Секція» припинить своє існування.

Клінтон сперся ліктем об підлокітник дивана й опустив голову на долоню. Він думав дві хвилини.

— Розкажи про свій план, — сказав він під кінець.

Після цього Еверт Гульберг з Фредріком Клінтоном проговорили ще дві години.

Коли за три хвилини до другої Гульберг повернувся, ведучи за собою Фредріка Клінтона, Ваденшьо витріщив очі. Клінтон з вигляду нагадував кістяк і переводив дух, спершись на плече Гульберга, — йому, здавалося, було важко ходити і важко дихати.

— Що, скажіть, будь ласка... — промовив Ваденшьо.

— Давайте поновимо нараду, — коротко сказав Гульберг.

Усі знову зібралися за столом у кабінеті Ваденшьо. Клінтон мовчки опустився в запропоноване йому крісло.

— Фредрік Клінтон вам усім відомий, — почав Гульберг.

— Так, — відповів Ваденшьо. — Питання в тому, що він тут робить.

— Клінтон вирішив повернутися до активної служби. Він керуватиме оперативним відділом «Секції», поки нинішня криза не закінчиться.

Гульберг підняв руку, відхиливши протест Ваденшьо ще до того, як той устиг його сформулювати.

— Клінтону важко. Йому буде потрібна допомога. Йому необхідно регулярно відвідувати лікарню для проходження діалізу. Ваденшьо, ти наймеш двох персональних асистентів, які надаватимуть йому будь-яку практичну допомогу. Але я хочу, щоб ви твердо затамили: всі оперативні рішення у цій справі прийматиме Клінтон.

Він замовк і почекав, але протестів не пролунало.

— У мене є план. Думаю, ми здатні з цим упоратися, але нам необхідно діяти швидко, щоб не пропустити наявні можливості, — вів далі Гульберг. — Головне питання в тому, наскільки рішучий нинішній склад «Секції».

Ваденшьо сприйняв сказане Гульбергом як виклик.

— Розкажіть.

— По-перше, з приводу поліції ми вже все обговорили. Зробимо так, як домовилися. Постараємося нейтралізувати їх, перемкнувши подальше розслідування на побічну лінію — пошуки Нідермана. Цим займеться Георг Нюстрьом. Що буде з Нідерманом, для нас значення не має. Ми простежимо за тим, аби Фасте дістав завдання розслідувати справу Саландер.

— Очевидно, це буде не важко, — сказав Нюстрьом. — Я просто делікатно поговорю з прокурором Екстрьомом.

— А якщо він упреться...

— Думаю, він цього не робитиме. Він кар'єрист, і для нього понад усе власна вигода. Але якщо виникнуть ускладнення, я, мабуть, зможу знайти який-небудь важіль. Йому напевно не захочеться виявитися втягнутим у скандал.

— Чудово. Крок номер два — це «Міленіум» і Мікаель Блумквіст. Тому Клінтон і повернувся на службу — тут потрібні надзвичайні заходи.

— Мені це, мабуть, не сподобається, — сказав Ваденшьо.

— Мабуть, ні, але маніпулювати «Міленіумом» так само просто нам не вдасться. Зате загроза від них тримається на одній-єдиній речі — на поліцейському звіті Бйорка від дев'яносто першого року. У даний момент, я гадаю, цей документ може бути в двох, можливо, у трьох місцях. Звіт знайшла Лісбет Саландер, але його якимсь чином роздобув Мікаель Блумквіст. Це означає, що, поки Саландер була в мандрах, у неї був якийсь зв'язок із Блумквістом.

Клінтон підняв палець і промовив перші, відколи він прийшов, слова.

— Це до того ж говорить нам дещо про характер противника. Блумквіст не боїться ризикувати. Пригадайте справу Веннерстрьома.

Гульберг кивнув.

— Блумквіст дав звіт головному редактору Еріці Бергер, яка, у свою чергу, передала його Бубланськи. Значить, вона теж знайомилася з документом. Припускаю, що в Блумквіста є копія, а ще одна є в редакції.

— Звучить розумно, — погодився Ваденшьо.

— «Міленіум» виходить раз на місяць, отже, їхня публікація з'явиться не завтра. Значить, у нас є час, проте необхідно роздобути обидві ці копії. І тут ми не зможемо діяти через генерального прокурора.

— Зрозуміло.

— Відповідно, йдеться про розгортання оперативної діяльності та організацію крадіжки із зломом у Блумквіста і в редакції «Міленіуму». Ти впораєшся з цим, Юнасе?

Юнас Сандберг покосився на Ваденшьо.

— Еверте, постарайтеся зрозуміти, що... ми такими речами більше не займаємося, — сказав Ваденшьо. — Часи змінилися, і тепер ідеться про злом комп'ютерів, телеспостереження і таке інше. Для оперативної діяльності у нас немає ресурсів.

Гульберг нахилився над столом.

— Ваденшьо, значить, тобі доведеться негайно відірвати зад від стільця і роздобути ресурси для оперативної діяльності. Найми людей ззовні. Найми головорізів з югославської мафії, які, якщо буде потрібно, стукнуть Блумквіста по довбешці. Але ці дві копії необхідно забрати. Якщо ми відберемо в них копії, у них не буде документації і вони нічого не зможуть довести. Якщо ти з цим не впораєшся, тоді лежи дупою догори і чекай, поки до тебе постукає конституційний комітет.

Гульберг з Ваденшьо вступилися один в одного.

— Я можу взяти це на себе, — несподівано сказав Юнас Сандберг.

Гульберг покосився на молодого співробітника.

— Ти певен, що зумієш організувати таку річ?

Сандберг кивнув.

— Добре. З цієї хвилини твоїм начальником є Клінтон. Підпорядковуватися будеш безпосередньо йому.

Сандберг знову кивнув.

— У багатьох випадках потрібно буде вести спостереження. Оперативний відділ необхідно посилити, — сказав Нюстрьом. — У мене дехто є на прикметі. У зовнішній організації є хлопець на ім'я Мортенссон, який працює в Безі, у відділі особистої охорони. Безстрашний і багатообіцяючий. Я вже давно зважував можливість перевести його сюди, у внутрішню організацію, і навіть подумував, чи не підійде він на роль мого наступника.

— Звучить добре, — сказав Гульберг. — Вирішувати Клінтону.

— У мене є ще одна новина, — провадив Георг Нюстрьом. — Боюся, що може існувати і третя копія.

— Де?

— Мені сьогодні вдень повідомили, що у Лісбет Саландер з'явився адвокат. Її звуть Анніка Джанніні, і вона сестра Мікаеля Блумквіста.

Гульберг кивнув.

— Ти маєш рацію. Блумквіст напевно забезпечив сестру копією, по-іншому просто бути не може. Інакше кажучи, нам деякий час доведеться пильнувати за всіма трьома: за Бергер, Блумквістом і Джанніні.

— Щодо Бергер, думаю, нам турбуватися не слід. Сьогодні з'явилося прес-повідомлення про те, що вона буде головним редактором «Свенска моргнпостен». До «Міленіуму» вона більше стосунку не має.

— Добре. Але її все-таки треба перевірити. Що ж до «Міленіуму», то ми повинні організувати прослуховування телефонів квартир співробітників і, зрозуміло, редакції. Нам необхідно контролювати їх електронну пошту. Треба знати, з ким вони зустрічаються і з ким розмовляють. Добре б також вивідати їхні плани щодо викриття. Але перш за все ми повинні відібрати у них звіт. Інакше кажучи, ціла низка деталей.

— Еверте, ви просите нас вести оперативну діяльність проти редакції журналу, — висловив сумнів Ваденшьо. — Це ж найнебезпечніший шлях.

— У тебе немає вибору. Або ти засукуєш рукави, або саме час передати кермо влади комусь іншому.

Кинутий виклик хмарою повис над столом.

— Я думаю, що зможу впоратися з «Міленіумом», — сказав нарешті Юнас Сандберг. — Проте все це не вирішує головної проблеми. Що нам робити з вашим Залаченком? Якщо він заговорить, усі зусилля будуть марні.

Гульберг повільно кивнув.

— Знаю. Це моя частина операції. Думаю, у мене є аргумент, здатний переконати Залаченка мовчати. Але це вимагає деякої підготовки. Я сьогодні ж їду до Гетеборга.

Він замовк і огледів присутніх, потім уп'явся поглядом у Ваденшьо.

— Поки мене не буде, оперативні рішення прийматиме Клінтон, — сказав він.

Трохи подумавши, Ваденшьо кивнув.

Лише в понеділок увечері доктор Хелена Ендрін, порадившись із колегою Андерсом Юнассоном, визнала стан Лісбет Саландер настільки стабільним, що їй дозволили приймати відвідувачів. Першими до неї пустили двох інспекторів кримінальної поліції, яким дозволили ставити їй питання протягом п'ятнадцяти хвилин. Лісбет мовчки стежила за тим, як поліцейські увійшли до неї до палати і підсунули собі стільці.

— Доброго дня. Я інспектор кримінальної поліції, мене звуть Маркус Ерландер. Я працюю у відділі боротьби з насильницькими злочинами тут, у Гетеборзі. Це моя колега Соня Мудіг із стокгольмської поліції.

Лісбет Саландер не відповіла на привітання, на її обличчі не здригнувся жодний мускул. Соню Мудіг вона впізнала — інспекторка з групи Бубланьски. Ерландер холодно посміхнувся Лісбет.

— Мене попередили, що ви зазвичай не буваєте багатослівною з представниками влади. В такому разі хочу довести до вашого відома, що вам не потрібно нічого говорити. Проте я був би вдячний, якби ви приділили нам час і вислухали нас. У нас кілька справ і дуже мало часу, щоб обговорити все сьогодні. Надалі нам ще випаде не одна нагода поговорити.

Лісбет Саландер нічого не відповіла.

— Отже, по-перше, я хочу довести до вашого відома, що ваш друг Мікаель Блумквіст повідомив нам, що адвокат на ім'я Анніка Джанніні готова представляти ваші інтереси і повністю в курсі справи. Блумквіст стверджує, що вже раніше за якихось обставин називав вам її ім'я. Мені необхідно отримати від вас підтвердження справедливості його слів, а також дізнатися, чи хочете ви, щоб адвокат Джанніні приїхала до Гетеборга і представляла ваші інтереси.

Лісбет Саландер нічого не відповіла.

Анніка Джанніні. Сестра Мікаеля Блумквіста. Він згадував про неї в одному з листів, але тоді Лісбет не стала роздумувати над тим, що їй потрібний буде адвокат.

— Мені шкода, але я просто змушений просити вас відповісти на це питання. Досить сказати «так» або «ні». Якщо ви погодитесь, прокурор з Гетеборґа зв'яжеться з адвокатом Джанніні. Якщо ви відмовитесь, суд призначить вам державного захисника. Що вам більше до вподоби?

Лісбет Саландер почала обдумувати пропозицію. Вона розуміла, що їй дійсно буде потрібний адвокат, але отримати в захисники сестричку Бісового Калле Блумквіста — це вже перебір. Ото вже він зрадіє. З другого боку, невідомий державний захисник навряд чи буде краще. Врешті-решт вона відкрила рот і видушила з себе одне-єдине слово:

— Джанніні.

— Чудово. Дякую. Тоді в мене буде до вас питання. Ви маєте право не говорити ні слова, поки не прибуде ваш адвокат, але моє питання, наскільки я розумію, ніяк не зачіпає ваших особистих інтересів. Поліція шукає тридцятисемилітнього громадянина Німеччини Рональда Нідермана, який оголошений у розшук за вбивство поліцейського.

Лісбет повела бровою — це стало для неї новиною. Вона не мала жодного уявлення про подію після того, як вона всадила сокиру в голову Залаченка.

— Гетеборзька поліція зацікавлена в тому, щоб зловити його якнайшвидше. Моя колега із Стокгольма хоче до того ж допитати його у зв'язку з трьома вбивствами, у яких раніше підозрювали вас. Тобто ми просимо вас про допомогу. Звідси наше питання: чи маєте ви яке-небудь уявлення... чи

можете ви хоч якось допомогти нам з'ясувати його місце-знаходження?

Лісбет з підозрінням переводила погляд з Ерландера на Мудіг і назад.

Вони не знають, що він мій брат.

Потім вона задумалася над тим, чи хочеться їй, аби Нідерман опинився за ґратами. Найбільш вона хотіла б відправити його до ями в Госсеберзі і закопати. Під кінець вона знизала плечима, чого їй робити не слід було, оскільки ліве плече миттю пронизав гострий біль.

— Що сьогодні за день? — спитала вона.

— Понеділок.

Вона задумалася.

— Я вперше почула ім'я Рональда Нідермана в четвер минулого тижня. Я вистежила його в Госсеберзі. Не маю жодного уявлення про те, де він або куди може втекти. Можу припустити, що він постарається якомога швидше опинитися в безпечному місці десь за кордоном.

— Чому ви думаєте, що він має намір утекти за кордон? Лісбет трохи подумала.

— Тому що, поки Нідерман рив мені могилу, Залаченко сказав, що він привернув до себе надто багато уваги і що вже вирішено відправити Нідермана на деякий час за кордон.

Так багато Лісбет Саландер не говорила поліцейському з того часу, як їй було дванадцять років.

— Залаченко... адже він ваш батько.

До цього вони, отже, докопалися. Напевно, тут не обійшлося без Бісового Калле Блумквіста.

— Тоді я повинен довести до вашого відома, що ваш батько подав у поліцію заяву і звинувачує вас у спробі його вбити.

Зараз прокурор вирішує питання про порушення кримінальної справи. Зате на сьогодні вже відомо, що ви перебуваєте під арештом за заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю. Ви вдарили Залаченка сокирою по голові.

Лісбет нічого не сказала. Всі досить довго мовчали. Потім Соня Мудіг нахилилася вперед і тихо промовила:

— Я лише хочу сказати, що ми, в поліції, не дуже віримо версії Залаченка. Поговоріть серйозно зі своїм адвокатом, а ми можемо повернутися до цього пізніше.

Ерландер кивнув, і поліцейські встали.

— Дякую за допомогу щодо Нідермана, — сказав Ерландер.

Лісбет здивувало, що представники закону поводитися коректно і майже дружелюбно. Репліка Соні Мудіг особливо її зацікавила. Тут вочевидь якась задня думка, відзначила вона.

Розділ 07

Понеділок, 11 квітня —

вівторок, 12 квітня

За чверть до шостої в понеділок увечері Мікаель Блумквіст закрив ноутбук і встав з-за кухонного столу. Надягнувши куртку, він дійшов пішки від свого будинку на Бельмансгатан до офісу «Мілтон сек'юриті», що розташовувався біля Шлюзу, піднявся ліфтом на третій поверх, і його відразу провели до кімнати для нарад. Він прийшов рівно о шостій і виявився останнім.

— Мое шанування, Драгане, — сказав він, потискуючи Арманському руку. — Дякую, що погодилися влаштувати у себе цю неформальну зустріч.

Мікаель роззирнувся на всі боки. Окрім нього і Драгана Арманського в кімнаті зібралися Анніка Джанніні, Хольгер Пальмгрен і Малін Ерікссон. Від «Мілтон сек'юриті» в зустрічі брав участь ще Сонні Боман, який за дорученням Арманського з першого дня долучився до розслідування справи Саландер.

Для Хольгера Пальмгрена це був перший за два з лишком роки вихід на люди. Його лікар, доктор А. Сиварнандан, був не в захопленні від думки, що доведеться випустити Пальмгрена з реабілітаційного пансіонату в Ерсті, але той наполіг на своєму. Йому забезпечили таксі за рахунок міста, і його супроводжувала в цій поїздки особистий тренер Юханна Кароліна Оскарссон, тридцяти дев'яти років, — зарплату їй виплачував фонд, таємничим чином створений для того, щоб забезпечити Пальмгрену найкращі умови для лікування і відновлення після інсульту. Тепер Кароліна Оскарссон чекала пацієнта за кавовим столиком у сусідній кімнаті, читаючи взяту із собою книжку. Мікаель зачинив двері.

— Для тих, хто не знає, це Малін Ерікссон, новий головний редактор «Міленіуму». Я попросив її взяти участь у нашій зустрічі, оскільки те, що тут обговорюватиметься, відіб'ється і на її роботі.

— Добре, — сказав Арманський. — Усі зібралися. Я весь увага.

Мікаель став біля дошки Арманського і взяв маркер. Потім оглянувся на всі боки.

— Це, мабуть, найбеглуздіша справа з усіх, у яких мені доводилося брати участь, — сказав він. — Коли все закінчиться, я створю громадську організацію і назву її «Лицарі без-

глузлого столу». Її завданням буде щороку влаштовувати вечерю, на якій ми будемо ляяти Лісбет Саландер. Ви всі будете її членами.

Мікаель зробив паузу, а потім повів далі, одночасно випи-суючи стовпці на дошці:

— Реальна ситуація така...

Він говорив трохи більше тридцяти хвилин, і подальша дискусія тривала ще майже три години.

Коли формально збори закінчилися, Еверт Гульберг усівся поряд із Фредріком Клінтоном. Вони неголосно поговорили кілька хвилин, а потім Гульберг підвівся, і давні товариші по зброї потисли один одному руки.

Взявши таксі, Гульберг поїхав назад у готель, забрав речі, розплатився і вечірнім потягом вирушив до Гетеборга. Він їхав першим класом і займав окреме купе. Коли центр Стокгольма залишився позаду, Гульберг дістав кулькову ручку і блокнот з аркушами для листів, трохи подумав і почав писати. Заповнивши приблизно половину аркуша, він передумав і вирвав його з блокнота.

Створення або експертиза фальшивих документів до його службових завдань ніколи не входили, проте в цьому випадку справа полегшувалася тим, що фальшиві листи він писав від свого власного імені і в них не було ані слова правди.

До того моменту, коли потяг проїздив Ньючопінг, Гульберг забракував ще купу начерків, проте поступово потрібні тексти стали вимальовуватись. На час прибуття до Гетеборга в нього було дванадцять листів, які його цілком задовольняли,

причому він ретельно простежив за тим, щоб на папері залишилися виразні відбитки його пальців.

На центральному вокзалі Гетеборга йому вдалося знайти ксерокс і зняти з листів копії. Потім він купив конверти і марки й опустив документи у скриньку, пошту з якої забирали о 21.00.

Узявши таксі, Гульберг поїхав до «Сіті-готелю» на Лоренсбергсгатан — того ж самого, де кількома днями раніше ночував Мікаель Блумквіст. Клінтон заздалегідь забронював йому номер, і Гульберг, відразу піднявшись туди, сів на ліжко. Він смертельно втомився і до того ж пригадав, що за весь день з'їв лише два шматки хліба. Але їсти йому як і раніше не хотілося. Він роздягнувся, витягся в ліжку і майже відразу заснув.

Лісбет Саландер прокинулася як від поштовху. Її потривожив якийсь звук — двері до палати відчинялися, і їй відразу стало ясно, що це не хтось із нічних сестер. Трохи розтуливши повіки, вона побачила в дверному отворі силует людини на милицях. Залаченко стояв нерухомо, розглядаючи її в світлі, що падало з коридору.

Не ворущачись, Лісбет скосила очі так, що їй стало видно годинник — він показував 03.10.

Вона перевела погляд на кілька міліметрів і побачила склянку з водою, що стояла на краю тумбочки коло ліжка. Придивившись до склянки, вона прикинула відстань — до неї можна було дотягтися, не переміщаючи тулуб.

Потрібна буде всього частка секунди, щоб простягнути руку і різким рухом відбити верх склянки об твердий край

гумбочки коло ліжка. Якщо Залаченко схилиться над нею, можна буде за півсекунди всадити вістря йому в горлянку. Лісбет прорахувала інші варіанти, але дійшла висновку, що це єдина доступна їй зброя.

Вона розслабилася й стала чекати.

Залаченко нерухомо простояв у дверях дві хвилини.

Потім він обережно зачинив двері, і Лісбет почула слабке поскрипування милиць — він віддалявся від її палати.

Почекавши п'ять хвилин, вона піднялася на лікті, дотягла-ся до склянки і зробила великий ковток. Спустивши ноги з ліжка, вона від'єднала електроди від руки і грудної клітки, потім встала і похитнулася. Минула приблизно хвилина, перш ніж вона відчула, що тіло її слухається. Тоді вона доплентала-ся до дверей, притулилася до стіни і перевела дух. Її кинуло в холодний піт, потім охопила холодна злість.

Клятий Залаченко. З ним час кінчати.

Потрібно знайти якусь зброю.

Наступної миті з коридору донісся покvapливий стук каблу-ків.

Чорт. Електроди.

— Боже, навіщо ж ви встали? — вигукнула нічна сестра.

— Мені треба було... до вбиральні, — важко дихаючи, від-повіла Лісбет Саландер.

— Негайно лягайте.

Сестра схопила Лісбет за руку і допомогла їй дійти до ліж-ка, потім принесла судно.

— Якщо вам треба до вбиральні, ви повинні дзвонити нам. Саме для цього призначена он та кнопка, — сказала сестра.

Лісбет не відповіла — всі її сили були зосереджені на тому, щоб видушити з себе кілька крапель.

У вівторок Мікаель Блумквіст прокинувся о пів на одинадцять, прийняв душ, поставив каву і всівся за комп'ютер. Напередодні увечері, після зустрічі в «Мілтон сек'юриті», він пішов прямо додому і пропрацював до п'ятої години ранку. Він нарешті відчув, що матеріал починає знаходити форму. Біографія Залаченка як і раніше здавалася розпливчастою — Мікаель міг будувати її лише на основі тієї інформації, яку йому вдалося вилуштити з Бйорка, і на деталях, які зумів додати Хольгер Пальмгрен. Матеріал про Лісбет Саландер був у загальних рисах готовий. У своєму нарисі Мікаель крок за кроком пояснював, як за неї взялася група прибічників «холодної війни» з ДПУ/Без і замкнула до дитячої психіатричної лікарні в ім'я збереження таємниці Залаченка.

Цим текстом Мікаель був задоволений. У нього вийшов чудовий матеріал, який наробить багато галасу і до того ж створить проблеми для верхніх ешелонів державної бюрократії.

Мікаель закурив сигарету і задумався.

Він бачив дві великі лакуни, які необхідно було заповнити. В одному випадку завдання здавалося цілком посильним. Йому треба взятися за Петера Телебор'яна, і від цієї думки в нього просто свербіли руки. Коли він розбереться з Телебор'яном, знаменитий дитячий психіатр стане найбільш зневажаваною людиною Швеції. Це перше.

Друга проблема була значно складнішою.

Змова проти Лісбет Саландер — Мікаель охрестив її учасників «Клубом Залаченка» — була організована силами Служби державної безпеки. Він знав лише одне ім'я — Гуннар Бйорк, але Гуннар Бйорк ніяк не міг влаштувати все це самотужки. Повинна була існувати якась група, щось подібне до відділу —

з начальниками, відповідальними особами і бюджетом. Проблема полягала в тому, що Мікаель абсолютно не розумів, як потрібно діяти, щоб вичислити цих людей. Він навіть не знав, з чого почати. Про структуру СЕПО в нього були лише найзагальніші уявлення.

У понеділок Мікаель заходився збирати матеріал, пославши Хенрі Кортеса до кількох букіністичних магазинів із завданням купувати всі книги, хоч якось пов'язані з діяльністю Служби державної безпеки. Близько четвертої години дня Кортес приніс йому додому шість видань, і Мікаель почав розглядати купку, що виросла на столі.

«Шпигунство у Швеції» Мікаеля Русквіста («Темпус», 1988); «Начальник СЕПО в 1962—1970 рр.» Пера Гуннара Вінге (W&W, 1988); «Таємні сили» Яна Оттоссона і Ларса Магнуссона («Тіден», 1991); «Боротьба за владу над СЕПО» Еріка Магнуссона («Корона», 1989); «Завдання» Карла Ліндбума (W&W, 1990), а також — трохи несподівано — «Агент на місці» Томаса Вайтсайда («Баллантайн», 1966), де говорилося про справу Веннерстрьома. У сенсі, про справу шпигуна 60-х років, а не про його власну справу Веннерстрьома початку ХХІ століття.

Більшу частину ночі проти вівторка Мікаель провів за читанням або, принаймні, переглядом добутих Хенрі Кортесом книжок. Закінчивши читати, він зробив кілька спостережень. По-перше, схоже, що більшість книг про Службу безпеки вийшли в кінці 80-х років. Пошук по Інтернету показав, що жодної свіжішої літератури з цієї теми немає.

По-друге, складалося враження, що відсутній скільки-небудь доладний огляд діяльності шведської таємної поліції за всі роки її існування. Якщо вдуматися, воно й зрозуміло —

адже багато справ засекречено і писати про них важко, — але, схоже, критичним аналізом роботи СЕПО не займався жоден інститут, ніхто з дослідників або представників ЗМІ.

Мікаель відзначив ще одну дивну річ: ні в одній з книг, знайдених Хенрі Кортесом, не було списку літератури. Підрядкові виноски відсилали лише до статей у вечірніх газетах або приватних інтерв'ю, даних ким-небудь із співробітників СЕПО, що вийшли на пенсію.

Книга «Таємні сили» була чудовою, але описувала лише період до Другої світової війни і під час неї. Мемуари П. Г. Вінге здалися Мікаелю чистісінькою пропагандою, яку для власного виправдання вів начальник СЕПО, що зазнав жорсткої критики і був звільнений. В «Агенті на місці», прямо в першому розділі, було стільки дивних думок про Швецію, що Мікаель рішуче перемістив книжку в кошик для паперів. Щире прагнення описати роботу Служби державної безпеки спостерігалось лише в двох виданнях — «Боротьбі за владу над СЕПО» і в «Шпигунстві у Швеції». Там були наведені дати, імена і документи. Особливо вартою уваги Мікаелю здалася книга Еріка Магнуссона. Вона хоч і не пропонувала відповідей на його невідкладні питання, але давала непогане уявлення про те, якою була і чим займалася організація в минулі десятиліття.

Головним сюрпризом стала, проте, книжка Карла Ліндбума «Завдання», де описувалися проблеми, з якими зіткнувся колишній посол у Парижі, коли за дорученням уряду перевіряв діяльність СЕПО після вбивства Пальме і справи Еббе Карлссона. Мікаелю раніше не доводилося читати творів Карла Ліндбума, і його вразила влучність спостережень, викладених іронічною мовою. Книжка Карла Ліндбума теж не

наблизила Мікаеля до відповідей на його питання, але він хоч би почав потихеньку уявляти собі, з чим йому доведеться боротися.

Трохи поміркувавши, він відкрив мобільний телефон і подзвонив Хенрі Кортесу.

— Привіт, Хенрі. Спасибі за те, що ти вчора для мене побігав.

— Гм. Чого ти хочеш?

— Аби ти ще трохи побігав.

— Мікке, мені треба працювати. Адже я тепер відповідальний секретар редакції.

— Чудове кар'єрне зростання.

— Що тобі треба?

— За роки існування СЕПО проводилося кілька офіційних перевірок їх роботи. Одну з них провів Карл Ліндбум. Повинні існувати численні матеріали таких перевірок.

— Угу.

— Принеси мені все, що зможеш знайти в Риксдагу: бюджети, звіти державних комісій, запити і таке інше. І замов річні звіти СЕПО за стільки років, за скільки вдасться.

— Yes, massa¹.

— Чудово. І, Хенрі...

— Що?

— ...до завтра мені це не знадобиться.

Лісбет Саландер присвятила день роздумам про Залаченка. Вона знала, що він лежить через дві палати від неї, ночами розгулює по коридору і сьогодні підходив до її палати о 3.10 ранку.

¹ Буде виконано, пане (англ.).

Вона вистежила його в Госсеберзі з наміром убити, але нічого не вийшло, Залаченко залишився живий, і тепер він менш як за десять метрів од неї. А вона ускочила в лайно, масштаби якого поки гаразд не могла оцінити, але припускала, що коли їй не хочеться знову опинитися в якому-небудь дурдомі під охороною Петера Телебор'яна, то треба тікати і непомітно перебраться за кордон.

Проблема ж полягала в тому, що в неї ледве вистачало сил сісти в ліжку. Правда, вона помічала поліпшення: голова боліла й далі, але нападами, а не безперервно, біль у плечі затаївся десь усередині і давав про себе знати, лише коли Лісбет намагалася поворушитися.

За дверима почулися кроки, потім сестра відчинила двері і впустила жінку в чорних брюках, білій блузці і темному жакеті. Жінка була симпатичною, худенькою, з темним волоссям і короткою хлоп'ячою стрижкою. Вона випромінювала відверту впевненість у собі, а в руці тримала чорний портфель. Лісбет відразу помітила, що в жінки такі ж очі, як у Мікаеля Блумквіста.

— Доброго дня, Лісбет. Мене звать Анніка Джанніні, — сказала відвідувачка. — Можна мені увійти?

Лісбет дивилася на неї з цілковитою байдужістю. Їй раптом абсолютно розхотілося зустрічатися із сестрою Мікаеля Блумквіста, і вона пошкодувала, що погодилася на пропозицію найняти її адвокатом.

Лісбет Саландер мала просто жахливий вигляд — голова була вся обмотана бинтами, навколо очей розпливлися величезні бузкові синяки, а білки очей також пістрявіли синцями.

— Перш ніж ми почнемо що-небудь обговорювати, мені необхідно знати, чи справді ти хочеш, аби я була твоїм адво-

катом, — заговорила жінка. — Зазвичай я беру участь лише в цивільних справах, де представляю інтереси тих, що зазнали згвалтування або побиття. Я не є адвокатом з кримінальних справ. Зате я в усіх деталях вивчила твій випадок і дуже хочу представляти твої інтереси, якщо дістану таку можливість. Мушу також сказати, що Мікаель Блумквіст мій брат — гадаю, тобі це вже відомо — і що вони з Драганом Арманським оплачуватимуть мою роботу.

Вона трохи почекала, але, оскільки жодної реакції з боку клієнтки не було, повела далі:

— Якщо ти згодна, я на тебе працюватиму. Наголошую, не на брата чи на Арманського. У питаннях кримінальної справи мені також допомагатиме твій колишній опікун Хольгер Пальмгрен. Він молодчина, навіть видряпався з лікарняного ліжка для того, щоб тобі допомогти.

— Пальмгрен? — перепитала Лісбет Саландер.

— Так.

— Ти з ним зустрічалася?

— Так. Він буде моїм консультантом.

— Як він почувається?

— Він розлючений, але, хоч як дивно, не схоже, щоб він за тебе хвилювався.

Лісбет посміхнулася кривою посмішкою — вперше після того, як потрапила до Сальгрєнської лікарні.

— Як ти почуваєшся? — запитала Анніка Джанніні.

— Як мішок з лайном, — відповіла Лісбет Саландер.

— Гарзд. Ти хочеш, щоб я була твоїм адвокатом? Арманський з Мікаелем оплатять мою роботу і...

— Ні.

— Що ти маєш на увазі?

— Платити я буду сама. Я не візьму ні єре від Арманського і Калле Блумквіста. Правда, я зможу заплатити тобі, лише коли дістану доступ до Інтернету.

— Зрозуміло. Коли дійде до справи, ми це питання вирішимо, та й основну частину мого гонорару все одно заплатить держава. Значить, ти згодна, щоб я представляла твої інтереси?

Лісбет Саландер кивнула.

— Добре. Тоді спершу я передам повідомлення від Мікаеля. Він висловлюється загадково, але каже, ти зрозумієш, що він має на увазі.

— Он як?

— Він каже, що в основному мені все розповів, за винятком кількох речей. Це стосується, по-перше, тих твоїх здібностей, які він виявив у Хедестаді.

Мікаелю відомо, що в мене фотографічна пам'ять і що я хакер. Про це він нічого не сказав.

— Гарзд.

— По-друге, CD-диск. Не знаю, на що він натякає, але він каже, що тобі вирішувати, захочеш ти розповісти мені про це чи ні. Ти розумієш, що він має на увазі?

Диск з фільмом, де знято, як Б'юрман мене гвалтує.

— Так.

— Гарзд...

Анніка Джанніні раптом завагалася.

— Я трохи сердита на брата. Хоча він сам мене найняв, він розповідає мені лише те, що йому забагнеться. Ти теж маєш намір приховувати від мене різні речі?

Лісбет задумалася.

— Не знаю.

— Нам з тобою треба буде багато що обговорити. Зараз я не можу залишитися, щоб як слід поговорити, бо через сорок п'ять хвилин у мене зустріч з прокурором Агнетою Єрвас. Мені просто потрібно було отримати підтвердження того, що ти справді хочеш користуватися моїми послугами. Крім того, я повинна тебе проінструктувати.

— Ага.

— Інструкція полягає ось у чому. За моєї відсутності ти не повинна говорити поліції ні слова, хоч би про що тебе запитували. Навіть якщо вони будуть тебе провокувати, звинувачуючи в різних речах. Ти можеш мені це обіцяти?

— Легко, — сказала Лісбет Саландер.

Еверт Гульберг був настільки вимотаний після такого напруженого понеділка, що на завтра прокинувся лише о дев'ятій годині ранку — майже на чотири години пізніше звичайного. Він пішов у ванну, вмився і почистив зуби, потім досить довго вивчав у дзеркалі своє обличчя, після чого вимкнув світло і почав одягатися. Вийнявши з коричневого портфеля останню чисту сорочку, він додав до неї краватку з коричневим малюнком.

Спустившись у відведену для сніданку залу, Гульберг випив філіжанку чорної кави і з'їв тост з білого хліба зі шматочком сиру і крапелькою апельсинового джему. І крім того, випив велику склянку мінеральної води.

Потім він пішов у хол готелю і подзвонив з телефону-автомата на мобільний телефон Фредріка Клінтона.

— Це я. Як там обстановка?

— Досить тривожна.

— Фредріку, тобі під силу цим займатися?

— Так, усе як у колишні часи. Шкода лише, що Ханса фон Роттінгера немає серед живих. Він краще за мене умів планувати операції.

— Ви з ним завжди були на рівних і могли будь-якої миті замінити один одного. Що ви частенько й робили.

— Тут питання в чутті. А з цим у нього завжди було краще.

— Як у вас ідуть справи?

— Сандберг виявився розумнішим, ніж ми думали. Ми підключили помічника ззовні — Мортенссона, він цілком годиться виконувати різні доручення. Ми вже прослуховуємо домашній і мобільний телефони Блумквіста. Сьогодні протягом дня займемося телефонами Джанніні і «Міленіуму». Зараз щосили вивчаємо плани офісів і квартир. Найближчим часом ми туди навідаємося.

— Ти повинен спершу вирахувати, де знаходяться всі копії...

— Це я вже зробив. Нам добряче пощастило. Анніка Джанніні сьогодні о десятій ранку зателефонувала Блумквісту і запитала саме про те, скільки всього копій у ходу. З розмови стало ясно, що в Мікаеля Блумквіста є лише одна. Бергер зняла із звіту копію, але переправила її Бубланськи.

— Чудово. Нам не можна гаяти часу.

— Знаю. Але діяти треба одним махом. Якщо ми не вилучимо всі копії звіту Бйорка одночасно, то в нас нічого не вийде.

— Згоден.

— Завдання трохи ускладнилося, позаяк Джанніні вранці поїхала до Гетеборга. Я відправив слідом за нею команду співробітників іззовні. Їхній літак уже злетів.

— Добре.

Гульберг не міг збагнути, що б іще сказати, і досить довго простояв мовчки.

— Спасибі, Фредріку, — промовив він під кінець.

— Це тобі спасибі. Займатися справою набагато приємніше, ніж сидіти, даремно чекаючи на нирку.

Вони попрощалися. Гульберг розплатився за готель і виїшов на вулицю. Процес пішов, тепер головне — не зробити неправильного кроку.

Він дійшов до «Парк авеню-готелю», де попросив дозволу скористатися факсом і відправив листи, написані напередодні в потязі. З готелю, в якому він зупинявся, посилати факси йому не хотілося. Потім Гульберг вийшов на Авеню і став шукати таксі. Зупинившись біля урни, він розірвав на шматочки зняті з листів фотокопії.

Розмова Анніки Джанніні з прокурором Агнетою Єрвас забрала п'ятнадцять хвилин. Їй хотілося знати, які звинувачення прокурор збирається висунути проти Лісбет Саландер, але вона швидко зрозуміла, що Єрвас не впевнена в подальшому розвитку подій.

— Зараз я обмежуся тим, що заарештую її за заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю або за спробу вбивства. Я маю на увазі удар сокирою, якого Лісбет Саландер завдала своєму батькові. Припускаю, ви будете посилатися на право на необхідну оборону.

— Можливо.

— Але, чесно кажучи, головне для мене зараз — убивця поліцейського Нідерман.

— Розумію.

— Я зв'язалася з генеральним прокурором. Зараз обговорюється питання про те, щоб передати всі звинувачення проти вашої клієнтки прокуророві в Стокгольмі й об'єднати їх з тим, що там сталося.

— Я виходитиму з того, що справу передадуть до Стокгольма.

— Добре. У будь-якому разі, я повинна дістати можливість допитати Лісбет Саландер. Коли це можна буде зробити?

— У мене є висновок її лікаря Андерса Юнассона. Він вважає, що Лісбет Саландер ще кілька днів буде не в змозі брати участь у допитах. Окрім фізичних травм вона перебуває під впливом беззаспокійливих засобів.

— Я отримала аналогічні відомості. Ви, мабуть, розумієте, як я розчарована. Повторюю, головне для мене зараз — Рональд Нідерман. Ваша клієнтка говорить, що не знає, де він ховається.

— Це відповідає дійсності. Вона з Нідерманом незнайома, і їй самій довелося вираховувати його і вистежувати.

— Ясно, — сказала Агнета Єрвас.

Еверт Гульберг увійшов до ліфта Сальгреньської лікарні, тримаючи в руках букет. Одночасно з ним туди зробила крок коротко стрижена жінка в темному жакеті, і він люб'язно притримав дверці ліфта, давши їй можливість першою підійти до столу чергового біля входу до відділення.

— Мене звать Анніка Джанніні. Я адвокат, і мені треба знову зустрітися з моєю клієнткою, Лісбет Саландер.

Повернувши голову, Еверт Гульберг здивовано поглянув на жінку, яку випустив з ліфта. Потім, поки сестра перевіряла

посвідчення Джанніні і звірялася із списком, перевів погляд на її портфель.

— Дванадцята палата, — сказала сестра.

— Дякую. Я там уже була і знайду дорогу сама.

Вона взяла портфель і зникла з поля зору Гульберга.

— Чим я можу вам допомогти? — спитала сестра.

— Я хочу передати ці квіти Карлу Акселю Бодіну.

— Йому заборонено приймати відвідувачів.

— Я знаю, мені хочеться просто передати йому квіти.

— Це ми можемо взяти на себе.

Квіти Гульберг прихопив із собою в основному як привід — йому хотілося дістати уявлення про те, який вигляд має відділення. Подякувавши сестрі, він попрямував до виходу і пройшов повз палату Залаченка — номер 14, за відомостями Юнаса Сандберга.

На сходовому майданчику Гульберг зупинився і через дверне скло прослідкував, як сестра зникла з його квітами в палаті Залаченка. Коли вона попрямувала назад на місце, Гульберг різко відчинив двері і швидко дійшов до чотирнадцятої палати.

— Доброго здоров'я, Олександрє, — сказав він.

Залаченко з подивом поглянув на нежданого відвідувача.

— Я думав, що ти вже помер, — сказав він.

— Поки ні, — відповів Гульберг.

— Що тобі треба? — спитав Залаченко.

— А ти як гадаєш?

Гульберг підсунув стілець для відвідувачів і сів.

— Очевидно, побачити мене мертвим.

— Так, це було б дуже бажано. Як ти міг повестися як останній кретин? Ми дали тобі нове життя, а ти потрапив сюди.

Якби Залаченко мав таку можливість, він би посміхнувся. В його уявленні шведська Служба безпеки суціль складалася з аматорів, до яких він зараховував і Еверта Гульберга, і Свена Янссона — він же Гуннар Бйорк, не кажучи вже про такого непроторенного ідіота, як Нільс Б'юрман.

— І тепер ми знову повинні витягувати тебе з полум'я.

Залаченкові, що дістав свого часу тяжкі опіки, цей вислів не сподобався.

— Нічого читати мені нотації. Витягни мене звідси.

— Це я і хочу з тобою обговорити.

Гульберг відкрив портфель, який тримав на колінах, дістав блокнот і розгорнув на чистій сторінці. Потім запитливо поглянув на Залаченка.

— Мене цікавить одна річ: невже ти справді зміг би нас закласти, після всього що ми для тебе зробили?

— А ти як гадаєш?

— Це залежить від того, до якої міри ти псих.

— Не називай мене психом. Я борюся за виживання і зроблю ради цього все, що буде потрібно.

Гульберг захитав головою.

— Ні, Олександр, всі твої вчинки пояснюються тим, що ти злісна і гнила людина. Ти хотів знати рішення «Секції». Я тут для того, щоб тобі його повідомити. Цього разу ми і пальцем не ворухнемо, щоб тобі допомогти.

В очах Залаченка вперше з'явилася невпевненість.

— У тебе немає вибору, — сказав він.

— Вибір є завжди, — відповів Гульберг.

— Я можу...

— Ти взагалі нічого не зможеш.

Глибоко зітхнувши, Гульберг сунув руку в зовнішнє відділення коричневого портфеля і дістав пістолет «Сміт-і-Вессон» калібру дев'ять міліметрів, з позолоченою рукояткою. Це був дарунок, який він отримав двадцять п'ять років тому від англійського розвідувального управління на знак подяки за добуту від Залаченка і передану їм безцінну інформацію, — ім'я сценографа агенції британської розвідки MI-5, як і Філбі, що працював на росіян. Залаченко вочевидь був вражений, потім посміхнувся.

— І що ти збираєшся з ним робити? Застрелити мене? Тоді решту свого жалюгідного життя ти проведеш у в'язниці.

— Не думаю, — сказав Гульберг.

Залаченко раптом завагався: а раптом Гульберг не блефує?

— Вибухне грандіозний скандал.

— Теж не думаю. З'явиться кілька статей, але через тиждень твоє ім'я ніхто вже і не пригадає.

У Залаченка звузилися очі.

— Клята скотина, — сказав Гульберг з таким холодом у голосі, що Залаченко затремтів, як у пропасниці.

Залаченко почав спускати протез із ліжка, і в цю мить Гульберг підняв пістолет, цілячись йому прямо в лоб, і натиснув на курок. Залаченка відкинуло на подушку, він кілька разів судорожно сіпнувся і затих. На стіні, позаду узголів'я ліжка, з червоних бризок утворилася квітка. Від пострілу в Гульберга зазвеніло у вухах, і він автоматично покрутив у вусі вільним вказівним пальцем.

Потім він підвівся, підійшов до Залаченка, приставив дуло йому до скроні і ще двічі натиснув на курок. Йому хотілося переконатися, що клятий мерзотник справді мертвий.

Почувши перший постріл, Лісбет Саландер різко сіла. Плече відразу пронизав сильний біль. Коли пролунали наступні постріли, Лісбет спробувала спустити ноги з ліжка.

Анніка Джанніні, що прийшла перед цим, устигла обмінятися з Лісбет лише кількома словами і тепер сиділа, немов паралізована, намагаючись зрозуміти, звідки доносяться лункі звуки. Реакція Лісбет Саландер змусила її зрозуміти: щось відбувається.

— Лежи і не рухайся! — гукнула Анніка Джанніні. Придавивши долонею груди Лісбет, вона так сильно притисла клієнтку до ліжка, що Лісбет підкорилася.

Потім Анніка швидко перетнула кімнату і прочинила двері. Вона побачила, що дві сестри біжать до палати, що була на двоє дверей далі по коридору. Перша з них різко зупинилася на порозі. Анніка почула її крик: «Ні, припиніть!» — після чого жінка відступила назад, нашттовхнулася на другу сестру і вигукнула:

— Він озброєний! Біжи!

Обидві сестри кинулися до сусідньої палати і сховалися там, зачинивши за собою двері. Наступної миті вона побачила, як у коридор вийшов сивий худорлявий чоловік у картатому піджаку. У руці він тримав пістолет. Анніка впізнала його — вони разом їхали в ліфті всього кілька хвилин тому.

Потім їх погляди зустрілися. У нього зробився розгублений вигляд, але він тут же підняв пістолет, спрямував його на Анніку і ступив крок уперед. Вона миттю втягнула голову в палату, зачинила двері і у відчаї оглянулася. Прямо біля неї стояв високий стіл, призначений для медсестер. Анніка ривком підтягла його до дверей і блокувала стільницею ручку.

Почувши позаду ворухіння, вона обернулася і побачила, що Лісбет Саландер знову вибирається з ліжка. Анніка кинулася до клієнтки, обхопила її руками і підняла. Відірвавши електроди і шланг крапельниці, вона перенесла Лісбет до вбиральні і посадила на кришку унітаза, потім обернулася і замкнула двері вбиральні. Після цього вона витягла з кишені жакета мобільний телефон і зателефонувала до поліції.

Еверт Гульберг підійшов до палати Лісбет Саландер і натиснув на ручку, але вона виявилася заблокована, і йому не вдалося зрушити ручку ні на міліметр.

Він трохи постояв перед дверима в нерішучості. Ясно, що Анніка Джанніні там, у палаті, питання в тому, чи лежить у неї в сумці копія звіту Бйорка. Але двері замкнено, а виламати їх у нього не вистачить сил.

Однак до плану це не входило. Ліквідувати загрозу з боку Джанніні — справа Клінтона, а він брав на себе лише Залаченка.

Роззирнувшись на всі боки, Гульберг побачив, що за ним з різних дверей спостерігають два десятки сестер, пацієнтів і відвідувачів. Він підняв пістолет і вистрілив у картину, що висіла на стіні в кінці коридору, — публіка зникла, немов за помахом чарівної палички.

Кинувши останній погляд на зачинені двері, Гульберг рішучим кроком повернувся до палати Залаченка і замкнувся, потім сів на стілець і поглянув на російського перебіжчика, що був протягом багатьох років невід'ємною частиною його власного життя.

Хвилин десять він сидів нерухомо, не думаючи ні про що конкретне. Потім він почув галас у коридорі і зрозумів, що

прибула поліція. Тоді він востаннє підняв пістолет, приставив дуло до скроні і натиснув на курок.

Подальший розвиток подій показав, що здійснювати самогубство в Сальгрєнській лікарні — досить ризикована справа. Еверта Гульберга блискавично перевезли до травматологічного відділення, де ним зайнявся доктор Андерс Юнассон і миттєво вжив багато заходів для відновлення життєвих функцій.

Уже вдруге протягом одного тижня Юнассон робив термінову операцію, під час якої витягував кулю із суцільнометалевою оболонкою з тканин людського мозку. Після п'ятигодинної операції Гульберг перебував у критичному стані, але як і раніше залишався живий.

Проте ушкодження у Еверта Гульберга виявилися значно серйознішими, ніж у Лісбет Саландер, і протягом кількох днів він перебував між життям і смертю.

Зроблене по радіо повідомлення про те, що поки не названого на ім'я чоловіка шістдесяти шести років, підозрюваного в замаху на життя Лісбет Саландер, застрелено в Сальгрєнській лікарні Гетеборга, Мікаель Блумквіст почув у кафе на Хурнсгатан. Миттю поставивши філіжанку і взявши сумку з комп'ютером, Мікаель поспішив до редакції на Гьотсгатан. Він перетнув площу Маріаторгет і якраз повертав на Санкт-Польсгатан, коли в нього задзвонив мобільний телефон, і Мікаель відповів прямо на ходу.

— Блумквіст.

— Привіт, це Малін.

— Я чув новини. Відомо, хто стріляв?

— Поки що ні, але Хенрі намагається довідатися.

— Я вже йду, буду за п'ять хвилин.

У дверях «Міленіуму» Мікаель зіштовхнувся з Кортесом, що виходив звідти.

— Екстрьом дає прес-конференцію о п'ятнадцятій нуль-нуль, — сказав Хенрі. — Я їду на Кунгсхольмен.

— Що нам відомо? — прокричав йому вслід Мікаель.

— Малін, — відповів Хенрі і зник.

Мікаель попрямував до кабінету Еріки Бергер... ні, Малін Ерікссон. Вона розмовляла по телефону, щось гарячково записуючи на жовтих аркушиках для заміток, і жестом запропонувала йому почекати. Мікаель пішов на редакційну кухню і налив у два кухлі каву з молоком. Коли він повернувся до кабінету Малін, та вже закінчила розмову. Мікаель простягнув їй один з кухлів.

— Гарзд, — сказала Малін. — Залаченка застрелили сьогодні о тринадцятій п'ятнадцять.

Вона поглянула на Мікаеля.

— Я щойно розмовляла з медсестрою із Сальгрєнської лікарні. Вона говорить, що вбивця — літній чоловік років сімдесяти, який прийшов за кілька хвилин до вбивства і попросив передати Залаченкові квіти. Він зробив кілька пострілів у голову Залаченка, а потім вистрелив у себе. Залаченко мертвий. Убивця поки живий, і його зараз оперують.

Мікаель зітхнув з полегкістю. В той момент, коли він почув у кафе цю новину, у нього душа втекла в п'яти і виникло панічне передчуття, що зброю тримала Лісбет Саландер. Це б серйозно ускладнило його план.

— Чи знаємо ми ім'я того, хто стріляв? — спитав він.

Малін заперечливо хитнула головою, і тут телефон знову задзвонив.

Вона почала відповідати, і з розмови Мікаель зрозумів, що телефонує з Гетеборга тимчасовий співробітник, якого Малін посилала до Сальгрєнської лікарні. Він помахав їй рукою, пішов до себе в кабінет і опустився на стілець.

Було таке відчуття, ніби він з'явився на робочому місці вперше за кілька тижнів. У нього зібрався стос непрочитаної кореспонденції, але він рішуче відсунув папери вбік і зателефонував сестрі.

. — Джанніні.

— Привіт. Це Мікаель. Ти чула, що сталося в Сальгрєнській лікарні?

— Можна сказати, своїми вухами.

— А ти де?

— У Сальгрєнській лікарні. Цей негідник у мене цілився. На кілька секунд Мікаель утратив дар мови, поки до нього дійшли слова сестри.

— Якого біса... ти що, була там?

— Так. У таку халепу мені ще в житті потрапляти не доводилося.

— Ти поранена?

— Ні. Але він намагався увійти до палати Лісбет. Я блокувала двері і замкнулася з нею разом у вбиральні.

Мікаель раптом відчув, що світ похитнувся. Його сестру ледве не...

— Що з Лісбет? — запитав він.

— Вона ціла і неушкоджена. Я маю на увазі, в усякому разі, сьогоднішня драма їй шкоди не заподіяла.

Він зітхнув з деякою полегкістю.

— Анніко, тобі що-небудь відомо про вбивцю?

— Абсолютно нічого. Літній чоловік, добре одягнений. Мені здалося, що в нього був розгублений вигляд. Я з ним раніше не зустрічалася, але за кілька хвилин до вбивства ми разом їхали в ліфті.

— А Залаченко точно мертвий?

— Так. Я чула три постріли, і, як мені вдалося тут довідатись, усі три рази стріляли в голову. Але тут був цілковитий хаос, набігла тисяча поліцейських, евакуювали все відділення, а тут лежать люди з тяжкими травмами і хворі, яких взагалі не можна переміщати. Коли прибула поліція, хтось обов'язково хотів допитати Саландер, поки до них дійшло, що вона ледве жива. Мені довелося на них нагримати.

Інспектор кримінальної поліції Маркус Ерландер побачив Анніку Джанніні через прочинені двері палати Лісбет Саландер. Адвокат притискала до вуха мобільний телефон, і Ерландер став очікувати, поки вона закінчить розмову.

Через дві години після вбивства в коридорі як і раніше панував хаос. Палату Залаченка оточили. Лікарі спробували було надати йому допомогу відразу після пострілів, але незабаром здалися — допомогти Залаченкові було вже неможливо. Останки перевезли до патологоанатомів, і тепер повним ходом йшло обстеження місця злочину.

В Ерландера задзвонив мобільний телефон — на зв'язку був Фредрік Мальмберг з патрульної служби.

— Ми точно встановили особу вбивці, — сказав Мальм замість привітання. — Його звать Еверт Гульберг, і йому сімдесят вісім років.

Сімдесят вісім років — убивця похилого віку.

— І хто, чорт забирай, він такий?

— Пенсіонер, живе в Лахольмі, має титул бізнес-юриста. Мені тільки-но телефонували з ДПУ/Без і повідомили, що якраз почали щодо нього попереднє слідство.

— Коли саме і чому?

— Коли, я не знаю. Чому — через те, що він мав згубну звичку розсилати офіційним особам божевільні листи з погрозами.

— Наприклад?

— Наприклад, міністрові юстиції.

Маркус Ерландер зітхнув. Значить, псих, аматор боротьби з офіційною владою.

— До СЕПО вранці телефонували з кількох газет, що отримали листи від Гульберга. Зателефонували і з міністерства юстиції, позаяк цей Гульберг недвозначно погрожував смертю Карлу Акселю Бодіну.

— Мені потрібні копії листів.

— Із СЕПО?

— Так, чорт забирай. Якщо буде потрібно, їдь до Стокгольма і забери їх особисто. Я хочу, щоб вони лежали в мене на столі до моменту мого повернення до поліцейського управління. Тобто приблизно через годину.

Він секунду подумав, а потім поставив ще одне запитання.

— Тобі телефонували із СЕПО?

— Атож.

— Я маю на увазі — вони телефонували тобі, а не навпаки?

— Так. Саме так.

— Гаразд, — сказав Маркус Ерландер і відключив телефон. Його зацікавило, що ж це нашло на СЕПО, якщо їм стукнуло в голову самим зв'язуватися з простою поліцією. Зазвичай із них майже неможливо видушити ані звуку.

Ваденшьо різким рухом відчинив двері до приміщення «Секції», яке Фредрік Клінтон використовував для відпочинку. Клінтон обережно підвівся.

— Що, чорт забирай, відбувається? — закричав Ваденшьо. — Гульберг убив Залаченка, а потім вистрелив собі в голову.

— Я знаю, — сказав Клінтон.

— Знаєте? — вигукнув Ваденшьо.

Він був такий червоний, що з ним, здавалося, от-от станеться удар.

— Він же, чорт забирай, стріляв у себе. Намагався накласти на себе руки. Він що, звихнувся?

— Значить, він живий?

— Поки так, але в нього сильні ушкодження мозку.

Клінтон зітхнув.

— Який жаль, — промовив він з гіркотою в голосі.

— Жаль?! — вигукнув Ваденшьо. — Гульберг з'їхав з глузду. Хіба ви не розумієте.

Клінтон не дав йому договорити.

— У Гульберга рак шлунка, товстої кишки і сечового міхура. Він уже кілька місяців помирає, і йому в кращому разі залишалось місяців зо два.

— Рак?

— Останні півроку він носив із собою зброю і збирався застрелитися, якщо біль стане нестерпним, але не хотів валятися на лікарняному ліжку геть безпорадний. Тепер йому ви-

пала нагода зробити останній внесок у справу «Секції». Він пішов красиво.

Ваденшьо майже втратив дар мови.

— Ви знали, що він збирається вбити Залаченка?

— Звичайно. До його завдання входило назавжди позбавити Залаченка можливості заговорити. А як тобі відомо, погрожувати йому або вести з ним переговори — марна справа.

— Але хіба ви не розумієте, який з цього може вийти скандал? Ви що, такий же чокнутий, як і Гульберг?

Клінтон на превелику силу підвівся, поглянув Ваденшьо прямо в очі і простягнув йому пачку копій факсів.

— Це було оперативне рішення. Я сумую за своїм другом, але, очевидно, дуже скоро піду за ним. А щодо скандалу... Якийсь колишній юрист-податківець розіслав відверто божевільні листи до газет і міністерства юстиції. Ось тобі зразок. Гульберг звинувачує Залаченка в усіх гріхах, від убивства Пальме до спроб отруїти населення Швеції хлором. Листи вочевидь написані божевільним, почерк місцями нерозбірливий, з великими літерами, підкресленням і знаками окликів. Мені подобається його ідея писати на полях.

Ваденшьо читав листи із зростаючим здивуванням, схопившись рукою за лоба. Клінтон спостерігав за ним.

— Хоч би що сталося, смерть Залаченка ніяк не буде пов'язана із «Секцією». У нього стріляв збитий з пантелику недоумкуватий пенсіонер.

Він помовчав і додав:

— Головне, з цієї миті тобі доведеться зайняти місце в загальних лавах. Don't rock the boat¹.

¹ Не сій розладу (букв.: не розхитуй човен) (англ.).

Він уперся у Ваденшьо поглядом. В очах хворого раптом зблиснув метал.

— Ти повинен зрозуміти, що «Секція» — ударна сила шведської оборони. Ми — останній оборонний рубіж. Наша робота полягає в тому, щоб охороняти безпеку країни. Все решта не має значення.

Ваденшьо дивився на Клінтона із сумнівом.

— Ми невидимі. Нам немає від кого чекати вдячності. Ми повинні приймати рішення, на які ні в кого іншого не вистачає духу... і найменше у політиків.

Останнє слово він промовив з неприхованим презирством.

— Робіть, що я скажу, і «Секція», можливо, виживе. Але для цього нам необхідна рішучість і твердість.

Ваденшьо відчув, що його охоплює паніка.

У поліцейському управлінні на Кунгсхольмені йшла прес-конференція. Хенрі Кортес гарячково записував усе, що говорилося. Відкрив прес-конференцію прокурор Ріхард Екстрьом і для початку повідомив про прийняте вранці рішення: розслідування вбивства поліцейського в Госсеберзі, за підозрою в якому розшукується Рональд Нідерман, залишиться у віданні прокурора Гетеборзького судового округу, а за інше розслідування, що стосується Нідермана, відповідатиме особисто він. Нідерман, отже, підозрюється у вбивстві Дага Свенссона й Міа Бергман. Адвокат Б'юрман не згадувався. Зате Екстрьому доведеться провести розслідування і висунути звинувачення проти Лісбет Саландер, підозрюваної в кількох злочинах.

Він заявив, що вирішив оприлюднити інформацію про те, що сталося цього дня в Гетеборзі, де був застрелений батько

Лісбет Саландер — Карл Аксель Бодін. Безпосередньою причиною прес-конференції стало бажання прокурора спростувати вже поширену ЗМІ інформацію, з приводу якої йому неодноразово телефонували.

— Виходячи з тих відомостей, що ми маємо на цей момент, я можу сказати, що дочка Карла Акселя Бодіна, заарештована за замах на вбивство батька, не має до ранкових подій жодного стосунку.

— Хто ж убивця? — вигукнув репортер «Дагенс Еко».

— Особу людини, що завдала о тринадцятій годині п'ятнадцять хвилин Карлу Акселю Бодіну смертельних поранень, а потім намагалася накласти на себе руки, встановлено. Це сімдесятивосьмилітній пенсіонер, який довгий час проходив лікування з приводу смертельної хвороби і пов'язаних з нею психічних проблем.

— Він якось пов'язаний з Лісбет Саландер?

— Ні. Це ми можемо стверджувати з упевненістю. Вони ніколи не зустрічалися і не знайомі. Сімдесятивосьмилітній чоловік — трагічна фігура. Він діяв цілком самостійно, керуючись власними помилками відверто параноїдального характеру. Служба державної безпеки щойно порушила проти нього справу, оскільки він написав безліч божевільних листів відомим політикам і в засоби масової інформації. Не пізніше як сьогодні вранці до газет і органів влади від нього надійшли листи з погрозами вбити Карла Акселя Бодіна.

— Чому поліція не взяла Бодіна під захист?

— Листи з погрозами на його адресу були відправлені вчора увечері і, отже, надійшли майже в той самий час, коли коїлось вбивство. Часу для вживання заходів практично не було.

— Як звуть старого?

— Ми не хочемо розкривати цю інформацію, поки не повідомимо його близьких.

— Хто він такий?

— Наскільки мені відомо на цей момент, він раніше працював ревізором і юристом з податкових справ і вже п'ятнадцять років на пенсії. Розслідування триває, але, як ви розумієте з його листів, йдеться про трагедію, якій можна було запобігти, якби суспільство поставилося до нього з більшою увагою.

— А іншим людям він погрожував?

— Згідно з інформацією, яку я отримав, так, але деталі мені не відомі.

— Що це означає стосовно справи Лісбет Саландер?

— Зараз нічого. У нас є особисте свідчення Карла Акселя Бодіна, яке він дав поліцейському, що його допитував, а крім того, проти неї є серйозні технічні докази.

— А як щодо відомостей, що Бодін намагався вбити свою дочку?

— Це поки предмет розслідування, але існують вагомні підстави вважати, що так воно й було. Наскільки ми можемо на цей момент судити, йдеться про глибокі протиріччя в трагічно розлученій родині.

Хенрі Кортес задумливо оглянувся, почухав у вусі і відзначив, що колеги-журналісти записують так само гарячково, як і він.

Коли Гуннар Бйорк почув по радіо про постріли в Сальгрєнській лікарні, його охопив майже панічний страх. Болі в спині різко загострилися.

Більше години він просидів у нерішучості, потім підняв слухавку і спробував зателефонувати своєму давньому патрону Еверту Гульбергу в Лахольм. Йому ніхто не відповів.

Послухавши новини, Бйорк довідався в загальних рисах приблизно те саме, про що говорилося на прес-конференції поліції: Залаченка застрелив сімдесятивосьмилітній борець з властями.

Боже. Сімдесят вісім років!

Він знову спробував зателефонувати Еверту Гульбергу — і знову безрезультатно.

Під кінець паніка і хвилювання взяли гору. Залишатися в чужому будинку в Смодаларьо він більше не міг. Він почував себе беззахисним, обложеним з усіх боків, йому потрібний був час, щоб подумати. Бйорк склав у сумку одяг, болезаспокійливі ліки і туалетне приладдя. Використовувати свій телефон йому не хотілося, тому він доплентався до телефону-автомата біля продовольчої крамниці, зателефонував у Ландсурт і забронював на два тижні кімнату в старому лоцманському будинку. Ландсурт був на краю світу, і мало кому спаде на думку шукати його там.

Бйорк покосився на наручний годинник. Треба було квапитися, щоб устигнути на останній пором, і він пішов додому так поспішно, як дозволяла скута болем спина. Вдома Бйорк пройшов прямо в кухню і перевірів, чи вимкнена кавоварка, потім попрямував у передпокій по сумку. По дорозі він кинув погляд у вітальню і здивовано зупинився.

Спочатку він навіть не зрозумів, що перед ним.

Люстра якимсь таємничим чином покинула своє місце під стелею і опинилася на журнальному столику. Натомість на

гачку під стелею висіла віршовка із зашморгом, спускаючись прямо до стільця, який зазвичай стояв на кухні.

Бйорк, нічого не розуміючи, поглянув на зашморг.

Потім він почув позаду себе якийсь рух, і ноги перестали його слухатися.

Він повільно обернувся.

Перед ним стояли двоє чоловіків років тридцяти п'яти. Бйорк відзначив, що у них південноєвропейські обличчя. Він навіть не встиг зреагувати, коли вони м'яко схопили його під пахвами, підняли і понесли спиною вперед до стільця. Він слабо спробував вирватися, але тут же гострий біль пронизав йому спину, і він затих. Коли його піднімали на стілець, він уже майже нічого не усвідомлював.

Юнаса Сандберга супроводжував сорокадев'ятилітній чоловік, що мав кличку Фалун і замолоду був професійним зломщиком, а згодом перекваліфікувався в слюсаря, фахівця із замків. У 1986 році Ханс фон Роттінгер якось залучив Фалуна до операції, в якій потрібно було зламати двері керівника якогось анархістського об'єднання, і відтоді його періодично наймали аж до середини 90-х років, коли подібні операції припинилися. Поновив з ним стосунки Фредрік Клінтон, запропонувавши рано-вранці Фалуна завдання і десять тисяч крон за десятихвилинну роботу. Правда, з Фалуна було взято обіцянку нічого не красти з квартири, що була місцем проведення операції; відвертим криміналом «Секція» все-таки не займалася.

Кого саме представляв Клінтон, Фалун не знав, але припустив, що йдеться про якусь силову структуру. Адже він читав

Гію¹ і тому розпитувати ні про що не став. Після стількох років мовчання з боку працедавця було приємно знову відчути себе потрібним.

Його робота полягала всього лише в тому, щоб відчинити двері. Він був експертом зі злomu приміщень і мав при собі пістолет-відмичку, проте із замком квартири Мікаеля Блумквіста йому довелося повозитися п'ять хвилин. Потім Фалун залишився чекати на сходах, а Юнас Сандберг переступив через поріг.

— Я в квартирі, — сказав Сандберг у мікрофон, прикріплений до вуха.

— Чудово, — відгукнувся у нього в навушнику Фредрік Клінтон. — Працюй спокійно і обережно. Опиши, що ти бачиш.

— Я в холі: праворуч гардероб і полиця для капелюхів, ліворуч ванна. Квартира складається з однієї величезної кімнати, приблизно п'ятдесят квадратних метрів. Праворуч маленька кухня з барною стійкою.

— Там є який-небудь робочий стіл або...

— Схоже, він працює за кухонним столом або на дивані у вітальні... почекайте.

Клінтон почекав.

— Так. На кухонному столі лежить папка із звітом Бйорка. Схоже, це оригінал.

— Чудово. На столі є щось іще цікаве?

— Книжки. Мемуари П. Р. Вінге. «Боротьба за владу над СЕПО» Еріка Магнуссона. З півдесятка подібних книжок.

¹ Ян Гію (нар. 1944 р.) — відомий шведський письменник, автор, зокрема, кількох популярних шпигунських і детективних романів.

- А комп'ютер?
- Немає.
- Який-небудь сейф?
- Немає... в усякому разі, я не бачу.
- Гаразд. Не квапся. Пройди всю квартиру, метр за метром. Мортенссон повідомляє, що Блумквіст як і раніше в редакції. Сподіваюся, ти в рукавичках?
- Авжеж.

Маркусу Ерландеру вдалося поговорити з Аннікою Джанніні, лише коли вони обоє відірвалися від мобільних телефонів. Він зайшов у палату, простягнув їй руку і назвався. Потім привітався з Лісбет Саландер і запитав, як вона почувається. Лісбет Саландер не відповіла. Тоді він знову звернувся до Анніки Джанніні.

- Мені необхідно поставити вам кілька питань.
- Зрозуміло.
- Ви можете розповісти, що сталося?

Анніка Джанніні описала, що їй довелося пережити і свої дії до того моменту, як вона разом з Лісбет Саландер забарикадувалась у вбиральні. В Ерландера зробився задумливий вигляд. Він покосився на Лісбет Саландер, а потім знову на її адвоката.

- Значить, ви гадаєте, що він підходив до цієї кімнати.
- Я чула, як він намагався натиснути на ручку дверей.
- Ви в цьому впевнені? Коли ти зляканий і схвильований, легко уявити собі різні речі.
- Я його чула. Він мене бачив і спрямовував на мене пістолет.
- Думаєте, він намагався вбити і вас?

— Не знаю. Я сховала голову і заблокувала двері.

— Це було розумно. А ще розумніше те, що ви перенесли свою клієнтку до вбиральні. Двері палати такі тонкі, що, якби він почав стріляти, кулі, напевне, пройшли б наскрізь. Я намагаюся зрозуміти, нападав він особисто на вас чи просто зреагував на те, що ви на нього дивилися. Ви опинилися до нього ближче за всіх.

— Правильно.

— Вам здалося, що він вас знає або, можливо, раптом упізнав?

— Ні, навряд чи.

— Можливо, він упізнав вас із газет? Адже вас цитували у зв'язку з низкою гучних справ.

— Можливо. На це питання я відповісти не можу.

— А ви його раніше ніколи не бачили?

— Я бачила його в ліфті, коли піднімалася сюди.

— Он як! Ви з ним розмовляли?

— Ні. Я затримала на ньому погляд, можливо, на півсекунди. У нього в одній руці був букет квітів, а в другій — портфель.

— Ви зустрічалися з ним поглядом?

— Ні. Він дивився прямо перед собою.

— Він зайшов у ліфт першим чи після вас?

Анніка задумалася.

— Ми зайшли більш-менш одночасно.

— У нього був розгублений вигляд чи...

— Ні. Він тихо стояв, тримаючи квіти.

— Що сталося потім?

— Я вийшла з ліфта. Він теж відразу вийшов, і я пішла відвідувати клієнтку.

— Ви пройшли прямо сюди?

— Так... ні. Тобто спочатку я підійшла до чергової і показала посвідчення. Адже прокурор заборонив пускати до моєї клієнтки відвідувачів.

— Де в цей момент був той чоловік?

Анніка Джанніні повагалася.

— Я не впевнена. Думаю, він підійшов слідом за мною. Так, стривайте... З ліфта він вийшов першим, але зупинився і потримав мені двері. Не можу присягнутися, але думаю, що він теж пішов до чергової. Просто я виявилася швидшою.

«Ввічливий пенсіонер-убивця», — подумав Ерландер.

— Так, він підійшов до столу чергової, — підтвердив він. — Він поговорив із сестрою і передав квіти. Але ви цього, отже, не бачили?

— Ні. Нічого такого я не пам'ятаю.

Маркус Ерландер надовго задумався, але так і не придумав, що б іще запитати. Йому не давала спокою якась неясна думка. Подібне йому доводилося вже відчувати раніше, і він навчився витлумачувати його як якийсь дзвінок від інтуїції.

Вбивцею виявився сімдесятивосьмилітній Еверт Гульберг, колишній ревізор, який, можливо, ще консультував фірми з податкових питань. Людина похилого віку. СЕПО щойно почало відносно нього попереднє слідство, оскільки він виявився психом, що розсилав листи з погрозами різним відомим особам.

З досвіду роботи в поліції Ерландер знав, що на світі безліч психів — людей, одержимих хворобливими ідеями, які

переслідують знаменитостей, добиваються їх кохання і навіть селяться в лісі біля їхніх будинків. А якщо кохання не знаходить відгуку, воно може швидко перейти в непримиренну ненависть. Йому траплялися ненормальні, що приїздили з Німеччини та Італії, щоб виявити увагу молодій співачці з популярної поп-групи, а потім скаженіли через те, що їй не хотілося відразу ж відповідати їм взаємністю. Він бачив палких борців з властями, які дуже агресивно реагували на скоєні несправедливості, реальні та уявні. Бували серед них і відверті психопати, і особи, одержимі «теорією змов», що бачили скрізь плоди діяльності таємних товариств, приховані від нормальних людей.

Було також багато прикладів того, що деякі з цих психів здатні переходити від фантазій до дій. Хіба вбивство Анни Лінд¹ не було справою рук ненормальної людини? Можливо. А може, й ні.

Проте інспектору кримінальної поліції Маркусу Ерландеру зовсім не подобалася думка про те, що психічно хворий колишній юрист — або хай би ким він там, чорт забирай, був — спокійно заходить до Сальгрєнської лікарні з букетом в одній руці і пістолетом у другій і вбиває людину, що була об'єктом найважливішого поліцейського розслідування — його розслідування. Людину, яка в офіційному реєстрі значилася Карлом Акселем Бодіном, але, за відомостями Мікаеля Блумквіста, мала прізвище Залаченко і була мерзенним перебіжчиком, російським агентом і вбивцею.

¹ Анна Лінд (1957—2003) — міністр закордонних справ Швеції, убита в центрі Стокгольма.

У кращому разі Залаченко був свідком, а в гіршому — був замішаний у цілій серії вбивств. Ерландер двічі мав можливість провести з ним короткі допити і на жодному з них ні на мить не повірив його запевненням у невинності.

І його вбивця виявив цікавість до Лісбет Саландер чи, принаймні, до її адвоката, пробував увійти до її палати.

А потім спробував скоїти самогубство, вистреливши собі в голову. За словами лікарів, він перебував у такому поганому стані, що його намір вочевидь можна вважати вдалим. І хай його тіло ще не відмовилося від боротьби, були підстави вважати, що постати перед суддею Еверту Гульбергу не судилося.

Такий стан справ Маркусу Ерландеру не подобався ні секунди. Але в нього не було жодних доказів того, що постріли Гульберга мали іншу причину, ніж та, що лежала на поверхні. У будь-якому разі, він волів більше не ризикувати.

— Я прийняв рішення, що Лісбет Саландер треба перевести до іншої палати. — Він поглянув на Анніку Джанніні. — Там, у відгалуженні коридору, праворуч від чергової, є палата, яка в плані безпеки набагато краща за цю. За нею цілодобово наглядатимуть з поста чергового і з кімнати медсестер. Заборона на відвідини поширюється на всіх, окрім вас. До вашої клієнтки зможуть заходити лише лікарі і сестри Сальгреньської лікарні та особи, що отримали дозвіл. Я простежу за тим, щоб коло її палати встановили цілодобову охорону.

— Ви думаєте, їй щось загрожує?

— Прямо на це ніщо не вказує. Але в даному разі я ризикувати не хочу.

Лісбет Саландер уважно слухала розмову між адвокатом і одним із своїх вічних противників-поліцейських. Їй сподобалося, що Анніка Джанніні відповідає так точно, виразно і з такою силою подробиць, а ще більше їй сподобалася здатність адвоката діяти холоднокровно і не втрачаючи розуму.

З того самого моменту, як Анніка витягла її з ліжка і перенесла до вбиральні, у Лісбет страшенно боліла голова. Їй хотілося мати з персоналом якомога менше справ — вона не любила просити про допомогу або виявляти слабкість. Але голова боліла так сильно, що Лісбет було важко бодай якось розумно мислити — вона простягнула руку і подзвонила медсестрі.

Спочатку Анніка Джанніні розглядала свій візит до Гетеборга лише як пролог до подальшої тривалої роботи. Вона планувала познайомитися з Лісбет Саландер, довідатися про її справжній стан і накидати приблизний план стратегічної лінії, яку вони з Мікаелем Блумквістом намітили напередодні майбутнього судового процесу. Спочатку Анніка передбачала повернутися до Стокгольма того ж вечора, але драматичні події в Сальгрєнській лікарні не дозволили їй поговорити з Лісбет Саландер. Лікарі визнали її стан стабільним, але клієнтка виявилася в набагато гіршому стані, ніж думала Анніка: її мучили головні болі, трималася висока температура, що змусило лікаря на ім'я Хелена Ендрін прописати їй сильні болезаспокійливі засоби, антибіотики і спокій. Щойно клієнтку перевели до нової палати і біля дверей зайняв пост поліцейський, Анніку, відповідно, випроводили.

Трохи побурчавши, вона поглянула на годинник — було вже пів на п'яту. Можна було поїхати додому в Стокгольм, але

тоді, якщо клієнтці стане краще, доведеться ранковим потягом знову їхати сюди. Можна переночувати тут, але тоді існує ризик змарнувати час, якщо Лісбет завтра не зможе приймати відвідувачів. Готель Анніка не бронювала, та і в будь-якому разі намагалася не обтяжувати зайвими витратами ті рахунки, які виставляла своїм клієнткам, як правило, жінкам знедоленим і небагатим. Перш за все вона зателефонувала додому, а потім Лілліан Юсефссон — колезі-адвокату, члену Товариства допомоги жінкам і давній інститутській подрузі. Вони не зустрічалися два роки і трохи пощебетали, перш ніж Анніка підійшла до мети свого дзвінка.

— Я в Гетеборзі, — сказала Анніка. — Я збиралася поїхати увечері додому, але сьогодні сталися різні події, в результаті яких мені доведеться тут заночувати. Нічого, якщо я примандрую до тебе непроханим гостем?

— Чудово! Звичайно, примандрувай. Ми ж не бачилися цілу вічність.

— А я не буду зайва?

— Звісно, ні. Я переїхала і тепер живу на вулиці, що перетинає Ліннегатан. У мене є кімната для гостей. Ми зможемо увечері сходити в ресторанчик і потеревенити.

— Якщо в мене вистачить сил, — сказала Анніка. — О котрій годині тобі буде зручно?

Вони домовилися, що Анніка підійде годині о шостій.

Доїхавши автобусом до Ліннегатан, Анніка провела наступну годину в грецькому ресторані, де замовила шашлик із салатом, бо страшенно зголодніла, а потім довго сиділа, роздумуючи над подіями дня. Після того як відхлинув приплив адреналіну, її почало трохи трусити, але вона була задоволена

тим, що у мить небезпеки діяла без вагань, ефективно і зібрано й зуміла зробити правильний вибір без зайвих роздумів. Усвідомлювати це було приємно.

Через деякий час вона дістала з портфеля електронний записник, відкрила записи і стала зосереджено читати. Її переповнювали сумніви щодо братових пояснень — у розмові все звучало логічно, але насправді в плані були великі дірки. Проте відступати вона не збиралася.

О шостій годині Анніка розплатилася, дійшла до будинку Лілліан Юсефссон на Оліведальсгатан і набрала отриманий від подружки код. Увійшовши до під'їзду, вона роззирнулася, шукаючи очима ліфт, і тут на неї зненацька напали. Вона зрозуміла, що відбувається, лише коли її грубо і дуже сильно штовхнули прямо на цегельну стіну. Анніка вдарилася об стіну лобом і відчула біль.

Наступної миті вона почула кроки, що віддалялися, а затим звук дверей — вони відчинилися і знову зачинилися. Звівшись на ноги, Анніка провела рукою по чолу і побачила на долоні кров. Якого біса? Вона розгублено оглянулася і вийшла на вулицю, але їй удалося побачити лише чиюсь спину, що зникла за рогом біля площі.

З хвилину вона постояла ні в сих ні в тих, перш ніж усвідомила, що в неї немає портфеля і що її щойно пограбували. Потім до її свідомості дійшло значення того, що сталося. Ні. Папка з матеріалами про Залаченка. Анніка відчула, як у грудях наростає холод, і ступила кілька нерішучих кроків услід чоловікові, що втікав, але майже відразу зупинилася. Немає сенсу, його вже не наздогнати.

Вона повільно опустилася на край хідника.

Потім буквально злетіла в повітря і стала копірситися в кишенях піджака. Записник. Слава Богу. Вирушаючи з ресторану, вона сунула його замість портфеля до кишені. Там був начерк її стратегії у справі Лісбет Саландер, розписаний за пунктами.

Анніка кинулася назад до дверей, знову набрала код, вибігла сходами на четвертий поверх і загупала в двері Лілліан Юсефссон.

Коли Анніка оговталася настільки, що змогла зателефонувати Мікаелю Блумквісту, стрілки годинника вже наближалися до пів на сьому. На лобі в неї вискочив синяк, розсічена брова кровила. Лілліан Юсефссон промила їй рану спиртом і заклеїла пластиром. Їхати до лікарні Анніка відмовилася, зате попросила філіжанку кави. Лише після цього вона змогла знову тверезо мислити і щонайперше подзвонила братові.

Мікаель Блумквіст усе ще був у редакції «Міленіуму», намагаючись разом із Хенрі Кортесом і Малін Ерікссон роздобути інформацію про вбивцю Залаченка. У міру того як він слухав розповідь Анніки про те, що сталося, його все більше охоплював жах.

— З тобою все гаразд? — запитав він.

— Відбулася синяком. Ось заспокоюся, і буде все гаразд.

— Паскудне пограбування?

— Вони забрали мій портфель з папкою документів про Залаченка, які ти мені дав. У мене їх більше немає.

— Нічого страшного, я можу зробити тобі нову копію.

Він затнувся, відчувши, як волосся на потилиці починає підніматися. Спершу Залаченко. Потім Анніка.

— Анніко, я тобі передзвоню.

Мікаель закрив ноутбук, сунув його в сумку і, ні слова не кажучи, поспішно покинув редакцію. Всю дорогу до Бельмансгатан і вгору по сходах він здолав бігцем.

Двері були замкнуті.

Увійшовши до квартири, він відразу побачив, що синя папка, яку він залишив на кухонному столі, зникла. Шукати її не мало сенсу. Мікаель точно знав, де вона лежала, коли він покидав квартиру. Він повільно опустився на стілець біля кухонного столу, а в голові вже гарячково завертілися думки.

Хтось побував у нього в квартирі. Хтось замітає сліди Залаченка.

Вони з Аннікою обоє залишилися без копій.

Але в Бубланськи звіт як і раніше є.

Чи вже немає?

Мікаель підвівся і підійшов до телефону, але, вже піднявши слухавку, зупинився. Адже хтось побував у нього в квартирі. Він раптом з великим підозрінням поглянув на телефон і почав копирсатися в кишені піджака, шукаючи мобільний. А коли знайшов, знову завмер, тримаючи в руці апаратик.

Наскільки легко прослуховуються мобільні телефони?

Він повільно поклав мобільний телефон поряд із стаціонарним і роззирнувся.

Я маю справу з професіоналом. Наскільки важко поставити на прослушку квартиру?

Він знову сів за кухонний стіл.

Поглянув на сумку з комп'ютером.

Наскільки важко увійти до чужої електронної пошти? Лісбет Саландер робить це за п'ять хвилин.

Мікаель довго думав, перш ніж знову підійти до телефону і подзвонити сестрі в Гетеборг. У розмові він ретельно підбирав формулювання.

— Привіт... як твої справи?

— Все гаразд, Мікке.

— Розкажи, що сталося з тією миті, як ти прийшла до Сальгрєнської лікарні, і до нападу.

Звіт про події дня забрав у неї десять хвилин. Мікаель не обговорював з нею деталі її розповіді, лише часом уставляв питання, поки вирішив, що досить. Він грав роль стурбованого брата, а його мозок тим часом вибудовував чітку схему подій.

О пів на п'яту Анніка вирішила залишитися в Гетеборзі, подзвонила по мобільному телефону подрузі й отримала адресу і дверний код. Грабіжник чекав на неї на сходах рівно о шостій годині.

Її мобільний телефон прослуховували. Це єдиний можливий варіант.

Значить, його власний телефон теж прослуховують, інакше їх противники були б непроторєнними ідіотами.

— Але вони забрали папку з матеріалами про Залачєнка, — повторила Анніка.

Мікаель трохи повагався. Той, хто викрав у нього папку, знає, що її викрадено, а з його боку буде цілком природно розповісти про це Анніці Джанніні по телефону.

— Мою теж, — сказав він.

— Що?

Він пояснив, що, прибігши додому, не знайшов на кухонному столі синьої папки.

— Гаразд, — похмурим голосом промовив Мікаель. — Це катастрофа. Папки Залаченка більше немає. А вона ж була найважливішим доказом.

— Мікке... мені дуже шкода.

— Мені теж, — сказав Мікаель. — Дідько! Але це не твоя провина. Мені слід було дати розголос звіту того ж дня, як я його отримав.

— Що нам тепер робити?

— Не знаю. Це гірше, що могло статися. Тепер усі наші плани підуть шкереберть. У нас немає абсолютно жодних доказів проти Бйорка і Телебор'яна.

Вони поговорили ще дві хвилини, і Мікаель став прощатися.

— Я хочу, аби ти завтра ж повернулася до Стокгольма, — сказав він.

— Вибач. Мені необхідно зустрітися із Саландер.

— Зустрінься з нею вранці і приїзди у другій половині дня. Нам треба сісти і подумати, що ми будемо робити.

Закінчивши розмову, Мікаель залишився сидіти на дивані, дивлячись прямо перед собою. Потім його обличчя осяяла посмішка. Той, хто їх слухав, тепер знає, що «Міленіум» утратив звіт Бйорка від 1991 року і листування між Бйорком і доктором Петером Телебор'яном, а вони з Аннікою — у відчаї.

Вивчаючи минулої ночі історію Служби державної безпеки, Мікаель усвідомив, що в основі будь-якої шпигунської діяльності лежить дезінформація. А він щойно запустив дезінформацію, яка в перспективі може виявитися для них надзвичайно корисною.

Він відкрив сумку для ноутбука і дістав копію, яку зробив для Драгана Арманського, але ще не встиг передати. Тепер це єдиний примірник, що залишився. Втрачати його Мікаель не мав наміру — навпаки, він збирався негайно зняти з нього щонайменше п'ять копій і розподілити їх по надійних місцях.

Потім він поглянув на годинник і зателефонував до редакції «Міленіуму». Малін Ерікссон була ще на місці, але вже збиралася йти додому.

— Чому ти так поспішно зник?

— Будь ласка, почекай ще трохи. Я зараз повернуся, і мені обов'язково треба дещо з тобою обговорити до того, як ти підеш.

Йому вже кілька тижнів не вдавалося поспати, і всі його сорочки лежали в кошику для брудної білизни. Крім останньої копії звіту Бйорка він узяв із собою бритву і «Боротьбу за владу над СЕПО», потім дійшов до магазину «Дрессманн», де купив чотири сорочки, дві пари брюк і десять пар трусів, і, забравши одяг, подався до редакції. Малін Ерікссон почекала, поки він нашвидку прийме душ, і поцікавилася, що відбувається.

— Хтось забрався до мене в квартиру і викрав звіт про Залаченка. У Гетеборзі хтось напав на Анніку і поцупив її примірник. У мене є доказ того, що її телефон прослуховується, і, значить, швидше за все, мій телефон, а можливо, і твій, і всі телефони «Міленіуму» поставлені на прослушку. Підозрюю, що коли хтось узяв на себе клопіт залізи до мене в квартиру, йому було б нерозумно не скористатися нагодою і не встановити там апаратуру для прослуховування.

— Он воно що, — слабким голосом промовила Малін Ерікссон, покосившись на мобільний телефон, що лежав перед нею на письмовому столі.

— Працюй як завжди. Користуйся мобільним, але не видавай по ньому жодної інформації. Завтра попередимо Хенрі Кортеса.

— Гарзд. Він пішов годину тому, а перед цим залишив у тебе на столі купу звітів державних комісій. Але навіщо ти сюди прийшов?

— Я збираюся ночувати в «Міленіумі». Якщо вони сьогодні застрелили Залаченка, викрали звіти і встановили в моїй квартирі апаратуру, то великий шанс, що вони лише почали діяти і ще не встигли побувати в редакції. Тут цілий день був народ. Я не хочу на ніч залишати редакцію порожньою.

— Ти думаєш, що вбивство Залаченка... Але ж убивцею виявився сімдесятивосьмилітній психопат.

— У такі збіги я не вірю. Хтось замітає сліди Залаченка. Мені глибоко наплювати на те, хто цей сімдесятивосьмилітній і скільки ідіотських листів він розіслав міністрам. Він вочевидь якийсь найманий убивця і прийшов туди з метою вбити Залаченка... а можливо, і Лісбет Саландер.

— Але ж він скоїв самогубство або, в усякому разі, спробував. Який же найманий убивця це робитиме?

Мікаель ненадовго задумався, потім поглянув головному редакторові в очі.

— Такий, якому сімдесят вісім років і якому, можливо, нічого втрачати. Він напевно в цьому замішаний, і коли ми до всього докопаємося, то зможемо це довести.

Малін Ерікссон уважно вдивлялася в обличчя Мікаеля — таким холодним і несхитним вона його раніше не бачила. Її раптом затіпало, і Мікаель це помітив.

— Ще одне. Тепер ми вплутуємося в боротьбу вже не з купкою карних злочинців, а з державним відомством. Нам буде кепсько.

Малін кивнула.

— Я не розраховував на те, що все зайде так далеко. Малін, якщо хочеш вийти з гри, лише скажи.

Вона трохи повагалася, подумала, що сказала б на її місці Еріка Бергер, і вперто замотала головою.

ЧАСТИНА 2
РЕСПУБЛІКА ХАКЕРІВ
1—22 травня

Ірландський закон від 697 року забороняє жінкам брати участь у битвах — тобто свідчить про те, що до цього жінки воювали. Серед народностей, які в різні моменти історії використовували солдатів-жінок, значаться араби, бербери, курди, раджути, китайці, філіппінці, маорі, папуа, австралійські аборигени, мікронезійці та американські індіанці.

Існує чимало легенд про грізних войовниць античної Греції — про жінок, яких змалку навчали бойового мистецтва і поводження із зброєю, привчали до фізичних труднощів. Вони жили окремо від чоловіків і воювали власними полками. У легендах нерідко бувають епізоди, в яких жінки перемагають чоловіків на полі бою. У грецькій літературі зустрічаються амазонки, наприклад в «Іліаді» Гомера, написаній приблизно в 700 році до нашої ери.

Грекам і належить поняття «амазонки». Буквально це означає «без груді». Вважається, що їм видаляли праву грудь для того, щоб легко було натягувати лук. Знамениті грецькі лікарі Гіппократ і Галенос начебто сходилися на тому, що це підвищувало боєдатність, але навряд чи такі операції про-

водилися насправді. Тут існує й мовна загадка: невідомо, чи дійсно префікс «а» в слові «амазонка» означав «без». Висловлювалося припущення, що насправді він означає протилежне — що амазонкою називалася жінка з особливо великими грудьми. В жодному музеї не представлено античних зображень жінок без правої груді, хоча, якщо легенда про видалення груді правильна, вони мали б зустрічатися часто.

Розділ 08

Неділя, 1 травня —

понеділок, 2 травня

Зробивши глибокий вдих, Еріка

Бергер штовхнула двері ліфта й увійшла до редакції «Свенска моргонпостен». Годинник показував чверть на одинадцятую ранку. Вона була елегантно одягнена — чорні брюки, червоний джемпер і темний жакет. Стояла гарна першотравнева погода, і, проїжджаючи через місто, Еріка зауважила, що представники робочого руху вже починають збиратися. Сама вона не ходила на демонстрації років двадцять.

Ніхто її поки не бачив, і вона трохи постояла біля ліфта на самоті. Перший день на новій роботі. З цього місця біля входу перед нею відкривався вид на чималу частину редакції з інформаційною стійкою в центрі. Підвівши погляд, Еріка побачила скляні двері до кабінету головного редактора, який протягом найближчого року має стати її робочим місцем.

Вона була не зовсім упевнена, що цілком підходить для керівництва такою безформною організацією, якою була газета «Свенска моргонпостен». Дуже різкий перехід від «Міленіу-

му» з п'ятьма співробітниками до щоденної газети, на яку працюють вісімдесят журналістів і ще приблизно дев'яносто чоловік — адміністрація, технічний персонал, дизайнери, фотографи, рекламний відділ, дистриб'ютори та всі інші служби, необхідні для виробництва газети. До цього додавалися видавництво, компанія-виробник і керуюча компанія. Загалом 230 чоловік.

На секунду Еріка задумалася, чи не зробила вона величезну помилку.

Потім старша з двох співробітниць рецепції помітила, хто прийшов у редакцію, вийшла із-за стійки і простягнула руку.

— Фру Бергер, ласкаво просимо до «СМП».

— Мене звуть Еріка. Доброго дня.

— Беатріс. Ласкаво просимо. Провести вас до головного редактора Морандера... тобто, я хочу сказати, до звільнюваного головного редактора.

— Дякую, але ж він сидить у тій скляній клітці, — з посмішкою сказала Еріка. — Гадаю, я знайду дорогу. Проте вдячна вам за люб'язну пропозицію.

Вона пішла прямо через редакцію і раптом помітила, що гомін трохи затих і всі погляди звернені до неї. Зупинившись перед напівпорожньою інформаційною стійкою, Еріка привітно кивнула.

— Через кілька хвилин у нас буде можливість привітатися як слід, — сказала вона, пройшла далі і постукала по одвірку скляних дверей.

Головному редактору Хокану Морандеру, змушеному залишати свою посаду, було п'ятдесят дев'ять років, і дванадцять з них він провів у скляній клітці редакції «СМП». Як і Еріку Бергер, його колись запросили з іншої фірми, тобто свого часу

він так само вперше пройшов через редакцію, як щойно пройшла вона. Він розгублено поглянув на неї, кинув погляд на наручний годинник, підвівся і привітався.

— Доброго дня, Еріко. Я думав, ви будете в понеділок.

— Я не змогла ще день просидіти вдома. І ось я тут.

Морандер простягнув їй руку.

— Прошу. Я страшенно радий, що ви мене змінюєте.

— Як ви почуваєтеся? — спитала Еріка.

Він знизав плечима. Секретарка Беатріс принесла каву і молоко.

— У мене таке відчуття, ніби я вже живу впівсили. Говорити про це мені взагалі-то не хочеться. Спершу ти все життя почуваш себе підлітком, у якого попереду безсмертя, а потім раптом виявляється, що залишилося вже зовсім небагато. Але одне можу сказати напевно — я не маю наміру провести решту часу в цій скляній клітці.

Він мимоволі потер груди — у нього були проблеми із серцем і судинами, що й стало причиною його раптового звільнення і змусило Еріку стати до роботи на кілька місяців раніше, ніж було домовлено спочатку.

Еріка обернулася і поглянула на редакційну залу. Вона була напівпорожня, а репортер з фотографом прошкували до ліфта, щоб зібрати матеріал про першотравневі події.

— Якщо я заважаю і вам сьогодні не до мене, то я відразу піду.

— Моя робота сьогодні полягає в тому, щоб написати передовицю на чотири з половиною тисячі знаків про першотравневі демонстрації. Я їх уже стільки написав, що можу робити це хоч уві сні. Якщо соціалісти висловляться за розв'язання війни з Данією, я повинен пояснити, чому вони

не мають рації. Якщо соціалісти висловляться проти війни з Данією, я теж повинен пояснити, чому вони і в цьому випадку не мають рації.

— З Данією? — перепитала Еріка.

— Ну, першого травня треба неодмінно торкнутися конфлікту щодо питання про інтеграцію. І хоч би що соціалісти говорили, вони, зрозуміло, не матимуть рації.

Він раптом засміявся.

— Звучить цинічно.

— Ласкаво просимо до «СМП».

Еріка не мала певної думки про головного редактора Хокана Морандера. У колі головних редакторів він належав до безликих представників влади. Читаючи його передовиці, вона уявляла його собі нудною, консервативною людиною, майстром з буркотіння на тему податків і типовим ліберальним борцем за свободу слова, але особисто з ним раніше не зустрічалася і не спілкувалася.

— Розкажіть мені про роботу, — попросила вона.

— Я йду наприкінці червня. Два місяці ми працюватимемо паралельно, і за цей час ви зможете побачити як позитивні, так і негативні моменти. Я цинік і тому бачу в основному негативне.

Він підвівся і став поряд з нею біля скляної стінки.

— Ви побачите, що за цією стінкою у вас є чимало противників — денні керівники і ветерани з числа редакторів створюють свої маленькі імперії і утворюють власний клуб, членом якого ви стати не зможете. Вони намагатимуться розсувати кордони і проштовхувати власні теми й погляди, а вам доведеться тримати кермо влади міцною рукою, щоб їм протистояти.

Еріка кивнула.

— У вас будуть нічні керівники Біллінг і Карлссон... це окрема тема. Вони терпіти не можуть один одного і, слава Богу, працюють у різні зміни, але поводяться так, ніби обоє — відповідальні випускові і головні редактори. Ще є Андерс Хольм — керівник інформаційного відділу, з яким вам доведеться частенько мати справу. У вас з ним напевно будуть сутички. Насправді «СМП» день за днем робить він. Є кілька репортерів, капризних, як примадонни, і кілька таких, кого слід було б відправити на пенсію.

— Невже хороших співробітників зовсім немає?

Морандер раптом засміявся.

— Є. Вам доведеться самій вирішувати, з ким ви спрацюєте. У редакції є кілька першокласних журналістів.

— А керівництво?

— Голова правління — Магнус Бергшю, якраз він вас і наймав. Він чарівний представник старої школи, трохи старомодний і трохи реформатор, але головне, він — людина, яка все вирішує. Є кілька членів правління — в основному представники сім'ї власників, які здебільшого просто відсиджують час, але є і двійко таких, які вічно метушаться і вдають, що це вони всім керують.

— Схоже, ви не дуже задоволені правлінням?

— Існує розподіл праці: ви випускаєте газету, вони займаються фінансовою стороною. Вони не повинні втручатися у зміст газети, але постійно виникають різні ситуації... Чесно кажучи, Еріко, вам доведеться нелегко.

— Чому?

— У порівнянні із золотим періодом шістдесятих років наклад скоротився майже на сто п'ятдесят тисяч примірників,

і «СМП» незабаром може виявитися нерентабельною. Ми проводимо раціоналізацію і починаючи з вісімдесятого року скоротили вже сто вісімдесят посад. Ми перейшли на формат таблоїду, що слід було зробити ще двадцять років тому. «СМП» як і раніше належить до великих газет, але ще трохи, і на нас дивитимуться як на другосортну газету. Якщо вже не дивляться.

— Тоді чому вони вибрали мене? — спитала Еріка.

— Тому що середній вік читачів «СМП» — п'ятдесят з плюсом, а приріст двадцятилітніх майже дорівнює нулю. Газету потрібно оновлювати. Правління розсудило, що треба вибрати найбільш неймовірну кандидатуру на посаду головного редактора, яку лише можна уявити.

— Жінку?

— Не просто жінку, а жінку, що розгромила імперію Веннерстрьома і прославилася як королева журналістських розслідувань, відому винятковою твердістю характеру. Подумайте самі. Це сильний хід. Якщо вже ви не зумієте відновити газету, то цього не зможе зробити ніхто. Тобто «СМП» наймає не просто Еріку Бергер, а перш за все репутацію Еріки Бергер.

Коли Мікаель Блумквіст вийшов з кафе «Копакабана», розташованого біля кінотеатру поряд з площею Хурнстулль, був початок третьої. Він начепив темні окуляри, завернув на набережну, прямуючи до метро, і майже відразу побачив знайому сіру машину «Вольво», припарковану прямо за рогом. Не зменшуючи ходи, він примітив, що в машини той же номерний знак і що в ній нікого немає.

За останні чотири доби він бачив цей автомобіль усьоме. Цілком можливо, що машина була поблизу від нього й раніше, а він звернув на неї увагу лише зовсім випадково. Вперше Мікаель помітив її, коли вона стояла неподалік від його парадного на Бельмансгатан, коли в середу вранці йшов до редакції «Міленіуму». Випадково глянувши на номерний знак, він побачив літери КАБ і згадав назву фірми, що належала Залаченкові, — та називалася «Карл Аксель Бодін АВ», скорочено теж КАБ. Мабуть, він не звернув би на машину особливої уваги, якби не бачив цей же номерний знак двома годинами раніше, коли обідав разом з Хенрі Кортесом і Малін Ерікссон на площі Медборгарплатсен. Того разу «Вольво» стояла на бічній вулиці, біля редакції «Міленіуму».

Мікаель навіть почав думати, чи не втрачає він розум, але коли він ближче під вечір відвідував Хольгера Пальмгрена в реабілітаційному центрі в Ерсті, сіра машина «Вольво» стояла на стоянці для відвідувачів. Це вочевидь була не випадковість. Мікаель Блумквіст почав уважно поглядати навсібіч. Наступного ранку, знову помітивши ту саму автівку, він анітрохи не здивувався.

Водія Мікаель жодного разу не бачив, проте в розмові із службою реєстрації автомобілів з'ясувалося, що машина зареєстрована на ім'я Йорана Мортенссона, сорока років, який проживає на Вігтангігатан у районі Веллінгбю. Невеличке дослідження показало, що Йоран Мортенссон має кваліфікацію консультанта підприємств і володіє власною фірмою, зареєстрованою на адресу поштової скриньки на Флеммінггатан на острові Кунгсхольмен. У цілому в Мортенссона виявився цікавий послужний список. У вісімнадцять років, у 1983-му, він пройшов військову службу в розвідувальному підрозділі бе-

регової охорони, а потім влаштувався на роботу до Збройних сил Швеції. Там він устиг дослужитися до лейтенанта і в 1989 році перекваліфікувався, почавши вчитися у Вищій школі поліції в Сольні. З 1991-го по 1996 рік працював у стокгольмській поліції, звідки зник у 1997 році й у 1999-му зареєстрував власну фірму.

Отже, СЕПО.

Мікаель прикусив нижню губу. Якщо тільки він не зсунувся з глузду на ґрунті своїх розслідувань, за ним стежать, але так грубо, що йому вдалося це помітити.

А може, і не грубо? Адже єдиною причиною, через яку він звернув увагу на машину, був номерний знак, що за дивним збігом обставин викликав у нього певні асоціації. Коли б не літери «КАБ», він би не завдав собі клопоту на машину й глянути.

Всю п'ятницю «КАБ» виблискував своєю відсутністю. Мікаель не був певен, але йому здалося, що цього дня його супроводжувала червона «Ауді», щоправда, розгледіти номер йому не вдалося. Проте в суботу «Вольво» повернулася.

Рівно через двадцять секунд після того, як Мікаель Блумквіст покинув кафе «Копакабана», Крістер Мальм, що сидів у тіні, за столиком кафе на іншому боці вулиці, підняв цифровий апарат «Нікон» і зробив серію з дванадцяти знімків. Він сфотографував двох чоловіків, що вийшли з «Копакабани» відразу після Мікаеля і проїхали за ним мимо кінотеатру.

Один з чоловіків був доволі моложавим блондином непевного віку. Другий здавався трохи старшим, з рідким світло-рудим волоссям і в темних окулярах. На обох були джинси і темні шкіряні куртки.

Біля сірої «Вольво» вони розсталися. Той, що старше, відчинив дверці машини, а моложавий рушив слідом за Мікаелем Блумквістом у бік метро.

Крістер Мальм опустил камеру і зітхнув. Він уявлення не мав, навіщо Мікаель наполегливо просив його погуляти в неділю вдень навколо кафе «Копакабана» і перевірити, чи не з'явиться там сіра машина марки «Вольво» з потрібним реєстраційним номером. Згідно з інструкцією, Крістеру слід було спробувати сфотографувати людину, яка, на думку Мікаеля, відразу після третьої підійде до машини і відчинить дверці. Паралельно йому належало перевірити, чи не буде хто-небудь таємно переслідувати Мікаеля.

Це виглядало як типова гра в детектива Калле Блумквіста. Крістер Мальм ніяк не міг зрозуміти, параноїк Мікаель за натурою чи має якісь аномальні таланти. Після подій у Госсєберзі Мікаель зовсім замкнувся, з ним стало важко розмовляти. Правда, Мікаель завжди поводився так, коли працював над яким-небудь складним матеріалом. Крістер пам'ятав його таким же замкнутим і одержимим у період історії з Веннерстрьомом, але зараз ці якості виявлялися виразніше, ніж будь-коли.

Проте Крістер легко переконався, що за Мікаелем Блумквістом справді стежать. Тут вочевидь назрівала якась нова чортівня, яка, швидше за все, вимагатиме від «Міленіуму» часу, сил і ресурсів. Крістер Мальм вважав, що тепер, коли головний редактор дезертирував у «Великого Дракона» і з такими зусиллями досягнута стабільність «Міленіуму» раптом опинилася під загрозою, не найліпший час для гри в детективів. Але з другого боку, він уже мінімум десять років не ходив ні на які демонстрації, за винятком параду осіб нетрадиційної орієнта-

ції, і цієї першотравневої неділі спокійно міг відгукнутися на прохання Мікаеля. Крістер підвівся і подався за переслідувачем Мікаеля Блумквіста, хоча цього від нього вже не вимагалося. Правда, вже на Лонгхольмсгатан він втратив чоловіка з очей.

Зрозумівши, що його телефон прослуховується, Мікаель Блумквіст щонайперше послав Хенрі Кортеса купити старі мобільні телефони, і Кортес буквально за безцінь роздобув нерозпродану партію апаратів «Ерікссон Т10». Мікаель відкрив анонімні рахунки для оплати карток і роздав резервні телефони Малін Ерікссон, Хенрі Кортесу, Анніці Джанніні, Крістеру Мальму і Драганові Арманському, один, зрозуміло, залишивши собі. Нові засоби зв'язку використовувалися лише для розмов, абсолютно не призначених для чужих вух. Повсякденне ж телефонне спілкування йшло за звичайними офіційними номерами. Тобто всім доводилося носити з собою по два мобільні телефони.

З кафе «Копакабана» Мікаель поїхав до «Міленіуму», де в ці вихідні чергував Хенрі Кортес. Після вбивства Залаченка Мікаель склав графік чергувань, згідно з яким у редакції «Міленіуму» завжди були люди і хто-небудь залишався ночувати. Окрім нього самого у графіку значилися Хенрі Кортес, Малін Ерікссон і Крістер Мальм. Ні Лотту Карім, ні Моніку Нільссон або менеджера з розподілу рекламних площ Сонні Магнуссона туди включати не стали. Їм навіть не пропонували. Лотта Карім страшенно боялася темряви і ні за що в житті не погодилася б сама ночувати в редакції, Моніку Нільссон темрява хвилювала найменше, але вона працювала над своїми темами як божевільна і належала до людей, які завжди йдуть додому

відразу після закінчення робочого дня. Сонні Магнуссону був шістдесят один рік, він не мав жодного стосунку до редакційної роботи, та й незабаром збирався у відпустку.

— Є що-небудь нове? — поцікавився Мікаель.

— Нічого особливого, — відповів Хенрі Кортес. — У новинах сьогодні, природно, говорять про Перше травня.

Мікаель кивнув.

— Я посиджу тут дві-три годинки. Можеш поки вважати себе вільним, повертайся на дев'яту.

Коли Хенрі Кортес пішов, Мікаель підійшов до свого письмового столу і, діставши анонімний мобільний телефон, подзвонив Даніелю Улофссону, незалежному журналістові з Гетеборга. За минулі роки «Міленіум» опублікував кілька статей Улофссона, і Мікаель мав велике довір'я до його здатності добувати важливий матеріал.

— Привіт, Даніелю. Це Мікаель Блумквіст. Ти вільний?

— Так.

— Мені потрібно провести невелику пошукову роботу. Ти можеш виписати рахунок за п'ять днів, але жодної статті від тебе не вимагається. Або точніше, якщо захочеш, можеш написати на цю тему статтю і ми її опублікуємо, але нас цікавить лише сам матеріал.

— Shoot¹.

— Справа дещо делікатна. Ти не повинен обговорювати її ні з ким, окрім мене, і зв'язуватися зі мною тобі доведеться лише за інтернетівською адресою електронної пошти. Я хочу, щоб ти навіть не згадував про те, що проводиш пошук за завданням «Міленіуму».

¹ Викладай (англ.).

— Звучить привабливо. Що тобі треба?

— Я хочу, щоб ти зробив робочий репортаж із Сальгренської лікарні. Назвемо його «Швидка допомога», і він зможе відобразити різницю між реальністю і телесеріалом. Мені треба, щоб ти кілька днів постежив за роботою відділень невідкладної допомоги та інтенсивної терапії. Поговори з лікарями, сестрами, прибиральницями і всіма, хто там працює. Які в них умови праці, чим вони займаються і таке інше. І, зрозуміло, потрібні фотографії.

— Відділення інтенсивної терапії? — перепитав Улофссон.

— Саме так. Мені б хотілося, щоб ти звернув увагу на післяопераційний догляд за тяжкими хворими в коридорі 11-С. Я хочу знати, як цей коридор виглядає на плані, хто там працює, які вони з себе і що робили раніше.

— Гм, — сказав Даніель Улофссон. — Якщо не помиляюся, в 11-С проходить лікування якась Лісбет Саландер.

Його так легко не проведеш.

— Невже? — здивувався Мікаель Блумквіст. — Цікаво. Довідайся, в якій палаті вона лежить, що там у прилеглих приміщеннях і який у неї розпорядок дня.

— Здається мені, що в цьому репортажі мова піде зовсім про інше, — сказав Даніель Улофссон.

— Я вже говорив. Мене цікавлять лише зібрані тобою відомості.

Вони обмінялися адресами електронної пошти.

Відчинивши двері палати, сестра Маріанн побачила, що Лісбет Саландер лежить горілиць прямо на підлозі.

— Гм, — промовила сестра Маріанн, висловлюючи тим самим сумнів з приводу того, чи годиться лежати на підлозі у відділенні інтенсивної терапії. Проте вона не могла не визнати, що іншого підходящого місця для моціону в пацієнтки просто немає.

Згідно з рекомендаціями фізіотерапевта, протягом тридцяти хвилин Лісбет Саландер намагалася робити віджимання, розтяжки і присідання і вся змокрила. У неї був довгий перелік рухів, які їй слід було щодня виконувати, щоб зміцнити мускулатуру плеча і стегон після перенесеної три тижні тому операції. Лісбет важко дихала і відчувала, що перебуває дуже далеко від ідеальної форми. Вона швидко втомлювалася, і від найменшого напруження в неї щось тягнуло і боліло в плечі. Зате вона, безперечно, видужувала. Головні болі, що мучили її перший час після операції, затихли і виникали коли-не-коли.

Лісбет вважала, що вже досить здорова для виписки чи бодай для спроби непомітно втекти з лікарні, але відповідної нагоди не траплялося. З одного боку, лікарі ще не заявили, що вона здорова, а з другого — двері до палати були постійно замкнуті і знаходилися під наглядом чортового найманця із служби охорони, який сидів на стільці в коридорі.

Вона вже цілком зміцніла для того, щоб її могли перевести до звичайного реабілітаційного відділення, проте після деяких перемов поліція і керівництво лікарні вирішили поки залишити Лісбет у палаті номер 18. Цю палату було легко охороняти, поблизу весь час вештався хто-небудь з персоналу, і вона розташовувалася в кінці загнутого літерою «Г» коридору. Начальство визнало, що простіше тримати Лісбет в коридорі 11-С, де персонал після вбивства Залаченка був проінструкований

щодо заходів безпеки і вже знайомий з її складною ситуацією, ніж переводити її до іншого відділення і міняти вже усталений порядок.

У будь-якому разі виписка Лісбет Саландер із Сальгренської лікарні вважалася питанням кількох тижнів. Як тільки лікарі визнають її достатньо здоровою, її перевезуть до Стокгольма, у слідчий ізолятор Крунуберг, де їй доведеться чекати суду. Приймати рішення щодо часу виписки мав доктор Андерс Юнассон.

Провести перший серйозний допит доктор Юнассон дозволив поліції лише через десять днів після пострілів у Госсеберзі, що цілком влаштувало Анніку Джанніні. На жаль, Андерс Юнассон устроював палиці в колеса і самій Анніці, регламентуючи спілкування з клієнткою, і це Анніку дратувало.

Після переполоху у зв'язку з убивством Залаченка доктор влаштував глобальне обстеження стану Лісбет Саландер і врахував той факт, що, будучи підозрюваною в потрійному вбивстві, вона, ймовірно, переживала великий стрес. Андерс Юнассон не мав ані найменшого уявлення про міру її винності, але як лікаря його це питання аж ніяк не цікавило. Він просто прийшов до висновку, що Лісбет Саландер зазнавала стресу. В неї тричі стріляли, й одна з куль потрапила їй у головний мозок і мало її не вбила, після чого в неї ніяк не спадала температура і трималися сильні головні болі.

Андерс Юнассон визнав за краще не ризикувати. Вбивця вона чи ні, Лісбет Саландер була його пацієнткою, і до його завдання входило піклуватися про її якнайшвидше одужання. Тому він наклав заборону на відвідини, ніяк не пов'язану

з юридично обґрунтованою заборорою прокурора. Він пропи- сав лікування і цілковитий спокій.

Позаяк Андерс Юнассон вважав, що цілковита ізоляція є негуманною і що у відриві від друзів добре себе почувати ніхто не може, він довірив адвокатові Анніці Джанніні роль друга Лісбет Саландер. Юнассон серйозно поговорив з Аннікою, по- яснивши їй, що вона зможе відвідувати Лісбет щодня і прово- дити з нею по одній годині. У цей час їй дозволялося розмов- ляти з пацієнткою або просто сидіти мовчки, складаючи тій компанію, проте їхні розмови, по можливості, не повинні сто- суватися життєвих проблем Лісбет Саландер і майбутніх юри- дичних баталій.

— Лісбет Саландер стріляли в голову, і в неї дуже серйоз- на травма, — повчав він. — Гадаю, вона поза небезпекою, але завжди існує ризик відновлення кровотеч або виникнення ускладнень. Їй треба дати спокій і можливість вилікуватися. Лише після цього вона зможе братися до своїх проблем із законом.

Анніка Джанніні дослухалася до логіки міркувань доктора Юнассона. Вона провела з Лісбет Саландер кілька загальних розмов, лише натякнувши на те, який вигляд має їхня з Міка- елем стратегія, але можливості вдаватися до подробиць пер- ший час вона не мала. Лісбет Саландер була просто так на- штрикана болезаспокійливими ліками і знесилена, що часто засинала посеред розмови.

Драган Арманський узяв фотографії, зроблені Крістером Мальмом, і почав розглядати двох чоловіків, що виходили з кафе «Кобакабана» услід за Мікаелем Блумквістом. Знімки вийшли на рідкість чіткими.

— Ні, — сказав він. — Раніше я їх ніколи не бачив.

Мікаель кивнув. Вони призначили зустріч у кабінеті Арманського в «Мілтон сек'юриті» в понеділок вранці. У будинок Мікаель увійшов через гараж.

— Старший — це Йоран Мортенссон, власник «Вольво». Він переслідував мене, як совість, не менше тижня, а може, й раніше.

— І ви стверджуєте, що він із СЕПО.

Мікаель указав на складену ним історію кар'єри Мортенссона — вона говорила сама за себе. Арманський вагався: відкриття Блумквіста викликало в нього суперечливі почуття.

Звичайно, державна таємна поліція вічно попадала в халепу — це стосувалося не лише шведської СЕПО, але, очевидно, й усіх решти розвідувальних служб світу. Далеко за прикладом ходити не треба: французька таємна поліція послала команду водолазів-мінерів до Нової Зеландії, щоб підірвати судно Грінпіс «Рейнбоу ворріор», що сміливо можна було розглядати як найбільш ідіотську розвідувальну операцію, можливо, за винятком участі президента Ніксона у Вотергейті. З таким тупоумним командуванням нічого дивуватися, що регулярно виникають скандали. Про успіхи не повідомляється ніколи, зате коли кояться дурниці або трапляються провали, ЗМІ накидаються на Службу безпеки з усім розумом по шкоді.

Арманський ніколи не розумів ставлення шведських газет до СЕПО.

З одного боку, ЗМІ розглядали СЕПО як чудове джерело інформації, і майже будь-яка політична помилка виливалася в ефектні заголовки: «СЕПО підозрює, що...». Посилання на СЕПО відразу надавало заголовку ваги.

З другого боку, ЗМІ й політики різних рівнів дружно накидалися на співробітників СЕПО, що стежили за шведськими

громадянами, якщо їх на цьому ловили. Тут таїлося щось таке суперечливе, що Арманський кожного разу сумнівався в розсудливості як політиків, так і ЗМІ.

Проти самого факту існування СЕПО Арманський нічого не мав. Адже хтось повинен стежити за тим, щоб чокнуті націонал-більшовики, що начиталися Бакуніна — чи якого дідька подібні неонацисти там читають, — не виготовили бомбу з мінеральних добрив з нафтою і не встановили її у фургоні перед резиденцією шведського уряду. Отже, необхідність у СЕПО була, й Арманський вважав, що деякий нагляд за громадянами, якщо він ведеться в ім'я захисту спільної безпеки, зовсім навіть не шкідливий.

Проблема, зрозуміло, полягала в тому, що організація, покликана вести спостереження за громадянами, повинна бути під найсуворішим суспільним контролем і за нею повинен здійснюватися строгий конституційний нагляд. Діяльність же СЕПО виявлялася практично недоступною для наглядання політиків і членів Риксдагу, навіть коли прем'єр-міністр призначав спеціального перевіряльника, якому на папері надавався доступ до всього. Арманському давали почитати книжку Карла Ліндбума «Завдання», і в міру читання він дивувався все більше. У США десяток керівників СЕПО негайно відправили б до слідчого ізолятора за обструкцію і змусили б шеренгою пройти через публічний допит комісії конгресу. У Швеції ж вони вочевидь були недосяжні.

Справа Лісбет Саландер показувала, що в цій організації щось негаразд, але коли Мікаель Блумквіст прийшов і вручив йому мобільний телефон, вільний від прослушки, першою думкою Драгана Арманського було, що Блумквіст з'їхав з глузду. Лише вникнувши в деталі і вивчивши знімки Крістера

Мальма, він неохоче визнав, що підозріння Блумквіста не позбавлені підстав. Це не провіщало нічого хорошого і означало, що змова, жертвою якої п'ятнадцять років тому стала Лісбет Саландер, справді була.

Для випадковості тут було надто багато збігів. Припустімо, що Залаченка міг убити ненормальний борець з властями, але одночасно з цим у Мікаеля Блумквіста і в Анніки Джанніні викрадають документ, що становить основу доказової бази. Це вже серйозно. А до того ж головний свідок, Гуннар Бйорк, узяв та й повісився.

— Гарзд, — сказав Арманський, забираючи у Мікаеля документи. — Отже, ви не проти того, щоб я передав це своїй контактній особі?

— Значить, ви кажете, що довіряєте йому?

— Я знаю його як людину високих моральних якостей і виняткової прихильності демократії.

— У СЕПО? — сказав Мікаель Блумквіст з очевидним сумнівом у голосі.

— Нам з вами необхідно прийти до згоди. Ми з Хольгером Пальмгренем обоє схвалили ваш план і співпрацюємо з вами, але я стверджую, що власними силами нам з цією справою не впоратися. Щоб усе не закінчилося катастрофою, ми повинні знайти союзників серед владних структур.

— Добре, — неохоче кивнув Мікаель. — Просто мені раніше ніколи не доводилося видавати інформацію про матеріал до того, як його опублікують.

— Але в даному разі ви це вже зробили. Ви вже все розповіли мені, своїй сестрі і Пальмгрену.

Мікаель кивнув.

— А поділились інформацією ви, бо самі розумієте, що ця справа виходить далеко за межі статті у вашому журналі. У цьому випадку ви не сторонній репортер, а дійова особа подій, що розгортаються.

Мікаель кивнув.

— І як дійова особа ви потребуєте допомоги, щоб зуміти досягти поставленої мети.

Мікаель знову кивнув. Хай там як, він не розповів усієї правди ні Арманському, ні Анніці Джанніні. У нього і Лісбет Саландер як і раніше були таємниці від решти людства. Він потис Арманському руку.

Розділ 09

Середа, 4 травня

Через три дні після того, як Еріка Бергер стала до роботи головним редактором-практикантом, на той час головний редактор «СМП» Хокан Морандер помер прямо посеред робочого дня. Він увесь ранок просидів у себе в скляній клітці, а Еріка разом з відповідальним секретарем Петером Фредрікссоном проводила нараду із спортивною редакцією з метою познайомитися із співробітниками і зрозуміти, як вони працюють. Сорокап'ятилітній Фредрікссон був, як і Еріка, відносно новою людиною в «СМП» і пропрацював тут усього чотири роки. Еріці він здавався мовчазною, компетентною у найрізноманітніших питаннях і приємною людиною, тому вона вирішила, що, коли візьме командування кораблем, багато в чому покладатиметься на його думку. Значну частину робочого часу вона прикидала, на кого зможе спиратися і кого відразу залучить до керівництва газетою. Фредрікссон, безпе-

речно, входив до числа кандидатів. Повернувшись до центральної редакції, вони побачили, як Хокан Морандер підвівся і попрямував до дверей.

Вигляд у нього був приголомшений.

Потім він раптом нахилився вперед, схопився за спинку офісного крісла, а через кілька секунд упав на підлогу і помер ще до того, як прибула «швидка допомога».

У другій половині дня в редакції панувала розгубленість. Близько другої приїхав голова правління Бергшьо і скликав співробітників на короткі збори, присвячені пам'яті головного редактора. Він говорив про те, що останні п'ятнадцять років життя Морандер присвятив газеті, і про ту ціну, яку іноді доводиться платити журналістам. Потім він оголосив хвилину мовчання, а після закінчення її почав роззиратися на всі боки, немов не знаючи, що робити далі.

Смерть на роботі — явище незвичайне, навіть рідкісне. Якщо вже на те пішло, людям належить умирати де-небудь в іншому місці. Вони повинні йти на пенсію або потрапляти до лікарні і потім раптом ставати темою спільної розмови в кімнаті для ланчу. До речі, ти чув, що в п'ятницю помер старий Карлссон? Так, серце. Профспілка повинна послати на похорон квіти. Смерть прямо на робочому місці і на очах у співробітників зачіпає людей зовсім по-іншому. Еріка помітила, що редакцію охопив шок. Газета виявилася без рульового. І раптом вона зрозуміла, що багато співробітників поглядають на неї. На темну конячку.

Хоча її ніхто про це не просив і гаразд не знаючи, що сказати, вона виступила на півкроку вперед і заговорила гучним і твердим голосом:

— Я знала Хокана Морандера загалом три дні. Це недовго, але навіть таке короткочасне знайомство з ним дозволяє мені з усією ширістю сказати, що я з радістю пізнала б його ближче.

Вона зробила паузу, куточком ока помітивши, що Бергшьо поглянув на неї і, здавалося, дивувався з того, що вона взагалі почала виступати. Еріка зробила ще крок наперед. Не посміхайся. Тобі не можна посміхатися, а то в тебе буде нерішучий вигляд. Вона трохи підвищила голос.

— Несподівана кончина Морандера створить у редакції певні проблеми. Я повинна була змінити його лише через два місяці і розраховувала, що в мене буде час долучитися до його досвіду.

Вона помітила, що Бергшьо відкрив рот, збираючись щось сказати.

— Проте доля розпорядилася інакше, і нам доведеться пережити деякий період притирання. Але Морандер був головним редактором щоденної газети, і завтра ця газета теж повинна вийти. У нас залишилося дев'ять годин до виходу накладу з друкарні і чотири години до здачі передовиці. Можна довідатися, хто із співробітників був кращим другом і найближчою довіреною особою Морандера?

Ненадовго запала мовчанка — співробітники косилися одне на одного. Під кінець звідкись до Еріки донісся голос:

— Мабуть, це я.

Гуннар Магнуссон, шістдесят один рік, секретар редакції, що відповідав за головну сторінку газети і працював у «СМП» з тридцяти п'яти років.

— Хтось має написати некролог Морандеру. Я цього зробити не можу... з мого боку це було б дуже самовпевненим. Вам під силу скласти такий текст?

Трохи повагавшись, Гуннар Магнуссон кивнув:

— Я візьмуся за це.

— Ми використовуємо всю сторінку, відклавши інший матеріал.

Гуннар ще раз кивнув.

— Нам будуть потрібні фотографії... — Вона перевела погляд праворуч і помітила головного більшедредактора Леннарта Торкельссона.

Той кивнув.

— Треба братися до роботи. Найближчим часом корабель буде, можливо, трохи похитувати. Коли мені знадобиться допомога в ухваленні рішень, я з вами радитимусь і покладатимусь на вашу компетентність і досвід. Адже ви знаєте, як робиться ця газета, а мені доведеться ще деякий час вчитися.

Вона звернулася до відповідального секретаря редакції Петера Фредрікссона:

— Петере, наскільки я зрозуміла Морандера, ви — людина, до якої він мав велику довіру. На найближчий час вам доведеться стати моїм ментором і звалити на свої плечі дещо більше, ніж звичайно. Я попрошу вас бути моїм радником. Ви згодні?

Він кивнув. Що йому ще залишалося робити?

Еріка знову повернулася до головної сторінки.

— Ще одне... весь ранок Морандер писав передовицю. Гуннаре, не могли б ви сісти за його комп'ютер і поглянути, чи готова вона? Якщо вона навіть не закінчена, ми її все одно опублікуємо. Газета, яку ми робимо сьогодні, як і раніше є газетою Хокана Морандера.

Мовчання.

— Якщо комусь із вас потрібна перерва, щоб трохи побути на самоті і опам'ятатися, будь ласка, перервіть роботу, не відчуваючи докорів сумління. Ви всі самі знаєте, коли у нас крайні терміни.

Мовчання. Вона відзначила, що дехто закивав із стриманим схваленням.

— Go to work, boys and girls¹, — тихо промовила Еріка.

Еркер Хольмберг безпорадно розвів руками. На обличчях Яна Бубланські і Соні Мудіг читався сумнів, Курт Свенссон залишався безпристрасним. Усі троє розглядали результат попереднього розслідування, яке Хольмберг завершив цього ранку.

— Нічого? — із здивуванням промовила Соня Мудіг.

— Нічого, — відповів Хольмберг, похитавши головою. — Ми вранці отримали підсумковий звіт патологоанатомів. Усе вказує виключно на самогубство через повішення.

Всі перевели погляди на фотографії, зроблені у вітальні літнього будиночка в Сmodalарьо. Ніщо не викликало сумнівів у тому, що Гуннар Бйорк, який обіймав у Службі державної безпеки посаду заступника начальника відділу по роботі з іноземцями, добровільно заліз на стілець, прикріпив до гачка від люстри зашморг, надів його собі на шию і рішуче відштовхнув стілець на кілька метрів. Патологоанатом сумнівався щодо точного часу смерті, але врешті-решт визначив його як другу половину дня 12 квітня. Бйорка знайшов 17 квітня не хто інший, як Курт Свенссон. Сталося це після того, як Бубланські, котрий неодноразово намагався зв'яза-

¹ До роботи, хлопці й дівчата (англ.).

тися з Бйорком, розсердився і послав Свенссона, щоб знову привезти його до поліції.

У якийсь момент протягом цих днів гачок на стелі не витримав ваги, і тіло Бйорка впало на підлогу. Свенссон побачив його через вікно і забив тривогу. Бубланські і решта, що прибули на місце, спочатку розцінили його як місце злочину, визнавши, що Бйорка хтось задушив. Гачок від люстри технічна група виявила вже трохи пізніше. Єркеру Хольмбергу доручили з'ясувати, як саме помер Бйорк.

— Ніщо не вказує на злочин або на те, що у цей момент там був хтось іще, крім Бйорка, — сказав Хольмберг.

— А люстра...

— На люстрі є відбитки пальців господаря будинку, що вішав її два роки тому, і самого Бйорка. А значить, знімав він.

— Звідки взялася віршовка?

— З флагштока на задньому дворі. Хтось відмотав приблизно метрів зо два. На підвіконні перед дверима на терасу лежала фінка. Власник будинку говорить, що ніж його і зазвичай лежить у шухляді для інструментів під мийкою. Відбитки пальців Бйорка є на ручці, лезі і на шухляді з інструментами.

— Гм, — промовила Соня Мудіг.

— Що там були за вузли? — спитав Курт Свенссон.

— Звичайні бабські вузли. Сам зашморг — просто петля. Можливо, це єдине, що трохи спантеличує. Бйорк ходив на яхтах і знав, як в'яжуться справжні вузли. Але хто ж знає, наскільки людина, що задумала самогубство, турбується про форму вузлів.

— Наркотики?

— Згідно з результатами токсикологічної експертизи, в крові Бйорка були сліди сильних знеболювальних пігулок. Ці ліки видаються лише за рецептом, і вони якраз такого роду, як виписували Бйорку. Були ще сліди алкоголю, але такі незначні, що й говорити ні про що. Інакше кажучи, він був більш-менш тверезий.

— Патологоанатом пише, що в нього є садна.

— Трисантиметрове садно на зовнішньому боці лівого коліна. Подряпина. Я над цим думав, але подрятатись він міг як завгодно, наприклад, ударитися об край стільця або щось подібне.

Соня Мудіг підняла фотографію, на якій було зображене дуже змінене обличчя Бйорка. Зашморг врізався так глибоко, що під складкою шкіри самої вірьовки видно не було. Обличчя було потворно опухлим.

— Можна зробити висновок, що, перш ніж вирвався гачок, він, очевидно, провисів кілька годин, можливо, майже добу. Вся кров сконцентрована частково в голові, бо зашморг не давав їй розливатися по тілу, частково в нижніх частинах кінцівок. Коли гачок вирвався, тіло вдарилося об край столу грудною кліткою, там глибоке садно. Але ця рана з'явилася вже багато пізніше, ніж настала смерть.

— Огидний спосіб помирати, — сказав Курт Свенссон.

— Не знаю. Вірьовка була такою тонкою, що глибоко врізалася і зупинила приплив крові. Він, мабуть, утратив притомність протягом кількох секунд і помер через одну-дві хвилини.

Бубланськи з огидою закрив звіт про попереднє розслідування. Залаченко і Бйорк обоє, схоже, померли в один день, і це йому абсолютно не подобалось. Одного застрелив

божевільний борець з властями, а другий заподіяв собі смерть. Проте жодні міркування не могли змінити того факту, що обстеження місця злочину ні найменшою мірою не підтвердило підозру, ніби хтось допоміг Бйорку піти на той світ.

— Він відчував великий тиск, — сказав Бубланськи. — Знав, що справа Залаченка ось-ось набуде розголосу і що він сам ризикує потрапити до в'язниці за порушення закону про боротьбу з проституцією і опинитися в центрі уваги ЗМІ. Не знаю, чого він боявся більше. Він був нездоровий, його довгий час мучили хронічні болі... Не знаю. Я був би вдячливий, якби він залишив лист або щось подібне.

— Багато з тих, хто коїть самогубство, не залишає жодних прощальних листів.

— Знаю. Гаразд. Вибору в нас немає, про Бйорка доведеться забути.

Еріка Бергер не могла змусити себе відразу сісти в крісло Морандера в скляній клітці, відсунувши його особисті речі вбік. Вона домовилася з Гуннаром Магнуссоном про те, що той переговорить із сім'єю Морандера і вдова підійде, коли їй буде зручно, щоб відібрати речі, що належать їй.

Замість цього Еріка звільнила місце за центральним столом, прямо посеред багатьох редакторів, установила там свій лептоп і взяла командування на себе. Панував хаос, але через три години після того, як вона так несподівано стала біля керма «СМП», головну сторінку газети було здано до друку. Гуннар Магнуссон написав чотири стовпчики про життя і діяльність Хокана Морандера, у центрі сторінки помістили портрет покійного, його незавершену передовицю — зліва,

а внизу дали серію фотографій. З точки зору дизайну це було неправильно, але недоліки скрашував сильний емоційний заряд.

Близько шостої години вечора Еріка переглядала рубрики першої сторінки й обговорювала тексти з керівником редакторів. У цей час до неї підійшов Бергшьо і торкнув за плече. Вона підвела голову.

— Можу я попросити вас на кілька слів?

Вони пройшли до кавового автомата в кімнаті для ланчу.

— Я лише хочу сказати, що мені дуже сподобалося, як ви сьогодні взяли на себе керівництво. Думаю, вам вдалося нас усіх здивувати.

— У мене не було особливого вибору. Але все піде як слід, лише коли я гарненько освоюся.

— Ми це розуміємо.

— Ми?

— Я маю на увазі і співробітників, і правління. Особливо правління. Проте після того, що сталося сьогодні, я більш ніж будь-коли впевнений у тому, що ми не помилилися, зупинивши свій вибір на вас. Ви прийшли сюди в останню мить і були змушені приймати справи у вкрай скрутній ситуації.

Еріка майже почервоніла — такого з нею не бувало років з чотирнадцять.

— Можу я дати вам добру пораду...

— Авжеж.

— Я чув, що ви тут обмінювалися думками з приводу розставлення заголовків з Андерсом Хольмом, керівником відділу інформації.

— Ми розійшлися в тому, під яким кутом подавати статтю, присвячену пропозиції уряду щодо податків. Він виніс певну

позицію прямо в рубрику на місці, відведеному для новин. А там ми повинні подавати інформацію нейтрально. Позиції слід розкривати на головній сторінці. І якщо вже ми про це заговорили — я час від часу писатиму передовиці, але я, як ви знаєте, не належу до якої-небудь політичної партії, тому нам треба вирішити питання про те, хто керуватиме редакцією, що працює над головною сторінкою.

— Поки цим може зайнятися Магнуссон, — сказав Бергшю. Еріка Бергер знизала плечима.

— Мені все одно, кого ви виділите. Але це має бути людина, що цілком відповідатиме за погляди газети.

— Я розумію. Але я хочу лише сказати, що вам, мабуть, варто дати Хольму певну свободу. Він працює в «СМП» давно і вже п'ятнадцять років керує інформаційним відділом. Він знає, що робить. Хольм буває норовистий, але він практично незамінний.

— Я знаю. Морандер мені говорив. Проте в подачі новин йому все-таки доведеться підлашуватися під решту. В кінці кінців, ви найняли мене, щоб оновлювати газету.

Бергшю задумливо кивнув.

— Гарзд. Будемо вирішувати проблеми в міру їх надходження.

Коли Анніка Джанніні в середу ввечері, повертаючись до Стокгольма, сіла на Гетеборзькому центральному вокзалі в потяг Х2000, вона почувалася втомленою і знервованою. Їй здавалося, що останній місяць вона просто живе в цьому потязі і практично перестала бачитися з родиною. Анніка сходила у вагон-ресторан по каву, повернулася на своє місце і розгорнула папку із записами останньої розмови з Лісбет

Саландер, яка стала додатковою причиною її втоми і роздратування.

Вона темнить, думала Анніка Джанніні. Ця дурненька не розповідає мені правди. І Мікке теж темнить. Тільки Богові відомо, чим вони займаються.

Анніка також констатувала, що, оскільки брат і клієнтка не мають можливості спілкуватися, змова — якщо така існує — виникла сама собою, вони мовчать про речі, про які їм здається природним мовчати. Невідомо, у чому тут річ, але Мікаель Блумквіст вважає за необхідне щось приховувати.

Анніка боялася, що йдеться про питання моралі, яка була слабкою стороною брата. Він вважав себе другом Лісбет Саландер. Анніка знала свого брата і його лояльність, що межує з тупістю, щодо людей, яких він якось зарахував до друзів, навіть якщо друг виявлявся нестерпним і стовідсотково помилявся. Їй також було відомо, що Мікаель міг миритися з багатьма дурницями, але що існувала певна межа, переходити яку не можна. Де саме ця межа пролягала, залежало від конкретної особи, але Анніка пам'ятала випадки, коли Мікаель цілком поривав стосунки з колишніми друзями, якщо ті чинили щось, на його думку, аморальне і неприйнятне. Тоді він бував непохитний, розрив відбувався раз і назавжди й обговоренню не підлягав. Мікаель навіть не відповідав на телефонні дзвінки, якщо зазначена особа телефонувала, щоб припинити розмову.

Що відбувалося в голові Мікаеля Блумквіста, Анніка Джанніні розуміла, але не мала ані найменшого уявлення про те, що діялося в голові Лісбет Саландер. Інколи їй здавалося, що там цілковитий штиль.

Мікаель говорив їй, що Лісбет Саландер буває іноді примхливою і не йде на контакт. До зустрічі з Лісбет Анніка думала, що так буде лише спочатку і все питання в тому, щоб завоювати її довіру. Проте після місяця розмов — правда, перші два тижні пройшли марно, бо клієнтка не мала сили підтримувати розмову, — Анніка констатувала, що їхнє спілкування здебільшого одностороннє.

Також їй здавалося, що Лісбет Саландер часом, схоже, перебуває в глибокій депресії і не виявляє навіть найменшої цікавості до свого майбутнього. Вона нібито не розуміла або не хотіла розуміти того, що Анніка зможе її повноцінно захищати, лише якщо дістане доступ абсолютно до всіх фактів. Працювати напомацки вона не могла.

Лісбет Саландер була похмура і небагатослівна. Вона надовго замислювалася, але коли говорила, формулювала думку чітко. Часто вона взагалі не відповідала, а іноді раптом видавала відповідь на питання, задане Аннікою кількома днями раніше. Під час поліцейських допитів Лісбет Саландер сиділа в ліжку, немов води в рот набравши, і дивилася прямо перед собою. Виняток становили випадки, коли інспектор Маркус Ерландер запитував її про те, що їй відомо про Рональда Нідермана; тоді вона дивилася на нього і відповідала на питання по-діловому. Але досить було йому змінити тему, як вона втрачала інтерес і знову спрямовувала погляд уперед.

Анніка була готова до того, що Лісбет нічого не скаже поліції. З властями вона не спілкувалася з принципу, що в даному разі було на краще. Хоча Анніка періодично суто формально і закликала клієнтку відповідати на питання поліції, насправді цілковите мовчання Саландер її дуже влаштовувало. Причина була проста: у послідовному мовчанні не було жодної

брехні, на якій її змогли б викрити, і жодних суперечливих міркувань, які б показали її в суді в невідгідному світлі.

Проте Анніку дивувала непохитність клієнтки. Одного дня, залишившись наодинці з Лісбет, вона запитала, чому та мало не демонстративно відмовляється розмовляти з поліцейськими.

— Вони перекрутять мої слова і повернуть їх проти мене.

— Але якщо ти не будеш нічого пояснювати, тебе засудять.

— Ну й нехай. Я цієї каші не заварювала. А якщо їм хочеться мене за неї засудити, це їхня проблема.

Анніці ж Лісбет Саландер поступово розповіла майже про все, що сталося в Сталлархольмі, правда, слова з неї доводилося буквально витягувати. Лише про одне вона відмовлялася говорити — про те, звідки в Магге Лундіна взялася куля в носі. Як Анніка не чіплялася до неї з цим питанням, Лісбет Саландер лише зухвало дивилася на неї, посміхаючись своєю кривою посмішкою.

Вона розповіла і про те, що сталося в Госсеберзі, правда змовчавши про причини, через які вистежувала свого батька. Приїхала вона туди з метою його вбити — як стверджував прокурор — чи щоб його отямити? З юридичної точки зору різниця була величезною.

Коли Анніка заговорила про її колишнього опікуна, адвоката Нільса Б'юрмана, Лісбет зробилася ще більш небагатослівною. Вона регулярно відповідала, що не вбивала його і що це не входить до висунутого проти неї звинувачення.

А коли Анніка торкнулася ключового моменту в усій історії — ролі доктора Петера Телебор'яна в подіях 1991 року, Лісбет остаточно замовкла.

«Це нікуди не годиться, — зробила висновок Анніка. — Якщо Лісбет мені не довіряє, ми програємо процес. Мені необхідно поговорити з Мікке».

Лісбет Саландер сиділа на краю ліжка і дивилася у вікно, з якого їй було видно фасад по той бік автостоянки. Її ніхто не турбував, і з того часу, як Анніка Джанніні підвелася і в нападі гніву грюкнула дверима, вона просиділа нерухомо вже більше години. Знову прорізався головний біль, але не сильний і якийсь віддалений, проте почувалася вона пре-паскудно.

Вона розсердилася на Анніку Джанніні. З практичної точки зору Лісбет було ясно, навіщо адвокат постійно копирсається в деталях її минулого. Розумом вона тямилася, для чого Анніці потрібні абсолютно всі факти, але їй нітрохи не хотілося розповідати про свої почуття і вчинки. Її життя не повинне нікого стосуватися. Вона не винна в тому, що її батьком виявився патологічний садист і душолюб. Вона не винна в тому, що її брат — професійний убивця. Слава Богу, нікому не відомо, що він її брат, інакше б це теж напевно поставили їй у провину під час психіатричного обстеження, яке рано чи пізно проводитиметься. Вона не вбивала Дага Свенссона й Міа Бергман. І не вона призначила собі опікуна, що виявився скотиною і гвалтівником.

Проте саме її життя вивертають догори сподом і їй доводиться давати пояснення і просити вибачення за те, що вона себе захищала.

Їй хотілося, щоб їй дали спокій. Урешті-решт, головне — бути в ладу з собою. Вона не чекала, що хтось стане їй другом. Бісова Анніка Джанніні, напевне, стоїть на її боці, але тут

дружба має професійний характер, оскільки та її адвокат. Десь іще є Бісів Калле Блумквіст — Анніка про брата особливо не розводилася, а Лісбет ніколи про нього не запитувала. Вона не розраховувала, що він почне дуже надриватися після того, як убивство Даґа Свенссона розкриють і в нього з'явиться бажаний матеріал.

Її цікавило, що думає про неї після всього, що сталося, Драґан Арманський.

Було цікаво, як розцінює ситуацію Хольгер Пальмґрен.

Анніка Джанніні говорила, що вони обоє зайняли місце в її кутку рингу, але ж це лише слова. Вони нічого не можуть зробити, щоб вирішити її особисті проблеми.

Вона задумалася про те, які почуття переживає до неї Міріам Ву.

Задумалася над власними почуттями до самої себе і дійшла висновку, що за великим рахунком власне життя їй байдуже.

Раптом її самоту порушили — охоронець устроїв ключ у замок і впустив до неї доктора Андерса Юнассона.

— Доброго вечора, фрекен Саландер. Як ми сьогодні відчуваємося?

— Нічого, — відповіла вона.

Він перевіряв її журнал, щоб переконатися у відсутності високої температури. Лісбет звикла до візитів, які він робив їй разів два на тиждень, і з усіх людей, що займалися нею і тицяли в неї пальцями, лише до нього вона відчувала певну довіру. Вона жодного разу не помітила, щоб він на неї дивно косився. Він заходив до неї в палату, трохи з нею розмовляв і перевіряв, як себе відчуває її тіло. Не ставив питань про Рональда Нідермана або Олександра Залаченка, не запитував, чи при своєму

вона розумі або чому поліція тримає її під замком. Його, схоже, цікавило лише, як працюють її м'язи, як посувається загоєння рани мозку і як її самопочуття в цілому.

Крім того, йому доводилося копирсатися у неї в мозку в найпрямішому, фізичному сенсі. А вона вважала, що до людини, що копирсалася в твоєму мозку, треба ставитися з повагою. На свій подив, вона відкрила, що сприймає візити Андерса Юнассона як приємні, незважаючи на те що він її мацав і аналізував криві її температури.

— Нічого, якщо я в цьому пересвідчуся?

Він провів звичайний огляд — подивився її зіниці, послушав дихання, зміряв пульс і перевірив РОЕ.

— Як мої справи?

— Діло вочевидь іде до одужання, але треба більше займатися гімнастикою. І ти розчухуєш кірочку рани на голові — припини це робити.

Він зробив паузу.

— Можна поставити тобі особисте питання?

Вона скоса подивилася на нього. Він діждався, щоб вона кивнула.

— Цей дракон... я не бачив татуювання цілком, але розумію, що воно величезне і вкриває велику частину спини. Навіщо ти його собі зробила?

— Ти його не бачив?

Він раптом посміхнувся.

— Я хочу сказати, що бачив його лише мигцем. Але коли ти була в моєму товаристві без одягу, я був цілком поглинений зупинкою кровотеч, витяганням з тебе куль і таке інше.

— Чому ти запитав?

— Просто з цікавості.

Лісбет Саландер надовго задумалася. Нарешті вона поглянула на нього.

— Я зробила його з особистих міркувань, розповідати про які мені не хочеться.

Андерс Юнассон задумливо кивнув.

— Гарзд. Вибач, що я запитав.

— Хочеш на нього поглянути?

Він вочевидь здивувався.

— Ну, чом би й ні.

Лісбет повернулася до нього спиною і задерла сорочку на голову, ставши так, щоб світло від вікна падало їй на спину. Андерс Юнассон констатував, що дракон займає істотну частину правої сторони спини. Він починався високо на плечі і закінчувався, трохи заходячи хвостом на стегно. Татування було гарне і професійно зроблене, воно мало вигляд справжнього витвору мистецтва.

Через деякий час Лісбет повернула голову.

— Задоволений?

— Дуже гарно. Але, мабуть, тобі було страшенно боляче.

— Так, — призналася вона. — Було боляче.

Андерс Юнассон покинув палату Лісбет Саландер трохи розгублений. Її фізичним станом він залишився задоволений, але він ніяк не міг зрозуміти цю дивну дівчину. Не було потреби складати магістерський іспит із психології, щоб дійти висновку, що її душевний стан залишає бажати кращого. Розмовляла вона з ним люб'язно, але з відвертою підозрілістю. Йому було також відомо, що вона люб'язна і з рештою персоналу, але не промовляє ні звуку, коли її відвідують поліцейські.

Вона проявляла виняткову, непробивну замкнутість, весь час демонстративно тримаючись від оточуючих на відстані.

Поліція тримала її під замком, а прокурор мав намір звинуватити у спробі вбивства і заподіянні тяжкої шкоди здоров'ю. Андерса Юнассона спантеличувало, звідки в такої маленької тендітної дівчини взялася фізична сила, необхідна для подібних дій, пов'язаних з грубим насильством, та ще й супроти дорослого чоловіка.

Про дракона він запитав здебільшого для того, щоб намацати яку-небудь особисту тему розмови. Насправді його зовсім не цікавило, навіщо вона так себе прикрасила, але він припускав, що якщо вона наважилася нанести на тіло таке велике татуювання, то це мало для неї якесь особливе значення. Тобто тема здавалася цілком відповідною для зав'язування розмови.

У нього стало звичним відвідувати її разів два на тиждень. Узагалі-то ці відвідини в його робочому графіку не значилися — її лікарем була доктор Хелена Ендрін. У той же час Андерс Юнассон був головним лікарем відділення травматології і був надзвичайно задоволений своїми діями тієї ночі, коли Лісбет Саландер привезли до лікарні. Він прийняв правильне рішення, коли вирішив витягнути кулю, і, судячи з усього, після кульового поранення в Саландер не виникло жодних ускладнень на кшталт провалів у пам'яті, зниження фізичних функцій та інших ознак інвалідності. Якщо її одужання піде так і далі, то вона покине лікарню з рубцем на голові, але без яких-небудь інших наслідків. Про те ж, які рубці утворились у неї в душі, він судити не міг.

Підходячи до свого кабінету, він побачив, що біля дверей, прихилившись до стіни, стоїть чоловік у темному піджаку.

— Доктор Юнассон?

— Так.

— Доброго дня, мене звать Петер Телебор'ян. Я головний лікар психіатричної клініки Святого Стефана в Упсалі.

— Звичайно, я вас знаю.

— Чудово. Якщо у вас знайдеться час, я хотів би з вами поговорити.

Андерс Юнассон відімкнув двері кабінету.

— Чим я можу бути вам корисний? — поцікавився він.

— Це стосується однієї з ваших пацієнток. Лісбет Саландер. Мені потрібно її побачити.

— Гм. У такому разі вам необхідно попросити дозволу у прокурора. Вона перебуває під арештом, і пускати до неї відвідувачів заборонено. Про відвідини треба також заздалегідь попереджати адвоката Саландер.

— Так-так, я знаю. Я подумав, що в цьому випадку ми обійдемося без бюрократичної тяганини. Оскільки я лікар, ви можете пропустити мене до неї із суто медичних міркувань.

— Ну, в принципі таке мотивування можливе. Проте я не зовсім розумію, з чим це пов'язано.

— Коли Лісбет Саландер постійно перебувала на лікуванні в клініці Святого Стефана, я кілька років був її психіатром. Я вів її до вісімнадцяти років, коли за рішенням суду її випустили з інтернату, правда, під нагляд опікуна. Слід зауважити, що я, природно, був проти цього. З того часу їй фактично дозволили робити, що вона хоче, і сьогодні ми спостерігаємо результат.

— Розумію, — сказав Андерс Юнассон.

— Я як і раніше відчуваю за неї велику відповідальність і хотів би мати можливість оцінити масштаби погіршення, що сталися за останні десять років.

— Погіршення?

— У порівнянні з тим часом, коли вона отримувала кваліфіковану допомогу. Я вважав, що, як колеги, ми завжди зможемо домовитися і знайти належне рішення.

— Поки я не забув... Очевидно, як колега колезі, ви можете допомогти мені розібратися в одному питанні. Коли вона надійшла до Сальгрєнської лікарні, я вжив усіх заходів до того, щоб скласти повну картину її стану здоров'я. Один колега запитав судово-медичний висновок з приводу Лісбет Саландер, написаний якимсь доктором Єспером Х. Ледерманом.

— Цілком правильно. Я був у Єспера керівником докторської дисертації.

— Зрозуміло. Але я відзначив, що судово-медичний висновок дуже неясний.

— Треба ж.

— У ньому немає жодного діагнозу, і в основному він справляє враження академічного вивчення пацієнта, що вперто мовчить.

Петер Телебор'ян засміявся.

— Так, з нею нелегко. Як впливає з висновку, вона послідовно відмовлялася розмовляти з Ледерманом, у результаті чого йому довелося висловлюватися неясно. І він зробив цілком правильно.

— Розумію. Але рекомендація, проте, полягала в поміщенні її до інтернату.

— В її основі лежить попередня історія Лісбет Саландер. Адже за багато років у нас склалася повна картина її хвороби.

— Ось цього я ніяк і не можу зрозуміти. Коли вона сюди надійшла, ми намагалися замовити з клініки Святого Стефана її журнал, але й досі його не отримали.

— Мені шкода, але за рішенням суду на ньому стоїть гриф секретності.

— Зрозуміло. А як же ми тут можемо забезпечити їй належний догляд, якщо нам не дають доступу до її журналу? Адже зараз медична відповідальність за неї лежить на нас.

— Я займався нею з того часу, як їй виповнилося дванадцять років, і думаю, в усій Швеції немає лікаря, що так добре уявляє собі картину її хвороби.

— Яка показує?..

— Лісбет Саландер страждає на серйозні психічні відхилення. Як вам відомо, психіатрія не належить до точних наук. Я б не взявся поставити точний діагноз, але в неї є відверто нав'язливі ідеї з очевидними рисами параноїдальної шизофренії. Картину доповнюють маніакально-депресивні періоди плюс відсутність емпатії.

Андерс Юнассон десять секунд вдивлявся в доктора Петра Телебор'яна, а потім розвів руками.

— Не мені пропонувати діагнози докторові Телебор'яну, але ви ніколи не обдумували куди простішу можливість?

— Тобто?

— Наприклад, синдром Аспергера. Я, зрозуміло, не проводив жодного психіатричного обстеження Лісбет Саландер, але якби мені довелося висловлювати спонтанне припущення, то напрошується думка про якусь форму аутизму. Це б пояснило її непристосованість до загальноприйнятих норм поведінки.

— Мені шкода, але пацієнти із синдромом Аспергера зазвичай не підпаляють своїх батьків. Повірте, я ніколи раніше не зустрів такого яскраво вираженого соціопата.

— Мені вона здається замкнутою, але не параноїдальним соціопатом.

— Вона винятково маніпулятивна, — сказав Петер Телебор'ян. — Вона демонструє те, що, як їй здається, вам хочеться побачити.

Андерс Юнассон трохи насупив брови. Цілком несподівано слова Петера Телебор'яна увійшли в протиріччя з власною комплексною оцінкою Лісбет Саландер. Якою він її напевно не вважав би, так це маніпулятивною. Навпаки — вона була людиною, що твердо тримала дистанцію від оточуючих і не демонструвала абсолютно жодних емоцій. Він спробував додати намальовану Телебор'яном картину до власного уявлення про Лісбет Саландер.

— Адже ви спостерігали її протягом короткого часу, в період вимушеної пасивності, викликані пораненнями. А я бачив її спалахи люті і безрозсудну ненависть. Я багато років витратив на спроби допомогти Лісбет Саландер. І тому я тут. Я пропоную співпрацю між Сальгрєнською лікарнею і клінікою Святого Стефана.

— Про яку співпрацю ви говорите?

— Ви будете займатися її фізичними проблемами, і я переконаний, що кращого догляду ніхто їй надати не зможе. Але мене дуже турбує її психічний стан, і мені б хотілося долучитися на ранній стадії. Зі свого боку я готовий надати будь-яку допомогу.

— Розумію.

— Мені потрібно відвідати її для того, щоб, у першу чергу, оцінити її стан.

— Я розумію. Але, на жаль, не зможу вам допомогти.

-- Пробачте?

— Як я вже сказав, вона перебуває під арештом. Якщо ви хочете почати її психіатричне лікування, вам доведеться звер-

нутися до прокурора Єрвас, яка приймає рішення щодо таких питань, і це повинно відбуватися за участі адвоката Анніки Джанніні. Якщо йдеться про судово-психіатричну експертизу, то вам це повинен доручити суд.

— Саме всієї цієї бюрократичної тяганини я і хотів уникнути.

— Так, але я відповідаю за Лісбет Саландер, і якщо їй незабаром доведеться постати перед судом, то нам необхідно мати чіткі документальні обґрунтування всіх ужитих нами заходів. Значить, ми змушені дотримувати всіх бюрократичних правил.

— Я розумію. Можу навіть відкрити, що я вже отримав запит від стокгольмського прокурора Ріхарда Екстрьома з приводу судово-психіатричної експертизи. Вона знадобиться у зв'язку із судовим процесом.

— Ну й чудово. Тоді ви отримаєте дозвіл на відвідини Лісбет Саландер без будь-яких порушень інструкцій з нашого боку.

— Але є ризик, що доки ми будемо займатися бюрократичною тяганиною, її стан постійно погіршуватиметься. Мене хвилює лише її здоров'я.

— Мене теж, — сказав Андерс Юнассон. — І, між нами кажучи, я не бачу жодних ознак того, що вона психічно хвора. У неї серйозні поранення і дуже складна життєва ситуація. Але я абсолютно не відчуваю, щоб вона була шизофренічкою або страждала від параноїдальних нав'язливих ідей.

Доктор Петер Телебор'ян згаяв ще чимало часу, намагаючись змусити Андерса Юнассона змінити своє рішення. Зрозумівши нарешті, що все марно, він різко встав і попрощався.

Після цього Андерс Юнассон довго сидів, задумливо дивлячись на крісло, яке покинув Телебор'ян. Звичайно, і раніше бувало, що інші лікарі зв'язувалися з ним, висловлювали свої погляди або давали поради з приводу лікування. Але майже завжди це робили фахівці, які перед тим уже працювали з цими пацієнтами і відповідали за ту або іншу форму здійснюваного лікування. Але досі ніколи не траплялося, щоб перед ним, немов літаюча тарілка, виникав психіатр і мало не вимагав допустити його, в обхід нормальних бюрократичних процедур, до пацієнта, якого не бачив протягом багатьох років.

Через деякий час Андерс Юнассон подивився скося на годинник і відзначив, що вже майже сьома. Він підняв слухавку і зателефонував Мартіні Карлгрен, психологу Сальгренської лікарні, якого в разі потреби запрошували до травматологічного відділення.

— Привіт. Робочий день у тебе, мабуть, уже закінчився. Я тебе від чого-небудь відриваю?

— Нічого страшного. Я вдома і нічим особливим не зайнята.

— Я тут сиджу в роздумах. Ти ж розмовляла з нашою пацієнткою Лісбет Саландер. Не могла б ти розповісти мені про свої враження?

— Ну, я відвідувала її тричі і пропонувала їй поговорити. Вона ввічливо, але рішуче відмовилася.

— Яке вона справила на тебе враження?

— Що ти маєш на увазі?

— Мартіно, я знаю, що ти не психіатр, але ти розумна і тямуца людина. Яке в тебе склалося про неї враження?

Мартіна Карлгрен з півхвилини повагалася.

— Не знаю, як краще відповісти на твоє питання. Я двічі зустрічалася з нею, коли вона відносно недавно надійшла і почувала себе так погано, що мені гаразд не вдалося встановити з нею контакт. Потім я відвідала її приблизно тиждень тому на прохання Хелени Ендрін.

— Чому Хелена просила тебе до неї зайти?

— Лісбет Саландер фізично одужує, але в основному лежить і дивиться в стелю. Доктор Ендрін хотіла, щоб я за нею поспостерігала.

— І що з цього вийшло?

— Я назвала себе, ми кілька хвилин поговорили. Я запитала, як вона почувається і чи немає в неї потреби у співрозмовнику. Вона відповіла, що ні. Я запитала, чи не могу я їй чим-небудь допомогти. Вона попросила мене потихеньку принести їй пачку сигарет.

— Вона виявляла роздратування або ворожість?

Мартіна Карлгрен трохи подумала.

— Ні, я б цього не стверджувала. Вона була спокійна, але тримала велику дистанцію. Я сприйняла її благання про сигарети швидше як жарт, ніж як серйозне прохання. Я запитала, чи не хочеться їй що-небудь почитати і чи не принести їй книжок. Вона спочатку відмовилася, але потім запитала, чи немає в мене яких-небудь наукових журналів, де б говорилося про генетику і дослідження мозку.

— Про що?

— Про генетику.

— Про генетику?

— Так. Я відповіла, що в нашій бібліотеці є деякі науково-популярні книги з цієї тематики. Це її зацікавило. Вона сказала, що вже читала дещо на цю тему, і назвала кілька базових

праць, про які я ніколи не чула. Тобто її більше цікавили дослідницькі статті.

— Он як? — з подивом промовив Андерс Юнассон.

— Я сказала, що в бібліотеці для пацієнтів таких спеціальних видань, напевно, немає — адже у нас там більше «Філіпа Марлоу»¹, ніж наукової літератури, — але обіцяла подивитися, що мені вдасться знайти.

— І ти що-небудь знайшла?

— Я сходила до бібліотеки і взяла кілька чисел журналів «Нью Інгланд джорнал оф медсін» і «Нейчур». Вона залишилася задоволена і подякувала мені за докладені зусилля.

— Але ж це складні журнали, в них в основному суто наукові статті.

— Вона читає їх з великим інтересом.

Андерс Юнассон ненадовго втратив дар мови.

— Як ти оцінюєш її психічний стан?

— Замкнута. Вона не захотіла обговорювати зі мною нічого особистого.

— Чи здається вона тобі психічно хворою, маніакально-депресивною або такою, що страждає на параною?

— Ні, в жодному разі. Інакше б я забила тривогу. Вона, безперечно, своєрідна, має великі проблеми і перебуває в стані стресу. Але вона спокійна, розумна і, схоже, справляється зі своєю ситуацією.

— Гарзд.

— Але чому ти запитуєш? Щось сталося?

— Ні, нічого не сталося. Я просто не можу в ній розібратися.

¹ Герой детективної серії Реймонда Чандлера.

Розділ 10

Субота, 7 травня —

четвер, 12 травня

Мікаель Блумквіст відклав убік папку з матеріалами дослідження, проведеного гетеборзьким журналістом Даніелем Улофссоном, і задумливо поглянув у вікно, на людський потік на Гьотгатан. Цей вид він вважав мало не найбільшим плюсом свого кабінету. На Гьотгатан цілодобово вирувало життя, і, сидячи біля вікна, він ніколи не почувався відокремленим від суспільства або самотнім.

Мікаель почувався не в своїй тарілці, хоча жодних невідкладних справ у нього не було. Він наполегливо працював і далі над статтями, якими мав намір заповнити літнє число «Міленіуму», проте поступово переконався, що матеріал виходить дуже великим і не поміститься навіть у тематичне число. У ситуації із справою Веннерстрьома було те ж саме, і він вирішив знову опублікувати матеріал окремою книжкою. У нього вже набралось близько 150 сторінок, і він розраховував, що вся книга вийде приблизно сторінок 300—350.

Проста частина була вже готова. Мікаель описав убивство Даґа Свенссона й Міа Бергман і розповів про те, як вийшло, що їхні тіла знайшов саме він, пояснив, чому під підозру потрапила Лісбет Саландер. Цілий розділ, обсягом тридцять сім сторінок, він присвятив критиці, по-перше, газетної писанини про Лісбет, а по-друге, прокурора Ріхарда Екстрьома і, побічно, всього поліцейського розслідування. Тверезо поміркувавши, він пом'якшив критику на адресу Бубланськи та його колеґ — після того, як вивчив відеозапис прес-конференції Екстрьома, яка з усією очевидністю показувала, що Бубланськи

почувався там у край незручно і вочевидь був невдоволений поспішними висновками прокурора.

Після драматичної вступної частини він рушив у глиб часів і описав прибуття до Швеції Залаченка, дитячі роки Лісбет Саландер і події, що привели до того, що її запроторили до лікарні Святого Стефана в Упсалі. Мікаель доклав максимум зусиль, щоб цілковито знищити доктора Петера Телебор'яна і покійного Гуннара Бйорка. Він описав судово-психіатричну експертизу 1991 року і пояснив, чому Лісбет Саландер становила загрозу для державних чиновників, що були завжди в тіні і взяли на себе клопіт захищати російського перебіжчика, а також навів великі фрагменти з листування між Телебор'яном і Бйорком.

Далі він описав нове життя Залаченка як громадянина Швеції і його бандитську діяльність, його помічника Рональда Нідермана, історію з викраденням Міріам Ву і втручанням Паоло Роберто. Під кінець він узагальнив події в Госсеберзі, внаслідок яких Лісбет Саландер підстрелили й закопали, і пояснив, як сталося цілком безглузде вбивство поліцейського, коли Нідермана було вже спіймано.

Далі писати стало важче. Проблема полягала в тому, що в матеріалі як і раніше були істотні лакуни. Гуннар Бйорк діяв не сам. За цими подіями, безперечно, стояла ціла група осіб, що мала можливості і вплив, інакше й бути не могло. Врешті-решт Мікаель прийшов до висновку, що протиправні дії щодо Лісбет Саландер не могли бути санкціоновані урядом або керівництвом Служби державної безпеки. За таким висновком стояла не перебільшена довіра до владних структур, а знання людської натури. Якби в них була політична підтримка, приховати подібну операцію було б неможливо. Хто-небудь

обов'язково почав би з'ясовувати з ким-небудь стосунки і розпустив би язика, внаслідок чого ЗМІ вийшли б на справу Саландер ще кілька років тому.

Мікаель уявляв собі «Клуб Залаченка» як маленьку законспіровану групу, що діяла у власних інтересах. Але він не міг встановити особу нікого з цих людей, окрім хіба що сорокалітнього Йорана Мортенссона — поліцейського, що мав ще якусь секретну посаду і стежив за самим Мікаелем.

На думку Мікаеля, книгу слід було встигнути надрукувати на самий початок процесу над Лісбет Саландер. Разом із Крістером Мальмом вони планували видання у м'якій обкладинці, щоб розсилати її одним пакетом з літнім, дорожчим числом «Міленіуму». Мікаель роздав завдання Хенрі Кортесу і Малін Ерікссон, яким треба буде написати статті про історію Служби державної безпеки, про справу Інформаційного бюро і таке інше.

У тому, що процес проти Лісбет Саландер відбудеться, сумніватися не доводилося.

Прокурор Ріхард Екстрьом порушив справу щодо обвинувачення в заподіянні тяжкої шкоди здоров'ю Магге Лундіна і жорстокому побитті або спробі вбивства Карла Акселя Бодіна — він же Олександр Залаченко.

Дату судового процесу призначено ще не було, але Мікаель роздобув від колег-журналістів інформацію про те, що Екстрьом планує процес на липень, залежно від стану здоров'я Лісбет Саландер. Ідею Мікаель розумів. Судовий процес посеред літа завжди привертає менше уваги, ніж в іншу пору року.

Він наморщив лоб і поглянув у вікно свого кабінету в редакції «Міленіуму».

Нічого ще не закінчилося. Змова проти Лісбет Саландер триває. Це єдине пояснення прослуховування телефонів, нападу на Анніку Джанніні і крадіжки звіту про Саландер від 1991 року. А можливо, і вбивства Залаченка.

Але йому бракувало доказів.

Спільно з Малін Ерікссон і Крістером Мальмом Мікаель прийняв рішення про те, що до судового процесу видавництво «Міленіум» випустить і книгу Даґа Свенссона про трафік сексрабінь. Краще вже показати весь набір одразу, та й відкладати видання причин не було. Навпаки — саме в цей момент книга викличе найбільший інтерес. Головну відповідальність за остаточне редагування праці Даґа Свенссона поклали на Малін, а Хенрі Кортес допомагав Мікаелю в написанні книги про справу Саландер. Тим самим Лотта Карім і Крістер Мальм (проти власної волі) зробилися тимчасовими відповідальними секретарями редакції «Міленіуму», в якій для всіх інших тем залишився єдиний репортер — Моніка Нільссон. У результаті такого підвищеного робочого навантаження вся редакція почала стогнати, і Малін Ерікссон уклала контракти на написання статей з кількома незалежними журналістами. За це, природно, належало викласти багато грошей, але вибору в них не було.

Мікаель записав на жовтому аркушику для заміток, що йому необхідно зв'язатися з родиною Даґа Свенссона щодо питання авторських прав. Він уже з'ясував, що єдиними спадкоємцями Даґа є батьки, які мешкають в Еребру. На практиці йому не потрібен був дозвіл, щоб видати книгу під ім'ям Даґа Свенссона, але він все одно збирався особисто з'їздити до них в Еребру, щоб дістати їхнє схвалення. Він весь час відкладав поїздки, позаяк був заклопотаний дуже багато чим відразу, проте відчував, що вже саме час поставити в цьому питанні крапку.

Та залишалася ще сотня інших деталей. Наприклад, як йому висвітлювати в текстах Лісбет Саландер. Щоб прийняти остаточне рішення, йому обов'язково потрібно було особисто переговорити з нею і дістати її згоду на те, щоб розкрити правду або хоч би частину правди. А поговорити з Лісбет Саландер особисто він не міг, бо вона перебувала під арештом і відвідувати її було заборонено.

Щодо цього Анніка Джанніні допомогти йому теж не могла. Вона дисципліновано дотримувала всіх правил і не збиралася ставати дівчинкою на побігеньках, що носить таємні записки Мікаеля Блумквіста. Анніка також не розповідала нічого про свої розмови з клієнткою, окрім тих випадків, коли йшлося про змову і їй була потрібна допомога. Мікаель злився, але визнавав правильність її позиції. В результаті він не мав уявлення, чи повідомила Лісбет Анніці про те, що колишній опікун її гвалтував і що вона помстилася йому, зробивши у нього на животі вражаюче татуювання. Поки Анніка про це не заговорювала, Мікаель теж не міг сказати ні слова.

Але передусім ізоляція Лісбет Саландер створювала одну глобальну проблему. Вона була експертом у комп'ютерах і хакером, про що Мікаель знав, Анніка ж ні. Мікаель пообіцяв Лісбет ніколи не розкривати її таємниці і дотримував слова, проте саме зараз він дуже потребував цих її здібностей.

Значить, необхідно якимсь чином встановити контакт з Лісбет Саландер.

Він зітхнув, знову відкрив папку Даніеля Улофссона і вийняв з неї два папери. Один з них був витягом з документів реєстраційної служби: паспорт Ідріса Хіді, 1950 року народження, — чоловіка з вусами, жовтуватою шкірою і темним волоссям, сивіючим на скронях.

На другому папері Даніель Улофссон підсумовував відомості про Ідріса Хіді.

Хіді був курдським біженцем з Іраку. Даніель Улофссон накопав значно більше інформації про Ідріса Хіді, ніж про будь-якого іншого співробітника лікарні. Причина такої інформаційної невідповідності полягала в тому, що Ідріс Хіді свого часу привертав увагу преси і зустрівся в багатьох текстах Архіву ЗМІ.

Народившись у 1950 році в місті Мозул, на півночі Іраку, Ідріс Хіді вивчився на інженера і в 70-ті роки своєю працею сприяв економічному стрибкові країни. У 1984-му він почав працювати вчителем у будівельно-технічній гімназії в Мозулі. До політичних активістів він не належав, але, на жаль, був курдом і в Іраку Саддама Хусейна підпадав під визначення «потенційний злочинець». 1 жовтня 1987 року батька Ідріса Хіді заарештували за підозрою в курдській політичній активності. У чому саме полягав злочин, не уточнювалося, але його було страчено як зрадника батьківщини, ймовірно, в січні 1988 року. Двома місяцями пізніше іракська таємна поліція заарештувала Ідріса Хіді, якраз коли він тільки починав урок з теорії опору матеріалів для мостових конструкцій. Його відвезли до в'язниці за межами Мозула, де протягом одинадцяти місяців дуже катували з метою змусити зізнатися. Яких зізнань від нього чекали, Ідріс Хіді ніяк не міг зрозуміти, і тортури, відповідно, тривали.

1 березня 1989 року дядько Ідріса Хіді заплатив місцевому лідеру партії Баас суму, що відповідала п'ятдесяти тисячам шведських крон. Це визнали достатньою компенсацією за шкоду, завдану Ідрісом Хіді іракській державі. Через два дні його звільнили і віддали під опікування дядька. Вийшовши

з в'язниці, він важив тридцять дев'ять кілограмів і не міг ходити — перед звільненням йому розтрошили ліве стегно, щоб він не міг надалі бігати і вигадувати нові витівки.

Протягом кількох тижнів Ідріс Хіді був між життям і смертю. Коли він поступово прийшов до тями, дядько перевіз його в село, за шістдесят кілометрів від Мозула. За літо він оклигав і так зміцнів, що навчився пристойно пересуватися на милицях. Питання про те, що йому робити далі, залишалося відкритим. У серпні він несподівано отримав звістку про те, що таємна поліція схопила двох його братів. Більше Ідріс Хіді їх так і не побачив. Він припускав, що обидва спочивають під якоюсь купою піску під Мозулом. У вересні дядькові стало відомо, що Ідріса Хіді розшукує поліція Саддама Хусейна. Він прийняв рішення звернутися до анонімого бариги, який за винагороду, що відповідала тридцяти тисячам шведських крон, переправив Ідріса Хіді через кордон з Туреччиною і, за допомогою фальшивого паспорта, далі до Європи.

19 жовтня 1989 року Ідріс Хіді приземлився в стокгольмському аеропорту Арланда. Він не знав жодного слова пошведськи, але, згідно з отриманою інструкцією, відразу звернувся до поліції і ламаною англійською мовою попросив політичного притулку. Його перевезли до табору для біженців у Весбю, в Уппланді, де він і перебував наступні два роки, поки Державне міграційне управління не вирішило, що в Ідріса Хіді немає достатніх підстав для отримання посвідки на проживання в Швеції.

До того моменту Ідріс Хіді вивчив шведську мову і йому була надана медична допомога з приводу покаліченого стегна. Його двічі прооперували, і він уже міг пересуватися без ми-

лиць. За цей час у Швеції пройшла масштабна дискусія з питання про долі біженців, на табір біженців було вчинено замах, і Берт Карлссон заснував партію «Нова демократія».

В останню мить Ідріс Хіді отримав нового адвоката, який виступив з розповіддю про його ситуацію, чим і забезпечив йому місце в Архіві ЗМІ. До вирішення долі Ідріса Хіді підключилися інші курди, що мешкали в Швеції, зокрема члени бойової родини Баксі. Почалися мітинги протесту і посипалися петиції на адресу міністра з питань імміграції Біргіт Фріггебу. Все це дістало таке широке висвітлення в ЗМІ, що Державне міграційне управління змінило своє рішення і Хіді отримав посвідку на проживання з правом роботи в королівстві Швеція. У січні 1992 року він покинув табір для біженців цілком вільною людиною.

Після звільнення з табору для біженців перед Ідрісом Хіді постали нові проблеми. Йому треба було знайти роботу, одночасно продовжуючи доліковувати хворе стегно. Ідріс Хіді швидко зрозумів, що його чудова освіта інженера-будівельника, багатолітній послужний список і університетські оцінки зовсім нічого не значать. У наступні роки він працював рознощиком газет, водієм таксі, мив посуд і прибирав приміщення. Від роботи рознощика газет Хіді був змушений відмовитися — він просто не міг у потрібному темпі підніматися сходами. У професії водія таксі йому подобалось усе, за винятком двох речей: він абсолютно не знав доріг в околицях Стокгольма і не міг сидіти на місці більше години поспіль — біль у стегні ставав нестерпним.

У травні 1998 року Хіді переїхав до Гетеборга. Сталося це з тієї причини, що один далекий родич зглянувся над ним і запропонував йому постійну роботу в клінінговій фірмі. Пра-

цювати повний день Ідріс Хіді просто не міг, і його призначили на півставки на посаду керівника прибиральниць у Сальгрєнській лікарні, з якою фірма давно співпрацювала. Він займався рутинними справами і легкою роботою — шість днів на тиждень драїв підлогу в кількох коридорах, включаючи коридор 11-С.

Мікаель Блумквіст прочитав матеріал Данієля Улофссона і вивчив паспортну фотографію Ідріса Хіді. Потім зайшов через Інтернет в Архів ЗМІ, вибрав звідти кілька статей, на яких базувався Улофссон, уважно прочитав їх і надовго задумався. Навіть закурив сигарету — щойно пішла Еріка Бергер, заборона на куріння в приміщенні редакції швидко дала тріщину, а Хенрі Кортес навіть відкрито залишав у себе на столі попільничку.

Під кінець Мікаель дістав сторінку, яку Данієль Улофссон присвятив доктору Андерсові Юнассону. Текст він читав, дуже суплячи лоба.

У понеділок машини з номером, що включав літери «КАБ», Мікаель Блумквіст не побачив і стеження не відчув, але вирішив не ризикувати. Від Академічного книжкового магазину він пройшов до бічного входу в універмаг «НК» і відразу ж вийшов назад через головний вхід — стежити за ким-небудь в універмазі було над людські сили. Обидва його мобільних телефони були відключені. Мікаель пройшов через торговельну галерею до площі Густава Адольфа і повз будинок Риксдагу попрямував до Старого міста. Наскільки він міг бачити, ніхто за ним не йшов. Поблукавши по маленьких вуличках, він опинився біля потрібного будинку і подзвонив у двері видавництва «Свартвітт».

Було пів на третю пополудні. Мікаель прийшов без попередження, але редактор Курдо Баксі виявився на місці і просяв, побачивши гостя.

— Вітаю, — привітно сказав Курдо Баксі. — Чому ти тепер ніколи до нас не заходиш?

— Ось я і зайшов, — відповів Мікаель.

— Так, але ти не з'являвся років зо три.

Вони потисли один одному руки.

Мікаель Блумквіст знав господаря кабінету з 80-х років і був одним з тих, хто надавав Курдо Баксі практичну допомогу, коли той починав випускати антирасистський журнал «Свартвітт» — «Чорно-біле», — ночами тиражуючи його піратським способом у Центральному об'єднанні профспілок (ЦО). Застукав Курдо майбутній мисливець за педофілами в організації «Врятуйте дітей» Пер-Ерік Острьом, який у 80-ті роки був секретарем комісії ЦО. Якось пізно вночі зайшовши до копіювального центру, Острьом побачив там стоси сторінок першого числа «Свартвітт» разом з вочевидь пригніченим Курдо Баксі. Острьом поглянув на непоказну обкладинку і сказав, що такий вигляд, чорт забирай, журнал не може мати. Потім він намалював логотип, який згодом п'ятнадцять років прикрашав «Свартвітт», аж поки журнал припинив своє існування, перетворившись на книжкове видавництво «Свартвітт». Мікаель у той час переживав огидний період, працюючи в ЦО піарником, — це був єдиний раз, коли він долучився до інформаційної сфери. Пер-Ерік Острьом умовив його прочитати коректуру і трохи допомогти журналу «Свартвітт» з редагуванням. Відтоді Курдо Баксі і Мікаель Блумквіст стали друзями.

Мікаель Блумквіст усівся на диван, а Курдо Баксі приніс каву з автомата, що стояв у коридорі. Вони трохи погомоніли

про різні дурниці, як це зазвичай буває, якщо люди давно не бачилися. Правда, їм раз у раз доводилося перериватися, коли в Курдо дзвонив мобільний телефон і він коротко відповідав курдською або, можливо, арабською або якоюсь іншою незрозумілою Мікаелю мовою. Так бувало і під час минулих візитів Мікаеля у видавництво «Свартвітт» — люди телефонували з усіх кінців світу, щоб поговорити з Курдо.

— Дорогий Мікаелю, у тебе заклопотаний вигляд. Що у тебе на думці? — поцікавився врешті-решт Курдо Баксі.

— Ти не міг би на п'ять хвилин відключити мобільний телефон, щоб нас не переривали?

Курдо виконав прохання.

— Гаразд... мені потрібна допомога в одній важливій справі, причому негайно, і це має залишитися між нами.

— Розповідай.

— У вісімдесят дев'ятому році до Швеції з Іраку прибув курдський біженець на ім'я Ідріс Хіді. Коли йому загрожувала висилка, твоя родина йому допомогла, внаслідок чого він з часом отримав посвідку на проживання. Я не знаю, допомагав йому твій батько чи якийсь інший родич.

— Ідрісу Хіді допомагав мій дядько Махмуд Баксі. Я знаю Ідріса. Що тобі від нього треба?

— Він зараз працює в Гетеборзі. Мені потрібна його допомога в одній простій справі, і я готовий йому заплатити.

— Що це за справа?

— Курдо, ти мені довіряєш?

— Авжеж. Ми завжди були друзями.

— Я хочу доручити йому одну досить незвичайну роботу. Дуже незвичайну. Я не хочу розповідати, в чому вона полягає,

але запевняю тебе, що в ній немає нічого протизаконного або такого, що може створити проблеми тобі чи Ідрісу Хіді.

Курдо Баксі пильно подивився на Мікаеля Блумквіста.

— Зрозуміло. Значить, розповідати, про що йдеться, ти не хочеш.

— Чим менше людей знатиме, тим краще. Твоя допомога мені потрібна для того, щоб Ідріс погодився зі мною зустрітись і вислухати мою пропозицію.

Курдо трохи подумав, потім підійшов до письмового столу і відкрив записник. Через хвилину він знайшов телефон Ідріса Хіді і підняв слухавку. Розмова велася курдською. З виразу обличчя Курдо Мікаель бачив, що почалася вона із звичайних вітальних фраз і балачки ні про що. Потім Курдо посерйознішав і став викладати свою справу. Через деякий час він звернувся до Мікаеля.

— Коли ти хочеш з ним зустрітись?

— Якщо підходить, у п'ятницю, в другій половині дня. Запитай, чи можна мені прийти до нього додому.

Поговоривши ще трохи, Курдо поклав слухавку.

— Ідріс Хіді живе в передмісті Ангеред, — сказав він. — У тебе є його адреса?

Мікаель кивнув.

— У п'ятницю він буде вдома близько п'ятої і охоче з тобою зустрінесться.

— Дякую, Курдо, — сказав Мікаель.

— Він працює в Сальгрєнській лікарні прибиральником.

— Я знаю.

— Читаючи газети, важко не помітити, що ти замішаний у цій історії із Саландер.

— Правильно.

— У неї стріляли.

— Точно.

— Здається, вона лежить у Сальгренській лікарні.

— І це правильно.

Курдо Баксі теж просто так не проведеш.

Він розумів, що Блумквіст задумав якусь аферу, адже він цим славиться. Близькими друзями вони не були, але ніколи не сварилися, і Мікаель завжди з готовністю приходив на допомогу Курдо, якщо виникала необхідність. Коли їм доводилося бачитися на якому-небудь святі або в ресторані, вони завжди випивали разом по келиху-другому пива.

— Я не виявлюся втягнутим у щось, про що мені слід було б знати? — спитав Курдо.

— Ні, ні в що втягнутий ти не будеш. Твоя роль полягала лише в тому, щоб познайомити мене з одним з твоїх знайомих. І я повторюю... я не проситиму Ідріса Хіді про щось протизаконне.

Курдо кивнув. Такого запевнення йому було досить. Мікаель підвівся.

— Я твій боржник.

— Ми вічно ходимо один в одного у боржниках, — відповів Курдо Баксі.

Хенрі Кортес поклав слухавку і так голосно затарабанив пальцями по письмовому столу, що Моніка Нільссон поглянула на нього, сердито звівши брови. Легко було помітити, що він глибоко поринув у власні думки. Оскільки Моніка взагалі перебувала в крайньому роздратуванні, вона вирішила не дозволяти собі зганяти серце на Хенрі.

Моніка Нільссон знала, що Блумквіст безперервно шушукається з Кортесом, Малін Ерікссон і Крістером Мальмом з приводу історії Саландер, а на них з Лоттою Карім звалилася вся чорна робота з підготовки наступного числа журналу, який, як пішла Еріка Бергер, залишився без справжнього керівництва. Про Малін, звичайно, нічого поганого не скажеш, але їй бракує навиків і тієї ваги, що мала Еріка Бергер. А Кортес ще просто хлопчисько.

Роздратування Моніки Нільссон було викликане не тим, що вона почувала себе обійденою і жадала взяти участь у їхніх справах — цього їй хотілося б в останню чергу. До її завдання входило збирати для «Міленіуму» відомості про діяльність уряду, Риксдагу і державних організацій. Робота їй подобалася, і вона знала її «від і до». Крім того, у неї була безліч інших обов'язків — вона вела щотижневу колонку в профспілковій газеті, займалася різною суспільною роботою для «Міжнародної амністії» і так далі. Тільки того їй і не вистачало, щоб виконувати обов'язки головного редактора «Міленіуму» і працювати як мінімум по дванадцять годин на день, жертвуючи вихідними і своїм вільним часом.

Разом з тим вона відчувала, що в «Міленіумі» щось змінилося. Журнал раптом зробився чужим. У чому саме річ, вона сказати не могла.

Мікаель Блумквіст поведився із звичайною безвідповідальністю, раз у раз вирушав у якісь таємничі поїздки і з'являвся на роботі, коли йому заманеться. Правда, він був співвласником «Міленіуму» і міг сам визначати, що йому робити, але все-таки і йому не завадило б виявити трохи більше дисциплінованості.

Крістер Малъм був другим співвласником, що залишився в журналі, проте чи був він на робочому місці, чи у відпустці, допомоги від нього було однаково мало. Він, поза всяким сумнівом, був талановитий і справлявся з керівництвом, коли Еріка зовсім не мала часу або їздила відпочивати, але при цьому в основному проводив у життя рішення, прийняті кимось іншим. Крістер був незамінний, коли справа торкалася графічного дизайну і презентацій, але абсолютно безпорадний, коли йшлося про планування журналу.

Моніка Нільссон насупила брови.

Ні, вона несправедлива. Дратувало її те, що ситуація в редакції якимсь чином змінилася — співробітники журналу більше не були єдиним цілим. Мікаель працював з Малін і Хенрі, а всі решта ніби були збоку. Ці троє утворили якесь внутрішнє коло, закривалися в кабінеті Еріки... тобто в кабінеті Малін, а вийшовши звідти, зберігали цілковиту мовчанку. За Еріки журнал завжди був дружним колективом. Моніка не розуміла, що сталося, але відчувала, що їй не довіряють.

Мікаель працював над матеріалом про Саландер, ні звуком не видаючи, про що там ідеться. Правда, нічого незвичайного в цьому не було. Свого часу він мовчав і про матеріал про Веннерстрьома — навіть Еріка нічого не знала, але цього разу в нього у довірених виявилися Малін і Хенрі.

Коротше кажучи, Моніка відчувала роздратування. Їй був потрібний відпочинок, тягнуло хоч на деякий час звідси вирватися. Вона побачила, що Хенрі Кортес натягує вельветовий піджак.

— Я ненадовго піду, — сказав він. — Передай, будь ласка, Малін, що мене не буде години дві.

— Що відбувається?

— Думаю, у мене наклеюється матеріал. Справді хороший матеріал. Про унітази. Я хочу дещо перевірити, але, якщо все зійдеться, у нас буде чудова стаття для червненого числа.

— Про унітази? — перепитала Моніка Нільссон, проводяючи його поглядом.

Еріка Бергер зціпила зуби і повільно опустила роздруківку статті про майбутній суд над Лісбет Саландер — маленької замітки у дві шпальти, призначеної для п'ятої сторінки з новинами про життя в країні. Був четвер, годинник показував 15.30. Вона пропрацювала в «СМП» дванадцять днів. Еріка з хвилину подивилася на текст, випнула губи, потім підняла слухавку і зателефонувала керівникові інформаційного відділу Андерсу Хольму.

— Доброго дня. Це Бергер. Ви не могли б знайти репортера Юханнеса Фріска і відразу ж прийти разом з ним до мене в кабінет?

Вона поклала слухавку і терпляче чекала, поки в скляній клітці з'явився Хольм, ведучи за собою Юханнеса Фріска. Еріка поглянула на годинник на руці.

— Двадцять дві, — сказала вона.

— Що? — спитав Хольм.

— Двадцять дві хвилини. Вам знадобилося двадцять дві хвилини, щоб устати з-за столу, пройти п'ятнадцять метрів до Юханнеса Фріска і приплестися разом з ним до мене.

— Ви не сказали, що це терміново. У мене досить багато справ.

— Я не говорила, що це не терміново. Я сказала вам прийти разом з Юханнесом Фріском до мене в кабінет. Я ска-

зала «відразу» і мала на увазі «відразу», а не увечері, чи наступного тижня, чи коли вам заманеться відірвати зад від стільця.

— Послухайте, я вважаю...

— Зачиніть двері.

Еріка почекала, поки Андерс Хольм зачинить позаду себе двері, тим часом мовчки його вивчаючи. Він, безперечно, дуже компетентний керівник інформаційного відділу, до його завдань входить слідкувати за тим, щоб сторінки «СМП» щодня заповнювалися правильним текстом — доступно складеним і розташованим у тому порядку, про який домовлялися на ранковій нараді. Відповідно, Андерс Хольм щодня жонглював колосальною кількістю робочих завдань і робив це, не впускаючи жодного м'яча.

Проблема з Андерсом Хольмом полягала в тому, що він послідовно ігнорував рішення, які приймала Еріка. Протягом двох тижнів вона намагалася знайти до нього підхід. Вона пробувала з ним люб'язно говорити, спробувала прямі накази, закликала його подумати ще раз самому — загалом, робила все для того, щоб він зрозумів, якою їй хочеться бачити газету.

Нічого не допомагало.

Текст, який вона відкидала в другій половині дня, все одно потрапляв до газети десь увечері, коли Еріка йшла додому. «У нас випала одна стаття, й утворилася дірка, яку мені довелося нашвидку заповнювати».

Заголовок, дати який розпорядилась Еріка, раптом забраковувався і замінювався чимось абсолютно іншим. Вибір не завжди виявлявся неправильним, але робився без консультації з нею. Демонстративно і з викликом.

Завжди йшлося про дрібниці. Редакційна нарада несподівано переносилася з 14.00 на 13.30, а її не інформували, і коли вона нарешті з'являлася, більшість рішень уже були прийняті. «Вибачте... я в поспіху забув вам повідомити».

Еріка Бергер ніяк не могла зрозуміти, чому Андерс Хольм зайняв щодо неї таку позицію, але вже переконалася, що ввічливі розмови і м'які догани на нього не діють. Еріка поки не залучала до обговорення цього питання інших співробітників редакції, намагаючись вирішити це питання між ними двома. Результату це не дало, тому настав час висловитися виразніше, цього разу у присутності співробітника Юханнеса Фріска, внаслідок чого зміст розмови неодмінно стане відомий усій редакції.

— Перше, що я зробила, почавши тут працювати, це сказала, що маю особливий інтерес до всього, що стосується Лісбет Саландер. Я пояснила, що хочу заздалегідь мати інформацію про всі плановані статті і маю намір переглядати й особисто давати добро на все, що буде публікуватися. Я нагадувала вам про це практично при кожній нагоді і востаннє на нараді минулої п'ятниці. Яка частина цієї інструкції залишилася вам незрозумілою?

— Всі плановані або віддані до друку тексти є в щоденній службовій записці в нашій інтра-мережі. Вони завжди пересилаються на ваш комп'ютер. Вас весь час інформують.

— Баляси з баляндрасами. Коли я сьогодні вранці отримала «СМП» в поштову скриньку, там на найкращому місці для новин були три шпальти про Саландер і розвиток ситуації навколо Сталлархольма.

— Це текст Маргарети Оррінг. Вона працює у нас поза штатно і віддала статтю лише вчора близько сьомої години вечора.

— Маргарета Оррінг зателефонувала з пропозицією написати цю статтю об одинадцятій ранку. Ви схвалили її ідею і доручили їй працювати над статтею десь о пів на дванадцятку. А на нараді о другій годині ви ні словом про це не обмовилися.

— Ці відомості є в щоденній службовій записці.

— Невже? Там значиться ось що: «Маргарета Оррінг, інтерв'ю з прокурором Мартіною Франссон. Тема: виявлення наркотиків у Сьодертельє».

— Основним матеріалом і було інтерв'ю з Мартіною Франссон з приводу конфіскації анаболічних стероїдів, у зв'язку з чим затримали потенційного покупця із «Свавельшьо МК».

— Саме так. А в службовій записці немає ні слова про «Свавельшьо МК» або про те, що інтерв'ю торкатиметься Марге Лундіна і Сталлархольма і тим самим розслідування справи Лісбет Саландер.

— Я припускаю, що це з'ясувалося по ходу інтерв'ю...

— Андерсе, я не можу зрозуміти чому, але ви брешете мені прямо в очі. Я розмовляла з Маргаретою Оррінг, автором статті. Вона чітко пояснила вам, про що планується інтерв'ю.

— Мені шкода, але я не зрозумів, що фокус буде на Саландер. А текст я отримав пізно ввечері. Що ж мені було робити? Знімати весь матеріал? Оррінг подала хороший текст.

— Тут ми сходимося. Текст чудовий. Тим самим це вже ваша третя брехня приблизно за три хвилини. Оррінг подала текст о п'ятнадцятій годині двадцять хвилин, тобто задовго до того, як я близько шостої години пішла додому.

— Бергер, мені не подобається ваш тон.

— Чудово. В такому разі можу вам повідомити, що не схвалюю ні вашого тону, ні ухилинь, ані брехні.

— Це звучить так, ніби ви підозрюєте, що я владную проти вас якусь змову.

— Ви так і не відповіли на моє запитання. І друге: сьогодні у мене на письмовому столі з'являється текст Юханнеса Фріска. Я не пам'ятаю, щоб ми обговорювали його на нараді о другій годині. Як могло статися, що один з наших співробітників цілий день працює над матеріалом про Саландер, а мені про це нічого не відомо?

Юханнес Фріск засовався, але розсудливо не промовив ані звуку.

— Значить, так. Ми робимо газету, і цілком природно, що є сотні текстів, про які вам невідомо. У нас в «СМП» існує певний порядок, до якого всі повинні пристосовуватись. У мене немає ні часу, ні можливості розбиратися з деякими текстами особливим чином.

— Я не просила вас розбиратися особливим чином з деякими текстами. Я вимагала, щоб, по-перше, мене інформували про все, що зачіпає справу Саландер, і по-друге, щоб без мого схвалення на цю тему нічого не публікувалося. Запитую ще раз, яка частина цієї інструкції вам незрозуміла?

Андерс Хольм зітхнув, прибравши мученицького вигляду.

— Гаразд, — сказала Еріка Бергер. — Тоді я висловлюся ще ясніше. Я не маю наміру займатися з вами подібними розбірками. Подивимося, чи зрозумієте ви ось таку думку. Якщо подібне повториться ще раз, я зніму вас із посади керівника інформаційного відділу. Це буде як грім серед ясного неба,

і підніметься грандіозний галас, але потім вам доведеться сидіти і редагувати сімейну сторінку, сторінку з коміксами або щось подібне. Я не терпітиму на посаді керівника інформаційного відділу людини, на яку не можу покластися, людини, яка не йде на співпрацю і не виконує моїх розпоряджень. Ви мене зрозуміли?

Андерс Хольм розвів руками, даючи зрозуміти, що вважає звинувачення Еріки Бергер безпідставними.

— Ви мене зрозуміли? Так чи ні?

— Я чую, що ви кажете.

— Я запитала, чи розумієте ви мене. Так чи ні?

— Невже ви справді думаете, що у вас це пройде? Газета виходить, тому що я й інші гвинтики механізму працюємо на знос. Правління буде...

— Правління зробить, як я скажу. Я тут для того, щоб відновити газету. У мене є чітко сформульоване завдання, яке детально обговорювалось, і мені дано право робити далекосяжні редакційні перестановки на рівні керівників. Якщо я захочу, то можу позбавлятися мертвечини і привносити нову кров. А ви, Хольме, усе більше починаєте мені здаватися мертвечиною.

Вона замовкла. Андерс Хольм зустрівся з нею поглядом. Він був у нестямі.

— Це все, — сказала Еріка Бергер. — Я пропоную вам гарненько подумати над тим, про що ми сьогодні поговорили.

— Я не маю наміру...

— Це ваше право. Все. Ви вільні.

Він розвернувся і покинув скляну клітку. Еріка побачила, як він іде через редакційну залу в напрямку до кімнати, де п'ють каву. Юханнес Фріск підвівся з наміром піти слідом.

— Юханнесе, вас я поки не відпускала. Сядьте.

Вона взяла його статтю і ще раз пробігла її очима.

— Наскільки я розумію, ви працюєте тут тимчасово.

— Так. Я пропрацював п'ять місяців, і зараз іде останній тиждень.

— Скільки вам років?

— Двадцять сім.

— Я шкодую, що ви попали на сварку між мною і Хольмом. Розкажіть про цей матеріал.

— Сьогодні вранці до мене надійшли відомості, і я поділився ними з Хольмом. Він сказав, щоб я зайнявся цим питанням.

— Гаразд. Тут говориться про те, що поліція перевіряє, чи замішана Лісбет Саландер у торгівлі анаболічними стероїдами. Цей матеріал якось пов'язаний з учорашньою статтею із Сьодертельє, де теж знайшли анаболіки?

— Наскільки мені відомо, ні. Ця історія з анаболіками має стосунок до її контактів з боксером. З Паоло Роберто і його знайомими.

— Хіба Паоло Роберто займається анаболіками?

— Що? Ні, звичайно, ні. Йдеться в основному про боксерське середовище. Саландер займається боксом в одному з клубів району Сьодер, де товчуться різні темні особи. Але це точка зору поліції, а не моя. У них там десь виникла думка, що Саландер може бути замішана в торгівлю анаболіками.

— Значить, у матеріалі немає жодної реальної основи, а це швидше чутки?

— Те, що поліція розглядає таку можливість, не чутки. Мають рацію вони чи ні, мені невідомо.

— Гаразд, Юханнесе. Я хочу, щоб ви розуміли — те, що я зараз з вами обговорюю, ніяк не пов'язане з моїми стосунками з Андерсом Хольмом. Я вважаю вас чудовим журналістом. Ви добре пишете і вмієте виділяти важливі деталі. Інакше кажучи, стаття хороша. Проблема лише в тому, що я не вірю в її зміст.

— Запевняю вас, там усе правильно.

— Я поясню вам, чому стаття помилкова в корені. Звідки надійшли відомості?

— З джерела в поліції.

— Від кого саме?

Юханнес Фріск завагався — суто автоматично. Як і будь-який журналіст у світі, він не хотів видавати своє джерело. З другого боку, Еріка Бергер була головним редактором і, таким чином, однією з небагатьох людей, хто мав право вимагати від нього такої інформації.

— Від поліцейського з відділу боротьби з насильницькими злочинами, його звать Ханс Фасте.

— Хто кому телефонував: він вам чи ви йому?

— Він телефонував мені.

Еріка Бергер кивнула.

— Чому, як ви думаєте, він вирішив вам зателефонувати?

— Я кілька разів брав у нього інтерв'ю під час розшуків Саландер. Він знає, хто я такий.

— І він знає, що вам двадцять сім років, що ви тимчасовий співробітник і вас можна використати, якщо йому треба опублікувати інформацію, якою хоче поділитися прокурор.

— Так, я все це розумію. Але до мене надійшов сигнал із слідчого відділу поліції, я поїхав, попив каву з Фасте, і він ви-

дав мені інформацію. Процитований він точно. Як же я мав учинити?

— Я впевнена, що ви все процитували точно. Далі повинно було статися таке: ви несете інформацію Андерсові Хольму, який іде до мене в кабінет, пояснює ситуацію, і ми разом вирішуємо, як нам бути.

— Розумію. Але я...

— Ви передали матеріал Хольму, який є керівником інформаційного відділу. І діяли правильно. Порушив ланцюжок Хольм. Але давайте проаналізуємо ваш текст. По-перше, чому Фасте хоче, щоб ця інформація просочилася в пресу?

Юханнес Фріск знизав плечима.

— Ви не знаєте чи вам однаково?

— Я не знаю.

— Гаразд. Якщо я стверджуватиму, що весь матеріал брехня і Саландер не має жодного стосунку до анаболічних стероїдів, що ви на це скажете?

— Довести протилежне я не можу.

— Саме так. Значить, ви вважаєте, що треба публікувати матеріал, який, можливо, не відповідає дійсності, лише тому, що ми не маємо доказів протилежного?

— Ні, як журналісти ми маємо за це відповідати. Але ж нам завжди доводиться балансувати. Ми ж не можемо відмовлятися від публікації, маючи джерело, яке висловлює якісь твердження.

— Філософія. Ми можемо запитати, чому джерело хоче опублікувати конкретну інформацію. Дозвольте пояснити вам, чому я розпорядилася, щоб уся інформація про Саландер проходила через мій письмовий стіл. Річ у тім, що в мене є стільки відомостей на цю тему, як ні в кого іншого в «СМП». Юри-

дична редакція в курсі того, що я володію подібними знаннями і позбавлена можливості ними ділитися. «Міленіум» публікуватиме матеріал, який я, згідно з контрактом, не маю права розголошувати в «СМП», незважаючи на те що я тут працюю. Інформацію я отримала, будучи головним редактором «Міленіуму», і зараз перебуваю між двох стільців. Ви розумієте, що я маю на увазі?

— Так.

— І мої відомості з «Міленіуму» дозволяють мені категорично стверджувати, що цей матеріал — брехня, мета якої — нашкодити Лісбет Саландер напередодні судового процесу.

— Нашкодити Лісбет Саландер важко, враховуючи вже зроблені викриття...

— Ці викриття в основному будуються на брехні і спотворенні фактів. Ханс Фасте — одне з головних джерел тверджень про те, що Лісбет Саландер психічно ненормальна і схильна до насильства лесбіянка, що захоплюється сатанізмом і нетрадиційним сексом. ЗМІ купилися на кампанію Фасте просто тому, що джерело здавалося їм серйозним, а писати про секс завжди захоплює. Тепер же він гне й далі свою лінію під новим кутом, прагнучи ще більше зганьбити Лісбет Саландер в очах громадськості, і хоче, щоб «СМП» йому в цьому сприяла. Даруйте, але, поки я тут, цьому не бути.

— Я розумію.

— Правда? Чудово. Тоді я можу підсумувати сказане однією фразою. До обов'язків журналіста входить ставити під сумнів і критично оцінювати — не просто повторювати — твердження, хоч з якого б високопоставленого джерела в державних структурах вони виходили. Пишете ви чудово, але цей

талант цілковито знецінюється, якщо ви забуваєте про посадову інструкцію.

— Еге ж.

— Я збираюся зняти цю статтю.

— Гарзд.

— Вона не тягне. Я не довіряю її змісту.

— Зрозуміло.

— Це не означає, що я не довіряю вам.

— Дякую.

— Тому я збираюся відправити вас назад на робоче місце і запропонувати вам нове завдання.

— Он як?

— Це пов'язано з моїм контрактом з «Міленіумом». За його умовами я не можу розголошувати те, що знаю про справу Саландер. Разом з тим я — головний редактор газети, яка ризикує добряче забуксувати, оскільки не володіє наявною у мене інформацією.

— Гм.

— А цього допускати не можна. Ситуація просто унікальна і стосується виключно Саландер. Тому я вирішила вибрати журналіста, якому допомагати рухатися в правильному напрямі, щоб публікація «Міленіуму» не заскочила нас зненацька.

— А ви думаєте, що «Міленіум» опублікує про Саландер щось несподіване?

— Я не думаю, я знаю. «Міленіум» притримує гарячі новини, які перевернуть усю історію Саландер, і я просто не тямлюсь через те, що не можу дати цьому матеріалу хід. Проте робити нічого.

— Але ви стверджуєте, що знімаєте мій текст, бо знаєте, що він не відповідає... Тим самим ви вже сказали, що в матеріалі є щось таке, чого не помітили всі інші журналісти.

— Точно.

— Вибачте, але важко повірити в те, що всі ЗМІ Швеції попали в таку пастку...

— Лісбет Саландер стала об'єктом кампанії в ЗМІ. В такому разі звичайні правила перестають діяти, і на сторінки газет може потрапити абищо.

— Тобто ви хочете сказати, що Саландер зовсім не така, якою її зображують.

— Спробуйте уявити собі, що вона не винна в тому, в чому її звинувачують, що її образ, створений пресою, чистісінька нісенітниця і що тут задіяні зовсім інші сили, ніж ті, про які нам поки відомо.

— Ви стверджуєте, що справа стоїть саме так?

Еріка Бергер кивнула.

— І отже, те, що я намагався опублікувати, є просто продовженням кампанії проти неї.

— Саме так.

— Але ви не можете розповісти, в чому тут річ?

— Не можу.

Юханнес Фріск почухав потилицю. Еріка Бергер чекала, поки він усе обдумає.

— Гаразд... що я повинен робити?

— Повертайтеся на своє робоче місце і починайте думати над іншою версією. Не кваптеся, але я хочу мати можливість безпосередньо перед початком судового процесу опублікувати великий матеріал — хай навіть на цілий розворот, — де б детально розбиралася правомірність усіх твер-

джень, висловлених на адресу Лісбет Саландер. Почніть з того, що прочитайте всі газетні статті і складіть перелік того, що про неї говорилося, і розбирайтеся з кожним твердженням окремо.

— Ага...

— Думайте як журналіст. Перевіряйте, хто поширює відомості, чому і в чиїх інтересах.

— Але на початок суду мене в «СМП», напевно, вже не буде. Як я вже говорив, це мій останній тиждень.

Еріка відкрила пластикову папку в шухляді письмового столу і поклала перед Юханнесом Фріском папір.

— Я вже продовжила термін вашої роботи на три місяці. Ви допрацьовуєте тиждень на колишній посаді, а в понеділок приходите сюди.

— Ага...

— Якщо, звичайно, хочете співпрацювати й далі з «СМП».

— Зрозуміло.

— У вас буде контракт на виконання пошукової роботи, що виходить за межі звичайної редакційної діяльності. Підпорядковуватися будете безпосередньо мені. Далі ви збиратимете для «СМП» матеріал про процес над Саландер.

— Керівникові інформаційного відділу це не сподобається.

— З приводу Хольма не хвилюйтеся. Я вже поговорила з керівником юридичної редакції і домовилася, так що проблем не виникне. Але ви будете проводити пошук на задньому плані, а не для зведень новин. Так піде?

— Супер.

— От і чудово... тоді все. До зустрічі в понеділок.

Еріка провела його із скляної клітки. Підвівши погляд, вона побачила, що з другого боку центральної стійки за нею спостерігає Андерс Хольм. Він одразу опустив очі, вдаючи, що не дивиться на неї.

Розділ 11

П'ятниця, 13 травня —

субота, 14 травня

Мікаель Блумквіст ретельно перевіряв, чи за ним не стежать, коли прямував у п'ятницю вранці з редакції «Міленіуму» до старого будинку Лісбет Саландер на Лундагатан. Його чекала поїздка до Гетеборга для зустрічі з Ідрісом Хіді. Слід було організувати надійний транспорт, за допомогою якого він зміг би виїхати непоміченим, не залишивши жодних слідів. З огляду на здоровий глузд Мікаель відкинув потяг, бо не хотів використовувати кредитну картку. Зазвичай він позичав машину в Еріки Бергер, проте цієї можливості тепер він не мав. Добре було б попросити Хенрі Кортеса чи будь-кого іншого взяти машину напрокат, але в цьому випадку залишилися б сліди в документах.

Зрештою йому спало на думку геніальне рішення. Взявши досить велику суму грошей, зняту через банкомат на Гьотгатан, він дійшов до старого будинку Лісбет, біля якого з березня стояла її покинута темно-червона «Хонда». Дверцята він відчинив ключами самої власниці. Перевіривши прилади і переконавшись, що бензину не менш як півбака, Мікаель рушив з місця і через міст Лільехольмсбрун поїхав у напрямі дороги €4.

О 14.50 він припаркувався в Гетеборзі, неподалік від Аве-ню, потім підобідав у першому-ліпшому кафе. О 16.10 він сів у трамвай, що йшов у Ангеред, і доїхав до центру. На пошуки адреси, за якою мешкав Ідріс Хіді, пішло ще хвилин двадцять, тож Мікаель запізнився на зустріч приблизно на десять хвилин.

Ідріс Хіді кульгав. Він відчинив двері, потис Мікаелю Блумквісту руку й запросив його до по-спартанськи облаштованої вітальні. На комоді, біля столу, за який він запропонував Мікаелю сісти, стояла дюжина фотографій у рамочках. Мікаель почав їх роздивлятися.

— Моя родина, — сказав Ідріс Хіді.

Говорив господар будинку з сильним акцентом, і Мікаель подумав, що він не зміг би пройти запропонований Народною партією мовний тест.

— Це ваші брати?

— Двох моїх братів (вони крайні ліворуч) убив Саддам у вісімдесяти роки, і батька також (він у центрі). Двох дядьків Саддам убив у дев'яностих. Мама померла в двохтисячному році. Мої три сестри живі. Вони живуть за кордоном. Дві — в Сирії, а молодша сестра — в Мадриді.

Мікаель кивнув. Ідріс Хіді налив йому каву по-турецьки.

— Курдо Баксі передавав вам привіт.

Ідріс Хіді кивнув.

— Він пояснив вам, що мені треба?

— Курдо лише сказав, що ви хочете запропонувати мені роботу, але яку саме, не уточнив. Дозвольте мені відразу попередити, що я не виконую роботу, в якій є що-небудь проти-законне. Я не можу собі дозволити бути замішаним у чомусь такому.

— У моїй пропозиції немає нічого протизаконного, але вона вельми незвичайна. Сама робота триватиме приблизно два тижні, і завдання має виконуватися щодня. З другого боку, воно займе приблизно хвилину вашого часу на день. За це я готовий платити вам тисячу крон на тиждень. Гроші ви отримуєте просто в руки, вони з моєї кишені і через податкові інстанції не проводимуться.

— Зрозуміло. Що я маю робити?

— Ви працюєте прибиральником у Сальгрєнській лікарні.

Ідріс Хіді знову кивнув.

— Одне з ваших робочих завдань полягає в тому, аби щодня — або, якщо я правильно зрозумів, шість днів на тиждень — прибирати в коридорі 11-С, розташованому у відділенні інтенсивної терапії.

Ідріс Хіді підтвердив і це.

— Я хочу, щоб ви зробили таке.

Мікаель Блумквіст схилився над столом і виклав суть своєї справи.

Прокурор Ріхард Екстрьом задумливо розглядав відвідувача. У того було зморшкувате обличчя, обрамлене коротким сивим волоссям. З комісаром Георгом Нюстрьомом він зустрічався втретє. Вперше той завітав до нього відразу після вбивства Залаченка і пред'явив посвідчення, яке підтверджувало, що він працює для ДПУ/Без. Між ними відбулася досить тривала розмова, що велася півголосом.

— Важливо, щоб ви розуміли: я в жодному разі не намагаюся вплинути на те, як ви вирішите діяти або як вам слід виконувати ваші обов'язки, — сказав Нюстрьом.

Екстрьом кивнув.

— Підкреслюю: ви ні за яких обставин не повинні розголушувати отриману від мене інформацію.

— Зрозуміло, — відповів Екстрьом.

Сказати по правді, він до пуття нічого не зрозумів, але ставити надто багато запитань і виглядати ідіотом йому не хотілося. Він уловив, що справа Залаченка потребує якнайбільшої обережності і що візити Нюстрьома мають зовсім неформальний характер, проте погоджені з високопоставленими особами зі Служби державної безпеки.

— Йдеться про життя людей, — уже під час першого візиту пояснив Нюстрьом. — На все, що стосується правди про справу Залаченка, Службою безпеки накладено гриф секретності. Я можу підтвердити, що він є колишнім агентом радянської військової розвідки, що перебіг до нас і був однією з ключових фігур в агресивних планах росіян проти Західної Європи в сімдесяті роки.

— Еге ж... те саме стверджує і Мікаель Блумквіст.

— Тут Мікаель Блумквіст цілком має рацію. Він — журналіст і натрапив на одну з найсекретніших справ шведської оборони за всю історію.

— Він виступить з публікацією.

— Авжеж. Він представляє ЗМІ з усіма їх плюсами й мінусами. У нас демократія, тож ми, звісно, не можемо впливати на те, що пише преса. Мінусом у цьому випадку є те, що Блумквіст знає лише частину правди про Залаченка і багато з його відомостей помилкові.

— Зрозуміло.

— Блумквіст не розуміє, що у разі, якщо правда про Залаченка стане відома, росіяни зможуть визначити багатьох на-

ших інформаторів і помічників у Росії. Це означає, що людям, які ризикують життям заради демократії, загрожуватиме смерть.

— Але ж хіба в Росії тепер не демократія? Я хочу сказати, що зараз же не часи комуністів...

— Це все ілюзії. Йдеться про людей, винних у шпигунстві проти Росії, — а в світі не існує такого режиму, який би з цим змирився, нехай навіть за давністю років. І деякі з цих джерел як і раніше діють...

Таких агентів не існувало, але прокурор Екстрьом не міг про це знати. Йому доводилося вірити Нюстрьому на слово. А ще він, сам того не бажаючи, відчув, що його дуже тішить ця неформальна втаємниченість у найбільш засекречені відомості. Його дещо здивувало те, що шведська Служба безпеки так глибоко зуміла проникнути в Росію, як натякав Нюстрьом, і він розумів, що подібну інформацію в жодному разі не можна поширювати.

— Мені доручили зв'язатися з вами лише після того, як ми вас ретельно перевірили, — сказав Нюстрьом.

Спокушаючи, завжди необхідно намацати слабкі сторони людини. Слабкістю прокурора Екстрьома була переконаність у власній значущості, тож, як і всі інші люди, він, звісно, цінував лестощі. Важливо, щоб він відчув, що належить до кола обраних.

— І ми констатували, що ви — людина, якій вельми довіряють у поліції... і, зрозуміло, в урядових колах, — додав Нюстрьом.

Було видно, що Екстрьом задоволений. Інформація про те, що дехто з людей в уряді відчуває до нього довіру, нехай навіть таку невизначену, давала привід для висновку, що він може

розраховувати на винагороду, якщо правильно розіграє свої карти. Добрий знак щодо подальшої кар'єри.

— Певна річ... І чого ви, власне, хочете?

— Простіше кажучи, моє завдання полягає в тому, щоб якнайделікатніше забезпечити вас інформацією. Ви, очевидно, розумієте, як неймовірно ускладнилася вся ця історія. З одного боку, в повній відповідності із законом проводиться попереднє слідство, і головна відповідальність лежить на вас. Ніхто... ні уряд, ні Служба державної безпеки, ні будь-хто інший не має права втручатися у ваші дії. Ваша робота полягає в тому, щоб дійти до правди і притягнути винних до відповідальності. Це одна з найважливіших функцій у правовій державі.

Екстрьом кивнув.

— З другого боку, якщо вся правда про Залаченка вийде назовні, це вилетіть в національну катастрофу абсолютно неймовірного масштабу.

— І в чому ж полягає мета вашого візиту?

— По-перше, моє завдання — попередити вас про делікатність існуючого становища. Здається, Швеція не була в такій важкій ситуації з часів Другої світової війни. Можна сказати, що доля Швеції в певному сенсі зараз у ваших руках.

— Хто ваш начальник?

— Шкода, але я не маю права розкривати імена людей, які мають стосунок до цієї справи. Але запевняю вас: мене інструктували на найвищому рівні.

О Господи... Він діє за наказом уряду. Але озвучувати це не можна, інакше вибухне національна катастрофа.

Нюстрьом побачив: Екстрьом проковтнув наживку.

— Зате я маю право допомогти вам інформацією. Мені надано надзвичайно широкі повноваження, і я можу, на власний розсуд, посвячувати вас у матеріал, який належить до найсекретніших у нашій країні.

— Он воно що.

— Це означає, що раптом у вас виникнуть запитання, чого б вони не стосувалися, вам слід звертатися до мене. Ви не повинні розмовляти ні з ким іншим зі Служби безпеки, окрім мене. Мені доручено стати вашим гідом у цьому лабіринті, і якщо виникне загроза зіткнення інтересів, ми з вами повинні шукати рішення спільними зусиллями.

— Так, звісно. В такому разі не можу не висловити вам і вашим колегам вдячність за готовність пом'якшити мою ситуацію.

— Ми хочемо, щоб судовий процес, незважаючи на всю складність ситуації, все-таки відбувся.

— Добре. Запевняю вас, що буду надзвичайно делікатним. Адже мені не вперше доводиться мати справу із засекреченою інформацією.

— Так, нам це чудово відомо.

В Екстрьома виникло безліч запитань, які Нюстрьом ретельно занотував, а потім постарався, по можливості, на них відповісти. Під час третього візиту Екстрьому належало отримати відповіді ще на декілька поставлених ним питань, і головним з них було питання про те, що насправді являє собою звіт Бйорка від 1991 року.

— Це проблема, — сказав Нюстрьом.

Було видно, що він дуже заклопотаний.

— Спершу я, мабуть, поясню, що з тієї миті, як цей звіт сплив на поверхню, у нас майже цілодобово працювала аналі-

тична група, яка намагалася з'ясувати, що саме сталося. Зараз ми вже близькі до того, щоб зробити висновки. І вони вкрай неприємні.

— Це легко зрозуміти — адже звіт стверджує, що Служба державної безпеки вступила в змову з психіатром Петером Телебор'яном з метою помістити Лісбет Саландер до психіатричної лікарні.

— Якби все було так просто, — ледь посміхнувшись, сказав Нюстрьом.

— Просто?

— Авжеж. Якби все було саме так, жодної складності не виникло б. Це означало б, що вчинено злочин, який тягне за собою порушення кримінальної справи. Проблема ж полягає в тому, що цей звіт не відповідає документам, які є в нашому архіві.

— Що ви маєте на увазі?

Нюстрьом дістав і розгорнув синю папку.

— У мене тут справжній звіт, написаний Гуннаром Бйорком у дев'яносто першому році. Тут також є оригінали листування між ним і Телебор'яном, що зберігаються в нашому архіві. Проблема в тому, що ці дві версії не збігаються.

— Поясніть.

— Як на лихо, Бйорк узяв і повісився. Ми припускаємо, що це пов'язано з розкриттям його сексуальних ескапад. «Міленіум» мав намір надати справі розголосу, і це довело його до такого відчаю, що він вирішив за краще накласти на себе руки.

— Так...

— В оригіналі звіт — це розслідування спроби Лісбет Саландер убити батька, Олександра Залаченка, за допомогою

саморобної запалювальної бомби. Перші тридцять сторінок розслідування, виявлені Блумквістом, відповідають оригіналу. В них немає нічого особливого. Розбіжності виникають лише на сторінці тридцять три, де Бйорк робить висновки і дає рекомендації.

— Як це?

— В оригінальній версії Бйорк дає п'ять чітких рекомендацій. Нам немає необхідності приховувати, що йдеться про замовчання справи Залаченка в ЗМІ тощо. Бйорк пропонує, аби реабілітація Залаченка — адже він отримав важкі опіки — відбувалася за кордоном. І так далі. Він пропонує також надати Лісбет Саландер якнайкраще психіатричне лікування.

— Он як...

— Проблема в тому, що до деяких пропозицій було внесено ледь помітні зміни. На сторінці тридцять чотири є абзац, де Бйорк нібито пропонує визнати Саландер психічно хворою, аби її словам не довіряли, якщо хто-небудь почне запитувати її про Залаченка.

— А в оригінальному звіті цього твердження немає?

— Авжеж. Гуннар Бйорк ніколи такого не пропонував. Це до того ж було б протизаконно. Він пропонував, аби її направили на лікування, якого вона дійсно потребувала. У копії Блумквіста це перетворилося на змову.

— Можу я прочитати оригінал?

— Будь ласка. Щоправда, я мушу потім забрати звіт з собою. Але перш ніж ви його прочитаєте, дозвольте звернути вашу увагу на додаток з подальшим листуванням між Бйорком і Телебор'яном. Воно майже повністю сфабриковане. Тут ідеться вже не про дрібні зміни, а про грубі фальсифікації.

— Про фальсифікації?

— Гадаю, в цьому випадку це єдине відповідне слово. Оригінал свідчить, що суд доручив Петеру Телебор'яну провести судово-психіатричну експертизу Лісбет Саландер. Нічого дивного в цьому немає. Лісбет Саландер у дванадцять років спробувала вбити батька за допомогою запалювальної бомби; було б дивно, якби її не піддали психіатричній експертизі.

— Цілком справедливо.

— Якби тоді прокурором були ви, гадаю, ви теж вимагали б соціального і психіатричного обстеження.

— Безсумнівно.

— Телебор'ян був на той час відомим і шанованим дитячим психіатром, а до того ж мав досвід роботи в правовій медицині. Отримавши завдання, він провів цілком нормальне обстеження і дійшов висновку, що Лісбет Саландер психічно хвора... я, мабуть, не вдаватимуся до професійної термінології?

— Гарзд...

— Телебор'ян повідомив про це в звіті, який надіслав Бйорку, а той подав його в суді, де було прийнято рішення, що Саландер слід помістити до лікарні Святого Стефана.

— Зрозуміло.

— У версії Блумквіста експертиза, проведена Телебор'яном, повністю відсутня. Замість цього там є листування між Бйорком і Телебор'яном, в якому Бйорк інструктує його з приводу фальсифікації психіатричного обстеження.

— Ви вважаєте, що це фальшивка?

— Поза всяким сумнівом.

— Але хто може бути зацікавлений у такій фальсифікації? Нюстрьом відклав звіт і нахмурих брови.

— Ви підійшли до головного питання.

— І відповіддю буде?..

— Ми не знаємо. Саме над цим питанням і б'ється наша аналітична група.

— Чи може бути, що все це плід фантазії Блумквіста?

Нюстрьом засміявся.

— Ну, ми теж спершу так подумали. Проте ми вважаємо, що ні. Ми вважаємо, що фальсифікація була зроблена давно, можливо, майже одночасно з написанням оригінального звіту.

— Он як?

— І це приводить до невтішних висновків. Автор фальшивки був цілковито в курсі справи. І крім того, він мав доступ до друкарської машинки, якою користувався Гуннар Бйорк.

— Ви хочете сказати...

— Ми не знаємо, де саме Бйорк писав звіт. Він міг користуватися машинкою вдома, чи на роботі, чи ще десь. Можна припустити два варіанти: або автор фальшивки працював у психіатрії чи судовій медицині і цілеспрямовано прагнув зганьбити Телебор'яна, або фальшивку зовсім з іншою метою виготовив хтось у надрах Служби державної безпеки.

— Навіщо?

— Справа відбувалася в дев'яносто першому році. Це міг бути хтось із російських агентів у ДПУ/Без, що вистежив Залаченка. Така можливість змушує нас зараз переглядати величезну кількість старих персональних справ.

— Але якщо КДБ дізнався... тоді б усе вийшло назовні вже давно.

— Правильно міркуєте. Проте не забудьте, що саме в той час розпався Радянський Союз і КДБ розпустили. Що у них

зірвалося, ми не знаємо. Можливо, операцію спланували, але відсунули на безрік. КДБ завжди відрізнявся умінням фальсифікувати документи і поширювати дезінформацію.

— Але що ставив собі за мету КДБ такою фальсифікацією...

— Цього ми теж не знаємо. Метою, очевидно, могло бути прагнення зганьбити шведський уряд.

Екстрьом ущипнув себе за нижню губу.

— Отже, ви говорите, що медичний огляд Саландер вірний?

— О так. Безсумнівно. Якщо висловитися неофіційно, Саландер абсолютно божевільна. Можете бути впевнені, в закриту лікарню її відправили цілком справедливо.

— Унітази, — з сумнівом мовила виконуюча обов'язки головного редактора Малін Ерікссон. Судячи з голосу, їй явно здавалося, що Хенрі Кортес її розігрує.

— Унітази, — кивнувши, повторив Хенрі Кортес.

— Ти хочеш опублікувати статтю про унітази? У «Міленіумі»?

Моніка Нільссон раптом недоречно розреготалася. Вона бачила, як він з погано приховуваним ентузіазмом прямував на п'ятничну нараду — в ньому легко було розпізнати журналіста, що вже підготував матеріал.

— Добре, поясни.

— Все дуже просто, — сказав Хенрі Кортес. — Найбільша галузь промисловості Швеції — будівництво. Цю галузь практично неможливо перемістити за кордон, хоча компанія «Сканска» і вдає, що має в Лондоні офіс і таке інше. Будувати будинки все одно доводиться в Швеції.

— Так, але в цьому немає нічого нового.

— Звичайно. Але частково новим є те, що будівельна галузь на пару світлових років відстає від решти промисловості Швеції щодо конкурентоспроможності та ефективності. Якби компанія «Вольво» виробляла так автомобілі, то нова модель коштувала б близько одного або двох мільйонів крон за машину. Для будь-якої нормальної галузі головне — зниження собівартості. Для будівництва ж — навпаки. Їм начхати на зменшення собівартості, унаслідок чого ціна за квадратний метр збільшується, і держава субсидує їх з податкових коштів, щоб ціна остаточно не зашкалила.

— То хіба тут є якийсь матеріал?

— Чекай. Це складно. Якби, наприклад, розвиток ціноутворення на гамбургери з сімдесятих років ішов аналогічно, бігмак коштував би близько ста п'ятдесяти крон або й більше. Не хочу навіть думати про те, скільки б довелося заплатити за нього з картоплею і колою, але моєї зарплати в «Міленіумі» надовго, здається б, не вистачило. Скільки з тих, що сидять за цим столом, пішло б у «Макдоналдс» купувати гамбургери по сотні?

Всі промовчали.

— Логічно. А коли «Нордік констракшн компані»¹ нашвидку споруджує декілька блокових коробок у районі Госхага на острові Лідінге, вона бере за трикімнатну квартиру по десять чи дванадцять тисяч крон на місяць. Чи багато хто з вас викладе таку суму?

— Мені це не по кишені, — сказала Моніка Нільссон.

¹ Одна з провідних компаній Північних країн у галузі будівництва і нерухомості.

— Так. Але ти вже мешкаєш у двокімнатній квартирі, яку тобі двадцять років тому купив батько, і якщо захочеш її продати, то отримаєш близько півтора мільйона. А що робити двадцятирічним, які хочуть з'їхати від батьків? Для них це надто дорого. Отже, вони винаймають житло або залишаються сидіти з матусею до самого виходу на пенсію.

— При чому тут унітази? — поцікавився Крістер Мальм.

— Я зараз до цього підійду. Питання в тому, чому житло так з біса дорого коштує? Та тому, що ті, хто замовляє будинки, не знають, як це треба робити. Простіше кажучи, житлово-комунальне підприємство дзвонить будівельній компанії, типу «Сканска», повідомляє, що хоче замовити сто квартир, і запитує, скільки це коштуватиме. «Сканска» все обраховує і дає відповідь, що це стане, скажімо, в п'ятсот мільйонів крон. Відповідно, ціна квадратного метра виявиться близько ікс крон, і в'їхати в квартиру коштуватиме десять штук. До «Макдоналдса», зрештою, можна не ходити, але жити десь треба в будь-якому разі, отже, тобі доведеться платити, скільки скажуть.

— Хенрі, дорогий... ближче до справи.

— Але ж це і є справа. Чому вселитися в страхітливий будинки в районі Хаммарбюхамнен коштує десять штук? Та тому, що будівельним фірмам байдуже до зниження собівартості. Клієнт однаково заплатить. Значну частину вартості складають витрати на будматеріали. Торгівля будматеріалами здійснюється через оптовиків, які призначають власні ціни. Оскільки жодної справжньої конкуренції немає, одна ванна коштує в Швеції п'ять тисяч крон. Та ж ванна, від того ж виробника коштує в Німеччині дві тисячі крон. Жодною розумною додатковою вартістю різницю в ціні не пояснити.

— Гарзд.

— Дещо про це можна прочитати в звіті урядової комісії, що займалася питаннями вартості будівництва наприкінці дев'яностих років. Відтоді мало що змінилося. Жодних переговорів про невідповідність ціноутворення з будівельними фірмами не проводиться. Замовники покійно оплачують вартість, і кінець кінцем увесь тягар витрат лягає на плечі мешканців або платників податків.

— Хенрі, унітази?

— Те незначне, що поліпшилося від часів Комісії з вартості будівництва, сталося на місцевому рівні, переважно за межами Стокгольма. Існують замовники, яким набридли високі ціни на житло. Типовий приклад — компанія «Карлскрунахем», яка будує дешевше за всіх інших, просто купуючи матеріали самостійно. Крім того, в справу втрутилася торговельна компанія «Свенск Хандель». Вони вважають ціни на будматеріали просто шаленими і намагаються полегшити замовникам отримання аналогічної, але дешевшої продукції. Це призвело до невеликого конфлікту на будівельній виставці в Ельвшьо рік тому. Компанія «Свенск Хандель» привезла туди хлопця з Таїланду, який продавав унітази приблизно по п'ятсот крон за штуку.

— Он як? І що?

— Найближчим конкурентом виявилася оптова компанія під назвою «Вітавара АВ», що продає справжні шведські унітази по тисячі сімсот крон за штуку. І мудрі замовники з муніципалітетів почали чухати потилиці, міркуючи, навіщо їм викладати тисячу сімсот крон, коли вони можуть купити такий самий унітаз із Таїланду за п'ятсот.

— Може, якість краща? — спитала Лотта Карім.

— А от і ні. Рівноцінна продукція.

— Таїланд, — промовив Крістер Мальм. — Це пахне дитячою працею або чимось подібним, що може пояснювати низьку ціну.

— А от і ні, — відповів Хенрі Кортес. — Дитяча праця використовується в Таїланді в основному в текстильній промисловості та у виробництві сувенірів. І зрозуміло, коли йдеться про постачання живого товару для педофілів. Це там стало справжньою галуззю економіки. ООН тримає дитячу працю під контролем, і я перевірів цю фірму. У них усе гаразд. Це велике сучасне і шановане підприємство з виробництва побутової техніки.

— Он воно що. Отже, ми говоримо про країни з низьким рівнем оплати праці, і, виходить, ти ризикуєш написати статтю, що бореться за витіснення з ринку шведського підприємства таїландським. Женіть утришия шведських робітників, закривайте підприємства та імпортуйте продукцію з Таїланду! Центральному об'єднанню профспілок таке навряд щоб сподобалося.

Обличчя Хенрі Кортеса розпливлося в посмішці. Він відкинувся на спинку стільця з демонстративно самовдоволеним виглядом.

— А от і ні, — сказав він. — Відгадайте, де «Вітавара АВ» виробляє свої унітази по тисячі сімсот крон за штуку?

У редакції запанувала мовчанка.

— У В'єтнамі, — сказав Хенрі Кортес.

— Цього не може бути, — заперечила головний редактор Малін Ерікссон.

— Угу, — сказав Хенрі. — Вони виробляють там унітази за субпідрядом принаймні вже десять років. Шведських працівників погнали в шию ще в дев'яностих роках.

— Чорт забирай.

— Зараз ми підійдемо до головного. Якби унітази імпортували просто з В'єтнаму, ціна була б близько трьохсот дев'яноста крон. Угадайте, чим пояснюється різниця в ціні між В'єтнамом і Таїландом?

— Тільки не кажи...

Хенрі Кортес кивнув. Його посмішка стала ширшою за обличчя.

— «Вітавара АВ» розміщує замовлення на підприємстві, яке називається «Фонг Су індастріз». А ця контора значиться в ООН в переліку тих, які, принаймні під час перевірки дві тисячі першого року, використовували дитячу працю. Але основну масу робітників там складають ув'язнені.

Малін Ерікссон раптом посміхнулася.

— Це добре, — сказала вона. — Просто чудово. З тебе напевно з часом виросте журналіст. Як скоро ти зможеш закінчити роботу над матеріалом?

— За два тижні. Мені треба перевірити досить багато що з галузі міжнародної торгівлі. І крім того, для статті потрібний bad guy¹, тому я хочу перевірити, хто володіє «Вітавара АВ».

— Отже, ми зможемо дати статтю в червневому числі? — з надією запитала Малін.

— Без проблем.

Інспектор кримінальної поліції Ян Бубланські з кам'яним виразом обличчя вдивлявся в прокурора Ріхарда Екстрьома. Їх зустріч тривала вже сорок хвилин, і Бубланські відчував сильне бажання простягти руку, схопити на столі Екстрьома

¹ Лиходій (англ.).

примірник Зводу законів Швеції й щосили гепнути ним прокурора по голові. Він подумки уявляв, що станеться, якщо він так і вчинить. Це, безумовно, викличе галас у вечірніх газетах і, ймовірно, вилетється в судове переслідування за заподіяння тілесних ушкоджень. Тому він облишив цю думку. Головна відмінність цивілізованої людини полягає в тому, що вона не піддається на подібні імпульси, як би зухвало не поводитися протилежна сторона. Адже інспектора Бубланськи найчастіше викликали саме у зв'язку з тим, що хтось не стримав своїх необдуманих поривань.

— Ну гаразд, — сказав Екстрьом. — Я вважаю, що ми дійшли згоди.

— Ні, згоди ми не дійшли, — відповів Бубланськи, підводячись. — Але ти керівник попереднього слідства.

Бурмочучи щось собі під ніс, він звернув у коридор, до свого службового кабінету, і викликав інспекторів Курта Свенссона та Соню Мудіг — усіх членів команди, що були на той момент у його розпорядженні. Єркер Хольмберг дуже невчасно вирішив узяти двотижневу відпустку.

— До мене в кабінет, — сказав Бубланськи. — Захопіть каву.

Коли вони повсідалися, Бубланськи розгорнув блокнот із записами, зробленими під час зустрічі з Екстрьомом.

— Саме тепер ситуація така: наш керівник попереднього слідства зняв з Лісбет Саландер усі звинувачення щодо тих убивств, за які її розшукували. Тобто її більше не стосується попереднє слідство, яким займаємося ми.

— Це все-таки можна розглядати як крок уперед, — сказала Соня Мудіг.

Курт Свенссон, як завжди, промовчав.

— Я в цьому не надто впевнений, — заперечив Бубланськи. — Саландер як і раніше підозрюється в тяжких злочинах у зв'язку із Сталлархольмом і Госсєбергою. Проте в наше розслідування це більше не входить. Ми маємо зосередитися на пошуках Нідермана і розібратися з лісовим кладовищем у Ньюварні.

— Зрозуміло.

— Але цілком ясно, що Екстрьом порушить проти Лісбет Саландер судове переслідування. Справу переведено до Стокгольма і виділено в окреме провадження.

— Справді?

— І здогадайтеся, хто проводитиме розслідування?

— Я побоююся гіршого.

— Ханс Фасте повернувся на роботу і допомагатиме Екстрьому зі слідством у справі Саландер.

— Це ж справжнє безумство. Фасте абсолютно не підходить для з'ясування будь-чого, що стосується Саландер.

— Я знаю. Але в Екстрьома є чудовий аргумент. Фасте був на лікарняному з часу... гм, нервового зриву в квітні, а це хороша і проста справа, на якій він сповна зможе сконцентруватися.

Мовчання.

— Отже, сьогодні увечері ми повинні передати йому весь матеріал про Саландер.

— А історія з Гуннаром Бйорком, СЕПО та звітом дев'яносто першого року...

— Нею займуться Фасте з Екстрьомом.

— Мені це не подобається, — сказала Соня Мудіг.

— Мені теж. Але Екстрьом — керівник і має підтримку у вищих бюрократичних структурах. Іншими словами, наша

робота як і раніше зводиться до пошуків убивці. Курте, як наші справи?

Курт Свенссон похитав головою.

— Нідерман як крізь землю пішов. Мушу зізнатися, що за всі роки роботи в поліції я з подібним не стикався. Нам не вдалося виявити нікого, хто б його знав чи мав уявлення про те, де він може бути.

— Загадково, — сказала Соня Мудіг. — Отже, його розшукують за вбивство поліцейського в Госсеберзі, заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю іншого поліцейського, спробу вбити Лісбет Саландер та грубе пограбування і побиття медсестри Аніти Касперссон. А також за вбивство Дага Свенссона та Міа Бергман. У всіх цих випадках є добрі технічні докази.

— Це вже дещо. А як щодо фінансового експерта «Свавельшьо МК»?

— Віктора Йоранссона та його співмешканки Олени Нюгрен? У нас є технічні докази, що вказують на Нідермана, — відбитки пальців і ДНК з тіла Йоранссона. Нідерман добряче пошкрябався, завдаючи побоїв.

— Гарзд. Чи є щось нове про «Свавельшьо МК»?

— Поки Магге Лундін сидить у слідчому ізоляторі за викрадення Міріам Ву, чекаючи суду, за керівника зараз Сонні Ніемінен. Ходять чутки, що Ніемінен оголосив велику винагороду за відомості про місцезнаходження Нідермана.

— Тоді здається ще дивнішим, що того досі не знайшли. Що чути про машину Йоранссона?

— Оскільки машину Аніти Касперссон виявили у дворі в Йоранссона, ми вважаємо, що Нідерман змінив транспортний засіб. Проте жодних слідів машини Йоранссона немає.

— Отже, виникає питання, чи ховається Нідерман як і раніше в Швеції — в такому разі де і в кого — чи вже встиг перебратися в надійне місце за кордоном. Які в нас із цього приводу думки?

— У нас немає жодних доказів того, що він утік за кордон, але це єдиний логічний варіант.

— Де ж він у такому разі покинув авто?

Соня Мудіг і Курт Свенссон обоє захитали головами. Коли йшлося про висліджування оголошеної в розшук конкретної людини, робота поліції в дев'яти випадках з десяти була не надто складною. Треба було збудувати логічний ланцюжок і починати розкручувати. Хто його приятелі? З ким він разом сидів у в'язниці? Де мешкає його подружка? З ким він любить ходити випивати? Де він востаннє користувався мобільним телефоном? Де знаходиться його машина? В кінці цього ланцюжка зазвичай і виявлялася шукана людина.

Проблема з Рональдом Нідерманом полягала в тому, що у нього не було приятелів, подружки, він не ходив по барах і не мав відомого поліції мобільного телефону.

Значна частина зусиль спрямовувалася на розшуки машини Віктора Йоранссона, якою, як припускалося, Рональд Нідерман скористався. Вона могла б вказати подальший напрям пошуків.

Спочатку очікувалося, що машина знайдеться протягом декількох діб, швидше за все, на якій-небудь стоянці в Стокгольмі. Проте, незважаючи на загальнодержавний розшук, автомобіль усе ще не вдавалося виявити.

— Якщо Нідерман перебуває за кордоном... де ж він тоді?

— Він громадянин Німеччини, і логічно було б припустити, що він вирушив саме туди.

— У Німеччині він оголошений у розшук. Ні з ким зі старих приятелів у Гамбурзі він, схоже, не зв'язувався.

Курт Свенссон замахав рукою.

— Якщо він збирався до Німеччини, навіщо йому тоді знадобилося їхати до Стокгольма? Адже простіше було б доїхати до Мальмьо і перебратися через Ересунд по мосту або на якомусь поромі?

— Так, тож Маркус Ерландер з Гетеборга в перші дні сконцентрував пошуки саме на цьому напрямі. Поліція Данії інформована про машину Йоранссона, і ми можемо з упевненістю сказати, що на поромах Нідерман не переправлявся.

— Але він поїхав до Стокгольма і заїхав у «Свавельшьо МК», де вбив касира і зник — можна припустити — з невстановленою сумою грошей. Яким має бути його наступний крок?

— Йому необхідно вибратися із Швеції, — сказав Бубланськи. — Логічно було б скористатися яким-небудь поромом через Балтійське море. Але Йоранссона із співмешканкою вбито пізно вночі дев'ятого квітня. Отже, Нідерман міг виїхати на поромі наступного ранку. Сигнал тривоги надійшов до нас через шістнадцять годин після їх смерті, і тільки тоді ми почали розшукувати машину.

— Якби він уранці виїхав на поромі, автомобіль Йоранссона стояв би край одного з причалів, — зауважила Соня Мудіг.

Курт Свенссон кивнув.

— А може, ми не знайшли машини Йоранссона просто тому, що Нідерман покинув країну на півночі, через Хапаранду? Звичайно, їхати довкола Ботнічної затоки далеко, але шіст-

надцяти годин йому цілком могло вистачити, щоб устигнути перетнути кордон з Фінляндією.

— Так, але потім він мусив би покинути машину десь у Фінляндії, і на цей момент наші фінські колеги її б уже виявили.

Досить довго всі мовчали. Потім Бубланськи підвівся і підійшов до вікна.

— Усупереч логіці і здоровому глузду, автомобіль Йорансона як і раніше не виявлений. Можливо, Нідерман знайшов якийсь укриття чи дачу, де він просто заліг на дно.

— Дачу — навряд. О такій порі року всі власники будинків виїжджають поглянути, що там твориться.

— І навряд чи його укриття якимось пов'язане з «Свавельшьо МК». З ними, здається, він би волів не зустрічатися ніколи.

— Тим самим слід виключити весь злочинний світ. Якась подружка, про яку нам не відомо?

Так, припущень у них було багато, проте фактів, необхідних для подальших дій, не було.

Коли Курт Свенссон пішов додому, Соня Мудіг повернулася до кабінету Яна Бубланськи і постукала в одвірок. Бубланськи привітно махнув рукою, запрошуючи увійти.

— Маєш кілька хвилин?

— Що?

— Саландер.

— Гарзд.

— Мені не подобається цей розклад з Екстрьомом, Фасте і новим судовим процесом. Ти ж читав звіт Бйорка. Я теж читала. Її просто прибрали з дороги в дев'яносто першому році, й Екстрьому це відомо. Що, чорт забирай, відбувається?

Бубланські зняв окуляри для читання і поклав їх до нагрудної кишені.

— Не знаю.

— У тебе є які-небудь міркування?

— Екстрьом стверджує, що звіт Бйорка і його листування з Телебор'яном сфальсифіковані.

— Нісенітниця. Якби це було фальсифікацією, Бйорк би сказав, коли ми його сюди привозили.

— Екстрьом стверджує, що Бйорк відмовлявся говорити на цю тему, бо справа мала гриф секретності. Мені дорікнули тим, що я допитував його, випереджаючи події.

— Екстрьом мені все менше подобається.

— На нього тиснуть з кількох сторін.

— Це не виправдання.

— Ми не володіємо монополією на правду. За словами Екстрьома, він дістав докази того, що звіт сфальсифікований — справжнього звіту з таким інвентарним номером не існує. Він каже також, що фальшивка зроблена дуже якісно і містить суміш правди й вигадки.

— Яка частина є правдою, а яка — вигадкою?

— Канва історії до певної міри правдива. Залаченко справді батько Лісбет Саландер і покидьок, який бив її матір. Вічна проблема — мати не хотіла заявляти в поліцію, і тому це тривало декілька років. Бйорку доручили розслідувати, що сталося, коли Лісбет спробувала вбити батька за допомогою запальної бомби. Він почав листуватися з Телебор'яном, але вся кореспонденція, в тій формі, в якій ми її бачили, фальшивка. Телебор'ян провів звичайнісіньке психіатричне обстеження Саландер і встановив, що вона ненормальна, а прокурор вирішив не давати її справі по-

дальший хід. Вона потребувала лікування, і їй його надали в лікарні Святого Стефана.

— Якщо це фальшивка... хто в такому разі її зробив і з якою метою?

Бубланськи розвів руками.

— Ти мене розігруєш?

— Як я зрозумів, Екстрьом має намір знову вимагати ґрунтовної судмедекспертизи Саландер.

— Я з цим категорично не згодна.

— Нас це більше не стосується. Ми відключені від історії Саландер.

— А Ханс Фасте підключений. Яне, якщо ці мерзотники ще раз зазіхнуть на Саландер, я звернуся до ЗМІ.

— Ні, Соню. Не варто. По-перше, у нас більше немає доступу до звіту, і, отже, твої твердження виявляться бездоказовими. Ти просто виставиш себе чокнутою, і тоді твоїй кар'єрі кінець.

— Звіт у мене як і раніше є, — тихо сказала Соня Мудіґ. — Я зняла копію для Курта Свенссона, але ще не встигла йому віддати, коли генеральний прокурор почав відбирати в нас копії.

— Якщо ти видаси інформацію про звіт, тебе не просто звільнять, тебе звинуватять у посадовому злочині й у видачі ЗМІ засекреченої інформації.

Соня Мудіґ секунду посиділа мовчки, вдивляючись у свого начальника.

— Соню, ти нічого не робитимеш. Обіцяй мені.

Вона вагалася.

— Ні, Яне, обіцяти я не можу. У всій цій історії є щось підозріле.

Бубланськи кивнув.

— Так. Вона підозріла. Але ми не знаємо, хто зараз наш ворог.

Соня Мудіг схилила голову набік.

— А ти збираєшся що-небудь зробити?

— Це я з тобою обговорювати не збираюся. Покладися на мене. Зараз вечір п'ятниці. Влаштуй собі вихідні. Іди додому і вважай, що цієї розмови не було.

В суботу, о пів на другу, охоронець Ніклас Адамссон відірвав погляд від підручника економіки, з якої мав через три тижні складати іспит. Він почув звук обертових щіток візка, що злегка торохтів, і подумав, що це кульгає чорномазий прибиральник. Той завжди ввічливо вітався, але був неговіркий і ніколи не сміявся, коли Ніклас намагався з ним пожартувати. Ніклас побачив, як той дістав пляшку «Аякса», двічі бризнув на стійку чергового і начисто витер ганчіркою. Потім узяв швабру і кілька разів пройшовся нею довкола стійки в тих місцях, куди не діставали щітки візка. Ніклас Адамссон знову втупився в книгу і читав далі.

За десять хвилин прибиральник дістався до місця Адамссона в самому кінці коридору. Вони кивнули один одному. Адамссон підвівся, дозволивши прибиральнику промити підлогу довкола стільця перед дверима палати Лісбет Саландер. Ніклас бачив прибиральника майже щодня, коли наставала його черга сидіти на цьому посту, але ніяк не міг запам'ятати його ім'я — якесь типове для арабів і подібних до них. Водночас особливої необхідності перевіряти у нього посвідчення Адамссон не відчував. З одного боку, в кімнату ув'язненого чорномазий не входить — там уранці наводить лад одна з при-

биральниць; а з другого — кульгавий прибиральник навряд чи міг становити якусь серйозну загрозу.

Упоравшись із справами в кінці коридору, прибиральник відімкнув двері поряд з палатою Лісбет Саландер. Адамссон скося зиркнув на нього, але не побачив у тому чогось незвичайного, не схожого на щоденну рутину. В кінці коридору була комірчина для інвентарю. У наступні п'ять хвилин чорномазій спорожнив відро, почистив щітки і наповнив візок пластиковими пакетами на сміттєві кошики. Потім закотив візок у комірчину.

Ідріс Хіді знав про присутність у коридорі охоронця. Цей білявий хлопець років двадцяти п'яти зазвичай сидів там два чи три дні на тиждень, читаючи книги з економіки. Хіді зробив висновок, що той працює в охороні на півставки, паралельно навчаючись в університеті, і що він не надто цікавиться тим, що відбувається довкола.

Що робитиме Адамссон, якщо він раптом спробує увійти до палати Лісбет Саландер?

І чого, власне, добивається Мікаель Блумквіст — це також займало Ідріса Хіді. Зрозуміло, Ідріс читав про Мікаеля в газетах і відразу пов'язав його з Лісбет Саландер, яка перебуває в коридорі 11-С. Він гадав, що його попросять що-небудь їй пронести, — в такому разі йому довелося б відмовитися, оскільки він не мав права до неї входити і навіть ніколи її не бачив. Проте отримана пропозиція його очікувань не виправдала.

Нічого нелегального в завданні Ідріс не побачив. Поглянувши скося в прочинені двері, він побачив, що Адамссон знов сидить на стільці перед дверима, заглибившись у книгу.

Ідріс не помітив поблизу ні душі, як, утім, було майже завжди, адже комірчина містилася в глухому куті коридору. Він дістав з кишені робочого халата новий мобільний телефон «Соні Ерікссон Z600». Ідріс Хіді бачив такий у рекламному оголошенні і знав, що апарат коштує приблизно три з половиною тисячі крон і забезпечений усіма премудростями мобільного ринку.

Поглянувши на дисплей, Ідріс відзначив, що телефон у робочому стані, але сигнал виклику вимкнено — як звуковий, так і вібраційний. Він став навшпиньки і відгвинтив круглий білий ковпак, що прикривав вентиляційний отвір, який сполучав комірку з палатою Лісбет Саландер. Потім помістив телефон в отвір так, щоб його не було видно, — так, як просив Мікаель Блумквіст.

Уся процедура зайняла приблизно тридцять секунд. Завтра вона має зайняти близько десяти секунд: йому слід було вийняти телефон, замінити акумулятор і покласти телефон назад. Старий акумулятор віднести додому і за ніч зарядити.

От і все, що вимагалось від Ідріса Хіді.

Щоправда, Саландер це не допоможе. З її боку стіни дуже міцно пригвинчені ґрати. Телефон вона все одно не дістане, якщо тільки вона не роздобуде хрестову викрутку і драбину.

— Мені це відомо, — сказав Мікаель. — Але вона навіть не доторкнеться до телефону.

Таку процедуру Ідрісу Хіді слід було повторювати щодня доти, доки Мікаель Блумквіст не повідомить, що необхідність відпала.

І за цю роботу Ідрісу Хіді пропонувалося по тисячі крон на тиждень, просто в кишеню. Крім того, після виконання завдання телефон залишався в його розпорядженні.

Ідріс похитав головою. Він, звісно, розумів, що Мікаель Блумквіст затіває якусь аферу, але в чому річ, здогадатися ніяк не міг. Поміщення увімкненого, але нікуди не приєднаного мобільного телефону у вентилятор в замкнутій комірчині було аферою такого рівня, що її сенс Хіді було годі зрозуміти. Якщо Блумквіст хотів дістати можливість спілкуватися з Лісбет Саландер, далеко розумніше було б підкупити когось із сестер і передати з нею телефон. А так жодної логіки не простежувалося.

Хіді ще раз похитав головою. З другого боку, він нічого не мав проти того, аби зробити Мікаелю Блумквісту послугу, якщо той готовий платити по тисячі крон на тиждень. Ставити запитання Хіді не збирався.

Доктор Андерс Юнассон трохи сповільнив крок, побачивши, що біля його будинку на Хагагтан, притулившись до воріт, стоїть чоловік трохи старший сорока років. Чоловік здався йому знайомим і до того ж вітально кивнув.

— Доктор Юнассон?

— Так, це я.

— Пробачте, що турбую вас на вулиці, перед домом. Та я не хотів заходити до вас на роботу, а мені необхідно з вами поговорити.

— Хто ви і в чому полягає ваша справа?

— Мене звать Мікаель Блумквіст. Я журналіст і працюю в журналі «Міленіум». Справа стосується Лісбет Саландер.

— О, нарешті я вас упізнав. Здається, ви викликали Службу порятунку, коли її виявили. Це ви заклеїли їй рану сріблястим пластиром?

— Я.

— Це ви дуже добре придумали. Але, на жаль, я не можу обговорювати пацієнтів з журналістами. Вам слід буде на загальних підставах звернутися до прес-служби Сальгрєнської лікарні.

— Ви мене невірнo зрозуміли. Мені не потрібні відомості, я тут у приватній справі. Ви можете не говорити мені ні слова і не видавати жодної інформації. Все якраз навпаки. Інформацією хочу забезпечити вас я.

Андерс Юнассон насупив брови.

— Будь ласка, — попросив Мікаель Блумквіст. — Зазвичай я не чіпляюся до хірургів на вулиці, але в мене до вас дуже важлива розмова. Тут за рогом є кафе. Можна мені пригостити вас кавою?

— Про що ви хочете говорити?

— Про майбутнє і благополуччя Лісбет Саландер. Я її друг.

Андерс Юнассон довго вагався. Він розумів, якби це був хто-небудь інший, а не Мікаель Блумквіст — коли б раптом до нього ось так підійшла абсолютно незнайома людина, — він би відмовився. Але оскільки Блумквіст був персоною відомою, Андерс Юнассон повірив у те, що йдеться про дійсно важливу справу.

— Я ні за яких умов не хочу давати інтерв'ю і не стану обговорювати свою пацієнтку.

— От і чудово, — сказав Мікаель.

Урешті-решт Андерс Юнассон коротко кивнув і пішов з Блумквістом до згаданого закладу.

— У чому полягає ваша справа? — спитав він, коли їм принесли каву. — Я вас вислухаю, але коментувати нічого не збираюся.

— Ви боїтеся, що я вас процитую чи виставлю в невідганому світлі в ЗМІ. Дозвольте мені відразу внести ясність: цього не станеться. Особисто для мене нашої розмови просто не було.

— Гарзд.

— Я хочу попросити вас про послугу. Але спочатку я повинен чітко пояснити чому, і тоді ви зможете вирішити, чи припустимо для вас з моральної точки зору надати мені таку послугу.

— Мені не надто подобається ця розмова.

— Від вас вимагається лише вислухати. Ви — лікар Лісбет Саландер, і ваша робота полягає в тому, щоб піклуватися про її фізичне і душевне здоров'я. Я — друг Лісбет Саландер, і моє завдання полягає в тому ж самому. Я не лікар і, отже, не можу порпатися у неї в голові, витягуючи кулі тощо, але я володію іншими знаннями, можливо не менш важливими для її благополуччя.

— Он як.

— Я журналіст і розкопав правду про те, що з нею насправді сталося.

— Гарзд.

— Я можу розповісти у загальних рисах, про що йдеться, а висновки ви вже зробите самі.

— Угу.

— Почати треба, мабуть, з того, що адвокатом Лісбет Саландер є Анніка Джанніні. Ви з нею зустрічалися.

Андерс Юнассон кивнув.

— Анніка моя сестра, і її роботу із захисту Лісбет Саландер оплачую я.

— І що?

— Те, що вона моя сестра, вам легко перевірити. Йдеться про послугу, просити про яку Анніку я не можу. Вона не обговорює зі мною Лісбет Саландер, оскільки зобов'язана тримати службову таємницю і підкоряється цілком іншим законам.

— Гм.

— Я припускаю, що ви читали про Лісбет у пресі.

Юнассон знову кивнув.

— Її описували як психічно ненормальну лесбіянку, що скоює масові вбивства. Все це нісенітниця. Лісбет Саландер не психопатка, вона, можливо, не дурніша за нас з вами. А її сексуальні пристрасті нікого не стосуються.

— Якщо я правильно розумію, сталася певна переоцінка ситуації. Тепер у зв'язку з убивствами називають ім'я того німця.

— Що цілком справедливо. Рональд Нідерман винен, він абсолютно божевільний убивця. Проте у Лісбет Саландер є вороги. Справжні великі, закляті вороги. Деякі з них працюють у Службі державної безпеки.

Андерс Юнассон із сумнівом підняв брови.

— Коли Лісбет Саландер було дванадцять років, її зачинили в дитячій психіатричній лікарні в Упсалі, оскільки вона натрапила на таємницю, яку люди з СЕПО прагнули зберегти за будь-яку ціну. Її батько, Олександр Залаченко, якого вбили в Сальгрєнській лікарні, — російський шпигун-перебіжчик, реліквія часів «холодної війни». Він також відомий жорстоким поведінням з жінками і рік за роком бив матір Лісбет. Коли Лісбет виповнилося дванадцять, вона завдала у відповідь удару, спробувавши вбити Залаченка за допомогою пакета з бензином. Тому її й зачинили в психіатричній лікарні.

— Я не розумію. Якщо вона намагалася вбити батька, можливо, були підстави відправити її на психіатричне лікування.

— Моя версія — яку я опублікую — полягає в тому, що в СЕПО було відомо, що саме сталося, але вони вважали за краще захищати Залаченка, оскільки він був важливим джерелом інформації. Тобто вони сфальсифікували діагноз і простежили за тим, щоб Лісбет запроторили.

На обличчі Андерса Юнассона читався такий сумнів, що Мікаель посміхнувся.

— Я можу документально підтвердити все, що вам розповідаю. І я видам детальний опис цієї справи, коли розпочинатиметься суд над Лісбет. Повірте — це викличе справжню бурю.

— Ясно.

— Я викрию і виведу на чисту воду двох лікарів, які, діючи на користь СЕПО, допомогли запроторити Лісбет у божевільню. Я нещадно віддам їх на публічний осуд. Один з цих лікарів — відома й шанована людина. Але, як я сказав, у мене є вся необхідна документація.

— Я вас розумію. Якщо якийсь лікар справді причетний до чогось подібного, це ганьба для всіх представників нашої професії.

— Ні, в колективну провину я не вірю. Це ганьба для тих, хто причетний. Те саме стосується й СЕПО. Там напевно ж є порядні люди. У нашому випадку йдеться про групу сектантів. Коли Лісбет Саландер виповнилося вісімнадцять, вони знову спробували відправити її до інтернату. Тоді їм це не вдалося, але їй призначили опікуна. Під час судового процесу вони знов постараються вихлюпнути на неї якомога більше бруду. Мені,

або, вірніше, моїй сестрі, доведеться битися за те, щоб Лісбет виправдали і визнали дієздатною.

— Еге ж.

— Але Лісбет має бути у всеозброєнні. Такі умови гри. Мені, ймовірно, слід також згадати, що декілька поліцейських у цій битві стоять на боці Лісбет. Щоправда, до них не належить керівник попереднього слідства, який порушив проти неї справу.

— Гм.

— Для підготовки до суду Лісбет потрібна допомога.

— Зрозуміло. Але я не адвокат.

— Ні, але ви лікар і маєте до неї доступ.

Очі Андерса Юнассона звузилися.

— Те, про що я хочу вас попрохати, неетично і навіть може вважатися протизаконним.

— Он воно що.

— Але з моральної точки зору це цілком виправдано. Її права свідомо порушуються особами, яким слід було б відповідати за її захист.

— Тобто?

— Я можу навести приклад. Як вам відомо, Лісбет заборонено відвідувати, вона не має права читати газети чи спілкуватися із зовнішнім світом. До того ж прокурор добився, щоб її адвокати заборонили розголошувати інформацію. Анніка мужньо дотримується службових інструкцій. Зате сам прокурор є головним джерелом інформації для журналістів, які й далі пишуть про Лісбет Саландер різну гидоту.

— Невже?

— Ось, наприклад, ця стаття. — Мікаель дістав вечірню газету за минулий тиждень. — Джерело в слідчих органах

стверджує, що Лісбет неосудна, внаслідок чого газета починає мудрувати про її душевне здоров'я.

— Я читав статтю. Це бредня.

— Отже, ви не вважаєте Саландер божевільною?

— Із цього приводу я висловлюватися не можу. Зате мені відомо, що жодних психіатричних експертиз не проводилося. Отже, в статті написана нісенітниця.

— Добре. Але я можу документально довести, що ці відомості видав поліцейський на ім'я Ханс Фасте, що працює на прокурора Екстрьома.

— Он воно що.

— Екстрьом вимагатиме, аби процес відбувався за зачиненими дверима, а це означає, що нікому зі сторони не дадуть вивчити й оцінити докази проти Саландер. Але що ще гірше... оскільки прокурор ізолював Лісбет, вона не зможе зібрати матеріал, який їй необхідний для організації захисту.

— Якщо я правильно розумію, цим повинен займатися її адвокат.

— Лісбет, як ви напевно вже встигли помітити, вельми своєрідна людина. Вона має таємниці, в які я посвячений, але не маю права посвячувати Анніку. Лише сама Лісбет може вирішити, чи хоче вона вдатися в суді до такого захисту.

— Авжеж.

— І щоб мати можливість прийняти рішення, їй потрібно ось це.

Мікаель поклав на столик кишеньковий персональний комп'ютер «Палм Тангстен Т3», що належав Лісбет Саландер, і зарядний пристрій.

— Це найважливіша зброя з арсеналу Лісбет. Вона їй необхідна.

Андерс Юнассон підозріло поглянув на кишеньковий комп'ютер.

— Чому б не передати його її адвокату?

— Тому що лише Лісбет знає, як дістатися до доказів.

Андерс Юнассон довго сидів мовчки, не торкаючись до комп'ютера.

— Дозвольте мені розповісти вам про доктора Петера Телебор'яна, — сказав Мікаель, дістаючи папку, де в нього зберігався весь важливий матеріал.

Вони просиділи, стиха перемовляючись, понад дві години.

На початку дев'ятої вечора, в суботу, Драган Арманський покинув офіс «Мілтон сек'юриті» і дійшов до синагоги парафії Сьодер, розташованої на Санкт-Польсгатан. Він подзвонив, відрекомендувався, і рабин особисто впустив його досередини.

— У мене тут призначена зустріч із знайомим, — сказав Арманський.

— Вам на другий поверх. Я вас проведу.

Рабин запропонував Арманському ярмулку, яку той нерішуче все ж начепив. Він виховувався в мусульманських традиціях, тож носіння ярмулки і відвідини синагоги до щоденних звичаїв його сім'ї не входили. З ярмулкою на голові він почувався незручно.

Ян Бубланський теж був у ярмулці.

— Привіт, Драгане. Спасибі, що знайшов час. Я попросив рабина виділити нам кімнату, щоб ніхто не заважав розмовляти.

Арманський усівся навпроти Бубланського.

— Очевидно, у тебе є вагомі причини для такої таємничості.

— Я не ходитиму околяса. Мені відомо, що ти друг Лісбет Саландер.

Арманський кивнув.

— Я хочу знати, що ви з Блумквістом затіваєте, щоб допомогти Саландер.

— Чому ти думаєш, що ми щось затіваємо?

— Тому що прокурор Ріхард Екстрьом дюжину разів запитав мене, якою мірою ви в «Мілтон сек'юриті» в курсі розслідування справи Саландер. Він цікавиться не для жарту і непокоїться, аби ти не викинув чогось такого, що вплине на позицію ЗМІ.

— Гм.

— А коли Екстрьом непокоїться, отже, він побоюється або знає, що ти щось затіваєш. Або, принаймні, що теж можливо, розмовляв з кимсь, хто цього боїться.

— З кимсь?

— Драгане, не гратимемо в хованки. Ти знаєш, що стосовно Саландер у дев'яносто першому році було вчинено протизаконні дії, і я побоююся, що під час суду це повториться знову.

— Ти — поліцейський у демократичному суспільстві. Якщо маєш якусь інформацію, тобі слід діяти.

Бубланськи кивнув.

— Я й збираюся діяти. Питання в тому, як.

— Розглумач, чого ти хочеш.

— Я хочу знати, що ви з Блумквістом задумали. Здається мені, ви не сидите склавши руки.

— Це складно. Звідки мені знати, чи можу я тобі довіряти?

— Існує звіт дев'яносто першого року, який виявив Мікаель Блумквіст.

— Я з ним ознайомився.

— У мене більше немає доступу до звіту.

— У мене теж. Обидва примірники, що були в Блумквіста і його сестри, зникли.

— Зникли? — перепитав Бубланський.

— Примірник Блумквіста викрали, вдершись до його квартири, а копія Анніки Джанніні пропала під час розбійного нападу на неї в Гетеборзі. Все це сталося того ж дня, коли вбили Залаченка.

Бубланський надовго замовк.

— Чому нам про це нічого невідомо?

— Як сказав Мікаель Блумквіст: для публікації існує лише один потрібний момент і незліченна безліч помилкових.

— Але ви... він збирається щось опублікувати?

Арманський коротко кивнув.

— Напад у Гетеборзі й квартирний грабунок тут, у Стокгольмі. Все одним днем. Це означає, що наші супротивники діють дуже організовано, — сказав Бубланський.

— Крім того, мені, мабуть, слід згадати, що ми маємо докази того, що телефон Джанніні прослуховується.

— Хтось іде на численні порушення закону.

— Отже, питання в тому, хто наші противники, — сказав Драган Арманський.

— Я теж про це розмірковую. Зовні все виглядає так, ніби в замовчанні звіту Бйорка зацікавлені в СЕПО. Але, Драгане... Адже ми говоримо про Службу безпеки Швеції. Це державне відомство. Я не можу повірити в те, що СЕПО може таке санкціонувати. Не думаю навіть, що вони здатні на щось подібне.

— Розумію. Мені теж важко з цим змиритися. Не кажучи вже про той факт, що хтось з'являється в Сальгрєнську лікарню і відстрілює Залаченку голову.

Бубланськи мовчав.

— І водночас з доброго дива вішається Гуннар Бйорк, — забив Арманський останній цвях.

— Отже, ви вважаєте, що йдеться про організовані вбивства. Я знайомий з Маркусом Ерландером, який проводив розслідування в Гетеборзі. Він не виявив жодних аргументів на користь того, що тамошнє вбивство могло бути чимось іншим, окрім імпульсивної дії хворої людини. А ми скрупульозно досліджували смерть Бйорка — все вказує на самогубство.

Арманський кивнув.

— Еверт Гульберг, сімдесяти восьми років, хворий на рак, що вже помирав і проходив за декілька місяців до вбивства курс лікування від клінічної депресії. Я посадив Фреклунда розкопувати все, що можна знайти про Гульберга в офіційних документах.

— І?

— Він служив в армії в Карлскруні в сорокові роки, потім вивчав юриспруденцію і поступово став консультантом з податкових справ у сфері приватного підприємництва. У нього протягом приблизно тридцяти років був офіс у Стокгольмі; тримався в тіні, приватні клієнти... хай би хто вони там були. У дев'яносто першому році вийшов на пенсію, в дев'яносто четвертому переїхав до себе додому в Лахольм... Нічого особливого.

— Але?

— Деякі деталі збивають з пантелику. Фреклунд не може виявити жодного посилання на Гульберга в будь-якому кон-

тексті. Він ніколи не згадувався в жодній з газет, і ніхто не знає, хто був його клієнтом. Коротше, ані найменшого сліду його професійної діяльності.

— Що ти хочеш сказати?

— Напрошується думка про СЕПО. Залаченко був російським перебіжчиком, і кому ж було ним займатися, як не СЕПО. Далі — можливість організувати в дев'яносто першому році поміщення Лісбет Саландер до психлікарні. Не кажучи вже про проникнення в квартиру, напади та прослуховування телефонів п'ятнадцятьма роками пізніше. Але я теж не думаю, що за цим стоїть СЕПО. Мікаель Блумквіст називає їх «Клубом Залаченка» — маленька групка сектантів, що складається з прибічників «холодної війни», яка, вичікуючи, ховається в якомусь темному коридорі СЕПО.

Бубланськи кивнув.

— І що ж нам робити?

Розділ 12

Неділя, 15 травня —

понеділок, 16 травня

Вхопившись за мочку вуха, комісар Торстен Едклінт, начальник відділу охорони конституції при Службі державної безпеки, задумливо роздивлявся генерального директора поважного приватного охоронного підприємства «Мілтон сек'юриті», який ні з сього ні з того зателефонував йому і настійливо запросив на недільну вечерю до себе додому на острів Лідингьо. Дружина Арманського Рітва подала чудову печеню. Вони попоїли, ввічливо розмовляючи. Едклінт увесь час гадав, що, власне, Арманському треба. Після

вечері Рітва пішла дивитися телевізор, залишивши їх за столом самих. Тут Арманський неквапливо почав розповідати історію Лісбет Саландер.

Едклінт повільно обертав у руках келих з червоним вином. Драган Арманський не дурень. Це він знав.

Едклінт з Арманським були знайомі дванадцять років, з того часу як одна пані — член Риксдагу від Лівої партії — стала отримувати анонімні погрози. Вона заявила про це керівникові партійної групи Риксдагу, після чого вони проінформували свій відділ безпеки. Погрози були письмовими, вульгарними, і з їх змісту можна було виснувати, що анонімний автор листів певною мірою особисто знав члена Риксдагу. В результаті історією зацікавилася Служба державної безпеки. Поки йшло розслідування, депутатові забезпечили охорону.

У той час відділу особистої охорони Служби державної безпеки виділялося чи не найменше коштів і його ресурси були обмеженими. Цей відділ відповідає за охорону королівської родини і прем'єр-міністра, а також — у міру необхідності — за охорону окремих міністрів та лідерів партій. Потреби найчастіше перевищують ресурси, і більшість шведських політиків насправді не мають серйозної особистої охорони в будь-якій формі. Жінці-депутатові надавали охорону у зв'язку з кількома публічними виступами, але лише до кінця робочого дня, після чого ймовірність нападу з боку якого-небудь ненормального якраз і зростала. Член Риксдагу швидко перейнялася недовірою до спроможності Служби безпеки її захистити.

Жила вона у власному будинку в районі Накка. Одного дня, повернувшись додому пізно ввечері після баталії у фінансовій

комісії, вона виявила, що хтось проник у будинок крізь двері тераси, описав непристойними епітетами стіни вітальні, а також устиг позайматися онанізмом у неї в спальні. Вона підняла слухавку і найняла відповідати за свою особисту безпеку «Мілтон сек'юриті». СЕПО жінка не поінформувала, і коли вона наступного ранку пішла в район Тебю виступати в школі, сталося лобове зіткнення між державними і найнятими приватно охоронцями.

Торстен Едклінт виконував на той час обов'язки заступника начальника відділу особистої охорони. Йому інстинктивно була гидкою ситуація, коли приватні хулігани виконують завдання, покладені на державних хуліганів. У той же час він вважав скарги члена Риксдагу обґрунтованими — не кажучи ні про що інше, її спаскуджене ліжко було вагомим доказом недостатньої ефективності державних структур. Замість того щоб почати міряться силами, Едклінт опанував себе і домовився про обід з керівником «Мілтон сек'юриті» Драганом Арманським. Вони вирішили, що ситуація, можливо, серйозніша, ніж гадали в СЕПО, і що є підстави посилити охорону політика. Едклінту до того ж вистачило розуму збагнути, що люди Арманського не тільки цілком компетентні для цієї роботи, а й мають нітрохи не гіршу підготовку і, можливо, навіть краще оснащення. Вони вирішили проблему таким чином, що люди Арманського здійснюватимуть особисту охорону, а Служба безпеки займеться власне розслідуванням злочину і сплатить рахунок.

Обоє чоловіків виявили, що симпатизують один одному і легко можуть співпрацювати, що їм згодом ще багато разів доводилося робити. Отже, Едклінт відчував глибоку повагу до професійної компетентності Драгана Арманського, і коли

той запросив його на вечерю і попросив про особисту конфіденційну розмову, він з готовністю погодився його вислухати.

Щоправда, він аж ніяк не чекав, що Арманський покладе йому на коліна бомбу із запаленим бікфордівим шнуром.

— Якщо я правильно розумію, ти стверджуєш, що Служба державної безпеки займається суто кримінальною діяльністю.

— Ні, — сказав Арманський. — Ти мене неправильно зрозумів. Я стверджую, що такою діяльністю займаються кілька співробітників Служби державної безпеки. Я ні на мить не повірю в те, що це санкціоновано керівництвом Служби безпеки або має благословення державних структур у якій-небудь формі.

Едклінт став розглядати зроблені Крістером Мальмом фотографії людини, яка сідала в авто з реєстраційним номером, що починався з літер КАБ.

— Драгане... а це не розіграш?

— Мені б дуже хотілося, щоб це було жартом.

Едклінт замислився.

— І що, чорт забирай, я повинен, по-твоєму, з цим робити?

Наступного ранку Торстен Едклінт сидів у себе в робочому кабінеті, в поліцейському управлінні на острові Кунгсхольмен, і ретельно протирав окуляри, при цьому напружено роздумуючи. Він був сивоволосим чоловіком з великими вухами і вольовим обличчям, правда, на якусь мить його лице зробилося швидше розгубленим, ніж вольовим. Значну частину ночі він провів у роздумах про те, як йому вчинити з отриманою від Драгана Арманського інформацією.

Роздуми були не з приємних. Служба державної безпеки була організацією, необхідність якої на словах визнавали всі партії Швеції (ну, майже всі), але в той же час складалося враження, що вони їй не довіряють і плетуть навколо неї різні незрозумілі змови. Скандалів, звичайно, було багато, особливо в ліворадикальних сімдесятих, коли деякі... помилкові в конституційному плані дії і справді траплялися. Але після п'яти державних перевірок СЕПО, що викликали жорстку критику, виросло нове покоління співробітників. Це були активісти нової школи, набрані із справжніх поліцейських підрозділів, що займалися злочинами, пов'язаними з економікою, зброєю і шахрайством, — поліцейські, звиклі розслідувати реальні злочини, а не політичні фантазії.

Службу державної безпеки реорганізували, щонайперше відвівши нову, провідну роль відділу охорони конституції. Його завданням, згідно із сформульованим урядом документом, стало запобігання і розкриття загрози внутрішній безпеці держави. Така визначалася як «незаконна діяльність, що ставила собі за мету шляхом насильства, погроз або примусу змінити наш державний лад, змусити керівні політичні органи або відомства до ухвалення певних рішень або робити перешкоди окремим громадянам у здійсненні прав і свобод, закріплених в конституції».

Завданням відділу охорони конституції, отже, було захищати шведську демократію від реальних чи гаданих антидемократичних елементів. До таких належали, в першу чергу, анархісти і нацисти. Анархісти — позаяк вони вперто вдавалися до громадянської непокори, влаштовуючи підпали хутряних магазинів. Нацисти — тому що вони за визначенням були противниками демократії.

Торстен Едклінт, здобувши юридичну освіту, починав як прокурор, а потім двадцять один рік пропрацював у Службі державної безпеки. Спершу він керував організацією особистої охорони на землі, а потім перейшов у відділ охорони конституції, де розв'язував різні завдання — від аналізу ситуації до адміністративного керівництва — і поступово очолив цей відділ. Іншими словами, у поліції Торстен Едклінт був вищим керівником захисту шведської демократії. Себе він мав за демократа. При тому, який він вкладав у це визначення зміст, усе виглядало дуже просто. Конституцію затверджував Риксдаг, і його завданням було стежити за тим, щоб вона залишалася недоторканою.

Шведська демократія будується на одному-єдиному законі, який можна позначити трьома літерами — АСС, що має розшифровуватися як «Акт про свободу самовираження». АСС установлює неодмінне право говорити, публікувати, думати і вбачати все, що завгодно. Це право поширюється на всіх шведських громадян, від розлюченого нациста до анархіста, що кидається камінням, й усіх, розташованих у проміжку між ними.

Всі решта конституційних актів, такі як, наприклад, «Акт про форму правління», є лише практичними прикрасами свободи слова. Отже, АСС — це той закон, на якому стоїть демократія. Едклінт вважав своїм головним завданням захищати законне право громадян публікувати і висловлювати все, що їм заманеться, навіть якщо він ані найменшою мірою не згоден із змістом їхньої публікації чи висловлювання.

Така свобода, проте, не означає всездозволеності, яку намагаються обстоювати в культурно-політичних дебатах деякі фундаменталісти свободи слова, перш за все педофіли і ра-

систські угруповання. Будь-яка демократія має свої обмеження, і обмеження АСС закріплені в «Акті про свободу преси», АСП. Він встановлює чотири принципи випадки відступу від демократії. Забороняється публікувати дитячу порнографію і деякі описи сексуального насильства, незалежно від того, наскільки художніми їх вважає автор. Забороняється підбурювати і закликати до злочинної діяльності. Забороняється ображати і ганьбити іншу людину. І забороняється цькувати групи населення.

АСП також затверджено Риксдагом, і він являє собою допустимі з соціальної точки зору обмеження демократії, тобто певний суспільний договір, що становить основу цивілізованого співтовариства. Суть законодавства полягає в тому, що ніхто не має права цькувати або принижувати іншу людину.

Позаяк АСС і АСП — закони, необхідне відомство, яке зможе гарантувати їхнє дотримання. У Швеції цю функцію розподілено між двома структурами, одна з яких — канцлер юстиції (КЮ) — має порушувати судове переслідування за злочини проти АСП.

Ця ситуація Торстена Едклінта зовсім не задовольняла. Він вважав, що КЮ традиційно виявляв непростиму терпимість відносно того, що фактично було прямим порушенням шведської конституції. КЮ звичайно відповідав, що принцип демократії такий важливий, що йому слід втручатися і порушувати справу лише в разі крайньої потреби. Подібна позиція, правда, останніми роками все частіше зазнавала критики, особливо після того, як генеральний секретар Шведського Гельсінського комітету з прав людини Роберт Хорд велів подати звіт з оцінкою бездіяльності КЮ протягом кількох років.

У звіті констатувалося, що було майже неможливо порушити справу і засудити кого-небудь за порушення закону про заборону цькування груп населення.

Другою структурою був відділ охорони конституції при Службі державної безпеки, і комісар Торстен Едклінт ставився до свого завдання щонайсерйозніше. Він вважав, що обіймає найкращу і найважливішу посаду з доступних шведському поліцейському, і нізащо не проміняв би її ні на яку іншу посаду в юридичних або поліцейських структурах Швеції. Він просто був єдиним поліцейським у країні, який офіційно мав функції політичної поліції. Виконання цих функцій вимагало делікатного підходу, великої мудрості і якнайповнішої справедливості, позаяк досвід дуже багатьох країн показував, що політична поліція могла легко перетворитися на головну загрозу демократії.

ЗМІ та громадськість звичайно вважали, що завдання відділу охорони конституції в основному зводиться до стеження за нацистами і войовничими веганами. Відділ справді багато займався подібними виявами, але крім цього до сфери його уваги входила ще ціла низка організацій і явищ. Якби, наприклад, королю або головнокомандувачу спало на думку, що парламентаризм зжив себе і Риксдаг слід замінити військовою диктатурою або чимось подібним, король або головнокомандувач швидко стали б об'єктом пильної уваги відділу охорони конституції. Або якби група поліцейських вирішила раптом розсунути рамки законів до такої міри, що захищені основним законом права індивіда виявилися б порушеними, відділ охорони конституції теж зобов'язаний був відреагувати. У таких серйозних випадках передбачалося, до того ж, що керівництво слідством візьме на себе генеральний прокурор.

Проблема, зрозуміло, полягала в тому, що відділ охорони конституції займався майже виключно аналізом і контролем, а не оперативною діяльністю. Тому заарештовували нацистів головним чином або звичайні поліцейські, або інші підрозділи Служби безпеки.

Такий стан справ Торстен Едклінт вважав украй незадовільним. Майже всі нормальні країни не шкодують коштів на утримання того або іншого варіанта конституційного суду, до завдань якого, зокрема, входить стежити за тим, щоб влада не зазіхала на демократію. У Швеції ж цим займаються канцлер юстиції або омбудсмен юстиції, які, проте, повинні лише дотримуватися рішень, що їх приймають інші люди. Якби в Швеції був конституційний суд, адвокат Лісбет Саландер міг би негайно розпочати справу проти шведської держави за порушення її конституційних прав. Тоді суд мав би можливість зажадати всі папери і викликати на допити кого завгодно, включаючи прем'єр-міністра, поки питання не буде з'ясовано. А так максимум, що міг зробити адвокат, це подати заяву омбудсменові юстиції, який, проте, не мав таких повноважень, щоб прийти до Служби державної безпеки і почати вимагати там документацію.

Торстен Едклінт упродовж багатьох років виступав гарячим прихильником створення конституційного суду. Тоді він міг би легко розібратися з інформацією, яку йому надав Драган Арманський, склавши заяву до поліції і передавши документи до суду. І безкомпромісний процес було б запущено.

За теперішніх же обставин Торстен Едклінт не мав юридичних повноважень для того, щоб почати попереднє слідство.

Він зітхнув і засунув у рот жувальний тютюн.

Якщо відомості Драгана Арманського відповідають дійсності, значить, якісь керівні співробітники Служби безпеки подивились крізь пальці на деякі тяжкі злочини проти шведської громадянки, потім обманним шляхом запроторили її доньку до психіатричної лікарні і, нарешті, дозволили колишньому великому російському шпигунові вільно займатися справами, безпосередньо пов'язаними з трафіком сексрабінь, зброєю та наркотиками. Торстен Едклінт випнув губи. Йому не хотілося навіть починати рахувати, скільки законів мало б виявитися за цей час порушеними. Не кажучи вже про проникнення у квартиру Мікаеля Блумквіста, напад на адвоката Лісбет Саландер і, можливо, причетність до вбивства Олександра Залаченка, у що Едклінт вірити просто відмовлявся.

У Торстена Едклінта не було ані найменшого бажання вплутуватись у всю цю кашу. На жаль, він таки попав у неї в той самий момент, коли Драган Арманський запросив його на вечерю.

Тепер перед ним з усією невідворотністю постало питання, як з цією ситуацією бути. Формально відповідь була проста. Якщо розповідь Арманського правдива, то Лісбет Саландер щонайменше позбавили закріплених основним законом прав і свобод. З конституційної точки зору виникав також цілий клубок підозрінь, що керівні політичні органи або відомства виявилися схиленими до ухвалення певних рішень, а це зачіпало саму основу обов'язків відділу охорони конституції. Торстен Едклінт, як поліцейський, що дізнався про скоєння злочину, був зобов'язаний зв'язатися з прокурором і подати заяву. За менш формального підходу відповідь виявлялася не такою простою. По правді кажучи, дуже складною.

Інспектор кримінальної поліції Моніка Фігуерола, незважаючи на своє незвичайне прізвище, народилася в провінції Даларна, у родині, що проживала в Швеції щонайменше з часів Густава Васи¹. Вона була з тих жінок, що завжди привертають до себе увагу. Це пояснювалося кількома речами: їй було тридцять шість років, очі блакитні, зріст 184 сантиметри, коротко стрижене, кучеряве золотисто-русяве волосся. Вона мала чудовий вигляд і свідомо вибирала одяг, який підкреслював її привабливість.

А ще вона вирізнялася виключно гарною спортивною формою.

Останнє пояснювалося тим, що в підлітковому віці Моніка надзвичайно успішно займалася легкою атлетикою і в сімнадцять років мало не потрапила до шведської олімпійської збірної. Легку атлетику вона з того часу облишила, але захоплено тренувалася в спортзалі п'ять вечорів на тиждень. Вона займалася спортом так часто, що ендорфіни функціонували як свого роду наркотик, і коли вона припиняла тренуватися, у неї починалася абстиненція. Моніка бігала, піднімала гирі і штанги, грала в теніс, займалася карате і, крім того, майже десять років присвятила бодибілдингу. Турботи про тіло в такому екстремальному варіанті вона за останні два роки дуже скоротила — раніше тренуванням на силових тренажерах відводилося по дві години щодня. Тепер же вона приділяла цьому кожного дня зовсім небагато часу, але різносторонні заняття спортом зробили її тіло таким м'язистим, що недоброзичливі колеги зазвичай називали її Пан Фігуерола. Коли вона ходила в майках або літніх сукнях, не звернути увагу на її біцепси і лопатки було просто неможливо.

¹ Густав Ваза — шведський король, що правив у 1521—1560 роках.

Окрім її статури багатьох колег-чоловіків зачіпало ще й те, що вона була не просто pretty face¹. Моніка закінчила гімназію з найвищими оцінками, у двадцятилітньому віці вивчилася на поліцейського і потім протягом дев'яти років служила в поліції Упсали, у вільний час вивчаючи юриспруденцію. Для жарту вона заразом отримала спеціальність політолога. Запам'ятовувати і аналізувати матеріал не становило для неї жодних труднощів. Детективи або іншу розважальну літературу вона не читала, зате з величезним інтересом поринала в найрізноманітніші галузі знань, від міжнародного права до античної історії.

У поліції Моніка пройшла від патрульної служби — що позбавляло вулиці Упсали спокою — до посади інспектора кримінального розшуку і працювала спершу у відділі боротьби з насильницькими злочинами, а потім у підрозділі, що займався економічною злочинністю. У 2000 році вона влаштувалася на роботу до Служби державної безпеки в Упсалі, а в 2001-му переїхала до Стокгольма. Спочатку вона працювала в контррозвідці, але Торстен Едклінт, який знав батька Моніки Фігуероли й уважно стежив за її кар'єрою, майже відразу забрав її до відділу охорони конституції.

Коли Едклінт кінець кінцем вирішив, що все-таки не повинен залишати інформацію Драгана Арманського без уваги, він трохи поміркував, а потім підняв слухавку і викликав до себе в кабінет Моніку Фігуеролу. Вона поки встигла пропрацювати у відділі охорони конституції менше трьох років і, отже, як і раніше залишалася більше справжнім поліцейським, ніж паперовим черв'яком.

¹ Гарнюня (англ.).

Того дня на ній були обтісли сині джинси, бірюзові босоніжки на невеликому каблучку і темно-синій жакет.

— Чим ти зараз займаєшся? — найперше спитав Едклінт, запрошуючи її сідати.

— Ми розбираємося з пограбуванням міні-маркету в Сунні двотижневої давності.

Служба державної безпеки, звісно, не займалася розслідуванням пограбувань продовольчих магазинів, подібна базова діяльність належала до компетенції звичайної поліції. Моніка Фігуерола була керівником групи з п'яти співробітників відділу охорони конституції, що займалася аналізом політичної злочинності. У своїй роботі вони головним чином користувалися кількома комп'ютерами, приєднаними до бази пригод, яку складала звичайна поліція. За великим рахунком будь-яка заява, зафіксована в якому-небудь поліцейському окрузі Швеції, проходила через комп'ютери, якими командувала Моніка Фігуерола. Комп'ютери мали програмне забезпечення, що автоматично сканувало кожен поліцейський звіт, реагуючи на триста десять специфічних слів, таких як, наприклад: чорномазій, скінхед, свастика, іммігрант, анархіст, гітлерівське вітання, нацист, націонал-демократ, державний зрадник, жидівська шльондра або любитель негрів. Якщо в поліцейському звіті траплялося подібне ключове слово, комп'ютер бив тривогу, і відповідний звіт співробітники групи відразу витягували і вивчали. Залежно від контексту за цим могли піти порушення попереднього слідства і подальше розслідування.

До завдання відділу охорони конституції входило щороку публікувати звіт «Загроза безпеці держави», який був єдиною надійною статистикою політичної злочинності. Статистика базувалася виключно на заявах до місцевих органів поліції.

У випадку з пограбуванням міні-маркету в містечку Сунне комп'ютер зреагував на три ключові слова: іммігрант, наплічна нашивка і чорномазій. Двоє молодиків у масках, погрожуючи пістолетами, пограбували магазин, що належав іммігрантові. Вони поцупили суму близько 2780 крон і блок сигарет. Один з грабіжників був у короткій куртці з нашивкою у вигляді шведського прапора на плечі, а другий неодноразово кричав господареві магазину: «Клятий чорномазій!» — і змусив його лягти на підлогу.

Цього було досить, щоб співробітники Фігуероли добилися порушення попереднього слідства і спробували з'ясувати, чи не належать грабіжники до нацистських угруповань провінції Верmland і чи не слід у такому разі зарахувати пограбування до злочинів на ґрунті расизму, позаяк один з грабіжників продемонстрував расистські погляди. Якщо це підтвердиться, пограбування додасть ще одну паличку в статистичному звіті наступного року, який потім буде проаналізовано і включено до європейської статистики, що її кожного року складають в офісі ЄС у Відні. Могло також з'ясуватися, що грабіжниками були скаути, які просто купили куртку із шведським прапором, що власником магазину зовсім випадково виявився іммігрант, звідки й виникло слово «чорномазій». У такому разі групі Фігуероли слід було викреслити це пограбування із статистики.

— У мене є для тебе неприємне завдання, — сказав Торстен Едклінт.

— Он як, — відповіла Моніка Фігуерола.

— Ця робота може стати причиною того, що ти попадеш у страшенну неласку, і покласти край твоїй кар'єрі.

— Зрозуміло.

— З другого боку, якщо тобі вдасться впоратися із завданням, за вдалого розкладу тобі може світити серйозне кар'єрне зростання. Я збираюся перевести тебе до оперативного підрозділу нашого відділу.

— Даруйте, що нагадую, але у відділі охорони конституції немає оперативного підрозділу.

— Так, — сказав Торстен Едклінт. — Але віднині такий підрозділ є. Я створив його сьогодні вранці. Зараз він складається з однієї-єдиної людини. З тебе.

Моніка Фігуерола поглянула на нього з сумнівом.

— Завдання нашого відділу — охороняти конституцію від внутрішньої загрози, носіями якої зазвичай вважаються нацисти або анархісти. А що нам робити, якщо загроза конституції виходить від нашої власної організації?

Подальші півгодини він присвятив переказуванню історії, почутої напередодні ввечері від Драгана Арманського.

— Хто джерело цих тверджень? — поцікавилася Моніка Фігуерола.

— Це зараз неважливо. Концентруйся на отриманій інформації.

— Мене цікавить лише, чи вважаєте ви джерело цілком надійним.

— Я знайомий із джерелом багато років і вважаю, що він найвищою мірою гідний довіри.

— Адже це звучить абсолютно... навіть не знаю, як сказати. М'яко кажучи, неправдоподібно.

Едклінт кивнув.

— Нагадує шпигунський роман, — сказав він.

— Що ви хочете, щоб я робила?

— З цієї хвилини ти увільняєшся від усіх інших обов'язків. Твоє єдине завдання — перевірити міру правдивості цієї історії. Ти повинна або підтвердити, або спростувати ці твердження. Доповідати будеш особисто мені і нікому більше.

— О Боже, — сказала Моніка Фігуерола. — Я розумію, що ви мали на увазі, кажучи, що я можу потрапити в неласку.

— Так. Проте якщо історія виявиться правдою... якщо навіть незначна частина цих тверджень правдива, то ми стоїмо на порозі конституційної кризи, з якою ми зобов'язані розбиратися.

— З чого мені почати? Як діяти?

— Починай з простого. Спершу прочитай звіт, написаний Гуннаром Бйорком у дев'яносто першому році. Потім вирахай людей, які, як стверджується, стежать за Мікаелем Блумквістом. За відомостями мого джерела, авто належить якомусь Йорану Мортенссону, сорока років, поліцейському, що проживає у Веллінгбю на Віттангігатан. Потім з'ясуй особу другої людини на знімках, зроблених фотографом Мікаеля Блумквіста. Ось цього молодого блондина.

— Добре.

— Потім перевір біографію Еверта Гульберга. Я про нього ніколи не чув, але моє джерело стверджує, що він має бути якось пов'язаний із Службою безпеки.

— Виходить, що хтось з Беа замовив убивство шпигуна сімдесятивосьмилітньому старому. Я в це не вірю.

— Проте перевір. Розслідування повинно проводитися в таємниці. Перш ніж що-небудь зробити, обов'язково інформуй мене. Я не хочу, щоб пішли кола по воді.

— Ви замовляєте розслідування величезного масштабу. Як же я зумію впоратися самотужки?

— Працювати самотужки тобі не доведеться. Ти повинна лише зробити перший контроль. Якщо ти прийдеш і скажеш, що перевірила і нічого не знайшла, то все чудово. А якщо знайдеш що-небудь підозріле, то будемо вирішувати, що робити далі.

Обідню перерву Моніка Фігуерола присвятила заняттям на силових тренажерах у спортзалі поліцейського управління. Сам обід, що складався з чорної кави з бутербродом і фри-кадельок з буряковим салатом, вона віднесла до себе в кабінет. Там Моніка зачинила двері, звільнила письмовий стіл і, відкусивши шматок бутерброда, почала читати звіт Гуннара Бйорка.

Вона прочитала також додаток, що містив листування між Бйорком і доктором Петером Телебор'яном. Виписала із звіту всі імена та окремі події, які треба було перевірити. Через дві години вона підвелася і принесла ще каву з кавового автомата. Виходячи з кабінету, вона замкнула двері, як вимагали інструкції ДПУ/Без.

Щонайперше Моніка взялася перевіряти реєстраційний номер звіту. Вона зателефонувала реєстраторові і дістала відповідь, що звіту з таким номером не існує. Її другим кроком стало звернення до архіву ЗМІ. Результат виявився кращим: обидві вечірні газети й одна ранкова повідомляли про людину, що серйозно постраждала під час пожежі в машині на Лундагата-тан того самого дня 1991 року. Жертвою нещасного випадку значився чоловік середніх років, не названий на ім'я. Одна з вечірніх газет писала, що, за словами свідка, машину навмисне підпалила якась дівчинка. Отже, це і була та горезвісна запальна бомба, яку Лісбет Саландер кинула в російського аген-

та на прізвище Залаченко. Принаймні, сам випадок, схоже, справді був.

Людина на ім'я Гуннар Бйорк, що значився автором звіту, теж існувала насправді і була високопосадовцем відділу по роботі з іноземцями, він страждав від грижі міжхребетного диска і, на жаль, помер, наклавши на себе руки.

Відділ кадрів, проте, не міг повідомити, що робив Гуннар Бйорк у 1991 році. Відомості мали гриф таємності навіть для співробітників ДПУ/Без. Нічого незвичайного в цьому не було.

Перевірити те, що Лісбет Саландер у 1991 році мешкала на Лундагатан, а наступні два роки провела в дитячій психіатричній клініці Святого Стефана, було не важко. Принаймні, у цих моментах зміст звіту не суперечив реальності.

Петер Телебор'ян був відомим психіатром, який часто виступав по телебаченню. У 1991 році він працював у клініці Святого Стефана і зараз обіймав посаду її головлікаря.

Моніка Фігуерола довго обдумувала значення звіту. Потім зателефонувала заступникові начальника відділу кадрів.

— У мене тут є важке питання, — пояснила вона.

— Яке?

— Ми у відділі охорони конституції проводимо аналіз, у якому йдеться про оцінку надійності людини та її загального психічного здоров'я. Мені необхідно проконсультуватися з психіатром або іншим фахівцем, що має право доступу до секретної інформації. Мені рекомендували доктора Петера Телебор'яна, і я хотіла б знати, чи можу я до нього звернутися.

Збігло кілька хвилин, перш ніж вона дістала відповідь.

— Доктор Петер Телебор'ян кілька разів залучався у нас як незалежний консультант. Він вважається надійним, і ви мо-

жете у загальних рисах обговорювати з ним засекречену інформацію. Але перш ніж звернутися до нього, ви повинні виконати бюрократичну процедуру: отримати згоду свого начальника і зробити формальний запит на дозвіл консультуватися з Телебор'яном.

Серце Моніки Фігуероли легенько йокнуло. Вона з'ясувала те, що могло бути відоме лише дуже обмеженому колу: Петер Телебор'ян мав справи з ДПУ/Без. Тим самим достовірність звіту бодай частково підтверджувалася.

Вона відклала звіт і взялася до інших фактів, якими її забезпечив Торстен Едклінт, — почала вивчати зроблені Крістером Мальмом знімки двох людей, що, як стверджувалося, переслідували Мікаеля Блумквіста від кафе «Копакабана» 1 травня.

Перевіривши реєстрові записи автомобілів, вона переконалася, що Йоран Мортенссон теж існує насправді і має автомобіль «Вольво» сірого кольору із зазначеним реєстраційним номером. Потім отримала у відділі кадрів Служби безпеки підтвердження того, що він є співробітником ДПУ/Без. Навіть дуже поверхова перевірка показувала, що й ця інформація, схоже, вірна. Серце Моніки йокнуло ще раз.

Йоран Мортенссон працював у відділі особистої охорони охоронцем і входив до групи співробітників, що неодноразово забезпечували безпеку прем'єр-міністра. Кілька тижнів тому його тимчасово позичили відділу контррозвідки. Від службових обов'язків його увільнили 10 квітня, через кілька днів після того, як Олександр Залаченко і Лісбет Саландер були доставлені до Сальгрєнської лікарні. Правда, у подібних тимчасових перестановках не було нічого незвичайного, якщо для якоїсь термінової справи бракувало співробітників.

Потім Моніка Фігуерола зателефонувала заступникові начальника відділу контррозвідки, якого знала особисто, бо недовгий час працювала в нього у відділі. Вона запитала, чи зайнятий Йоран Мортенссон чимось важливим, чи його можна позичити для проведення розслідування у відділі охорони конституції.

Заступник начальника контррозвідки дуже здивувався. Очевидно, Моніку Фігуеролу невірно інформували. Йорана Мортенссона з відділу особистої охорони контррозвідці не позичали. Шкода.

Поклавши слухавку, Моніка Фігуерола протягом двох хвилин дивилася на телефон. В особистій охороні вважали, що Мортенссона переведено до контррозвідки. Контррозвідка вважала, що нічого подібного не відбувалося. Такі перекидання має розглядати і схвалювати начальник канцелярії. Моніка потягнулася до слухавки, щоб зателефонувати начальникові канцелярії, але зупинилася. Відділ особистої охорони міг віддати Мортенссона лише за згодою начальника канцелярії. Але в контррозвідці Мортенссона немає. Начальник канцелярії не може про це не знати. А якщо Мортенссона переведено до якогось іншого відділу, що веде стеження за Мікаелем Блумквістом, то начальник канцелярії неодмінно має бути в курсі.

Торстен Едклінт велів їй стежити, щоб не пішли кола по воді. А зателефонувати начальникові канцелярії було все одно що кинути в маленький ставочок величезний камінь.

Сідаючи в понеділок, о пів на одинадцять ранку, за свій письмовий стіл у скляній клітці, Еріка Бергер зітхнула з полегкістю. Їй страшенно хотілося свіжої гарячої кави з автомата. За перші дві години робочого дня вона встигла побувати на

двох зборах. Першою була п'ятнадцятихвилинна ранкова нарада, на якій відповідальний секретар редакції Петер Фредріксон намітив основні напрями роботи на день. Оскільки Андерсу Хольму Еріка не довіряла, їй усе більше доводилося покладатися на думку Фредріксона.

Другою була нарада, що тривала цілу годину, з головою правління Магнусом Бергшью, начальником фінансово-планового відділу «СМП» Крістером Сельбергом і фінансовим директором Ульфом Флудіном. Присвячена вона була дедалі гіршому становищу на рекламному ринку і зниженню обсягів роздрібного продажу. Фінансовий директор з начальником фінансово-планового відділу вважали, що необхідно вживати заходів для зменшення витрат.

— У першому кварталі ми вийшли із становища завдяки незначному піднесенню рекламного ринку і тому, що в кінці року двоє співробітників пішли на пенсію. На їх посади нікого не брали, — сказав Ульф Флудін. — Цей квартал ми, напевне, закінчимо з незначним мінусом. Проте немає жодних сумнівів у тому, що безкоштовні газети «Метро» і «Стокгольм Сіті» поглинатимуть і далі стокгольмський рекламний ринок. Нам нічого не залишається, окрім як прогнозувати в третьому кварталі відвертий дефіцит.

— Як ми можемо цьому протистояти? — спитав Бергшью.

— Єдина можлива альтернатива — скорочення. Ми не робили їх з дві тисячі другого року. Але за моїми підрахунками, на кінець року нам необхідно скоротити десять ставок.

— Які саме ставки? — поцікавилася Еріка Бергер.

— Нам доведеться урізувати всі потроху, скорочуючи по посаді в різних підрозділах. Наприклад, у спортивній редакції зараз шість з половиною ставок. Її треба скоротити до п'яти.

— Якщо я правильно розумію, спортивна редакція вже зараз працює з останніх сил. Це означає, що нам доведеться скоротити спортивний огляд у цілому.

Флудін знизав плечима.

— Я залюбки вислухаю вдаліші пропозиції.

— Вдаліших пропозицій у мене немає, але принцип такий: якщо ми скоротимо персонал, значить, нам доведеться зробити газету тоншою, а якщо ми зробимо її тоншою, то у нас знизиться кількість читачів і, тим самим, кількість рекламодавців.

— Одвічне замкнуте коло, — сказав начальник фінансово-планового відділу Сельберг.

— Мене взяли на роботу з тим, щоб зупинити такий розвиток подій. Це означає, що я повинна помітно змінити обличчя газети і зробити її привабливішою для читачів. Але якщо персонал буде скорочуватись, то завдання виявиться нездійсненним.

Вона звернулася до Бергшю.

— Як довго газета здатна спливати кров'ю? Який дефіцит ми можемо собі дозволити, поки не настане перелом?

Бергшю випнув губи.

— З початку дев'яностих років газета проїла значну частину вкладених у цінні папери старих доходів. У порівнянні з ситуацією десятилітньої давності наш портфель акцій втратив у ціні приблизно тридцять відсотків. Більшу частину цих фондів було вкладено в комп'ютерне забезпечення. Тобто ми маємо колосальні витрати.

— Я помітила, що в «СМП» є власна система текстового редагування, що зветься АХТ. У скільки обійшлася її розробка?

— Приблизно у п'ять мільйонів крон.

— Я не бачу тут логіки. На ринку існують уже готові дешеві комерційні програми. Навіщо «СМП» знадобилося розробляти власну?

— Ах, Еріко! Якби я знав відповідь на це питання. Нас умовив колишній керівник технічного відділу. Він вважав, що в перспективі так буде дешевше і що «СМП» зможе потім продавати ліцензії на програмне забезпечення іншим видавцям.

— І хто-небудь купив у вас програмне забезпечення?

— Так, одна місцева норвезька газета.

— Чудово, — втомленим голосом сказала Еріка Бергер. — Наступне питання: ми сидимо за комп'ютерами п'ятнадцятирічної давності.

— Найближчого року вкладення в нові комп'ютери виключені, — відповів Флудін.

Обговорення тривало, й Еріка раптом зрозуміла, що Флудін з Сельбергом просто ігнорують її заперечення. Для них могло йтися лише про скорочення, що було цілком розумним з точки зору фінансового директора і начальника фінансово-планового відділу, але абсолютно неприйнятним для нового головного редактора. У той же час її дратувало те, що вони постійно відкидали її аргументи з люб'язною посмішкою, змушуючи її почувати себе школяркою, що відповідає домашнє завдання. Вони не вимовили жодного недопустимого слова, але в їх ставленні до неї до смішного відверто читалося класичне: *Не забивай собі голову такими складними речами, дитинко.*

Еріка зітхнула, підключила лептоп і відкрила електронну пошту. Їй надійшло дев'ятнадцять повідомлень. Чотири з них

виявилися спамом з пропозиціями: купити віагру, випробувати кіберсекс із *The sexiest Lolitas on the net*¹ усього за чотири долари США за хвилину, ще грубіше — *Animal Sex, Juiciest Horse Fuck in the Universe*², а також передплатою на електронне зведення новин *mode.nu*, яку розповсюджувала якась брудна фірма, що закидала ринок рекламними пропозиціями і не припиняла їх розсилати, хоч скільки б разів Еріка відмовлялася від цієї продукції. Ще сім мейлів являли собою так звані листи з Нігерії, від удови колишнього директора державного банку в Абуджі, яка пропонувала їй фантастичні суми, якщо лише вона, для зміцнення довіри, погодиться допомогти невеликим капіталом, і тому подібну нісенітницю.

Серед решти повідомлень були: ранкова службова записка, денна службова записка, три листи від відповідального секретаря редакції Петера Фредрікссона з інформацією про те, як посуваються справи з головним матеріалом дня, лист від її особистого аудитора, який просив про зустріч для звіряння змін у зарплаті після переходу з «Міленіуму» до «СМП», а також повідомлення від її стоматолога-гігієніста з нагадуванням про те, що надійшов час щоквартального візиту. Еріка внесла візит до лікаря до свого електронного щоденника і відразу ж зрозуміла, що нічого не вийде, бо на цей день у неї заплановано велику редакційну конференцію.

Під кінець вона відкрила останній мейл, надісланий з адреси «*centralred@smpost.se*» з темою «До відома головного редактора» і, поглянувши на текст, повільно опустила філіжанку з кавою.

¹ З найсексуальнішими Лолітами Інтернету (англ.).

² Секс із тваринами, найсмачніше трахання з лошицями у Всесвіті (англ.).

ШЛЬОНДРО! ТИ ЗАБРАЛА СОБІ В ГОЛОВУ, БУЦІМТО ЩОСЬ ЯВЛЯЄШ ІЗ СЕБЕ, ЧОРТОВА ЛЯРВА. НЕ ДУМАЙ, ЩО ЗМОЖЕШ ПОКАЗУВАТИ ТУТ СВОЮ ЗВЕРХНІСТЬ. ШЛЬОНДРО, ТЕБЕ ТРАХАТИМУТЬ У ЗАД ВИКРУТКОЮ! ЩО ШВИДШЕ ТИ ЗВІДСИ ЗАБЕРЕШСЯ, ТО КРАШЕ.

Еріка Бергер підвела погляд і машинально пошукала очима Андерса Хольма. На місці його не було, і в редакційній залі вона його теж не побачила. Поглянувши на адресу відправника, Еріка підняла слухавку і зателефонувала Петеру Флемінгу — начальнику технічного відділу «СМП».

— Доброго дня. Хто користується адресою «centralred@smpost.se»?

— Ніхто. У «СМП» такої адреси немає.

— Я тільки що отримала з цієї адреси мейл.

— Це імітація. Повідомлення має вірус?

— Ні. В усякому разі, антивірусна програма не зреагувала.

— Добре. Такої адреси не існує. Насправді зімітувати адресу, схожу на справжню, дуже просто. У мережі є сайти, через які можна надсилати повідомлення.

— А відстежити таке повідомлення можна?

— Майже неможливо, якщо людина не така дурна, щоб надсилати мейли зі свого домашнього комп'ютера. Мабуть, реально простежити IP-адресу сервера, але якщо він користується адресою, відкритою, наприклад, на hotmail, то слід обірвється.

Еріка подякувала за інформацію, потім ненадовго задумалася. Їй вже й раніше доводилося отримувати листи з погрозами або послання од відвертих психів. Це ж повідомлення

вочевидь мало на увазі її нову роботу головним редактором «СМП». Цікаво, надіслав його який-небудь ненормальний, що прочитав про неї у зв'язку зі смертю Морандера, чи ж відправник у цьому будинку?

Моніка Фігуерола довго і серйозно обдумувала, як їй учинити з Евертом Гульбергом. Перевага роботи у відділі охорони конституції полягала в тому, що наявні повноваження дозволяли їй запитати майже будь-який поліцейський звіт Швеції, який міг мати який-небудь зв'язок із злочинністю на ґрунті расизму або політики. Олександр Залаченко був іммігрантом, а до завдань Моніки, зокрема, входило розбиратися з виявами насильства щодо осіб, народжених за межами Швеції, і визначати, мають вони расистський характер чи ні. Отже, у неї було законне право познайомитися з розслідуванням убивства Залаченка, щоб вирішити, чи був Еверт Гульберг пов'язаний з якою-небудь расистською організацією або чи не керувався він, скоюючи вбивство, власними расистськими переконаннями. Вона зажадала звіт про цей випадок і уважно його прочитала. Там вона виявила листи, надіслані Гульбергом міністрові юстиції, і переконалася, що, крім деяких образливих особистих нападок і звинувачень на адресу законодавства, в них наявні слова «чорномазій» і «державний зрадник».

На цей час годинник показував уже п'яту. Моніка Фігуерола замкнула весь матеріал у сейф у себе в кабінеті, викинула стаканчик з-під кави, вимкнула комп'ютер і поставила відмітку про те, що покидає робоче місце. Швидко дійшовши до гімнастичного залу на площі Сант-Еріксплан, вона присвятила наступну годину неважким силовим вправам.

Закінчивши тренування, Моніка пішла додому, в свою двокімнатну квартиру на Понтоньєргатан, прийняла душ і по-вечеряла — пізно, але відповідно до правил здорового харчування. З хвилину вона вагалася, чи не зателефонувати Даніелю Мугрену, котрий жив за три квартали від неї, на тій же вулиці. Даніель був столяром і культуристом і протягом трьох років періодично складав їй компанію на тренуваннях. В останні місяці вони зустрічалися також для занять дружнім сексом.

Секс, звичайно, давав майже таке ж задоволення, як напружене тренування в залі, але у свої зрілі 30 з плюсом — швидше 40 з мінусом — Моніка Фігуерола почала задумуватися, чи не час їй шукати постійного чоловіка і взагалі влаштовувати своє життя. Можливо, навіть обзавестися дітьми. Правда, Даніель Мугрен для всього цього не підходить.

Трохи поміркувавши, Моніка вирішила, що їй зовсім не хочеться з ним зустрічатися. Замість цього вона лягла в ліжку з книгою з античної історії і близько півночі вже спала.

Розділ 13

Вівторок, 17 травня

У вівторок Моніка Фігуерола прокинулася в десять хвилин на сьому, зробила довгу пробіжку вздовж північної набережної озера Меларен, прийняла душ і в десять хвилин на дев'яту вже відмітилася, прийшовши на службу до поліцейського управління. Першу ранкову годину вона присвятила складанню службової записки, в якій узагальнила зроблені напередодні висновки.

О дев'ятій годині прибув Торстен Едклінт. Моніка дала йому двадцять хвилин на те, щоб розібратися з можливою

ранковою поштою, а потім підійшла до його дверей і постукала. На читання службової записки у начальника пішло десять хвилин; Моніка терпляче чекала. Він двічі прочитав чотири аркуші А4 від початку до кінця і тільки потім підвів на неї погляд.

— Начальник канцелярії, — задумливо промовив він.

Вона кивнула.

— Без його згоди Мортенссона нікуди відряджати не могли. Отже, він мусить знати про те, що Мортенссон не в контррозвідці, як думають його колеги з особистої охорони.

Знявши окуляри, Торстен Едклінт витягнув паперову серветку і став їх ретельно протирати, тим часом напружено розмірковуючи. З начальником канцелярії Альбертом Шенке вони хтозна-скільки разів зустрічалися на нарадах і внутрішніх конференціях, але стверджувати, що він його надто добре знає, Едклінт не міг. Шенке був людиною невеликого зросту, з ріденьким світло-рудим волоссям, і розмір його талії з роками все збільшувався. Едклінт знав, що тому близько п'ятдесяти п'яти років і що він пропрацював у ДПУ/Без років двадцять п'ять чи навіть більше. Останнє десятиліття він був начальником канцелярії, а до того працював заступником начальника канцелярії та на інших адміністративних посадах. Едклінт вважав Шенке людиною мовчазною і здатною, у разі потреби, діяти жорстко. Він не мав уявлення, що той поробляє у вільний час, але пам'ятав, що одного разу бачив його в гаражі поліцейського управління в спортивному одязі і з ключками для гольфа через плече. Кількома роками раніше вони якось випадково зустрілися із Шенке в оперному театрі.

— Мені тут дещо спало на думку, — сказала Моніка.

— Що саме?

— Еверт Гульберг. У сорокових роках він служив в армії, а в п'ятдесятих став юристом-податківцем і розчинився в тумані.

— І?

— Обговорюючи це, ми говорили про нього як про найманого вбивцю.

— Я знаю, що це звучить малоймовірно, але...

— Мені спало на думку, що в його біографії так мало даних, що вона здається майже сфальсифікованою. У п'ятдесятих і шістдесятих роках і Інформаційне бюро, і СЕПО створювали фірми за межами цього будинку.

Торстен Едклінт кивнув.

— Мене якраз цікавило, коли ти додумаєшся до такої можливості.

— Мені знадобиться дозвіл, щоб переглянути особисті справи п'ятдесятих років, — сказала Моніка Фігуерола.

— Ні, — похитавши головою, відповів Торстен Едклінт. — Ми не можемо скористатися архівом без дозволу начальника канцелярії, а нам не можна привертати уваги, поки у нас не з'явиться більше аргументів.

— Тоді як же мені діяти далі?

— Мортенссон, — сказав Едклінт. — Довідайся, що він поробляє.

Лісбет Саландер вивчала вставлений у вікно замкнутої палати вентилятор, коли почула, що ключ у замку повернувся і до кімнати увійшов доктор Андерс Юнассон. Був початок одинадцятої вечора. Його прихід завадив їй планувати втечу із Сальгренської лікарні.

Вона вже виміряла вентилятор у вікні і переконалася, що голова зможе пройти, але з останніми частинами тіла, мабуть, виникнуть проблеми. Від землі її відділяли три поверхи, але розірвані простирадла і триметровий подовжувач від торшера змогли б зарадити цій проблемі.

Крок за кроком вона обдумувала план. Ще однією проблемою був одяг. На Лісбет були труси, лікарняна нічна сорочка і видані їй пластикові капці. Також були двісті крон, отримані від Анніки Джанніні для покупки солодощів у лікарняному кіоску. Цього могло вистачити, по-перше, на придбання в магазині «Секонд-хенд» дешевих джинсів з футболкою, за умови, що вона зуміє знайти в Гетеборзі «Секонд-хенд», а по-друге, на телефонну розмову з Чумою. А там уже все влаштується. Протягом кількох діб після втечі вона збиралася полетіти до Гібралтара, а потім почати нове життя під новим ім'ям у якій-небудь іншій частині світу.

Андерс Юнассон, вітаючись, кивнув і опустився на стілець для відвідувачів. Лісбет сіла скраю ліжка.

— Доброго дня, Лісбет. Пробач, що в останні дні не встигав тебе відвідувати, але в мене діялося щось жахливе у відділенні невідкладної допомоги, та ще мене призначили керівником двох молодих лікарів.

Лісбет кивнула. Вона зовсім не думала, що доктор Андерс Юнассон повинен спеціально приходити їй відвідувати.

Він узяв її журнал і став уважно вивчати температурні криві та порядок лікування препаратами, у ході чого відзначив, що температура постійно тримається між 37 і 37,2 і що за мінутний тиждень їй жодного разу не давали пігулок від головного болю.

— Твоїм лікарем є доктор Ендрін. Ви з нею ладнаєте?

— Вона нічого, — відповіла Лісбет без особливого ентузіазму.

— Не заперечуєш, якщо я тебе огляну?

Вона знову кивнула. Діставши з кишені ручку з ліхтариком, він нахилився і посвітив їй в очі, щоб перевірити, як стискаються і розширюються зіниці, попросив її відкрити рот і оглянув горло. Потім обережно взяв її руками за шию і кілька разів повернув у різні боки голову.

— Потилиця не болить? — спитав він.

Вона похитала головою.

— А як щодо головного болю?

— Інколи дає про себе знати, а потім минає.

— Процес загоєння ще триває. Головні болі поступово за-тихнуть.

Волосся у неї як і раніше було дуже коротким, і, щоб намацати шрам над вухом, йому потрібно було лише відігнути набік маленький чубчик. Шрам гоївся добре, але на рані ще зберігалася кірочка.

— Ти знову розчухала рану. Не роби цього.

Вона кивнула ще раз. Він узяв її за лівий лікоть і підняв руку.

— Можеш підняти руку сама?

Вона витягнула руку вгору.

— Плече болить чи завдає яких-небудь неприємних відчуттів?

Вона похитала головою.

— Тягне?

— Трохи.

— Думаю, тобі треба більше тренувати м'язи плеча.

— Коли сидиш під замком, це важко.

Він усміхнувся:

— Це не назавжди. Ти робиш вправи, як велить терапевт?

Вона знову відповіла кивком.

Він дістав стетоскоп і ненадовго притис його до власної руки, щоб зігріти. Потім сів на край ліжка, розстібнув її нічну сорочку, послухав серце і зміряв пульс. Затим попросив її нагнутися вперед, приставив стетоскоп до спини і послухав легені.

— Покашляй.

Вона покашляла.

— Гарзд. Можеш застібнути сорочку. З медичної точки зору ти більш-менш відновилася.

Лісбет кивнула. Вона чекала, що тепер він підведеться і пообіцяє заглянути через кілька днів, але він залишився сидіти і досить довго сидів мовчки, здавалося над чимось роздумуючи. Лісбет терпляче чекала.

— Знаєш, чому я став лікарем? — раптом запитав він.

Вона похитала головою.

— Я з робітничої родини. Мені завжди хотілося стати лікарем. Хлопчаком я збирався бути психіатром. Я був страшенно розумний.

Як тільки він згадав слово «психіатр», Лісбет раптом поглянула на нього з пильною увагою.

— Але я не був упевнений, що впораюся із заняттями. Відразу після закінчення гімназії я вивчився на зварника і майже рік пропрацював на цій роботі.

Він кивнув, немов хотів підтвердити, що все так і було.

— Я вважав гарною ідеєю мати щось у запасі на випадок, якщо не зумію завершити медичну освіту. Між зварником і лі-

карем не така вже велика різниця. В обох випадках доводиться щось лагодити. Ось тепер я працюю в Сальгрєнській лікарні і лагоджу таких, як ти.

Вона насупила брови, з підозрінням подумавши, чи не глузує він з неї. Але вигляд у нього був цілком серйозний.

— Лісбет... я хотів би знати...

Він так надовго замовк, що Лісбет уже ладна була запитати, що йому треба, але стрималася і терпляче чекала.

— Я хотів би знати, чи не розсердишся ти, якщо я попрошу дозволу поставити тобі особисте питання. Я хочу запитати як приватна особа. Тобто не як лікар. Я не буду записувати твою відповідь і обіцяю ні з ким її не обговорювати. Якщо не захочеш, можеш не відповідати.

— Що?

— Це неделікатне й особисте питання.

Вона поглянула йому в очі.

— Відтоді як тебе в дванадцять років запроторили до лікарні Святого Стефана в Упсалі, коли якийсь психіатр намагається з тобою поговорити, ти відмовляєшся відповідати навіть на звертання. Чому?

Очі Лісбет Саландер трохи потемніли. Дві хвилини вона просто дивилася на Андерса Юнассона позбавленим будь-якого виразу поглядом і мовчала.

— Чому тебе це цікавить? — нарешті спитала вона.

— Чесно кажучи, сам гаразд не знаю. Думаю, що я намагаюся де в чому розібратися.

Її рот злегка скривився.

— Я не розмовляю з психікарями, бо вони ніколи не слухають те, що я кажу.

Андерс Юнассон кивнув і раптом розсміявся.

— Гаразд. Скажи мені, що ти думаєш про Петера Телебор'яна?

Андерс Юнассон вимовив це ім'я так несподівано, що Лісбет майже здригнулася. Її очі помітно звузилися.

— Якого біса, ти ставиш двадцять запитань! Що тобі треба?

Її голос несподівано став сухим і жорстким, як наждачний папір. Андерс Юнассон схилився до неї так близько, що майже вторгся на її особисту територію.

— Тому що... як ти там висловилася... психікар на ім'я Петер Телебор'ян, досить відома в моїй професії людина, за останні дні двічі настійно домагався від мене дозволу тебе відвідати.

Лісбет раптом відчула, як по спині пробігли мурашки.

— Суд призначить його проводити судово-психіатричну експертизу щодо тебе.

— І?

— Мені Петер Телебор'ян не подобається. Я йому відмовив. Востаннє він без попередження прийшов сюди, у відділення, і намагався прорватися до тебе через медсестру.

Лісбет стиснула губи.

— Його дії були трохи дивними і дещо надто наполегливими, щоб справити прихильне враження. Тому я хочу знати, що ти про нього думаєш.

Цього разу настала черга Андерса Юнассона терпляче чекати на репліку Лісбет Саландер.

— Телебор'ян — покидьок, — сказала вона нарешті.

— Між вами є щось особисте?

— Можна сказати, що так.

— Я також мав розмову з однією адміністративною особою, якій, так би мовити, хотілося, щоб я пропустив до тебе Телебор'яна.

— І?

— Я запитав, чи має він медичну освіту, яка б дозволила оцінювати твій стан, і запропонував йому забиратися геть. Щоправда, у більш дипломатичних виразах.

— Добре.

— Останнє питання. Чому ти мені це розповідаєш?

— Адже ти запитав.

— Так. Але я ж лікар і вивчав психіатрію. Чому ж ти зі мною розмовляєш? Чи означає це, що ти відчуваєш до мене деяку частку довіри?

Вона не відповіла.

— Тоді я розумітиму це саме так. Я хочу, щоб ти знала: ти — моя пацієнтка. Отже, я працюю на тебе, а не на когось іншого.

Вона поглянула на нього з підозрінням. Він трохи посидів мовчки, дивлячись на неї, потім заговорив невимушеним тоном:

— З медичної точки зору ти більш-менш здорова. Тобі потрібно ще кілька тижнів реабілітації. Але, на жаль, ти вже достатньо видужала.

— На жаль?

— Так. — Він злегка посміхнувся. — Ти відчуваєш себе надто добре.

— Що ти маєш на увазі?

— Це означає, що в мене немає жодних законних підстав утримувати тебе тут і, отже, прокурор зможе скоро зажадати, щоб тебе перевезли до слідчого ізолятора в Стокгольмі, чека-

ти на суд, який відбудеться через шість тижнів. Гадаю, що запит надійде вже наступного тижня. А отже, Петеру Телебор'яну випаде нагода тебе оглянути.

Вона завмерла в ліжку. Андерс Юнассон розгублено поглянув на неї, нахилився, поправив їй подушку, а потім заговорив таким голосом, ніби роздумував уголос:

— У тебе немає ні головного болю, ні підвищеної температури, значить, доктор Ендрін тебе, очевидно, випише.

Він раптом підвівся.

— Дякую, що поговорила зі мною. Я зайду до тебе до того, як тебе перевезуть.

Він уже дійшов до дверей, коли Лісбет погукала:

— Докторе Юнассон.

Він обернувся до неї.

— Дякую.

Він ще раз коротко кивнув, а потім вийшов і замкнув двері.

Лісбет Саландер довго сиділа, дивлячись на замкнуті двері. Потім лягла на спину і втупилася в стелю.

У цей момент вона відчула під потилицею щось тверде. Піднявши подушку, Лісбет, на своє здивування, побачила маленький мішечок, якого там точно не було раніше. Вона відкрила мішечок і, нічого не розуміючи, уп'ялася очима в кишеньковий комп'ютер «Палм Тангстен Т3» із зарядним пристроєм. Потім, придивившись, помітила на верхньому ріжку корпусу маленьку подряпину. Її серце закалатало з подвоєною силою. Це був її власний «Палм». Але як... Вона розгублено перевела погляд назад на замкнуті двері. Андерс Юнассон — цілковиті сюрпризи. Страшенно хвилюючись,

вона відразу ввімкнула комп'ютер і тут же виявила, що він захищений паролем.

Лісбет розчаровано втупилася в екран, що вимогливо мерехтів. Як же я, чорт забирай, повинна... Потім вона заглянула в мішечок і знайшла на дні згорнуту смужку паперу. Витрусивши смужку з мішечка, вона її розгорнула і прочитала написаний акуратним почерком рядок.

Ти ж хакер. Здогадайся! / Калле Б.

Уперше за останні тижні Лісбет розсміялася. От і розплата за давні образи. Вона на декілька секунд задумалася, потім взяла стилус і написала комбінацію цифр 9277, що на клавіатурі відповідало літерам WASP — її прізвиську «Оса». Саме цей код Бісовому Калле Блумквісту потрібно було розгадати, коли він без запрошення прийшов до її квартири на Фіскарґтан і відключив охоронну сигналізацію.

Не спрацювало.

Вона спробувала 52553, що відповідало літерам KALLE.

Теж не спрацювало. Позаяк Бісів Калле Блумквіст, очевидно, припускав, що вона користуватиметься комп'ютером, він очевидячки вибрав якийсь простий пароль. Підписався він «Калле», хоча звичайно ненавидів це ім'я. Вона трохи поміркувала над асоціаціями. Це має бути теж образа. Потім набрала 63663, що відповідало слову PIPPI¹.

Комп'ютер покірно запустився.

На екрані виник смайлик із словесною бульбашкою:

¹ Тобто Пеппі. Мається на увазі Пеппі Довгапанчоха, котра, як і Калле Блумквіст, є одним з головних персонажів книг Астрід Ліндґрен.

Ну от – адже все виявилось досить просто. Пропоную тобі клікати на збережені документи.

Вона негайно знайшла документ, що стояв першим у черзі, «Привіт, Саллі», клікнула на нього і прочитала:

Перш за все – це лише між нами. Твій адвокат, тобто моя сестра Анніка, уявлення не має про те, що у тебе є доступ до комп'ютера. Так і повинно залишитися.

Не знаю, наскільки ти розумієш, що відбувається за замкнутими дверима твоєї палати, але, хоч як дивно (незважаючи на твою вдачу), на тебе працює кілька відданих ідіотів. Коли все закінчиться, я збираюся формально заснувати громадську організацію, яку маю намір назвати «Лицарі дурнуватого столу». Єдиним завданням організації буде збиратися на щорічну вечірку, щоб розважатися, розповідаючи про тебе всяку гидоту. (Ні, ти запрошення не отримаєш.)

Ну гаразд. До справи. Анніка з усієї сили намагається підготуватися до суду. Тут проблема лише в тому, що вона на тебе працює відповідно до ідіотських принципів охорони приватного життя, хоч яка це дурість. А значить, вона навіть мені не розповідає, про що ви з нею розмовляєте, і в даній ситуації це нам дещо заважає. На щастя, вона, зрозуміло, приймає інформацію.

Ми з тобою обов'язково повинні почати контактувати.

Не користуйся моєю електронною адресою.

Може, я і ненормальний, але в мене є вагомі підстави підозрювати, що мою пошту читаю не лише я. Якщо захочеш що-небудь передати, заходь на Yahoo «Stolliga_Bordet»¹. Ім'я: Pippi, пароль: p9i2p7p7i.
/ Мікаель

Лісбет двічі прочитала листа і ще раз спантеличено оглянула кишеньковий комп'ютер. Після періоду цілковитого комп'ютерного стримування вона відчувала неймовірну ломку, і вона запитувала себе, яким місцем думав Бісів Калле Блумквіст, коли протягував до неї комп'ютер, забувши, що для виходу в мережу їй потрібний мобільний телефон.

Лісбет лежала, поринувши в роздуми, коли раптом почула кроки в коридорі. Вона миттю вимкнула комп'ютер і запхнула його під подушку. Коли в замку став повертатися ключ, вона помітила, що мішечок і зарядний пристрій залишилися лежати на тумбочці коло ліжка. Вона простягнула руку, сунула мішечок під ковдру і затиснула моток кабелю між ногами. Коли увійшла нічна сестра, Лісбет лежала нерухомо, дивлячись у стелю.

Сестра приязно привіталася і запитала, як вона почувається та чи не треба їй чого-небудь. Лісбет відповіла, що почувається добре і що їй хотілося б парочку сигарет. У цьому їй люб'язно відмовили, натомість видавши упаковку ніотинової жувальної гумки. Коли сестра зачиняла за собою двері, Лісбет мигцем побачила охоронця, що розташувався на стільці в коридорі. Діждавшись, коли кроки стали віддалятися, вона знову дістала комп'ютер.

¹ «Дурнуватий_Стіл» (швед.).

Увімкнувши його, Лісбет спробувала з'єднатися з Інтернетом.

І ледве отямилася від подиву, коли комп'ютер раптом показав, що з'єднання знайдене і підключене. *Вихід у мережу. Цього не може бути.*

Лісбет вискочила з ліжка з такою швидкістю, що поранене стегно відгукнулося болем. Вона розгублено огледіла кімнату. Як? Повільно обійшовши палату, вона оглянула кожен куток і закуток. Ні, мобільного телефону в кімнаті не було. Проте зв'язок з мережею був. Потім на її обличчі з'явилася крива посмішка. Зв'язок був керованим по радіо і підтримувався через мобільний телефон за допомогою «Блютуза», що мав радіус дії 10–12 метрів. Лісбет спрямувала погляд на вентиляційний отвір під стелею.

Бісів Калле Блумквіст установив телефон просто поряд з її палатою. Іншого пояснення бути не могло.

Але чому було не протягнути і телефон... Ну звичайно. Акумулятори.

Її комп'ютер потрібно було заряджати раз на три дні чи близько того. Приєднаний до мережі мобільний телефон у процесі нещадної експлуатації спалював акумулятори швидко. Блумквіст або, швидше, хтось, кого він найняв, повинен був регулярно міняти акумулятори.

Зарядний же пристрій до її комп'ютера він, зрозуміло, прислав. Обійтися без нього вона не могла. Але куди легше ховати і використовувати один предмет, ніж два. Блумквіст усе-таки не такий дурний.

Для початку Лісбет задумалася над тим, де зберігати комп'ютер. Для цього необхідно було знайти потайне місце. Крім однієї розетки біля дверей ще розетки були за ліжком,

на панелі, яка забезпечувала струмом лампочку, що стояла на тумбочці, й електронний годинник. Там залишився порожній простір від радіо, яке звідти забрали. Лісбет усміхнулася. Місця вистачило і для кишенькового комп'ютера, і для зарядного пристрою. А вдень вона зможе ставити комп'ютер на зарядку, не виймаючи його з тумбочки.

Лісбет Саландер була щаслива. Коли вона вперше за два місяці увімкнула комп'ютер і вийшла в Інтернет, її серце аж тіпалось.

Гуляти по мережі через кишеньковий комп'ютер «Палм» з малесеньким екраном і стилусом, звичайно, не те ж саме, що за допомогою ноутбука із сімнадцятидюймовим екраном. Але вона на зв'язку! Лежачи у ліжку в Сальгренській лікарні, вона може потрапити у будь-яку точку світу.

Спершу Лісбет зайшла на приватну домашню сторіночку, на якій були викладені абсолютно нецікаві фотографії невідомого і не дуже вмілого фотографа-аматора на ім'я Гілл Бейтс із Джобсвілла, штат Пенсільванія. Лісбет якось перевірила і з'ясувала, що міста Джобсвілла не існує. Проте Бейтс зняв там 200 фотографій і виклав цілу галерею, у дрібному масштабі. Вона прокрутила до знімка 167, клікнула й отримала збільшений варіант. На ньому було зображено церкву в Джобсвіллі. Лісбет підвела стрілку до верхівки шпиля і клікнула. Відразу сплигло вікно з вимогою імені й пароля. Вона взяла стилус і написала слово Remarkable замість імені і пароль A(89) Sx#magnolia.

З'явилася клітинка з текстом «ERROR — You have the wrong password»¹ і клавіша з «OK — Try again»². Лісбет знала, що коли

¹ ПОМИЛКА — У вас неправильний пароль (англ.).

² О'кей — Спробуйте знову (англ.).

клікне на «OK — Try again» і спробує ввести новий пароль, то знову отримає ту ж клітинку — і так рік за роком, хоч скільки намагайся. Замість цього вона клікнула на літеру «O» в слові «ERROR».

Екран потемнів. Потім відкрилися мультиплікаційні двері, і вийшов хтось, схожий на Лару Крофт. Матеріалізувалася словесна бульбашка з текстом «WHO GOES THERE?»¹.

Вона клікнула на бульбашку і написала слово Wasp — Оса. Відразу з'явилася відповідь «PROVE IT — OR ELSE...»², а мультиплікаційна Лара Крофт почала знімати із запобіжника пістолет. Лісбет знала, що це не зовсім марна погроза. Якщо вона напише неправильний пароль тричі поспіль, сторіночка погасне, а ім'я Оса буде викреслено із списку членів. Вона акуратно вивела пароль MonkeyBusiness.

Екран знову змінив форму, і на синьому тлі з'явився текст:

```
Welcome to Hacker Republic, citizen Wasp. It is 56
days since your last visit. There are 10 citizens online.
Do you want to (a) Browse the Forum (b) Send a Message
(c) Search the Archive (d) Talk (e) Get laid?3
```

Лісбет клікнула на клітинку (г) «Поговорити», потім перейшла до переліку меню «Who's online?»⁴ і отримала список

¹ ХТО ЦЕ ЙДЕ? (Англ.)

² ДОКАЖИ — ІНАКШЕ... (Англ.)

³ Ласкаво просимо до Республіки хакерів, громадянко Оса. Від вашого останнього візиту минуло 56 днів. Зараз у режимі онлайн перебуває 10 громадян. Ви хочете (а) Переглянути Форум (б) Надіслати повідомлення (в) Попрацювати в архіві (г) Поговорити (г) Потрахатися? (Англ.)

⁴ Хто в режимі онлайн? (Англ.)

імен: Andy, Bambi, Dakota, Jabba, BuckRogers, Mandrake, Pred, Slip, Sisterjen, SixOfOne, Trinity.

«Hi gang»¹, — написала Оса.

«Wasp. That really U?»² — відразу ж написав SixOfOne. — Look who's home»³.

«Куди ти пропала?» — запитав Trinity.

«Чума сказав, що у тебе якісь проблеми», — написав Dakota.

Лісбет була не певна, але підозрювала, що Dakota — жінка. Решта громадян онлайн, включаючи того, хто називав себе Sisterjen, були хлопцями. Республіка хакерів (коли Лісбет востаннє заходила в мережу) налічувала шістдесят двох громадян, у тому числі всього чотирьох дівчат.

«Привіт, Trinity, — написала Лісбет. — Привіт усім».

«Чому ти вітаєш Trinity? У вас щось накльовується? А решта чим тобі не подобаються?» — написав Dakota.

«У нас забито стрілку, — написав Trinity. — Оса спілкується лише з інтелегентними людьми».

Його облаяли відразу з п'яти сторін.

З шістдесяти двох співгромадян Оса особисто зустрічалася лише з двома. Одним з них був Чума — Plague, який як виняток зараз відсутній у Мережі. Другим — Trinity, інакше Трійця, англієць, що жив у Лондоні. Два роки тому Лісбет провела в його товаристві кілька годин, коли він допомагав їм з Мікаелем Блумквістом розшукувати Харіет Вангер, організувавши незаконне прослуховування домашнього телефону

¹ Привіт, братва (англ.).

² Оса. Це справді ти? (Англ.)

³ Ти ба, хто дома (англ.).

в тихому передмісті Сент-Олбанс. Лісбет возилася з незручним стилусом, шкодуючи, що позбавлена клавіатури.

«Ти ще на місці?» — запитав Mandrake.

Вона вивела:

«Соррі. У мене лише Palm. Виходить повільно».

«Що сталося з твоїм компом?» — поцікавився Pred.

«З ним все о'кей. Проблеми у мене».

«Розкажи старшому братові», — написав Slip.

«Мене заарештувала держава».

«Що? Чому?» — відразу донеслося з трьох сторін.

Лісбет узагальнила свою ситуацію в п'яти рядках, що викликало заклопотане мимрення.

«Як ти себе почуваш?» — поцікавився Trinity.

«У мене дірка в довбешці».

«Я не помічаю різниці», — констатував Vambi.

«У Оси завжди в довбешці вітер», — сказав Sisterjen, після чого пролунала серія образливих коментарів з приводу розумових здібностей Оси.

Лісбет усміхнулася. Потім Dakota знову подав репліку по темі:

«Стривайте. Це ж напад на громадянина Республіки хакерів. Чим будемо відповідати?»

«Завдамо удару ядерною зброєю по Стокгольму?» — запропонував SixOfOne.

«Ні, це буде перебір», — сказала Оса.

«Малюсінькою бомбочкою?»

«SixOfOne, розслабся».

«Ми можемо вирубати Стокгольм», — запропонував Mandrake.

«Вірус, який вирубає уряд?»

Узагалі-то громадяни Республіки хакерів не поширювали вірусів. Навпаки, вони були хакерами і, отже, непримиренними противниками тих ідіотів, які розсилають комп'ютерні віруси з єдиною метою пошкодити Мережу і вивести з ладу комп'ютери. Адже хакери — інформаційні наркомани і їм потрібна працююча Мережа, яку можна зламувати.

Щоправда, пропозиція вирубати шведський уряд до марних погроз не належала. Республіка хакерів являла собою ексклюзивний клуб кращих з кращих, елітну силу, за можливість скористатися якою будь-яка армія виклала б колосальні суми, якби раптом «громадян» удалося схилити до співпраці з якоюсь державою. А це було дуже малоймовірним.

Але всі вони були Computer Wizards¹ і, безумовно, володіли мистецтвом створення комп'ютерних вірусів. Їх також не доводилося довго упрощувати проводити спеціальні кампанії, якщо того вимагала ситуація. Кілька років тому одного громадянина Республіки хакерів, який узагалі-то працював програмістом у Каліфорнії, один успішний дотком нагрів на патенті та ще й мав нахабство подати на нього до суду. Це привело до того, що всі активісти Республіки хакерів протягом півроку з гідною подиву енергією зламували і псували кожен комп'ютер, що належав цій фірмі. Всі їхні комерційні таємниці та електронні повідомлення — разом з кількома сфабрикованими документами, з яких виходило, що генеральний директор фірми ухиляється від податків, — із задоволенням викладалися в Інтернеті разом з інформацією про таємну коханку генерального директора і фотографіями зі свята в Голлівуді, де він нюхає кокаїн. Через півроку фірма збанкрутува-

¹ Комп'ютерними магами (англ.).

ла, але ще кілька років по тому дехто із злопам'ятливих членів «народної міліції» Республіки хакерів займався тим, що періодично розоряв колишнього генерального директора.

Якби чоловік п'ятдесят крастих хакерів світу вирішили би спільними зусиллями напасти на яку-небудь державу, вона, мабуть, вижила б, але зазнала б відчутних утрат. Досить було Лісбет дати відмашку, і ці втрати, очевидно, обчислювалися б мільярдами. Вона трохи подумала.

«Поки не треба. Але якщо справи підуть не так, як мені хочеться, я попрошу про допомогу».

«Лише скажи», — написав Dakota.

«Давненько ми не сварилися з яким-небудь урядом», — сказав Mandrake.

«Я пропоную задати зворотний хід системі внесення податкових платежів. Створити програму, скроєну під таку маленьку країну, як Норвегія», — написав Vambi.

«Чудово, але Стокгольм знаходиться у Швеції», — написав Trinity.

«Все одно. Можна зробити так...»

Відкинувшись на подушку, Лісбет Саландер з кривою посмішкою і стежила за розмовою, і роздумувала над тим, чому вона, людина, якій так важко говорити про себе з людьми при особистій зустрічі, може спокійнісінько видавати найсокровенніші таємниці зборищу зовсім незнайомих ідіотів в Інтернеті. Але якщо Лісбет Саландер і почувала себе частиною якоїсь сім'ї і колективу, то лише спілкуючись з оцими кінченими психами. Насправді ніхто з них не міг їй допомогти в її проблемах із шведською державою. Проте вона знала, що, якщо буде потрібно, вони влаштують яку-небудь відповідну

силову акцію, не шкодуючи часу та енергії. Через них вона також могла організувати собі притулок за кордоном. Адже саме завдяки контактам Чуми в Інтернеті їй вдалося роздобути норвезький паспорт на ім'я Ірене Нессер.

Лісбет абсолютно не знала, які громадяни Республіки хакерів із себе, і мала лише неясне уявлення про те, чим вони займаються поза Мережею — щодо цього громадяни навмисно темнили. Наприклад, SixOfOne стверджував, що він — темношкірий американський громадянин з католицької сім'ї, яка проживає у Торонто, в Канаді. Але з таким же успіхом це могла бути біла жінка-лютеранка, що живе в Шьовде, у Швеції.

Краще за всіх Лісбет знала Чуму, який колись відрекомендував її «сім'ї», — без поважних рекомендацій членом цієї ексклюзивної компанії не міг стати ніхто. Для вступу до клубу потрібне було також особисте знайомство з ким-небудь із громадян — у її випадку це був Чума.

У Мережі Чума вважався розумним і успішним у соціальному плані громадянином. Насправді ж він був надзвичайно огрядним, непристосованим до життя тридцятилітнім пенсіонером-інвалідом, що мешкав у стокгольмському районі Сундбюберг. Він дуже рідко мився, і у нього в квартирі пахло як у мавпятника. Відвідувала його Лісбет лише зрідка. Їй цілком вистачало спілкування з ним у Мережі.

Поки розмова в чаті все ще тривала, Оса завантажила пошту, що прийшла на її особисту поштову скриньку в Республіці хакерів. Одне з повідомлень, надіслане громадянином Отрутою, мало покращену версію її програми «Асфіксія 1.3», що лежала на відкритому доступі для всіх громадян Республіки в Архіві. За допомогою цієї програми Лісбет могла контролювати в Інтернеті комп'ютери інших людей. Отрута пояснював,

що з успіхом користується програмою і що його доповнена версія включає останні версії Unix, Apple і Windows. Лісбет коротко подякувала йому за доповнення.

Наступної години, коли в США день схилявся надвечір, до чату підключилося ще з півдужини «громадян», які привітали Осу з поверненням додому і долучилися до дискусії. Коли Лісбет нарешті вирішила вийти з Мережі, йшлося про те, як можна змусити комп'ютер шведського прем'єр-міністра посилати люб'язні, але абсолютно ідіотські повідомлення іншим главам урядів, і навіть організувалася робоча група, якій належало внести в це питання ясність. На завершення Лісбет написала коротке повідомлення:

«Продовжуйте обговорення, але нічого не робіть без моєї згоди. Повернуся, коли зможу підключитися».

Всі послали їй прощальні поцілунки і порадили гарненько лікувати дірку в довбешці.

Покинувши Республіку хакерів, Лісбет зайшла на «www.yahoo.com» до приватної інформаційної групи «Stolliga_Bordet». Інформаційна група складалася з двох членів — її самої та Мікаеля Блумквіста. У поштовій скриньці було одне-єдине повідомлення, надіслане два дні тому, під заголовком «Спершу прочитай це».

Привіт, Саллі. Ситуація на даний момент така.

Поліція поки не знайшла твоєї квартири і не має доступу до диска із записом згвалтування. Диск — дуже важливий доказ, але я не хочу віддавати його Анніці без твого дозволу. У мене також ключі від твоєї квартири і паспорт на ім'я Ірене Нессер.

Зате в поліції опинився наплічник, який ти брала з собою до Госсеберги. Не знаю, чи немає в ньому чого-небудь неналежного.

Лісбет трохи поміркувала. Гм. Термос із залишками кави, кілька яблук та зміна одягу. Можна не хвилюватись.

Тобі буде висунуте обвинувачення в заподіянні тяжкої шкоди здоров'ю або у спробі вбивства Залаченка, а також у завданні тяжких тілесних ушкоджень Карлові Магнусу Лундіну із «Свавельшьо МК» у Сталлархольмі – тобто в тому, що ти прострелила йому стопу й ударом ноги вибила щелепу. Надійне джерело в поліції, проте, повідомляє, що докази в обох випадках дещо нечіткі. Важливо ось що.

Поки Залаченко був живий, він усе заперечував, стверджуючи, що в тебе стріляв і закопував тебе в лісі, очевидно, Нідерман. Він також подав заяву, звинувативши тебе в замаху на його життя. Прокурор почне натискати на те, що ти вже вдруге намагаєшся вбити Залаченка.

Ні Магге Лундін, ані Сонні Ніемінен жодного слова не сказали про те, що сталося в Сталлархольмі. Лундіна заарештовано за викрадення Міріам Ву. Ніемінена випустили.

Обміркувавши ці відомості, Лісбет знизала плечима: все це вона вже обговорювала з Аннікою Джанніні. Становище, звичайно, препаскудне, але нічого нового в цьому немає. Вона щиро розповіла про все, що трапилося в Госсеберзі, але не стала повідомляти жодних деталей про Б'юрмана.

Протягом п'ятнадцяти років Зала був під захистом, хоч би що він коїв. За допомогою Залаченка робилися кар'єри. Йому неодноразово допомагали, замітаючи сліди його діянь. Усе це – злочинна діяльність. Виходить, що органи влади Швеції допомагали приховуванню злочинів проти шведських громадян.

Якщо це впливе на поверхню, вибухне політичний скандал, який торкнеться як буржуазних, так і соціал-демократичних урядів. Це, перш за все, означає, що дехто з наділених владою людей із СЕПО буде оголошений пособниками злочинної і аморальної діяльності. Навіть якщо справи щодо окремих злочинів уже закриті, скандалу все одно не минути. Йдеться про поважних осіб, які вже вийшли на пенсію або близькі до неї.

Вони підуть на все, щоб звести шкідливі наслідки до мінімуму, і ти раптово знову виявишся розмінним пішаком в їхній грі. Цього разу їм, проте, треба не просто пожертвувати пішаком – тепер вони повинні активно боротися за зменшення шкідливих наслідків для самих себе. Отже, їм треба запропорити тебе в дурдом.

Лісбет задумливо прикусила нижню губу.

Справа стоїть так: вони знають, що більше не зможуть приховувати таємницю Залаченка. Історія відома мені, а я – журналіст. Вони розуміють, що я її рано чи пізно опублікую. Це для них зараз не так важливо, бо він мертвий. Тепер вони борються вже

за власне виживання. Тому першими у них на порядку денному стоять такі пункти.

Їм необхідно переконати суд (тобто громадськість) у тому, що рішення запроторити тебе в 1991 році до клініки Святого Стефана було обґрунтованим – що ти дійсно була психічнохвора.

Їм необхідно відокремити «справу Лісбет Саландер» від «справи Залаченка». Вони намагаються створити плацдарм для того, щоб сказати: «Так, звичайно, Залаченко був мерзотником, але це не мало жодного стосунку до рішення посадити в клітку його дочку. Її ізолювали від суспільства, тому що вона виявилася божевільною, а будь-які інші твердження – лише маячливі фантазії озлоблених журналістів. Ні, ми не допомагали Залаченкові ні з якими злочинами – це просто нісенітниця і вигадки психічнохворої дванадцятилітньої дівчинки».

Проблема, зрозуміло, в тому, що, якщо майбутній суд тебе виправдає і, отже, визнає нормальною, це відразу стане доказом того, що з поміщенням тебе в 1991 році до лікарні щось нечисто. Це означає, що їм треба за будь-яку ціну добитися, щоб тебе запроторили до закритої психіатричної установи. Якщо суд постановить, що ти психічнохвора, то інтерес ЗМІ до подальшого копірвання в «справі Саландер» різко ослабне. Так уже ЗМІ влаштовані.

Ти стежиш за моєю думкою?

Лісбет подумки кивнула. Все це вона вже встигла прорахувати. Проблема полягала в тому, що вона гаразд не знала, що може зробити.

Лісбет, я говорю серйозно – доля цього матчу вирішуватиметься у ЗМІ, а не в залі суду. На жаль, суд буде, «з метою дотримання особистої недоторканності», відбуватися за закритими дверима.

Того ж дня, коли вбили Залаченка, до мене заїздили в квартиру. На дверях немає жодних слідів злочину, у квартирі нічого не чіпали, окрім одного. Зникла папка з літнього будинку Б'юрмана із звітом Гуннара Бйорка від 1991 року. Одночасно з цим напали на мою сестру і вкрали її копію. Ця папка – твій найважливіший доказ.

Я вдаю, ніби ми втратили папери про Залаченка. Насправді ж у мене була третя копія, яку я збирався передати Арманському. Я зняв з неї ще декілька копій і розподілив примірники по різних місцях.

Сторона противника, в особі деяких представників влади та окремих психіатрів, разом з прокурором Ріхардом Екстрьомом, природно, займається підготовкою судового процесу. У мене є джерело, яке забезпечує мене деякими відомостями про те, що відбувається, але я підозрюю, що ти маєш більше можливостей дістатися до відповідної інформації. В такому разі справа не терпить зволікання.

Прокурор намагатиметься запроторити тебе до закритої психіатричної установи. Йому допомагає твій давній знайомий Петер Телебор'ян.

Анніці не дадуть можливості проводити кампанію в ЗМІ, тоді як прокурор зможе підкидати їм будь-яку інформацію. Тобто в Анніки руки зв'язані.

Зате я не зв'язаний подібними обмеженнями. Я можу писати все, що завгодно, і в моєму розпорядженні до того ж є журнал.

Бракує двох важливих деталей.

По-перше, мені треба що-небудь, з чого видно було б, що прокурор Екстрьом зараз співпрацює з Телебор'яном якимсь недозволенним чином, з метою знову помістити тебе до божевільні. Я хочу мати змогу виступити по телебаченню в кращому ток-шоу і показати документи, що знищують аргументи сторони прокурора.

Щоб мати можливість вести медійну війну проти СЕПО, мені необхідно сидіти й обговорювати те, що ти, швидше за все, вважаєш своїми особистими справами. Про недоторканність приватного життя цього разу, мабуть, доведеться забути, враховуючи все те, що писалося про тебе, починаючи з Великодня. Я повинен зуміти створити в ЗМІ цілком інше уявлення про тебе – навіть якщо, на твій погляд, це порушить твою особисту недоторканність – і, бажано, з твоєї згоди. Розумієш, що я маю на увазі?

Вона відкрила архів у Stolliga_Bordet і переконалася, що він має двадцять шість документів різного розміру.

Розділ 14

Середа, 18 травня

У середу вранці Моніка Фігуерола встала о п'ятій годині, зробила незвичайно коротку пробіжку, а потім прийняла душ і надягла чорні джинси, білу

майку і тонкий сірий льняний жакет. Зваривши каву, вона налила її в термос і приготувала бутерброди. Моніка також начепила кобуру і дістала із збройового сейфа пістолет «ЗІГ-Зауер». На початку сьомої вона завела свою машину — білий «Сааб 9–5» — і поїхала на вулицю Віттангігатан, розташовану в районі Веллінгбю.

Йоран Мортенссон жив на горішньому поверсі триповерхового будинку. За вівторок Моніка збрала про нього всю інформацію, що була у відкритому архіві. Він був неодружений, що, правда, не заважало йому з ким-небудь спільно мешкати. Він не мав жодних зауважень від податкового виконавця, не володів скільки-небудь великим статком і, здавалося, жив досить скромно. Лікарняний він брав рідко.

Єдиним примітним фактом його біографії була наявність ліцензій аж на шістнадцять видів стрілецької зброї. Серед них були три мисливські рушниці та різного роду особиста вогнепальна зброя. Якщо в нього були ліцензії, то злочином це, звісно, не було, але Моніка Фігуерола ставилася до людей, що збирали в себе таку кількість зброї, із цілком обгрунтованою недовірою.

Машина «Вольво» з реєстраційним номером, що починався на КАБ, стояла на стоянці, метрів за сорок від того місця, де припаркувалася Моніка. Вона налила собі в паперовий стаканчик чорної кави і з'їла багет із салатом і сиром, потім обчистила апельсин і стала повільно його смоктати, часточку за часточкою.

Під час ранкового обходу Лісбет Саландер здавалася млявою і скаржилася на головний біль. Вона попросила пігулку альведону, і їй без ніяких розмов її видали.

За годину головний біль посилювався. Лісбет зателефонувала сестрі і попросила ще одну пігулку. Це теж не допомогло. До обіду голова в неї так розболілася, що сестра викликала доктора Ендрін, яка, після короткого огляду, прописала сильні беззаспокійливі пігулки.

Лісбет поклала пігулки під язик і, як тільки її залишили саму, відразу ж виплюнула.

Близько другої години вона почала блювати. Близько третьої це повторилося.

Годині о четвертій, перед тим як доктор Хелена Ендрін вже збиралася піти, у відділення прийшов Андерс Юнассон. Вони трохи порадилися.

— Її нудить, і в неї сильні головні болі. Я дала їй дексофен. Просто не розумію, що з нею діється. Адже останнім часом вона так добре видужувала. Може, це якийсь грип.

— У неї є температура? — спитав доктор Юнассон.

— Ні, годину тому було всього 37,2. З РОЕ нічого серйозного.

— Гарзд. Я вночі за нею наглядатиму.

— Я йду у відпустку на три тижні, — сказала доктор Ендрін. — Опікуватися нею доведеться тобі або Свантессону. Але Свантессон з нею особливого діла не мав.

— Добре. На час твоєї відпустки я зголошуюся бути її лікарем.

— Чудово. Якщо настане якась криза і тобі знадобиться допомога, звичайно, дзвони.

Вони разом ненадовго зайшли в палату Лісбет. Вона лежала з нещасним виглядом, натягнувши ковдру до кінчика носа. Андерс Юнассон поклав їй руку на лоб і констатував, що лоб вологий.

— Думаю, нам доведеться провести невелике обстеження. Він подякував доктору Ендрін і побажав їй приємного вечора.

Близько п'ятої доктор Юнассон виявив у Лісбет підняття температури до 37,8, що було занесено до її журналу. Він відвідав її тричі за вечір і помітив по журналу, що температура трималася на рівні 38 градусів — дуже високо, щоб вважатися нормальною, і дуже низько, щоб створювати серйозну проблему. Близько восьмої години він розпорядився зробити їй рентген голови.

Отримавши рентгенівські знімки, Андерс Юнассон їх уважно вивчив. Нічого тривожного він не побачив, але виявив ледве помітне затемнення в безпосередній близькості від кульового отвору. Після цього доктор Юнассон зробив у її журналі добре продуманий запис, який, втім, ні до чого не зобов'язував:

«Рентгенівське обстеження не дає підстав для певних висновків, але стан пацієнтки протягом дня, безперечно, погіршав. Не виключено, що є невеликий крововилив, який не видно на рентгенівських знімках. Найближчим часом пацієнтці необхідні спокій і постійний догляд».

У середу, коли Еріка Бергер о пів на сьому ранку прийшла в «СМП», у неї виявилось двадцять три електронних повідомлення.

Відправником одного з них значився «redaction-sr@sve-rigesradio.com». Короткий текст складався з одного-єдиного слова:

ШЛЬОНДРА

Еріка зітхнула і підняла вказівний палець, щоб зітерти повідомлення, але в останню мить передумала, перегорнула вхідні листи і відкрила повідомлення, яке надійшло два дні тому. Відправником тоді був «centralred@smpost.se». Гм. Два листи із словом «шльондра» і фіктивними відправниками з медіа-світу. Вона створила нову папку, назвавши її «Медіа-Псих» і зберегла в ній обидва повідомлення. Потім зайнялася ранковою доповідною запискою інформаційного відділу.

Йоран Мортенссон вийшов з будинку о 07.40 ранку. Сівши у «Вольво», він поїхав у бік Сіті, але звернув через острови Стура Ессинген і Грьондаль у район Сьодер. Проїхавши по Хурнсгатан, він попрямував до Бельмансгатан, завернув ліворуч, на Тавастгатан біля паба «Бішопс армз» і припаркувався прямо на розі.

Моніці Фігуеролі пощастило, як щастить лише дурням. Якраз коли вона під'їхала до паба, від нього відчалив фургон, і коло хідника на Бельмансгатан утворилася вільна місцина, так що вона стала носом якраз до перехрестя Бельмансгатан і Тавастгатан. Звідси, з підвищення перед пабом, відкривався надзвичайно гарний огляд. Їй було видно шматочок заднього скла машини Мортенссона, що стояла на Тавастгатан. Прямо перед нею, на дуже крутому спуску до провулка Прюссгрэнд, розташовувався будинок з адресою Бельмансгатан, 1. Фасад вона бачила збоку, і, відповідно, під'їзду їй було не видно, але як тільки хто-небудь виходив на вулицю, Моніка це фіксувала. Їй було цілком ясно, яка причина привела Мортенссона сюди. У цьому будинку жив Мікаель Блумквіст.

Моніка Фігуерола мусила визнати, що район довкола Бельмансгатан, 1 жахливо незручний для стеження. За розташо-

ваним у «котловані» парадним безпосередньо можна спостерігати лише з пішохідного проходу і містка, перекинутого через Бельмансгатан, біля старого підйомника Маріахіссен. Поставити машину там ніде, а на пішохідному містку спостерігача видно всім, як ластівку на старих телефонних дротах. Місце біля перехрестя Бельмансгатан і Тавастгатан, де припаркувалася Моніка Фігуерола, було в принципі єдиним, звідки вона, сидючи в машині, могла мати повний огляд, але в той же час і її саму в машині спостережлива людина могла легко помітити.

Виходити з машини і прогулюватися їй не хотілося — вона знала, що відразу привертає до себе увагу. Під час роботи в поліції яскрава зовнішність їй завжди заважала.

Мікаель Блумквіст вийшов з парадного о 09.10. Моніка Фігуерола записала час. Окинувши поглядом пішохідний місток над початком Бельмансгатан, він рушив угору, в її бік.

Моніка Фігуерола відкрила бардачок і розгорнула на пасажирському сидінні карту Стокгольма. Потім розгорнула блокнот, дістала з кишені ручку, взяла мобільний телефон і прикинулася, що розмовляє. Голову вона схилила так, щоб рука закривала частину обличчя.

Вона бачила, як Мікаель Блумквіст кинув побіжний погляд на Тавастгатан. Він знав, що за ним стежать, і не міг не помітити машину Мортенссона, але пішов далі, не виявивши до неї жодної цікавості. *Діє спокійно і холоднокровно. Дехто розчинив би дверці машини і добряче дав би тіпачки водієві.*

Наступної миті він опинився за кілька кроків од її машини. Моніка Фігуерола була цілком поглинута пошуками якоїсь адреси на карті Стокгольма, одночасно розмовляючи по телефону, але відчула, що, проходячи мимо, Мікаель Блумквіст на неї

поглянув. З підозрінням ставиться до всього, що поблизу. У дзеркало заднього виду з пасажирського боку вона могла спостерігати, як його спина віддаляється у напрямку до Хурнсґатан. Моніка кілька разів бачила Блумквіста по телевізору, але живого зустрічала вперше. На ньому були сині джинси, футболка і сірий піджак, на плечі висіла сумка. Йшов він сягистими кроками, пружинистою ходюю. Вельми симпатичний чоловік.

Біля рогу паба з'явився Йоран Мортенссон і простежив за Мікаелем Блумквістом поглядом. Через плече в нього висіла солідних розмірів спортивна сумка, і він якраз закінчував розмовляти по мобільному телефону.

Моніка Фігуерола чекала, що він піде за об'єктом, але, на її подив, він перейшов через вулицю прямо перед її машиною, звернув ліворуч і став спускатися зі схилу до парадного Мікаеля. Наступної миті повз машину Моніки пройшов чоловік у синьому комбінезоні і долучився до Мортенссона. *Гей, а ти звідкіля взявся?*

Вони зупинилися якраз перед парадним Мікаеля Блумквіста. Мортенссон набрав код, і обидва зникли за дверима. *Збираються перевірити квартиру. Вечір самодіяльності. Чорт забирай, він хоч розуміє, що робить?*

Потім Моніка Фігуерола підвела погляд до дзеркала заднього виду і здригнулася від здивування, знову побачивши Мікаеля Блумквіста. Він повернувся назад і стояв метрів за десять позаду неї, досить близько, аби простежити за Мортенссоном і його спільником з верхівки крутого спуску до будинку № 1 по Бельмансґатан. Моніка поглянула на його обличчя. На неї він не дивився, зате очевидно бачив, як Йоран Мортенссон зник у парадному. Майже відразу після цього Блумквіст розвернувся і продовжив путь у бік Хурнсґатан.

Півхвилини Моніка Фігуерола просиділа нерухомо. Він знає, що за ним стежать. Контролює ситуацію. Але чому він нічого не робить? Нормальна людина перевернула б усе догори ногами... Він щось задумав.

Мікаель Блумквіст поклав телефонну слухавку і замислено поглянув на блокнот, що лежав на письмовому столі. За допомогою державного реєстру транспортних засобів він щойно з'ясував, що машина з блондинкою, яку він бачив на Бельмансгатан, належить якійсь Моніці Фігуеролі, 1969 року народження, яка мешкає на Понтоньєргатан, на острові Кунгсхольмен. Оскільки в машині сиділа жінка, Мікаель припустив, що це була сама Фігуерола.

Вона говорила по мобільному телефону, звіряючись із розгорнутою на пасажирському сидінні картою. Мікаель не мав жодних підстав вважати, що вона якось пов'язана із Залаченком, але він відзначав будь-яке відхилення від норми довкола себе і особливо поряд із своїм будинком.

Він підвищив голос і покликав Лотту Карім.

— Хто ця дівчина? Роздобудь паспортну фотографію, довідайся, де вона працює, і збери все, що зможеш про неї знайти.

— Добре, — сказала Лотта Карім і повернулася назад за свій письмовий стіл.

Крістер Сельберг, начальник фінансово-планового відділу «СМП», з розгубленим виглядом відклав убік аркуш формату А4 з дев'ятьма короткими пунктами, підготовленими Ерікою Бергер до щотижневої наради бюджетної комісії. Фінансовий директор Ульф Флудін був очевидячки спантеличений. Облич-

ча голови правління Бергшьо, як завжди, жодних емоцій не виражало.

— Це неможливо, — з люб'язною посмішкою видав Сельберг.

— Чому ж? — поцікавилася Еріка Бергер.

— Правління ніколи на таке не піде. Це суперечить здоровому глузду.

— Повернімося до початку, — запропонувала Еріка Бергер. — Мене взяли на роботу для того, щоб знову зробити газету прибутковою. Для цього мені необхідно мати, з чим працювати. Правильно?

— Так, але...

— Я не можу брати зміст щоденної газети з повітря, сидячи в скляній клітці і загадуючи бажання.

— Ви не розумієте економічної реальності.

— Можливо. Зате я розуміюся на тому, як роблять газети. А реальність така, що за останні п'ятнадцять років штат «СМП» скоротився в цілому на сто вісімнадцять чоловік. Припустімо, що половина з них графіки, яких замінила нова техніка і таке інше, але кількість репортерів, що створюють тексти, зменшилася за цей час аж на сорок вісім чоловік.

— Це були вимушені скорочення. Якби ми їх не зробили, газету давно б довелося закрити.

— Почекаймо вирішувати, що вимушено, а що ні. За останні три роки зникли вісімнадцять ставок репортерів. Крім того, на сьогодні аж дев'ять ставок в «СМП» вакантні і якоюсь мірою покриваються тимчасовими співробітниками. Спортивній редакції катастрофічно бракує персоналу. Там має бути дев'ять співробітників, а вже більше року дві ставки ніким не зайняті.

— Йдеться про економію коштів. Тільки й того.

— У відділі культури не зайнято три ставки. В економічній редакції бракує однієї ставки. Юридичної редакції практично не існує — там у нас є лише керівник, який для кожного завдання набирає репортерів із загальної редакції. І так далі. Газета серйозно не стежила за діяльністю державних управлінь та відомств принаймні років вісім. Тут ми перебуваємо в цілковитій залежності від позаштатних працівників і матеріалів Телеграфної агенції. А як вам відомо, Телеграфна агенція вже багато років тому скасувала у себе відповідну редакцію. Іншими словами, у Швеції не існує жодної редакції, яка висвітлює діяльність державних управлінь та відомств.

— Газетна галузь перебуває у тяжкому становищі...

— Реальність така, що або «СМП» слід негайно закрити, або правління повинне переходити до рішучих дій. У нас сьогодні менше співробітників, але їм доводиться щодня створювати більше текстів. Статті виходять поганими, поверховими, вони не викликають довіри. Отже, народ перестає читати «СМП».

— Ви не розумієте того...

— Я втомилася слухати, що я чогось не розумію. Я не якась учениця на профорієнтації, що тут задля розваги.

— Але ваша пропозиція божевільна.

— Чому?

— Ви пропонуєте зробити так, щоб газета не була прибутковою.

— Послухайте, Сельберге, протягом цього року ви збираєтеся роздати двадцяти трьом акціонерам газети величезну суму грошей як дивіденди. До цього додадуться ще абсолютно безглузді бонусні виплати дев'яти членам правління, які

обійдуться «СМП» майже в три мільйони крон. Собі самому ви нарахували бонус чотириста тисяч крон як винагороду за проведення скорочень в «СМП». Зрозуміло, це далеко не такий великий бонус, як уривають собі деякі директори «Скандії», але в моїх очах ви не варті жодного ері. Бонус треба виплачувати, коли ви зробите щось таке, що зміцнить газету. А ваші скорочення насправді ослаблюють «СМП» і поглиблюють кризу.

— Це вкрай несправедливо. Правління схвалило всі запропоновані мною заходи.

— Правління схвалювало ваші заходи, позаяк ви гарантували розподіл дивідендів. З цим треба негайно покінчити.

— Значить, ви цілком серйозно пропонуєте, щоб правління скасувало всі виплати дивідендів і бонусів. Невже ви думаєте, що утримувачі акцій погодяться піти на таке?

— Я пропоную оголосити цей рік роком нульового прибутку. Це дасть економію майже в двадцять один мільйон крон і можливість сильно зміцнити персонал та економічне становище «СМП». Я пропоную також зменшити зарплату керівникам. Моя зарплата — вісімдесят вісім тисяч крон, що є чистим безумством для газети, яка не може собі дозволити навіть заповнити штат спортивної редакції.

— Тобто ви хочете зменшити власну зарплату? Ви обстоюєте свого роду комунізм у галузі оплати праці?

— Не кажіть дурниць. Ви, з урахуванням річного бонусу, отримуєте сто дванадцять тисяч крон на місяць. Це аномально. Якби газета була стабільною і давала величезний прибуток, ви сповна могли б роздавати які завгодно бонуси. Але зараз вам не час підвищувати власний бонус. Я пропоную наполовину скоротити зарплату всім керівникам.

— Ви не розумієте, що наші акціонери є такими, позаяк хочуть заробляти гроші. Це називається капіталізмом. Якщо ви запропонуєте їм втратити гроші, вони більше не захочуть бути акціонерами.

— Я не пропоную їм втратити гроші, але справа цілком може дійти і до цього. Володіння має на увазі відповідальність. Як ви справедливо відзначили, йдеться про капіталізм. Власники «СМП» хочуть мати прибуток. Але правила гри такі, що буде це прибуток чи збиток, вирішує ринок. Згідно з вашими міркуваннями, ви хочете, щоб правила капіталізму стосувалися співробітників «СМП» вибірково, не зачіпаючи акціонерів і особисто вас.

Сельберґ зітхнув і закотив очі. Геть розгублений, він спробував зустрітися поглядом з Берґшью, але той замислено вивчав складену з дев'яти пунктів програму Еріки Берґер.

Моніка Фігуерола прочекала сорок дев'ять хвилин, перш ніж Йоран Мортенссон з невідомим чоловіком вийшли з парадного будинку номер один по Бельмансгатан. Коли вони рушили вгору, в її бік, вона підняла камеру «Нікон» з телеоб'єктивом 300 міліметрів і зробила два знімки. Сховавши камеру в бардачок, Моніка знову схилилася над картою, але випадково кинула погляд у бік старого підйомника Маріахіссен і витріщила очі від здивування. На краю верхнього ярусу Бельмансгатан, поряд із входом до Маріахіссена, стояла темноволоса жінка і цифровою камерою знімала Мортенссона із спільником. *Якого біса... невже у нас на Бельмансгатан загальний з'їзд шпигунів?*

Мортенссон з незнайомцем розлучилися вгорі вулиці, не сказавши один одному ні слова. Мортенссон попрямував до

своїєї машини на Тавастгатан, завів мотор, виїхав і зник з поля зору Моніки Фігуероли.

Вона перевела погляд на дзеркало заднього виду і побачила спину чоловіка в комбінезоні. Потім підвела погляд і побачила, що жінка з камерою закінчила знімати і прямує в її бік.

Орел чи решка? Про Йорана Мортенссона вона вже знала, хто він такий і що робить. Чоловік у комбінезоні і жінка з камерою були темними конячками. Але, вийшовши з машини, вона ризикувала бути поміченою жінкою з камерою.

Моніка сиділа й далі на місці. У дзеркало заднього виду вона спостерігала, як чоловік у комбінезоні звернув ліворуч, на Бреннчюркагатан. Вона дочекалася, поки жінка з камерою дійде до розташованого прямо перед нею перехрестя, але, замість того щоб піти за чоловіком у комбінезоні, та розвернулася на 180 градусів і попрямувала вниз, до Бельмансгатан, 1. Перед Монікою Фігуеролою була жінка років тридцяти п'яти, з темним, коротко стриженим волоссям, у темних джинсах і чорній куртці. Щойно вона трохи спустилася вулицею, Моніка відчинила дверці машини і побігла до Бреннчюркагатан. Чоловіка в комбінезоні не було видно. Наступної миті від тротуару від'їхав фургон «Тойота». Моніка Фігуерола побачила чоловіка в напівпрофіль і запам'ятала номер машини. Навіть якби вона і недобачила номера, чоловіка все одно вдалося б відстежити: з боків фургона розташовувалася реклама «Ларс Фаульссон. Замки і ключі», і поруч — номер телефону.

Моніка не кинулася бігцем до машини, щоб поїхати за «Тойотою», а пішла назад спокійно і піднялася вгору по вулиці саме вчасно, аби побачити, як жінка з камерою зникає в парадному Мікаеля Блумквіста.

Сівши в машину, Моніка Фігуерола записала номер фургона і телефону фірми Ларса Фаульссона, потім почухала потилицю. Довкола місця мешкання Мікаеля Блумквіста відбувається якийсь жахливо таємничий рух. Вона підвела погляд і поглянула на дах його будинку. Їй було відомо, що квартира міститься в мансарді, але за кресленнями з міського управління житлового будівництва Моніка вияснила, що вона знаходиться з другого боку будинку і виходить вікнами на протоку Ріддарф'єрден і Старе місто. Ексклюзивне місце проживання в багатому на культурні традиції кварталі. Може, він хвостовитий вискокчк?

Через дев'ять хвилин жінка з камерою вийшла з парадного. Замість того щоб знову піднятися вгору, до Тавастгатана, вона продовжила спускатися і звернула праворуч у провулок Прюссгрєнд. Гм. Якщо в неї там припарковане авто, все пропало. Якщо ж вона піде пішки, то вийти з «котловану» зможе лише одним шляхом — піднявшись по Бреннчюркагатан, біля провулка Пустєгрєнд, ближче до Шлюзу.

Моніка Фігуерола вийшла з машини, звернула ліворуч по Бреннчюркагатан у бік Шлюзу. Вона вже майже дійшла до Пустєгрєнд, коли їй назустріч вигулькнула жінка з камерою. Удача. Моніка проїхала за нею повз готель «Хілтон» до площі Сьодермальмсторґ, розташованої перед Міським музеєм, біля Шлюзу. Жінка йшла швидко і цілеспрямовано, не роззираючись. Моніка Фігуерола трималася метрів на тридцять позаду. Біля Шлюзу жінка зайшла у вестибюль метро, і Моніка наддала ходи, але зупинилася, побачивши, що та замість дверей метро увійшла до газетного кіоску.

Поки жінка стояла в черзі, Моніка Фігуерола її роздивлялася. Близько 170 сантиметрів зросту, на вигляд досить спор-

тивна. На ногах кросівки. Коли вона стала перед продавцем, надійно припечатавши обидві ступні до підлоги, у Моніки раптом виникло відчуття, що перед нею співробітник поліції. Жінка купила коробочку жувального тютюну, вийшла назад на площу і звернула праворуч, перейшовши через вулицю Катарінавеген.

Моніка Фігуерола пішла слідом. Вона була майже певна, що жінка її не помітила. Та зникла за рогом, і Моніка поспішила за нею, відстаючи метрів на сорок.

Завернувши за ріг, вона побачила, що жінка безслідно зникла. Моніка Фігуерола зупинилася геть розгублена. *Дідько*. Вона повільно пішла мимо воріт, потім її погляд упав на вивіску. «Мілтон сек'юриті».

Моніка Фігуерола кивнула сама собі і повернулася назад на Бельмансгатан.

Вона поїхала на Гьотгатан, де містилася редакція «Міленіуму», і наступні півгодини кружляла вулицями довкола редакції, але машини Мортенссона так і не побачила. До обіду Моніка повернулася до поліцейського управління і наступні півгодини провела в спортзалі, займаючись силовими вправами.

— У нас проблема, — сказав Хенрі Кортес.

Малін Ерікссон і Мікаель Блумквіст одірвали погляди від рукопису книги про Залаченка. Було пів на другу пополудні.

— Сідай, — сказала Малін.

— Це стосується «Вітавара АБ» — фірми, яка виробляє унітази у В'єтнамі і продає їх по тисячі сімсот крон за штуку.

— Он як. У чому ж полягає проблема? — поцікавився Мікаель.

— Фірма «Вітавара АБ» виявилася дочірнім підприємством компанії «СвеаБюгт АБ».

— Оєь воно що. Це ж досить велика компанія.

— Так. Голову правління звать Магнус Бергшьо, і він голова-професіонал. Він, зокрема, є також головою правління «Свенска моргонпостен» і володіє приблизно десятьма відсотками акцій «СМП».

Мікаель пильно подивився на Хенрі Кортеса.

— Ти впевнений?

— Так. Шеф Еріки Бергер — непроторенний мерзотник, що використовує у В'єтнамі дитячу працю.

— Отакої, — вимовила Малін Ерікссон.

Коли відповідальний секретар редакції Петер Фредрікссон близько другої години дня постукав у скляну клітку Еріки Бергер, він був очевидно чимось засмучений.

— Що сталося?

— Мені трохи незручно. Одна із співробітниць редакції отримала від вас повідомлення.

— Від мене?

— Так. На жаль.

— Про що ви кажете?

Він простягнув їй декілька аркушів формату А4 з роздруком електронних повідомлень, адресованих Еві Карлссон, двадцятишестилітній тимчасовій співробітниці відділу культури. Відправником значилася «erika.berger@smpost.se».

Ево, кохана. Мені хочеться пестити тебе і цілувати твої груди. Я аж умираю від жадання і нічого

не можу з собою вдіяти. Прошу тебе відповісти на мої почуття. Ми можемо зустрітися? Еріка.

Ева Карлссон не відповіла на першу пропозицію, через що в наступні дні їй надійшло ще два мейли.

Дорога, кохана Ево. Прошу тебе, не відмовляй мені. Я просто божеволію від жадання. Хочу бачити тебе оголеною. Ти маєш бути моєю. Тобі буде зі мною добре. Ти не пошкодуєш. Я вкрию поцілунками кожен сантиметр твоєї оголеної шкіри, твої прекрасні груди, твою ніжну печеру. Еріка.

Ево. Чому ти не відповідаєш? Не бійся мене. Не відштовхуй мене. Адже ти вже не цнотливе дівча і розумієш, про що йдеться. Я хочу займатися з тобою сексом і щедро тебе винагороджу. Якщо ти будеш добра до мене, то і я відплачу тобі добром. Ти запитувала про можливість продовження роботи в газеті. У моїй владі її продовжити і навіть перетворити тимчасову ставку на постійну. Давай зустрінемося сьогодні ввечері о 21.00 в гаражі, біля моєї машини. Твоя Еріка.

— Ось воно що, — сказала Еріка Бергер. — І тепер її цікавить, чи дійсно я закидаю її брудними пропозиціями.

— Не зовсім... я хочу сказати...

— Петере, кажіть відверто.

— Вона, схоже, не зовсім повірила першому повідомленню або, в усякому разі, воно її дуже здивувало. Але потім вона вирішила, що це цілковита дурниця і не у вашому стилі, і тепер...

— І тепер?

— Ну, вона вважає ситуацію у край незручною і не знає, що їй робити. До того ж вона вам симпатизує, ви їй подобаєтеся... як керівник. Тому вона прийшла до мене за порадою.

— Зрозуміло. І що ви їй сказали?

— Я сказав, що хтось підробив вашу адресу і тепер не дає провітку їй. Або, можливо, вам обом. І я обіцяв поговорити з вами.

— Дякую. Будь ласка, пришліть її до мене за десять хвилин.

Еріка використала час для складання тексту цілковито особливого повідомлення.

У зв'язку з інцидентом, що трапився, я змушена інформувати вас про те, що один із співробітників «СМП» отримав електронною поштою кілька листів, нібито відправлених мною, з грубими сексуальними домаганнями. Я сама отримала повідомлення вульгарного змісту від відправника, що використовує адресу «СМП», яка починається на «centralred». У «СМП», як відомо, такої адреси не існує.

Я проконсультувалася з начальником технічного відділу, який повідомив, що адресу відправника легко підробити. Як саме це робиться, я не знаю, але в Інтернеті очевидно є сайти, які дозволяють проробляти такі речі. Я змушена з жалем констатувати, що до подібного заняття вдається якась хвора людина.

Я хочу знати, чи не отримував ще хто-небудь із співробітників дивні електронні повідомлення. У та-

кому разі прошу негайно звернутися до відповідального секретаря редакції Петера Фредрікссона. Якщо подібні жарти будуть і далі, нам доведеться подумати про заяву до поліції.

Еріка Бергер, головний редактор

Вона роздрукувала примірник мейла, а потім відіслала разом усім співробітникам концерну «СМП». Тієї ж хвилини у двері постукала Ева Карлссон.

— Доброго дня, сідайте, — сказала Еріка. — Я чула, що ви отримали від мене електронні повідомлення.

— Ой, я не думаю, що їх надсилали ви.

— Тридцять секунд тому ви, в усякому разі, отримали від мене лист. Це повідомлення я написала власноручно і розіслала всім співробітникам.

Вона простягнула Еві Карлссон роздруковану копію.

— Гарзд. Усе зрозуміло, — сказала Ева Карлссон.

— Я шкодую, що хтось вибрав вас мішенню для цієї огидної кампанії.

— Ви не повинні вибачатися за витівки якогось психа.

— Мені просто хочеться переконатися в тому, що ви більше не підозрюєте, ніби я причетна до цих листів.

— Я зовсім і не думала, що їх надсилаєте ви.

— Добре, дякую, — усміхнувшись, сказала Еріка.

Другу половину дня Моніка Фігуерола присвятила збиранню інформації. Спершу вона замовила паспортну фотографію Ларса Фаульссона, щоб переконатися, що саме цю людину бачила в компанії Йорана Мортенссона. Потім зробила по Інтер-

нету запит у реєстрі засуджених за кримінальні злочини і відразу отримала цікавий результат.

Ларс Фаульссон, сорока семи років, відомий під кличкою Фалун, почав свою кар'єру в сімнадцятилітньому віці з викрадення автомобілів. У 70-х і 80-х роках його двічі заарештовували і засуджували за крадіжки із зломом і збут краденого. Вперше його засудили до невеликого тюремного ув'язнення, а вдруге — до трьох років в'язниці. У той час його вважали *up and coming*¹ елементом злочинного середовища, і він допитувався за підозрою ще як мінімум у трьох злочинах, одним з яких було досить заплутане і резонансне пограбування сейфа в універмазі Вестероса. Після закінчення строку тюремного ув'язнення, у 1984 році, він узявся за розум — або, принаймні, не скоював більше злочинів, які приводили б до арешту й ухвалення вироку. Як у легальній, так і в нелегальній професії він перекваліфіковувався у слюсаря-фахівця із замків і в 1987 році заснував власну фірму «Ларс Фаульссон. Замки і ключі», зареєстровану за адресою на площі Норр-тулль.

З'ясувати особу невідомої жінки, що фотографувала Мортенссона з Фаульссоном, виявилось простішим, ніж гадала Моніка. Вона просто зателефонувала до служби інформації «Мілтон сек'юриті» і пояснила, що шукає їх співробітницю, з якою деякий час тому зустрічалася, але забула, як її звать. Зате вона могла її детально описати. Моніці повідомили, що це схоже на Сусанн Ліндер, і перемкнули телефон на неї. Коли Сусанн Ліндер відповіла, Моніка Фігуерола вибачилася, сказавши, що, мабуть, помилилася номером.

¹ Перспективним (англ.).

Вона зайшла до реєстру запису актів цивільного стану і з'ясувала, що в Стокгольмському лені є вісімнадцять жінок на ім'я Сусанн Ліндер. Три з них були у віці тридцяти п'яти років. Одна мешкала в Норртельє, одна в Стокгольмі і одна в Накке. Моніка замовила їхні паспортні фотографії і відразу визначила, що йшла від Бельмансгата назириці за Сусанн Ліндер, зареєстрованою в Накке.

Вона підсумувала результати роботи за день у службовій записці і пішла до Торстена Едклінта.

Близько п'ятої години Мікаель Блумквіст гидливо закрив папку з матеріалами Хенрі Кортеса. Крістер Мальм опустив роздрук статті Хенрі Кортеса, прочитавши її чотири рази. Сам автор сидів на дивані в кабінеті Малін Ерікссон з винуватим виглядом.

— Кава, — сказала Малін, підводячись, і незабаром повернулася з чотирма кухлями і кавником.

Мікаель зітхнув.

— Неймовірно хороша стаття, — сказав він. — Першокласне дослідження, все підтверджено документами. Чудова драматургія, з bad guy¹, який весь час обдурює мешканців шведських будинків — що цілком законно, але такий жадібний і тупий, що розміщує замовлення у В'єтнамі на підприємстві, що використовує дитячу працю.

— До того ж стаття добре написана, — додав Крістер Мальм. — Наступного дня після того, як ми її опублікуємо, Бергшьо стане в шведській економіці персоною нон грата. За цей текст ухопиться телебачення, він займе у них місце поряд

¹ Лиходієм (англ.).

з директорами «Скандії» та іншими шахраями. Справжня гаряча новина від «Міленіуму». Хенрі, ти молодчина.

Мікаель кивнув.

— Але ситуація з Ерікою вносить у бочку з медом ложку дьогтю, — сказав він.

Крістер Мальм хитнув головою.

— А в чому, власне кажучи, проблема? — спитала Малін. — Не Еріка ж займається нечистими ділами. Нам же не забороняється вивчати діяльність будь-якого голови правління, навіть якщо він, зовсім випадково, її начальник.

— Це жахлива проблема, — сказав Мікаель.

— Еріка Бергер не пішла звідси, — провадив далі Крістер Мальм. — Вона володіє тридцятьма відсотками «Міленіуму» і сидить у нас у правлінні. Вона до того ж є його головою доти, доки ми не зможемо на наступних зборах правління вибрати Харіет Вангер, а це буде не раніше серпня. Еріка працює в «СМП», де вона теж входить до правління, голову якого ми збираємося вкрити ганьбою.

Повисла похмура тиша.

— Що ж нам, чорт забирай, робити? — спитав Хенрі Кортес. — Знімати статтю?

Мікаель поглянув Хенрі Кортесу прямо в очі.

— Ні, Хенрі. Знімати статтю ми не будемо. Таке не в правилах «Міленіуму». Але доведеться зайнятися деякою чорною роботою. Ми не можемо просто взяти й обрушити це Еріці на голову з рекламних щитів.

Крістер Мальм кивнув і помахав пальцем, привертаючи до себе увагу.

— Ми ставимо Еріку в жахливе становище. Їй доведеться вибирати — або вона продає акції і негайно йде з правління

«Міленіуму», або, за найгіршого розкладу, вилітає із «СМП». У будь-якому разі вона опиниться перед нерозв'язним конфліктом інтересів. Чесно кажучи, Хенрі... Я згоден з Мікаелем, що ми повинні опублікувати статтю, але, можливо, нам доведеться пересунути її в наступне число.

Мікаель кивнув.

— Оскільки ми теж виявилися перед важким вибором, — сказав він.

— Хочете, я їй зателефоную? — спитав Крістер Малм.

— Ні, — відповів Мікаель. — Їй зателефоную я і домовлюся про зустріч. Скажімо, сьогодні увечері.

Торстен Едклінт уважно слухав Моніку Фігуеролу, коли та описувала циркову виставу, що відбувалася довкола будинку Мікаеля Блумквіста на Бельмансгатан, і відчував, що ґрунт потихеньку починає вислизати у нього з-під ніг.

— Значить, співробітник ДПУ/Без увійшов до парадного Мікаеля Блумквіста разом з колишнім зломщиком сейфів, який перекваліфікувався у слюсаря — фахівця із замків.

— Цілком правильно.

— Що, ти думаєш, вони робили на сходах?

— Не знаю. Але їх не було протягом сорока дев'яти хвилин. Можна, звісно, припустити, що Фаульссон відкрив двері і Мортенссон провів цей час у квартирі Блумквіста.

— А що вони там робили?

— Навряд чи вони встановлювали підслуховуючу апаратуру, тому що на це потрібна всього хвилина. Отже, Мортенссон, очевидно, копирсався в паперах Блумквіста або в інших речах, які той тримає вдома.

— Але ж Блумквіста вже попереджено... Адже вони викрали у нього з дому звіт Бйорка.

— Саме так. Він знає, що за ним стежать, і сам стежить за своїми переслідувачами. Він поводитьсь дуже холодно-кровно.

— Що ти маєш на увазі?

— У нього очевидно є план. Він збирає інформацію і має намір дати розголос діям Йорана Мортенссона. Це єдине розумне пояснення.

— А потім з'явилася ця Ліндер.

— Сусанн Ліндер, тридцять чотири роки, мешкає в Накке. Раніше працювала в поліції.

— У поліції?

— Вона закінчила школу поліції і шість років працювала в пікеті Сьодермальма. Потім несподівано звільнилася. З її паперів незрозуміло чому. Кілька місяців залишалася безробітною, а потім влаштувалася до «Мілтон сек'юриті».

— Драган Арманський, — задумливо сказав Едклінт. — Скільки часу вона провела в будинку?

— Дев'ять хвилин.

— І що робила?

— Позаяк вона фотографувала Мортенссона з Фаульссоном, могу припустити, що вона документує їх діяльність. Це означає, що охоронне підприємство «Мілтон сек'юриті» співпрацює з Блумквістом і встановило камери спостереження у нього в квартирі або на сходах. Вона, певно, заходила, щоб зняти з камер інформацію.

Едклінт зітхнув. Історія Залаченка стає аж занадто заплутаною.

— Гаразд. Дякую. Йди додому. Мені треба це обміркувати.

Моніка Фігуерола пішла в зал на площі Сант-Еріксплан і зайнялася спортом.

Для зв'язку з Ерікою Бергер в «СМП» Мікаель Блумквіст скористався синім резервним телефоном Т10. Його дзвінок перервав нараду, на якій Еріка обговорювала з редакторами, під яким кутом слід подавати статтю про міжнародний тероризм.

— О, привіт... зачекай секунду.

Еріка прикрила слухавку рукою і огляділася.

— Думаю, ми все обговорили, — сказала вона, давши останні інструкції щодо своєї позиції. Залишившись у скляній клітці на самоті, вона знову взялася до телефону.

— Привіт, Мікаелю. Пробач, що я пропала. Я просто геть завалена роботою, необхідно вникнути в тисячу речей.

— Я теж, власне, не сидів склавши руки, — сказав Мікаель.

— Як справи з історією Саландер?

— Нормально. Я телефоную не тому. Мені необхідно з тобою зустрітися. Сьогодні увечері.

— Я б охоче, але мені доведеться просидіти тут до восьмої. І я страшенно втомилася. Я на ногах уже з шостої ранку.

— Ріккі... мова не про те, щоб підтримати твоє сексуальне життя. Мені необхідно з тобою поговорити. Це важливо.

Еріка секунду помовчала.

— Що сталося?

— Поговоримо при зустрічі. Але справа не з приємних.

— Гарзд. Я буду у тебе вдома близько пів на дев'яту.

— Ні, не у мене вдома. Це довга історія, але моя квартира ще деякий час буде на карантині. Приходь у «Казанчик Саміра», вип'ємо пива.

— Я за кермом.

— Добре. Тоді вип'ємо легкого пива.

Заходячи о пів на дев'яту в кафе, Еріка Бергер перебувала в легкому роздратуванні. Її мучила совість, що вона навіть жодного разу не зателефонувала Мікаелю відтоді, як пішла до «СМП». Але стільки справ, як зараз, у неї не було ніколи.

Мікаель Блумквіст помахав рукою від столика в кутку, біля вікна. Еріка трохи зам'ялася в дверях. На мить Мікаель здався їй чужим, і вона відчула, що дивиться на нього іншими очима. *Хто це? Боже, як я втомилася.* Потім він підвівся і поцілував її в щоку, і вона з жахом усвідомила, що кілька тижнів навіть не думала про нього і страшенно за ним скучила. Мовби час в «СМП» був сном і вона зараз прокинеться на дивані в «Міленіумі». Просто неймовірно.

— Привіт, Мікаелю.

— Привіт, пані головний редактор. Ти їла?

— На годиннику пів на дев'яту. У мене немає твоєї огидної звички наїдатися на ніч.

Але потім Еріка все ж відчула, що смертельно голодна. Самір приніс їм меню, і вона замовила легке пиво, маленьку порцію кальмарів із скибочками картоплі. Мікаель замовив кускус і легке пиво.

— Як ти поживаєш? — спитала вона.

— Ми живемо в цікавий час. У мене справ по горло.

— Як справи з Саландер?

— Вона частина цього цікавого часу.

— Мікке, я не збираюся нікому видавати твій матеріал.

— Пробач... я не ухиляюся од відповіді. Зараз усе дещо заплуталося. Я тобі залюбки розповім, але це забере півночі. Як тобі живеться в ролі шефа «СМП»?

— Не зовсім як у «Міленіумі».

Вона трохи помовчала.

— Приходячи додому, я засинаю, як погашена свічка, а коли прокидаюся, у мене перед очима стоять бюджетні калькуляції. Я скучила за тобою. Може, підемо до тебе додому і поспимо? На секс у мене немає сил, але я б із задоволенням згорнулася у тебе під боком.

— Пробач, Ріккі. Моя квартира зараз не краще місце.

— Чому? Щось сталося?

— Ну... одна компанія понаставляла у мене в квартирі жучків і прослухує кожне моє слово. А я встановив камери прихованого спостереження, які показують, що відбувається, коли мене немає вдома. Думаю, нам не варто демонструвати світові твій голий зад.

— Ти жартуєш?

Він замотав головою.

— Ні. Але зустрітися з тобою мені було необхідно не через це.

— Що сталося? У тебе такий дивний вигляд.

— Ну... ти перейшла до «СМП». А ми в «Міленіумі» наткнулися на матеріал, який потопить твого голову правління. Йдеться про використання праці дітей і політв'язнів у В'єтнамі. Думаю, ми попали в конфлікт інтересів.

Еріка опустила виделку і пильно поглянула на Мікаеля. Вона відразу зрозуміла, що він не жартує.

— Справа стоїть так, — сказав він. — Бергшьо є головою правління і основним власником компанії під назвою «Свеа-

Бюгг», якій, у свою чергу, повністю належить дочірня фірма «Вітавара АБ». Вони виробляють унітази на підприємстві у В'єтнамі, яке значиться в ООН як таке, що використовує дитячу працю.

— Повтори.

Мікаель у подробицях переказав написану Хенрі Кортесом статтю. Відкривши портфель, він дістав копії документів. Еріка повільно прочитала статтю Кортеса, потім підвела голову і подивилася Мікаелю в очі. У ній здіймалася безрозсудна паніка, змішана з недовірою.

— Як вийшло, що відразу, тільки-но я пішла, «Міленіум» перш за все почав жорстку перевірку членів правління «СМП»?

— Ріккі, це не так.

Він пояснив, як з'явилася на світ стаття.

— І як давно ти про це знаєш?

— Від сьогодні. Мені все це страшенно не до душі.

— Що ви збираєтеся робити?

— Не знаю. Статтю треба публікувати. Ми не можемо зробити виняток лише тому, що йдеться про твого начальника. Але ніхто з нас не хоче нашкодити тобі. — Він розвів руками. — Ми в розпачі. Особливо Хенрі.

— Я як і раніше входжу до правління «Міленіуму». Я — співвласник... це буде сприйнято як...

— Мені ясно, як це буде сприйнято. У «СМП» тебе змішають з брудом.

Еріка відчула, як на неї навалилася втома. Вона зціпила зуби і стримала бажання попросити Мікаеля замовчати цю історію.

— Боже, прокляття, — мовила вона. — А матеріал справді надійний?

Мікаель кивнув.

— Я цілий вечір присвятив вивченню документів Хенрі. Бергшю точно накладе головою.

— Що ви зробите?

— А що б зробила ти, якби ми розкопали цей матеріал два місяці тому?

Еріка Бергер уважно поглянула на свого друга і коханця з двадцятилітнім стажем. Потім опустила очі.

— Ти чудово знаєш, що б я зробила.

— Це трагічна випадковість. Тут немає нічого, спрямованого проти тебе. Я дуже засмучений. Тому я і наполіг на негайній зустрічі. Нам треба вирішити, як вчинити.

— Нам?

— Річ у тім, що... Ця стаття призначалася в червневе число. Я її вже зняв. Її опублікують не раніше серпня, і, якщо тобі буде потрібно, можна буде перенести ще далі.

— Зрозуміло, — відповіла вона з відчутним озлобленням.

— Я пропоную сьогодні нічого не вирішувати. Візьми документи додому і подумай над ними. Нічого не роби, поки ми не виробимо спільної стратегії. Час у нас є.

— Спільної стратегії?

— Ти повинна або завчасно піти з правління «Міленіуму», або піти з «СМП». Усидіти на обох стільцях тобі не вдасться.

Вона кивнула.

— Я так пов'язана з «Міленіумом», що, скільки б я не йшла звідти, ніхто все одно не повірить, що я не доклала до цього руку.

— Існує альтернатива. Ти можеш узяти статтю в «СМП», виступити проти Бергшю і зажадати, щоб він пішов. Я певен, що Хенрі Кортес на це погодиться. Тільки абсолютно нічого не роби, поки ми всі не домовимося.

— Я почну з того, що доб'юся звільнення людини, яка найняла мене на роботу.

— Мені шкода.

— Він зовсім не погана людина.

Мікаель кивнув.

— Я тобі вірю. Але він жадібний.

Еріка кивнула і встала.

— Поїду додому.

— Ріккі, я...

Вона не дала йому договорити.

— Я просто страшенно втомилася. Дякую, що попередив мене. Мені необхідно обдумати, що все це означає.

Мікаель кивнув.

Вона пішла, не поцілувавши його в щоку і надавши йому оплачувати рахунок самому.

Машину Еріка Бергер залишила за двісті метрів від «Казанчика Саміра» і на півдорозі туди відчула таке сильне серцебиття, що мусила зупинитись і притулитися до стіни біля якогось парадного. Її стало нудити.

Еріка довго стояла, вдихаючи прохолодне травневе повітря. Раптом вона усвідомила, що починаючи з першого травня працювала в середньому по п'ятнадцять годин на день. Уже майже три тижні. Як же вона почуватиме себе через три роки? Як чуввав себе Морандер, коли впав мертвий прямо посеред редакції?

Через десять хвилин вона пішла назад до «Казанчика Саміра» і зіткнулася з Мікаелем, що якраз виходив з дверей. Він здивовано зупинився.

— Еріко...

— Нічого не кажи, Мікаелю. У нас з тобою дружба з таким стажем, що ніщо не може її зруйнувати. Ти мій кращий друг, і зараз ситуація така ж, як два роки тому, коли ти поїхав до Хедестада, тільки навпаки. Я почуваю себе загнаною і нещасною.

Він кивнув і обійняв її. Вона раптом відчула, що на очі набігли сльози.

— Три тижні в «СМП» мене вже зламали, — сказала вона із сміхом.

— Ну-ну. Щоб зламати Еріку Бергер, потрібне щось більше.

— Твоя квартира в лайні. Я дуже втомилася, щоб їхати додому в Сальтшьюбаден. Я засну за кермом і розіб'юся. Я тільки що прийняла рішення: дійду до готелю «Скандік Краун» і винайму номер. Ходім зі мною.

Він кивнув.

— Тепер він називається «Хілтон».

— Однаково.

Мовчки вони подалися до готелю. Мікаель обіймав Еріку за плечі. Глянувши скося на нього, вона відзначила, що він втомився не менше за неї.

Вони підійшли прямо до рецепції, винайняли двомісний номер і розплатилися кредитною карткою Еріки. Піднялися в номер, роздяглися, прийняли душ і лягли в ліжку. У Еріки так

боліли м'язи, ніби вона пробігла марафонську дистанцію. Вони трохи пообнімалися і погасли, немов задуті свічки.

Ніхто з них не відчув, що за ними стежать, і вони не звернули жодної уваги на чоловіка, який спостерігав за ними в холі готелю.

Розділ 15

*Четвер, 19 травня —
неділя, 22 травня*

Більшу частину ночі з середи на четвер Лісбет Саландер присвятила читанню статей Мікаеля Блумквіста і тих розділів його книги, які були вже майже готові. Оскільки прокурор Екстрьом збирався провести суд в липні, Мікаель вирішив, що книга має бути здана до друку найпізніше двадцятого червня. Це означало, що у Бісового Калле Блумквіста залишався приблизно місяць, щоб закінчити писати і заткнути в тексті всі дірки.

Лісбет не розуміла, як він зможе все встигнути, але це була його проблема, а не її. Її проблема полягала в тому, щоб визначити своє ставлення до поставлених ним питань.

Вона взяла комп'ютер, зайшла на «Stolliga_Bordet» і перевірила, чи не надіслав він чого-небудь нового за минулу добу. Переконавшись, що ні, Лісбет відкрила документ, якому він дав заголовок «Головні питання». Текст вона знала вже майже напам'ять, але на всяк випадок прочитала ще раз.

Він змалював там стратегію, яку їй уже пояснювала Анніка Джанніні. Коли з нею розмовляла Анніка, Лісбет слухала досить неухважно і відчужено, мовби це стосувалося когось іншого. Але Мікаель Блумквіст, на відміну від Анніки Джанніні,

знав її таємниці і тому мав змогу аргументувати стратегію вагоміше. Лісбет спустилася до четвертого абзацу.

Твоя подальша доля цілком і повністю в твоїх руках. Хоч скільки б заради тебе ішачила Анніка чи хоч як би тебе підтримували ми з Арманським, Пальм-гренем і рештою, це не зіграє особливої ролі. Я не збираюся намагатися тебе на щось умовити. Ти повинна сама вирішити, як тобі вчинити. Або ти схилиш суд на свій бік, або дозволиш їм себе засудити. Але щоб виграти, тобі необхідно битися.

Вона вимкнула комп'ютер і поглянула на стелю. Мікаель просив у неї дозволу розповісти в книзі правду. Він збирався утаїти те, що Б'юрман її гвалтував. Уже навіть написав цю частину, прикривши стиковку твердженням, що Б'юрман став до співпраці із Залаченком, яка луснула, коли він втратив самовладання, і Нідерману довелося його вбити. До мотивів Б'юрмана він не вдавався.

Бісів Калле Блумквіст ускладнював їй життя.

Лісбет надовго поринула в думки.

О другій годині попівночі вона взяла комп'ютер і відкрила текстовий редактор. Потім клікнула на новий документ, дістала стилус і почала набирати текст по літерах дигітальної клавіатури.

Мене звать Лісбет Саландер. Я народилася 30 квітня 1978 року. Моя мати — Агнета Софія Саландер. Коли я народилася, їй було 17 років. Мій батько — психопат, убивця і мучитель жінок на ім'я Олександр

Залаченко. Раніше він працював нелегальним агентом радянської військової розвідки ГРУ в Західній Європі.

Справа посувалася повільно, бо їй доводилося тикати в кожен літеру окремо. Перш ніж записати речення, вона формулювала його в голові і в написаний текст не вносила жодного виправлення. Лісбет працювала до четвертої години ранку, а потім вимкнула комп'ютер і помістила його на зарядку в заглиблення за тумбочкою коло ліжка. До цього часу вона встигла написати текст, що відповідав двом сторінкам А4 з одним інтервалом.

Еріка Бергер прокинулася о сьомій годині ранку. Вона зовсім не почувалася виспаною, хоч і проспала вісім годин поспіль. Мікаель Блумквіст як і раніше міцно спав.

Для початку Еріка увімкнула мобільний телефон і перевірила, чи не надійшли їй які-небудь повідомлення. Дисплей показав, що їй одинадцять разів телефонував чоловік, Грегер Бекман. *Дідько. Я забула зателефонувати.* Вона набрала номер і пояснила, де вона і чому не приїхала додому напередодні увечері. Чоловік очевидячки злився.

— Еріко, ніколи більше так не роби. Ти знаєш, що річ не в Мікаелі, але я вночі мало не збожеволів. Я страшенно боявся, що з тобою щось сталося. Якщо не приїдеш додому, ти зобов'язана телефонувати і повідомляти. Про такі речі не забувають.

Грегер Бекман був у курсі того, що Мікаель Блумквіст — коханець його дружини, і проти їх зв'язку абсолютно не заперечував. Але раніше, вирішивши залишитися у Мікаеля, вона

завжди спершу телефонувала чоловікові і пояснювала ситуацію. Цього ж разу вона пішла в «Хілтон» з єдиною думкою — поспати.

— Пробач, — сказала вона. — Я вчора просто зламалася. Він трохи побурчав.

— Грегере, не сордься. У мене зараз на це немає сил. Вилаєш мене ввечері.

Він дещо зменшив бурчання, пообіцявши вилаяти її, щойно вона попадеться йому на очі.

— Гаразд. Як там Блумквіст?

— Він спить. — Вона раптом розсміялася. — Хочеш вір, хочеш ні, але ми заснули протягом п'яти хвилин після того, як лягли. Такого раніше не бувало.

— Еріко, це серйозно. Може, тобі слід сходити до лікаря?

Закінчивши розмову з чоловіком, вона зателефонувала до диспетчерської служби «СМП» і залишила повідомлення для відповідального секретаря редакції Петера Фредрікссона. У ньому вона пояснила, що в неї виникли особливі обставини і вона прийде пізніше звичайного, а також попросила скасувати заплановану зустріч із співробітниками відділу культури.

Потім Еріка знайшла свою сумку, витягла звідти зубну щітку і пішла у ванну. А потім знов підійшла до ліжка і розбудила Мікаеля.

— Привіт, — пробурмотів він.

— Привіт, — відповіла вона. — Ану швиденько у ванну, митися і чистити зуби.

— Що... що таке?

Він сів і став роззиратися з таким розгубленим виглядом, що Еріці довелося пояснити йому, що він у готелі «Хілтон», біля Шлюзу. Мікаель кивнув.

— Так от. Іди у ванну.

— Чому?

— Тому що коли ти звідти вийдеш, я хочу зайнятися з тобою сексом.

Він поглянув на наручний годинник.

— І поквапся. У мене об одинадцятій нарада, і мені потрібно принаймні півгодини, щоб нафарбуватися. І по дорозі на роботу ще треба встигнути купити чисту майку. У нас залишається близько двох годин, щоб надолужити згаяне.

Мікаель пішов у ванну.

Єркер Хольмберг припаркував батькового «Форда» перед будинком колишнього прем'єр-міністра Турбйорна Фельдіна в Осі, біля містечка Рамвік, у муніципалітеті Херньосанд. Він вийшов з машини і роззирнувся. Був ранок четверга. Мрячив дощ, поля вже добряче позеленіли. У свої сімдесят дев'ять Фельдін більше активно сільським господарством не займався, і Хольмберга зацікавило, хто ж тоді тут сіє і жне. Він знав, що за ним спостерігають з кухонного вікна — у сільській місцевості це було правилом. Він сам виріс неподалік від Рамвіка, і від його будинку було зовсім близько до моста Сандьобрун — одного з найкрасивіших місць у світі, як вважав Єркер Хольмберг.

Він піднявся на ганок і подзвонив.

Колишній лідер Партії центру здавався старим, але, схоже, як і раніше був бадьорий і сповнений сил.

— Доброго здоров'я, Турбйорне. Мене звать Єркер Хольмберг. Ми з вами зустрічалися, правда, востаннє досить давно. Я син Густава Хольмберга, який був депутатом від Центру в сімдесятих і вісімдесятих роках.

— Доброго здоров'я і тобі. Так, Єркере, я тебе пізнаю. Якщо не помиляюся, ти працюєш поліцейським у Стокгольмі. Востаннє ми бачилися, мабуть, років десять-п'ятнадцять тому.

— Думаю, навіть більше. Можна мені увійти?

Поки Турбйорн Фельдін наливав каву, Єркер усівся за кухонний стіл.

— Сподіваюся, з твоїм батьком усе гаразд. Ти не тому приїхав?

— Ні. Батько почувається добре і зараз лагодить дах на будинку.

— Скільки йому зараз років?

— Два місяці тому сповнилося сімдесят один.

— Он як, — сказав Фельдін, усаджуючись. — Тоді чим зобов'язаний візиту?

Єркер Хольмберг поглянув у вікно кухні. Біля його машини з'явилася сорока і стала обстежувати землю. Потім він звернувся до Фельдіна:

— Я прийшов непроханий і з великою проблемою. Не виключаю, що після цієї розмови я вилечу з роботи. Іншими словами, я тут по роботі, але мій начальник — керівник відділу боротьби з насильницькими злочинами — про цей візит не знає.

— Звучить серйозно.

— Але я боюся, що моя бездіяльність може призвести до вчинення грубих протизаконних дій, і до того ж повторно.

— Буде краще, якщо ти все поясниш.

— Це стосується чоловіка на ім'я Олександр Залаченко. Він був шпигуном російського ГРУ і перебіг до Швеції в день виборів сімдесят шостого року. Тут йому дали притулок і залу-

чили до роботи на СЕПО. У мене є підстави вважати, що ця історія вам знайома.

Турбйорн Фельдін пильно подивився на Єркера Хольмберга.

— Це довга історія, — сказав Хольмберг і почав розповідати про попереднє слідство, в якому брав участь в останні місяці.

Еріка Бергер перекинулася на живіт, зчепила руки в замок і сперлася на них головою. Раптом вона усміхнулася.

— Мікаелю, ти ніколи не замислювався про те, що ми з тобою насправді кінчені психи?

— Це чому?

— Принаймні, я. Я весь час тебе хочу. Просто як навіжена школярка.

— Он як.

— А потім мені хочеться поїхати додому і переспати з чоловіком.

Мікаель засміявся.

— Я знаю гарного лікаря, — сказав він.

Вона штрикнула його пальцем у живіт.

— Мікаелю, мені починає здаватися, що вся історія з переходом до «СМП» — грандіозна помилка.

— Дурниця. Для тебе це чудовий шанс. Якщо хто і може вдихнути життя в це падло, то лише ти.

— Так, можливо. Але в цьому якраз і проблема. «СМП» справляє враження падла. А ти ще вчора увечері підкинув ласий шматочок про Магнуса Бергшю. Просто не розумію, що я там роблю.

— Почекай, усе владнається.

— Так. Але ситуація з Бергшью не з приємних. Уявлення не маю, як з нею розібратися.

— Я теж. Але ми що-небудь придумаємо.

Вона трохи полежала мовчки.

— Мені тебе не вистачає.

Він кивнув і поглянув на неї.

— Мені тебе теж, — сказав він.

— Що треба для того, щоб ти перейшов до «СМП» і став там начальником інформаційного відділу?

— Ні за що в світі. Та й хіба той, як його там, Хольм не начальник інформаційного відділу?

— Так. Але він ідіот.

— Твоя правда.

— Ти його знаєш?

— Звичайно. Я у вісімдесятих роках три місяці тимчасово працював під його керівництвом. Він — засранець, який любить зіштовхувати людей лобами. Крім того...

— Крім того — що?

— А, нічого. Не хочу бути пліткарем.

— Розкажи.

— Дівчина на ім'я Улла, яка теж сиділа на тимчасовій ставці, стверджувала, що він чіплявся до неї з сексуальними домаганнями. Що було правдою, а що ні, я не знаю, але профспілки і пальцем не ворухнули, а в неї якраз закінчувався контракт, і їй його не продовжили.

Еріка Бергер поглянула на годинник, зітхнула, спустила ноги з ліжка і пішла в душ. Поки вона витиралася і натягувала одяг, Мікаель не рухався з місця.

— Я ще трохи полежу, — сказав він.

Вона поцілувала його в щоку, помахала рукою і зникла.

Моніка Фігуерола припаркувалася за двадцять метрів од машини Йорана Мортенссона на Лунтмакаргатан, біля самісінької вулиці Улофа Пальме. Вона бачила, як Мортенссон пройшов метрів шістдесят до автомата і сплатив стоянку машини, а потім рушив у бік Свеавеген.

Моніка Фігуерола наплювала на оплату паркування — поки вона платитиме, він утече. Вона пішла за ним до Кунгсгатан, де він звернув ліворуч і сховався у високій будівлі Кунгстурнет. Моніка побурчала, але вибору не було, і, почекавши три хвилини, вона пішла за ним у кафе. Він сидів на першому поверсі і розмовляв з чоловіком років тридцяти п'яти, блондином, досить спортивного вигляду. З поліції, подумала Моніка Фігуерола.

У співрозмовникові Мортенссона вона впізнала того чоловіка, якого Крістер Мальм сфотографував перед кафе «Копакабана» першого травня.

Моніка купила каву, сіла в іншому кінці зали і розгорнула газету «Дагенс нюхетер». Свої справи Мортенссон з компаньйоном обговорювали тихо, вона не могла розібрати ні слова. Діставши мобільний телефон, вона прикинулася, що розмовляє, хоча потреби в цьому не було — ніхто з чоловіків на неї не дивився. За допомогою телефону Моніка зробила два знімки, розуміючи, що вони матимуть роздільну здатність 72 і, отже, виявляться поганої якості, зате згодяться для доказу того, що зустріч відбулася.

Приблизно через п'ятнадцять хвилин блондин підвівся і покинув кафе. Моніка Фігуерола вилаялася про себе. Чому вона не залишилася зовні? Вона б упізнала його, коли він виходив з будівлі. Їй хотілося встати і негайно кинутися навздогін, але Мортенссон спокійно сидів на місці, допиваючи каву,

і Моніка вирішила, що краще не привертати до себе уваги переслідуванням його невідомого компаньйона.

Секунд через сорок Мортенссон підвівся і пішов до туалету. Щойно за ним зачинилися двері, Моніка Фігуерола схопилася і твердим кроком вийшла на Кунгсгатам. Вона пройшлася вперед і назад, але блондин уже встиг зникнути.

Вона навмання побігла до перехрестя із Свеавеген, але ніде його не побачила і кинулася в метро. Марно.

Коли Моніка повернулася назад до Кунгстурнет, Мортенссон теж зник.

Повернувшись в околиці «Казанчика Саміра», де вона напередодні увечері залишила свою машину «BMW», Еріка Бергер добряче вилаялася.

Машина була на місці, проте вночі хтось проколов усі чотири колеса. Сволота проклята, лайнулася вона про себе, закипаючи від люті.

Особливого вибору у неї не було. Еріка зателефонувала до служби евакуації і пояснила стан справ. Чекати вона не могла і тому засунула ключі від машини у вихлопну трубу, щоб евакуатори могли потрапити всередину, потім дійшла до площі Маріаторгет і зупинила таксі.

Лісбет Саландер зайшла на сторінку Республіки хакерів і, виявивши, що Чума перебуває в Мережі, кинула йому вісточку. Він одразу ж відгукнувся.

Привіт, Оса. Як справи в лікарні?

Більш-менш. Мені потрібна твоя допомога.

Та ну!

Ніяк не думала, що доведеться про це просити.

Мабуть, справа серйозна.

Йоран Мортенссон, живе у Веллінгбю. Мені потрібний доступ до його комп'ютера.

О'кей.

Весь матеріал треба пересилати Мікаелю Блумквісту з «Міленіуму».

Я це влаштую.

«Старший брат» контролює телефон Калле Блумквіста і, напевне, його електронну пошту. Надсилай матеріал на його адресу на hotmail.

О'кей.

Якщо я виявлюся недоступна, Блумквісту знадобиться твоя допомога. Треба, щоб у нього була можливість з тобою зв'язатися.

Гм.

Він трохи прямолінійний, але ти можеш на нього покластися.

Гм.

Скільки ти хочеш?

Чума на кілька секунд замовк.

Це пов'язано з твоєю ситуацією?

Так.

Це може тобі допомогти?

Так.

Тоді нічого не треба.

Спасибі. Але не в моїх правилах залишатися у боргу. Мені буде потрібна твоя допомога аж до суду. Я заплачу 30 000.

У тебе є бабло?

Є.

О'кей.

Мабуть, нам знадобиться Трійця. Думаєш, ти зможеш заманити його до Швеції?

Для чого?

Для того, на чому він зуби з'їв. Я заплачу йому стандартний гонорар + витрати.

О'кей. Кого?

Вона пояснила, що потрібно зробити.

У п'ятницю вранці помітно заклопотаний доктор Андерс Юнассон люб'язно поглянув на вочевидь роздратованого інспектора кримінальної поліції Ханса Фасте, що сидів по той бік письмового столу.

— Шкода, — сказав Андерс Юнассон.

— Я нічого не розумію. Я думав, що Саландер видужала. Я приїхав до Гетеборга, частково щоб її допитати, а частково щоб підготувати її переведення до камери в Стокгольмі, де їй саме місце.

— Шкода, — повторив Андерс Юнассон. — Я б з великим задоволенням спекався її, бо, чесно кажучи, зайвих палат у нас немає. Але...

— А може, вона симулює?

Андерс Юнассон засміявся.

— Не думаю, що таке можливо. Ви повинні зрозуміти ось що. Лісбет Саландер прострелили голову. Я вийняв у неї з головного мозку кулю, і виживе вона чи ні, було тоді майже лотереєю. Вона вижила, і прогноз був виключно сприятливим... настільки, що ми з колегами вже підготувалися її виписувати. А вчора сталося очевидне погіршення. Вона скаржилася на сильний головний біль, і в неї раптом піднялася температура, яка тепер стрибає. Вчора у неї було тридцять вісім, і її двічі нудило. За ніч температура впала і стала майже нормальною, і я подумав, що це якась випадковість. Проте коли я оглядав Саландер сьогодні вранці, у неї було майже тридцять дев'ять, а це серйозно. Зараз температура знову трохи знизилася.

— І в чому ж річ?

— Не знаю, але коливання температури говорять про те, що це не грип або щось подібне. З чим саме це пов'язано, я сказати не можу, але, можливо, у неї просто алергія на які-небудь ліки або на щось інше, з чим вона мала контакт.

Він відкрив на комп'ютері знімок і повернув екран до Ханса Фасте.

— Я зажадав рентген голови. Як бачите, безпосередньо біля місця поранення є затемнення. Я не можу визначити його походження. Це може бути рубець, що утворився в процесі загоєння, а може бути і невеликий крововилив. Але доки ми не з'ясуємо, в чому річ, я її не випущу, хоч як би мені того хотілося.

Ханс Фасте засмучено кивнув. Сперечатися з лікарями не мало сенсу, позаяк вони панують над життям і смертю і є мало не головними представниками Бога на землі. Можливо, за винятком поліцейських. В усякому разі, щоб визначити, у наскільки важкому стані перебуває Лісбет Саландер, йому бракувало компетентності.

— І що тепер буде?

— Я прописав їй цілковитий спокій і відміну фізіотерапії — їй необхідна лікувальна гімнастика через кульові поранення плеча і стегна.

— Гаразд... мені треба зателефонувати до Стокгольма, прокуророві Екстрьому. Це стало для нас деяким сюрпризом. Що я можу йому сказати?

— Два дні тому я був готовий погодитися на її переведення, наприклад, наприкінці цього тижня. За теперішніх обставин доведеться ще трохи почекати. Можете підготувати його до того, що я навряд чи зможу прийняти рішення протягом наступного тижня, і не виключено, що мине ще тижнів зо два, перш ніж вам дозволять перевезти її у в'язницю до Стокгольма. Все залежатиме лише від її стану.

— Суд призначено на липень.

— Якщо не станеться нічого непередбаченого, вона стане на ноги ще задовго до цього.

Інспектор кримінальної поліції Ян Бубланські з підозрінням роздивлявся м'язисту жінку по той бік столика. Вони сиділи у вуличному кафе на Північній набережній озера Меларен і пили каву. Це відбувалося 20 травня, і повітря здавалося політньому теплим. Вона зловила його о п'ятій годині, коли він уже збирався йти додому, назвалася, показавши посвідчення на ім'я Моніки Фігуероли з ДПУ/Без, і запропонувала поговорити за філіжанкою кави.

Спочатку Бубланські тримався замкнуто і непривітно. За кілька хвилин вона, поглянувши йому в очі, сказала, що не має офіційного завдання його спокусити і що коли він не хоче, то у нього, природно, є цілковите право нічого їй не говорити. Він запитав, яка в неї справа, і вона щиро розповіла, що начальник доручив їй неофіційно скласти уявлення про те, де правда, а де фальсифікація у так званій історії Залаченка, яку інколи також іменують історією Саландер. Заразом пояснила, що, можливо, навіть не має права ставити йому питання, і відповідати на них чи ні — вирішувати йому.

— Що ви хочете дізнатися? — спитав зрештою Бубланські.

— Розкажіть, що вам відомо про Лісбет Саландер, Мікаеля Блумквіста, Гуннара Бйорка і Олександра Залаченка. Як вони взаємозв'язані?

Вони проговорили більше двох годин.

Торстен Едклінт довго і серйозно роздумував над тим, що робити далі. Після п'яти днів розслідування Моніка Фігуерола подала йому низку безперечних доказів того, що в ДПУ/Без коїться щось неймовірне. Він розумів, що, поки не збере достатню кількість матеріалу, діяти треба обережно. У цій си-

туації в нього самого руки виявилися в певному розумінні зв'язані конституцією, позаяк він не мав повноважень проводити оперативні дії, особливо відносно власних співробітників.

Отже, йому потрібно було знайти якусь формулу, що робила б ужиті ним заходи законними. У кризовій ситуації він завжди міг послатися на своє поліцейське посвідчення — адже розслідування злочинів було обов'язком поліцейського, — але даний злочин був такий делікатний і так тісно пов'язаний з конституційними правами громадян, що один неправильний крок — і його, швидше за все, витурять з роботи.

Всю п'ятницю він провів у роздумах, зачинившись у себе в кабінеті, і в результаті дійшов висновку, що Драган Арманський має рацію, хоч яким би неправдоподібним це здавалося. Всередині ДПУ/Без існувала змова групи осіб, що діяли за межами звичайної роботи або паралельно з нею. Оскільки їх діяльність тривала багато років — щонайменше з 1976 року, коли до Швеції прибув Залаченко, — вона вочевидь була добре організована і мала надійне прикриття згори. Як високо тягнулися зв'язки змовників, Едклінт уявлення не мав.

Він вивів у блокноті три імені.

Йоран Мортенссон, особиста охорона. Інспектор карного розшуку.

Гуннар Бйорк, заступник начальника іноземного відділу. Помер. (Самогубство?)

Альберт Шенке, начальник канцелярії, ДПУ/Без.

Моніка Фігуерола зробила висновок, що Мортенссона перевели з особистої охорони нібито в контррозвідку, де він

насправді не з'явився, як мінімум з відома начальника канцелярії. І займається Мортенссон стеженням за журналістом Мікаелем Блумквістом, що не має жодного стосунку до контррозвідки.

До списку слід було додати ще два імені, не з ДПУ/Без.

Петер Телебор'ян, психіатр.

Ларс Фаульссон, слюсар із замків.

Телебор'яна кілька разів запрошували до ДПУ/Без як консультанта з питань психіатрії, наприкінці 80-х і на початку 90-х років. Точно кажучи, запрошували його тричі, й Едклінт ознайомився в архіві з відповідними звітами. Перший випадок був екстраординарним: контррозвідка вирахувала в шведській телеіндустрії російського інформатора, і його біографія викликала побоювання, що в разі викриття він може наважитися на самогубство. Телебор'ян провів надзвичайно гарний аналіз, який показав, що інформатора можна перетворити на подвійного агента. В останніх двох випадках Телебор'яна залучали з куди менш важливих приводів: у зв'язку з алкогольними проблемами одного співробітника ДПУ/Без і з дивною сексуальною поведінкою дипломата з однієї африканської країни.

Однак ні Телебор'ян, ані Фаульссон — особливо Фаульссон — не обіймали в ДПУ/Без жодних посад. Проте їхня діяльність має стосунок до... до чого?

Змова найбезпосереднішим чином пов'язана з померлим Олександром Залаченком — агентом-перебіжчиком російського ГРУ, який, згідно з даними, прибув до Швеції в день виборів 1976 року. І про якого ніхто ніколи не чув. Як таке можливе?

Едклінт спробував уявити собі, як могли б розвиватися події, якби він сам був яким-небудь начальником у ДПУ/Без в 1976 році, коли перебіг Залаченко. Як би він учинив? Цілковіта секретність, без цього ніяк. Про перебіжчика має знати лише найвужче коло, інакше інформація могла б просочитися назад до росіян і... Наскільки вузьке коло?

Оперативний відділ?

Невідомий оперативний відділ?

Якби все було за правилами, Залаченко мусив би опинитися у віданні контррозвідки. А ще краще — військової розвідки, але там не мали ні ресурсів, ні компетенції для проведення подібної оперативної діяльності. Отже, СЕПО.

Але у відділ контррозвідки він так і не потрапив. Ключова фігура — Бйорк, він очевидно був одним з тих, хто займався Залаченком. Але до контррозвідки він ніколи стосунку не мав. Бйорк — це загадка. Формально він з 70-х років значився у відділі роботи з іноземцями, але насправді там майже не показувався до 90-х років, коли раптом став заступником начальника.

До того ж Бйорк — головне джерело інформації Блумквіста. Як Блумквісту вдалося змусити Бйорка розкрити таку вибухонебезпечну таємницю, та ще й журналістові?

Усе через шльондр. Бйорк бігав по малолітніх повіях, і «Міленіум» збирався його викрити. Очевидно, Блумквіст шантажував Бйорка.

Потім до справи приплутується Лісбет Саландер.

Покійний адвокат Нільс Б'юрман працював у відділі роботи з іноземцями одночасно з Бйорком, до них і звернувся Залаченко. Але як вони вчинили?

Потрібне було чиєсь рішення. Відносно перебіжчика такого масштабу розпорядження мало надійти аж ізгори.

З уряду. Без підтримки їм було не обійтися. Інакше просто неймовірно.

Чи?

Едклінт відчув, як по шкірі побігли мурашки. Формально все зрозуміло. Відносно перебіжчика масштабу Залаченка необхідно підтримувати режим максимальної секретності. Він би так вирішив і сам. Напевне, так вирішив і уряд Фельдіна. Це цілком правильно.

Однак те, що сталося в 1991 році, ні під які правила не підпадало. Бйорк звернувся по допомогу до Петера Телебор'яна, щоб замкнути Лісбет Саландер до дитячої психіатричної лікарні під приводом того, що вона психічнохвора. Це вже злочин, причому такий тяжкий, що в Едклінта знову побігли мурашки.

Хтось же мусив ухвалювати рішення. Цього разу мова про уряд йти просто не могла... Прем'єр-міністром тоді був Інгвар Карлссон, а за ним Карл Більдт. Жоден політик не наважився б навіть подумати про крок, що йде врозріз з усіма законами і справедливістю і загрожує, в разі виходу нагору, вилитися в грандіозний скандал.

Якщо тут замішаний уряд, то Швеція нітрохи не краща за будь-яку диктатуру світу.

Цього не може бути.

А далі — події в Сальгрєнській лікарні 12 квітня. Залаченка так доречно вбиває психічнохворий борець за справедливість тієї самої миті, коли відкривають квартиру Мікаеля Блумквіста і нападають на Анніку Джанніні. В обох випадках

викрадають дивний звіт Гуннара Бйорка від 1991 року. Цю інформацію абсолютно off the record¹ повідомив Драган Арманський. Заяви до поліції не подавалися.

І одночасно з цим бере й вішається Гуннар Бйорк — людина, яку Едклінту більше за всіх хотілося б викликати для серйозної розмови.

У такий довгий ланцюг збігів Торстен Едклінт не вірив. Інспектор кримінальної поліції Ян Бубланський теж не вірить, що це випадковість. Не вірить і Мікаель Блумквіст. Едклінт знову схопився за фломастер.

Еверт Гульберг, 78 років. Юрист-податківець. ???

Чорт забирай, хто ж такий Еверт Гульберг?

Він уже зібрався зателефонувати керівникові ДПУ/Без, але передумав з тієї простої причини, що не знав, як високо всередині організації поширюється змова. Коротше кажучи, він не знав, на кого може покладатися.

Відкинувши можливість звернення до кого-небудь усередині ДПУ/Без, він став думати, чи не звернутися йому до звичайної поліції. Ян Бубланський керує розслідуванням справи Рональда Нідермана і, звичайно, був би зацікавлений у будь-якій додатковій інформації. Але це неможливо з суто політичних міркувань.

Він відчував, що на його плечі навалився величезний тягар.

Під кінець залишився тільки один варіант, який здавався конституційним і, можливо, захистив би його, якби він потра-

¹ Не для преси (англ.).

пив у подальшому в немилість. Йому треба звернутися до *начальника* і заручитися політичною підтримкою своїх дій.

Едклінт поглянув на годинник — близько четвертої пополуночі. Він підняв слухавку і зателефонував міністрові юстиції, якого знав уже кілька років і з яким зустрічався на різних засіданнях у міністерстві. Не минуло й п'яти хвилин, як його з'єднали.

— Доброго дня, Торстене, — привітав його міністр юстиції. — Ми давно не спілкувалися. У чому ваша справа?

— Чесно кажучи, я, очевидно, телефоную для того, щоб дізнатися, наскільки ви мені довіряєте.

— Довіряю? Забавне питання. Щодо мене, то довіряю цілком. Чим викликане таке питання?

— Воно викликане величезним, екстраординарним проханням... Мені необхідно зустрітися з вами і прем'єр-міністром, і терміново.

— Отакої.

— З вашого дозволу я волів би зачекати з поясненнями до того, як ми зможемо говорити віч-на-віч. У мене на столі є справа, яка так заслуговує на увагу, що я вважаю за необхідне проінформувати і вас, і прем'єр-міністра.

— Звучить серйозно.

— Це дійсно серйозно.

— Це якось пов'язано з терористами і погрозами...

— Ні. Справа ще серйозніша. Звертаючись до вас із таким проханням, я ставлю на карту свою репутацію і кар'єру. Я б не завів цієї розмови, якби не вважав ситуацію такою серйозною.

— Зрозуміло. Звідси і питання про довіру... Як скоро вам треба зустрітися з прем'єр-міністром?

— Якщо можливо, прямо сьогодні увечері.

— Я починаю хвилюватися.

— На жаль, у вас є для цього привід.

— Скільки часу забере зустріч?

Едклінт подумав.

— На підсумовування всіх деталей, напевне, знадобиться година.

— Я вам передзвону.

Міністр юстиції передзвонив протягом п'ятнадцяти хвилин і повідомив, що прем'єр-міністр зможе прийняти Торстена Едклінта у себе вдома о 21.30. Коли Едклінт опускав слухавку, руки в нього були вологими. *Добре... завтра вранці з моєю кар'єрою, можливо, буде покінчено.*

Він знову підняв слухавку і зателефонував Моніці Фігуеролі.

— Привіт, Моніко. Ти повинна сьогодні увечері о двадцять першій нуль-нуль прийти на службу. Одягнися якнайкраще.

— Я завжди добре одягнена, — сказала Моніка Фігуерола.

Прем'єр-міністр дивився на начальника відділу охорони конституції поглядом, який, швидше за все, слід було розцінювати як недовірливий. В Едклінта виникло відчуття, що за скельцями окулярів прем'єр-міністра з величезною швидкістю обертаються шестерні.

Прем'єр-міністр перевів погляд на Моніку Фігуеролу, яка за час годинної доповіді жодного разу не відкрила рота. Він побачив незвичайно високу, м'язисту жінку, яка дивилася на нього шанобливими, повними надій очима. Потім обернувся до міністра юстиції, який дещо зблід від усього почутого.

Під кінець прем'єр-міністр глибоко зітхнув, зняв окуляри і надовго спрямував погляд кудись удалину.

— Думаю, нам треба налити ще кави, — нарешті сказав він.

— Так, дякую, — відгукнулася Моніка Фігуерола.

Едклінт кивнув, і міністр юстиції налив їм каву з термоса, що стояв на столі.

— Дозвольте мені узагальнити, щоб бути певним, що я вас правильно зрозумів, — сказав прем'єр-міністр. — Ви підозрюєте, що всередині Служби державної безпеки існує група змовників, дії якої виходять за межі їх конституційних обов'язків, і що ця група протягом кількох років займалася чимось, що може бути розцінене як злочинна діяльність.

Едклінт кивнув.

— І ви прийшли до мене, бо не довіряєте керівництву Служби державної безпеки?

— Загалом, так, — відповів Едклінт. — Я вирішив звернутися прямо до вас, позаяк діяльність такого роду суперечить конституції, але я не знаю мети змови і не впевнений, чи все я правильно розумію. Можливо, сама діяльність легітимна і санкціонована урядом. У такому разі я ризикую вчинити дії, що ґрунтуються на помилковій або неправильно зрозумілій інформації, і тим самим зірвати здійснювану таємну операцію.

Прем'єр-міністр поглянув на міністра юстиції. Обое розуміли, що Едклінт підстраховується.

— Я ні про що подібне не чув. Вам про це щось відомо?

— Абсолютно нічого, — відповів міністр юстиції. — В жодному з відомих мені звітів Служби державної безпеки немає нічого, що б на це вказувало.

— Мікаель Блумквіст вважає, що це якась фракція всередині СЕПО. Він називає її «Клуб Залаченка».

— Я навіть ніколи не чув про те, що Швеція прийняла й утримувала російського перебіжчика такого масштабу... Значить, він перебіг за часів уряду Фельдіна.

Едклінт відкашлявся.

— Буржуазний уряд передав кермо влади Улофу Пальме. Не секрет, що в деякого з моїх попередників у ДПУ/Без склалася про Пальме специфічна думка...

— Ви хочете сказати, що хтось забув проінформувати соціал-демократичний уряд?

Едклінт кивнув.

— Я хочу нагадати, що Фельдін обіймав свою посаду два терміни. Обидва рази уряд розколювався. Спершу Фельдіна в сімдесят дев'ятому році змінив Ула Ульстен, з урядом меншості. Потім уряд ще раз розколовся, коли його покинули помірні, і Фельдін правив разом з Народною партією. Можна припустити, що за цих передач влади в Об'єднаній адміністрації міністерств панував деякий безлад. Не виключено навіть, що про Залаченка знало таке вузьке коло, що прем'єр-міністр Фельдін просто не мав у своєму розпорядженні достатньої інформації і йому нічого було передавати Пальме.

— На кому ж тоді лежить відповідальність? — запитав прем'єр-міністр.

Усі, окрім Моніки Фігуероли, похитали головами на знак невідання.

— Думаю, що це неминуче просочиться у ЗМІ, — сказав прем'єр-міністр.

— Мікаель Блумквіст і «Міленіум» виступлять з публікаціями. Іншими словами, ми мусимо щось зробити.

Едклінт навмисно вжив слово «ми». Прем'єр-міністр кивнув — він розумів серйозність ситуації.

— Спершу я хочу подякувати вам за те, що ви прийшли до мене з цією справою з такою поспішністю. Зазвичай я на першу вимогу людей не приймаю, але міністр юстиції сказав, що ви — людина розумна і що напевно сталося щось екстраординарне, якщо ви просите про зустріч не звичайними каналами.

Едклінт трохи перевів дух. Хоч би що сталося, гнів прем'єр-міністра на нього не впаде.

— Тепер нам треба просто вирішити, що з цим робити. У вас є які-небудь пропозиції?

— Можливо, — ухильно відповів Едклінт.

Він замовк так надовго, що Моніка Фігуерола кашлянула.

— Можна мені сказати?

— Будь ласка, — відповів прем'єр-міністр.

— Якщо урядові про цю операцію невідомо, вона незаконна. В такому разі відповідальна за неї людина є злочинцем — тобто той або ті державні службовці, які перевищили свої повноваження. Якщо ми отримаємо підтвердження всім заявам Міхаеля Блумквіста, значить, якась група співробітників ДПУ/Без займається кримінальною діяльністю. Тоді проблема розпадається на дві частини.

— Що ви маєте на увазі?

— По-перше, треба відповісти на питання, як таке стало можливим. Хто за це відповідальний? Як усередині поважної поліцейської організації могла виникнути подібна змова? Хочу нагадати, що сама працюю в ДПУ/Без і пишаюся цим. Як це могло так довго тривати? Яким чином їх діяльність удавалося приховувати і фінансувати?

Прем'єр-міністр кивнув.

— На цю тему ще писатимуться книги, — вела далі Моніка Фігуерола. — Але ясно одне: повинно здійснюватись фінансування, і йдеться про кілька мільйонів крон щороку, принаймні. Я переглянула бюджет Служби державної безпеки і не знайшла там жодної статті, яку можна приписати «Клубові Залаченка». Але, як вам відомо, існують деякі приховані фонди, інформація про які є в начальника канцелярії і фінансового директора, але недоступна мені.

Прем'єр-міністр похмуро кивнув. Чому СЕПО завжди так важко керувати?

— По-друге, потрібно з'ясувати, хто в цьому замішаний. Чи, точніше, яких людей слід заарештувати.

Прем'єр-міністр випнув губи.

— На мій погляд, усі ці питання залежать від того рішення, яке ви в найближчі хвилини приймете.

Торстен Едклінт затамував подих. Якби він міг ударити Моніку Фігуеролу ногою по щиколотці, він би це зробив. Вона раптом підірвала всю риторичку, прямо заявивши, що прем'єр-міністр особисто відповідає за це. Едклінт сам збирався підвести до цього висновку, лише довгою, дипломатичною дорогою.

— Яке ж рішення, ви вважаєте, я повинен прийняти? — поцікавився прем'єр-міністр.

— З нашого боку інтерес у нас один. Я пропрацювала у відділі охорони конституції три роки і вважаю, що ця справа має щонайважливіше значення для шведської демократії. Останніми роками Служба державної безпеки трималася в межах конституції. Я, природно, не хочу, щоб скандал відбив-

ся на ДПУ/Без. Для нас важливо підкреслити, що йдеться про злочинну діяльність окремих індивідів.

— Подібна діяльність, зрозуміло, не санкціонована урядом, — сказав міністр юстиції.

Моніка Фігуерола кивнула і на кілька секунд задумалася, а потім додала:

— З вашого боку, думаю, важливо, щоб скандал не відбився на уряді, що станеться, якщо уряд спробує приховати цю історію.

— Уряд не має звички приховувати злочинну діяльність, — відповів міністр юстиції.

— Так, але давайте гіпотетично припустимо, що уряд захоче це зробити. В такому разі вибухне скандал небаченого масштабу.

— Кажіть далі, — запропонував прем'єр-міністр.

— Зараз ситуація погіршується тим, що нам, у відділі охорони конституції, для розслідування цієї історії доводиться займатися сумнівною в правовому відношенні діяльністю. Ми хочемо, щоб усе було законно, з юридичної і конституційної точки зору.

— Ми всі цього хочемо, — заявив прем'єр-міністр.

— У такому разі я пропоную, щоб ви як прем'єр-міністр віддали розпорядження відділу охорони конституції якомога швидше розплутати цей клубок. Дайте нам письмове доручення і наділіть нас необхідними повноваженнями.

— Я не впевнений, що ваша пропозиція законна, — засумнівався міністр юстиції.

— Ні, вона законна. Уряд наділений владою вживати далекосяжних заходів у разі, якщо існує загроза зміни конституції нелегітимним чином. Якщо група військових або поліцейських

починає проводити самостійну зовнішню політику, то в країні де-факто має місце державний переворот.

— Зовнішню політику? — спитав міністр юстиції.

Прем'єр-міністр раптом кивнув.

— Залаченко був перебіжчиком з іноземної держави, — нагадала Моніка Фігуерола. — Інформація, яку він повідомляв, за відомостями Мікаеля Блумквіста, передавалася зарубіжним розвідкам. Якщо це робилося без відома уряду, отже, мав місце державний переворот.

— Ваша позиція мені зрозуміла. — Прем'єр-міністр кивнув. — Тепер дозвольте мені викласти мою.

Підвівшись, він пройшовся навколо столу і зупинився перед Едклінтом.

— У вас талановита співробітниця. І до того ж вона говорить прямо.

Едклінт кивнув повітря і кивнув. Прем'єр-міністр звернувся до міністра юстиції.

— Зателефонуйте держсекретареві і директорові правового департаменту. До завтрашнього ранку мені потрібний документ, який дає відділу охорони конституції екстраординарні повноваження для дій щодо цієї справи. Відділу доручається визначити міру справедливості обговорених нами тверджень, зібрати документацію про масштаби справи, а також з'ясувати, які люди за неї відповідальні або в ній замішані.

Едклінт ще раз кивнув.

— Документ не повинен мати доручення проводити попереднє слідство — можливо, я помиляюся, але думаю, що призначати керівника попереднього слідства в такій ситуації має право лише генеральний прокурор. Проте я можу дати вам

доручення провести власне розслідування з метою з'ясування правди. Отже, ви готуєте звіт урядовій комісії. Це зрозуміло?

— Так. Але я хотів би наголосити, що в минулому був прокурором.

— Гм. Ми попросимо директора правового департаменту розібратися і точно визначити, який вигляд це повинно мати у формальному відношенні. У будь-якому разі ви персонально відповідаєте за це розслідування. Необхідних співробітників підберете собі самі. Якщо ви виявите докази злочинної діяльності, вам слід передати цю інформацію генеральному прокуророві, який уже прийматиме рішення про порушення судового переслідування.

— Мені треба перевірити, як саме належить діяти, але думаю, ви повинні проінформувати спікера і конституційну комісію Риксдагу... Відомості просочаться швидко, — сказав міністр юстиції.

— Іншими словами, нам треба працювати без затримок, — відповів прем'єр-міністр.

— Але... — промовила Моніка Фігуерола.

— Що? — спитав прем'єр-міністр.

— Залишаються дві проблеми. По-перше, публікація «Міленіуму» може зіткнутися з нашим розслідуванням, а по-друге, за кілька тижнів почнеться процес над Лісбет Саландер.

— Ми можемо довідатися, коли «Міленіум» збирається давати публікацію?

— Можна спробувати запитати, — сказав Едклінт. — Останнє, чого б нам хотілося, це втручатися в діяльність ЗМІ.

— Що стосується цієї дівчини, Саландер... — почав міністр юстиції. Він трохи подумав. — Жахливо, якщо вона дійсно

азнала таких протизаконних дій, як стверджує «Міленіум». Невже таке можливе?

— Боюся, що так, — відповів Едклінт.

— У такому разі ми повинні простежити за тим, щоб її поновили в правах і, головне, щоб вона не стала жертвою нових правопорушень, — зауважив прем'єр-міністр.

— А яким чином? — поцікавився міністр юстиції. — Уряд ні за яких обставин не може втручатися в питання про порушення судового переслідування. Це було б порушенням закону.

— Може, нам поговорити з прокурором...

— Ні, — заперечив Едклінт. — Будучи прем'єр-міністром, ви не маєте права яким-небудь чином впливати на юридичний процес.

— Іншими словами, Саландер доведеться постати перед судом, — зробив висновок міністр юстиції. — Лише якщо вона програє процес і подасть протест до уряду, уряд зможе включитися і помилувати її або дати розпорядження генеральному прокуророві перевірити, чи є підстави для нового процесу.

Потім він додав ще одне:

— Але це лише в разі, якщо її засудять до тюремного ув'язнення. Якщо ж її вирішать помістити до закритої психіатричної установи, уряд нічого вдіяти не зможе. Це медичне питання, а прем'єр-міністр не наділений компетенцією вирішувати, здорова вона чи ні.

О десятій годині вечора в п'ятницю Лісбет Саландер почувала, що в двері вставляють ключа. Вона негайно вимкнула кишеньковий комп'ютер і засунула його під подушку. Підвів-

ши погляд, вона побачила, як Андерс Юнассон зачинає за собою двері.

— Доброго вечора, фрекен Саландер, — привітався він. — Як ми почуваємося сьогодні увечері?

— У мене розколюється голова й, очевидно, є температура, — відповіла Лісбет.

— Це не радує.

Але Лісбет Саландер мала вигляд, не надто змучений температурою або головним болем. Десять хвилин доктор Андерс Юнассон присвятив її огляду і виявив, що надвечір температура знову дуже піднялася.

— Дуже прикро, що це звалилося на нас, якраз коли ти в останні тижні почала так успішно видужувати. Тепер я, на жаль, ще тижнів зо два не зможу тебе виписати.

— Двох тижнів повинно вистачити.

Він подивився на неї довгим поглядом.

Відстань між Лондоном і Стокгольмом, якщо їхати автомобілем, за грубим підрахунком становить 1800 кілометрів, для подолання яких теоретично потрібно приблизно двадцять годин. Насправді ж близько двадцяти годин пішло лише на те, щоб дістатися кордону між Німеччиною і Данією. Небо затягнули свинцеві грозові хмари, і коли чоловік, якого називали Трійцею, в понеділок опинився посеред мосту через Ересунд, уперіщив дощ. Трійця зменшив швидкість і увімкнув двірники.

Їзда по європейських країнах машиною уявлялася Трійці кошмаром, оскільки континентальна Європа уперто їздила по неправильній стороні дороги. Він склав речі у фургон у суботу вранці, переправився поромом від Дувра до Кале, а потім

перетнув Бельгію через Льеж, затим переїхав німецький кордон біля Ахена і по автобану попрямував на північ, до Гамбурга і далі, в Данію.

Його компаньйон Боб Собака дрімав на задньому сидінні. Вони вели машину по черзі і, виключаючи годинні зупинки в придорожніх кафе, стабільно їхали зі швидкістю кілометрів дев'яносто на годину. Фургону було вісімнадцять років, і пересуватися швидше він просто не міг.

Існував простіший спосіб добратися від Лондона до Стокгольма, але ввезти до Швеції близько тридцяти кілограмів електронного устаткування на звичайному літаку, на жаль, навряд чи було можливим. А пересуваючись по землі, вони перетнули шість державних кордонів, проте жоден митник чи паспортний контроль їх не зупинив. Трійця був палким прихильником ЄС, правила якого спрощували йому візити на континент.

Трійці було тридцять два роки, народився він у місті Бредфорд, але з дитинства жив у північній частині Лондона. Формально в нього була погана освіта — професійне училище, звідки він у дев'ятнадцять років вийшов з дипломом техника телевізійного устаткування і три роки справді пропрацював наладчиком у «Бритіш телеком».

Насправді ж він мав теоретичні знання з електроніки і комп'ютерної техніки, які дозволили б йому легко взяти гору над будь-яким снобом-професором. Трійця зріднився з комп'ютерами ще в десятилітньому віці і вперше зламав комп'ютер, коли йому було тринадцять. Розсмакувавши, він досяг такого успіху, що в шістнадцять років уже змагався з кращими хакерами світу. Був період, коли він проводив за монітором кожную вільну хвилину — писав власні програми

і розміщував у Мережі каверзні пастки. Він зробився своєю людиною в Бі-бі-сі, в англійському міністерстві оборони і в Скотланд-ярді. Йому вдалося навіть ненадовго взяти на себе командування британським атомним підводним човном, що патрулював у Північному морі. На щастя, Трійця належав швидше до категорії допитливих, ніж злісних мережевих ма-родерів. Йому ставало нецікаво, щойно він уломлювався і діставав доступ до комп'ютера та сканував його таємниці. Максимум, що він собі дозволяв, і то не часто, це пожартувати: наприклад, влаштувати так, щоб у відповідь на запит про вказівку позиції комп'ютер атомного підводного човна запропонував капітанові підтерти собі зад. Останній інцидент став причиною кількох кризових нарад у міністерстві оборони, і заднім числом Трійця зрозумів, що коли держава серйозно загрожує хакерам тривалими строками тюремного ув'язнення, то хвалитися своїми здібностями, очевидно, не краща ідея.

Він вивчився на телевізійного техника, позаяк уже знав, як працює телефонна мережа, потім дійшов висновку, що вона безнадійно застаріла, і перекваліфікувався в приватного консультанта з охорони — встановлював системи сигналізації і контролював їхню роботу. Обраним клієнтам він міг ще пропонувати такі штучки, як спостереження і прослуховування телефонів.

Трійця був одним із засновників Республіки хакерів. А Оса — одним з її громадян.

Коли вони з Бобом Собакою наближалися до Стокгольма в неділю увечері, було пів на восьму. Проїхавши комплекс «ІКЕА» при торговельному центрі «Кунгенс кюрва» в приміському районі Шерхольмен, Трійця відкрив мобільний телефон і викликав записаний там номер.

— Чума, — сказав Трійця.

— Ви де?

— Ти сказав, щоб я зателефонував, як проїду «ІКЕА».

Чума описав дорогу до турбази на острові Лонгхольмен, де він забронював колегам з Англії кімнату. Позаяк Чума майже ніколи не виходив з помешкання, вони домовилися наступного дня зустрітися у нього вдома о десятій ранку.

Трохи поміркувавши, Чума зважився на титанічну працю — до приходу гостей помити посуд, прибратися і провітрити квартиру.

ЧАСТИНА 3
ДИСК ПОШКОДЖЕНО

27 травня — 6 червня

Історик Діодор Сицилійський (якого решта істориків уважають ненадійним джерелом), I століття до нашої ери, описує амазонок в Лівії — у той час це було збірною назвою всієї Північної Африки, на захід від Єгипту. Ця амазонська держава була гінократією, тобто обіймати офіційні посади, включаючи й військові, в ній мали право тільки жінки. Згідно з міфом, правила державою королева Мірина, яка на чолі 30 000 солдатів-жінок і 3000 жінок-кавалеристів пронеслася по Єгипту і Сирії до Егейського моря, розгромивши на своєму шляху кілька армій, укомплектованих чоловіками. Коли королева Мірина загинула, її армію розігнали.

Проте армія Мірини залишила свій слід у цих краях. Жінки Анатолії взялися до зброї, щоб відбити напад з Кавказу, коли солдатів-чоловіків знищили під час масштабного геноциду. Ці жінки навчилися володіти будь-якими видами зброї, зокрема луками, списами, сокирами й піками. Ідею кольчуг та обладунків вони запозичили у греків.

Вони відкидали шлюб як вияв покірливості. Для зачаття дітей їх увільняли від служби на деякий час, протягом якого вони злягалися з випадковими анонімними чоловіками з довколишніх сіл. Віддати свою невинність дозволялося лише жінці, що вбила в бою чоловіка.

Розділ 16

П'ятниця, 27 травня —

вівторок, 31 травня

У п'ятницю Мікаель Блумквіст покинув редакцію «Міленіуму» о пів на одинадцяту вечора. Він спустився по сходах на перший поверх, але замість вийти на вулицю звернув наліво і пройшов підвальним поверхом у внутрішній двір, а звідти через сусідній будинок на Хьокенсгата-тан. Йому трапилася група молоді, що йшла з розважального центру «Мусебакке», але ніхто не звернув на нього жодної уваги. Спостерігач повинен був думати, що Мікаель, як завжди, ночує в редакції «Міленіуму», взявши це за правило ще в квітні. Насправді ж нічну вахту в редакції сьогодні відбував Крістер Мальм.

Хвилин п'ятнадцять Мікаель кружляв по маленьких вуличках та пішохідних доріжках навколо «Мусебакке», а потім попрямував до будинку № 9 по Фіскаргата-тан. Він набрав необхідний код, відкрив парадний, піднявся сходами на горішній поверх і скористався ключами Лісбет Саландер, щоб потрапити до її квартири. Потім відключив сигналізацію. Він завжди почував розгубленість, входячи до квартири Лісбет Саландер, що складалася з двадцяти однієї кімнати, лише три з яких були умебльовані.

Для початку він зварив каву і приготував бутерброди, а потім пішов у кабінет Лісбет і увімкнув її ноутбук.

З того моменту, коли в нього на початку квітня украли звіт Бйорка і він зрозумів, що за ним стежать, Мікаель облаштував у квартирі Лісбет особистий штаб і переніс до неї на письмовий стіл усю важливу документацію. Тут він проводив кілька

ночей на тиждень — спав у її ліжку і працював на її комп'ютері. Вирушаючи до Госсєберги розбиратися із Залаченком, Лісбет знищила в комп'ютері всю інформацію, і Мікаель припустив, що вона, ймовірно, не планувала повертатися. Він скористався її системними дисками, щоб привести комп'ютер у робочий стан.

Починаючи з квітня він навіть жодного разу не підключав інтернет-кабель до свого комп'ютера. Під'єднавшись до кабелю Лісбет, він запустив програму ICQ і викликав адресу, яку вона для нього створила і повідомила через yahoo «Stolliga_Bordet».

Привіт, Саллі.

Розповідай.

Я переробив два розділи, які ми обговорювали цього тижня. Нова версія лежить на Yahoo. Як твої справи?

Готові сімнадцять сторінок. Зараз покладу їх на Stolliga_Bordet.

Гаразд. Отримав. Я прочитаю, і поговоримо.

У мене ще дещо.

Що саме?

Я створила ще одну групу на Yahoo під рубрикою Riddarna — Лицарі.

Мікаель усміхнувся.

Гаразд. Лицарі Дурнуватоґо Столу.

Пароль уасараса 12.

О'кей.

Членів четверо. Ти, я, Чума і Трійця.

Твої таємничі мережеві приятелі.

Страховка.

О'кей.

Чума скопіював інформацію з комп'ютера прокурора Екстрьома. Ми його зламали в квітні.

О'кей.

Якщо мене позбавлять комп'ютера, Чума триматиме тебе в курсі.

Чудово. Дякую.

Мікаель відключив ICQ і зайшов у новостворену на yahoo групу «Riddarna». Там він виявив лише надіслане Чумою посилення на анонімну http-адресу, що складалася лише з цифр. Мікаель скопіював адресу в Explorer, натиснув клавішу введення і відразу потрапив на якусь домашню сторіночку в Інтернеті, яка містила шістнадцять гігабайтів, що являли собою жорсткий диск прокурора Ріхарда Екстрьома.

Чума вочевидь спротив собі завдання, просто скопіювавши жорсткий диск Екстрьома цілком, через що Мікаелю більше години довелося витратити на сортування його вмісту. Він відкинув системні файли, програмне забезпечення і нескінченну кількість попередніх слідств, схоже проведених за кіль-

ка минулих років, і зрештою скачав чотири папки. Три з них мали рубрики «ПопередСл/Саландер», «Дурниці/Саландер» і «ПопередСл/Нідерман» відповідно. Четверта папка була копією електронних повідомлень прокурора Екстрьома аж до 14.00 вчорашнього дня.

«Спасибі, Чума», — сказав про себе Мікаель Блумквіст.

Протягом трьох годин він читав матеріали попереднього слідства і стратегії Екстрьома напередодні суду над Лісбет Саландер. Як і можна було передбачити, багато що базувалося довкола питань про її розумову повноцінність і душевне здоров'я. Екстрьом вимагав проведення детальної судово-психіатричної експертизи і розіслав купу повідомлень, що закликали до її швидкого переведення до слідчого ізолятора «Крунеберг».

Пошуки Нідермана, як переконався Мікаель, поки, схоже, нічого не дали. Керівником розслідування був Бубланський. Йому вдалося знайти деякі технічні докази проти Нідермана у справі про вбивство Дага Свенссона і Міа Бергман, а також у справі про вбивство адвоката Б'юрмана. Мікаель Блумквіст сам допоміг збиранню великої частини цих доказів під час трьох довгих допитів у квітні, і якщо Нідермана коли-небудь заарештують, то йому доведеться виступати в ролі свідка. Нарешті ДНК з кількох крапель поту і двох волосків з квартири Б'юрмана об'єднали з ДНК з кімнати Нідермана в Госсєберзі. Тієї самої ДНК було предосить і на останках фінансового експерта «Свавельшьо МК» Віктора Йоранссона.

Зате в Екстрьома було на диво мало інформації про Залаченка.

Мікаель закурив сигарету, підійшов до вікна і поглянув на острів Юргорден.

Екстрьом у цей час вів два попередніх слідства, на які розділили спочатку єдину справу. Вивченням усіх питань, що стосувалися Лісбет Саландер, керував інспектор Ханс Фасте, Бубланськи ж займався виключно Нідерманом.

З боку Екстрьома було б логічним ходом, як тільки в попередньому слідстві виникло ім'я Залаченка, зв'язатися з генеральним директором Служби державної безпеки і довідатися, хто такий Залаченко насправді. Але жодних слідів подібних контактів ані в електронній пошті Екстрьома, ані в реєстраційному журналі або нотатках Мікаель не виявив. Правда, було очевидно, що якусь інформацію про Залаченка він таки мав. Серед нотаток Мікаель знайшов кілька загадкових формулювань.

Звіт про Саландер фальшивка. Оригінал Бйорка не відповідає варіанту Блумквіста. Гриф таємності.

Гм. Далі йшло кілька записів, які стверджували, що Лісбет Саландер параноїдальна шизофренічка.

У 1991 році Саландер запроторили до лікарні правильно.

Зв'язок між двома розслідуваннями Мікаель виявив у розділі «Дурниці» щодо Лісбет Саландер, тобто серед тієї додаткової інформації, яку прокурор розцінив як таку, що не має стосунку до справи, і, отже, не збирався використовувати в судовому процесі або включати до доказів проти Саландер. Сюди входило майже все, що стосувалося минулого Залаченка.

Коротше, все розслідування нікуди не годилося.

Мікаель задумався над тим, яка частина з цього випадковості, а яка кимось організована. Де проходить межа? І чи знає Екстрьом про існування певної межі?

Чи, можливо, хтось свідомо забезпечує Екстрьома достовірною, але здатною завести в оману інформацією?

Під кінець Мікаель зайшов на hotmail і наступні десять хвилин присвятив перевірці десятка створених ним анонімних поштових скриньок. Він щодня обов'язково перевіряв адресу, яку дав інспекторові кримінальної поліції Соні Мудіг, щоправда не надто сподіваючись, що вона дасть про себе знати. Тому він трохи здивувався, коли, відкривши цю поштову скриньку, знайшов там повідомлення від «ressallskap9april@hotmail.com». Повідомлення складалося з одного рядка.

Кафе «Мадлен», другий поверх, субота 11.00.

Мікаель Блумквіст задумливо кивнув.

Чума викликав Лісбет Саландер в ICQ близько півночі, перервавши на півслові її роботу над описом життя під опікою Хольгера Пальмгрена. Вона роздратовано поглянула на дисплей.

Чого тобі?

Привіт, Оса, приємно тебе чути.

Авжеж. Далі!

Телебор'ян.

Вона сіла в ліжку і напружено вп'ялася очима в екран комп'ютера.

Розкажуй.

Трійця все влаштував за рекордний час.

Як?

Психлікар не сидить на місці. Він весь час мотається між Упсалою і Стокгольмом, і hostile takeover¹ нам ніяк не організувати.

Знаю. Як?

Він двічі на тиждень грає в теніс. Приблизно по дві години. Залишив комп'ютер в авто на підземній стоянці.

Ага.

Трійця без проблем відключив у машині сигналізацію і дістав комп'ютер. Йому знадобилося тридцять хвилин, щоб скопіювати все через Firewire та інсталиювати «Асфіксію».

Де?

Чума назвав http-адрес сервера, де він зберіг жорсткий диск доктора Петера Телебор'яна.

Цитуючи Трійцю... This is some nasty shit².

¹ Вороже поглинання (англ.).

² Це якесь паскудне лайно (англ.).

?

Глянь на його жорсткий диск.

Лісбет Саландер від'єдналася від Чуми, зайшла в Інтернет, знайшла зазначений сервер і наступні три години переглядала папку за папкою в комп'ютері Телебор'яна.

Вона виявила листування між психіатром і людиною, яка мала адресу на hotmail і надсилала зашифровані повідомлення. Оскільки у неї був доступ до ключа шифрувальної програми Телебор'яна, прочитати кореспонденцію їй було не важко. Звали людину Юнас, прізвище було відсутнє. У своєму листуванні Юнас з Телебор'яном виявляли підвищену цікавість до стану здоров'я Лісбет Саландер.

Є... ми можемо довести, що змова існує.

Проте найбільше Лісбет Саландер зацікавили сорок сім папок, що містили 8756 знімків з грубою дитячою порнографією. Знімок за знімом, Лісбет відкривала зображення дітей років п'ятнадцяти або молодше, в основному дівчаток. На кількох фотографіях виявилися зовсім маленькі діти. Деякі із знімків були садистського характеру.

Вона виявила послання щонайменше на десяток людей у різних країнах, які обмінювалися один з одним дитячим порно.

Лісбет прикусила нижню губу. За винятком цього, її обличчя зберігало байдужий вираз.

Їй згадалися ночі, коли вона, дванадцятилітня, лежала, прив'язана ремнями, у «позбавленій подразників» палаті дитячої психіатричної клініки Святого Стефана. Телебор'ян раз по раз виринав з напівмороку і розглядав її при світлі нічника.

Вона знала. Її він так і не торкнув, але вона завжди знала. Лісбет проклинала себе — їй слід було зайнятися Телебор'яном ще кілька років тому, але вона витісняла його з голови, ігнорувала його існування.

Тим самим вона дозволила йому робити паскудство й далі.

Через деякий час вона викликала в ICQ Мікаеля Блумквіста.

Мікаель Блумквіст провів ніч у квартирі Лісбет Саландер на Фіскаргатан. Комп'ютер він вимкнув лише о пів на сьому ранку, і коли він засинав, перед очима у нього стояли знімки грубої дитячої порнографії. Прокинувся він о чверть на одинадцятую, вискочив з ліжка Лісбет Саландер, прийняв душ і замовив таксі, яке підібрало його перед театром «Сьодра театерн». Без п'яти одинадцять він зупинив машину на вулиці Біргера Ярла і пройшов пішки до кафе «Мадлен».

Соня Мудіг чекала його за філіжанкою чорної кави.

— Вітаю, — сказав Мікаель.

— Я страшенно ризикую, — сказала вона, не відповівши на привітання. — Якщо стане відомо, що я з вами зустрічалася, мене виженуть з роботи і можуть відправити під суд.

— Від мене про це ніхто не дізнається.

Вона вочевидь нервувала.

— Один з моїх колег щойно побував у колишнього прем'єр-міністра Турбйорна Фельдіна. Він їздив до нього з власної ініціативи, і його робота теж під загрозою.

— Зрозуміло.

— Я вимагаю гарантій анонімності для нас обох.

— Я навіть не знаю, про якого колегу ви говорите.

— Я розповім, але хочу, щоб ви пообіцяли, що він залишиться анонімним джерелом.

— Даю слово.

Вона скосила очі на годинник.

— Ви поспішаєте?

— Так. Я через десять хвилин зустрічаюся з чоловіком і дітьми в пасажі Стурегаллеріан. Чоловік думає, що я на роботі.

— А Бубланськи про це нічого не знає?

— Так.

— Гарзд. Ви з колегою є джерелами, і вам гарантується цілковита анонімність, обом, до могили.

— Мій колега — це Єркер Хольмберг, з яким ви зустрічалися в Гетеборзі. Його батько — член Партії центру, і Єркер знає Фельдіна з дитинства. Він поїхав з приватним візитом і спитав про Залаченка.

— Ясно.

У Мікаеля раптом заколотилося серце.

— Фельдін справляє враження порядної людини. Хольмберг розповів йому про Залаченка і запитав, що Фельдіну відомо про перебіжчика. Фельдін нічого не відповів. Потім Хольмберг сказав йому про наші підозри відносно того, що люди, які прикривають Залаченка, запроторили Лісбет Саландер до психлікарні. Фельдін страшенно розхвилювався.

— Ясно.

— Фельдін розповів, що відразу після того, як він став прем'єр-міністром, його відвідав керівник СЕПО з одним колегою. Вони розповіли йому фантастичну шпигунську історію про російського агента, котрий перебіг до Швеції, і пояснили,

що це найстрашніша військова таємниця Швеції, що за значенням з цим не зрівняється жоден факт зі сфери шведської оборони.

— Так.

— Фельдін говорить, що не знав, як йому слід було чинити. Прем'єр-міністром він став тільки-но, і в уряді ще не було досвіду. Адже країною понад сорок років правили соціалісти. Йому пояснили, що вирішувати він повинен особисто і що коли він стане консультуватися з членами уряду, то СЕПО знімає з себе будь-яку відповідальність. Фельдіну все це здалося неприємним, але він не знав, що йому робити.

— Так.

— Під кінець він вирішив, що мусить зробити так, як пропонують панове із СЕПО. Він видав директиву, яка цілком віддавала Залаченка їм в руки. Він зобов'язався ніколи ні з ким цієї справи не обговорювати, а сам так і не довідався імені перебіжчика.

— Зрозуміло.

— За два періоди перебування при владі Фельдін потім про цю справу практично нічого не чув. Правда, він зробив дещо винятково мудре. Він наполіг на тому, щоб у таємницю посвятили держсекретаря, який мав функціонувати як *go between*¹ між Об'єднаною адміністрацією міністерств і тими, хто охороняв Залаченка.

— Он як?

— Держсекретаря звать Бертіль К. Янерюд, йому зараз шістдесят три роки, і він є генеральним консулом Швеції в Амстердамі.

¹ Посередник (англ.).

— Дідько.

— Усвідомивши всю серйозність попереднього слідства, Фельдін сів і написав листа Янерюду.

Соня Мудіг передала через стіл конверт.

Дорогий Бертіль.

Таємниця, яку ми обоє захищали, коли я очолював уряд, стала зараз об'єктом пильної уваги. Людини, котрої ця справа стосувалася, вже немає серед живих, і завдати шкоди їй не можна. Зате можуть постраждати інші люди.

Украй важливо отримати відповіді на необхідні питання.

Той, хто доставить цього листа, працює неофіційно і має мою довіру. Я прошу тебе вислухати його розповідь і відповісти на питання, які він поставить.

Залучи свою знамениту розсудливість.

ТФ

— У листі, отже, мається на увазі Єркер Хольмберг.

— Ні. Хольмберг попросив Фельдіна не зазначати імені. Він пояснив, що не знає, хто саме поїде до Амстердама.

— Ви хочете сказати...

— Ми з Єркером усе обговорили. Ми з ним уже ходимо по такій тонкій кризі, що нам потрібні радше весла, ніж «кішки». У нас немає жодних повноважень для того, щоб їхати до Амстердама і допитувати генерального консула. А ви цілком можете поїхати.

Мікаель склав лист і вже почав засовувати його в кишеню піджака, коли Соня Мудіг досить міцно схопила його за руку.

— Інформацію за інформацію, — сказала вона. — Ми хочемо знати, що Янерюд вам розповість.

Мікаель кивнув. Соня Мудіг підвелася.

— Зачекайте. Ви сказали, що до Фельдіна приходило двоє людей із СЕПО. Одним був керівник. А хто другий?

— Фельдін зустрічався з ним лише раз і не міг пригадати його імені. Жодних записів під час зустрічі не велось. Він пам'ятає, що той був худий, з тонкими вусиками. Щоправда, його відрекомендували як начальника «Секції для спеціалістів» чи чогось подібного. Фельдін потім дивився організаційну структуру СЕПО, але такого відділу виявити не зміг. «Клуб Залаченка», — подумав Мікаель.

Соня Мудіг знову сіла, здавалося, вагаючись.

— Гарзд, — зрештою сказала вона. — Я ризикую, що мене розстріляють. Був запис, про який не подумали ні Фельдін, ані відвідувачі.

— Який?

— Реєстраційний журнал Фельдіна в Русенбаді.

— І?

— Єркер запитав журнал. Це не таємний документ.

— І?

Соня Мудіг знову завагалася.

— Журнал повідомляє, що прем'єр-міністр зустрічався з керівником СЕПО і його співробітником для обговорення загальних питань.

— Там було якесь ім'я?

— Так. Е. Гульберг.

Мікаель відчув, що кров шугнула до голови.

— Еверт Гульберг, — вимовив він.

На обличчі Соні Мудіг відбилася рішучість. Вона кивнула, потім підвелася й пішла.

Усе ще сидючи в кафе «Мадлен», Мікаель Блумквіст дістав анонімний мобільний телефон і забронював авіаквиток до Амстердама. Літак вилітав з аеропорту Арланда о 14.50. Мікаель дійшов до магазину чоловічого одягу «Дресманн» на Кунгсґатан і придбав чисту сорочку та зміну білизни, потім завернув до аптеки, де купив зубну щітку і туалетне приладдя. Весь час перевіряючи, чи немає стеження, він добіг до експреса, що вирушав до аеропорту, й опинився в Арланді, маючи в запасі десять хвилин.

О 18.30 Мікаель уже зняв номер в обшарпаному готелі в кварталі червоних ліхтарів, приблизно за десять хвилин ходу від центрального вокзалу Амстердама.

Приблизно дві години він присвятив тому, щоб визначити місцезнаходження в Амстердамі генерального консула Швеції і близько дев'ятої години вечора зумів-таки зв'язатися з ним телефоном. Використовуючи все своє вміння переконувати, Мікаель усіяко натискав на те, що в нього справа першорядної ваги, яку йому необхідно обговорити без зволікань, і врешті-решт домігся від консула згоди на зустріч у неділю вранці о десятій годині.

Після цього Мікаель вийшов на вулицю і трохи перекусив у ресторані неподалік від готелю. Близько одинадцятої він уже спав.

Генеральний консул Бертіль К. Янерюд, пригощаючи гостя кавою у себе в апартаментах, не був особливо балакучим.

— Ну... Що ж такого термінового у вас?

— Олександр Залаченко. Російський неповерненець, що перебіг до Швеції в сімдесят шостому році, — сказав Мікаель, простягаючи йому записку Фельдіна.

Янерюд вочевидь розгубився. Він прочитав лист і акуратненько відклав його набік.

Наступні півгодини Мікаель пояснював, у чому полягає проблема і чому Фельдін написав цього листа.

— Я... я не маю права обговорювати цю справу, — сказав під кінець Янерюд.

— Ні, маєте.

— Ні, обговорювати її я можу лише перед конституційною комісією Риксдагу.

— Дуже ймовірно, що така нагода у вас буде. Але в листі говориться, що вам слід залучити свою розсудливість.

— Фельдін — порядна людина.

— Я в цьому ніскільки не сумніваюся. До того ж я не збираю інформацію про вас чи про Фельдіна. Не треба виказувати мені ніяких військових таємниць, які, можливо, розкрив Залаченко.

— Я жодних таємниць не знаю. Я навіть не знав, що його звали Залаченко. Мені він відомий лише під псевдонімом.

— Під яким?

— Його називали Рубен.

— Добре.

— Я не маю права це обговорювати.

— Ні, маєте, — повторив Мікаель, сідаючи зручніше. — Річ у тім, що вся ця історія незабаром стане надбанням громадськості. І коли це станеться, ЗМІ або знищать вас, або охарактеризують як порядного державного чиновника, який зробив у дуже поганій ситуації все, що від нього залежало. Адже Фельдін доручив вам роль посередника між ним і тими, хто займався Залаченком. Це мені вже відомо.

Янерюд кивнув.

— Розкажіть.

Янерюд мовчав майже хвилину.

— Ніякої інформації мені ніколи не повідомляли. Я був молодий... і не знав, що з цим робити. Ми з ними зустрічалися приблизно двічі на рік, поки це було актуально. Мене повідомляли, що Рубен... Залаченко живий і здоровий, що він співпрацює і видає безцінну інформацію. У деталі мене ніколи не посвячували. Та мені вони були й ні до чого.

Мікаель чекав.

— Раніше перебіжчик діяв в інших країнах і нічого не знав про Швецію. Тому для політики національної безпеки він особливого значення не мав. Я кілька разів інформував прем'єр-міністра, але сказати мені найчастіше бувало нічого.

— Добре.

— Вони завжди говорили, що його використовують традиційним чином і що отримувану від нього інформацію пускають нашими звичайними каналами. Що мені було говорити? Якщо я запитував, що це означає, вони посміхалися і відповідали, що це виходить за межі мого рівня. Я почував себе ідіотом.

— Ви ніколи не замислювалися над тим, що весь цей захід організовано якось неправильно?

— Ні. Нічого неправильного в ньому не було. Я виходив з того, що СЕПО знає, що робить, має необхідні напрацювання і досвід. Але я не маю права обговорювати цю справу.

На той час Янерюд уже протягом кількох хвилин її обговорював.

— Усе це не має значення. Зараз важливо лише одне.

— Що саме?

— Імена людей, з якими ви зустрічалися.

Янерюд поглянув на Мікаеля запитливо.

— Люди, які куриували Залаченка, дуже перевищили всі можливі повноваження. Вони займалися грубою кримінальною діяльністю і повинні стати об'єктом попереднього слідства. Тому-то Фельдін і послав мене до вас. Він не знає імен, адже зустрічалися з ними ви.

Янерюд закліпав очима і стулив губи.

— Ви зустрічалися з Евертом Гульбергом... він був головним.

Янерюд кивнув.

— Скільки разів ви з ним бачилися?

— Він був на всіх зустрічах, крім однієї. За ті роки, що Фельдін був прем'єр-міністром, ми зустрічалися разів десять.

— Де ви зустрічалися?

— У вестибюлі якого-небудь з готелів. Найчастіше в «Шератоні», одного разу в «Амарантен» на Кунгсхольмені та декілька разів у пабі «Континенталя».

— А хто ще брав участь у зустрічах?

Янерюд розгублено закліпав очима.

— Це було так давно... я не пам'ятаю.

— Спробуйте пригадати.

— Прізвище одного було... Клінтон. Як американського президента.

— Ім'я?

— Фредрік Клінтон. З ним я зустрічався чотири-п'ять разів.

— Добре... ще?

— Ханс фон Роттінгер. З ним я був знайомий через свою матір.

— Через вашу матір?

— Так, вона знала сім'ю фон Роттінгер. Ханс фон Роттінгер був приємною людиною. Поки він раптом не з'явився на зустрічі разом із Гульбергом, я гадки не мав про те, що він працює в СЕПО.

— Він там і не працював, — сказав Мікаель.

Янерюд зблід.

— Він працював у чомусь, що називалося «Секцією для спецаналізів», — сказав Мікаель. — Що вам про неї відомо?

— Нічого... Я хочу сказати, що саме вони й займалися перебіжчиком.

— Так. Але, погодьтеся, цікаво, що їх немає ніде в організаційній структурі СЕПО.

— Та це ж абсурд...

— Справді, чи не так? Як ви домовлялися про зустрічі? Вони телефонували вам чи ви їм?

— Ні... На кожній зустрічі обговорювалося місце і час наступної.

— Що відбувалося, якщо вам потрібно було з ними зв'язатися? Наприклад, щоб змінити час зустрічі або що-небудь подібне.

— У мене був номер телефону, за яким я міг зателефонувати.

— Який номер?

— Чесно кажучи, не пам'ятаю.

— Чий то був номер?

— Не знаю. Я ним жодного разу не скористався.

— Гарзд. Наступне питання... кому ви передали цю справу?

— Що ви маєте на увазі?

— Коли Фельдін пішов у відставку, хто посів ваше місце?

— Не знаю.

— Ви писали якийсь звіт?

— Ні, адже справа була таємною. Мені навіть не дозволяли нічого записувати.

— І ви не інформували якого-небудь наступника?

— Ні.

— Що ж сталося?

— Ну... Фельдін пішов у відставку, поступившись місцем Уле Ульстену. Мені сказали, що нам слід почекати до наступних виборів. Тоді Фельдіна знов обрали, і наші зустрічі поновилися. Потім на виборах вісімдесят другого року перемогли соціалісти. Гадаю, що Пальме підібрав когось мені на зміну. Я ж почав працювати в міністерстві закордонних справ і став дипломатом. Мене направили до Єгипту, а потім до Індії.

Мікаель ще кілька хвилин розпитував, хоча, проте, був переконаний, що вже вивідав усе, що міг повідомити Янерюд. Три імені.

Фредрік Клінтон.

Ханс фон Роттінгер.

І Еверт Гульберг — людина, що застрелила Залаченка.

«Клуб Залаченка».

Подякувавши Янерюду за інформацію, Мікаель узяв таксі і поїхав назад до центрального вокзалу. Лише сидючи в таксі, він опустив руку в кишеню піджака і вимкнув магнітофон. О пів на восьму вечора неділі він приземлився в Арланді.

Еріка Бергер задумливо роздивлялася картинку на екрані комп'ютера. Потім крізь стіну скляної клітки обвела поглядом напівпорожню редакцію. У Андерса Хольма був вихідний

день. Вона не помічала, щоб хто-небудь виявляв до неї цікавість, неприховано або нишком. У неї не було причин підозрювати, що хтось із співробітників редакції хоче їй нашкодити.

Повідомлення надійшло хвилину тому. Відправником значився «redax@aftonbladet.com», і Еріка здивувалася, чому саме «Афтонбладет». Адресу явно було сфальсифіковано. Тексту в листі взагалі не було, замість нього надійшла фотографія у форматі jpg, яку Еріка відкрила у «Фотошопі».

Знімок був порнографічним і зображував голу жінку з неймовірно величезними грудьми і повідцем на шиї. Вона стояла рачки, і її трахали ззаду.

Обличчя жінки замінили. Автор очевидячки не став утрудняти себе ретушшю, просто вклеївши замість оригінала обличчя Еріки Бергер. Фотографію взяли з її старих статей у «Міленіумі», які можна було скачати з Мережі.

Внизу знімка за допомогою текстового файлу «Фотошопу» було написано одне слово.

Шльондра.

Вона отримувала вже дев'яте анонімне повідомлення, що містило слово «шльондра», і відправником щоразу було яке-небудь з великих медійних підприємств Швеції. До неї вочевидь прив'язався якийсь кіберманіяк.

Прослуховування телефонів належало до тих справ, які за допомогою комп'ютера здійснювати досить складно. Для Трійці не склало труднощів локалізувати кабель домашнього телефону прокурора Екстрьома; проблема ж полягала в тому, що Екстрьом рідко або, швидше, взагалі ніколи не користувався ним для розмов, що стосувалися роботи. Встановлювати під-

слуховуючий пристрій на робочий телефон Екстрьома в поліцейському управлінні Трійця навіть не намагався: для цього потрібний такий глобальний доступ до шведської кабельної мережі, якого він не мав.

Зате Трійця з Бобом Собакою майже тиждень присвятили спробам ідентифікувати і вичленити мобільний телефон Екстрьома на фоні завад від приблизно двохсот тисяч інших мобільних телефонів у радіусі кілометра від поліцейського управління.

Трійця з Бобом Собакою скористалися системою, що називалася RFTS¹. Про неї, у принципі, знав багато хто. Її розробила американська агенція АНБ², і вона використовувала невідому кількість супутників, які вели точкове спостереження за здатними викликати особливий інтерес вогнищами криз і столицями по всьому світу.

Агенція АНБ володіла колосальними ресурсами і задіявала величезну мережу, щоб відловлювати в певному регіоні безліч мобільних розмов одночасно. Кожна окрема розмова вичленялась і піддавалась цифровій обробці за допомогою комп'ютерів, запрограмованих реагувати на певні слова, наприклад, «терорист» або «Калашников». Якщо подібне слово траплялося, комп'ютер автоматично посилав сигнал тривоги, після чого який-небудь оператор підключався і прослуховував розмову, щоб визначити, становить вона інтерес чи ні.

Ідентифікувати конкретний мобільний телефон було складніше. За допомогою винятково чутливої апаратури АНБ

¹ RFTS (Random Frequency Tracking System) — система моніторингу оптичних волокон.

² Агенція національної безпеки.

могла концентруватися на певному районі, вичленяти і прослуховувати розмови. Техніка була простою, але не стовідсотково надійною. Вихідні розмови особливо погано піддавалися ідентифікації, тоді як засікти вхідну розмову було легко, оскільки вона починалася з набору потрібного номера, завдяки чому розпізнається сигнал.

Різниця в підході Трійці і АНБ до питання прослуховування мала економічний характер. В АНБ був річний бюджет у кілька мільярдів американських доларів, близько 12 000 постійно працюючих агентів і доступ до найновітніших технологій в галузі комп'ютерів і телефонії. Трійця ж мав фургон приблизно з тридцятьма кілограмами електронного устаткування, більша частина якого була зібрана руками Боба Собаки. Агенція АНБ могла, за допомогою глобального спостереження із супутників, фокусувати виключно чутливі антени на конкретній будівлі в будь-якій точці світу. У Трійці ж була сконструйована Бобом Собакою антена з радіусом ефективної дії приблизно 500 метрів.

Маючи таку техніку в своєму розпорядженні, Трійці доводилося припарковувати фургон на Бергсгатан або на якійсь іншій з довколишніх вулиць і на превелику силу калібрувати устаткування доти, доки воно ідентифікує мобільний телефон прокурора Ріхарда Екстрьома за його номером, який телефону замінює відбитки пальців. Позаяк шведської мови Трійця не знав, йому доводилося через інший мобільний телефон направляти розмови додому до Чуми, який займався безпосередньо прослуховуванням.

Протягом п'яти діб Чума до нестями слухав величезну кількість вхідних і вихідних розмов поліцейського управління

і навколишніх будівель. Він слухав про деталі здійснюваних розслідувань, про плановані любовні побачення і записував на магнітофон безліч розмов, що містили різні дурниці. На п'ятий день, пізно увечері, Трійця надіслав сигнал, який цифровий дисплей відразу ідентифікував як мобільний номер прокурора Екстрьома. Чума зафіксував параболічну антену на точній частоті.

Система RFTS була в основному розрахована на вхідні розмови. Антена Трійці просто перехоплювала виклики мобільного номера Екстрьома, що посилалися в ефір з будь-якої точки Швеції.

Оскільки Трійця тепер міг почати записувати на плівку розмови Екстрьома, він зафіксував і голос прокурора, який повинен був обробляти Чума.

Чума пропустив цифровий запис голосу Екстрьома через програму, яка називалася VPRS, що розшифровувалося як Voiceprint Recognition System¹. Він виділив з півтора десятка часто подибуваних слів, наприклад «о'кей» або «Саландер». Отримавши п'ять окремих прикладів одного слова, він досліджував, скільки часу йшло на їх вимовляння, якими були тембр голосу і величина частоти, як розставлявся наголос та безліч інших відмітних ознак. У результаті з'явилася графічна крива, і тим самим Чума дістав можливість прослуховувати і вихідні розмови прокурора Екстрьома: його парабола постійно вилловлювала розмови, в яких повторювалася графічна крива Екстрьома для десятка часто вживаних слів. Техніка не була досконалою, але приблизно п'ятдесят відсотків дзвінків, які

¹ Система розпізнавання мови.

Екстрьом робив зі свого мобільного телефону з будь-якого місця поблизу від поліцейського управління, прослуховувалося і записувалося на плівку.

На жаль, техніка мала один очевидний недолік. Щойно прокурор Екстрьом покидав поліцейське управління, Трійця не мав змоги прослуховувати його телефон, якщо не знав, де той знаходиться, і не міг припаркуватися десь поблизу.

Діставши повноваження з найвищої інстанції, Торстен Едклінт зміг нарешті створити маленький оперативний підрозділ на законних підставах. Він відібрав чотирьох співробітників, свідомо віддаючи перевагу молодим талантам з досвідом служби у звичайній поліції, відносно недавно запрошеним до ДПУ/Без. Двоє з них раніше працювали у відділі боротьби з шахрайством, один — у фінансовій поліції, ще один — у відділі боротьби з насильницькими злочинами. Їх запросили в кабінет до Едклінта і забезпечили інформацією про характер завдання і необхідність дотримуватися цілковитої секретності. Едклінт наголосив, що розслідування проводиться на пряму вимогу прем'єр-міністра. Начальником нового підрозділу стала Моніка Фігуерола, яка взялася до керівництва розслідуванням з хваткою, що відповідала її зовнішності.

Проте справа посувалася повільно, що в основному пояснювалося невпевненістю в кандидатурах підозрюваних. Едклінт з Фігуеролою неодноразово обговорювали, чи не краще просто заарештувати Мортенссона і почати ставити йому питання, але кожного разу вирішували все-таки почекати — подібний арешт поставив би хрест на секретності розслідування.

Лише у вівторок, через одинадцять днів після зустрічі з прем'єр-міністром, Моніка Фігуерола прийшла в кабінет до Едклінта із словами:

— Думаю, у нас дещо з'явилося.

— Сідай.

— Еверт Гульберг.

— Ну?

— Один з наших слідчих поговорив з Маркусом Ерландером, який проводить розслідування вбивства Залаченка. Ерландер стверджує, що вже через дві години після вбивства з гетеборзькою поліцією зв'язалися з ДПУ/Без і передали інформацію про листи Гульберга з погрозами.

— Дуже оперативно.

— Так. Навіть занадто оперативно. У Гетеборг з ДПУ/Без факсом переслали дев'ять листів, авторство яких приписується Гульбергові. Проте виникає одна проблема.

— Яка?

— Два листи були адресовані в міністерство юстиції — міністрові юстиції і міністрові з питань демократії.

— Ага. Це мені вже відомо.

— Так, але лист до міністра з питань демократії був зареєстрований у міністерстві лише наступного дня. Його доставили з вечірньою поштою.

Едклінт утупився в Моніку. Він уперше злякався, що всі його підозри виявляться небезпідставними. А вона безжалежно вела далі:

— Іншими словами, з ДПУ/Без надіслали копію листа з погрозами ще до того, як він дійшов до адресата.

— О Господи, — мовив Едклінт.

— Факс надсилав співробітник відділу особистої охорони.

— Хто?

— Не думаю, щоб він мав до цього стосунок. Йому принесли на стіл листи і незабаром після вбивства звеліли зв'язатися з поліцією Гетеборга.

— Від кого надійшло розпорядження?

— Від секретаря начальника канцелярії.

— Господи, Моніко... Ти розумієш, що це означає?

— Так.

— Це означає, що співробітники ДПУ/Без замішані у вбивстві Залаченка.

— Ні. Це означає, що деякі люди всередині ДПУ/Без знали про вбивство ще до його здійснення. Питання лише в тому, які саме?

— Начальник канцелярії...

— Так. Але я починаю підозрювати, що цей «Клуб Залаченка» знаходиться за межами нашого будинку.

— Що ти хочеш сказати?

— Мортенссон. Його перевели з відділу особистої охорони, і він працює самостійно. Минулого тижня ми тримали його під спостереженням цілими днями. Наскільки нам відомо, він не зв'язувався ні з ким з нашого будинку. Йому телефонують по мобільному телефону, який нам ніяк не прослухати. Ми не знаємо номера, але це точно не його власний телефон. Мортенссон зустрічався з тим блондином, особу якого нам поки не вдалося з'ясувати.

Едклінт нахмурич чоло. Тієї ж миті в двері постукав Андерс Берглунд — співробітник, запрошений до нового опе-

ративного підрозділу, що раніше працював у фінансовій поліції.

— Мені здається, я знайшов Еверта Гульберга, — повідомив Берглунд.

— Заходь, — сказав Едклінт.

Берглунд поклав на стіл обшарпану по краях чорно-білу фотографію. Едклінт з Фігуеролою стали її роздивлятися. На ній був зображений чоловік, якого вони обоє відразу впізнали. Це був легендарний полковник-шпигун Стіг Веннерстрьом, і його заводили у двері двоє міцних, одягнених у штатське поліцейських.

— Ця фотографія з видавництва «Олен & Окерлунд», вона була опублікована в журналі «Се» навесні шістдесят четвертого року. Її зробили у зв'язку із судовим процесом, на якому Веннерстрьома було засуджено до довічного ув'язнення.

— Он воно що.

— На задньому плані видно трьох людей. Справа — комісар Отто Даніельссон, що заарештовував Веннерстрьома.

— Так...

— Погляньте на людину, яка стоїть трохи ліворуч за Даніельссоном.

Едклінт і Фігуерола побачили високого чоловіка з тонкими вусиками і в капелюсі, чимось схожого на письменника Дешила Хеммета.

— Порівняйте його обличчя з паспортною фотографією Гульберга. Її знімали, коли йому було шістдесят шість років.

Едклінт насупив брови.

— Я б, мабуть, не поручився, що це та сама людина.

— А я можу поручитися, — сказав Берглунд. — Переверніть знімок.

На зворотному боці фотографії був штамп, який пояснював, що вона належить видавництву «Олен & Окерлунд» і що ім'я фотографа Юліус Естхольм. Олівцем був приписаний текст: «Стіг Веннерстрьом з двома поліцейськими з боків входить до Стокгольмського суду. На задньому плані: О. Даніельсон, Е. Гульберг і Х. В. Франке».

— Еверт Гульберг, — сказала Моніка Фігуерола. — Він таки працював у ДПУ/Без.

— Ні, — заперечив Берглунд. — З технічних причин працювати в ДПУ/Без він не міг. Принаймні, коли робився знімок.

— Он як?

— ДПУ/Без створили на чотири місяці пізніше. На цьому знімку він, як і раніше, належить до Державної таємної поліції.

— Хто такий Х. В. Франке? — поцікавилася Моніка Фігуерола.

— Ханс Вільгельм Франке, — відповів Едклінт. — Він помер на початку дев'яностих, а в кінці п'ятдесятих — на початку шістдесятих років був заступником начальника Державної таємної поліції. Він був свого роду легендою, як і Отто Даніельсон. Я з ним кілька разів зустрічався.

— Ось воно що, — сказала Моніка Фігуерола.

— Він залишив ДПУ/Без наприкінці шістдесятих. Франке не зміг порозумітися з Вінге, і його ледве не звільнили, коли йому було приблизно п'ятдесят — п'ятдесят п'ять років. Він відкрив власну справу.

— Власну справу?

— Так, став радником з питань безпеки для приватних підприємств. У нього був офіс на площі Стуреплан, але він періодично ще читав лекції на заняттях з підвищення кваліфікації в ДПУ/Без. Там-то я з ним і зустрівся.

— Зрозуміло. А що не поділили Вінге і Франке?

— Вони не спрацювалися. У Франке було щось від ковбоя, йому скрізь увижалися агенти КДБ, а Вінге був бюрократом старої школи. Потім, правда, Вінге незабаром звільнили — за іронією долі, за те, що він вирішив, ніби Пальме працює на КДБ.

— Гм, — мовила Моніка Фігуерола, роздивляючись фотографію, на якій Гульберг і Франке стояли поруч.

— Думаю, нам пора знову поговорити з міністром юстиції, — сказав їй Едклінт.

— Сьогодні вийшов «Міленіум», — сказала Моніка Фігуерола.

Едклінт утупив у неї пильний погляд.

— Ні слова про Залаченка, — повідомила вона.

— Значить, у нас, очевидно, є ще місяць до наступного числа. Приємна новина. Нам треба братися за Блумквіста. Він посеред усієї цієї каші немов ручна граната з висмикнутою чекою.

Розділ 17

Середа, 1 червня

Завертаючи на останній марш сходів, що вели до його мансарди на Бельмансгатан, 1, Мікаель Блумквіст аж ніяк не чекав там когось зустріти. Була сьома година вечора. Побачивши блондинку з коротким кучерявим волоссям, що сиділа на верх-

ній сходинці, він різко зупинився. За паспортною фотографією, роздобутою Лоттою Карім, він одразу пізнав у блондинці Моніку Фігуеролу з ДПУ/Без.

— Доброго вечора, Блумквісте, — весело привіталася вона, закриваючи книжку, яку читала.

Глянувши скося на обкладинку, Мікаель зауважив, що книжка про античне сприйняття бога, до того ж англійською мовою. Він підвів погляд і звернув його на неждану відвідувачку. Та встала. На ній було літнє плаття з короткими рукавами, а на перилах висіла цегельного кольору шкіряна куртка.

— Нам треба з вами поговорити, — сказала вона.

Мікаель Блумквіст став її розглядати. Висока, вища за нього, правда, враження ще посилювалося тим, що він стояв на дві сходинки нижче. Окинувши поглядом спочатку її руки, потім ноги, він відзначив, що м'язи у неї розвинені значно краще, ніж у нього.

— Ви кілька годин на тиждень проводите в спортзалі, — сказав він.

Вона усміхнулася і дістала посвідчення.

— Мене звать...

— Вас звать Моніка Фігуерола, ви шістдесят дев'ятого року народження і мешкаєте на Понтоньєргатан на Кунгсхольмені. Ви родом з Бурленге, але працювали у поліції в Упсалі. І вже три роки служите в ДПУ/Без, у відділі з охорони конституції. Ви захоплено займаєтеся спортом, колись входили до спортивної еліти і мало не потрапили до шведської олімпійської збірної. Що вам від мене треба?

Вона здивувалася, але кивнула і швидко опанувала себе.

— Як добре, — сказала вона з полегкістю в голосі. — Отже, вам відомо, хто я і що мене не слід боятися.

— Не слід?

— Декому необхідно поговорити з вами в спокійній обстановці. Оскільки ваша квартира і мобільний телефон, схоже, прослуховуються, а є причини зустріч не афішувати, мене послали, щоб вас запросити.

— З якої радості я повинен кудись їхати з людиною, що працює в СЕПО?

Вона трохи подумала.

— Ну... ви можете відгукнутися на люб'язне особисте запитання або, якщо вас це більше влаштовує, я можу накласти на вас кайданки і забрати з собою.

Вона мило усміхнулася. Мікаель Блумквіст усміхнувся у відповідь.

— Послухайте, Блумквісте... я розумію, що у вас немає особливих підстав довіряти кому-небудь із ДПУ/Без. Але річ у тім, що не всі, хто там працює, ваші вороги, а в мого начальства є досить вагомі причини хотіти з вами поговорити.

Він вичікував.

— То як вам більше хочеться? У кайданках чи доброхіть?

— Цього року поліція вже одного разу надівала мені наручники і тим самим вичерпала квоту. Куди поїдемо?

Моніка Фігуерола приїхала новеньким «Саабе 9–5» і припаркувалася за рогом, у провулку Прюссгрєнд. Коли вони сіли в машину, вона відкрила мобільний телефон і натиснула клавішу швидкого набору.

— Ми будемо за п'ятнадцять хвилин, — сказала вона.

Звелівши Мікаелю пристебнути ремінь безпеки, вона поїхала через Шлюз у бік району Естермалм і зупинилася на вулиці, що перетинала Артилерігатан. Потім обернулася до Мікаеля і секунду сиділа нерухомо, дивлячись на нього.

— Блумквісте... я підвезла вас просто з люб'язності. Ви нічим не ризикуєте.

Мікаель нічого не відповів, вважаючи за краще почекати з оцінкою ситуації, поки не зрозуміє, про що йдеться. Вона набрала код парадного, після чого вони піднялися ліфтом на четвертий поверх, до квартири, на якій значилося прізвище Мартінссон.

— Ми просто позичили цю квартиру для сьогоднішньої зустрічі, — пояснила вона, відчиняючи двері. — Праворуч, до вітальні.

Першим Мікаель побачив Торстена Едклінта, що було не дивним, позаяк Служба безпеки найбезпосереднішим чином замішана в розвитку подій, а Едклінт був начальником Моніки Фігуероли. Те, що начальник відділу з охорони конституції завдав собі клопоту його сюди доправити, свідчило про те, що хтось очевидно затурбувався.

Потім він помітив біля вікна ще одну людину, що обернулася до нього, і, побачивши цю особу, Мікаель здивувався. Міністр юстиції. Потім до нього донісся якийсь звук справа, і Мікаель побачив, що з крісла піднімається чоловік з до щему знайомим обличчям. І на те, що Моніка Фігуерола привезе його на конспіративну вечірню зустріч з прем'єр-міністром, він аж ніяк не розраховував.

— Доброго вечора, пане Блумквіст, — привітався прем'єр-міністр. — Даруйте, що ми запросили вас на цю зустріч, не попередивши про неї завчасно, але ми обговорили ситуацію і зійшлися на тому, що нам необхідно з вами поговорити. Можу я запропонувати вам каву або що-небудь з напоїв?

Мікаель роззирнувся і побачив обідній стіл з темного дерева, заставлений склянками, чашками з-під кави і за-

лишками бутербродів. Мабуть, вони сидять тут уже кілька годин.

— Мінеральну воду, — сказав він.

Моніка Фігуерола налила йому води. Всі розсілися на диванах і кріслах, а вона лишилася десь на задньому плані.

— Він упізнав мене, знав, як мене звать, де я живу, де працюю і навіть що захоплююся спортом, — сказала Моніка Фігуерола.

Прем'єр-міністр квапливо поглянув на Торстена Едклінта, а потім подивився на Мікаеля Блумквіста. Мікаель раптом зрозумів, що у нього сильна вихідна позиція. Прем'єр-міністрові від нього очевидно щось потрібно, але він, швидше за все, уявлення не має про те, що Мікаелю Блумквісту відомо, а що ні.

— Просто намагаюся стежити за дійовими особами цієї каші, — невимушено сказав Мікаель.

Дідько, іще й блефувати з прем'єр-міністром.

— А звідки ви дізналися ім'я Моніки Фігуероли? — поцікавився Едклінт.

Мікаель скося глянув на начальника відділу охорони конституції. Він гадки не мав, що спонукало прем'єр-міністра влаштувати з ним таємну зустріч на найнятій квартирі, але відчув приплив натхнення. Вимальовувалося не так уже й багато варіантів розвитку подій. Запустив машину Драган Арманський, повідомивши інформацію якійсь довіреній особі, а нею, напевно, виявився Едклінт або хтось із його найближчого оточення. І Мікаель ризикнув.

— З вами розмовляв один наш спільний знайомий, — сказав він Едклінту. — Ви доручили Фігуеролі з'ясувати, що від-

бувається, а вона виявила, що кілька активістів СЕПО займаються незаконним прослуховуванням, залізають до мене в квартиру і так далі. Отже, ви переконалися в існуванні «Клубу Залаченка». Ви так захвилювалися, що відчули необхідність дати справі хід, але деякий час ще сиділи у себе в кабінеті, не знаючи, до кого вам слід звертатися. Потім звернулися до міністра юстиції, а той — до прем'єр-міністра. І ось ми тут. Чого ви хочете?

Мікаель говорив таким тоном, ніби мав у СЕПО надійне джерело і стежив за кожним кроком Едклінта. Коли очі Едклінта розширилися, він зрозумів, що блеф спрацював. І повів далі:

— «Клуб Залаченка» шпигує за мною, я шпигую за ними, ви шпигуєте за «Клубом Залаченка», а тепер уже прем'єр-міністр не на жарт розсерджений і стурбований. Йому ясно, що в кінці шляху на нього чекає скандал, якого уряд, можливо, не переживе.

Моніка Фігуерола раптом посміхнулася, але приховала посмішку, піднявши склянку з мінеральною водою. Вона зрозуміла, що Блумквіст блефує, і здогадалася, як йому вдалося вияснити її ім'я і розмір взуття, щоб тепер вражати своєю обізнаністю.

«Він бачив мене в машині на Бельмансгатан. Він надзвичайно обережний. Запам'ятав номер машини і вирахував мене. А решта — припущення», — подумала вона, але промовчала.

Зате у прем'єр-міністра зробився заклопотаний вигляд.

— Значить, ось що чекає нас? — запитав він. — Скандал, який повалить уряд?

— Уряд мене не обходить, — відповів Мікаель. — До моїх службових обов'язків входить викривати лайно типу «Клубу Залаченка».

Прем'єр-міністр кивнув.

— А моя робота полягає в тому, щоб керувати країною відповідно до конституції.

— Отже, моя проблема найвищою мірою є проблемою уряду. Але не навпаки.

— Годі ходити по колу. Чому, як ви думаєте, я організував цю зустріч?

— Щоб вивідати, що мені відомо і що я збираюся робити.

— Частково правильно. Але, точніше кажучи, ми попали в конституційну кризу. Дозвольте мені перш за все заявити, що уряд жодним чином до цього не причетний. Нас буквально заскочили зненацька. Я ніколи не чув про цей... про те, що ви називаєте «Клубом Залаченка». Міністр юстиції теж ані слова не чув. Торстен Едклінт, що обіймає в ДПУ/Без високу посаду і пропрацював у СЕПО багато років, також абсолютно не в курсі.

— Це так само не моя проблема.

— Я розумію. Ми хочемо знати, коли ви маєте намір опублікувати свою статтю і бажано — що саме ви збираєтеся написати. Я просто запитую. Це не має жодного стосунку до перевірки шкідливих наслідків.

— Ні?

— Блумквісте, найбезглуздіше, що я міг би зробити в цій ситуації, це спробувати вплинути на зміст вашої статті. Разом з тим я маю намір запропонувати вам співпрацю.

— Поясніть.

— Коли підтвердилося існування змови у винятково делікатній частині системи державного управління, я розпорядився провести розслідування. — Прем'єр-міністр звернувся до міністра юстиції: — Чи не могли б ви точно пояснити, в чому полягає розпорядження уряду?

— Все дуже просто. Торстен Едклінт дістав завдання негайно з'ясувати, чи є докази. Він повинен зібрати інформацію і передати її генеральному прокуророві, завданням якого, у свою чергу, є вирішити, чи слід порушувати справу. Тобто інструкція гранично чітка.

Мікаель кивнув.

— Сьогодні увечері Едклінт доповів, як посувається розслідування. Ми мали довгу дискусію про речі конституційного характеру — нам, зрозуміло, хочеться, щоб усе робилося відповідно до закону.

— Природно, — сказав Мікаель тоном, який давав зрозуміти, що він абсолютно не вірить запевненням прем'єр-міністра.

— Розслідування зараз у делікатній стадії. Нам поки що не вдалося з'ясувати, хто саме в цьому замішаний. На це потрібний час. Тому ми і послали Моніку Фігуеролу запросити вас на нашу нараду.

— Вона з цим чудово впоралася. Особливого вибору у мене не було.

Прем'єр-міністр нахмурих брови і глянув скося на Моніку Фігуеролу.

— Забудьте, — сказав Мікаель. — Вона діяла бездоганно. Чого ви хочете?

— Ми хочемо знати, коли ви збираєтеся опублікувати статтю. Розслідування проводиться в якнайсуворішій таємниці,

і, якщо ви виступите раніше, ніж Едклінт його закінчить, ви можете зіпсувати всю справу.

— Гм. А коли вам хочеться, щоб я опублікував матеріал? Після наступних виборів?

— Вирішувати вам. Я тут вплинути не можу. Я прошу вас сказати, коли ви маєте намір надрукувати статтю, щоб ми знали, коли у нас крайній термін закінчення розслідування.

— Ясно. Ви говорили про співпрацю.

Прем'єр-міністр кивнув.

— Спершу я хочу сказати, що в нормальній ситуації ніколи б і не подумав запрошувати журналіста на подібну нараду.

— У нормальній ситуації ви, мабуть, зробили б усе, щоб не допустити журналістів на подібну нараду.

— Так. Але, наскільки я розумію, вами рухає кілька чинників. Ви відомі як журналіст, який нещадно бореться з проявами корупції. Тут у нас з вами жодних протиріч не виникає.

— Жодних?

— Ні. Ані найменших. Або, точніше... ті протиріччя, які є, мають, можливо, юридичний характер, але не зачіпають мети. Якщо цей «Клуб Залаченка» дійсно існує, то він не лише є кримінальним об'єднанням, але й становить загрозу для безпеки держави. Його необхідно зупинити, а винних покликати до суду. У цьому моменті ви, очевидно, зі мною згодні?

Мікаель кивнув.

— Наскільки я зрозумів, ви знаєте про цю історію більше, ніж будь-хто інший. Ми пропонуємо вам поділитися відом-

мостями. Якби це було нормальне поліцейське розслідування звичайного злочину, керівник попереднього слідства міг би викликати вас на допит. Але тут, як ви розумієте, становище виняткове.

Мікаель трохи помовчав, обдумуючи ситуацію.

— А що я отримаю натомість, якщо піду на співпрацю?

— Нічого. Я з вами не торгуюся. Якщо ви хочете опублікувати матеріал завтра вранці, будь ласка. Я не маю наміру виявитися замішаним у якій-небудь змові, сумнівній в конституційному відношенні. Я закликаю вас до співпраці в ім'я благополуччя нації.

— Нічого може означати досить багато що, — сказав Мікаель Блумквіст. — Дозвольте мені пояснити вам одну річ... Я страшенно злий. Я злий на державу, уряд і СЕПО і на мерзотників, які без будь-яких підстав запроторили дванадцятилітню дівчинку до психіатричної лікарні, а потім простежили за тим, щоб її визнали недієздатною.

— Долю Лісбет Саландер уряд уже взяв під контроль, — сказав прем'єр-міністр і навіть усміхнувся. — Мікаелю, я особисто глибоко обурений тим, що з нею сталося. Вірте мені, коли я кажу, що винні не уникнуть відповідальності. Але спершу ми повинні дізнатися, хто в цьому винний.

— У вас свої проблеми. Для мене ж головне, щоб Лісбет Саландер виправдали і визнали дієздатною.

— У цьому я вам допомогти не маю змоги. Закони мені не підвладні, і я не можу впливати на рішення прокурора і суду. Виправдати її повинен суд.

— Гарзд, — сказав Мікаель Блумквіст. — Ви хочете співпраці. Дайте мені ознайомитися з розслідуванням Еджклінта, і я розповім вам, коли маю намір опублікувати матеріал.

— Я не можу надати вам такої можливості. Це все одно що поставити себе щодо вас у таке ж становище, в яке попередник міністра юстиції колись поставив себе щодо якогось Еббе Карлссона¹.

— Я не Еббе Карлссон, — спокійно зауважив Мікаель.

— Це я вже усвідомив. Проте Торстен Едклінт, зрозуміло, має право сам вирішити, якими відомостями в межах свого завдання він може з вами поділитися.

— Гм, — мовив Мікаель Блумквіст. — Я хочу знати, ким був Еверт Гульберг.

На дивані запала мовчанка.

— Еверт Гульберг, очевидно, упродовж багатьох років був начальником того підрозділу ДПУ/Без, який ви іменуєте «Клубом Залаченка», — нарешті відповів Едклінт.

Прем'єр-міністр суворо поглянув на Едклінта.

— Думаю, йому це вже відомо, — вибачливим голосом сказав Едклінт.

— Вірно, — підтвердив Мікаель. — Він почав працювати в СЕПО в п'ятдесятих роках і в шістдесятих став начальником чогось, що називається «Секцією проведення спецаналізів». Саме він і курирував Залаченка.

Прем'єр-міністр похитав головою.

— Ви знаєте більше, ніж слід. Мені б дуже хотілося зрозуміти, як ви до всього цього докопалися, але запитувати вас я не буду.

¹ Еббе Карлссон (1947—1992) — книговидавець, який, не маючи офіційних повноважень, за вказівкою міністра юстиції Анни-Грети Лейон дістав особливі завдання в розслідуванні вбивства Улофа Пальме, зокрема вивчення причетності до цього співробітників СЕПО. Справа Еббе Карлссона набула широкого розголосу і вилилася у великий політичний скандал.

— У моєму матеріалі є лакуни, — сказав Мікаель. — Я хочу їх заповнити. Забезпечте мене інформацією, і я не ставитиму вам підніжок.

— Як прем'єр-міністр, я не можу видавати таку інформацію. А Торстен Едклінт наразить себе на дуже великий ризик, якщо на це піде.

— Не говоріть дурниць. Я знаю, чого хочете ви. Ви знаєте, чого хочу я. Якщо ви дасте мені інформацію, я розглядатиму вас як джерела з цілковитою анонімністю, що впливає звідси. Зрозумійте мене правильно — я розповідатиму в своєму репортажі правду так, як її розумію я. Якщо ви в цьому замішані, я так і напишу і простежу за тим, щоб вас ніколи більше знову не вибрали. Але зараз у мене немає жодних підстав так думати.

Прем'єр-міністр скося подивився на Едклінта і через деякий час кивнув. Мікаель сприйняв це як знак того, що прем'єр-міністр тільки-но скоїв злочин — хоч і більш академічної властивості — і дав мовчазну згоду на те, щоб Мікаеля познайомили із засекреченою інформацією.

— Це питання можна розв'язати досить просто, — сказав Едклінт. — Я одноособовий керівник розслідування і сам вирішую, яких співробітників до нього залучати. Зарахувати вас у штат не можна, бо тоді вам доведеться підписати зобов'язання не розголошувати відомості. Але я можу залучити вас як зовнішнього консультанта.

Життя Еріки Бергер тепер складалося з нескінченних нарад і цілодобової роботи. Намагаючись замінити померлого головного редактора Хокана Морандера, вона постійно відчувала недостатність своєї підготовки і брак знань.

Лише в середу ввечері, майже за два тижні після того, як Мікаель Блумквіст передав їй папку з матеріалами про голову правління Магнуса Бергшю, Еріка викроїла час, щоб зайнятися цією проблемою. Відкривши папку, вона усвідомила, що така нерозторопність пояснювалася, крім усього іншого, небажанням братися до цієї справи. Вона наперед знала, що за будь-якого її рішення катастрофа неминуча.

Додому, на віллу в передмісті Сальтшюбаден, Еріка повернулася незвичайно рано — близько сьомої години вечора, — відключила в холі сигналізацію і з подивом констатувала, що чоловіка, Грегера Бекмана, немає вдома. І лише через деякий час вона пригадала, що вранці особливо гаряче поцілувала його, оскільки він від'їздив до Парижа для читання лекцій і збирався повернутися лише на вихідні. При цьому вона зміркувала, що не має уявлення про те, кому він читатиме лекції і які саме або коли про них вперше зайшла мова.

Тобто пробачте, але чоловік у мене десь загубився. Вона відчула себе персонажем із книги доктора Річарда Шварца і задумалася над тим, чи не потрібна їй допомога психотерапевта.

Еріка піднялася на другий поверх, наповнила ванну і роздяглася. Папку з матеріалами вона взяла із собою і за наступні півгодини все прочитала, а закінчивши, посміхнулася. З Хенрі Кортеса вийде надзвичайно в'їдливий журналюга. Йому двадцять шість років, і він чотири роки пропрацював у «Міленіумі», прийшовши туди відразу після закінчення Школи журналістики. Еріка навіть відчула гордість: у всій статті про унітази і Бергшю вгадувався почерк «Міленіуму», і кожний рядок мав документальне підтвердження.

Разом з тим вона відчувала гіркоту. Магнус Бергшьо був непоганою людиною і їй, загалом, подобався. Скромний, уважливий, не позбавлений чарівливості і начебто без особливих амбіцій. Крім того, він був її начальником і працедавцем. *Клятий Бергшьо. Як можна бути таким дурнем?*

Вона трохи подумала над тим, чи можливі які-небудь альтернативні прив'язки або пом'якшувальні обставини, хоч і усвідомлювала, що вигородити його не вдасться.

Відклавши папку на підвіконня, Еріка витягнулася у ванні і поринула в роздуми.

Те, що «Міленіум» статтю опублікує, — неминучість. Якби вона була як і раніше головним редактором журналу, вона б ані секунди не вагалася, а той факт, що їй матеріал показали задалегідь, є просто дружнім жестом, що підкреслює, що «Міленіум», у міру можливості, хоче пом'якшити шкідливі наслідки особисто для неї. Коли б ситуація була протилежною — якби газета «СМП» розкопала аналогічний бруд про голову правління «Міленіуму» (яким, до речі, за випадковим збігом обставин є Еріка Бергер), вона б теж не стала роздумувати, публікувати її чи ні.

Публікація серйозно вдарить по Магнусу Бергшьо. Найстрашніше, власне кажучи, не те, що його фірма «Вітавара АБ» замовляла унітази у В'єтнамі, на підприємстві, що входить до чорного списку ООН як таке, що експлуатує дитячу працю, а в даному разі ще й працю ув'язнених, чи просто рабів. І серед цих ув'язнених напевно знайдуться такі, кого можна вважати політичними в'язнями. Найстрашніше — що Магнус Бергшьо, знаючи про ці обставини, все одно замовляв і далі унітази у «Фонг Су Індастріз». Подібна жадібність, як показували приклади інших капіталістів-бандитів, на зразок

колишнього директора «Скандії», викликає у шведського народу величезне обурення.

Магнус Бергшьо, звичайно, почне стверджувати, що не знав ситуації на фірмі, але на такий випадок у Хенрі Кортеса є незаперечні документи, і досить Бергшьо завести цю пісню, як його до того ж зловлять на брехні. Відомо, що в червні 1997 року, коли Магнус Бергшьо їздив до В'єтнаму підписувати перші контракти, він провів там десять днів і, зокрема, відвідував заводи підприємства. Якщо він спробує стверджувати, ніби не зрозумів, що багатьом з працівників усього по дванадцять-тринадцять років, то виглядатиме ідіотом. Також у Хенрі Кортеса були докази того, що в 1999 році відповідна комісія ООН включила «Фонг Су Індастріз» до переліку підприємств, що експлуатують дитячу працю. Про це тоді багато писали газети, а дві громадські організації — серед них авторитетна у світі лондонська організація «Міжнародна асоціація щодо запобігання експлуатації дитячої праці» — незалежно одна від одної написали листи фірмам, що постачали «Фонг Су» замовлення. До «Вітавара АБ» надіслали не менше семи листів, і два з них були адресовані особисто Магнусу Бергшьо, так що йому ніяк не вдасться зробити вигляд, ніби він нічого не знав. Лондонська організація з радістю передала документацію Хенрі Кортесу, наголосивши, що фірма «Вітавара АБ» жодного разу на листи не відповіла. В той же час Магнус Бергшьо ще двічі їздив до В'єтнаму — у 2001 і 2004 роках — для продовження контрактів.

Кампанія, яка здійсниться в ЗМІ, неминуче приведе до одного. Якщо в Бергшьо вистачить розуму, він покається і піде з усіх керівних посад. Якщо ж він почне оборонятися, то його знищать у суді.

Обіймає Бергшьо посаду голови правління у «Вітавара АБ» чи ні, Еріку Бергер не хвилювало. Проте її безпосередньо стосувалося те, що він був ще й головою правління «СМП». Публікація означала, що його змусять піти у відставку. Коли газета балансує над прірвою і тільки-тільки почалася робота з її оновлення, вона не може собі дозволити тримати голову з лихою репутацією. Це пішло б їй на шкоду, отже, його доведеться прибрати із «СМП».

Відтак у Еріки Бергер були дві можливі лінії поведінки.

Вона могла піти до Бергшьо, розкрити карти, показати документацію і спробувати змусити його усвідомити необхідність піти самому до появи матеріалу в пресі.

Або ж, якщо він упреться рогом, вона могла блискавично скликати правління, проінформувати про ситуацію і змусити правління його звільнити. А якщо правління не погодиться, вона сама буде змушена негайно піти з посади головного редактора «СМП».

До того моменту, коли Еріка Бергер усе обдумала, вода у ванні вже зовсім остигла. Еріка прийняла душ, витерлася, пішла у спальню і надягла халат. Потім взяла мобільний телефон і зателефонувала Мікаелю Блумквісту. Той не відповів. Тоді вона спустилася на перший поверх, щоб поставити каву і вперше з часу початку роботи в «СМП» перевірити, чи не показують по телевізору який-небудь фільм, під який можна було б відпочити.

Проходячи повз двері до вітальні, вона відчула різкий біль у ступні, поглянула вниз і побачила, що в неї сильно тече кров. Вона зробила ще один крок, і біль пронизав усю ногу. Еріка дострибала на одній нозі до античного крісла і сіла. Піднявши ногу, вона, на свій жах, виявила, що їй у п'яту встромилася

скалка скла. Спершу в неї просто опустилися руки. Потім вона випросталася, вхопилася за скалку і висмикнула її. Стало дуже боляче, і з рани зацебеніла кров.

Еріка висунула шухляду комода, що стояв у холі і де в неї зберігалися шарфи, рукавички і шапочки. Вона знайшла якийсь шарф, швидко обмотала ним ногу і туго зав'язала. Шарфа не вистачило, і вона закріпила його ще однією імпро-візованою пов'язкою. Кровотеча трохи зменшилася.

Еріка з подивом почала розглядати скалку скла. Звідки вона тут узялася? Потім вона помітила, що на підлозі холу є ще скалки. *Якого біса...* Вона підвелася, кинула погляд у вітальню і побачила, що велике панорамне вікно, яке виходить на озеро Сальтшьон, розбите, а вся підлога усіяна дрібними скалками.

Еріка відступила до вхідних дверей і взула туфлі, які скинула, прийшовши додому. Вірніше, вона наділа одну туфлю, сунула в другу пальці пораненої ноги і, абияк дошкандибавши на одній нозі до вітальні, оглянула руйнування.

Потім вона помітила посеред вітальні цеглину.

Еріка дошкандибала до дверей тераси і вийшла на задній двір.

На фасаді будинку хтось аршинними літерами написав розпилувачем слово:

ШЛЬОНДРА

Був уже початок десятої вечора, коли Моніка Фігуерола відчинила Мікаелю Блумквісту дверцята машини, а сама обійшла довкола і всілася на сидіння водія.

— Відвезти вас додому чи краще висадити десь в іншому місці?

Мікаель Блумквіст дивився кудись перед собою абсолютно порожнім поглядом.

— Чесно кажучи, навіть не знаю, на якому я світі. Мені ще ніколи не доводилося шантажувати прем'єр-міністра.

Моніка Фігуерола усміхнулася.

— Ви досить вдало розіграли свої карти, — сказала вона. — Я не знала, що ви вмієте так талановито блефувати.

— Я говорив кожне слово цілком серйозно.

— Так, але ви вдавали, ніби знаєте трохи більше, ніж насправді. Я зрозуміла це, коли збагнула, як ви мене вирахували.

Мікаель повернув голову і поглянув на її профіль.

— Ви записали номер моєї машини, коли я сиділа біля вашого будинку.

Він кивнув.

— Ви змалювали це так, ніби знаєте, що обговорюється в канцелярії прем'єр-міністра.

— Чому ж ви нічого не сказали?

Вона мигцем поглянула на нього і виїхала на вулицю Грев Турегатан.

— Правила гри. Мені не слід було там стояти. Але більше ніде було припаркуватися. А ви тримаєте ситуацію навколо себе під суворим контролем, чи не так?

— Ви сиділи, розклавши на передньому сидінні карту, і говорили телефоном. Я запам'ятав номер машини і за звичкою перевірів. Я перевіряю всі машини, на які реаую. Найчастіше

це виявляється порожній номер. У вашому ж випадку я виявив, що ви працюєте в СЕПО.

— Я стежила за Мортенссоном. А потім помітила, що ви стежите за ним за допомогою Сусанн Ліндер з «Мілтон сек'юриті».

— Арманський доручив їй документувати все, що відбувається довкола моєї квартири.

— Позаяк вона зникла у вашому парадному, Арманський, напевне, встановив у квартирі якийсь варіант прихованого спостереження.

— Вірно. У нас є чудовий відеозапис того, як вони проникають у квартиру і порпаються в моїх паперах. У Мортенссона був із собою портативний фотокопіювальний апарат. Ви вирахували його спільника?

— Він інтересу не становить. Слюсар із замків, з кримінальним минулим, якому, мабуть, платять за зламвання ваших дверей.

— Ім'я?

— Анонімність джерела гарантується?

— Зрозуміло.

— Ларс Фаульссон, сорок сім років. Іменується Фалуном. У вісімдесятих роках був засуджений за пограбування сейфа та різні інші витівки. Тримає крамничку на площі Норр-туль.

— Дякую.

— Варто приберегти таємниці до завтрашньої наради.

Перш ніж попрощатися, вони домовилися про те, що Мікаель Блумквіст наступного дня відвідає відділ охорони конституції, щоб почати обмін інформацією. Вони якраз проїздили площу Сергельторгет, коли Мікаель задумався.

— Знаєте що? Я страшенно голодний. Я обідав близько другої і, коли ви мене забрали, йшов додому, збираючись приготувати макарони. А ви їли?

— Якийсь час тому.

— Поїдьмо до якого-небудь ресторанчика з пристойною їжею.

— Вся їжа пристойна.

Він скося подивився на неї.

— Я думав, ви фанатик здорової їжі.

— Ні, я фанатик спорту. Якщо тренуєшся, можна їсти геть усе. В розумних межах, звичайно.

Вона загальмувала на віадуку і стала обдумувати варіанти. Замість того щоб звернути в бік Сьодера, вона поїхала прямо на острів Кунгсхольмен.

— Я погано знаюся на закладах у вашому районі, проте є чудовий боснійський ресторанчик на площі Фрідхемсплан. У них приголомшливі буреки.

— Звучить заманливо, — сказав Мікаель Блумквіст.

Літеру за літерою, Лісбет Саландер набирала на комп'ютері свою пояснювальну записку. В середньому вона працювала по п'ять годин на добу, ретельно обдумуючи формулювання й уважно стежачи за тим, щоб оминати деталі, які могли бути використані проти неї.

Той факт, що вона була під замком, виявився їй на руку. Перебуваючи в палаті наодинці, вона могла працювати у будь-який час — про необхідність заховати комп'ютер її завжди попереджали побрязкування зв'язки ключів або звук відмиканого замка.

Коли я замикала дачу Б'юрмана, біля Сталлархольма, на мотоциклах під'їхали Карл Магнус Лундін і Сонні Ніємінен. Оскільки вони деякий час безуспішно розшукували мене за завданням Залаченка/Нідермана, вони дуже здивувалися, заставши мене на дачі. Магге Лундін зліз з мотоцикла, заявивши: «Думаю, зустріч із членом лесбіянці не завадить». Вони з Нієміненом поводитися так загрозливо, що мені довелося скористатися правом на необхідну оборону. Я покинула це місце на мотоциклі Лундіна, який потім залишила біля торговельного центру в Ельвшьо.

Лісбет перечитала абзац і схвально кивнула. Не треба вдаватися до подробиць і розповідати про те, що Магге Лундін обізвав її шльондрою, а вона у відповідь схопила пістолет Сонні Ніємінена і за кару прострелила Лундіну ногу. Поліція, очевидно, могла це вирахувати, але доводити, що саме так усе й було, — це їхній клопіт. Вона не мала наміру полегшувати їм роботу, зізнаючись у чомусь, що могло привести до тюремного ув'язнення за заподіяння тяжких тілесних ушкоджень.

Тексту вже набралось на тридцять три сторінки, і робота Лісбет підходила до кінця. Доказами своїх тверджень вона не заморочувалась, подекуди навіть відверто їх замовчуючи, і лише зрідка згадувала про них уже на якомусь з наступних етапів розвитку сюжету. Трохи подумавши, Лісбет прокрутила текст назад і перечитала абзац, де розповідала про грубе і садистське згвалтування, якого вона зазнала від адвоката Нільса Б'юрмана. Цьому епізоду вона приділила найбільш часу — він був однією з небагатьох частин розповіді, які Лісбет

неодноразово переробляла, поки кінцевий результат її нарешті задовольнив. Опис самого зґвалтування займав дев'ятнадцять рядків. У них вона детально розповідала, як він її ударив, кинув долілиць на ліжку, заклеїв скотчем рот і надів їй наручники. Далі вона стверджувала, що за ніч він зробив відносно неї неодноразові насильницькі дії сексуального характеру, що включали як анальні, так і оральні проникнення. Потім вона описувала, як під час насильства він одного разу обмотав їй довкола шиї предмет одягу — її власну футболку — і душив так довго, що вона на якийсь час знепритомніла. Далі йшло ще кілька рядків тексту, в яких вона перелічувала знаряддя, що використовувалися під час зґвалтування: короткий хлист, анальну затичку, грубий штучний член і затискачі, які він закріплював на її сосках.

Вивчаючи текст, Лісбет наморщила лоба. Під кінець вона взяла стилус і відстукала ще кілька рядків.

У якийсь момент, поки я все ще лежала із заклеєним ротом, Б'юрман прокоментував той факт, що я захоплююся татуюваннями і пірсингом, особливо відзначивши кільце в лівому соску. Він запитав, чи подобається мені пірсинг, і вийшов з кімнати, а потім повернувся із шпилькою, якою проткнув мені правий сосок.

Перечитавши новий текст, вона схвально кивнула. Бюрократичний стиль надавав тексту такого сюрреалістичного відтінку, що він здався майже витвором фантазії.

Історія звучала просто неправдоподібно.

Саме цього Лісбет Саландер і добивалася.

Тут до неї донеслося брязкання зв'язки ключів. Вона не гаючись вимкнула комп'ютер і поклала його в нішу за тумбочкою коло ліжка. Увійшла Анніка Джанніні, і Лісбет нахмурила брови. Вже початок десятої вечора, і зазвичай Джанніні так пізно не приходять.

— Доброго вечора, Лісбет.

— Доброго вечора.

— Як ти почуваєшся?

— Я ще не готова.

Анніка Джанніні зітхнула.

— Лісбет... суд призначено на тринадцяте липня.

— Нормально.

— Ні, це не нормально. Час іде, а ти як і раніше мені не довіряєш. Я починаю боятися, що зробила колосальну помилку, погодившись бути твоїм адвокатом. Щоб у нас був хоч найменший шанс, ти повинна мені довіряти. Нам необхідно співпрацювати.

Лісбет поглянула на Анніку Джанніні довгим вивчаючим поглядом. Під кінець вона відкинулася на подушку і втупилася в стелю.

— Я знаю, що нам треба робити, — сказала вона. — Я зрозуміла Мікаелів план, і він має слушність.

— Я в цьому не впевнена, — відповіла Анніка.

— А я впевнена.

— Поліція знову рветься тебе допитувати — це якийсь Ханс Фасте із Стокгольма.

— Хай допитує. Я не скажу йому ані слова.

— Тобі доведеться подати пояснення.

Лісбет пильно подивилася на Анніку Джанніні.

— Повторюю. Поліції ми не скажемо ані слова. Коли ми прийдемо на цей суд, прокурор не зможе спиратися на жодну букву з якого-небудь допиту. У них буде лише моя пояснювальна записка, яку я зараз складаю і багато частин якої здадуться їм неймовірними. А отримають вони її всього за кілька днів до суду.

— А коли ти збираєшся братися за ручку і починати писати свої пояснення?

— Ти отримаєш їх за кілька днів. Але до прокурора вони повинні потрапити лише безпосередньо перед судом.

На обличчі Анніки Джанніні читався сумнів. Лісбет раптом їй злегка посміхнулася кривою посмішкою.

— Ти говориш про довіру. А я можу на тебе покладатися?

— Звичайно.

— Гаразд, ти можеш потихеньку пронести мені кишеньковий комп'ютер, щоб я могла спілкуватися з людьми по Інтернету?

— Ні. Звичайно, ні. Якщо це розкриється, мене притягнуть до судової відповідальності і позбавлять ліцензії адвоката.

— А якщо такий комп'ютер принесе мені хтось інший, ти заявиш до поліції?

Анніка здивовано скинула бровами.

— Якщо я про це не дізнаюся...

— А якщо дізнаєшся? Що ти зробиш?

Анніка надовго задумалася.

— Заплющу на це очі. Що далі?

— Цей гіпотетичний комп'ютер незабаром надішле тобі гіпотетичне електронне повідомлення. Коли ти його прочитаєш, я хочу, щоб ти знову до мене прийшла.

— Лісбет...

— Почекай. Справа стоїть так. Прокурор грає крапленими картами. Я в будь-якому разі у програвшому становищі, а мета суду — заперти мене до закритої психіатричної лікарні.

— Я знаю.

— Щоб вижити, я повинна боротися, теж граючи з порушенням правил.

Урешті-решт Анніка Джанніні кивнула.

— Прийшовши до мене вперше, ти передала мені привіт від Мікаеля Блумквіста. Він тоді сказав, що повідомив тобі майже все, за кількома винятками. Один з них стосувався моїх здібностей, які він виявив під час нашого перебування в Хедстаді.

— Так.

— Він мав на увазі те, що я класно володію комп'ютером. Так добре, що можу скопіювати і прочитати вміст комп'ютера прокурора Екстрьома.

Анніка Джанніні пополотніла.

— Тобі в таке вплутуватися не можна. Значить, ти не зможеш скористатися цим матеріалом в суді, — сказала Лісбет.

— Так, навряд чи.

— Отже, тобі нічого про це не відомо.

— Добре.

— Зате хтось інший, наприклад твій брат, зможе опублікувати фрагменти цього матеріалу. Плануючи стратегію на суд, ти повинна це враховувати.

— Зрозуміло.

— Анніко, у цьому процесі все залежатиме від того, чії методи виявляться крутішими.

— Я знаю.

— Як адвокат, ти мені цілком підходиш. Я тобі довіряю і потребую твоєї допомоги.

— Гм.

— Але якщо ти чинитимеш опір тому, що я теж використовую неетичні методи, ми програємо.

— Еге ж.

— У такому разі я хочу знати про це зараз. Тоді мені доведеться тебе звільнити і знайти собі іншого адвоката.

— Лісбет, я не можу піти на порушення закону.

— Тобі не доведеться нічого порушувати. Але ти повинна заплющити очі на те, що це робитиму я. Ти зможеш?

Лісбет Саландер майже хвилину терпляче чекала, поки Анніка Джанніні нарешті кивнула.

— Чудово. Давай я в загальних рисах розкажу тобі про зміст своєї пояснювальної записки.

Вони проговорили дві години.

Моніка Фігуерола не помилилася — бурек боснійського ресторану виявився вартий найвищих похвал. Коли вона поверталася із вбиральні, Мікаель Блумквіст обережно окинув поглядом її фігуру. Рухалася вона граціозно, як балерина, але її тіло... Мікаель не міг ним не захоплюватися і ледве стримав бажання простягнути руку і помацати м'язи її ніг.

— Як довго ви вже займаєтеся спортом? — поцікавився він.

— З підліткового віку.

— І скільки годин на тиждень ви приділяєте тренуванням?

— Дві години на день. Інколи три.

— Навіщо? Тобто я розумію, навіщо люди займаються спортом, але...

— Ви вважаєте, що це забагато?

— Навіть сам не знаю, що мав на увазі.

Вона усміхнулася, і, схоже, його питання її зовсім не розсердили.

— Можливо, у вас викликає відразу вигляд дівчини з розвиненою мускулатурою, вам це здається нежіночним і непривабливим?

— Зовсім ні. Вам це чомусь личить. Ви дуже сексуальні. Вона знову заусміхалася.

— Я зараз знижую навантаження. Десять років тому я серйозно займалася бодибілдингом. Було здорово. Але тепер мені треба дотримуватись обережності, щоб м'язи не перетворилися на жир і я не стала гладкою. Тому зараз я займаюся силовими вправами раз на тиждень, а решту часу присвячую бігу, бадмінтону, плаванню тощо. Це більше відпочинок, ніж серйозні тренування.

— Ясно.

— Я займаюся спортом, тому що це приємно. Звичайне явище для любителів посиленних тренувань. Тіло виробляє певні гормони, і ти потрапляєш у залежність. Досить перестати щодня бігати, як настає майже ломка. Зате коли віддаєшся цілком, ловиш неймовірний кайф і відчуваєш себе просто чудово. Це майже так само класно, як гарний секс.

Мікаель засміявся.

— Вам би варто було почати тренуватися, — сказала вона. — У вас на талії забагато зайвого.

— Я знаю, — погодився він. — Мене постійно мучить совість. Іноді я спохвачуюся, починаю бігати і зганяю кілька

кілограмів, а потім поринаю в яку-небудь справу, і в найближчі місяць або два у мене не залишається часу на спорт.

— Останні місяці ви були досить зайняті.

Він раптом став серйозним, потім кивнув.

— За останні два тижні я багато всього про вас прочитала. У пошуках Залаченка і Нідермана ви обставили поліцію на кілька кінських корпусів.

— Лісбет Саландер діяла швидше.

— Як вам вдалося відшукати їх в Госсєберзі?

Мікаель низав плечима.

— Звичайне розслідування. Нідермана знайшов не я, а відповідальний секретар нашої редакції, або теперішній головний редактор, — Малін Ерікссон. Йй удалося вийти на нього через реєстр акціонерних товариств, оскільки він входив до правління фірми Залаченка «КАБ».

— Зрозуміло.

— Чому ви почали працювати в СЕПО? — спитав він.

— Хочете вірте, хочете ні, але я така старомодна, що є прихильницею демократії. Я вважаю, що поліція необхідна і що демократія потребує захисту. Тому я дуже пишаюся тим, що працюю у відділі охорони конституції.

— Отакої, — мовив Мікаель Блумквіст.

— Ви не любите Службу державної безпеки.

— Я не люблю організації, не підвладні нормальному парламентському контролю. У цьому закладена можливість зловживання владою, незважаючи на те, якими б хорошими такі організації не були. Чому вас цікавить антична релігія?

Вона звела брови.

— Ви читали книжку з такою назвою, сидячи у мене на сходах.

— Ну звичайно. Мене приваблює ця тема.

— Он як.

— Я цікавлюся дуже багато чим. Працюючи в поліції, я вивчала юриспруденцію і державний устрій. А до того — історію наукової думки і філософію.

— У вас є слабкі сторони?

— Я не читаю художньої літератури, не ходжу в кіно і по телевізору дивлюся лише новини. А ви? Чому ви стали журналістом?

— Тому що існують такі організації, як СЕПО, які недоступні парламентському нагляду і періодично потребують викриття. — Мікаель усміхнувся. — Чесно кажучи, гаразд не знаю. Насправді відповідь та сама, що й у вас. Я вірю в конституційну демократію, а її періодично треба захищати.

— Як ви вчинили у випадку з фінансистом Хансом Еріком Веннерстрьомом?

— Щось таке.

— Ви не одружені. Ви маєте зв'язок з Ерікою Бергер?

— Еріка Бергер заміжня.

— Гаразд. Отже, усі чутки про вас просто нісенітниця. У вас є подружка?

— Постійної немає.

— Отже, ці чутки вірні.

Мікаель знизав плечима і знову посміхнувся.

Головний редактор Малін Ерікссон провела весь вечір за кухонним столом у себе вдома в Орсті. Вона сиділа, схилившись над роздруками бюджету «Міленіуму», і була ними така поглинена, що бойфренд Антон поступово припинив спроби зав'язати з нею нормальну розмову. Він помив посуд, приго-

тував собі бутерброд і зварив каву, потім дав спокій їй і всівся перед телевізором дивитися повтор американського серіалу.

Малін Ерікссон ще ніколи не доводилося займатися чимось складнішим, ніж родинний бюджет. Правда, їй доводилося допомагати Еріці Бергер з балансовими звітами за місяць, і основні принципи їх складання вона собі уявляла. Тепер же вона раптом зробилася головним редактором, і відповідальність за бюджет теж упала на неї. Десь після півночі вона вирішила, що їй у будь-якому разі необхідний помічник, з яким вона могла б радитися. Інгела Оскарссон, що займалася один день на тиждень бухгалтерськими справами, жодної відповідальності за бюджет не несла, а значить, нічого було розраховувати на її допомогу в питаннях про те, скільки можна заплатити позаштатним співробітникам або чи є в редакції гроші на купівлю нового лазерного принтера понад суму, виділену на технічне переобладнання. На практиці ситуація виглядала абсурдно — «Міленіум» навіть давав прибуток, але лише тому, що Еріка Бергер постійно балансувала на нульовому бюджеті. Така примітивна річ, як кольоровий лазерний принтер, за 45 000 крон перетворювалася на звичайний чорно-білий принтер за 8000.

На мить вона позаздрила Еріці Бергер — у тієї в «СМП» такий бюджет, що купити принтер для неї все одно що взяти стаканчик кави.

На момент останніх річних зборів акціонерів економічний стан «Міленіуму» був благополучним, але триматися на плаву дозволяв в основному прибуток від книги Мікаеля Блумквіста про справу Веннерстрьома. Суми, відведені на інвестиції, зникали із жахливою швидкістю, чому багато сприяли Мікаелеві витрати, пов'язані з історією Саландер. Ресурси журналу

не дозволяли співробітникам постійно брати напрокат автомобілі, жити в готелях, їздити на таксі, оплачувати збирання відомостей і купувати додаткові мобільні телефони.

Підписавши рахунок незалежного журналіста Данієля Густавссона з Гетеборґа, Малін зітхнула. Мікаель Блумквіст дав добро на суму в 14 000 крон за тижневу роботу, пов'язану із збиранням матеріалу, який навіть не передбачалося публікувати. Гонорар якомусь Ідрісу Хіді з Гетеборґа входив до бюджету для анонімних джерел, яких не можна називати поіменно, а значить, ревізор буде критикувати їх за відсутність квитанції і справу доведеться виносити на схвалення правління. Крім того, «Міленіум» виплачував гонорар Анніці Джанніні, якій була потрібна готівка на покупку квитків на потяг і таке інше.

Малін відклала ручку і поглянула на кінцеві суми, що вийшли у неї. Мікаель Блумквіст безжалісно спустив на історію Саландер понад 150 000 крон понад бюджет. Так тривати далі не може.

Вона зрозуміла, що їй доведеться з ним поговорити.

Всупереч планам посидіти на дивані перед телевізором, Еріка Берґер провела вечір у відділенні невідкладної допомоги лікарні в районі Накка. Скалка скла встромилася так глибоко, що кровотеча не припинялася, і огляд показав, що кінчик скалки, відламавшись, застряг у неї в п'яті і його необхідно видалити. Еріці зробили місцеве знеболення, а потім зашили рану трьома стібками.

Протягом усього візиту до лікарні Еріка Берґер, лаючись, періодично намагалася телефонувати то Іреґеру Бекману, то Мікаелю Блумквісту, проте ні чоловік, ні коханець так і не

зволили відповісти. Близько десятої вечора ногу туго забинтували, Еріка позичила милиці, взяла таксі і повернулася додому.

Деякий час вона, шкандибаючи на одній нозі і кінчиках пальців другої, підмітала у вітальні і замовляла нову шибку. Спочатку їй пощастило: вечір у місті видався спокійним і служба термінової заміни стекол прибула протягом двадцяти хвилин. Але потім везіння скінчилося: вікно вітальні було таким великим, що на складі скла потрібного розміру не виявилося. Майстер запропонував тимчасово затулити вікно фанерою, на що Еріка з вдячністю погодилася.

Поки фанеру вставляли в раму, Еріка зателефонувала черговому приватного охоронного підприємства НІП, що розшифровувалося як «Накка інтегрейтед протекшн», і запитала, якого біса їх дорога сигналізація не спрацювала, коли хтось запустив цеглиною в найбільше вікно вілли площею двісті п'ятдесят квадратних метрів.

Підприємство НІП прислало машину для огляду будинку, і було виявлено, що технік, який установлював сигналізацію кілька років тому, очевидно, забув підключити дроти од вікон вітальні.

Еріка Бергер втратила дар мови.

Охоронне підприємство запропонувало усунути неполадки наступного ранку. Еріка попросила їх не турбуватися. Замість цього вона зателефонувала нічному черговому «Мілтон сек'юриті», пояснила ситуацію і висловила бажання, щоб їй якнайшвидше встановили сигналізацію в усьому будинку. *Так, я знаю, що необхідно підписати контракт, але скажіть Драгану Арманському, що телефонувала Еріка Бергер, і простежте за тим, щоб уранці сигналізацію встановили.*

Під кінець вона ще зателефонувала до поліції. Їй повідомили, що не можуть прийняти заяву, позаяк у них немає жодної вільної машини, і порадили наступного дня звернутися до місцевого поліцейського відділення. *Дякую. Ідіть ви...*

Потім вона довго сиділа, давлячись з люті, поки адреналін нарешті почав спадати і вона усвідомила, що їй доведеться наодинці спати в будинку, позбавленому сигналізації, коли довкола розгулює хтось, хто називає її шльондрою і виявляє схильність до насильства.

Вона ненадовго задумалася, чи не поїхати в місто, щоб переночувати в готелі, але Еріка Бергер завжди була людиною, що не любила погроз і ще менше любила перед ними пасувати. *Я не дозволю якійсь сволоті випхати мене з власного будинку, не діждетесь.*

Щоправда, вона вжила деяких примітивних запобіжних засобів.

Мікаель Блумквіст розповідав їй, як Лісбет Саландер упоралася з серійним убивцею Мартіном Вангером за допомогою ключки для гольфа. Тому вона пішла в гараж і десять хвилин присвятила пошукам мішка з ключками, якого не бачила років п'ятнадцять. Вибравши залізну ключку, якою можна було ударити особливо сильно, Еріка поклала її в спальні, на зручній відстані від ліжка. Вона також залишила коротку ключку в холі і ще одну залізну — на кухні. Потім принесла з підвалу молоток і сховала його у ванній кімнаті, біля спальні.

Діставши із сумки балончик із сльозоточивим газом, Еріка поставила його на нічному столику, потім відшукала гумову заглушку і заблокувала двері до спальні. Після всього цього вона вже мало не сподівалася, що клятий ідіот, який називав

її шльондрою і розтрощив їй вікно, виявиться таким дурним, щоб протягом ночі повернутися назад.

Коли вона нарешті відчула себе цілком готовою до оборони, була година попівночі. До «СМП» їй потрібно було потрапити до восьмої ранку. Заглянувши у щоденник, вона побачила, що в неї чотири наради, починаючи з десятої години. Нога дуже боліла, й Еріка кульгала, спираючись на пальці. Вона роздяглася і залізла в ліжко. Нічної сорочки у неї не було в принципі, і вона подумала, чи не надіти футболку або щось інше, але позаяк вона з молодих літ звикла спати голою, то вирішила, що кинута у вікно вітальні цеглина не повинна міняти її особистих звичок.

Потім Еріка довго лежала, роздумуючи.

Шльондра.

Вона отримала дев'ять електронних листів, що містили слово «шльондра» і нібито були відправлені з різних ЗМІ. Перший надійшов з її власної редакції, але адресу відправника було сфальсифіковано.

Вона вилізла з ліжка і принесла новий лептоп, який їй подарували у зв'язку із здобуттям посади в «СМП».

Перший лист — найвulgарніший і найгрізніший з усіх, де її пропонували почати трахати викруткою, надійшов 16 травня, десять днів тому.

Через два дні, 18 травня, надійшов другий лист.

Потім настала тижнева перерва, після якої листи стали надходити знову, тепер уже з періодичністю приблизно раз на двадцять чотири години. Потім був атакований будинок і напис «шльондра» з'явився на стіні.

За цей час Еві Карлссон з відділу культури надійшли ідіотські послання, автором яких була буцімто сама Еріка. А якщо

Ева Карлссон отримала ідіотську пошту, цілком можливо, що автор листів досяг успіху і в інших напрямках — що й інші люди отримали пошту ніби від неї, а їй про це нічого не відомо.

Ця думка викликала огиду.

Проте найтривожнішим фактом усе-таки був напад на будинок.

Значить, хтось завдав собі клопоту добратися сюди, вирахувати її житло і кинути у вікно цеглину. Напад був підготовленим — негідник прихопив із собою балончик з фарбою. У ту ж мить вона похолола, зрозумівши, що, можливо, слід включити до цього переліку ще один ворожий випад. Коли вона ночувала з Мікаелем Блумквістом у «Хілтоні», в її машини прокололи всі чотири колеса.

Висновок був настільки ж неприємним, наскільки очевидним. Її переслідує якийсь маніяк.

Десь вештається людина, яка з незрозумілої причини цькує Еріку Бергер.

Те, що атаковано її будинок, цілком зрозуміло — він стоїть там, де стоїть, його важко заховати чи переставити. Але якщо нападу зазнав її автомобіль, коли він був припаркований у випадковому місці, значить, переслідувач весь час перебуває зовсім близько від неї.

Розділ 18

Четвер, 2 червня

Прокинулася Еріка Бергер у п'ять хвилин на десяту від дзвінка мобільного телефону.

— Доброго ранку, фрекен Бергер. Драган Арманський. Наскільки я зрозумів, у вас вночі щось сталося.

Еріка пояснила, що трапилося, і запитала, чи може «Мілтон сек'юриті» замінити «Накка інтегрейтед протекшн».

— Ми, в усякому разі, можемо встановити сигналізацію, яка буде працювати, — саркастично сказав Арманський. — Проблема в тому, що нічного часу найближча машина у нас перебуває в центрі Накки. В разі екстреного виклику вона прибуде хвилин за тридцять. Якщо ми візьмемося до цієї роботи, мені доведеться віддати ваш будинок підрядчикові. У нас є договір про співпрацю з одним місцевим охоронним підприємством з Фіксетри, яке, за сприятливих обставин, може дістатися до вас за екстреним викликом за десять хвилин.

— Це краще, ніж НІП, вони взагалі не з'являються.

— Хочу вас проінформувати про те, що це родинне підприємство, що складається з батька, двох синів і двох двоюрідних братів. Вони греки, хороший народ, батька я знаю вже багато років. Вони працюють приблизно триста двадцять днів у році. Про ті дні, коли вони не зможуть працювати через відпустки або щось інше, вам повідомлятимуть заздалегідь, і тоді доведеться розраховувати на нашу машину з Накки.

— Мене це влаштовує.

— Я пошлю до вас працівника сьогодні в першій половині дня. Його звать Давид Русин, і він уже в дорозі. Він проведе аналіз ситуації. Якщо вас не буде вдома, йому знадобляться ваші ключі і дозвіл на дослідження будинку від підвалу до горища. Він сфотографує будинок, ділянку та околиці.

— Зрозуміло.

— Русин має великий досвід, і ми подамо вам пропозиції щодо заходів безпеки. План буде готовий через кілька днів. До переліку послуг увійде сигналізація на випадок нападу, проти-пожежна безпека, евакуація і захист на випадок вторгнення.

— Добре.

— Ми хочемо також, щоб у разі надзвичайного випадку ви знали, що вам слід робити протягом тих десяти хвилин, поки до вас добиратиметься машина з Фісксетри.

— Так.

— Сигналізацію ми встановимо вже сьогодні надвечір. Але потім треба буде підписати контракт.

Закінчивши розмову з Драганом Арманським, Еріка зрозуміла, що проспала. Вона взяла мобільний телефон, зателефонувала відповідальному секретарю редакції Петеру Фредрікссону, пояснила, що поранилась, і попросила його скасувати нараду о десятій годині.

— Ви погано себе почуваєте? — спитав він.

— Я розрізала ногу, — відповіла Еріка. — Придибаю, як тільки зможу.

Спершу вона сходила до вбиральні, що примикала до спальні. Потім наділа чорні брюки і позичила у чоловіка тапочку, в яку поміщалася забинтована нога, вибрала чорну блузу і прихопила жакет. Перш ніж витягнути з-під дверей спальні гумову заглушку, вона озброїлася балончиком із сльозоточивим газом.

Еріка повільно пройшла через будинок і увімкнула кавоварку. Снідала вона за кухонним столом, весь час прислухаючись до навколишніх звуків. Якраз коли вона наливала собі другу філіжанку кави, у двері подзвонив Давид Русин з «Мілтон сек'юриті».

Прийшовши пішки до Бергсгатан, Моніка Фігуерола збрала своїх чотирьох співробітників на ранню ранкову нараду.

— Тепер у нас з'явилася часова межа, — сказала вона. — Наша робота має бути завершена до тринадцятого липня, коли почнеться суд над Лісбет Саландер. Це означає, що у нас є трохи більше місяця. Давайте переберемо все і вирішимо, що для нас зараз найголовніше. Хто хотів би почати?

Берглунд відкашлявся.

— Блондин, який зустрічається з Мортенссоном. Хто він? Усі закивали. Розмова почалася.

— У нас є його фотографії, але нам невідомо, де його шукати. Оголосити його в розшук ми не можемо.

— А Гульберг? Має існувати якась історія, яку можна розкопати. Ми знаємо, що він був у Таємній державній поліції з початку п'ятдесятих років до шістдесят четвертого року, коли створили ДПУ/Без. Потім він зникає в тіні.

Фігуерола кивнула.

— Чи можна зробити висновок про те, що «Клуб Залаченка» — це якась структура, заснована в шістдесят четвертому році, тобто задовго до появи тут Залаченка?

— Мета, мабуть, була іншою... таємна організація всередині організації.

— Це було після Веннерстрьома. Тоді всі втратили розум.

— Свого роду таємна шпигунська поліція?

— Взагалі-то за кордоном є паралелі. У США в шістдесятих роках усередині ЦРУ створили особливу групу внутрішнього нагляду. Нею керував Джеймс Англтон, і вона мало не рознесла все ЦРУ. Хлопці Англтона були фанатиками і психами — вони в кожному співробітнику ЦРУ підозрювали російського агента. В результаті діяльність ЦРУ виявилася багато в чому паралізованою.

— Це лише розмови...

— Де зберігаються давні особові справи?

— Гульберга там немає. Я перевіряв.

— А бюджет? Адже така операція повинна якось фінансуватися.

Продовженню дискусії перешкодила перерва на ланч, а Моніка Фігуерола перепросилася і пішла в спортзал, щоб спокійно поміркувати.

Еріка Бергер, накульгуючи, з'явилася в редакції «СМП» лише ближче до ланчу. Нога боліла так сильно, що вона взагалі не могла доторкнутися ступнею до підлоги. Дострибавши до скляної клітки, вона з полегкістю опустила на стілець. Петер Фредрікссон поглянув на неї зі свого місця за центральним столом, і Еріка жестом запросила його зайти.

— Що сталося? — спитав він.

— Я наступила на скалку склянки, і вона встромила мені в п'ятку.

— Як невдало.

— Так. Невдало. Петере, кому-небудь приходили нові дивні повідомлення?

— Наскільки мені відомо, ні.

— Добре. Будьте насторожі. Мені треба знати, якщо довкола «СМП» відбуватиметься щось незвичайне.

— Що ви маєте на увазі?

— Боюся, що якийсь псих, який розсилає капосні повідомлення, вибрав мене на роль жертви. Тому мені треба знати, якщо ви раптом уловите, що відбувається щось дивне.

— Типу повідомлень, що їх отримала Ева Карлссон?

— Що завгодно незвичайне. Я вже отримала купу дурнуваних повідомлень, де мене звинувачують у найрізно-

манітніших речах і пропонують учинити зі мною різні розбещені дії.

Петер Фредрікссон спохмурнів.

— Як давно це триває?

— Два тижні. А тепер розповідайте. Що у нас буде завтра в газеті?

— Гм.

— Що означає «гм»?

— Хольм і керівник юридичної редакції стали на стежку війни.

— Он як. Чому ж?

— Через Юханнеса Фріска. Ви продовжили йому термін роботи і доручили готувати репортаж, а він не хоче розповідати про що.

— Він не має права розповідати. Це мій наказ.

— Він так і каже. Тому Хольм і керівник юридичної редакції на вас розсердилися.

— Зрозуміло. Призначте на третю годину зустріч з юридичною редакцією, і я поясню їм ситуацію.

— Хольм дуже злий...

— А я дуже зла на Хольма, так що одне врівноважує друге.

— Він такий злий, що поскаржився до правління.

Еріка підвела погляд. *Дідько. Мені треба братися за Бергшю.*

— Після обіду прийде Бергшю, він хоче з вами зустрітись. Підозрюю, що це заслуга Хольма.

— Гарзд. О котрій годині?

— О другій.

Він почав переказувати денну доповідну записку.

Під час обіду до Лісбет Саландер зайшов доктор Андерс Юнассон, і вона відставила тарілку з тушкованими овочами. Він, як завжди, провів невеликий огляд, але вона відзначила, що він перестав вкладати у свої огляди душу.

— Ти здорова, — заявив він.

— Гм. Ти повинен тут щось зробити з їжею.

— З їжею?

— Ти не можеш організувати мені піцу або щось подібне?

— На жаль. Бюджет не дозволяє.

— Я так і думала.

— Лісбет, завтра ми детально будемо обстежувати твій стан...

— Зрозуміло. А я здорова.

— Ти достатньо здорова, щоб тебе можна було перевозити у в'язницю до Стокгольма.

Вона кивнула.

— Я, мабуть, зміг би потягнути з переїздом ще тиждень, але мої колеги почнуть дивуватися.

— Не треба.

— Справді?

Вона кивнула.

— Я готова. Адже це рано чи пізно має статися.

Він кивнув.

— Тоді добре, — сказав Андерс Юнассон. — Я завтра дам зелене світло для транспортування. Це означає, що тебе, очевидно, майже відразу перевезуть.

Вона кивнула.

— Можливо, це станеться вже на вихідних. Керівництво лікарні не зацікавлене в тому, щоб тебе тут тримати.

— Це зрозуміло.

— Е... значить, твоя іграшка...

— Вона буде в дірці за тумбочкою коло ліжка.

Вона показала.

— Гарзд.

Вони трохи посиділи мовчки, а потім Андерс Юнассон підвівся.

— Я мушу відвідати інших пацієнтів, які більше потребують моєї допомоги.

— Дякую за все. Я твоя боржниця.

— Я просто виконував свою роботу.

— Ні. Ти зробив значно більше. Я цього не забуду.

Мікаель Блумквіст увійшов до будинку поліцейського управління через вхід з Польхемстатан. Його зустріла Моніка Фігуерола і провела у приміщення відділу охорони конституції. У ліфті вони мовчки скося подивились одне на одного.

— Хіба це розумно, що я показуюся в поліцейському управлінні? — спитав Мікаель. — Мене може хтось побачити, і виникнуть питання.

Моніка Фігуерола кивнула.

— Тут ми проведемо лише одну нараду. Надалі будемо зустрічатися в маленькому офісі, який ми зняли на площі Фрідхемсплан. Відділ охорони конституції — невеликий самостійний підрозділ, який нікого в ДПУ/Без не хвилює. Ми розміщені на іншому поверсі, ніж решта СЕПО.

Він кивнув Торстену Едклінту, не обмінюючись з ним рукостисканням, і привітався з двома співробітниками, що напевне входили до слідчої групи. Ті відрекомендувалися як Стефан і Андерс. Мікаель зауважив, що жодних прізвищ не називалося.

— З чого почнемо? — поцікавився Мікаель.

— Як щодо того, аби почати з кави... Моніко?

— Дякую, із задоволенням.

Мікаель відзначив, що начальник відділу охорони конституції секунду повагався, перш ніж підвестися, принести кавник і поставити його на стіл, де вже були приготовані філіжанки. Торстен Едклінт, мабуть, гадав, що каву подаватиме Моніка Фігуерола. Мікаель також помітив, що Едклінт посміхнувся про себе, і розцінив це як добрий знак. Потім Едклінт посерйознішав.

— Чесно кажучи, я не знаю, як бути в такій ситуації. Напевне, присутність журналіста на робочій нараді в Службі державної безпеки — річ унікальна. Те, про що ми зараз будемо говорити, багато в чому є секретними відомостями.

— Військові таємниці мене не цікавлять. Мене цікавить «Клуб Залаченка».

— Але нам необхідно знайти певний баланс. По-перше, присутні тут співробітники не повинні називатися у вашій статті на ім'я.

— Гарзд.

Едклінт поглянув на Мікаеля Блумквіста здивовано.

— По-друге, ви не повинні розмовляти з ким-небудь із співробітників, окрім мене і Моніки Фігуероли. Що можна вам розповідати, вирішуємо ми.

— Якщо у вас довгий перелік вимог, вам слід було зачитати його вчора.

— Вчора я не встиг усе продумати.

— Тоді я вам дещо відкрюю. Це, мабуть, перший і останній раз у моїй професійній кар'єрі, коли я повідомлятиму поліції зміст неопублікованого матеріалу. Отож, якщо ско-

ристатися вашими словами... чесно кажучи, я не знаю, як бути в такій ситуації.

За столом запала недовга мовчанка.

— Можливо, нам...

— А що, коли...

Едклінт з Монікою Фігуеролою заговорили хором, і обоє замовкли.

— Мені потрібний «Клуб Залаченка». Ви хочете висунути звинувачення «Клубу Залаченка». Тож і дотримуйтесь цього, — запропонував Мікаель.

Едклінт кивнув.

— Що у вас є?

Едклінт пояснив, що накопали Моніка Фігуерола та її хлопці, і показав фотографію Еверта Гульберга разом з полковником-шпигуном Стігом Веннерстрьомом.

— Чудово. Я хочу копію цієї фотографії.

— Вона в архіві видавництва «Олен & Окерлунд», — сказала Моніка Фігуерола.

— Вона на столі переді мною. З текстом на зворотному боці, — заперечив Мікаель.

— Гарзд. Дайте йому копію, — розпорядився Едклінт.

— Це означає, що Залаченка вбила «Секція».

— Вбивство і самогубство вчинила людина, що вмирає від раку. Гульберг поки живий, але лікарі дають йому максимум кілька тижнів. У нього після спроби самогубства такі ушкодження головного мозку, що він уже в принципі овоч.

— Саме він ніс основну відповідальність за Залаченка, коли той перебіг до Швеції.

— Звідки вам це відомо?

— Гульберг зустрівся з прем'єр-міністром Турбйорном Фельдіном через шість тижнів після прибуття Залаченка.

— Ви можете це довести?

— Так, за допомогою журналу відвідувачів Об'єднаної адміністрації міністерств. Гульберг приходив разом з тодішнім начальником ДПУ/Без.

— Який уже помер.

— Але Фельдін живий і готовий про це розповісти.

— Ви що...

— Ні, я з Фельдіном не розмовляв. Це зробив дехто інший. Імені назвати я не можу — джерелу гарантована анонімність.

Мікаель розповів, як відреагував Турбйорн Фельдін на інформацію про Залаченка і як він сам їздив до Голландії та розмовляв з Янерюдом.

— Значить, «Клуб Залаченка» міститься десь у цьому будинку, — сказав Мікаель, показуючи на фотографію.

— Частково. Ми вважаємо, що це якась структура всередині організації. «Клуб Залаченка» не може існувати без підтримки ключових фігур усієї служби, проте ми вважаємо, що так звана «Секція спецаналізів» влаштувалася десь за межами будинку.

— Тобто виходить, що людина може значитися співробітником СЕПО, отримувати в СЕПО зарплату, а насправді звітувати перед іншим працедавцем.

— Приблизно так.

— Тоді хто в цьому будинку працює на «Клуб Залаченка»?

— Ми поки що не знаємо. Але у нас є кілька підозрюваних.

— Мортенссон, — запропонував Мікаель.

Едклінт кивнув.

— Мортенссон працює в СЕПО, а коли він потрібний «Клубу Залаченка», його увільняють від звичайної роботи, — сказала Моніка Фігуерола.

— Як таке можливе суто практично?

— Гарне запитання. — Едклінт злегка посміхнувся. — Ви не хотіли б почати працювати у нас?

— Нізащо в світі.

— Я жартую. Але питання цілком природне. У нас є на підозрі одна людина, але ми поки не можемо підкріпити підозру доказами.

— Послухайте, це має бути хтось, наділений адміністративними повноваженнями.

— Ми підозрюємо начальника канцелярії Альберта Шенке, — сказала Моніка Фігуерола.

— Ось ми і підійшли до першого каменя спотикання, — додав Едклінт. — Ми повідомили вам ім'я, але відомості не підкріплені документами. Як ви збираєтеся з цим учинити?

— Я не можу публікувати ім'я, не маючи документації. Якщо Шенке невинний, він подасть на «Міленіум» до суду за наклеп.

— Чудово. Значить, домовилися. Наша співпраця неможлива без взаємної довіри. Тепер ваша черга. Що є у вас?

— Три імені, — сказав Мікаель. — Перші два були членами «Клубу Залаченка» у вісімдесятих роках.

Едклінт і Фігуерола відразу насторожилися.

— Ханс фон Роттінгер і Фредрік Клінтон. Роттінгер уже помер, Клінтон зараз на пенсії, але обоє входили до найближчого оточення Залаченка.

— А третє ім'я, — попросив Едклінт.

— Телебор'ян пов'язаний з людиною на ім'я Юнас. Прізвища ми не знаємо, але нам відомо, що він входить до «Клубу Залаченка» складу дві тисячі п'ятого року. Ми навіть подумуємо, чи не він сфотографований разом з Мортенссоном біля кафе «Копакабана».

— А в якому контексті виникло ім'я Юнас?

— Лісбет Саландер проникла в комп'ютер Петера Телебор'яна, і ми маємо можливість стежити за кореспонденцією, що показує, як Телебор'ян плете змову за участю Юнаса так само, як в дев'яносто першому році робив це за участю Бйорка. Юнас дає Телебор'яну інструкції. І тепер ми підійшли до другого каменя спотикання, — сказав Мікаель, усміхаючись Едклінту. — Я можу підтвердити свої слова документально, але не можу передати вам документацію, не розкривши джерела. Вам доведеться вірити мені на слово.

В Едклінта зробився задумливий вигляд.

— Може, який-небудь колега Телебор'яна з Упсали, — припустив він. — Гаразд. Давайте почнемо з Клінтона і фон Роттінгера. Розкажіть, що вам відомо.

Голова правління Магнус Бергшю прийняв Еріку Бергер у себе в кабінеті, поряд із залом засідань правління. Вигляд у нього був стурбований.

— Я чув, що ви поранилися, — сказав він, показуючи на її ногу.

— Минеться, — відповіла Еріка і, прихиливши милиці до його письмового столу, всілася в крісло для відвідувачів.

— Ну, тоді добре. Еріко, ви пропрацювали у нас уже місяць, і мені хотілося б обговорити, як ідуть справи. Які у вас враження?

Я повинна поговорити з ним про «Вітавара». Але як? Коли?

— Я почала розбиратися в ситуації. Є дві сторони проблеми. З одного боку, «СМП» відчуває економічні труднощі і бюджет починає душити газету. З другого боку, в редакції «СМП» надзвичайно багато баласту.

— А позитивних сторін немає?

— Є. Багато досвідчених професіоналів, що знають свою справу. Проблема в тому, що є й інші, які не дозволяють їм працювати.

— Зі мною розмовляв Хольм...

— Я знаю.

Бергшьо звів брови.

— У нього є ціла низка міркувань щодо вас. Майже всі негативні.

— Правильно. У мене теж є ціла низка міркувань щодо нього.

— Негативних? Погано, якщо ви з ним не можете працюватися...

— Я цілком спокійно можу з ним працювати. А от у нього зі мною виникають проблеми.

Еріка зітхнула.

— Він доводить мене до сказу. Хольм досвідчений і, безперечно, один з найкомпетентніших керівників інформаційного відділу, яких я зустрічала. Разом з тим він мерзотник. Він плете інтриги і нацьковує людей одне на одного. Я пропрацювала в ЗМІ двадцять п'ять років, але з такими керівниками раніше не мала справ.

— Щоб справлятися з роботою, йому необхідна тверда рука. Він відчуває тиск з усіх боків.

— Тверда рука — так. Але це не означає, що він має поводитися як ідіот. На жаль, Хольм — одна з головних причин того, що співробітників майже неможливо змусити працювати єдиною командою. Це просто якась людина-катастрофа. Він, схоже, вважає, що його посадова інструкція диктує йому правити, руйнуючи.

— Суворі слова.

— Я даю Хольму місяць, щоб одуматись. А потім зніму його з посади керівника інформаційного відділу.

— Цього ви зробити не зможете. Ваша робота полягає не в тому, щоб розвалювати організаційну структуру.

Еріка замовкла і пильно подивилася на голову правління.

— Даруйте, що нагадую, але ви найняли мене саме для цього. Ми навіть уклали контракт, що дає мені право вільно провадити в редакції реорганізацію, яку я визнаю за необхідну. Моя мета полягає в тому, щоб оновити газету, а це неможливо без того, щоб змінити організаційну структуру і сталі принципи роботи.

— Хольм присвятив «СМП» все життя.

— Так. Але йому п'ятдесят вісім, на пенсію він піде через шість років, а я не можу собі дозволити весь цей час терпіти такий баласт. Магнусе, зрозумійте мене правильно. Відколи я переступила поріг скляної клітки, справа мого життя — підвищення якості газети і збільшення її накладу. Хольму доведеться вибирати: або працювати по-моєму, або займатися чимось іншим. Я знищу кого завгодно, хто стане на шляху до вищезгаданої мети або шкодитиме «СМП» якимось інакше.

Дідько... я повинна порушити питання про «Вітавара».
Бергшьо знімуть.

Бергшьо раптом усміхнувся.

— Далєбі, у вас теж тверда рука.

— Авжеж, це так, що в даному разі прикро, оскільки тут краще б обійтися без силових методів. Моє завдання полягає в тому, щоб робити хорошу газету, а це можливо, лише якщо у мене буде дієздатне керівництво і співробітники, що працюють із задоволенням.

Після розмови з Бергшьо Еріка пошкутильгала назад у скляну клітку. На душі в неї було тяжко. Вона проговорила з Бергшьо сорок п'ять хвилин, ні словом не обмовившись про фірму «Вітавара». Інакше кажучи, була з ним не дуже відверта і чесна.

Увімкнувши комп'ютер, Еріка Бергер виявила, що їй надійшло повідомлення від «MikBlom@millenium.nu». Позаяк вона чудово знала, що такої поштової адреси в «Міленіумі» не існує, їй не важко було зрозуміти, що це знову нагадує про себе її кіберпереслідувач. Еріка відкрила повідомлення.

ГАДАЄШ, БЕРГШЬО ЗМОЖЕ ТЕБЕ ВРЯТУВАТИ, МАЛЕНЬКА ШЛЬОНДРО? ЯК ТАМ ТВОЯ НІЖКА?

Вона машинально підвела очі й оглянула редакцію. Її погляд упав на Хольма, який якраз дивився на неї. Зустрівшись з нею очима, він кивнув і посміхнувся.

«Листи пише хтось із "СМП"», — подумала Еріка.

Нарада у відділі охорони конституції закінчилася лише на початку шостої. Вони домовилися про те, що знову зустрінуться наступного тижня, а якщо Мікаелю Блумквісту потрібно буде зв'язатися з ДПУ/Без раніше, то він звертатиметь-

ся до Моніки Фігуероли. Мікаель узяв сумку з ноутбуком і підвівся.

— Як мені тепер звідси вибратися? — спитав він.

— Вам, мабуть, не слід розгулювати тут самому, — зауважив Едклінт.

— Я його проведу, — запропонувала Моніка Фігуерола. — Зачекайте кілька хвилин, поки я приберуся у себе в кабінеті.

Вони разом попрямували через Крунубергспаркен у бік площі Фрідхемсплан.

— І що буде далі? — поцікавився Мікаель.

— Ми підтримуватимемо контакт, — відповіла Моніка Фігуерола.

— Мені починає подобатися мати справу із СЕПО, — усміхнувшись їй, сказав Мікаель.

— Хочете пізніше разом повечеряти?

— Знову в боснійському ресторані?

— Ні, я не можу собі дозволити кожен вечір ходити по ресторанах. Я мала на увазі швидше що-небудь простеньке у мене вдома.

Вона зупинилась і усміхнулася йому.

— Знаєте, чого мені зараз хочеться? — спитала Моніка Фігуерола.

— Ні.

— У мене велике бажання відвести тебе до себе додому і роздягнути.

— Це може створити проблеми.

— Знаю. Я не збираюся доповідати про це своєму начальнику.

— Ще невідомо, як уся ця історія розвиватиметься. Ми можемо опинитися по різні боки барикади.

— Я готова ризикнути. Підеш добровільно чи надіти кайданки?

Він кивнув. Вона взяла його під руку і повела у бік Понтоньєргатан. Голими вони виявилися протягом тридцяти секунд після того, як зачинили за собою двері її квартири.

Коли Еріка Бергер близько сьомої години вечора повернулася додому, її там очікував Давид Русин, консультант з питань безпеки з «Мілтон сек'юриті». Нога дуже боліла, і, дошкандибавши до кухні, Еріка опустила на ближчий до неї стілець. Давид Русин запропонував їй філіжанку кави.

— Дякую. Невже приготування кави теж входить до договору про послуги, що їх надає «Мілтон сек'юриті»?

Вона ввічливо посміхнулася. Давид Русин був огрядним п'ятдесятилітнім чоловіком з рудою борідкою.

— Спасибі, що дозволили мені скористатися кухнею.

— Це найменше, що я могла для вас зробити. Як справи?

— Протягом дня тут побували наші техніки і встановили справжню сигналізацію. Я незабаром покажу вам, як вона працює. Я вивчив ваш будинок від підвалу до горища і пройшовся поблизу. Тепер мені треба обговорити ситуацію з колегами, і за кілька днів ми проведемо аналіз, із результатом якого хотіли б потім познайомити вас. А поки нам з вами треба обговорити деякі деталі.

— Гарзд.

— По-перше, ми повинні підписати кілька паперів. Остаточний контракт ми сформулюємо пізніше — залежно від того, про які послуги домовимося, — але існує документація на те, що ви доручаєте «Мілтон сек'юриті» установалення сигналізації. Це стандартний двосторонній контракт, згідно з

яким ми ставимо до вас певні вимоги і беремо на себе низку зобов'язань, що стосуються нерозголошення відомостей і таке інше.

— Ви ставите вимоги до мене?

— Так. Сама по собі сигналізація нічого не дасть, якщо у вашій вітальні з'явиться який-небудь ненормальний з автоматом в руках. Щоб заходи безпеки мали сенс, нам треба, щоб ви з чоловіком пам'ятали про деякі речі і виконували певні рутинні дії. Я обговорю їх з вами за пунктами.

— Гаразд.

— Не буду випереджати остаточні результати аналізу, але я уявляю собі ситуацію таким чином. Ви з чоловіком живете на віллі. За будинком у вас пляж, і поблизу є окремі великі вілли. Наскільки я міг помітити, сусідам ваш будинок видно не надто добре — він розташований досить ізольовано.

— Вірно.

— Це означає, що напаснику легко підійти до вашого будинку, залишаючись непоміченим.

— Сусідів справа більшу частину року немає, а зліва живе літня пара, яка досить рано лягає спати.

— Саме так. Крім того, будинки обернені торцями один до одного, там мало вікон. Якщо зловмисник заходить на вашу ділянку — звернути з дороги й опинитися позаду будинку можна за п'ять секунд, — то його вже нікому не видно. За будинком у вас густий живопліт, гараж і велика окрема будівля.

— Це чоловікова студія.

— Він, як я зрозумів, художник.

— Вірно. Далі?

— Злочинець, що розбив вікно і розмалював фасад, міг діяти абсолютно безперешкодно. Можливо, він ризикував, що хтось почує звук розбитої шибки і зреагує, але будинки стоять під кутом один до одного, і звук поглинається фасадами.

— Авжеж.

— Другий момент — у вас дуже великий будинок, приблизно двісті п'ятдесят квадратних метрів, плюс горище і підвал. У ньому одинадцять кімнат, розміщених на двох поверхах.

— Будинок жахливий. Він належав Грегеровим батькам і дістався йому в спадок.

— Потрапити всередину можна багатьма способами: через парадний вхід, через терасу, через балкон другого поверху і через гараж. Крім того, є вікна першого поверху і шість підвальних вікон, на яких не було сигналізації. І нарешті, можна проникнути всередину, скориставшись пожежними сходами із заднього боку будинку і горищним віконцем, яке захищається просто на заціпку.

— Звучить так, ніби всі двері будинку гостинно відчинені. Що ж нам робити?

— Сьогодні ми встановили лише тимчасову охорону. Наступного тижня ми повернемося і встановимо надійну сигналізацію, підключивши до неї всі вікна першого поверху і підвалу. Вона захищатиме від вторгнення на випадок, якщо ви з чоловіком у від'їзді.

— Гаразд.

— Проте нинішня ситуація виникла через те, що ви зазнали прямої атаки з боку конкретного індивіда. Це значно серйозніше. Ми нічого не знаємо про те, хто ця людина, які її мотиви і як далеко вона готова зайти, але певні висновки зробити можна. Якби йшлося лише про анонімні погрози поштою,

ми оцінили б міру небезпеки як невисоку, але ми маємо справу з людиною, яка не полінувалась доїхати до вашого будинку, — а до Сальтшьюбадена шлях неблизький — і зробити замах. Це вочевидь провіщає недобре.

— Згодна.

— Я протягом дня розмовляв з Арманським, і ми зійшлися на тому, що існує реальна загроза.

— Он як.

— Поки ми не дізнаємося більше про те, хто вам загрожує, необхідно виключити будь-який ризик.

— Що означає...

— По-перше. Сигналізація, яку ми сьогодні встановили, складається з двох компонентів: із звичайної сигналізації, яка вмикається, коли вас немає вдома, і з детекторів руху для першого поверху, які ви повинні вмикати, коли вночі перебуваєте на другому.

— Гарзд.

— Це пов'язано із складнощами, оскільки вам доведеться щоразу, коли ви сходите вниз, відключати сигналізацію.

— Зрозуміло.

— По-друге, ми сьогодні замінили вам двері до спальні.

— Замінили двері спальні?

— Так. Ми встановили надійні сталеві двері. Не турбуйтеся, вони пофарбовані у білий колір і виглядають як звичайні двері спальні. Різниця в тому, що, коли ви їх зачиняєте, вони автоматично замикаються. Щоб відчинити їх ізсередини, потрібно лише натиснути на ручку, як з будь-якими іншими дверима. Але щоб відчинити їх ззовні, треба набрати код з трьох цифр на панелі, розташованій прямо на ручці.

— Ясно.

— Якщо вас почнуть переслідувати всередині будинку, то у вас, отже, є надійна кімната, де ви зможете забарикадуватися. Стіни там міцні, а щоб виламати двері, знадобиться досить багато часу, навіть якщо під рукою будуть інструменти. Потрете, ми встановимо камери спостереження, і, перебуваючи в спальні, ви зможете бачити, що відбувається на задньому дворі і на першому поверсі. Це буде ближче до кінця тижня, і одночасно ми встановимо детектори руху зовні будинку.

— Боже! Схоже, спальня незабаром стане не дуже романтичним місцем.

— Там буде всього лише маленький монітор. Ми можемо вмонтувати його у гардеробну або в шафу, щоб він не стирчав у вас перед очима.

— Добре.

— Ближче до кінця тижня я хочу замінити двері в кабінеті і в одній з кімнат унизу. Якщо щось станеться, ви зможете замкнути двері і швидко бути в безпеці, поки чекатимете допомоги.

— Зрозуміло.

— Якщо запустите охоронну сигналізацію помилково, вам слід негайно зателефонувати на центральний пульт «Мілтон сек'юриті» і скасувати виклик. Для цього вам потрібно буде назвати зареєстрований у нас пароль. Якщо ви забудете пароль, бригада виїде на виклик у будь-якому разі, і тоді вам доведеться заплатити деяку суму грошей.

— Ясно.

— По-четверте, у чотирьох місцях будинку зараз є сигналізація на випадок нападу. Тут, у кухні, у холі, в робочому кабінеті на другому поверсі і в спальні. Сигналізація складається з двох кнопок, на які треба натискувати одночасно і не відпус-

кати протягом трьох секунд. Ви зможете зробити це однією рукою, але права на помилку у вас не буде.

— Он воно що.

— Якщо ви запустите сигналізацію на випадок нападу, стануться три речі. По-перше, сюди негайно попрямують машини. Найближча приїде з Фіксетри, і протягом десяти-дванадцяти хвилин тут буде двоє міцних хлопців. По-друге, приїде машина «Мілтон сек'юриті» з Накки. Їй знадобиться в кращому разі двадцять, але швидше двадцять п'ять хвилин. По-третє, автоматично викликається поліція. Іншими словами, з інтервалом у кілька хвилин на місце прибудуть кілька машин.

— Гарзд.

— Цей виклик не можна скасувати так, як під час помилкового запуску основної охоронної сигналізації. Тобто ви не зможете зателефонувати і сказати, що сталася помилка. Навіть якщо ви зустрінете нас на під'їзді до будинку і заявите про помилку, поліція все одно увійде в дім. Нам треба буде переконатися, що тут ніхто не стоїть, приставивши до голови вашого чоловіка пістолет або що-небудь подібне. Сигналізацію на випадок нападу ви повинні використовувати лише в разі виникнення реальної небезпеки.

— Ясно.

— Це не обов'язково має бути фізичний напад. Досить, аби хто-небудь спробував проникнути в будинок або з'явився на задньому дворі і так далі. Якщо відчуєте мінімальну загрозу, використовуйте цю сигналізацію, але дійте розумно.

— Обіцяю.

— Я помітив, що у вас у різних місцях будинку розставлені ключки для гольфа.

— Так. Я сьогодні ночувала сама.

— Я б на вашому місці поїхав до готелю. Про мене, звичайно, вживайте власних застережних заходів. Проте сподіваюся, ви розумієте, що ключкою для гольфа нападника легко можна вбити.

— Гм.

— Якщо таке станеться, то вас, очевидно, притягнуть до судової відповідальності за вбивство через необережність. Якщо ж ви повідомите, що розставили ключки замість зброї, то це вже зможуть кваліфікувати як умисне вбивство.

— Значить, я повинна...

— Не продовжуйте. Я знаю, що ви збираєтеся сказати.

— Якщо хто-небудь на мене нападе, то я вже по-всякому маю намір проламати цій людині довбешку.

— Я вас розумію. Але сенс залучення «Мілтон сек'юриті» якраз у тому, щоб у вас була альтернатива. Ви зможете викликати допомогу і, головне, не опинитесь в ситуації, коли вам доведеться проламувати чийсь довбешку.

— Добре.

— І до речі, чим вам допоможуть ключки, якщо нападник прийде з вогнепальною зброєю? Запорука безпеки в тому, щоб на крок випереджати того, хто хоче заподіяти вам шкоду.

— А що мені робити, якщо в мене з'явився переслідувач-маніяк?

— Постарайтеся не дати йому шансу здобути ваше довір'я. На цю хвилину ситуація така: ми закінчимо устанавлення устаткування лише днів через два, і після цього нам буде необхідно ще поговорити з вашим чоловіком. Він повинен отримати таку ж інформацію про систему безпеки, як і ви.

— Авжеж.

— До того часу мені б, чесно кажучи, не хотілося, щоб ви тут жили.

— Я не можу нікуди переїхати. Чоловік повернеться додому за кілька днів. Але ми обоє доволі багато їздимо, і хтось із нас періодично залишається тут наодинці.

— Розумію. Але йдеться про кілька днів, поки ми встановимо устаткування. Не могли б ви поки що пожити у когось із знайомих?

У Еріки промайнула думка про квартиру Мікаеля Блумквіста, але вона згадала, що зараз це не найкраща ідея.

— Дякую, але я все-таки краще залишусь удома.

— Цього я і боявся. У такому разі мені б хотілося, щоб до кінця тижня у вас хто-небудь пожив.

— Гм.

— До вас може на якийсь час переїхати хтось із знайомих?

— Напевно. Але не о пів на восьму вечора, якщо в мене по задньому двору розгулює божевільний убивця.

Давид Русин ненадовго задумався.

— Гарзд. Ви б не заперечували проти компанії співробітника «Мілтон сек'юриті»? Я можу зателефонувати і довідатись, чи вільна сьогодні увечері дівчина на ім'я Сусанн Ліндер. Вона напевно не проти заробити кілька зайвих сотень.

— Скільки це коштує?

— Про це вже домовляйтеся з нею, за межами всіх формальних договорів. Але я справді не хочу, щоб ви залишалися тут наодинці.

— Я не боюся темряви.

— Це я вже зрозумів, інакше б ви сьогодні тут не ночували. Але Сусанн Ліндер до того ж колишній співробітник поліції.

І це як виняток. Організація особистої охорони — зовсім інша річ і досить дорога.

Серйозний тон Давида Русина подіяв. Еріка Бергер раптом усвідомила, що цим діловим тоном він обговорює небезпеку, що загрожує її життю. А якщо вважати, що страхи перебільшені, і не брати до уваги його професійну стурбованість, тоді навіщо було взагалі телефонувати до «Мілтон сек'юриті» і просити їх установити сигналізацію?

— Гарзд. Телефонуйте. Я постелю їй у кімнаті для гостей.

Лише близько дев'ятої вечора Моніка Фігуерола і Мікаель Блумквіст, загорнувшись у простирадла, вийшли на кухню і зробили нашвидкуруч собі салат з макаронів, тунця, бекону та інших залишків, що були в холодильнику Моніки. Цю вечерю вони запивали водою. Раптом Моніка Фігуерола захихикала.

— Що таке?

— Підозрюю, що Едклінт був би трохи шокований, якби побачив нас зараз. Звелівши мені тримати тебе під контролем, він навряд чи мав на увазі заняття сексом.

— Почала все це ти. Мене поставили перед вибором: іти доброхить або в кайданках.

— Я знаю. Проте тебе не довелося довго вмовляти.

— Може, ти і не усвідомлюєш — хоча думаю, ти все чудово розумієш, — що ти просто втілений секс. Який же чоловік проти такого встоїть?

— Дякую. Проте я не така вже сексуальна. І не надто часто займаюся сексом.

— Гм.

— Це правда. Не так багато людей, з якими у мене доходить до ліжка. Цієї весни я зустрічалася з одним хлопцем, але там усе кінчено.

— Чому ж?

— Він досить милий, але у нас виходило свого роду сумненьке змагання з армрестлінгу. Я була сильніша за нього, і він цього не витерпів.

— Он як.

— Ти теж із тих, кому хочеться потягатися зі мною в рукоборстві?

— Ти хочеш знати, чи комплекую я через те, що ти більш тренувана і фізично сильніша, ніж я? Ні.

— Щиро кажучи, я помітила, що багато хлопців цікавляться мною, але потім починають мене провокувати, намагаючись різними способами узяти гору. А надто коли довідуються, що я з поліції.

— Я не збираюся з тобою змагатися. Я сильніший за тебе у своїй справі, а ти сильніша за мене у своїй.

— Чудово. Такий підхід мене влаштовує.

— Чому ти мене підчепила?

— Я зазвичай піддаюся імпульсам, і це був якраз такий випадок.

— Гаразд. Але ж ти працюєш не деінде, а в СЕПО і перебуваєш в епіцентрі розслідування, де я — одна з дійових осіб...

— Ти гадаєш, що я вчинила непрофесійно? Може, й так, мені не слід було цього робити. І якщо все впливе на поверхню, у мене будуть великі проблеми. Едклінт розлютиться.

— Я не проговорюся.

— Спасибі.

Вони трохи помовчали.

— Не знаю, що з цього вийде. Адже ти, наскільки я зрозуміла, любила створювати складнощі. Це так?

— Так. На жаль. І я, загалом, не шукаю собі постійної дівчини.

— Добре. Я попереджена. Мабуть, я теж не шукаю постійного бойфренда. Може, збережемо це на дружній основі?

— Бажано. Моніко, я нікому не розповідатиму про наші стосунки. Але якщо справа обернеться на погане, у мене може виникнути жадливий конфлікт з твоїми колегами.

— Чесно кажучи, не думаю. Едклінт — людина справедлива. І ми дійсно хочемо розібратися з цим «Клубом Залаченка». Якщо твої здогадки правильні, то це чисте безумство.

— Подивимось.

— З Лісбет Саландер у тебе теж був зв'язок.

Мікаель Блумквіст підвів погляд на Моніку Фігуеролу.

— Послухай... я не розгорнута книжка, доступна кожному охочому. Мої стосунки з Лісбет нікого не стосуються.

— Вона дочка Залаченка.

— Так. І їй доводиться з цим жити. Але вона не Залаченко. Між ними, чорт забирай, є величезна різниця.

— Я не хотіла нікого образити. Мене цікавить, чому тебе так хвилює ця історія.

— Лісбет — мій друг. І цим усе сказано.

Сусанн Ліндер з «Мілтон сек'юриті», одягнена в джинси, чорну шкіряну куртку і кросівки, прибула до Сальтшьобадена близько дев'ятої години вечора, отримала від Давида Русина інструкції та обійшла з ним довкола будинку. Її споряджен-

ня — лептоп, телескопічний кийок, балончик із слъзоточивим газом, наручники і зубна щітка — уміщалося в зеленій військовій сумці, яку вона розпакувала в кімнаті для гостей. Після цього Еріка Бергер запропонувала їй каву.

— Дякую. Ви вочевидь маєте мене за гостю, яку треба розважати всіма доступними способами. Насправді ж я зовсім не гостя. Я — необхідне зло, що раптово увірвалося у ваше життя, хай і на кілька днів. Я шість років прослужила в поліції і вже чотири роки працюю в «Мілтон сек'юриті». Я професійний охоронець.

— Он як.

— Вам загрожує небезпека, і я тут у ролі стражника, щоб ви могли спокійно спати або працювати, почитати книжку або робити те, що вам хочеться. Якщо у вас є потреба виговоритися, я охоче послухаю. А якщо ні, то у мене з собою є книжка, яку я можу почитати.

— Гарзд.

— Я хочу сказати, що ви повинні жити нормальним життям і не зобов'язані мене розважати. Інакше я лише заважатиму вам. Найкраще дивіться на мене як на тимчасову колежанку.

— Мушу визнати, що вся ця ситуація для мене новина. Будучи головним редактором «Міленіуму», я теж зазнавала погроз, але на суто професійному рівні. А тут якийсь паскудник...

— Який зациклився саме на вас.

— Щось таке.

— Організація справжньої особистої охорони коштуватиме величезних грошей, і вам доведеться домовлятися особисто з Драганом Арманським. Щоб це мало сенс, повинна існу-

вати чітка і конкретна загроза. Для мене ж це просто підробіток. Я візьму по п'ятсот крон за ніч за те, щоб до кінця тижня спати тут, а не вдома. Це дешево і набагато менше від того рахунка, який би я виставила, коли б працювала за завданням «Мілтон сек'юриті». Вам це підходить?

— Підходить.

— Коли раптом що-небудь станеться, я хочу, щоб ви замкнулися в спальні і дозволили розбиратися мені. Ваше завдання — натиснути на кнопки сигналізації, яка встановлена на випадок нападу.

— Ясно.

— Я говорю серйозно. Якщо почнеться бійка, я не хочу, щоб ви плутались у мене під ногами.

Близько одинадцятої Еріка Бергер пішла спати. Зачиняючи двері спальні, вона почула, як клацнув замок. Вона, не кваплячись, роздяглася і лягла в ліжко.

Незважаючи на запевняння гості, що їй не потрібно розважати, Еріка і Сусанн Ліндер дві години провели на кухні разом. У товаристві Сусанн Еріка почувала себе невимушено, і вони чудово розуміли одна одну, обговорюючи психологічні чинники, що штовхають деяких чоловіків на переслідування жінок. Сусанн Ліндер заявила, що чхати хотіла на всякі психологічні дурниці. Головне те, що таких психів потрібно утихомирювати, і робота в «Мілтон сек'юриті» давала їй можливість займатися саме цим.

— Чому ви пішли з поліції? — поцікавилася Еріка Бергер.

— Краще запитайте, чому я стала поліцейським.

— Гарзд. То чому ж ви стали поліцейським?

— Тому що, коли мені було сімнадцять, мою близьку подругу пограбували і зґвалтували в машині троє мерзотників. Я пішла працювати до поліції, бо моя голова була забита романтичними уявленнями на кшталт того, що поліція існує для запобігання подібним злочинам.

— Так...

— Мені не вдалося запобігти жодній мерзоті. Як поліцейський я завжди прибувала на місце вже після скоєння злочину. Я не зносила чванливого жаргону патрульної служби і швидко зрозуміла, що деякі правопорушення навіть не розслідуються. Ваш випадок — класичний тому приклад. Ви намагалися телефонувати до поліції і заявляти про те, що сталося?

— Так.

— І поліція приїхала?

— Не зовсім. Мені порадили подати заяву до найближчого відділення.

— Отож-бо. Значить, вам усе зрозуміло. Тепер я працюю в Арманського і розпочинаю справу ще до скоєння злочину.

— Якщо загрожують жінкам?

— Я займаюся найрізноманітнішими речами. Аналізом питань безпеки, особистою охороною, стеженням і таке інше. Але це найчастіше пов'язано з людьми, яким хтось або щось загрожує, і мені тут подобається значно більше, ніж у поліції.

— Зрозуміло.

— Є, звичайно, і мінуси.

— Які?

— Ми допомагаємо лише клієнтам, здатним платити.

Лежачи в ліжку, Еріка Бергер міркувала й далі над словами Сусанн Ліндер. Гроші на заходи безпеки є не в усіх.

Сама вона, не змигнувши оком, прийняла пропозицію Давида Русина замінити кілька дверей, установити подвійну сигналізацію і доручити майстрам виконання деяких інших робіт. Вартість усіх дій вилететься десь у 50 000 крон, але у неї кошти є.

Їй згадалася підозра, що той, хто погрожує їй, якимось пов'язаний із «СМП» — адже він знав про те, що вона ушкодила ногу, — і вона подумала над цим. Першим на згадку приходив Андерс Хольм. Він їй не подобався і, відповідно, відразу потрапляв під підозріння, проте як тільки вона з'явилася в редакції на милицях, новина поширилась блискавично.

А ще необхідно братися до проблеми з Бергшью.

Раптом Еріка сіла в ліжку, нахмурила брови й оглянулася на всі боки. Куди ж вона поклала папку Хенрі Кортеса з матеріалами про Бергшью і фірму «Вітавара АБ»?

Еріка встала, накинула халат і обперлася на милицю. Потім відчинила двері спальні, пройшла до кабінету і ввімкнула верхнє світло. Ні, в кабінеті вона не була після того, як... як читала папку, лежачи напередодні ввечері у ванні. А потім поклала її на підвіконня.

Еріка заглянула у ванну кімнату. Папки на вікні не було. Вона довго стояла, пригадуючи свої дії.

Я вилізла з ванни, пішла ставити каву, наступила на скалку, і тут мене поглинули інші проблеми.

Вона не пам'ятала, щоб уранці бачила папку. І нікуди її не переносила.

Раптом Еріка похолола. У наступні п'ять хвилин вона систематично обшукала ванну, перетрусила стоси паперів і пачки газет на кухні і в спальні. Під кінець їй довелося констатувати, що папка зникла.

У якийсь момент між тим, як вона наступила на скло, і появою вранці Давида Русина хтось зайшов у ванну і забрав папку «Міленіуму» з матеріалами про «Вітавара АБ».

Потім Еріка зміркувала, що в будинку у неї є й інші секрети. Швидко дошкандибавши назад до спальні, вона висунула нижню шухляду комода, що стояв біля ліжка. На душі похололо. Всі люди мають таємниці. Вона зберігала свої в комоді, у спальні. Щоденник Еріка Бергер регулярно не вела, але часом до нього зверталася. Там зберігалися давні любовні листи.

У комоді лежав конверт з фотографіями, що здавалися забавними під час зйомки, але абсолютно не відповідними для привселюдної демонстрації. Коли Еріці було років двадцять п'ять, вона була членом клубу «Екстрим», що влаштовував приватні вечірки для аматорів виряджатися в шкіру. Якщо дивитися на деякі фотографії з вечірок тверезими очима, на-вряд чи можна сказати, що вона на них має цілком адекватний вигляд.

Але найжахливіше — там лежав відеозапис, зроблений під час відпустки на початку дев'яностих років, коли вони з чоловіком гостювали у художника по склу Торкеля Боллінгера в його літньому будинку на Коста дель Сіль. Під час тієї відпустки Еріка виявила у чоловіка очевидні бісексуальні схильності, і вони разом опинилися у ліжку в Торкеля. Відпустка проходила чудово. Відеокамери були ще новинкою, і створений ними жартома відеофільм, безумовно, не призначався для перегляду з дітьми.

Шухляда комода виявилася порожньою.

Чорт забирай, як можна бути такою ідіоткою?

На дні шухляди хтось виписав розпилювачем добре знайо-мі їй п'ять літер.

Розділ 19

П'ятниця, 3 червня —

субота, 4 червня

Близько четвертої ранку п'ятниці

Лісбет Саландер закінчила писати автобіографію і відправила копію Мікаелю Блумквісту на адресу «Stolliga_Bordet» на yahoo. Після цього вона просто лежала в ліжку, дивлячись у стелю.

Лісбет подумала, що 30 травня їй сповнилося двадцять сім років, але вона навіть не згадала про свій день народження. Їй уже траплялося зустрічати черговий день народження в неволі, коли вона лежала в дитячій психіатричній клініці Святого Стефана, і, якщо справа поверне на лихе, вона ризикує в майбутньому провести в божевільні багато таких знаменних дат.

Миритися з цим Лісбет не збиралася.

Коли її позбавили волі вперше, вона ледве досягла підліткового віку. Тепер же вона доросла і має куди більші знання і навички. Лісбет задумалася над тим, скільки їй знадобиться часу, щоб утекти, влаштуватися в безпечному місці десь за кордоном, роздобути нові документи і почати нове життя.

Вставши з ліжка, Лісбет пішла до вбиральні і глянула на себе в дзеркало. Ходила вона вже нормально, не шкутильгаючи. Вона помацала зовнішній бік стегна, де кульове поранення благополучно зажило і лишився тільки шрам. Потім покрутила руками і посовала туди-сюди плечима. Трохи тягнуло, але вона почувала себе практично здоровою. Постукавши по голові, Лісбет вирішила, що її мозок не дуже постраждав від того, що його продірявила куля.

Їй страшенно пощастило.

Поки в неї не з'явився доступ до комп'ютера, вона планувала втечу із замкнутої палати Сальгрєнської лікарні.

Але доктор Андерс Юнассон і Мікаель Блумквіст, які забезпечили її комп'ютером, порушили цей задум. Прочитавши Мікаелеві тексти, вона довго міркувала, аналізувала наслідки, обдумувала його план і зважувала власні можливості. Як виняток вона вирішила вчинити за його порадою — протестувати систему. Мікаель Блумквіст запевняв, що їй, власне, нічого втрачати, і пропонував цілком іншу можливість утекти. Якщо його план не спрацює, їй просто доведеться планувати втечу з клініки Святого Стефана або з якоїсь іншої божевільні.

Але насправді до рішення зіграти в запропоновану Мікаелем гру її підштовхнула жага помсти.

Лісбет нічого не прощала.

Залаченко, Бйорк і Б'юрман мертві.

Але Телебор'ян живий.

Так само як і її братик Рональд Нідерман. Хоча, в принципі, він і не її проблема. Звичайно, він допомагав їй вбивати і заковувати, але це здавалося не таким важливим. *Якщо я коли-небудь з ним зустрінуся, тоді побачимо, а поки він — проблема поліції.*

Але Мікаель має слухність — за змовою повинні стояти ще інші, невідомі особи, що скалічили її життя. Їй необхідно дістати імена і персональні ідентифікаційні номери цих анонімних осіб.

І в результаті Лісбет вирішила зробити, як радив Мікаель, і написала голу, неприкрашену правду про своє життя у формі сухої автобіографії на сорока сторінках. Вона ретельно під-

бирала формулювання, і кожне речення містило саму правду. Мікаель правий: шведські ЗМІ вже розповсюдили про неї такі жахливі твердження, що жодні безумні одкровення вже не зможуть погіршити її репутацію.

Разом з тим автобіографію не можна було назвати цілком правдивою: Лісбет навряд чи розповіла *всю* правду про себе і своє життя. Це їй було зовсім ні до чого.

Повернувшись до ліжка, Лісбет знову забралася під ковдру. Вона відчувала якесь незрозуміле роздратування. Простягнувши руку, вона дістала принесений їй Аннікою Джанніні блокнот, яким майже не користувалася, і розгорнула на першій сторінці. Там був записаний один-єдиний рядок:

$$(x^3 + y^3 = z^3)$$

Минулої зими Лісбет провела кілька тижнів на Карибських островах, невпинно розмірковуючи над теоремою Ферма. Повернувшись до Швеції, вона продовжувала гру з рівняннями, поки її не відвернули пошуки Залаченка. І тепер її не покидало дразливе почуття, що вона вже колись намацала рішення...

Але не могла його пригадати.

Неможливість щось пригадати була для Лісбет Саландер феноменом незнайомим. Вона перевіряла себе — заходила в Інтернет і вибирала навмання кілька HTML-кодів, які побіжно переглядала, запам'ятовувала і потім відтворювала з абсолютною точністю.

Вона не втратила своєї фотографічної пам'яті, яку вважала прокляттям.

У голові все працювало, як завжди.

За винятком того, що вона начебто пам'ятала, що знайшла розв'язання теореми Ферма, але не могла збагнути, як, коли або де.

Головне, вона не відчувала до цієї загадки жодного інтересу. Теорема Ферма її більше не захоплювала. Саме так Лісбет і була влаштована — вона захоплювалася якоюсь загадкою, але, розгадавши її, відразу втрачала до неї цікавість.

Саме таке відчуження в неї і було щодо теореми Ферма. Вона перестала бути таким собі чортиком на плечі, який постійно вимагав уваги і дратував її розум. Просто якась маленька формула, кілька закарлючок на аркуші паперу, і Лісбет не мала ані найменшого бажання до неї братися.

Це її турбувало. Вона відклала блокнот.

Треба б поспати.

Замість цього Лісбет дістала комп'ютер і вийшла в Інтернет. Трохи подумавши, вона зайшла на жорсткий диск Драгана Арманського, який ще не відвідувала з того часу, як отримала у своє розпорядження комп'ютер. Арманський співпрацює з Мікаелем Блумквістом, але особливої необхідності читати, над чим він працює, вона не відчувала.

Лісбет стала неухважно переглядати його електронну пошту.

Потім знайшла зроблені Давидом Русином висновки щодо забезпечення безпеки в будинку Еріки Бергер і здивовано звела брови.

Еріку Бергер хтось переслідує.

Вона натрапила на доповідну записку співробітниці Сусанн Ліндер, яка напевне провела минулу ніч у Еріки Бергер і відіслала звіт, не чекаючи ранку. Лісбет поглянула на час відправлення: повідомлення пішло близько третьої попівночі,

і в ньому говорилося, що Бергер виявила зникнення з комода в спальні особистих щоденників, листів і фотографій, а також відеозаписів суто інтимного характеру.

Обговоривши ситуацію, ми з фру Бергер дійшли висновку, що крадіжка, очевидно, сталася в той час, коли вона була в лікарні, після того як наступила на скалку скла. Приблизно протягом двох з половиною годин будинок залишався без нагляду, а сигналізація від НІП не була підключена. Весь інший час, до моменту виявлення крадіжки, у будинку були або Бергер, або Давид Русин.

Напрошується висновок про те, що переслідувач постійно тримав фру Бергер під спостереженням і міг бачити, що вона поїхала на таксі, а також, можливо, що вона ушкодила ногу і шкутильгає. Skorиставшись нагодою, він проник у дім.

Лісбет від'єдналася від жорсткого диска Арманського і, замислившись, вимкнула комп'ютер. Вона переживала змішані почуття.

У неї не було причин любити Еріку Бергер. Вона все ще пам'ятала приниження, якого зазнала одного дня напередодні Нового року, побачивши, як Мікаель Блумквіст прошкує до свого будинку в обнімку з Ерікою.

Так по-дурному, як тієї миті, вона себе не почувала ніколи в житті, і знову переживати подібні відчуття не мала наміру.

Лісбет пригадала відчуту нею безрозсудну ненависть і бажання наздогнати їх і вдарити Еріку Бергер.

Їй було соромно за ті почуття, але тепер вона позбулася їх. Проте причин любити Еріку Бергер у неї від цього не додалося.

Наступної хвилини вона задумалася над тим, що міг містити відеозапис Бергер «суто інтимного характеру». У неї самої був подібний відеозапис, на якому показано, як слизняк Нільс Б'юрман її гвалтує. Тепер цей запис у руках Мікаеля Блумквіста. Лісбет задумалася над тим, як би вона сама відреагувала, якби хтось проник до неї в квартиру і викрав запис. Власне кажучи, Мікаель Блумквіст саме це і вчинив, правда, не з метою заподіяти їй шкоду.

Гм.

Як усе складно.

Уночі проти п'ятниці Еріка Бергер так і не змогла заснути. Вона невтомно шкутильгала по віллі, і страх густим туманом розповзався услід за нею по всіх кімнатах, а Сусанн Ліндер наглядала за клієнткою.

Близько пів до третьої ночі Сусанн Ліндер удалося вмовити Бергер якщо не поспати, то хоч лягти в ліжку і відпочити. Коли Еріка нарешті зачинила за собою двері спальні, вона зітхнула з полегкістю, потім відкрила свій лептоп і узагальнила всі події в електронному листі Драгану Арманському. Ледве встигнувши відправити повідомлення, вона почула, що Еріка Бергер знову встала і тиняється по кімнатах.

Близько сьомої ранку їй врешті-решт удалося змусити господиню будинку зателефонувати до «СМП» і взяти на цей день лікарняний. Еріка Бергер неохоче погодилася, що на роботі від неї зараз буде мало користі, й заснула на дивані у вітальні перед закритим фанерою вікном. Сусанн Ліндер принесла ковд-

ру і вкрила її, після чого зварила собі каву, зателефонувала Драгану Арманському і розповіла, з якої причини Давид Русин викликав її сюди.

— Я теж не заплющила вночі очей, — сказала Сусанн Ліндер.

— Гарзд. Залишайся у Бергер. Піди приляж і поспи кілька годин, — розпорядився Арманський.

— Я не знаю, як ми будемо виставляти рахунок...

— Вирішимо пізніше.

Еріка Бергер проспала до пів на третю пополудні, а прокинувшись, побачила, що Сусанн Ліндер спить у кріслі в іншому кінці вітальні.

Моніка Фігуерола в п'ятницю вранці проспала і вже не встигала зробити перед роботою ранкову пробіжку. Провину за цю обставину вона поклала на Мікаеля Блумквіста і, прийнявши душ, виштовхала його з ліжка.

Мікаель Блумквіст поїхав у «Міленіум», де здивував усіх такою ранньою появою. Він щось пробурмотів, приніс каву і покликав до себе в кабінет Малін Ерікссон і Хенрі Кортеса. Протягом трьох годин вони переглядали статті для найближчого тематичного числа і перевіряли, як посуваються справи з випуском книг.

— Книга Даґа Свенссона вчора пішла у друк, — сказала Малін. — Ми випустимо її у м'якій палітурці.

— Добре.

— Число являтиме собою The Lisbeth Salander Story¹, — сказав Хенрі Кортес. — Вони весь час змінюють нам дату, але суд

¹ Історію Лісбет Саландер (англ.).

призначено на середу тринадцятого липня. До цього часу наклад уже буде надруковано, але ми притримаємо його розповсюдження до середини тижня. Коли його випустити, вирішувати тобі.

— Чудово. Значить, залишається книга про Залаченка, а це поки суцільний кошмар. Назвемо ми її «Секція». До першої частини книги увійде практично той же матеріал, що буде в «Міленіумі». Вихідна точка — убивство Дага Свенссона й Міа Бергман, а далі — пошуки Лісбет Саландер, Залаченка і Нідермана. У другій частині викладемо те, що знаємо про «Секцію».

— Мікаелю, хоч друкарня і йде для нас на все, але ми повинні здати готовий до друку оригінал не пізніше кінця червня, — сказала Малін. — Крістеру потрібно принаймні два-три дні для верстки. Таким чином, у нас залишається трохи більше двох тижнів. Не уявляю, як ми все встигнемо.

— Розкопати історію повністю ми не встигнемо, — визнав Мікаель. — Але думаю, ми б не встигли цього і за рік. У цій книзі ми розповімо про події, що вже відбулися. Якщо бракуватиме посилань на джерела, я викладу свою точку зору. Висловлювати припущення треба чітко і відкрито. Отже, ми розповімо про те, що сталося і на що у нас є документальне підтвердження, а потім напишемо, що, на наш погляд, могло статися.

— Надто хистко, — сказав Хенрі Кортес.

Малін похитала головою.

— Якщо я стверджую, що співробітник СЕПО вдирався до мене в квартиру, і можу надати відеозапис, значить, це твердження документально підтверджене. Якщо ж я заявляю, що він робив це за розпорядженням «Секції», то висловлюю при-

пущення, яке не можу підтвердити документально, але в світлі останніх викриттів воно виглядає цілком обґрунтованим. Розумієш?

— Добре.

— Я не встигну написати все сам. Хенрі, ось перелік текстів, які доведеться підготувати тобі. Малін, ти допомагатимеш Хенрі так само, як з редагуванням книги Дага Свенссона. Усі три імені виносяться на обкладинку як автори. Згодні?

— Звичайно, — відповіла Малін. — Але у нас є ще деякі проблеми.

— Які?

— Поки ти сидиш з книгою про Залаченка, нам тут доводиться виконувати до біса багато роботи...

— І ти вважаєш, що я цілком випадаю?

Малін Ерікссон кивнула.

— Ти маєш рацію. Мені шкода.

— Не треба. Ми всі знаємо, що, коли ти захоплений якимсь матеріалом, для тебе більше нічого не існує. Але ми не справляємося. Я не справляюся. У Еріки Бергер напихваті була я. У мене є Хенрі, він геніальний, але він працює над твоїм матеріалом не менше за тебе. Навіть рахуючи тебе, нам все одно не вистачає в редакції двох чоловік.

— Гаразд.

— І я не Еріка Бергер, у мене немає її навичок. Я лише вчуся працювати. Моніка Нільссон вибивається із сил, Лотта Карім теж, але ні в кого немає часу навіть зібрати докупи думки.

— Це тимчасово. Щойно почнеться судовий процес...

— Ні, Мікаелю. На цьому все не закінчиться. Коли почнеться суд, буде справжнє пекло. Пам'ятаєш, як було із справою

Веннерстрьома? Ми тебе не побачимо ще місяців зо три, поки ти бігатимеш по різних телепередачах.

Мікаель зітхнув, потім повільно кивнув.

— Що ти пропонуєш?

— Щоб восени «Міленіум» вижив, нам треба взяти нових співробітників, як мінімум двох. У нас бракує сил на те, що ми намагаємося робити, і...

— І?

— І я не впевнена, що мені хочеться це робити.

— Розумію.

— Я серйозно. Я вже набила руку бути відповідальним секретарем, і це було ріесе of саке¹ під керівництвом Еріки Бергер. Ми домовлялися, що влітку проведемо експеримент... гаразд, ми його провели. З мене вийшов поганий головний редактор.

— Дурниця, — заперечив Хенрі Кортес.

Малін похитала головою.

— Добре, — сказав Мікаель. — Я розумію, що ти хочеш сказати. Але пам'ятай: у нас склалася екстремальна ситуація.

Малін усміхнулася йому.

— Вважай це скаргою з боку персоналу, — сказала вона.

Оперативний підрозділ відділу охорони конституції присвятив п'ятницю спробам розібратися з отриманою від Мікаеля Блумквіста інформацією. Двоє співробітників перемістилися до тимчасового офісу на Фрідхемсплан, куди надходила вся документація. Справа ускладнювалася тим, що внутрішня комп'ютерна мережа була в поліцейському управлінні, й, отже,

¹ Дуже просто (англ.).

співробітникам доводилося ходити туди-сюди по кілька разів на день. Звичайно, дорога забирала всього десять хвилин, але це дратувало. Зате вже до обіду у них набралось багато документальних підтверджень того, що Фредрік Клінтон і Ханс фон Роттінгер у 60-х і на початку 70-х років мали стосунок до Служби державної безпеки.

Ханс фон Роттінгер спочатку служив у військовій розвідці і декілька років пропрацював у відділі, що координував діяльність Збройних сил Швеції із Службою державної безпеки. Фредрік Клінтон починав у військово-повітряних силах і став до роботи у відділі з контролю за співробітниками в 1967 році.

Але на початку 70-х років обоє покинули ДПУ/Без — Клінтон у 1971 році, а фон Роттінгер у 1973-му. Клінтон став консультантом у сфері приватного підприємництва, а фон Роттінгер залишив військову службу, щоб займатися обстеженнями для МАГАТЕ, і влаштувався в Лондоні.

Тільки ближче надвечір Моніка Фігуерола змогла постукає в кабінет до Едклінта і заявила, що кар'єри Клінтона і фон Роттінгера після того, як вони пішли з ДПУ/Без, найімовірніше, підроблені і є прикриттям. Простежити шлях Клінтона було важко. Посада консультанта у сфері приватного підприємництва може за великим рахунком означати все, що завгодно, і людина, що обіймає її, не зобов'язана звітувати перед державою про свою діяльність. З податкових декларацій виходило, що він добре заробляв, але, на жаль, його клієнтура, схоже, в основному складалася з анонімних фірм, що базувалися в Швейцарії або подібних країнах. Отже, довести, що це фальшивка, було важко.

Зате фон Роттінгер ніколи не переступав порога офісу в Лондоні, в якому мав би працювати. Будинок, де він, згідно з документами, працював, у 1973 році знесли в ході розширення вокзалу Кінгс-кросс. Схоже, що, розробляючи легенду, хтось дав маху. Протягом дня команда Фігуерола поговорила з кількома співробітниками МАГАТЕ, які вийшли на пенсію, і з'ясувала, що ніхто з них ніколи про Ханса фон Роттінгера не чув.

— Отже, нам усе ясно, — сказав Едклінт. — Тепер залишається довідатися, що вони робили насправді.

Моніка Фігуерола кивнула.

— Як ми вчинимо з Блумквістом?

— Що ти маєш на увазі?

— Ми обіцяли повідомити його, якщо знайдемо що-небудь про Клінтона з Роттінгером.

Едклінт задумався.

— Гарзд. Через деякий час він і сам до цього докопається, а нам краще підтримувати з ним добрі стосунки. Можеш йому розповісти, лише будь обережна.

Моніка Фігуерола пообіцяла. Ще кілька хвилин вони приділили обговоренню планів на вихідні: двоє співробітників Моніки збиралися продовжити роботу, сама ж вона мала намір відпочити.

Після цього Моніка покинула робоче місце і пішла в спортзал, де провела дві години, завзято надолужуючи згаяний вранці час. Прийшовши додому близько сьомої, вона прийняла душ, приготувала простеньку вечерю і всілася перед телевізором слухати новини. О пів на восьму вона вже не знаходила собі місця. Надівши спортивний костюм, біля вхідних дверей вона зупинилася і задумалася. *Бісів Блумквіст.* Моніка

відкрила мобільний телефон і зателефонувала йому на анонімний номер.

— Ми роздобули деяку інформацію про Роттінгера і Клінтона.

— Розкажи, — попросив Мікаель.

— Якщо приїдеш у гості, розкажу.

— Гм, — вимовив Мікаель.

— Я щойно перевдягнулася в спортивний костюм, щоб скинути трохи зайвої енергії, — сказала Моніка Фігуерола. — Мені виходити чи зачекати на тебе?

— Нічого, якщо я з'явлюся після дев'ятої?

— Чудово.

Близько восьмої вечора в п'ятницю Лісбет Саландер відвідав доктор Андерс Юнассон. Він усівся на стілець для відвідувачів і відкинувся на спинку.

— Будеш оглядати мене? — спитала Лісбет Саландер.

— Ні. Сьогодні не буду.

— Добре.

— Ми сьогодні проаналізували твій стан і повідомили прокурора, що можемо тебе виписати.

— Ясно.

— Вони хотіли забрати тебе до гетеборзького слідчого ізолятора прямо сьогодні ввечері.

— Так швидко?

Він кивнув.

— Стокгольм явно квапить. Я сказав, що повинен провести завтра деякі завершальні тести і не випущу тебе раніше неділі.

— Навіщо?

— Не знаю. Мене розсердив їх натиск.

Лісбет Саландер навіть усміхнулася. Якби в неї було в розпорядженні кілька років, вона змогла б зробити з доктора Андерса Юнассона чудового анархіста: глибоко в душі він вочевидь мав схильність до громадянської непокори.

— Фредрік Клінтон, — мовив Мікаель Блумквіст, дивлячись у стелю над ліжком Моніки Фігуероли.

— Якщо ти запалиш цю сигарету, я погашу її об твій пупок, — попередила Моніка.

Мікаель здивовано поглянув на сигарету, яку машинально витягнув з кишені піджака.

— Вибач, — сказав він. — А на балконі можна покурити?

— Якщо потім почистиш зуби.

Він кивнув і загорнувся в простирадло. Моніка пішла за ним на кухню, налила собі велику склянку холодної води і прихилилася до одвірка балконних дверей.

— Фредрік Клінтон?

— Він живий і є сполучною ланкою з минулим.

— Він при смерті. Йому потрібна нова нирка, і більшу частину часу він проводить на діалізі або інших процедурах.

— Але він живий. Ми могли б зв'язатися з ним і поставити йому питання прямо. Можливо, він погодиться розповісти.

— Ні, — заперечила Моніка. — По-перше, це вже попереднє слідство, а це прерогатива поліції. Щодо цього жодного «ми» не існує. По-друге, у нас з тобою домовленість: ти отримуєш інформацію, але обіцяв не робити жодних дій, які можуть нашкодити розслідуванню.

Мікаель поглянув на неї, усміхнувся і погасив сигарету.

— Фу, — сказав він. — Служба безпеки смикає за по-
відець.

Її обличчя раптом стало задумливим.

— Мікаелю, це не жарти.

Коли в суботу вранці Еріка Бергер їхала до «Свенска мор-
гонпостен», на душі в неї лежав важкий камінь. Перед цим їй
почало здаватися, що процес створення газети вже під кон-
ролем, і на вихідних вона планувала відпочити — вперше з
початку роботи в «СМП». Проте пропажа дуже особистих і ін-
тимних речей разом з матеріалами про діяльність Бергшю
поставила хрест на її надіях розслабитись.

Під час безсонної ночі, в основному проведеної на кухні в
товаристві Сусанн Ліндер, Еріка чекала, що «Отруйне перо»
завдасть їй удару і що її далеко не найкращі зображення швид-
ко поширяться. Інтернет — чудове знаряддя для негідників.
*Боронь Боже, клятий запис, де я трахаюся з двома чоловіка-
ми, — найінтимніше потрапить у вечірні газети по всьому
світу.*

Сусанн Ліндер усе-таки вмовила її лягти, але всю ніч паніч-
ний страх не давав їй спати.

О восьмій годині ранку вона встала і поїхала до «СМП».
Залишатися осторонь вона не могла — якщо здійнялася буря,
Еріка хотіла зустріти її лицем.

Проте в напівпорожній з нагоди суботи редакції все ви-
глядало як завжди. Коли вона проходила повз центральну стій-
ку, співробітники приязно привіталися. У Андерса Хольма був
вихідний, і його обов'язки виконував Петер Фредрікссон.

— Доброго ранку, а я думав, що ви сьогодні відпочивати-
мете, — привітав він Еріку.

— Я теж. Але мені вчора нездоровилось, а треба дещо зробити. Щось особливе відбувається?

— Ні, щодо новин ранок видався спокійним. Найбільш животрепетне — на деревообробному заводі в Даларна намітилося піднесення, і сталося пограбування в Норрчюпінгу, одну людину поранено.

— Гарзд. Я трохи посиджу в скляній клітці і попрацюю.

Вона сіла, прихилила милиці до книжкової полиці і зайшла в Інтернет. Насамперед вона перевірила пошту. Їй надійшло кілька листів, але від «Отруйного пера» нічого не було. Еріка нахмурила брови. З моменту крадіжки минуло дві доби, а він ще не скористався здобутими можливостями. *Чому? Збирається змінити тактику? Шантажуватиме? Просто хоче тримати мене за горло?*

Конкретної справи у неї не було, й Еріка відкрила документ із стратегією «СМП», яку поступово виробляла. П'ятнадцять хвилин вона сиділа, втупившись в екран, але не розрізняючи літер.

Потім спробувала зателефонувати Грегору, але так і не змогла з ним зв'язатися. Вона навіть не знала, чи працює за кордоном його мобільний телефон. Якби вона доклала зусиль, то, звичайно, зуміла б його розшукати, але почувала себе геть знесиленою страхом і відчаєм.

Еріка спробувала зателефонувати Мікаелю Блумквісту, щоб розповісти про крадіжку папки з документами про Бергшьо, але його телефон не відповідав.

О десятій годині, так до ладу нічого і не зробивши, вона вирішила їхати додому. Вона якраз простягнула руку, щоб вимкнути комп'ютер, коли почула сигнал ICQ. Еріка розгублено поглянула на рядки меню. Що таке ICQ, вона знала, але

спілкувалася в чаті рідко і з початку роботи в «СМП» цією програмою жодного разу не користалася.

Вона, вагаючись, клікнула на «Відповісти».

Привіт, Еріко.

Привіт. Хто це?

Особисте. Ти сама?

Це новий трюк «Отруйного пера»?

Так. Хто ти?

Ми зустрічалися вдома у Калле Блумквіста, коли він повернувся із Сандхамна.

Еріка Бергер з подивом втупилася в екран і лише за кілька секунд добрала розуму. *Лісбет Саландер. Неможливо.*

Ти на місці?

Так.

Жодних імен. Ти знаєш, хто я?

Як я могу дізнатися, що це не провокація?

Мені відомо, звідки у Мікаеля на шиї взявся шрам.

Еріка хапнула повітря. Про це знали лише чотири людини на світі, й однією з них була Лісбет Саландер.

О'кей. Але як ти змогла вийти на мене в чаті?

Я досить добре розуміюся на комп'ютерах.

Лісбет Саландер, звичайно, ас. Але яку чортівню вона змогла придумати, щоб спілкуватися із Сальгрєнської лікарні, де з квітня лежить під замком, — це понад моє розуміння.

О'кей.

Я можу на тебе покластися?

Що ти маєш на увазі?

Про цю розмову ніхто не повинен знати.

Не хоче, щоб поліція довідалася, що в неї є доступ до Мережі. Звичайно ж, ні. Тому і розмовляє в чаті з головним редактором однієї з найбільших газет Швеції.

Немає проблем. Чого ти хочеш?

Розплатитися.

Тобто?

«Міленіум» мене підтримував.

Ми робили свою роботу.

А інші газети — ні.

Ти не винна в тому, в чому тебе звинувачують.

Тебе переслідує маніяк.

Еріка Бергер раптом відчула шалене серцебиття і відповіла після довгих вагань:

Що тобі відомо?

Викрадене відео. Пограбування.

Так. Ти можеш допомогти?

Написавши це запитання, Еріка Бергер не повірила власним очам. Справжнісіньке божевілля. Лісбет Саландер лежить у Сальгрєнській лікарні, видужуючи після тяжких поранень, і в неї своїх проблем вище голови. Вона вже напевне остання людина, до якої Еріка могла звернутися у надії на якусь допомогу.

Не знаю. Дай мені спробувати.

Як?

Питаннячко. Ти гадаєш, мерзотник в «СМП»?

Я не можу цього довести.

Чому ти так думаєш?

Перш ніж відповісти, Еріка надовго задумалася.

Передчуття. Все почалося, коли я почала працювати в «СМП». Інші люди в «СМП» отримали огидні листи від «Отруйного пера», нібито від мого імені.

Від «Отруйного пера»?

Я так називаю мерзотника.

О'кей. Чому об'єктом уваги «Отруйного пера» стала саме ти?

Не знаю.

Що-небудь указує на особисту неприязнь?

Що ти маєш на увазі?

Скільки в «СМП» співробітників?

Трохи більше 230, включаючи видавництво.

Скількох ти знаєш особисто?

Важко сказати. З багатьма журналістами і співробітниками я за ці роки за різних обставин зустрічалася.

Ти з ким-небудь із них раніше сварилася?

Ні. Нічого конкретного.

Може, хтось тобі мститься?

Мститься? За що?

Помста – потужна рушійна сила.

Дивлячись на екран, Еріка намагалася зрозуміти, на що натякає Лісбет Саландер.

Ти ще тут?

Так. Чому ти запитуєш про помсту?

Я прочитала складений Русином список інцидентів, які ти пов'язуєш з «Отруйним пером».

Чому я не дивуюся?

О'кей. І що з цього?

На маніяка не схоже.

Що ти хочеш цим сказати?

Маніяк схибнутий на сексі. А тут, схоже, хтось прикидається маніяком. Трахати викруткою... просто пародія якась.

Он як?

Я мала справу із справжніми маніяками. Вони куди більш збочені, вульгарні і мерзенні. Вони виявляють кохання і ненависть одночасно. Тут щось не так.

Ти вважаєш, що це недостатньо вульгарно?

Так. Лист Еві Карлссон зовсім не з цієї опери. Хтось хоче звести порахунки.

Ясно. Я так на це не дивилася.

Це не маніяк. Хтось переслідує особисто тебе.

О'кей. Що ти пропонуєш?

Ти мені довіряєш?

Либонь так.

Мені потрібний доступ до мережі «СМП».

Почекай.

Зараз же. Мене скоро перевезуть, і я позбудуся Інтернету.

Еріка секунд десять повагалася. Видати доступ до мережі «СМП»... кому? Кінченій психопатці? Можливо, у вбивствах Лісбет і не винна, але вона безперечно відрізняється від нормальних людей.

Але що їй втрачати?

Як?

Я повинна вставити в твій комп'ютер програму.

У нас файрволи.

Ти маєш допомогти. Запусти Інтернет.

Уже запущений.

Explorer?

Так.

Я напишу адресу. Скопіюй і встав в Explorer.

Готово.

Перед тобою перелік програм. Клікни на «Асфіксія сервер» і скачай.

Еріка виконала інструкцію.

Готово.

Запусти «Асфіксію». Клікни на «Встановити» і вибери Explorer.

Всього три хвилини.

Готово. О'кей. Тепер ти повинна перезавантажити комп'ютер. Ми ненадовго втратимо контакт.

О'кей.

Коли ми знову з'єднаємося, я переведу твій жорсткий диск на один сервер у Мережі.

О'кей.

Перезавантажуй. До зустрічі.

Поки комп'ютер перезавантажувався, Еріка Бергер захоплено дивилася на екран. Вона подумала, чи все гаразд у неї з головою. Потім знову пролунав сигнал ICQ.

Привіт, це знову я.

Привіт.

Буде швидше, якщо це зробиш ти. Запусти Інтернет і скопіюй адресу, яку я тобі пошлю.

О'кей.

Зараз у тебе з'явиться питання. Клікни на «Старт».

О'кей.

Зараз тебе попросять назвати жорсткий диск. Назви його SMP-2.

О'кей.

Можеш поки сходити по каву. Це забере трохи часу.

У суботу вранці Моніка Фігуерола прокинулася близько восьмої — приблизно на дві години пізніше звичайного. Вона сіла в ліжку і поглянула на Мікаеля Блумквіста. Той хрюпів. *Well. Nobody is perfect*¹. Вона задумалася над тим, у що виллеться цей зв'язок. Наскільки вона зрозуміла з його біографії, до надійних чоловіків, з якими можна планувати довготривалі стосунки, Мікаель не належав. З другого боку, вона не була певна, що сама прагне до стабільних стосунків, які приводять до обзаведення обстановкою і дітьми. З часів підліткового віку зробивши з десяток невдалих спроб, вона все більше схилилася до думки, що стабільні стосунки переоцінюються. Її найтривалішим зв'язком було дворічне спільне проживання з одним колегою в Упсалі.

Разом з тим вона була не з тих дівчат, хто захоплюється *one night stands*², хоч і вважала секс чудовим терапевтичним засобом проти переважної більшості недуг. А з Мікаелем Блумквістом секс виходив цілком задовільний, навіть більше того. Він гарна людина, і стосунки з ним хотілося продовжувати.

Що це — літній роман? Закоханість? Може, вона закохалася?

Моніка пішла у ванну, сполоснула обличчя і почистила зуби, а потім, надягнувши шорти для бігу і вітровку, тихенько вийшла з квартири. Вона зробила розтяжки і сорокап'ятихвилинну пробіжку повз лікарню Роламбхов, навколо району Фредхелль і назад. Повернувшись додому о дев'ятій годині, вона побачила, що Блумквіст усе ще спить. Моніка нахилила-

¹ Що ж. Ідеальних людей не буває (англ.).

² Випадковими зв'язками (англ.).

ся і стала кусати його за вухо, аж поки він ні в сих ні в тих розплющив очі.

— Доброго ранку, любий. Треба, щоб хтось потер мені спину.

Він поглянув на неї і щось пробурчав.

— Що ти сказав?

— Тобі не потрібно приймати душ. Ти і так наскрізь мокра.

— Я пробіглася. Тобі слід було б до мене долучитися.

— Підозрюю, що, якби я спробував підтримувати твій темп, тобі довелося б викликати службу порятунку. Зупинка серця на Північній набережній озера Меларен.

— Дурниці. Ну ж бо. Час прокидатися.

Він потер їй спину і намилив плечі. І стегна. І живіт. І груди. І через деякий час Моніка Фігуерола, цілком утративши інтерес до водних процедур, потягла Мікаеля назад у ліжко. Каву вони пили в кафе на набережній, коли на годиннику була вже одинадцята.

— Ти можеш стати для мене поганою звичкою, — сказала Моніка Фігуерола. — Адже ми знайомі лише кілька днів.

— Мене до тебе дуже вабить. Гадаю, ти вже це помітила. Вона кивнула.

— Цікаво, чому?

— Сорі. На це питання я відповісти не можу. Я ніколи не розумію, чому якась жінка мене раптом приваблює, а інша залишає абсолютно байдужим.

Вона задумливо посміхнулася.

— Я сьогодні вільна, — сказала вона.

— А я ні. У мене море роботи аж до початку суду, а останні три ночі я провів у тебе, замість того щоб займатися справою.

— Шкода.

Він кивнув, підвівся і поцілував її в щоку. Моніка схопила його за рукав сорочки.

— Блумквісте, я дуже хочу спілкуватися з тобою й далі.

— Я теж, — кивнув він. — Але поки ми не розберемося з цією історією, все буде трохи навпаки.

І зник у напрямку до Хантверкарґатан.

Еріка Берґер принесла каву і стала дивитися на екран. Протягом п'ятдесяти трьох хвилин абсолютно нічого не відбувалося, лише екран періодично гаснув. Потім знову виник сигнал ICQ.

Готово. У тебе на жорсткому диску дуже багато лайна, зокрема два віруси.

Сорі. Який наступний крок?

Хто адміністратор комп'ютерної мережі «СМП»?

Не знаю. Мабуть, Петер Флемінґ. Він — начальник технічного відділу.

О'кей.

Що я повинна робити?

Нічого. Йди додому.

Ото й усе?

Я дам звістку про себе.

Залишити комп'ютер увімкненим?

Але Лісбет Саландер уже покинула її ICQ. Еріка Бергер розчаровано втупилася в екран. Зрештою вона вимкнула комп'ютер і подалася на пошуки кафе, де можна було б посидіти і спокійно подумати.

Розділ 20

Субота, 4 червня

Вийшовши з автобуса біля Шлюзу, Мікаель Блумквіст піднявся ліфтом Катарінахіссен на пагорб Мусебаккен і дійшов до будинку № 9 по Фіскаргатан. У найближчому магазині він купив хліб, молоко і сир і насамперед поклав продукти в холодильник, а потім увімкнув комп'ютер Лісбет Саландер.

Трохи повагавшись, він також увімкнув синій телефон «Ерікссон T10». На звичайний мобільний телефон він вирішив плюнути, оскільки все одно не хотів розмовляти ні з ким, хто не мав стосунку до історії Залаченка. Виявилось, що за минулу добу йому телефонували сім разів — тричі Хенрі Кортес, двічі Малін Ерікссон і один раз Еріка Бергер.

Спершу він зателефонував Хенрі Кортесу, який сидів у кафе в районі Васастан і хотів обговорити декілька дрібниць, але нічого нагального.

Малін Ерікссон телефонувала просто для порядку.

Потім Мікаель подзвонив Еріці Бергер, але в неї було зайнято.

Він відкрив yahoo «Stolliga_Bordet» і виявив остаточний варіант біографії Лісбет Саландер. Мікаель усміхнувся, кивнув, роздрукував документ і відразу почав його читати.

Лісбет Саландер давила на клавіші свого «Палм Тангстен Т3». Проникнувши в комп'ютерну мережу «СМП», вона протягом години розбиралася з її вмістом. При цьому вона користувалася реєстраційною адресою Еріки Бергер — займатися адресою Петера Флемінга Лісбет не стала, позаяк добувати цілковиті адміністративні повноваження у неї не було потреби. Її цікавив доступ до адміністративного сайта «СМП» з особистими файлами, а тут у Еріки Бергер і так були цілковиті права.

Лісбет страшенно шкодувала, що Мікаель Блумквіст не міг замість кишенькового комп'ютера протягнути в лікарню її ноутбук із справжньою клавіатурою і 17-дюймовим екраном. Вона скачала собі перелік усіх співробітників «СМП» і заходила його вивчати. Він включав двісті двадцять три людини, з них вісімдесят дві жінки.

Спершу вона викреслила усіх жінок. Божевілля у жінок вона не виключала, але статистика показувала, що в переважній більшості випадків жінок переслідують чоловіки. Залишався сто сорок один чоловік.

Знову-таки за статистикою, більшість «отруйних пер» перебувають або в підлітковому, або в середньому віці. Оскільки підлітки в «СМП» не працювали, Лісбет побудувала діаграму і викреслила всіх старше п'ятдесяти п'яти і молодше двадцяти п'яти. Після цього залишилося сто три чоловіка.

Вона трохи подумала. Часу було обмаль — можливо, навіть менше двадцяти чотирьох годин. Лісбет вирішила й одним

махом викреслила всіх працівників відділів розповсюдження, реклами, художнього оформлення, охорони і техніки, зосередивши увагу на групі журналістів і редакційного персоналу. Вийшов список із сорока восьми чоловіків віком від двадцяти шести до п'ятдесяти чотирьох років.

Тут почувся брязкіт в'язки ключів. Лісбет негайно вимкнула комп'ютер і прилаштувала його під ковдрою між ніг. Прибув її останній обід в Сальгрєнській лікарні, і Лісбет із жалем поглянула на тушковану капусту. До того ж вона знала, що після обіду їй деякий час не дадуть спокійно працювати, тому поклала комп'ютер у дірку за тумбочкою і терпляче чекала, поки дві жінки родом з Еритреї пропилососять палату і перестелять ліжко.

Одну з них звали Сара, і вона останній місяць регулярно приносила Лісбет по кілька сигарет «Мальборо лайт». Вона також забезпечила пацієнтку запальничкою, яку та ховала за тумбочкою коло ліжка. Лісбет з вдячністю прийняла дві сигарети, які збиралася викурити вночі біля вентилятора.

Лише близько другої, коли все знову заспокоїлося, Лісбет дістала комп'ютер і підключилася до Мережі. Вона збралася була відразу повернутися до адміністративного сайту «СМП», але подумала, що не слід забувати про власні проблеми. Щоденну перевірку вона почала з yahoo «Stolliga_Bordet». За останні три доби Мікаель Блумквіст не виклав там нічого нового, і її зацікавило, чим же він займається. *Цей біс знов узявся за своє і крутить з якою-небудь фіфою з великими цицьками.*

Потім Лісбет перевірила, чи не додав чого-небудь Чума. Не додав.

Далі вона зайнялася перевіркою жорстких дисків прокурора Ріхарда Екстрьома, де знайшла малоцікаву кореспонденцію про майбутній суд, і доктора Петера Телебор'яна.

Щоразу, як вона заглиблювалася в жорсткий диск Телебор'яна, у неї виникало відчуття, ніби температура тіла на кілька градусів знижується.

Вона знайшла результати своєї судово-медичної експертизи, які він уже сформулював, хоча офіційно написати їх міг лише після огляду. Прогноз, за його версією, дещо поліпшився, але в цілому нічого нового не з'явилось. Лісбет скачала експертизу і відправила на адресу «Stoliiga_Bordet», потім стала перевіряти електронну пошту Телебор'яна, відкриваючи один лист за одним, і мало не пропустила значення коротенького повідомлення:

Субота, 15.00, біля кільця на Центральному вокзалі.
Юнас.

Дідько. Юнас. Він зустрічається в багатьох листах, адресованих Телебор'яну. Використовує адресу на hotmail. Особа невідома.

Лісбет Саландер перевела погляд на електронний годинник на тумбочці. 14.28. Вона відразу натиснула ICQ Мікаеля Блумквіста, але відповіді не надійшло.

Мікаель Блумквіст роздрукував уже готові 220 сторінок, вимкнув комп'ютер і всівся за кухонний стіл Лісбет Саландер з ручкою в руках, маючи намір зайнятися правкою.

Текст його задовольняв, але в матеріалах залишалася велика біла пляма. Як же знайти решту членів «Секції»? Малін Ерікссон має рацію. Це неможливо. І час не терпить.

Лісбет Саландер сердито вилаялася і спробувала викликати в ICQ Чуму. Той не відповідав. Вона глянула скося на годинник: 14.30.

Лісбет сіла на край ліжка і почала згадувати адреси ICQ. Спершу спробувала адресу Хенрі Кортеса, потім Малін Ерікссон. Ніхто не відповідав. *Субота. У всіх вихідний.* Вона краєм ока глянула на годинник. 14.32.

Лісбет спробувала дістатися до Еріки Бергер. Безуспішно. *Я ж веліла їй іти додому. Дідько.* 14.33.

Вона могла б послати SMS Мікаелю Блумквісту на мобільний телефон... але він прослуховується. Лісбет прикусила нижню губу.

Врешті-решт вона у відчаї повернулася до тумбочки і викликала медсестру. О 14.35 вона почула, що в двері вставляється ключ, і до неї заглянула сестра Агнета, жінка років п'ятдесяти.

— Доброго дня. У вас проблеми?

— Доктор Андерс Юнассон зараз у відділенні?

— Ви себе погано почуваєте?

— Я добре себе почуваю. Але мені треба перекинутися з ним кількома словами. Якщо це можливо.

— Я його тільки-но бачила. А що сталося?

— Мені необхідно з ним поговорити.

Сестра Агнета нахмурила брови. Пацієнтка Лісбет Саландер звичайно викликала сестер, лише якщо в неї боліла голова або виникала якась інша невідкладна проблема. Вона ніколи

не сперечалася і жодного разу не просила про розмову з конкретним лікарем. Правда, сестра Агнета відзначила, що Андерс Юнассон багато морочився з арештованою пацієнткою, яка зазвичай була цілком закрита для зовнішнього світу. Можливо, йому вдалося встановити з нею якийсь контакт.

— Гарзд. Я узнаю, чи є в нього час, — привітно сказала сестра Агнета і зачинила двері. І замкнула їх. На годиннику було 14.36 і відразу ж стало 14.37.

Лісбет підвелася з ліжка і підійшла до вікна. Вона раз у раз позиркувала на годинник. 14.39. 14.40.

О 14.44 вона почула кроки в коридорі і брязкання в'язки ключів охоронця. Андерс Юнассон кинув на неї запитливий погляд і зупинився, побачивши в очах Лісбет Саландер відчай.

— Щось трапилося?

— Дещо трапляється саме зараз. У тебе мобільник із собою?

— Що?

— Мобільний телефон. Мені необхідно зателефонувати. Андерс Юнассон із сумнівом подивився скося на двері.

— Андерсе... Мені потрібний мобільник. Негайно!

Почувши в її голосі відчай, він сунув руку у внутрішню кишеню і передав їй телефон, який Лісбет буквально вирвала у нього з рук. Зателефонувати Мікаелю Блумквісту вона не могла — найімовірніше, що його телефон прослуховується. А номери анонімного синього «Ерікссон Т10» він їй не давав — навіщо, якщо вона все одно не зможе йому подзвонити з-під арешту? Повагавшись десяту частку секунди, Лісбет набрала номер Еріки Бергер, і після трьох сигналів Еріка відповіла.

Еріка Бергер була в своїй машині «BMW», за кілометр від будинку, коли в неї відбулася несподівана розмова. Правда, цього ранку Лісбет Саландер уже удалося її приголомшити.

— Бергер.

— Це Саландер. На пояснення часу немає. У тебе є номер анонімного телефону Мікаеля? Того, який не прослуховується.

— Так.

— Зателефонуй йому. Негайно! Телебор'ян зустрічається з Юнасом біля кільця на Центральному вокзалі о п'ятнадцятій нуль-нуль.

— Що це...

— Поквапся. Телебор'ян. Юнас. Кільце на вокзалі. П'ятнадцята нуль-нуль. У нього чверть години.

Лісбет обірвала зв'язок, аби не дати Еріці витратити дорожні секунди на непотрібні питання, і скосила очі на годинник — там якраз з'явилися цифри 14.46.

Еріка Бергер загальмувала і припаркувалася на узбіччі. Витягнувши із сумки записник, вона знайшла номер, отриманий від Мікаеля того вечора, коли вони зустрічалися в «Казанчику Саміра».

Почувши писк мобільного телефону, Мікаель Блумквіст підвівся з-за кухонного столу, повернувся в кабінет Лісбет Саландер і взяв апаратик.

— Слухаю.

— Це Еріка.

— Привіт.

— Телебор'ян зустрічається з Юнасом біля кільця на Центральному вокзалі о п'ятнадцятій нуль-нуль. У тебе залишилося кілька хвилин.

— Що-що?

— Телебор'ян...

— Я чув. Звідки тобі про це відомо?

— Кінчай дискусію і вперед!

Мікаель скося глянув на годинник. 14.47.

— Дякую. Бувай.

Він схопив сумку з ноутбуком і, не чекаючи ліфта, кинувся вниз по сходах. На бігу він набрав номер синього T10 Хенрі Кортеса.

— Кортес.

— Де ти зараз?

— В Академічному книжковому магазині.

— Телебор'ян зустрічається з Юнасом біля кільця на Центральному вокзалі о п'ятнадцятій нуль-нуль. Я в дорозі, але тобі ближче.

— Дідько! Біжу.

Мікаель добіг по Гьотгатан і з максимальною швидкістю помчав у бік Шлюзу. Біля Шлюзу він, захекавшись, зиркнув на наручний годинник. Можливо, в словах Моніки Фігуероли про користь пробіжок щось є. 14.56. Йому не встигнути. Він почав шукати таксі.

Лісбет Саландер повернула телефон Андерсу Юнассону.

— Дякую, — сказала вона.

— Телебор'ян? — спитав доктор, який чув усю розмову. Вона кивнула і поглянула йому в очі.

— Телебор'ян — справжнісінький негідник. Ти просто не уявляєш.

— Так. Але я уявляю, що зараз відбувається щось таке, від чого ти розхвилювалася більше, ніж за весь цей час. Сподіваюся, ти знаєш, що робиш.

Лісбет посміхнулася Андерсу Юнассону кривою посмішкою.

— Мабуть, найближчим часом ти отримаєш відповідь на це питання, — сказала вона.

Хенрі Кортес вискочив з книжкової крамниці як божевільний. Він перетнув Свеавеген по віадуку вулиці Местер Самуельсгатан, спустився вниз і завернув на віадук Кларабергсвіадуктен через Васагатан. Потім перескочив через Кларабергсгатан між автобусом і двома автівками, що несамовито сигналили йому, і рівно о 15.00 прослизнув у двері Центрального вокзалу.

Перестрибуючи через три сходинки, він спустився по ескалатору на головний поверх, пробіг повз книжковий кіоск і лише тут зменшив швидкість, щоб не привертати до себе уваги, і став пильно вдивлятися в людей поблизу від кільця.

Ні Телебор'яна, ні чоловіка, якого сфотографував біля кафе Крістер Мальм і якого вони вважали Юнасом, не було видно. Хенрі поглянув на годинник. 15.01. Він дихав так, ніби пробіг стокгольмський марафон.

Він навмання пробіг через зал і вискочив з дверей, що виходили на Васагатан. Зупинився, роззирнувся і став розглядати всіх у полі зору, одну людину за одною, але не знайшов ні Петера Телебор'яна, ні Юнаса.

Хенрі розвернувся і знову кинувся в будинок вокзалу. 15.03. Біля кільця було порожньо.

Потім він підвів погляд, і перед ним буквально на мить промайнули скуйовджений профіль і борідка Петера Телебор'яна, що виходив з газетного кіоску в іншому кінці залу. Наступної миті поряд з ним матеріалізувався чоловік з фотографій Крістера Мальма. Юнас! Вони перетнули центральний зал і вийшли на Васагатан через північний вихід.

Хенрі Кортес відсапався, витер долонею піт з лоба і попрямував за ними.

Мікаель Блумквіст прибув на Стокгольмський центральний вокзал на таксі о 15.07. Він поспішив у головний зал, але не побачив там жодного знайомого обличчя.

Він дістав свій T10, збираючись викликати Хенрі Кортеса, але телефон у нього в руці задзвонив сам.

— Я їх бачу. Вони сидять у пабі «Три келихи» на Васагатан, біля спуску до потягів, що йдуть у бік Аккала.

— Спасибі, Хенрі. А ти де?

— Стою біля барної стійки і п'ю пиво. Я на це заслужив.

— Гарзд. Мене вони знають в обличчя, тому я заходить не буду. У тебе, мабуть, немає можливості чути їхню розмову.

— Ані найменшої. Я бачу спину Юнаса, а цей бісів Телебор'ян бурмоче собі під ніс так, що навіть по губах нічого не розібрати.

— Ясно.

— Але у нас може виникнути проблема.

— Яка?

— Цей Юнас виклав на стіл гаманець і мобільний телефон.
А поверх гаманця поклав ключі від машини.

— Гарзд. Це я беру на себе.

Мобільний телефон Моніки Фігуероли виконав лейтмотив з «Якось раз на Дикому Заході», і вона відклала книжку про сприйняття бога в античності, яку їй ніяк не вдавалося дочитати.

— Привіт. Це Мікаель. Що ти робиш?

— Сиджу дома і розбираю фотографії колишніх коханців.
Мене сьогодні безсовісно кинули.

— Пробач. Машина у тебе поблизу?

— Коли я востаннє дивилася, вона була на стоянці перед будинком.

— Чудово. Ти не хочеш прокататися містом?

— Не дуже. Що відбувається?

— Петер Телебор'ян п'є пиво з Юнасом в районі Васастан.
А оскільки я завів звичку стукати до СЕПО, то подумав, можливо, ти захочеш долучитися.

Моніка Фігуерола миттю скочила з дивана і простягнула руку до ключів од машини.

— Ти не жартуєш?

— Навряд чи. До речі, перед Юнасом на столі лежать автомобільні ключі.

— Вже їду.

Малін Ерікссон по телефону не відповідала, але Мікаелю Блумквісту пощастило зловити Лотту Карім, що ходила по універмагу, вибираючи подарунок чоловікові на день народження. Мікаель зажадав, щоб вона взялася до наднормової

роботи, і попросив її негайно піти в паб, а потім знову зателефонував Кортесу.

— План такий. За п'ять хвилин у мене буде машина. Ми припаркуємося на Ернвегсгатан, неподалік від паба.

— Гарзд.

— Тобі на допомогу через кілька хвилин з'явиться Лотта Карім.

— Чудово.

— Коли вони вже йтимуть, сідай на хвіст Юнасу. Йди за ним пішки і повідомляй мені по мобільному, де ви є. Нам треба знати, коли він наблизиться до машини. Лотта хай бере Телебор'яна. Якщо ми не встигнемо, запиши номер його машини.

— Гарзд.

Моніка Фігуерола припаркувалася біля «Нордик Лайт Готелю», перед місцем відправлення потягів до аеропорту. Буквально за хвилину Мікаель Блумквіст відчинив дверці з боку водія.

— У якому пабі вони сидять? — спитала Моніка.

Мікаель пояснив.

— Я повинна викликати підкріплення.

— Не турбуйся. Ми тримаємо їх під контролем. Сім няньок ризикують лише все зіпсувати.

Моніка Фігуерола поглянула на нього з підозрою.

— А як ти дізнався про цю зустріч?

— Вибач. Анонімне джерело.

— У вас що, в «Міленіумі» є якась довбана власна розвідка? — вигукнула вона.

Мікаель стояв із задоволеним виглядом — завжди приємно обскакати СЕПО на їх же території.

Насправді ж він не мав ані найменшого уявлення про те, як вийшло, що Еріка Бергер зателефонувала йому як грім з ясного неба і повідомила про зустріч Телебор'яна з Юнасом. Починаючи з 10 квітня вона нічого не знала про редакційну роботу «Міленіуму». Про Телебор'яна вона, зрозуміло, чула, але Юнас виник лише в травні, і, наскільки Мікаелю було відомо, Еріка не знала навіть про його існування і вже тим паче про те, що він є предметом роздумів «Міленіуму» і СЕПО.

Найближчим часом з Ерікою Бергер треба серйозно поговорити.

Лісбет Саландер випнула губи, дивлячись на екран кишенькового комп'ютера. Повернувши докторові Андерсу Юнассону його мобільний, вона відкинула всі думки про «Секцію» і зосередилася на проблемах Еріки Бергер. Добре розмірковуючи, вона викреслила з решти групи підозрюваних усіх одружених чоловіків. Вона знала, що пішла найлегшим шляхом і що за цим рішенням не стоїть жодної надійної статистики чи наукових спостережень. «Отруйним пером» цілком міг виявитися добропорядний батько родини з п'ятьма дітьми і собакою, або хтось з відділу охорони, або навіть жінка, хоча в це Лісбет не вірила.

Вона просто хотіла зменшити кількість імен у списку, а завдяки останньому рішенню група скоротилася з сорока восьми до вісімнадцяти чоловік. Серед тих, що залишилися, як помітила Лісбет, опинилися в основному відомі репортери і начальники або керівники середньої ланки у віці тридцяти

п'яти років і старше. Якщо серед них вона нічого цікавого не знайде, район пошуків можна буде знову розширити.

О четвертій годині дня Лісбет зайшла на домашню сторінку Республіки хакерів і перекинула список Чумі. За кілька секунд він її викликав.

18 імен. Що?

Маленький побічний проект. Дивися на нього як на вправу.

Тобто?

Одне з імен належить мерзотнику. Знайди його.

Які критерії?

Працювати треба швидко. Завтра мене відріжуть від Мережі. До цього нам потрібно його знайти.

Вона пояснила ситуацію з «Отруйним пером» Еріки Бергер.

О'кей. Яка з цього буде вигода?

Лісбет Саландер на мить задумалася.

Я не приїду в твоє болото і не влаштую там пожежу.

А ти збиралася?

Я плачу гроші шоразу, коли прошу тебе щось для мене зробити. Це — не для мене. Вважай це податковим збором.

Ти починаєш розумітися на соціальних питаннях.

Ну і?

О'кей.

Вона переслала коди доступу до редакції «СМП» і відключила ICQ.

Хенрі Кортес зателефонував лише о 16.20.

— Вони, схоже, починають збиратися.

— Добре, ми готові.

Тиша.

— Вони розлучаються перед пабом. Юнас іде на північ. Лотта рухається за Телебор'яном на південь.

Коли по Васагатан пройшов Юнас, Мікаель підняв палець і показав. Моніка Фігуерола кивнула. Через кілька секунд Мікаель побачив і Хенрі Кортеса. Моніка завела машину.

— Він перетинає Васагатан і йде в бік Кунгсгатан, — сказав з телефону Хенрі Кортес.

— Тримай дистанцію, щоб він тебе не помітив.

— На вулиці досить багато народу.

Тиша.

— Він іде на північ по Кунгсгатан.

— На північ по Кунгсгатан, — повторив Мікаель.

Моніка Фігуерола натиснула на газ і вивернула на Васагатан. На світлофорі їм довелося трохи затриматися.

— Де ви зараз? — спитав Мікаель, коли вони звернули на Кунгсгатан.

— На рівні універмагу «ПУБ». Він іде досить швидко. Гопля, він повертає на Дроттнінгатан, на північ.

— Дроттнінгатан, на північ, — повторив Мікаель.

— Гарзд, — сказала Моніка Фігуерола, зробила поворот у недозволеному місці і доїхала до вулиці Улофа Пальме. Завернувши туди, вона зупинилася перед офісним центром. Юнас перетнув вулицю Улофа Пальме і попрямував до Свеавеген. Хенрі Кортес рухався слідом по іншій стороні.

— Він повернув на схід...

— Нічого. Ми бачимо вас обох.

— Він завертає на Холлендаргатан... Гоп-ля... Машина. Червона «Ауді».

— Машина, — сказав Мікаель, записуючи номер, який поспішно торохтів Кортес.

— У якому напрямі вона припаркована? — спитала Моніка Фігуерола.

— Носом на південь, — доповів Кортес. — Він виїжджає перед вами на вулицю Улофа Пальме... зараз.

Моніка Фігуерола вже почала рух і проїжджала Дроттнінгатан. Вона посигналила і налякала двох пішоходів, що намагалися перебігти на червоне світло.

— Дякую, Хенрі. Звідси ми беремо його на себе.

Червона «Ауді» рушила на південь по Свеавеген, Моніка поїхала слідом, одночасно вмикаючи мобільний телефон і набираючи лівою рукою номер.

— Повідомте, будь ласка, дані по номеру машини, червона «Ауді», — сказала вона, повторивши номер, отриманий від Хенрі Кортеса.

— Юнас Сандберг, сімдесят першого року народження. Що ви сказали... Хельсінгьоргатан, район Чиста. Дякую.

Мікаель записав роздобуті відомості.

Услід за червоною «Ауді» вони виїхали через Хамнгатан на набережну і потім відразу звернули на Артилерігатан. Юнас Сандберг припаркувався за квартал від Музею армії, потім перетнув вулицю і зник у парадному якогось будинку межі століть.

— Гм, — мовила Моніка Фігуерола, скоса подивившись на Мікаеля.

Той розуміюче кивнув. Усього через квартал звідси стояв будинок, у якому прем'єр-міністр орендував квартиру для особистої зустрічі.

— Хороша робота, — сказала Моніка.

Тієї ж миті зателефонувала Лотта Карім і розповіла, що Петер Телебор'ян, піднявшись ескалатором на вокзалі, вийшов на Кларабергсгатан, а потім попрямував до поліцейського управління на Кунгсхольмені.

— До поліцейського управління. О сімнадцятій нуль-нуль у суботу? — перепитав Мікаель.

Моніка Фігуерола і Мікаель Блумквіст поглянули одне на одного. Кілька секунд Моніка інтенсивно роздумувала, потім узяла мобільний телефон і зателефонувала інспекторові кримінальної поліції Яну Бубланськи.

— Вітаю. Це Моніка з ДПУ/Без. Ми якийсь час тому зустрічалися на Північній набережній.

— Що ви хочете? — спитав Бубланськи.

— У вас хто-небудь чергує на вихідних?

— Соня Мудіг.

— Я хотіла попросити про одну послугу. Як ви думаєте, вона зараз у будинку поліції?

— Сумніваюся. Суботній вечір, та й погода чудова.

— Ви не могли б знайти її або кого-небудь іншого з вашого відділу, хто завдав би собі клопоту дійти до коридору прокурора Ріхарда Екстрьома? Мене цікавить, чи не проходить у нього нарада.

— Нарада?

— У мене немає часу пояснювати. Мені б треба знати, чи не зустрічається він з ким-небудь і якщо так, то з ким.

— Ви хочете, щоб я шпигував за прокурором, моїм безпосереднім начальником?

Моніка Фігуерола насупила брови, потім знизала плечима.

— Так, — сказала вона.

— Гарзд, — мовив він і поклав слухавку.

Насправді Соня Мудіг була ближче до поліцейського управління, ніж побоювався Бубланськи, — разом з чоловіком вона пила каву на балконі будинку подруги, що жила в районі Васостан. Вони відпочивали від дітей, оскільки батьки Соні на тиждень відпустки забрали тих до себе, і планували провести час по-старомодному — десь перекусити і сходити в кіно.

Бубланськи виклав свою справу.

— А який у мене буде привід, щоб зайти до Екстрьома?

— Я вчора обіцяв надіслати йому новини про Нідермана, але, йдучи, забув їх йому відправити. Папери лежать у мене на письмовому столі.

— Добре, — сказала Соня Мудіг і поглянула на чоловіка і подругу. — Мені треба в управління. Я візьму машину і, якщо пощастить, повернуся за годину.

Чоловік зітхнув. Подруга теж.

— Узагалі-то я на чергуванні, — нагадала вона як виправдання.

Вона припаркувалася на Бергсгатан, піднялася в кабінет Бубланські і забрала три аркуші формату А4, що містили мізерні результати пошуків Рональда Нідермана, оголошеного в розшук за вбивство поліцейського. «Не густо», — подумала Соня.

Потім вона вийшла на сходи і піднялася на один поверх. Перед входом у коридор Соня Мудіг зупинилася. Цього літнього вечора в поліцейському управлінні було майже зовсім безлюдно. Вона не ховалася, просто йшла дуже тихо. Перед зачиненими дверима в кабінет Екстрьома вона завмерла, почувла голоси і прикусила нижню губу.

Раптом хоробрості їй забракло, і вона відчула себе по-дурному. У звичайній ситуації вона б постукала в двері, відчинила їх з вигуком: «Ой, ви ще на місці!» — і просто увійшла б, але зараз це здавалося неправильним.

Соня Мудіг огледілася.

Чому Бубланські їй зателефонував? Що це за нарада?

Вона кинула погляд у протилежний бік коридору. Навпроти кабінету Екстрьома був маленький конференц-зал, розрахований на десять чоловік. Вона сама вислухала там безліч доповідей.

Соня Мудіг зайшла до темного конференц-залу і тихо причинила двері. Жалюзі були опущені, а скляна стіна, що відділяла зал від коридору, завішена шторами. Вона підсунула стілець, сіла і відігнула штору так, щоб утворилася маленька щілинка, крізь яку було видно коридор.

Їй було не по собі. Якщо хтось відчинить двері, буде дуже важко пояснити, що вона тут робить. Соня вийняла мобільний

телефон і поглянула на годинник дисплея. Майже шоста. Вона відключила звук, відкинулася на спинку стільця і поглянула на зачинені двері в кабінет Екстрьома.

О сьомій годині вечора Чума викликав Лісбет Саландер.

У мене вже є вся адміністративна система «СМП».

Де?

Він переслав їй [http](#)-адресу.

За 24 години ми не встигнемо. Хоч у нас і є електронна пошта всіх 18, але на те, щоб зламати їх домашні комп'ютери, потрібні дні. Більшість, мабуть, суботнього вечора навіть не сидить у Мережі.

Чума, концентруйся на домашніх комп'ютерах, а я займуся комп'ютерами «СМП».

Я так і подумав. Можливості твого КПК дещо обмежені. Хочеш, щоб я концентрувався на комусь конкретному?

Ні. Бери будь-кого з них.

О'кей.

Чума.

Так.

Якщо ми до завтра нікого не знайдемо, я хочу, щоб ти продовжував.

О'кей.

У цьому разі я тобі заплачу.

А-а, це просто розвага.

Вона відключила ICQ і зайшла на http-адресу, куди Чума скачав усі адміністративні права «СМП». Для початку вона поглянула, чи підключений до системи комп'ютер Петера Флемінга і чи він в «СМП». Його там не було, і вона спокійно скористалася його повноваженнями і зайшла на поштовий сервер «СМП». В результаті у неї з'явилася можливість читати все, що пересилалося електронною поштою, навіть листи, вже давно видалені з конкретних адрес.

Лісбет почала із сорокатрилітнього Ернста Теодора Біллінга, одного з нічних керівників «СМП». Вона відкрила його електронну пошту і почала рухатися від останніх повідомлень до раніших. Кожному вона приділяла по дві секунди — цілком досить, щоб скласти уявлення про зміст листа і його відправника. Через кілька хвилин вона засвоїла, як виглядають рутинні повідомлення типу службових записок, графіків та інших подібних нецікавих речей, і стала їх просто прокручувати.

Вивчаючи один лист за одним, Лісбет дійшла до послань тримісячної давності. Потім почала дивитися по місяцях, читаючи лише рубрики і відкриваючи лише ті повідомлення, які чимось привертали її увагу. Вона довідалася, що Ернст Біллінг мав зв'язок із жінкою на ім'я Софія, але звертався до неї у вельми неприємному тоні. Правда, в цьому не було нічого особливого, оскільки Біллінг, як виявилось, використовував неприємний тон щодо більшості людей, яким писав щось особисте, — до репортерів, дизайнерів та інших. Однак Лісбет

визнала дивним, що чоловік легко адресує своїй дівчині такі слова, як «чортова товстуха», «безмозка дурепа» або «клята сука».

Вивчивши його кореспонденцію за останній рік, вона плюнула на цю справу, правда, ще зайшла в його Explorer і простежила за його прогулянками по Мережі. З'ясувалося, що він, як і більшість чоловіків його вікової групи, періодично відвідує порносторінки, але в основному, схоже, використовує Інтернет для роботи. Вона також констатувала, що він цікавиться машинами і часто заглядає на сайти з новими моделями.

Приблизно за годину Лісбет викреслила Біллінга із списку і перейшла до Ларса Ер'яна Вольберга, п'ятдесяти одного року, репортера-ветерана з юридичної редакції.

Того ж вечора, десь о пів на восьму, до поліцейського управління приїхав Торстен Едклінт. Його там уже чекали Моніка Фігуерола і Мікаель Блумквіст. Утрюх вони всілися за той самий конференц-стіл, за яким Блумквіст сидів напередодні.

Едклінт подумав, що, надавши Блумквісту доступ у цей коридор, він ступив на дуже тонкий лід і що деякі внутрішні правила вже порушено. Моніка Фігуерола безумовно не мала права запрошувати його за власною ініціативою. У звичайних випадках у таємні коридори ДПУ/Без не допускалися навіть дружини і чоловіки — їм доводилося покірливо чекати своє подружжя на сходах. А Блумквіст ще до того ж і журналіст. У майбутньому його слід пускати лише до тимчасового офісу на Фрідхемсплан.

Щоправда, з другого боку, по коридорах частенько бігають сторонні, що отримали особливі запрошення, — іноземні гості, науковці, викладачі, тимчасові консультанти... Мабуть, Блум-

квіста можна зарахувати до групи тимчасових консультантів. Усе це базікання про класифікацію заходів безпеки все одно порожні слова. Якась людина вирішує, що деяка особа наділяється певними повноваженнями. І Едклінт вирішив, що, якщо зазнає критики, стверджуватиме, що особисто наділив Блумквіста повноваженнями.

Зрозуміло, якщо між ними не виникне непорозуміння. Едклінт усівся і поглянув на Фігуеролу.

— Як ти дізналася про зустріч?

— Мені близько четвертої зателефонував Блумквіст, — відповіла вона з усмішкою.

— А як ви дізналися про зустріч?

— Повідомило джерело, — сказав Мікаель Блумквіст.

— Я повинен зробити висновок, що ви якимсь чином стежите за Телебор'яном?

Моніка Фігуерола похитала головою.

— У мене теж найперше виникла така думка, — сказала вона веселим голосом так, ніби Мікаеля Блумквіста і не було в кімнаті. — Проте не сходиться. Навіть якщо хтось за дорученням Блумквіста стежить за Телебор'яном, ця людина не змогла б наперед прорахувати, що той зустрічатиметься саме з Юнасом Сандбергом.

Едклінт повільно кивнув.

— І... що ж залишається? Незаконне прослуховування чи щось подібне?

— Можу вас запевнити, що я нікого незаконно не прослуховую і навіть не чув про те, щоб щось подібне відбувалося, — сказав Мікаель Блумквіст, бажаючи нагадати про свою присутність. — Будьте реалістами. Незаконне прослуховування — це прерогатива державних організацій.

Едклінт випнув губи.

— Отже, ви не хочете розповідати, звідки у вас з'явилася інформація про зустріч.

— Так. Я вже розповів. Наводка джерела. Джерелу гарантовано анонімність. Може, нам краще сконцентруватися на плодах наводки?

— Не люблю незав'язаних вузликів, — сказав Едклінт. — Ну та гаразд. Що нам відомо?

— Його звать Юнас Сандберг, — почала Моніка Фігуерола. — Професійний водолаз-підривник, вчився в Школі поліції на початку дев'яностих. Працював спершу в Упсали, потім у Стокгольмі.

— Ти у нас із Упсали.

— Так, але ми з ним розминулися приблизно на рік. Я почала працювати, якраз коли він перебрався до Сьодертельє.

— Гаразд.

— Його взяли у відділ контррозвідки ДПУ/Без у дев'яносто восьмому році. А в двохтисячному перевели на секретну посаду за кордон. Згідно з нашими власними паперами, він офіційно перебуває в посольстві в Мадриді. Я зв'язувалася з посольством — вони не мають уявлення про те, хто такий Юнас Сандберг.

— Точно як Мортенссон. Офіційно переведений кудись, де його насправді немає.

— Щоб подібні операції проводилися систематично, за ними повинен стояти начальник канцелярії.

— У звичайній ситуації ніхто б не став у цій плутанині розбиратися. Ми звертаємо на неї увагу, бо цілеспрямовано вивчаємо. Якщо ж хто-небудь почне чіплятися, йому просто скажуть: «Таємно» або що це пов'язано з тероризмом.

— Ще треба дещо перевірити відносно бюджету.

— Фінансовий директор?

— Можливо.

— Гарзд. Ще?

— Юнас Сандберг живе в Соллентуні. Він не одружений, але має дитину від учительки із Сьодертельє. Жодних зауважень по службі. Ліцензія на два види вогнепальної зброї. Шкідливих звичок не має, непитущий. Єдине, що трохи вибивається, — він, схоже, віруючий і в дев'яностих роках належав до церкви «Слово життя».

— Звідки ти про це дізналася?

— Я поговорила зі своїм колишнім начальником з Упсали. Він Сандберга добре пам'ятає.

— Чудово. Християнин, водолаз-підривник, з двома видами зброї і дитиною в Сьодертельє. Ще?

— Ми з'ясували його особу близько трьох годин тому. Адже інформацію і так зібрано досить швидко.

— Вибач. Що нам відомо про будинок на Артилерігатан?

— Поки мало що. Стефану довелося відловити когось із бюро житлового планування. У нас є план будинку. Це кооперативний будинок минулої межі століть, шість поверхів з двадцятьма двома квартирами плюс вісім квартир у флігелі у дворі. Я подивилася мешканців, але не виявила нічого особливо примітного. Двоє були засуджені за злочини.

— Хто саме?

— Якийсь Ліндстрем з першого поверху, шістдесяти трьох років. У сімдесятих роках був засуджений за маніпуляції із страховкою. І такий собі Вітфельт з третього поверху, сорок сім років, двічі засуджувався за побиття колишньої дружини.

— Гм.

— У будинку живуть різні представники середнього класу. Питання викликає лише одна квартира.

— Яка?

— На горішньому поверсі. Одинадцять кімнат, щось подібне до представницьких апартаментів. Квартирою володіє фірма під назвою «Беллона АБ».

— І чим вона займається?

— Тільки Богу відомо. Проводить аналізи ринку і має щорічний оборот близько тридцяти мільйонів крон. Усі власники «Беллони» мешкають за кордоном.

— Ага.

— Що ага?

— Просто ага. Займіться «Беллоною» детальніше.

Тієї ж миті в дверях з'явився співробітник, якого Мікаелю відрекомендували як просто Стефана.

— Добридень, шеф, — привітав він Торстена Едклінта. — Виходить досить забавно. Я подивився історію квартири «Беллони».

— І? — спитала Моніка Фігуерола.

— Фірма «Беллона» була заснована в сімдесятих роках і купила квартиру після смерті попереднього власника — жінки на ім'я Крістіна Седерхольм, тисяча дев'ятсот сімнадцятого року народження.

— Он як?

— Вона була одружена з Хансом Вільгельмом Франке — ковбоєм, що побив горшки з Пером Гуннаром Вінге, коли заснували ДПУ/Без.

— Добре, — сказав Торстен Едклінт. — Дуже добре. Моніко, за квартирою потрібно встановити цілодобове спостере-

ження. Довідайтеся, які там є телефони. Мені треба знати, хто там буває і які машини відвідують цю адресу. Ну, як завжди.

Едклінт подивився скося на Мікаеля Блумквіста. Він, здавалося, хотів щось сказати, але стримався. Мікаель звів брови.

— Ви задоволені отриманою інформацією? — спитав зрештою Едклінт.

— Цілком. А ви задоволені співпрацею з «Міленіумом»? Едклінт повільно кивнув.

— Ви розумієте, що я можу за це дістати на горіхи? — спитав він.

— Тільки не з мого боку. Я розглядаю отримувану тут інформацію як відомості від джерела, якому гарантовано анонімність. Я викладатиму факти, не згадуючи, яким чином їх отримав. Перш ніж здавати матеріал у друк, я візьму у вас формальне інтерв'ю. Якщо ви не захочете відповідати, ви просто скажете: «Без коментарів». Або зможете висловити свої міркування про «Секцію спецаналізів». Вирішувати будете самі.

Едклінт кивнув.

Мікаель відчував задоволення: протягом кількох годин «Секція» раптом набула фізичної форми, і це був справжній прорив.

Соня Мудіг із жалем констатувала, що нарада в кабінеті прокурора Екстрьома затягується. На столі конференц-залу вона знайшла забуту пляшку мінеральної води і вже двічі телефонувала чоловікові, повідомляючи, що затримується, і пообіцяла йому компенсацію у вигляді приємного вечора. Їй

поступово ставало все більше не по собі, і врешті-решт вона стала почувати себе мало не злочинницею.

Нарада закінчилася лише о пів на восьму. Цілком несподівано для Соні Мудіг двері кабінету відчинилися, і в коридор вийшов Ханс Фасте. Відразу за ним з'явився Петер Телебор'ян, потім показався літній сивоволосий чоловік, якого Соня Мудіг раніше не бачила. Останнім вийшов прокурор Екстрьом і, надягаючи на ходу піджак, погасив верхнє світло і замкнув двері.

Соня Мудіг піднесла мобільний телефон до щілини у фіранках і двічі сфотографувала компанію перед дверима кабінету. Постоявши кілька секунд, вони попрямували коридором.

Поки вони проходили повз конференц-зал, Соня Мудіг затамувала віддих. А коли двері на сході нарешті зачинилися, Соня відчула, що вся вкрилася холодним потом. Підвівшись із стільця, вона ледве стояла на ногах.

На початку дев'ятої вечора Моніці Фігуеролі зателефонував Бубланські.

— Ви хотіли знати, чи була в Екстрьома нарада.

— Так, — відповіла Моніка.

— Вона щойно закінчилася. Екстрьом зустрівся з доктором Петером Телебор'яном, а також з моїм колишнім співробітником інспектором Хансом Фасте і літнім чоловіком, якого ми не знаємо.

— Хвилинку, — сказала Моніка Фігуерола, прикрила телефон рукою і звернулася до решти: — Наша спонтанна ідея дала плоди. Телебор'ян поїхав прямо до прокурора Екстрьома.

— Ви слухаєте?

— Пробачте. У нас є який-небудь опис невідомого третього чоловіка?

— Навіть краще. Я надішлю вам його фотографію.

— Знімок. Чудово, я ваша довічна боржниця.

— Готовий скостити борг, якщо мені повідомлять, що відбувається.

— Я вам передзвону.

На хвилину за столом запала мовчанка.

— Гарзд, — сказав під кінець Едклінт. — Телебор'ян зустрічається з представником «Секції» і потім їде прямо до прокурора Екстрьома. Я би дорого заплатив, щоб дізнатися, що там обговорювалось.

— Можете запитати у мене, — запропонував Мікаель Блумквіст.

Едклінт з Фігуеролою поглянули на нього.

— Вони зустрічалися, щоб уточнити деталі стратегії, як їм через місяць на суді краще розібратися з Лісбет Саландер.

Моніка окинула його пильним поглядом, потім повільно кивнула.

— Це припущення, — зауважив Едклінт. — Якщо ви, звичайно, не маєте паранормальних здібностей.

— Це не припущення, — заперечив Мікаель. — Вони зустрічалися, щоб обговорити деталі судово-психіатричної експертизи Саландер. Телебор'ян якраз закінчив писати висновок.

— Нонсенс. Саландер ще не обстежили.

Мікаель Блумквіст знизав плечима і відкрив сумку з ноутбуком.

— Раніше це Телебор'яну не заважало. Ось останній варіант висновку судово-психіатричної експертизи. Як бачите, її датовано тим тижнем, на якому почнеться суд.

Едклінт з Фігуеролою уважно вивчили покладені перед ними папери, потім обмінялися багатозначним поглядом і подивилися на Мікаеля Блумквіста.

— І де ви це роздобули? — поцікавився Едклінт.

— Вибачте. Анонімне джерело.

— Блумквісте... ми повинні довіряти один одному. Ви приховуєте інформацію. У вас є ще подібні сюрпризи?

— Так. Зрозуміло, таємниці у мене є. Я також переконаний у тому, що і ви не відкриваєте мені всього, що є в СЕПО. Чи не так?

— Це не одне і те ж.

— Ні. Якраз те ж саме. Цей захід припускає нашу співпрацю. Ми повинні, як ви справедливо говорите, довіряти один одному. Я не приховую нічого, що може допомогти вашому розслідуванню діяльності «Секції» або скоєних злочинів. Я вже передав матеріал, який показує, що Телебор'ян разом з Бйорком скоїли в дев'яносто першому році злочин, і розповів про те, що він знову збирається зробити те ж саме зараз. І ось — документ, що підтверджує це.

— Але таємниці у вас є.

— Звичайно. Вам доведеться або припинити співпрацю, або змиритися з цим.

Моніка Фігуерола дипломатично підняла палець, щоб привернути до себе увагу.

— Вибачте, але чи означає це, що прокурор Екстрьом працює на «Секцію»?

Мікаель насупив брови.

— Не знаю. Я швидше схилиюся до того, що він — корисний їм ідіот, якого «Секція» просто використовує. Він кар'єрист, але здається мені порядним і тупуватим. Разом

з тим, за відомостями одного джерела, він проковтнув більшу частину того, що Телебор'ян розповідав про Лісбет Саландер у той час, коли її ще розшукували.

— Ви хочете сказати, що ним легко маніпулювати?

— Саме так. А Ханс Фасте — ідіот, який думає, що Лісбет Саландер справді лесбіянка-сатаністка.

Еріка Бергер сиділа на віллі в Сальтшьобадені сама-самісінька, почувавши себе такою наляканою і розгубленою, що не могла зосередитися на жодній справі. Їй увесь час здавалося, що хтось от-от зателефонує і розповість, що на одному із сайтів в Інтернеті викладені її фотографії.

Еріка зловила себе на думці, що знов і знов думає про Лісбет Саландер і все більше розуміє безглуздість пов'язаних з нею надій. Саландер лежить у Сальгренській лікарні під охороною, до неї не пускають відвідувачів і навіть не дозволяють читати газет. Проте вона напрочуд сильна дівчина. Незважаючи на ізоляцію, вона зуміла зв'язатися з Ерікою в ICQ, а потім і телефоном. А два роки тому вона самостійно викрила імперію Веннерстрьома і врятувала «Міленіум».

О восьмій годині вечора у двері подзвонила Сусанн Ліндер. Еріка здригнулася, ніби хтось вистрелив у неї в кімнаті з пістоleta.

— Привіт, Бергер. Сидимо в темряві з похмурих виглядом?

Еріка кивнула і запалила світло.

— Привіт. Я піду поставлю каву.

— Ні. Краще я. Що-небудь є новеньке?

Так, нічого особливого. Прорізалася Лісбет Саландер і взяла мій комп'ютер під контроль. А ще зателефонувала і сказала,

що Телебор'ян зустрічається вдень з якимсь Юнасом на Центральному вокзалі.

— Ні. Нічого нового, — сказала вона. — Але я хотіла б з твоєю допомогою дещо перевірити.

— Гарзд.

— Як тобі така можливість, що це не маніяк, а хтось з мого оточення, охоплений бажанням звести зі мною порахунки?

— А в чому різниця?

— Маніяк — це невідома мені людина, яка просто на мені зациклилася. У другому випадку ми маємо справу із знайомим, який хоче мені помститися або зіпсувати мені життя через якісь особисті мотиви.

— Цікава думка. Як вона виникла?

— Я... обговорювала сьогодні ситуацію з однією людиною. Назвати її я не можу, але вона гадає, що погрози від справжнього маніяка виглядали б інакше. Перш за все, маніяк не став би писати листи Еві Карлссон. Цей вчинок абсолютно не вписується в типову картину.

Сусанн Ліндер повільно кивнула:

— У цьому щось є. Знаєш, я ж так і не читала листів, про які ти говориш. Можна на них поглянути?

Еріка принесла лептоп і поставила його на кухонному столі.

Близько десятої години вечора Моніка Фігуерола і Мікаель Блумквіст вийшли з поліцейського управління і зупинилися на тому ж місці в Крунубергспаркен, що й напередодні.

— Ось ми і знову тут. Ти збираєшся зникнути, щоб працювати, чи хочеш піти до мене додому і зайнятися сексом?

— Ну...

— Мікаелю, не думай, що я на тебе тисну. Якщо тобі треба працювати, йди.

— Послухай, Фігуероло, я відчуваю, що потрапляю в страшенну залежність від тебе.

— А ти не бажаєш ні від кого залежати. Ти це хочеш сказати?

— Ні. Не зовсім так. Але сьогодні вночі я повинен поговорити з однією людиною, і це забере деякий час. Ти заснеш раніше, ніж я звільнюся.

Вона кивнула.

— Бувай.

Він поцілував її в щоку і попрямував до автобусної зупинки на Фрідхемсплан.

— Блумквісте! — гукнула вона.

— Що?

— Завтра вранці я теж вільна. Якщо встигнеш, приходь снідати.

Розділ 21

Субота, 4 червня —

понеділок, 6 червня

Узявшись за начальника Інформаційного відділу Андерса Хольма, Лісбет Саландер відчула лихі передчуття. Йому було п'ятдесят вісім років, і, отже, він випадав з її групи, але Лісбет усе-таки включила його, оскільки вони з Ерікою Бергер були розсварені. Він мав схильність до інтриг і розсилав різним людям електронні листи з доносими про те, що хтось погано виконав свою роботу.

Лісбет відразу помітила, що Хольм не любить Еріку Бергер і що значне місце в його листах займають пасажі про те, що сказала або зробила «ця баба». В Інтернеті він відвідував виключно сайти, що мають стосунок до його професійної діяльності. Якщо ж у нього були інші інтереси, то їм він вочевидь віддавався у вільний час і за допомогою іншого комп'ютера.

Із списку кандидатів на роль «Отруйного пера» Лісбет його не викреслила, хоча і не дуже вірила в те, що це він, — Хольм страшенно зарозумілий і не став би ходити манівцями, вигадуючи анонімні листи. Якби він захотів назвати Еріку Бергер шльондрою, він зробив би це відкрито. І він здавався не схожим на людину, яка взяла б на себе труд уночі лізти до чужого будинку.

Близько десятої Лісбет зробила перерву і зайшла на «Stolliga_Bordet», але Мікаель Блумквіст поки не відгукнувся. Це її трохи розсердило — її цікавило, чим він займається і чи встиг на зустріч Телебор'яна з Юнасом.

Потім вона повернулася до сервера «СМП».

Наступним у списку значився секретар спортивної редакції Клас Лундін, двадцяти дев'яти років. Відкривши його електронну пошту, Лісбет зупинилася і прикусила нижню губу, потім відкрила скриньку Лундіна і перейшла на електронну пошту Еріки Бергер.

Вона прокрутила список повідомлень до раніших. Їх було досить небагато, позаяк адреса Еріки існувала лише з 2 травня. Першим отриманим нею повідомленням була ранкова службова записка, надіслана відповідальним секретарем редакції Петером Фредрікссоном, а далі протягом першого дня кілька чоловік надіслали побажання успішної роботи в «СМП».

Лісбет почала ретельно вивчати кожен лист, що надійшов на адресу Еріки Бергер. У листуванні з начальником інформаційного відділу Андерсом Хольмом прямо з першого дня виникли ворожі нотки. Вони, схоже, не сходилися ні в одному питанні, і Лісбет помітила, що Хольм ускладнював Еріці життя, посилаючи по два-три повідомлення навіть через дурниці.

Вона перескакувала через рекламу, спам і суто службові записки з новинами, зосередившись на особистій кореспонденції. Прочитала внутрішні бюджетні розрахунки, результати реклами і маркетингу та листування з начальником фінансово-планового відділу Крістером Сельбергом, що розтягнулося на тиждень і здалося їй просто бурхливою сваркою з приводу скорочень. Еріка Бергер отримувала роздратовані листи від начальника юридичної редакції, невдоволеного тимчасовим співробітником на ім'я Юханнес Фріск, якого вона очевидячки посадила за роботу над якимсь матеріалом, що вважався зайвим. Якщо відкинути перші привітальні повідомлення, складалося враження, що ніхто з керівництва не бачив нічого позитивного в жодному аргументі чи пропозиції Еріки.

Через деякий час Лісбет прокрутила пошту назад і зайнялася статистичними підрахунками. Висновки свідчили, що з усіх керівних працівників «СМП» лише четверо не намагалися підірвати позиції Еріки Бергер. Це були голова правління Бергшьо, відповідальний секретар редакції Петер Фредрікссон, відповідальний за головну сторінку Гуннар Магнуссон і начальник відділу культури Себастьян Страндлунд.

Вони в «СМП» що, ніколи не чули про жінок? Адже в них усі керівники — чоловіки.

Найменше справ Еріка Бергер мала з начальником відділу культури: за весь час роботи в «СМП» вона обмінялася з Себастьяном Страндлундом лише двома повідомленнями. Редактор головної сторінки Магнуссон надсилав найлюб'язніші і найприємніші мейли, Бергшьо був небагатослівний і сухий. Усі решта керівників квапилися завдати якомога більше ударів у спину.

Якого біса ця компанія мужиків узагалі взяла Еріку Бергер на роботу, якщо вони, схоже, роблять лише те, що з усієї сили намагаються її знищити?

Найтісніше їй, схоже, доводилося співпрацювати з відповідальним секретарем редакції Петером Фредрікссоном. Він неодмінно запрошувався як помічник на всі наради, готував службові записки та інформував Еріку про різні матеріали і проблеми, тобто фактично правив усім ходом роботи.

Він обмінювався з Ерікою десятком листів щодня.

Лісбет відібрала всі повідомлення від Петера Фредрікссона до Еріки і стала читати їх одне за одним. У кількох випадках у нього були заперечення щодо прийнятих Ерікою рішень, і він викладав об'єктивні причини. Еріка Бергер йому, схоже, довіряла, бо нерідко змінювала рішення, погоджуючись з його аргументами. Ворожості він ніколи не виявляв. Правда, не відчувалося і найменшого натяку на яке-небудь особисте ставлення до Еріки.

Лісбет закрила поштову скриньку Еріки Бергер і ненадовго задумалася.

Потім відкрила адресу Петера Фредрікссона.

Чума цілий вечір без особливого успіху морочився з домашніми комп'ютерами різних співробітників «СМП». Йому

вдалося проникнути до начальника інформаційного відділу Андерса Хольма, позаяк у того була відкрита лінія зв'язку з робочим комп'ютером, щоб заходити у будь-який час доби, якщо знадобиться втручання. Особистий комп'ютер Хольма виявився одним з найнудніших, які Чумі доводилося зламувати. З рештою сімнадцятьма співробітниками з отриманого від Лісбет Саландер списку він зазнав невдачі: ніхто з тих, до кого він добивався, суботнього вечора в інтерактивному режимі не працював. Чума вже почав утомлюватися від спроб розв'язати нерозв'язну задачу, коли о пів на одинадцять його викликала Лісбет Саландер.

Що?

Петер Фредрікссон.

О'кей.

Наплюй на решту. Сконцентруйся на ньому.

Чому?

Інтуїція.

На це знадобиться час.

Є короткий шлях. Фредрікссон у них відповідальний секретар і працює з програмою «Інтегрейтор», щоб мати змогу з дому контролювати те, що відбувається в його комп'ютері в «СМП».

Я нічого про цю програму не знаю.

Маленька програмка, що з'явилася два-три роки тому. Зараз уже не актуальна. «Інтегрейтор» має

помилочку. Є в архіві Респ. хакерів. Теоретично програму можна розгорнути і ввійти в його домашній комп'ютер з роботи.

Чума зітхнув. Дівчина, що була колись його ученицею, тепер уже орієнтується краще за нього.

О'кей. Спробую.

Коли щось знайдеш, передай Калле Блумквісту, якщо в мене вже не буде доступу.

Близько дванадцятій втомлений Мікаель Блумквіст повернувся в квартиру Лісбет Саландер і спершу прийняв душ і увімкнув кавоварку. Потім відкрив комп'ютер Лісбет Саландер і клікнув на її ICQ.

Давно пора б.

Вибач.

Де ти пропадав останні дні?

Займався сексом з таємним агентом. І ганявся за Юнасом.

Ти встиг на зустріч?

Так. Це ти повідомила Еріці???

Це був єдиний спосіб до тебе добратися.

Клас.

Мене завтра перевозять у в'язницю.

Знаю.

З Мережею допомагатиме Чума.

Чудово.

Залишається лише фінал.

Мікаель подумки кивнув.

Саллі... ми зробимо все, що зможемо.

Знаю. Ти передбачуваний.

Ти, як завжди, мила.

Є щось іще, що мені треба знати?

Ні.

Тоді мені треба закінчити в Мережі останню справу.

О'кей. Щасливо.

Сусанн Ліндер миттєво прокинулася від писку в навушнику — спрацювала сигналізація від детекторів руху, встановлена в холі вілли Еріки Бергер. Сусанн підвелася на лікті і побачила, що годинник показує 05.23. Тихо вислизнувши з ліжка, вона натягнула джинси, футболку і кросівки. Сунула в задню кишеню балончик із сльозоточивим газом і прихопила кийок.

Вона беззвучно пройшла повз двері до спальні Еріки Бергер, відзначивши, що двері зачинені й, отже, замкнуті.

Біля сходів Сусанн зупинилася і прислухалася. З першого поверху донеслося слабе потріскування. Вона повільно спустилася, а в холі знов зупинилася і прислухалася.

На кухні скрипнув стілець. Затиснувши в руці кийок, Сусанн беззвучно підійшла до дверей кухні і побачила лисого, неголеного чоловіка — він сидів за кухонним столом із склянкою апельсинового соку і читав «СМП». Відчувши її присутність, він підвів погляд і запитав:

— Що за чорт, хто ви така?

Сусанн Ліндер розслабилася і прихилилася до одвірка.

— Ви, мабуть, Грегер Бекман. Доброго ранку. Мене звуть Сусанн Ліндер.

— Он як. Ви збираєтеся торохнути мене по голові кийком чи хочете склянку соку?

— Із задоволенням, — відповіла Сусанн, відкладаючи кийок убік. — Я маю на увазі сік.

Грегер Бекман потягнувся до мийки по склянку і налив їй з пакета соку.

— Я працюю в «Мілтон сек'юриті», — сказала Сусанн Ліндер. — Мабуть, буде краще, якщо мою присутність тут вам пояснить ваша дружина.

Грегер Бекман підвівся.

— З Ерікою щось сталося?

— З нею все гаразд. Але тут були деякі неприємності. Ми намагалися розшукати вас у Парижі.

— У Парижі? Я ж, чорт забирай, був у Хельсінкі.

— Он воно що. Даруйте, але ваша дружина думала, що ви в Парижі.

— Це в наступному місяці.

Грегер попрямував до дверей.

— Двері спальні замкнуті. Якщо ви захочете їх відчинити, вам знадобиться код, — сказала Сусанн Ліндер.

— Код?

Вона назвала йому три цифри, які слід було набрати, щоб відчинити двері спальні. Він помчав на другий поверх, а Сусанн Ліндер потягнулася через стіл і взяла залишену ним газету.

У неділю, о десятій годині ранку, до Лісбет Саландер заїшов доктор Андерс Юнассон.

— Доброго дня, Лісбет.

— Доброго дня.

— Я хотів лише попередити, що поліція з'явиться близько обіду.

— Гарзд.

— Тебе це, здається, не дуже хвилює.

— Не надто.

— У мене для тебе подарунок.

— Подарунок? З якого дива?

— Ти була однією з моїх найцікавіших пацієток за довгий час.

— Он як, — з підозрою сказала Лісбет Саландер.

— Ти, як я зрозумів, захоплюєшся ДНК і генетикою.

— Хто тобі наплів... мабуть, психологиня.

Андерс Юнассон кивнув.

— Якщо тобі буде нудно у в'язниці... це останній писк у дослідженнях ДНК.

Він простягнув їй грубий том з назвою «Спіралі — загадки ДНК», написаний професором Токійського університету

Йосіто Такамурую. Лісбет Саландер розгорнула книгу і переглянула зміст.

— Класно, — сказала вона.

— Коли-небудь було б цікаво знати, як вийшло, що ти читаєш статті дослідників, яких не розумію навіть я.

Щойно за Андерсом Юнассоном зачинилися двері, Лісбет дістала кишеньковий комп'ютер. Останній захід. З архіву відділу кадрів «СМП» Лісбет вивудила, що Петер Фредрікссон пропрацював у газеті шість років. За цей час він двічі довго хворів: два місяці в 2003 році і три місяці в 2004-му. Причиною в обох випадках була нервова перевтома. Попередник Еріки Бергер Хокан Морандер одного разу навіть ставив питання про можливість подальшого перебування Фредрікссона на посаді відповідального секретаря редакції.

Балаканина, сама балаканина і нічого конкретного, за що можна зачепитися.

За чверть до дванадцятої її викликав Чума.

Що?

Ти ще в лікарні?

Здогадайся.

Це він.

Ти певен?

Він зайшов у робочий комп'ютер з дому півгодини тому. Я скористався нагодою і заліз у його домашній комп'ютер. У нього на жорсткому диску скановані фотографії Еріки Бергер.

Дякую.

Вона виглядає привабливо.

Чума.

Я знаю. Що будемо робити?

Він уже виклав знімки в Мережі?

Наскільки я бачу, ні.

Ти можеш замінувати його комп'ютер?

Уже. Якщо він спробує переслати знімки електронною поштою або викладе в Мережі що-небудь понад двадцять кілобайт, у нього полетить жорсткий диск.

Супер.

Я збираюся поспати. Впораєшся далі сама?

Як завжди.

Лісбет від'єдналася від ICQ. Кинувши погляд на годинник, вона зрозуміла, що зараз принесуть обід. Вона швиденько склала електронне повідомлення і адресувала його на yahoo «Stolliga_Bordet».

Мікаелю. Важливо. Негайно зателефонуй Еріці Бергер і повідом, що «Отруйним пером» є Петер Фредрікссон.

Тільки-но вона встигла відіслати повідомлення, як у коридорі почувся рух. Вона підняла свій «Палм Тангстен Т3» і по-

цілувала екран. Потім вимкнула його і сховала в дірку за тумбочкою коло ліжка.

— Привіт, Лісбет, — сказала від дверей адвокат Анніка Джанніні.

— Привіт.

— За кілька хвилин тебе забере поліція. Я принесла тобі одяг. Сподіваюся, розмір підійде.

Лісбет з підозрою поглянула на кілька пар акуратних темних брюк і світлі блузки.

Забирати Лісбет Саландер прибули дві одягнені у форму жінки з гетеборзької поліції. До слідчого ізолятора вона відправилася у супроводі свого адвоката.

Коли вони, вийшовши з палати, проходили по коридору, Лісбет помітила, що за нею з цікавістю спостерігає кілька чоловік з персоналу. Вона їм привітно кивнула, і хтось помахав у відповідь рукою. Біля стійки чергового ніби випадково виявився Андерс Юнассон. Вони поглянули одне на одного і кивнули. Лісбет відзначила, що не встигли вони завернути за ріг, як Андерс Юнассон попрямував у бік її палати.

Під час усієї поїздки Лісбет Саландер не обмовилася з поліцейськими жодним словом.

У неділю о сьомій годині ранку Мікаель Блумквіст закінчив роботу, закрив ноутбук і трохи посидів за письмовим столом Лісбет Саландер, спрямувавши перед собою невидючий погляд.

Потім пішов до її спальні і поглянув на гігантське двоспальне ліжко. За хвилину він повернувся назад у кабінет, узяв мобільний телефон і подзвонив Моніці Фігуеролі.

— Привіт. Це Мікаель.

— Привіт. Ти вже встав?

— Я тільки-но закінчив працювати і збираюся лягати спати. Хотів просто відзначитися.

— Чоловіки, які телефонують просто відзначитися, завжди мають задні думки.

Він засміявся.

— Блумквісте, якщо хочеш, можеш приїжджати спати сюди.

— З мене буде кепська компанія.

— Я вже якось це переживу.

Він узяв таксі і поїхав на Понтоньєргатан.

Еріка Бергер провела неділю в ліжку з Грегером Бекманом. Вони лежали, розмовляючи або дрімаючи, а ближче надвечір одяглися і зробили довгу прогулянку до пристані і навколо селища.

— Перехід до «СМП» був помилкою, — сказала Еріка Бергер, коли вони повернулися додому.

— Не говори так. Зараз тобі важко, але ж ти знала, що так буде. Коли ти освоїшся, все владнається.

— Річ не в роботі. Впоратися з нею я можу. Річ у ставленні.

— Гм.

— Мені там не подобається. Але кинути все через кілька тижнів не можна.

Вона похмуро сіла за кухонний стіл і втупилася прямо перед собою байдужим поглядом. Такою пригніченою Грегер Бекман дружину ще ніколи не бачив.

Інспектор кримінальної поліції Ханс Фасте вперше особисто зустрівся з Лісбет Саландер у неділю, о пів на першу, коли жінка-поліцейський з Гетеборга ввела її до кабінету Маркуса Ерландера.

— До тебе, одначе, виявилось нелегко добратися, — привітав підозрювану Ханс Фасте.

Лісбет Саландер зміряла його довгим поглядом і вирішила, що він ідіот і факт його існування не вартий її уваги.

— Інспектор поліції Гунілла Верінг супроводжуватиме вас під час транспортування до Стокгольма, — сказав Ерландер.

— Ага, — відповів Фасте. — Тоді відразу й поїдемо. Саландер, там є багато охочих з тобою серйозно поговорити.

Ерландер попрощався з Лісбет Саландер, але вона не відповіла.

Для простоти вони вирішили відвезти ув'язнену службовою машиною. Гунілла Верінг сіла за кермо. На початку дороги Ханс Фасте сидів на передньому сидінні, повернувши голову назад і намагаючись розмовляти з Лісбет Саландер. Але на той час, як вони проїздили Алінгсос, у нього затерпла шия і він од цієї затії відмовився.

Лісбет Саландер розглядала пейзаж за бічним склом і, здавалося, взагалі не помічала, що на світі є інспектор Фасте.

«Телебор'ян має слухність, — подумав Фасте. — Вона ж, чорт забирай, справді розумово відстала. Нічого, в Стокгольмі ми це поправимо».

Він періодично косився на Лісбет Саландер, намагаючись скласти собі уявлення про жінку, за якою так довго ганявся. Навіть у Ханса Фасте виникли деякі сумніви, коли він побачив

цю тендітну дівчину. Він задумався над тим, скільки ж вона важить, але потім згадав, що вона лесб'янка і, отже, не справжня жінка.

Разом з тим із сатанізмом, мабуть, вийшло перебільшення — на сатаністку вона якось не тягнула.

Хоч як це смішно, але він відчував, що з набагато більшим задоволенням заарештував би її за ті три вбивства, через які її спочатку розшукували, позаяк упоратися з пістолетом може і тендітна діваха, проте там підозри вже були з неї зняті. Тепер же її заарештували за заподіяння тяжких тілесних ушкоджень ватажкам «Свавельшьо МК», у чому вона безперечно винна, і є технічні докази на випадок, якщо вона спробує відмагатися.

Моніка Фігуерола розбудила Мікаеля Блумквіста близько години пополудні. Перед цим вона сиділа на балконі, дочитуючи книжку про античне сприйняття бога, і хропіння Мікаеля, що доносилося із спальні, давало їй відчуття спокою. Увійшовши до спальні і поглянувши на нього, вона усвідомила, що захопилася Мікаелем так, як уже кілька років жодним чоловіком не захоплювалася.

Це відчуття здавалося приємним, але тривожним — адже навряд чи можна було сподіватися, що Мікаель Блумквіст стане постійною частиною її життя.

Коли він прокинувся, вони пішли на Північну набережну озера Меларен і випили кави. Потім повернулись до неї додому і до вечора кохалися. Мікаель пішов о сьомій годині, і в ту ж мить, коли він поцілував її в щоку і зачинив за собою двері, на Моніку найшла журба.

О восьмій вечора неділі до Еріки Бергер навідалася Сусанн Ліндер. Оскільки Грегер Бекман повернувся, ночувати у них вона не збиралася, і її візит з роботою був ніяк не пов'язаний. За ті кілька днів, поки вона жила у Еріки на правах нічного гостя і годинами розмовляла з нею на кухні, вони встигли здружитися. Сусанн симпатизувала Еріці і бачила, що та в цілковитому розпачі, хоча і намагається не подавати виду. З удавано незворушним виглядом Еріка щодня вирушала на роботу, але насправді все її єство було переповнене страхом.

Сусанн Ліндер підозрювала, що цей страх викликано не лише діями «Отруйного пера». Проте опіку над Ерікою Бергер ніхто на неї не покладав і проблеми останньої її не стосувалися. Сусанн поїхала до Бергер, просто щоб її відвідати і дізнатися, чи все гаразд. Вона побачила Еріку з чоловіком на кухні, тихих і пригнічених. Здавалося, вони провели неділю за обговоренням якихось серйозних речей.

Грегер Бекман поставив каву. Не встигла Сусанн Ліндер побути в них і кілька хвилин, як у Еріки задзвонив мобільний телефон.

Кожного разу, як лунав дзвінок, Еріка Бергер брала слухавку з очікуванням раптом вибухлої катастрофи.

— Бергер.

— Привіт, Ріккі.

Мікаель Блумквіст. Дідько. Я не повідомила йому про зникнення папки з документами Бергшю.

— Привіт, Мікке.

— Саландер сьогодні увечері перевезли до слідчого ізолятора Гетеборга, щоб чекати завтрашнього транспортування до Стокгольма.

— Ясно.

— Вона передала... повідомлення для тебе.

— Он як?

— Воно досить таємниче.

— Яке?

— Вона говорить, що «Отруйним пером» є Петер Фредрікссон.

Еріка Бергер десять секунд просиділа мовчки. «Це неможливо. Петер не такий. Мабуть, Саландер помилилася», — уривчасто мерехтіло у неї в голові.

— Щось іще?

— Ні. Тільки це. Ти розумієш, про що йдеться?

— Так.

— Ріккі, чим ви там з Лісбет займаєтеся? Вона телефонувала тобі, щоб навести мене на Телебор'яна і...

— Дякую, Мікке. Поговоримо пізніше.

Вона відключила мобільний телефон і поглянула на Сусанн Ліндер геть збожеволілим поглядом.

— Розповідай, — сказала та.

Сусанн Ліндер переживала суперечливі почуття. Еріка Бергер несподівано отримала звістку про те, що «Отруйним пером» є її відповідальний секретар Петер Фредрікссон. Коли вона про це розповідала, слова лилися з неї прямо потоком. А потім Сусанн Ліндер запитала, яким чином вона довідалася, що її маніяк — Фредрікссон.

Тут Еріка Бергер раптом відразу замовкла, і вигляд у неї зробився розгублений.

— Я не можу розповісти.

— Що ти маєш на увазі?

— Сусанн, я знаю, що «Отруйне перо» — Фредрікссон. Але не можу пояснити, звідки отримала цю інформацію. Що мені робити?

— Щоб я змогла тобі допомогти, ти повинна мені все розповісти.

— Я... я не можу. Ти не розумієш.

Еріка Бергер підвелася і стала біля кухонного вікна, спиною до Сусанн Ліндер. Нарешті вона знову обернулася.

— Я поїду до цього чорта додому.

— Ні, хай йому біс. Тобі не можна нікуди їхати, особливо додому до людини, яку ми підозрюємо в тому, що вона тебе страшенно ненавидить.

На обличчі Еріки Бергер читалася розгубленість.

— Сядь. Розкажи, що сталося. Адже це телефонував Мікаель Блумквіст?

Еріка кивнула.

— Я... вдень попросила одного хакера перевірити домашні комп'ютери персоналу.

— Ага. Тим самим ти, напевне, вчинила тяжкий злочин у сфері інформаційних технологій. І тепер не хочеш говорити, хто цей хакер.

— Я пообіцяла не розповідати... Це стосується інших людей. Одного матеріалу, над яким працює Мікаель.

— А Блумквіст знає про «Отруйне перо»?

— Ні, він лише передав інформацію.

Сусанн Ліндер схилила голову набік і пильно подивилася на Еріку Бергер. Раптом у неї в голові утворився асоціативний ланцюжок.

Еріка Бергер. Мікаель Блумквіст. «Міленіум». Таємничі поліцейські, які вторгалися у квартиру Блумквіста і прослу-

ховували її. Сусанн Ліндер стежила за спостерігачами. Блумквіст як одержимий працює над матеріалом про Лісбет Саландер.

Те, що Лісбет Саландер — ас комп'ютерної справи, у «Мілтон сек'юриті» знали всі. Ніхто не розумів, звідки в неї такі навички, і Сусанн ніколи не чула про те, що Саландер — хакер. Але Драган Арманський якось говорив, що, вивчаючи особисті обставини, Саландер подавала неймовірно вражаючі звіти. Хакер...

Але ж Саландер лежить під замком у Сальгренській лікарні.

Це божевілля.

— Ми говоримо про Саландер? — спитала Сусанн Ліндер.

У Еріки Бергер зробився такий вигляд, ніби її вразило блискавкою.

— Я не маю права обговорювати, звідки прийшла інформація. Жодним словом.

Сусанн Ліндер раптом пирхнула.

Це Саландер. Підтвердити виразніше Бергер просто не могла. Вона геть вибита з рівноваги.

Але ж це неможливо.

Що, чорт забирай, відбувається?

Виходить, що, перебуваючи в ув'язненні, Лісбет Саландер взялася з'ясувати, хто є «Отруйним пером». Це просто божевілля.

Сусанн Ліндер інтенсивно розмірковувала.

Що було в історії Лісбет Саландер правдою, а що ні, вона не мала ані найменшого уявлення. Вони зустрічалися не більше п'яти разів у той час, коли Саландер працювала в «Мілтон

сек'юриті», і жодного разу не перекинулися жодним словом не зі службових приводів. Вона вважала Саландер похмурою, нетовариською і неприємною в спілкуванні людиною, з такою міцною шкаралупою, що її не взяв би навіть бур. Сусанн також помічала, що Драган Арманський узяв Лісбет Саландер під своє крило. А оскільки Арманського Сусанн Ліндер поважала, вона припускала, що для подібного ставлення до цієї похмурої дівчини у нього є вагомі підстави.

І ось вона заявляє, що «Отруйним пером» є Петер Фредрікссон.

Чи дійсно правда на її боці? Чи є докази?

Потім Сусанн Ліндер протягом двох годин розпитувала Еріку Бергер про все, що тій відомо про Петера Фредрікссона, яка його роль в «СМП» і які у них склалися стосунки. Од відповідей їй легше не стало.

Еріка Бергер перебувала в цілковитій розгубленості і мучилася, не знаючи, як їй тепер бути. Їй хотілося поїхати до Фредрікссона додому і просто в очі запитати, що все це означає, але вона сумнівалася, що такий вчинок буде правильним. Урешті-решт Сусанн Ліндер переконала її не квапитися із звинуваченнями — якщо Петер Фредрікссон невинний, Бергер виглядатиме ідіотка ідіоткою, — і пообіцяла розібратися сама. Про свою обіцянку вона пошкодувала в ту ж мить, коли її вимовила, оскільки не мала уявлення, як їй слід діяти.

Припаркувавши свій старенький «Фіат страда» максимально близько до будинку Петера Фредрікссона у Фіксетрі, вона замкнула машину й огледілася. Вона не мала чіткого плану, але вважала, що їй слід зайти до нього і якимсь чином змусити його відповісти на низку запитань. При цьому вона усвідомлювала, що це все виходить далеко за межі її посадових

обов'язків у «Мілтон сек'юриті» і що Драган Арманський розлютився б, якби довідався, чим вона займається.

Але цей план, і сам по собі не блискучий, розвалився ще до того, як вона спробувала втілити його в життя.

Тієї ж миті, як вона зайшла у двір і стала наближатися до під'їзду, двері відчинилися і звідти вийшов чоловік — це і був Петер Фредрікссон, Сусанн Ліндер відразу впізнала його за фотографією з персонального сайта, який вивчала в комп'ютері Еріки Бергер. Вони йшли назустріч одне одному і незабаром розминулися. Петер Фредрікссон зник у підземному гаражі. Зупинившись, Сусанн Ліндер подивилась йому вслід. Кинувши погляд на годинник, вона відзначила, що вже близько одинадцятої вечора, і досить дивно, що Петер Фредрікссон кудись збирається. Вона побігла назад до машини.

Після того як Еріка Бергер від'єдналася, Мікаель Блумквіст довго сидів, дивлячись на мобільний телефон. Його дуже цікавило, що відбувається. Він розгублено поглянув на комп'ютер Лісбет Саландер, але до цього часу її вже повинні були перевести до Гетеборзької в'язниці і зв'язатися з нею нагоди вже не трапиться.

Він відкрив синій «Т10» і зателефонував Ідрісу Хіді в Ангеред.

— Доброго дня. Це Мікаель Блумквіст.

— Доброго дня, — відгукнувся Ідріс Хіді.

— Я хочу повідомити, що ви можете припинити виконувати моє доручення.

Ідріс Хіді мовчки кивнув. Він уже вираховував, що Мікаель Блумквіст йому зателефонує, оскільки Лісбет Саландер перевезли до слідчого ізолятора.

— Зрозуміло, — сказав він.

— Мобільний телефон можете залишити собі, як ми і домовлялися. Решту грошей я вишлю вам на тижні.

— Спасибі.

— Це я повинен дякувати вам за допомогу.

Закінчивши розмову, Мікаель відкрив ноутбук і взявся до роботи. Події останніх днів привели до необхідності переробляти солідну частину рукопису і додавати зовсім новий матеріал.

Він зітхнув.

У чверть на дванадцятю Петер Фредрікссон припаркувався за три квартали від будинку Еріки Бергер. Сусанн Ліндер, уже розуміючи, куди він прямує, тримала дистанцію, щоб не привертати до себе уваги. Через дві з лишком хвилини вона проїхала повз його машину і відзначила, що та вже порожня. Проминувши будинок Еріки Бергер, Сусанн припаркувалася трохи подалі, щоб її не було видно. Від хвилювання у неї спітніли долоні.

Вона дістала коробочку і сунула в рот порцію жувального тютюну.

Потім відкрила дверці машини і роззирнулася. Щойно Сусанн усвідомила, що Фредрікссон рухається в бік Сальтшьобадена, вона відразу зрозуміла, що інформація Саландер правильна. Як саме Саландер діяла, вона не знала, але вже більше не сумнівалася в тому, що «Отруйним пером» є саме Фредрікссон. Судячи з усього, їхав він у Сальтшьобаден не задля розваги, а вочевидь щось затівав.

Буде здорово, якщо їй вдасться спіймати його на гарячому.

Вона вийняла з бічного відділення на дверцях машини телескопічний кийок і покрутила його в руках. Потім натиснула на запобіжник на рукоятці, випустила важку сталеву пружину і зціпила зуби.

Ось чому вона пішла з патрульної служби.

В одному-єдиному випадку її охопив божевільний напад люті, коли патруль утретє за три дні виїхав за адресою до містечка Хегерстен: жінка знову зателефонувала до поліції з криком про допомогу, бо її відлупцював чоловік. І точнісінько як у перших двох випадках, до моменту прибуття патруля ситуація вже встигла нормалізуватися.

Вони в черговий раз вивели чоловіка на сходи і стали розмовляти з жінкою. Ні, подавати заяву до поліції вона не хоче. Ні, це непорозуміння. Ні, він хороший... насправді це її провина. Вона його спровокувала...

Весь цей час мерзотник стояв, посміхаючись і дивлячись Сусанн Ліндер прямо в очі.

Вона не могла пояснити, чому так зробила. Але зненацька її просто прорвало — вона вихопила кийок і вдарила його по губах. Перший удар виявився несильним. Губа у нього роздулася, і він присів. Протягом наступних десяти секунд — поки колеги не обхопили її і силою не витягнули на вулицю — вона оскаженіло гамселила його кийком по спині, нирках, стегнах і плечах.

Справи порушувати так і не стали. Сусанн того ж вечора звільнилася, поїхала додому і тиждень проплакала. Потім вона опанувала себе і прийшла до Драгана Арманського. Вона розповіла про свій вчинок та причини звільнення з поліції. Їй хотілося влаштуватися на роботу. Арманський завагався і попросив час на обдумування. Сусанн уже полишила надію,

аж раптом за шість тижнів він зателефонував їй і сказав, що готовий її випробувати.

Сусанн Ліндер скорчила сувору гримасу і засунула телескопічний кийок за пояс. Вона перевірила, чи на місці балончик із слезоточивим газом у правій кишені куртки і чи добре зав'язані шнурки кросівок. Потім повернулася назад до будинку Еріки Бергер і зайшла на ділянку.

Вона знала, що на задньому дворі детектори руху ще не встановили, і беззвучно переміщалася по газону уздовж живоплоту на кордоні ділянки. Фредрікссона видно не було. Обійшовши довкола будинку, вона завмерла і раптом побачила, як він тінню ковзнув у напівтемряві біля студії Грегера Бекмана.

Він не розуміє, який ідіотизм з його боку сюди повертатися. Просто не може стриматися.

Сидячи навпочіпки, він намагався заглянути крізь щілину у фіранках до кімнати, що примикала до вітальні. Потім перебрався на відкриту терасу і став удивлятися в будинок крізь щілину в опущених жалюзі, поряд з панорамним вікном, як і раніше закритим фанерою.

Раптом Сусанн Ліндер усміхнулася.

Поки він стояв до неї спиною, вона прослизнула через двір до рогу будинку і сховалася біля фронтона за двома кущами смородини. Крізь віття огляд відкривався поганенький, але все-таки вона його бачила. Зі свого місця Фредрікссон, очевидно, міг спостерігати всередині будинку хол і навіть шматочок кухні. Там він, треба думати, побачив щось цікаве, бо рушив далі лише хвилин за десять. І опинився зовсім поряд із Сусанн Ліндер.

Коли він обігнув кут будинку і пройшов повз неї, Сусанн Ліндер стала на повний зріст і неголосно його погукала:

— Привіт, Фредріксоне.

Він різко зупинився й обернувся до неї.

Його очі блиснули в темряві. Бачити його обличчя вона не могла, але чула, що від потрясіння він затамував подих.

— Ми можемо обрати простий шлях або ж складний, — сказала вона. — Зараз ми підемо до вашої машини і...

Він розвернувся і зібрався тікати.

Сусанн Ліндер підняла кийок і завдала нищівного болючого удару по зовнішній стороні його лівого коліна.

Він здавлено скрикнув і впав.

Сусанн занесла кийок для наступного удару, але стрималася, спиною відчувши погляд Драгана Арманського.

Вона нахилилася, перевернула бранця на живіт і придавила коліном нижче спини. Потім схопила його за праву руку, заламала її на спину і наділа кайданки. Фредріксон був слабким і жодного спротиву не чинив.

Еріка Бергер погасила світло у вітальні і, накульгуючи, пішла на другий поверх. Милиці їй більше не були потрібні, але ступня все ще боліла, коли Еріка переносила на неї вагу. Греггер Бекман вимкнув світло на кухні і пішов за дружиною. Йому ще не доводилося бачити Еріку Бергер такою нещасною — здавалося, жодні його слова не розраджували її і не могли приглушити страх.

Вона роздяглася, заповзла в ліжку і повернулася до нього спиною.

— Ти ні в чому не винен, Грегере, — сказала вона, почувши, що він теж укладається.

— Ти погано себе почуваєш, — відгукнувся він. — Я хочу, щоб ти кілька днів посиділа вдома.

Він обійняв її за плечі. Вона не намагалася його відштовхнути, але залишалася байдужою. Він нахилився, обережно поцілував її в шию і пригорнув міцніше.

— Ти нічого не можеш сказати або зробити для полегшення ситуації. Я знаю, що мені необхідна перерва. Я почуваю себе так, ніби сіла на швидкий потяг і виявила, що переплутала платформу.

— Ми можемо кілька днів провести на яхті. Поїхати від усього цього.

— Ні. Їхати мені не можна.

Вона обернулася до нього.

— Втекти — це найбільша дурість, яку я можу зараз зробити. Я мушу розібратися з проблемами. А потім ми зможемо поїхати.

— Гаразд, — сказав Грегер. — Від мене вочевидь не багато допомоги.

Вона слабо посміхнулася.

— Так. Не багато. Але спасибі за те, що ти тут. Я тебе страшенно люблю, ти ж знаєш.

Він кивнув.

— Не можу повірити в те, що це Петер Фредрікссон, — сказала Еріка Бергер. — Я ніколи не відчувала з його боку ані найменшої ворожості.

Побачивши, що на першому поверсі гасять світло, Сусанн Ліндер подумала, чи не подзвонити в двері до Еріки Бергер. Потім опустила погляд на Петера Фредрікссона. Той поки не

промовив жодного слова і тримався абсолютно пасивно. Вона надовго задумалася і потім наважилася.

Нахилившись, вона вхопилася за кайданки, підняла Фредрікссона на ноги і прихилила до стіни.

— Стояти можеш? — запитала вона.

Він не відповів.

— Гаразд, тоді ми спростимо справу. Якщо чинитимеш опір, я так само оброблю тобі праву ногу. А якщо опір повториться, я переламаю тобі руки. Ти мене зрозумів?

Вона вловила, що він часто дихає. Злякався?

Штовхаючи його перед собою, вона вивела його на вулицю і повела до машини, яка стояла за три квартали. Він шкутильгав, і їй доводилося його підтримувати. Коли вони підійшли до його машини, їм зустрівся якийсь чоловік, що вигулював собаку, — зупинившись, він став роздивлятися кайданки Петера Фредрікссона.

— Поліцейська операція, — рішучим голосом заявила Сусанн Ліндер. — Ідіть додому.

Вона посадила Фредрікссона на задне сидіння і повезла назад у Фісксетру. Була половина першої ночі, і на шляху до його парадного їм ніхто не зустрівся. Сусанн Ліндер вивудила у нього ключі і повела бранця по сходах у розташовану на третьому поверсі квартиру.

— Ви не маєте права заходити до мене в квартиру, — сказав Петер Фредрікссон, уперше подавши голос відтоді, як вона наділа на нього кайданки. — Ви не маєте права. У вас має бути дозвіл на обшук...

— Я не з поліції, — тихим голосом промовила вона.

Він втупився в неї з недовір'ям.

Сусанн Ліндер схопила його за сорочку, завела, штовхаючи поперед себе, у вітальню і турнула на диван. У трикімнатній квартирі панував ідеальний порядок, зліва од вітальні містилася спальня, по інший бік від передпокою — кухня, а до вітальні примикав маленький кабінет.

Заглянувши в кабінет, вона з полегкістю зітхнула. The smoking gun¹. Фотографії з альбому Еріки Бергер були розкладені на столі поряд з комп'ютером, а ще штук тридцять знімків господар прикріпив шпильками до стіни. Здивовано звівши брови, Сусанн розглядала цей вернісаж: Еріка Бергер була з біса красивою жінкою і жила куди цікавішим сексуальним життям, ніж сама Сусанн.

Почувши, що Петер Фредрікссон заворушився, вона повернулася у вітальню і, вдаривши його, затигнула до кабінету, посадила на підлогу і звеліла:

— Сиди спокійно!

Потім вона пішла на кухню, відшукала великий паперовий пакет з магазину «Консум» і по одній зняла зі стіни всі фотографії. Розірваний альбом і щоденники Еріки Бергер незабаром теж знайшлися.

— Де відеозапис? — спитала вона.

Петер Фредрікссон не відповів. Сусанн Ліндер вийшла у вітальню і ввімкнула телевизор. У відеомагнітофоні була касета, але Сусанн довелося трохи поморочитися, щоб знайти на пульті відеоканал.

Вона вийняла відеокасету і довго перевіряла, чи не копіював він її.

¹ Неспростовний доказ (англ.).

Знайшовши давні любовні листи Бергер і матеріали про Бергшьо, вона переключила увагу на комп'ютер Петера Фредрікссона. До персонального комп'ютера IBM у нього приєднано сканер «Мікротек». Піднявши кришку сканера, Сусанн знайшла забуту фотографію, що зображувала Еріку Бергер на вечірці в клубі «Екстрим», судячи з банера на стіні, присвяченій святкуванню Нового 1986 року.

Увімкнувши комп'ютер, вона виявила, що він захищений паролем.

— Який у тебе пароль? — спитала вона.

Петер Фредрікссон, що сидів із злісним виглядом на підлозі, не захотів з нею розмовляти.

Сусанн Ліндер раптом цілком заспокоїлася. Вона знала, що з формальної точки зору весь вечір скоювала злочин за злочином, включаючи те, що можна класифікувати як протиправне примушування і навіть грубе викрадення людини. Та їй було начхати. Вона майже тріумфувала.

Знизавши плечима, вона витягла з кишені швейцарський армійський ніж. Від'єднала всі кабелі, повернула комп'ютер до себе задньою стінкою і розкрила його за допомогою хрестової викрутки. На те, щоб розібрати апарат і витягнути жорсткий диск, знадобилося п'ятнадцять хвилин.

Сусанн роззирнулася на всі боки. Вона вже зібрала все, але на всяк випадок ретельно перевірила шухляди письмового столу, пачки паперів і книжкові полиці. Раптом її погляд упав на шкільний альбом, що лежав на підвіконні, — з гімназії Юшхольма¹, датований 1978 роком. «Здається, Еріка Бергер родом з юшхольмської знаті», — пригадала Сусанн, відкрила

¹ Острів Юшхольм — привілейований район Стокгольма.

альбом і почала одну за одною переглядати сторінки випускних класів.

Вона знайшла вісімнадцятилітню Еріку Бергер у студентській кепочці, із сонячною усмішкою і ямками на щоках. Вона була одягнена в тонку білу бавовняну сукенку і тримала в руках букет квітів, будучи втіленням безневинної юної відмінниці.

Потрібний зв'язок вона трохи не прогавила, але на наступній сторінці щось зачепило її погляд. З фотографії Сусанн нізащо б його не впізнала, проте підпис не залишав місця сумнівам. Петер Фредрікссон. Він учився в паралельному класі з Ерікою Бергер. Перед Сусанн постав худий хлопець із серйозним обличчям, що дивився в об'єктив з-під козирка.

Вона підвела очі і зустрівся поглядом з Петером Фредрікссоном.

— Вона вже тоді була шльондрою.

— Чарівно, — сказала Сусанн Ліндер.

— Вона трахалася в школі з усіма хлопцями підряд.

— Сумніваюся.

— Вона була клятою...

— Не треба далі. Що сталося? Тобі не вдалося забратися до неї в трусики?

— Вона мене ігнорувала. Сміялася з мене. А почавши працювати в «СМП», мене навіть не впізнала.

— Так-так, — мовила Сусанн Ліндер. — У тебе напевно було нудне дитинство. Може, поговоримо серйозно?

— Що вам треба?

— Я не з поліції, — сказала Сусанн Ліндер. — Я з тих, хто займається такими, як ти.

Вона почекала, дозволивши його фантазії попрацювати.

— Я хочу знати, чи виклав ти її фотографії де-небудь в Інтернеті?

Він заперечливо похитав головою.

— Точно?

Він кивнув.

— Еріка Бергер сама вирішуватиме, подавати їй на тебе заяву до поліції за переслідування, загрозу насильства і порушення недоторканності житла чи піти на мирову угоду.

Він промовчав.

— Якщо вона вирішить на тебе наплювати, — а я вважаю, що на більше ти і не заслуговуєш, — то я за тобою нагляда-тиму.

Вона підняла телескопічний кийок.

— Якщо ти ще коли-небудь наблизитися до будинку Еріки Бергер, надішлеш їй який-небудь мейл або порушиш її спокій яким-небудь іншим способом, я до тебе повернуся. Я тебе так звівечу, що рідна мати не впізнає. Ти мене зрозумів?

Він промовчав.

— У тебе є змога вплинути на фінал цієї історії. Хочеш дізнатися яка?

Він кивнув.

— У такому разі я рекомендую Еріці Бергер відпустити тебе на всі чотири вітри. Ходити на роботу можеш більше не завдавати собі клопоту. Тебе звільнено, прямо з цієї хвилини.

Він кивнув.

— Ти зникнеш з її життя і з Стокгольма. Мені наплювати на те, як ти вчиниш і де опинишся. Пошукай роботу в Гетеборзі або Мальмьо. Прикинься хворим. Роби, що хочеш. Але дай Еріці Бергер спокій.

Він кивнув.

— Домовилися?

Петер Фредрікссон раптом заплакав.

— Я не хотів їй зла, — сказав він. — Я хотів лише...

— Ти хотів лише перетворити її життя на пекло, і ти в цьому досяг успіху. Даєш мені слово?

Він кивнув.

Вона нахилилася, перевернула його на живіт і звільнила йому руки. Потім узяла пакет з «Консума», що містив у собі все життя Еріки Бергер, і пішла, залишивши Фредрікссона лежати на підлозі.

З парадного Фредрікссона Сусанн Ліндер вийшла о пів на третю попівночі. Вона подумала була відкласти справу до завтра, але вирішила, що якби йшлося про неї саму, вона воліла б довідатися новини безпосередньо вночі. Крім того, її машина так і лишилася в Сальтшьюбадені. Сусанн зателефонувала і викликала таксі.

Грегер Бекман відчинив двері ще раніше, ніж вона встигла натиснути на дзвінок. Він був у джинсах і, здавалося, навіть не лягав спати.

— Еріка не спить? — запитала Сусанн Ліндер.

Грегер похитав головою.

— Є щось нове? — поцікавився він.

Вона кивнула і посміхнулась йому.

— Заходь. Ми сидимо на кухні і розмовляємо.

Вони зайшли в дім.

— Привіт, Бергер, — сказала Сусанн Ліндер. — Тобі слід навчитися інколи спати.

— Що сталося?

Сусанн простягнула пакет з «Консума».

— Петер Фредрікссон обіцяє надалі дати спокій тобі. Тільки дідькові відомо, чи можна йому довіряти, але якщо він дотримає слова, нам усім це дешевше обійдеться, ніж морочитися із заявою до поліції і судом. Вирішувати тобі.

— Значить, це справді він?

Сусанн Ліндер кивнула. Грегер Бекман став розливати каву, але Сусанн відмовилася — за останні дні вона випила надто багато кави. Замість цього вона сіла і розповіла про події цієї ночі.

Еріка Бергер довго сиділа мовчки. Потім підвелася, піднялася на другий поверх і, повернувшись із шкільним альбомом, почала уважно вдивлятися в обличчя Петера Фредрікссона.

— Я його пам'ятаю, — сказала вона під кінець. — Але я й гадки не мала, що він і є той самий Петер Фредрікссон, який працює в «СМП». Я навіть не пам'ятала його імені, доки не поглянула в альбом.

— Що ж сталося? — поцікавилася Сусанн Ліндер.

— Нічого. Абсолютно нічого. Він був мовчазним і зовсім нецікавим хлопцем з паралельного класу. Здається, ми разом вивчали якийсь предмет. Французьку, якщо мені не зраджує пам'ять.

— Він сказав, що ти його ігнорувала.

Еріка кивнула.

— Мабуть, так. Він не належав до моїх знайомих і не входив до нашої компанії.

— Ви його цькували чи щось подібне?

— Бачить Бог, ні. Я завжди не терпіла цькування. У нас в гімназії проводилися кампанії проти цькування, а я була головою учнівської ради. Навіть не можу пригадати, щоб він коли-небудь зі мною заговорював або щоб я перекинулася з ним хоч словом.

— Гаразд, — сказала Сусанн Ліндер. — Усе одно він вочевидь затаїв на тебе образ. Він двічі довго перебував на лікарняному з приводу стресу і цілковитої знемоги. Можливо, для лікарняних листків були й інші причини, про які нам невідомо.

Вона встала і надягла шкіряну куртку.

— Його жорсткий диск я залишу в себе. З формальної точки зору він є краденим майном, і йому нема чого бути тут. Не хвилюйся, я його знешкоджу, тільки-но опинюся вдома.

— Сусанн, постривай. Як же мені тобі віддячити?

— Ну, можеш заступитися, коли гнів Арманського впаде на мене подібно до грому.

Еріка пильно поглянула на неї.

— Тобі за це добряче перепаде?

— Не знаю... чесно кажучи, не знаю.

— Давай ми тобі заплатимо за...

— Ні. Але Арманський, можливо, виставить за цю ніч рахунок. Сподіваюся, що він так і зробить, оскільки це означатиме, що він схвалив мої дії і, отже, не має наміру мене вигнати.

— Я простежу за тим, щоб він виставив рахунок.

Еріка Бергер підвелася й обняла Сусанн Ліндер.

— Спасибі, Сусанн. Якщо тобі коли-небудь знадобиться допомога, ти завжди можеш на мене розраховувати. Чого б це не стосувалося.

— Дякую. Прослідкуй, щоб ці фотографії не валялися де попало. До речі, «Мілтон сек'юриті» займається установленням дуже крутих сейфів.

Еріка Бергер усміхнулася.

Розділ 22

Понеділок, 6 червня

У понеділок Еріка Бергер прокинулася о шостій ранку. Хоч вона і проспала щонайменше годину, почувалася вона на диво відпочилою. Мабуть, це була якась особлива реакція організму. Вперше за кілька місяців вона надягла спортивний костюм і в скаженому темпі пробіглася до пристані. Правда, бігти швидко вийшло лише метрів сто, поки ушкоджена п'ята не розболілася так, що Еріці довелося зменшити швидкість і далі рухатися спокійніше.

Вона мов на світ народилася, і навіть біль у нозі, що виникав на кожному кроці, давав їй мало не насолоду. Нібито смерть, підійшовши до її дверей, останньої миті передумала і подалася до сусіднього будинку. Еріка просто не могла зрозуміти, як їй могло так поталанити, що Петер Фредрікссон просидів над її знімками чотири доби, нічого при цьому не зробивши. Сканування свідчило про те, що він виношував якісь плани, але здійснити їх не встиг.

Хай що буде, вона цього року зробить Сусанн Ліндер якийсь дорогий і несподіваний різдвяний дарунок. Придумає що-небудь особливе.

О пів на восьму, залишивши Грегера спати далі, Еріка сіла у «BMW» і поїхала до редакції «СМП». Поставивши авто в гараж, вона піднялася ліфтом у редакцію, всілася в скляній клітці і насамперед зателефонувала охоронцю.

— Петер Фредрікссон учора звільнився з «СМП», — сказала вона. — Знайдіть велику коробку, зберіть його особисті речі і простежте за тим, щоб їх доставили йому вже в першій половині дня.

Еріка поглянула на інформаційну стійку. Андерс Хольм, що тільки-но увійшов, зустрів її погляд і кивнув.

Вона кивнула у відповідь.

Хольм, звичайно, засранець, але після їхньої сутички кілька тижнів тому він перестав ускладнювати їй життя. Якщо він і далі демонструватиме таке позитивне ставлення, то, можливо, залишиться на посаді начальника інформаційного відділу. Можливо.

Вона відчувала, що здатна переломити ситуацію.

О 8.45 вона мимохідь побачила Бергшю, коли той виходив з ліфта і віддалявся по внутрішніх сходах до себе в кабінет, розташований поверхом вище. «Я повинна поговорити з ним сьогодні ж», — нагадала вона собі.

Сходивши по каву, Еріка переглянула ранкову службову записку. Ранок видався небагатим на новини. Єдиним, що привернуло увагу, виявилася маленька замітка, яка діловим тоном повідомляла про переведення Лісбет Саландер до слідчого ізолятора Гетеборга. Еріка схвалила матеріал і переслала його Андерсові Хольму.

О 8.59 зателефонував Бергшю.

— Бергер. Зайдіть до мене в кабінет, негайно.

Сказавши це, він поклав слухавку.

Коли Еріка Бергер відчинила двері в його кабінет, Магнус Бергшю сидів білий як папір. Він підвівся, обернувся до неї і жбурнув на стіл пачку паперів.

— Що це, чорт забирай, таке? — проревів він.

На душі в Еріки Бергер похололо. Їй досить було лише мигцем поглянути на обкладинку, щоб зрозуміти, що саме Бергшю знайшов у ранковій пошті.

З фотографіями Фредрікссон нічого зробити не встиг. Але він устиг відправити Бергшьо статтю Хенрі Кортеса.

Вона сіла навпроти нього і спокійно відповіла:

— Це стаття, написана журналістом Хенрі Кортесом, яку журнал «Міленіум» збирався дати в число, що вийшло тиждень тому.

Бергшьо був у нестямі від люті.

— Що ви, чорт забирай, собі дозволяєте? Я сам привів вас в «СМП», а ви найперше починаєте інтригувати. Та ви просто якась медійна шльондра!

Очі Еріки Бергер звузилися, вона вся похолола. Слoва «шльондра» з неї вже вистачило.

— Невже ви справді вірите в те, що хтось буде на це зважати? Думаєте, що вам удасться за допомогою цієї пустопорожньої балаканини відправити мене у відставку? І якого біса було надсилати мені цю базгранину анонімно?

— Усе зовсім не так, Бергшьо.

— В такому разі розкажіть, як саме.

— Статтю вам надіслав Петер Фредрікссон. Його відучора звільнено з «СМП».

— Хай йому біс, про що це ви говорите?

— Довга історія. Але я тримала статтю при собі вже більше двох тижнів, намагаючись придумати, як мені краще з вами про неї поговорити.

— За цим текстом стоїте ви.

— Ні, не я. Зібрав матеріал і написав статтю Хенрі Кортес. Я про неї нічого не знала.

— І ви хочете, щоб я в це повірив?

— Щойно мої колеги з «Міленіуму» побачили, що текст стосується вас, Мікаель Блумквіст призупинив його публіка-

цію, зателефонував мені і передав копію статті, щоб я могла вирішити, як вийти з цієї історії з найменшими втратами. У мене статтю викрали, і тепер вона опинилася у вас. У «Міленіумі» хотіли дати мені шанс поговорити з вами до її публікації, а публікувати статтю збиралися в серпні.

— Я ще ніколи не зустрічав такої безсоромної журналістки. Ви обскакали всіх.

— Гаразд. Якщо вже ви прочитали репортаж, можливо, ви разом переглянули і матеріали журналістського розслідування. До статті Кортеса не підкопаєшся, її цілком можна публікувати. І вам це відомо.

— Що це, чорт забирай, має означати?

— Якщо ви залишитеся головою правління до моменту, коли «Міленіум» опублікує статтю, «СМП» це дуже нашкодить. Я роздумувала і сяк і так, намагаючись знайти вихід, але, на жаль, не знайшла.

— Що ви хочете сказати?

— Вам необхідно піти.

— Ви жартуєте? Я не зробив нічого такого, що суперечить закону.

— Магнусе, невже ви справді не розумієте масштабів цього викриття? Не змушуйте мене скликати правління, це приведе лише до ще більшої ганьби.

— Вам не доведеться нічого скликати. Вашу роботу в «СМП» закінчено.

— Вибачте. Звільнити мене може лише правління. Будь ласка, запрошуйте членів правління на екстрене засідання. Я б запропонувала прямо сьогодні в другій половині дня.

Бергшью обійшов навколо столу і став так близько до Еріки Бергер, що вона відчувала його дихання.

— Бергер... у тебе ще є шанс залишитися тут. Йди до своїх клятих приятелів з «Міленіуму» і прослідкуй за тим, щоб ця статейка ніколи не побачила світу. Якщо впораєшся з цим, я, можливо, забуду все те, що ти накоїла.

Еріка Бергер зітхнула.

— Магнусе, ви просто не розумієте серйозності ситуації. Я не маю жодного впливу на те, що публікує «Міленіум». Що б я не говорила, статтю все одно опублікують. Мене цікавить лише те, як це позначиться на «СМП». Тому ви повинні піти.

Бергшю сперся руками на спинку крісла і нахилився до Еріки.

— Твої приятелі з «Міленіуму», можливо, замисляться, якщо довідаються, що тієї ж миті, як вони розголосять цю нісенітницю, тебе звідси виженуть.

Він знову випростався.

— Я сьогодні їду на нараду до Норрчюпінга. — Він поглянув на неї і додав багатозначно: — Із «СвеаБюгт».

— Он як.

— Коли я завтра повернуся, ти доповіси мені, що з цим покінчено. Ясно?

Він надягнув піджак. Еріка Бергер спостерігала за ним, припруживши очі.

— Виконаєш акуратненько, може, і затримаєшся в «СМП». А тепер звільни мій кабінет.

Вона встала, повернулася назад у скляну клітку і протягом двадцяти хвилин сиділа в кріслі мов закам'яніла. Потім підняла слухавку і попросила Андерса Хольма зайти. Пам'ятаючи минулі помилки, він з'явився за хвилину.

— Сідайте.

Андерс Хольм звів брови і сів.

— Ну, в чому я прогрішився цього разу? — іронічно поцікавився він.

— Андерсе, це мій останній день в «СМП». Я зараз подаю заяву про звільнення. Під час ланчу я запрошу віце-голову і решту членів правління на засідання.

Він витріщився на неї з непідробним подивом.

— Я рекомендуватиму вас як виконуючого обов'язки головного редактора.

— Що?

— Ви не проти?

Андерс Хольм відкинувся на спинку стільця і поглянув на Еріку Бергер.

— Я, чорт забирай, ніколи не хотів стати головним редактором, — сказав він.

— Я знаю. Але у вас досить жорстка хватка, і задля публікації гарного матеріалу ви підете по трупах. Мені б лише хотілося, щоб у вас було більше мізків.

— Що все-таки сталося?

— У нас з вами різний стиль роботи. Ми з вами весь час сварилися з приводу того, як слід подавати матеріал, і тут ми ніколи не зійдемося.

— Так, — сказав він. — Ми ніколи не зійдемося. Але можливо, мій стиль старомодний.

— Я не певна, що «старомодний» правильне слово. Ви класний фахівець у галузі інформації, але поводитеся як засранець. У цьому немає жодної необхідності. Але найбільше ми сварилися через вашу переконаність у тому, що на оцінку новин не повинні впливати особисті пристрасті і що ви як начальник інформаційного відділу не повинні подібного допускати.

Еріка Бергер раптом уїдливо посміхнулася Андерсові Хольму, потім відкрила сумку і дістала оригінали матеріалів про Бергшью.

— Давайте перевіримо ваше чуття на новини. У мене є стаття, отримана від Хенрі Кортеса, співробітника «Міленіуму». Я сьогодні вранці вирішила, що ми дамо цю статтю як головний матеріал дня.

Вона кинула папку Хольму на коліна.

— Ви — начальник інформаційного відділу. Буде цікаво дізнатися, чи поділяєте ви мою оцінку цієї новини.

Андерс Хольм відкрив папку і почав читати. Вже після перших рядків його зіниці розширилися, він випростався на стільці і поглянув Еріці Бергер просто у вічі. Потім опустив погляд і прочитав статтю від початку до кінця, затим відкрив і став уважно читати документацію, на що пішло двадцять хвилин. Після чого він повільно відклав папку убік.

— Вибухне грандіозний скандал.

— Знаю. Тому я сьогодні подаю заяву про звільнення. «Міленіум» збирався надрукувати статтю в червневому числі, але Мікаель Блумквіст наклав вето. Він дав текст мені, щоб я могла поговорити з Бергшью до виходу статті.

— І?

— Бергшью наказав мені зам'яти цей матеріал.

— Ясно. І ви, щоб відомстити, хочете випустити його в «СМП».

— Ні. Не заради помсти. Просто не бачу іншого виходу. Якщо статтю надрукує «СМП», у нас буде шанс вийти з ситуації з честю. Бергшью повинен піти. Але після всього цього я теж не можу тут залишатися.

Хольм дві хвилини помовчав.

— Чорт, Бергер... Я й гадки не мав, що ви така крута. Ніяк не думав, що скажу це, але, якщо у вас такий бойовий характер, мені справді шкода, що ви йдете.

— Ви могли б зупинити публікацію, але якщо вже ми обоє її схвалюємо... Ви збираєтеся давати їй хід?

— Чорт забирай, звичайно, ми її надрукуємо. Адже інформація просочиться в будь-якому разі.

— Атож.

Андерс Хольм устав, але зам'явся біля її столу.

— Ідіть працюйте, — сказала Еріка Бергер.

Зачекавши п'ять хвилин після того, як Хольм пішов, вона підняла слухавку і зателефонувала Малін Ерікссон у «Міленіум».

— Привіт, Малін. Чи немає там поблизу Хенрі Кортеса?

— Є. Сидить у себе за столом.

— А не могла б ти запросити його до себе в кабінет і увімкнути на телефоні гучний зв'язок? Нам треба порадитися.

Хенрі Кортес підійшов за п'ять секунд.

— Що відбувається?

— Хенрі, я сьогодні зробила аморальний вчинок.

— Невже?

— Я передала твою статтю про «Вітавару» Андерсові Хольму, начальнику відділу інформації «СМП».

— Он як...

— Я звеліла йому завтра дати статтю в «СМП». За твоїм підписом. Тобі, зрозуміло, заплатять. Ти зможеш сам назвати ціну.

— Еріко... що, чорт забирай, відбувається?

Вона коротко розповіла про події останніх тижнів і про те, як Петер Фредрікссон її мало не знищив.

— Дідько, — сказав Хенрі Кортес.

— Хенрі, я знаю, що матеріал твій. У мене просто немає вибору. Ти можеш на це піти?

Хенрі Кортес кілька секунд помовчав.

— Спасибі, що зателефонувала, Еріко. Можеш друкувати статтю за моїм підписом. Якщо, звичайно, Малін не заперечує.

— Я не заперечую, — вступила в розмову Малін.

— Чудово, — сказала Еріка. — Проінформуйте, будь ласка, Мікаеля. Думаю, його ще немає на місці.

— Я поговорю з Мікаелем, — пообіцяла Малін Ерікссон. — Але, Еріко, це ж означає, що ти від сьогодні безробітна?

Еріка засміялася.

— Я вирішила влаштувати собі відпустку до кінця року. Повірте, що кількох тижнів в «СМП» з мене цілком вистачило.

— Думаю, тобі не слід починати планувати відпустку, — зауважила Малін.

— Це чому ж?

— Ти можеш у другій половині дня заглянути до «Міленіуму»?

— Навіщо?

— Мені потрібна допомога. Якщо захочеш повернутися на посаду головного редактора, можеш починати завтра вранці.

— Малін, головний редактор «Міленіуму» ти. Ні про що інше не може бути й мови.

— Гарзд. Тоді виходь на посаду відповідального секретаря редакції, — засміялася Малін.

— Ти серйозно?

— Чорт забирай, Еріко, мені так тебе не вистачає, що я просто вмираю. Я прийшла в «Міленіум», зокрема, для того, щоб мати змогу працювати з тобою. А ти раптом взяла й опинилася не в тій газеті.

Еріка Бергер з хвилину помовчала. Вона навіть не встигла обдумати можливість повернення до «Міленіуму».

— Ви хочете, щоб я повернулася? — повільно спитала вона.

— А ти як гадаєш? Підозрюю, що ми почнемо з шикарного свята, і головним організатором стану я. Ти повернешся якраз до того моменту, коли нам треба буде публікувати сама знаєш що.

Еріка поглянула на годинник на письмовому столі. За п'ять десяти. Протягом однієї години все її життя перевернулося. Вона раптом відчула, як їй страшенно хочеться знову піднятися сходами в «Міленіум».

— У найближчі години мені ще треба розібратися з дечим в «СМП». Можна я зайду до вас близько четвертої?

Розповідаючи Драгану Арманському про нічні події, Сусанн Ліндер дивилася йому прямо в очі. Вона не згадала лише про свою впевненість у тому, що до проникнення в комп'ютер Фредрікссона була причетна Лісбет Саландер. Сусанн оминула це з двох причин: по-перше, їй здавалося, що це звучить аж надто неправдоподібно, а по-друге, вона знала, що Драган Арманський бере активну участь у справі Саландер разом з Мікаелем Блумквістом.

Слухав Арманський дуже уважно. Закінчивши розповідь, Сусанн Ліндер замовкла, чекаючи на його реакцію.

— Десь годину тому мені телефонував Грегер Бекман, — сказав він.

— Он як.

— Вони з Ерікою Бергер зайдуть на тижні, щоб підписати контракт. Вони висловлюють вдячність за внесок «Мілтон сек'юриті», і перш за все, за твою участь.

— Ясно. Приємно, коли клієнти задоволені.

— Він хоче також замовити додому сейф. Ми повинні його встановити і закінчити всі справи з сигналізацією до кінця тижня.

— Чудово.

— Він хоче, щоб ми виставили їм рахунок за твою роботу в ці вихідні.

— Гм.

— Інакше кажучи, нам доведеться відправити їм солідний рахунок.

— Ага.

Арманський зітхнув.

— Сусанн, ти ж розумієш, що Фредрікссон може піти до поліції і заявити на тебе за багатьма пунктами.

Вона кивнула.

— Зрозуміло, він сам зі свистом захурчить у в'язницю, але, може, він вирішить, що справа того варта.

— Не думаю, щоб у нього стало духу піти до поліції.

— Хай так, але ти діяла всупереч усім отриманим від мене інструкціям.

— Я знаю, — сказала Сусанн Ліндер.

— І як, ти вважаєш, я повинен на це відреагувати?

— Вирішувати вам.

— А як, на твою думку, мені слід реагувати?

— Моя думка жодного значення не має. За вами завжди залишається право мене виставити.

— Навряд. Я не можу собі дозволити позбутися співробітника твого рівня.

— Дякую.

— Але якщо ти знову викинеш щось подібне, я дуже розсерджуся.

Сусанн Ліндер кивнула.

— Що ти зробила з жорстким диском?

— Його знищено. Я сьогодні вранці сунула його в лещата і розтрощила на шматочки.

— Гарзд. Тоді вважатимемо, що справу закрито.

Першу половину дня Еріка Бергер присвятила обдзвонюванню членів правління «СМП». Віце-голову вона застала на дачі неподалік Ваксхольма і вмовила його негайно сісти в машину і мчатися до редакції. Після ланчу правління зібралось, правда, в дуже урізаному складі. Протягом години Еріка Бергер доповідала, як у них з'явилася папка Кортеса і до яких це привело наслідків.

Коли вона закінчила, почулися очікувані пропозиції пошукати яке-небудь альтернативне рішення. Еріка повідомила, що «СМП» збирається дати статтю в завтрашнє число, і сповістила також, що працює у них останній день і її рішення безповоротне.

У результаті всього цього Еріка змусила правління схвалити і занести до протоколу два рішення: просити Магнуса Бергшю негайно залишити свою посаду і призначити Андерса Хольма тимчасово виконуючим обов'язки головного редак-

тора. Після цього вона вибачилася і залишила правління обговорювати ситуацію без неї.

О 14.00 вона спустилася у відділ кадрів і склала контракт. Потім пішла до редакції відділу культури і запросила для розмови начальника відділу Себастьяна Страндлунда і журналістку Еву Карлссон.

— Наскільки я розумію, відділ культури вважає Еву Карлссон тямущим і талановитим репортером.

— Вірно, — підтвердив Страндлунд.

— А в останні два роки ви в бюджетних заявках просили підсилити редакцію як мінімум двома співробітниками.

— Так.

— Ево, зважаючи на отримані вами листи, якщо я візьму вас на постійну посаду, можливо, поповзуть неприємні чутки. Ви як і раніше зацікавлені в ній?

— Звичайно.

— В такому разі моїм останнім рішенням в «СМП» стане підписання цього трудового договору.

— Останнім?

— Довга історія. Я сьогодні звільняюся. Будьте ласкаві, не говоріть нікому про це десь із годину.

— Що...

— Незабаром з'явиться службова записка.

Еріка Бергер підписала контракт і передала через стіл Еві Карлссон.

— Хай щастить, — сказала вона з усмішкою.

— Невідомого літнього чоловіка, що брав участь в суботній нараді в Екстрьома, звать Георг Нюстрьом, він комісар, — сказала Моніка Фігуерола, викладаючи отримані в результаті

оперативної зйомки фотографії на стіл перед Торстеном Едклінтом.

— Комісар, — пробурмотів Едклінт.

— Стефан вирахував його учора ввечері. Він відвідував квартиру на Артилерігатан і приїхав машиною.

— Що нам про нього відомо?

— Починав він у звичайній поліції, а в ДПУ/Без працює з вісімдесят третього року. З дев'яносто шостого року — на посаді слідчого з персональною відповідальністю і здійснює внутрішній контроль за вже закінченими справами.

— Ясно.

— Починаючи з суботи до під'їзду заходило шість чоловік, що становлять інтерес. Окрім Юнаса Сандберга і Георга Нюстрьома в будинку ще знаходиться Фредрік Клінтон. Він сьогодні вранці їздив лікарняним транспортом на діаліз.

— Хто решта троє?

— Якийсь пан Отто Хальберг. Він працює в ДПУ/Без із вісімдесятих років, але взагалі-то прикріплений до Штабу оборони — значиться у військово-морських силах і військовій розвідці.

— Он як. Мене це чомусь не дивує.

Моніка Фігуерола дістала ще один знімок.

— Цього хлопця ми поки не вирахували. Він ходив обідати разом із Хальбергом. Спробуємо з'ясувати, хто він такий, коли він увечері піде додому.

— Гарзд.

— Проте найцікавіший тип — ось цей.

Вона поклала на стіл ще одну фотографію.

— Його я знаю, — сказав Едклінт.

— Його звуть Ваденшьо.

— Точно. Він працював у відділі боротьби з тероризмом років десь п'ятнадцять тому. Офісний генерал. Колись вважався у «Фірмі» одним з кандидатів на посаду великого начальника. Що з ним сталося, я не знаю.

— Він у дев'яносто першому році звільнився. Вгадайте, з ким він обідав приблизно годину тому?

Вона виклала останню фотографію.

— Начальник канцелярії Альберт Шенке і фінансовий директор Густав Аттербум. Я хочу, щоб за цими особами велося цілодобове спостереження. Мені треба точно знати, з ким вони зустрічаються.

— Це неможливо. У мене в розпорядженні є лише чотири людини. І хоч би хтось із них повинен працювати з документацією.

Едклінт кивнув і задумливо прикусив нижню губу. Через деякий час він поглянув на Моніку Фігуеролу.

— Нам потрібні ще люди, — сказав він. — Ти не могла б без особливого галасу зв'язатися з інспектором кримінальної поліції Яном Бубланськи і запитати, чи не погодиться він сьогодні після роботи зі мною повечеряти? Скажімо, десь о сьомій.

Едклінт потягнувся до слухавки і набрав номер, який знав напам'ять.

— Привіт, Арманський. Це Едклінт. Згадуючи з приємністю вечерю, на яку ти мене недавно запрошував, мені хотілося б зробити тобі у відповідь пропозицію... ні, я наполягаю. Скажімо, десь так на сьому?

Лісбет Саландер провела ніч у слідчому ізоляторі «Крунеберг», у камері площею приблизно чотири на чотири метри.

Про меблювання нічого було й говорити. Лісбет заснула протягом п'яти хвилин після того, як її замкнули, і, прокинувшись у понеділок рано-вранці, слухняно виконала рекомендовані терапевтом Сальгреньської лікарні вправи на розтяжки. Потім вона поснідала і мовчки всілася на ліжку, втупившись прямо перед собою.

О пів на дев'яту її повели у приміщення для допитів, розташоване в іншому кінці коридору. Конвоїром виявився лисий дядько в літах невеликого зросту, з круглим лицем і окулярами в роговій оправі. Він тримався з нею коректно і добродушно.

Анніка Джанніні привітно поздоровкалася з нею, Ханса Фасте Лісбет проігнорувала. Потім вона познайомилася з прокурором Ріхардом Екстрьомом і наступні півгодини провела, сидючи на стільці і невідривно дивлячись в одну цятку, трохи вище голови Екстрьома. За весь цей час вона не промовила ані слова і не ворухнула жодним мускулом.

О десятій годині Екстрьом перервав невдалий допит. Він відчував роздратування, позаяк не зумів добитися від неї ані найменшого відгуку. Дивлячись на тоненьку, лялькового вигляду дівчину, він уперше завагався: невже вона й справді могла жорстоко побити Магге Лундіна і Сонні Ніемінену? Хіба суд повірить у цю історію навіть за наявності переконливих доказів?

О дванадцятій годині Лісбет принесли нехитрий обід, а наступну годину вона провела за розв'язанням про себе рівнянь з галузі сферичної астрономії, згадавши про книгу, яку читала двома роками раніше.

О 14.30 її знову відвели у приміщення для допитів. Цього разу конвоїром виявилася молода жінка. У кімнаті нікого не

було. Лісбет сіла на стілець і стала роздумувати й далі над одним особливо складним рівнянням.

За десять хвилин двері відчинилися.

— Доброго дня, Лісбет, — привітно поздоровкався усмінений Петер Телебор'ян.

Лісбет Саландер залякла. Частини рівняння, яке вона вибудовувала перед собою в повітрі, впали вниз. Вона навіть почула, як цифри і знаки задзвеніли, вдаряючись об підлогу.

З хвилину Петер Телебор'ян постояв не рухаючись, роздивляючись її, а потім усівся навпроти. Вона ж дивилася й далі в стіну.

Через деякий час вона перевела погляд і поглянула йому в очі.

— Мені шкода, що ти потрапила в таку ситуацію, — сказав Петер Телебор'ян. — Я постараюся допомогти тобі всіма можливими способами. Сподіваюся, нам вдасться встановити взаємну довіру.

Лісбет роздивлялась його, переміщаючи погляд по сантиметру. Скуйовджене волосся. Борода. Маленька щілинка між передніми зубами. Тонкі губи. Брунатний піджак. Розстебнутий комірець сорочки.

— Сподіваюся також, що зумію допомогти тобі краще, ніж у нашу минулу зустріч, — донісся до неї його м'який і оманливо доброзичливий голос.

Він поклав перед собою на стіл маленький блокнотик і ручку. Лісбет опустила погляд і поглянула на ручку. Та являла собою загострену сріблясту трубочку.

Аналіз наслідків.

Лісбет стримала поривання простягнути руку і схопити ручку.

Пошукавши очима його лівий мізинець, вона побачила ледь помітну білу смужку на тому місці, в яке п'ятнадцять років тому уп'ялася зубами і стиснула щелепи з такою силою, що заледве не відкусила йому палець. Знадобилися зусилля трьох санітарів, щоб утихомирити її і змусити розімкнути щелепи.

Тим разом я була маленькою полохливою дівчинкою, що ледве досягла підліткового віку. Тепер я доросла. Я можу вбити тебе, коли захочу.

Вона втупилася поглядом у цятку на стіні позаду Телебор'яна, підбрала цифри і математичні знаки, що впали додолу, і почала заново вибудовувати рівняння.

Доктор Петер Телебор'ян роздивлявся Лісбет Саландер з непроникним виразом обличчя. Він не став би психіатром з міжнародною славою, якби не розумівся на людях і не мав здібності читати почуття і настрої. Телебор'ян відчув, що в кімнаті повіяло холодом, але витлумачив це як знак того, що під зовнішньою незворушністю пацієнтка приховує страх і сором. Він визнав це позитивною ознакою того, що вона все-таки реагує на його присутність. Його також обрадувало, що її поведінка анітрохи не змінилась. У суді вона сама підпише собі вирок.

Перед тим як піти з «СМП», Еріка Бергер мала зробити останню справу — сісти і скласти службову записку співробітникам. Вона почала писати, перебуваючи в розшарпаних почуттях, і, всупереч здоровому глузду, у неї вийшло аж дві сторінки формату А4, на яких вона пояснювала, чому йде з «СМП», і висловлювала свою особисту думку про деяких людей. Знищивши весь цей текст, Еріка почала заново, у більш діловому тоні.

Петера Фредрікссона вона згадувати не стала. Інакше весь інтерес зосередився б на ньому і справжні причини потонули б у скандалах на тему сексуальних переслідувань.

Еріка навела дві причини свого звільнення. Головним було те, що, запропонувавши урізати зарплати й бонуси керівникам і власникам, вона наштовхнулася на потужний спротив. Замість цього її змушували почати роботу в «СМП» з великого скорочення персоналу, що, з її точки зору, не лише було порушенням раніше даних нею обіцянок, але й зводило нанівець будь-які спроби в перспективі змінити газету і зміцнити її становище.

Другою причиною було викриття Бергшю. Вона пояснила, що він розпорядився зам'яти цю історію і тим самим порушити її обов'язок як журналіста, після чого в неї не залишалось вибору і вона визнала себе зобов'язаною покинути редакцію. На закінчення вона робила висновок, що проблеми «СМП» полягають не в персоналі, а в керівництві.

Еріка один раз перечитала службову записку, виправила орфографічні помилки і розіслала її електронною поштою всім співробітникам концерну. Зробивши копію, вона відправила її до журналу «Пресенс тіднінг» і до органу профспілки «Журналістен». Потім упаковувала свій лептоп і пішла до Андерса Хольма.

— До побачення, — сказала вона.

— До побачення, Бергер. Працювати з вами було жахіттям. Вони посміхнулися одне одному.

— У мене залишилася остання справа, — додала Еріка.

— Яка?

— Юханнес Фріск працює за моїм дорученням над одним матеріалом.

— І жоден собака не знає, що він робить.

— Підтримайте його. Він уже досить багато чого зробив, і я зберігатиму з ним контакт. Дайте йому закінчити роботу. Гарантую, що ви від цього лише виграєте.

У нього зробився задумливий вигляд. Потім він кивнув.

Потискувати одне одному руки вони не стали. Еріка поклала Хольму на письмовий стіл пропуск до редакції, спустилася в гараж і забрала свою машину. На початку п'ятої вона припаркувалася поблизу від редакції «Міленіуму».

ЧАСТИНА 4
ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ

1 ЛИПНЯ — 7 ЖОВТНЯ

Попри численні міфи про амазонок в античній Греції, Південній Америці, Африці та інших місцях, є лише один історичний, документально підтверджений приклад існування жінок-войовниць. Це жіноча армія, що існувала в народності фон у західноафриканській Дагомеї, теперішньому Беніні.

Про цих жінок-войовниць нічого не написано в офіційній військовій історії, про них не знято жодних романтичних фільмів, і на сьогодні про них згадується хіба що в давніх історичних виносках. Про цих жінок існує одна-єдина наукова праця: Stanley B. Alret, Amazons of Black Sparta (Hurst & Co Ltd, London, 1998). А це ж була армія, здатна зрівнятися з будь-яким елітним військом окупаційних властей того часу, що складалося із солдатів-чоловіків.

Коли точно була утворена жіноча армія народності фон, невідомо, але деякі джерела датують її XVII століттям. Спочатку вона була королівською лейб-гвардією, яка виростає в корпус із 6000 солдатів, що мали напівбожественний статус. Але призначені вони були не для окраси. Трохи більше 200 років вони становили головну ударну силу народності фон у боротьбі проти європейських колонізаторів, що втор-

галися на їхні землі. Їх побоювалося французьке військо, яке вони неодноразово перемагали в битвах. Розбити жіночу армію вдалося лише в 1892 році, коли Франція привезла на кораблях сучасні війська з артилерією, іноземними легіонерами, морським піхотним полком і кавалерією.

Скільки жінок-войовниць загинуло, невідомо. А ті, що вижили, протягом кількох років вели й далі партизанські дії, і ще в 1940-х роках були живі ветерани тієї армії, їх фотографували і брали у них інтерв'ю.

Розділ 23

П'ятниця, 1 липня —
неділя, 10 липня

За два тижні до суду над Лісбет Саландер Крістер Мальм закінчив оформлення книги обсягом 364 сторінки і з сухою назвою «Секція». Обкладинка була синьою, написи на ній — жовтими, а в самому низу Крістер помістив сім чорно-білих портретів шведських прем'єр-міністрів, завбільшки з поштову марку. Над ними нависало зображення Залаченка. Для ілюстрації Крістер скористався паспортною фотографією колишнього шпигуна і так збільшив контрастність, що виступали лише темні частини знімка, мовби тінню вкриваючи всю обкладинку. Дизайн вийшов не дуже вишуканим, але вражаючим. Авторами значилися Мікаель Блумквіст, Хенрі Кортес і Малін Ерікссон.

Була половина шостої ранку — Крістер Мальм пропрацював усю ніч. Його трохи нудило, і він відчував гостру потребу піти додому і поспати. Малін Ерікссон просиділа з ним увесь цей час, вносячи останні виправлення до вже схвалених Кріс-

тером сторінок і роздруковуючи текст. Вона вже заснула прямо на дивані в редакції.

Крістер Мальм зібрав у папку документи з фотографіями і зразками шрифту. Потім запустив програму «Тост» і переніс усе на два диски. Один він поклав у редакційний сейф, а другий передав заспаному Мікаелю Блумквісту, який прийшов близько сьомої.

— Йди додому й поспи, — сказав Мікаель.

— Уже йду, — відповів Крістер.

Будити Малін Ерікссон вони не стали, але увімкнули сигналізацію на вході. О восьмій годині на вахту мав заступити Хенрі Кортес. Вийшовши з парадного, вони лягнули один одного по долонях і розсталися.

Мікаель Блумквіст дійшов до Лундагатан, де знову без дозволу взяв покинуту Лісбет Саландер «Хонду». Не бажаючи довіряти пересилку диска пошти, він особисто відвіз його Яну Чьобіну, директорові друкарні, розташованої в непоказній цегельній будівлі біля залізниці в містечку Моргонгова, неподалік від містечка Сала.

Їхати звідти Мікаель не квапився і почекав, поки в друкарні перевірили, що диск відкривається. Він упевнився також у тому, що книга буде готова до дня початку суду. Проблема полягала не в друкуванні, а в брошуруванні, яке могло затягнутися, але Ян Чьобін пообіцяв, що мінімум 500 примірників з першого видання накладом 10 000 будуть доставлені до потрібної дати. Книга випускалася у м'якій палітурці, але великим форматом.

Мікаель ще раз перевірів, чи всі знають про необхідність дотримувати якнайсуворішої секретності. Насправді нагаду-

вати про це було зайвим: два роки тому та ж друкарня за аналогічних обставин друкувала книжку Мікаеля про фінансиста Ханса Еріка Веннерстрьома, і всі її працівники знали, що книги, які надходять від маленького видавництва «Міленіуму», приховують якусь сенсацію.

Після цього Мікаель, не кваплячись, повернувся до Стокгольма. Завернувши до себе додому на Бельмансгатан, він узяв дорожню сумку, куди поклав переміну білизни, бритву і зубну щітку, потім доїхав до пристані Ставнес у Вермдьо, залишив там машину і вирушив поромом до Сандхамна.

У своєму літньому будиночку Мікаель з'явився вперше після різдвяних свят. Він відчинив віконниці, впустив свіжого повітря і ковтнув мінеральної води. Як і завжди, закінчуючи роботу, коли текст ішов у друк і нічого вже не можна було змінити, він почував спустошеність.

Потому він майже годину присвятив прибиранню: підмів, витер пил, вимив душеву кімнату, запустив холодильник, перевірів, чи працює водогін, і перемінив постільну білизну на спальній антресолі. Він сходив у продовольчу крамницю, де купив усе необхідне для вихідних. Потім увімкнув кавоварку, всівся на веранді і закурив, ні про що особливо не думаючи.

Близько п'ятої він подався на пристань зустрічати Моніку Фігуеролу.

— Я не думав, що тобі вдасться звільнитися, — сказав він, цілуючи її в щоку.

— Я теж не думала. Але я сказала Едклінту, як є. В останні тижні я працювала майже цілодобово, і від мене вже стало мало пуття. Мені необхідно два вільних дні, щоб зарядити акумулятори.

— У Сандхамні?

— Я не повідомила, куди збираюся їхати, — відповіла вона з усмішкою.

Деякий час Моніка Фігуерола роздивлялася Мікаелів будиночок, загальною площею двадцять п'ять квадратних метрів. Піддавши критичному огляду міні-кухню, душову і спальну антресоль, вона схвально кивнула. Поки Мікаель смажив баранячі відбивні у винному соусі та накривав стіл на веранді, вона обполоснулася і надягла тонке літнє плаття. Їли вони мовчки, дивлячись на яхти, що прямували у бік гостьової гавані Сандхамна або назад, і випили пляшку вина.

— Чудовий у тебе будиночок. Це сюди ти возиш усіх своїх подружок? — раптом поцікавилася Моніка Фігуерола.

— Не всіх. Лише головних.

— Еріка Бергер тут була?

— Багато разів.

— А Лісбет Саландер?

— Вона жила тут кілька тижнів, коли я писав книжку про Веннерстрьома. І два роки тому ми провели тут разом Різдво.

— Значить, Бергер і Саландер обидві відіграють у твоєму житті важливу роль?

— Еріка — мій кращий друг. Ми дружимо вже понад двадцять п'ять років. Лісбет — зовсім інша річ. Вона дуже своєрідна, я ніколи не зустрічав більш асоціальної людини. Можна сказати, що вона справила на мене велике враження з першої ж зустрічі. Вона мені подобається. І вона мій друг.

— Ти її жалієш?

— Ні. Те, що на неї впала купа лайна, її власна заслуга. Але я маю до неї велику симпатію і відчуваю в ній споріднену душу.

— Але ти не закоханий ані в неї, ані в Бергер?

Він низивав плечима. Моніка Фігуерола поглянула на припізнаний пароплавчик «Аміго 23», який із запаленими навігаційними вогнями проторохтів мимо моторного човна, прямуючи до гостьової гавані.

— Якщо дуже добре до когось ставитися — це вияв кохання, то гадаю, що закоханий у кількох людей, — сказав він.

— А тепер ще і в мене?

Мікаель кивнув. Моніка Фігуерола поглянула на нього, накупивши брови.

— Тебе це бентежить? — спитав він.

— Те, що в тебе раніше були жінки? Ні. Але мене бентежить те, що я ніяк не зрозумію, що між нами відбувається. Я не думаю, що можу мати стосунки з чоловіком, який трахається направо і наліво...

— Вибачитися за своє життя я не маю наміру.

— А я, як мені здається, не можу перед тобою встояти саме тому, що ти такий, який є. З тобою легко займатися сексом, тому що це не супроводжується жодними сварками, і мені з тобою спокійно. Але все почалося з того, що я піддалася якомусь божевільному імпульсу. Зі мною таке буває нечасто, і я нічого, власне, не планувала. А тепер ми дісталися до тієї стадії, коли я виявилася однією з дівиць, яких ти запрошуєш сюди.

Мікаель трохи помовчав.

— Ти могла і не приїжджати.

— Ні. Не могла. Чорт, Мікаелю...

— Я знаю.

— Я почуваю себе нещасною. Я не хочу в тебе закохуватися. Буде надто боляче, коли все це закінчиться.

— Я дістав цей будинок, коли батько помер і мама переїхала додому в Норрланд¹. Ми поділили так, що сестрі дісталася наша квартира, а мені — будинок. Він у мене вже майже двадцять п'ять років.

— Ага.

— За винятком кількох випадкових знайомих на початку вісімдесятих років, тут до тебе побувало всього тільки п'ять жінок. Еріка, Лісбет і моя колишня дружина, з якою ми спільно існували у вісімдесятих роках. Одна дівчина, до якої в мене були дуже серйозні наміри в кінці дев'яностих років, і жінка, трохи старша за мене, з котрою я познайомився два роки тому і зрідка зустрічаюся. Там дещо особливі обставини...

— Он воно як.

— Я тримаю цей будинок для того, щоб мати можливість поїхати з міста і від усього відключитися. І майже завжди буваю тут наодинці. Читаю книжки, пишу, відпочиваю, сиджу на пристані і дивлюся на кораблі. Це зовсім не таємне любовне гніздечко холостяка.

Він підвівся і приніс пляшку вина, яку поставив у тіні перед дверима до будинку.

— Я не збираюся нічого обіцяти, — сказав він. — Мій шлюб розпався через те, що ми з Ерікою не змогли триматися віддалік одне від одного. Been there, done that, got the t-shirt².

Він наповнив келишки.

— Але ти найцікавіша людина з тих, що зустрілися мені за дуже довгий час. У мене таке відчуття, ніби наші стосунки

¹ Н о р р л а н д — північна провінція Швеції.

² Плавали, знаємо (англ.).

стали серйозними першого ж дня. Мені здається, що я втратив розум уже тоді, коли ти підстерегла мене на моїх сходах. Тими небагатьма ночами, які я тепер сплю у себе вдома, я прокидаюся посеред ночі і хочу тебе. Не знаю, чи хочеться мені постійно бути разом, але я смертельно боюся тебе втратити.

Він поглянув на неї.

— Ну і що ж нам, по-твоєму, робити?

— Давай обміркуємо, — сказала Моніка Фігуерола. — Мене до тебе теж страшенно тягне.

— Справа починає набувати серйозного обороту, — мовив Мікаель.

Вона кивнула з почуттям смутку, що раптом її пойняв. Потім вони досить довго просиділи мовчки. Коли стемніло, вони прибрали зі столу, зайшли в дім і зачинили двері.

У п'ятницю, за тиждень до суду, Мікаель зупинився коло газетного кіоску біля Шлюзу і став роздивлятися ранкові газети. Генеральний директор і голова правління «Свенска моргонпостен» Магнус Бергшью капітулював і оголосив про своє залишення посади. Купивши газети, Мікаель дійшов до кафе «Ява» на Хурнсгатан і замовив собі пізній сніданок. Причиною такого раптового кроку Бергшью називав родинні обставини. Він не захотів коментувати твердження про те, ніби його рішення піти якимось пов'язане із звільненням Еріки Бергер, після того як він наказав їй зам'яти сюжет про діяльність оптової фірми «Вітавара АБ». Щоправда, на одній шпальті повідомлялося, що голова Об'єднання шведських працедавців призначив комісію з етики, яка почала перевірку контактів шведських

фірм з підприємствами Південно-Східної Азії, що використовують дитячу працю.

Мікаель Блумквіст несподівано засміявся.

Потім він склав газету, дістав мобільний телефон «Ерікссон Т10» і зателефонував «Тій, з каналу ТБ-4», відірвавши її від ланчу.

— Привіт, любя, — сказав Мікаель Блумквіст. — Гадаю, ти як і раніше відмовишся якимось вечірком прийти до мене на побачення.

— Привіт, Мікаелю, — засміялася «Та, з каналу ТБ-4». — Даруй, але ти настільки не в моєму стилі, що далі нікуди. Правда, ти все одно досить гарненький.

— Може, ти, принаймні, погодишся зі мною сьогодні поговорити, щоб поговорити про роботу?

— Що там у тебе нальовується?

— Еріка Бергер два роки тому уклала з тобою угоду щодо Веннерстрьома. Вийшло непогано. Я хочу укласти з тобою аналогічну операцію.

— Розповідай.

— Тільки після того, як ми домовимося про умови. Точнісінько як з Веннерстрьомом, ми опублікуємо книгу разом з тематичним числом журналу. Ця історія матиме великий резонанс. Я пропоную тобі попередньо ознайомитися з матеріалом за умови, що ти не видаси інформацію до нашої публікації. Цього разу з публікацією особливо складно, оскільки вона повинна вийти певного дня.

— Який обсяг матеріалу?

— Більше, ніж про Веннерстрьома, — сказав Мікаель Блумквіст. — Тобі це цікаво?

— Знущаєшся? Де зустрінемося?

— Що ти скажеш про «Казанчик Саміра»? Еріка Бергер теж прийде.

— А що там за історія з Бергер? Вона повернулася до «Міленіуму» після того, як її вигнали з «СМП»?

— Її не вигнали. Коли у них з Бергшою виникли розбіжності, вона відразу ж звільнилася.

— Він, схоже, цілковитий дебіл.

— Так, — відгукнувся Мікаель Блумквіст.

Фредрік Клінтон слухав Верді через навушники. За великим рахунком музика залишилася єдиним, що могло відвернути його від апарата діалізу і наростаючого болю в крижах. Він тихенько наспівував і, заплющивши очі, рухав у такт правою рукою, яка висіла в повітрі і, здавалося, жила власним життям, окремо від його поійнятого гниттям тіла.

Все просто. Ми народжуємося. Живемо. Старіємо. Вмираємо. Він своє віджив. Залишився лише розклад.

Фредрік Клінтон почував себе на диво задоволеним.

Він поставив музику на згадку про свого друга Еверта Гульберга.

Була субота, 9 липня. Залишалося менше тижня до того моменту, як почнеться суд, і «Секція» зможе поступово забути про цю злочасну історію. Звістку він отримав уранці. Гульберг виявився на рідкість живучий. Коли пускаєш собі в скроню кулю дев'ятиміліметрового калібру, то гадаєш, що помреш. Проте знадобилося три місяці, щоб тіло Гульберга поступилося. Хоча, можливо, це більше пояснювалося випадковістю, ніж затягістю, з якою доктор Андерс Юнассон відмовлявся визнати свою поразку. Справу врешті-решт вирішив рак, а не куля.

Проте вмирав Гульберг тяжко, що дуже засмучувало Клінтона. Спілкуватися з навколишнім світом Гульберг не міг, але часом хоч би частково приходив до тями і міг сприймати оточуючих. Лікарняний персонал помічав, що Гульберг посміхався, якщо хтось гладив його по щоці, і бурчав, коли, здавалося, переживав неприємні відчуття. Інколи він спілкувався з персоналом, намагаючись вимовляти слова, яких ніхто не розумів.

Родичів у нього не було, і ніхто з друзів його в лікарні не відвідував. Зі світу живих його провела нічна сестра на ім'я Сара Кітама, родом з Еритреї, яка чергувала біля його ліжка і тримала його за руку, коли він помирав.

Фредрік Клінтон усвідомлював, що незабаром піде за своїм колишнім товаришем по зброї. У цьому не було жодних сумнівів. Імовірність того, що йому вдасться діждатися трансплантації такої необхідної нирки, з кожним днем зменшувалася, а розкладання його тіла тривало. Кожне обстеження показувало, що в нього погіршується функціонування печінки і кишечника.

Клінтон сподівався діждатися Різдва.

Але він був задоволений. Він відчував майже нереальне, хвилююче задоволення через те, що під кінець життя йому цілком несподівано довелося знову повернутися на службу.

Такого дарунка долі він аж ніяк не сподівався.

Останні звуки Верді замовкли, якраз коли Біргер Ваденшьо відчинив двері до маленької кімнати відпочинку, відведеної Клінтону в ставці «Секції» на Артилерігатан.

Клінтон розплющив повіки.

Він уже давно вважав Ваденшьо баластом. Той абсолютно не годився на роль керівника головної ударної сили швед-

ської оборони. Клінтон не міг зрозуміти, як вони з Хансом фон Роттінгером могли зробити свого часу таку фундаментальну помилку, визнавши Ваденшьо підходящим наступником.

Ваденшьо — парус, якому необхідний ходовий вітер. У момент кризи він виявив слабкість і цілковиту нездатність приймати рішення. Полохливий і безхребетний, на роль капітана під час шторму він вочевидь не годився — допусти вони його до штурвала, він виявився б абсолютно недієздатним і прирік би «Секцію» на загибель.

Усе так просто.

Одним це під силу. Інші ж у момент істини завжди дають слабину.

— Ви хотіли зі мною поговорити? — спитав Ваденшьо.

— Сідай, — сказав Клінтон.

Ваденшьо сів.

— Я вже в такому віці, коли у мене більше немає часу ходити околяса. Я змушений говорити відверто. Коли це закінчиться, я хочу, щоб ти пішов з поста керівника «Секції».

— Он як?

— Ти хороша людина, Ваденшьо, — вже м'якше вів далі Клінтон. — Але замінити Гульберга ти, на жаль, не здатний. На тебе не слід було звалювати таку відповідальність. Це наша з Роттінгером помилка — коли я захворів, нам слід було ґрунтовніше розглянути питання про престолонаступництво.

— Ви мене завжди не любили.

— У цьому ти помиляєшся. Ти був чудовим адміністратором, коли «Секцією» керували ми з Роттінгером. Без тебе ми б не впоралися, і я абсолютно впевнений у твоєму патріотизмі. Але я сумніваюся у твоїй здатності приймати рішення.

Ваденшю раптом гірко посміхнувся.

— Після цього я не впевнений, що хочу залишатися в «Секції».

— Тепер, коли Гульберга і Роттінгера немає серед живих, мені доводиться приймати головні рішення наодинці. Ти ж усі останні місяці послідовно саботуєш кожне моє рішення.

— І я знову повторю — рішення, які ви приймаєте, божевільні. Це кінчиться катастрофою.

— Можливо. Але твоя нерішучість гарантувала б нам крах. А зараз у нас, принаймні, є шанс, і, схоже, все виходить. «Міленіум» зв'язаний по руках і ногах. Вони, можливо, підозрюють про наше існування, але їм бракує документації, і вони не мають можливості розшукати як її, так і нас. Ми тримаємо всі їхні дії під суворим контролем.

Ваденшю поглянув у вікно, звідки виднілися гребені дахів кількох сусідніх будинків.

— Нам залишилося лише розібратися з дочкою Залаченка. Якщо хтось почне копирсатися в її історії і прислухатися до її слів, може статися все, що завгодно. Але за кілька днів почнеться суд, і потім усе буде кінчено. Цього разу ми повинні закопати її так глибоко, щоб вона вже ніколи більше не могла становити для нас небезпеки.

Ваденшю похитав головою.

— Я не розумію твого ставлення до справи, — сказав Клінтон.

— Так. Звичайно, вам його не зрозуміти. Вам щойно сповнилося шістдесят вісім. Ви вмираєте. Ваші рішення нераціональні, але вам, проте, вдалося зачарувати Георга Нюстрьома і Юнаса Сандберга. Вони слухаються вас так, ніби ви — Господь Бог.

— Я справді Господь Бог у всьому, що стосується «Секції». Наша рішучість дала «Секції» шанс. І я з усією впевненістю заявляю, що «Секція» ніколи більше не потрапить у таке скрутне становище. Коли все закінчиться, ми повинні провести комплексну перевірку її діяльності.

— Ясно.

— Новим керівником стане Георг Нюстрьом. Він, звичайно, застарий, але інших кандидатів у нас немає, а він пообіцяв залишитися ще мінімум на шість років. Сандберг надто молодий і, внаслідок твого керівництва, недосвідчений. До цього моменту йому слід було б уже бути цілком навченим.

— Клінтоне, невже ви не розумієте, що накоїли. Ви вбили людину. Бйорк пропрацював на «Секцію» тридцять п'ять років, а ви наказали його вбити. Хіба ви не розумієте...

— Ти чудово знаєш, що це було необхідно. Він зрадив нас, та й не зміг би витримати натиску, якби поліція почала на нього тиснути.

Ваденшьо підвівся.

— Я ще не закінчив.

— Тоді нам доведеться продовжити розмову пізніше. Ви тут лежите і уявляєте себе Всемогутнім, а мене чекає робота.

Ваденшьо попрямував до дверей.

— Якщо це суперечить твоїм моральним принципам, чому б тобі не піти до Бубланськи і не зізнатися у своїх злочинах?

Ваденшьо обернувся до хворого.

— Ця думка мене навідувала. Але хай там що б ви думали, я з усієї сили захищаю інтереси «Секції».

Відчинивши двері, він зіткнувся з Георгом Нюстрьомом і Юнасом Сандбергом.

— Привіт, Клінтоне, — сказав Нюстрьом. — Нам необхідно дещо обговорити.

— Заходьте. Ваденшью якраз збирався піти.

Нюстрьом почекав, поки двері зачиняться.

— Фредріку, я дуже турбуюся, — сказав Нюстрьом.

— Чому так?

— Ми тут із Сандбергом міркували. Відбуваються якісь незрозумілі речі. Сьогодні вранці адвокат Саландер передала прокурору її автобіографію.

— Що?

Поки прокурор Ріхард Екстрьом наливав із термоса каву, інспектор кримінальної поліції Ханс Фасте роздивлявся Анніку Джанніні. Екстрьом був збентежений документом, що його він отримав, приїхавши на роботу. Вони з Фасте разом прочитали сорок сторінок, на яких містилася пояснювальна записка Лісбет Саландер, і потім довго обговорювали цей дивний документ. Під кінець він відчув необхідність запросити Анніку Джанніні для неформальної розмови.

Вони всілися за невеликим столом для нарад в кабінеті Екстрьома.

— Спасибі, що погодилися заглянути, — почав Екстрьом. — Я прочитав цю... гм, пояснювальну записку, яку ви подали сьогодні вранці, і відчуваю потребу зняти деякі знаки питань...

— І?.. — спробувала допомогти йому Анніка Джанніні.

— Навіть не знаю, з якого кінця почати. Очевидно, перш за все мені слід пояснити, що ми з інспектором Фасте обоє страшенно спантеличені.

— Он як?

— Я намагаюся зрозуміти ваші наміри.

— Що ви маєте на увазі?

— Ця автобіографія, чи як її слід називати, яка її мета?

— Це начебто цілком очевидно. Моя клієнтка хоче викласти свою версію розвитку подій.

Екстрєм добродушно засміявся і провів рукою по борідці вже добре знайомим жестом, який чомусь почав Анніку дратувати.

— Так, але для пояснень у вашої клієнтки було кілька місяців. Вона не сказала ані слова на всіх допитах, які намагався проводити з нею Фасте.

— Наскільки мені відомо, у нас немає закону, який зобов'язує її говорити тоді, коли це зручно інспекторові Фасте.

— Еге ж, але я хочу сказати... за два дні над Саландер починається судовий процес, а вона в останню мить підсовує оце. Я ж у даному разі відчуваю відповідальність, яка дещо виходить за межі моїх обов'язків як прокурора.

— Он як?

— Я ні в якому разі не хочу, щоб ви сприйняли мої слова як образу. Це ніяк не входить у мої наміри. Проте в нашій країні існують процесуальні норми. А ви, фру Джанніні, є адвокатом із захисту прав жінок і раніше ніколи не представляли клієнта в кримінальному процесі. Я звинувачую Лісбет Саландер не тому, що вона жінка, а через те, що вона скоїла тяжкі злочини із застосуванням насильства. Вважаю, ви теж напевно розумієте, що вона серйозно хвора психічно і потребує лікування й допомоги суспільства.

— Дозвольте, я вам допоможу, — люб'язно відповіла Анні-ка Джанніні. — Ви боїтеся, що я не забезпечу Лісбет Саландер повноцінного захисту.

— У цьому немає нічого образливого, — сказав Екстрьом. — Я не ставлю під сумнів вашу компетентність. Я лише вказую на те, що у вас немає досвіду.

— Я розумію. Дозвольте сказати, що я з вами цілком згодна. У мене зовсім немає досвіду в кримінальних справах.

— І проте ви послідовно відмовлялися від допомоги значно досвідченіших адвокатів.

— У відповідності до бажання моєї клієнтки. Лісбет Саландер хоче бачити своїм адвокатом мене, і за два дні саме я представлятиму її інтереси в суді.

Вона ввічливо усміхнулася.

— Гаразд. Але мене цікавить, невже ви цілком серйозно збираєтеся викласти суду зміст цього опусу?

— Звичайно. Це історія Лісбет Саландер.

Екстрьом з Фасте скося переглянулися. Фасте звів брови. Він не розумів, чого, власне, Екстрьом добивається. Якщо Джанніні не розуміє, що з головою потопить свою клієнтку, то яке, чорт забирай, до цього діло прокуророві. Треба просто з вдячністю погодитись і покінчити з цією справою.

Фасте ні на мить не сумнівався в тому, що Саландер геть чокнута. Він намагався, залучаючи всі свої навички, змусити її сказати, хоч би де вона живе. Але це кляте дівчисько допит за допитом сиділо, мов язик проковтнуло, і роздивлялося стіну в нього за спиною. Вона відмовлялася приймати з його рук сигарети, каву чи прохолодні напої. Вона ніяк не реагувала, коли він до неї звертався або, у хвилини сильного роздратування, підвищував голос.

Ніякі інші допити в житті Ханса Фасте не забрали в нього стільки нервів.

Він зітхнув.

— Фру Джанніні, — сказав зрештою Екстрьом. — Я вважаю, що вашу клієнтку слід було б позбавити від суду. Вона хвора. Я спираюся на результати висококваліфікованої судово-медичної експертизи. Саландер потрібно направити на психіатричне лікування, якого вона вже давно потребує.

— В такому разі ви, напевне, запропонуєте це в суді.

— Зрозуміло. До моїх завдань не належить учити вас, як її захищати. Але якщо ви серйозно маєте намір дотримуватися цієї лінії, то складається цілком абсурдна ситуація. Автобіографія містить божевільні і безпідставні звинувачення на адресу деяких осіб... особливо на адресу її колишнього опікуна, адвоката Б'юрмана, і доктора Петера Телебор'яна. Сподіваюся, ви всерйоз не думаете, що суд візьме до уваги які-небудь заяви, котрі, без жодного натяку на докази, ставлять під сумнів діяльність Телебор'яна. Цей документ просто стане — даруйте за порівняння — останнім цвяхом у віковій труни вашої клієнтки.

— Я розумію.

— Ви можете під час процесу заявити, що вона не хвора, і зажадати додаткової судово-медичної експертизи, і тоді справу буде передано до Державного управління судової медицини. Але, чесно кажучи, маючи цю пояснювальну записку від Саландер, немає жодного сумніву в тому, що будь-які інші судові психіатри придуть до такого ж висновку, як Петер Телебор'ян. Її власна розповідь підкріплює всі документи про те, що в неї параноїдальна шизофренія.

Анніка Джанніні ввічливо посміхнулася.

— Але ж існує альтернативний варіант, — сказала вона.

— Який? — поцікавився Екстрьом.

— Ну, що її розповідь цілком правдива і що суд вирішить її повірити.

Прокурор Екстрьом був вочевидь дуже здивований. Потім він шанобливо посміхнувся і погладив борідку.

Всівшись за маленький столик, що стояв у нього в кімнаті біля вікна, Фредрік Клінтон уважно слухав Георга Нюстрьома і Юнаса Сандберга. Все обличчя в нього було в глибоких зморшках, але очі, завдяки напруженому і зосередженому погляду, здавалися двома чорними цятками.

— Ми стежили за телефонними розмовами й електронною поштою головних співробітників «Міленіуму» починаючи з квітня, — сказав Клінтон. — Спостереження показувало, що Блумквіст, Малін Ерікссон і цей Кортес близькі до розпачу. Ми прочитали попередній варіант наступного числа «Міленіуму». Схоже, що Блумквіст тепер і сам визнає, що Саландер усе-таки ненормальна. Він намагається виправдовувати її в соціальному плані — мовляв, вона не мала від суспільства тієї підтримки, яку повинна була б дістати, і тому провина за її спробу вбити батька лежить далеко не тільки на ній... але ж ці міркування нічогісінько не означають. Там немає жодного слова про вторгнення в його квартиру або про напад на його сестру в Гетеборзі і про зниклі звіти. Він знає, що нічого не може довести.

— У цьому якраз і проблема, — зауважив Юнас Сандберг. — Блумквіст очевидно повинен розуміти, що тут щось не так. Але він поводить так, ніби нічого не помічає. Пробачте, але це не в стилі «Міленіуму». Крім того, до редакції

повернулася Еріка Бергер. Все наступне число «Міленіуму» таке пусте і беззмістовне, що видається просто глузуванням.

— Що ти хочеш сказати... що це фальшивка?

Юнас Сандберг зітхнув.

— Літнє число «Міленіуму» взагалі-то мало б вийти останнього тижня червня. Судячи з того, що Малін Ерікссон писала електронною поштою Мікаелю Блумквісту, це число має друкуватися на одному підприємстві в Сьодертельє. Але коли я сьогодні зв'язався з підприємством, виявилось, що їм ще навіть не здали оригіналу. У них є лише комерційна пропозиція, отримана місяць тому.

— Гм, — мовив Фредрік Клінтон.

— Де вони друкувалися раніше?

— В якійсь друкарні в Моргонгові. Я зателефонував туди, зробивши вигляд, що працюю в «Міленіумі», і запитав, як далеко вони просунулися. Директор друкарні відмовився говорити на цю тему. Я збираюсь увечері туди навідатися.

— Ясно. Георг?

— Я пройшовся по всіх доступних телефонних розмовах за останній тиждень, — сказав Нюстрьом. — Дивно, але ніхто із співробітників «Міленіуму» не обговорює нічого, пов'язаного із судом або із справою Залаченка.

— Нічого?

— Так. Згадки про це з'являються лише в розмовах з людьми, що не мають стосунку до «Міленіуму». Ось, послухайте. Мікаелю Блумквісту телефонує репортер з газети «Афтонбладет» і цікавиться, чи може той якось прокоментувати наступний процес.

Він поставив на стіл магнітофон.

— *Вибачте, без коментарів.*

— Ви ж брали участь у цій історії із самого початку. Це ж ви виявили Саландер у Госсєберзі. І ви поки не опублікували жодного слова. Коли ви збираєтеся що-небудь надрукувати?

— Коли визнаю за доцільне. За умови, що мені буде що друкувати.

— Але матеріал у вас є?

— Ну, купите «Міленіум» і про все довідаєтесь.

Він вимкнув магнітофон.

— Раніше ми якось над цим не замислювались, але я повернувся назад і прослухав розмови вибірково. Так було весь час. Він обговорює справу Залаченка майже виключно в загальних словах. Не говорить про це навіть із сестрою, хоча вона адвокат Саландер.

— Може, йому справді нічого сказати.

— Він послідовно відмовляється робити будь-які припущення. Таке враження, що він цілодобово живе в редакції і майже не буває вдома на Бельмансгатан. А якщо він цілодобово працює, то мав би створити щось більше, ніж оця нісенітниця в черговому числі «Міленіуму».

— А прослуховувати редакцію ми як і раніше не можемо?

— Ні, — встряв у розмову Юнас Сандберг. — У редакції постійно хтось перебуває. Це теж примітно.

— Гм?

— З того дня, як ми побували у квартирі в Блумквіста, у редакції весь час хтось є. Блумквіст там днює і ночує, в його кабінеті постійно горить світло. Якщо не він, то Кортес, або Малін Ерікссон, або цей гомик... е-е, Крістер Мальм.

Клінтон провів рукою по підборіддю і ненадовго задумався.

— Гаразд. Висновки?

Георг Нюстрьом трохи повагався.

— Ну... за відсутністю кращого, я припустив би, що вони розігрують для нас спектакль.

Клінтон відчув, як волосся на голові полізло догори.

— Чому ми не помітили цього раніше?

— Ми слухали те, що говориться, а не те, що не говориться. Ми раділи, помічаючи їхню розгубленість або читаючи їхню електронну пошту. Блумквіст розуміє, що хтось викрав звіт про Саландер дев'яносто першого року і в нього, і в сестри. Але що ж йому, чорт забирай, робити?

— Вони не заявляли до поліції про напад?

Нюстрьом заперечливо похитав головою.

— Джанніні присутня на допитах Саландер. Вона люб'язна, але не говорить нічого істотного. А Саландер просто мовчить.

— Але ж це нам на руку. Чим менше вона відкриває рота, тим краще. Що каже Фасте?

— Я зустрівся з ним дві години тому. Він якраз отримав оці свідчення Саландер.

Він показав на копію, що лежала на колінах у Клінтона.

— Екстрьом збентежений. Добре, що Саландер не дуже обдарована літературно. Для необізнаної людини ця автобіографія — чиста маячня божевільного з вигаданими змовами та елементами порнографії. Але вона б'є дуже близько до цілі. Абсолютно точно розповідає, як її запроторили до клініки Святого Стефана, стверджує, що Залаченко працював на СЕПО і таке інше. Вона згадує, що, як їй здається, йдеться про якусь секту всередині СЕПО, тобто фактично підозрює існування чогось на зразок «Секції». В цілому вона дає дуже точ-

ний опис. Але він, як я вже сказав, не викликає довіри. Екстрьом розгублений, бо схоже, що Джанніні збирається покласти це в основу захисту в суді.

— Дідько! — вигукнув Клінтон.

Він опустил голову і кілька хвилин напружено думав. Під кінець він підвів погляд.

— Юнасе, їдь-но увечері до Моргонгова і перевір, що там робиться. Якщо вони друкують «Міленіум», мені потрібна копія.

— Я візьму з собою Фалуна.

— Чудово. Георге, я хочу, щоб ти в другій половині дня пішов до Екстрьома і промацав його. Досі все йшло як по маслу, але відмахнутися від цих ваших міркувань я не можу.

— Гарзд.

Клінтон знову трохи помовчав.

— Краще б суду взагалі не було, — сказав він наостанок.

Він підвів погляд і глянув Нюстрьому в очі. Той кивнув. Вони розуміли один одного без слів.

— Нюстрьоме, перевір, які є можливості.

Юнас Сандберг і слюсар із замків Ларс Фаульссон, більше відомий як Фалун, припаркувалися поблизу залізниці і рушили пішки через містечко Моргонгова. Була дев'ята година вечора, і ще недостатньо посутеніло, щоб починати якісь дії, але їм хотілося розвідати обстановку і скласти собі загальну картину.

— Якщо у них стоїть сигналізація, я туди лізти не хочу, — сказав Фалун.

Сандберг кивнув.

— Тоді краще пройтися по вікнах. Якщо у них що-небудь лежить, ти кинеш у шибку камінь, схопиш те, що тобі треба, і накиваєш п'ятами.

— Добре, — відповів Сандберг.

— Якщо тобі потрібний лише примірник журналу, ми можемо заглянути в сміттєві контейнери позаду будівлі. Там напевно буде брак, пробний друк або щось подібне.

Друкарня розташовувалася в цегляному будинку. Вони наближались до нього з півдня, протилежним боком вулиці. Сандберг уже збирався перейти вулицю, але Фалун схопив його за лікоть.

— Йди прямо й далі, — сказав він.

— Чому?

— Йди прямо й далі, начебто ми просто гуляємо вечірньої пори.

Вони проминули друкарню й обійшли навколо кварталу.

— Якого біса? — спитав Сандберг.

— Треба дивитись очима. У них там не просто сигналізація. Поряд з будинком стояла машина.

— Ти думаєш, там хто-небудь є?

— Це машина з «Мілтон сек'юриті». Друкарня, дідько, надійно охороняється.

— «Мілтон сек'юриті»! — вигукнув Фредрік Клінтон. У нього всередині все обірвалося.

— Коли б не Фалун, я потрапив би прямо до них у руки, — сказав Юнас Сандберг.

— Там готується якась чортівня, — мовив Георг Нюстрьом. — Маленькій друкарні в провінції абсолютно нема чого наймати для постійного спостереження «Мілтон сек'юриті».

Клінтон зітхнув. Його рот перетворився на вузьку смужку. Була вже одинадцята година вечора, і йому був потрібний відпочинок.

— Отже, «Міленіум» щось затіває, — зробив очевидний висновок Сандберг.

— Це я вже зрозумів, — відказав Клінтон. — Гарзд. Давайте проаналізуємо ситуацію. Який найгірший сценарій? Що їм може бути відомо?

Він запитливо поглянув на Нюстрьома.

— Ймовірно, звіт про Саландер дев'яносто першого року, — сказав той. — Після того як ми викрали копії, вони посилили заходи безпеки. Мабуть, здогадалися, що за ними стежать. У гіршому разі у них збереглася ще одна копія звіту.

— Але ж Блумквіст місця собі не знаходив через те, що втратив звіт.

— Я знаю. Але нас цілком могли обдурити. Таку можливість виключати не можна.

Клінтон кивнув.

— Будемо виходити з цього. Сандберг?

— Нам же відомо, як захищатиметься Саландер. Вона розповість правду, таку, якою вона їй уявляється. Я ще раз прочитав її так звану автобіографію. Вона, загалом, грає нам на руку. Там є такі грубі звинувачення у згвалтуванні і правопорушеннях, що це здається просто порожньою балаканиною міфоманки.

Нюстрьом кивнув.

— Крім того, вона не зможе абсолютно нічого довести. Екстрьом поверне цю розповідь проти неї й оголосить її свідчення недостовірними.

— Гарзд. Телебор'ян написав чудовий текст нової експертизи. Звичайно, залишається можливість, що Джанніні приве-

де власного експерта, який заявить, що Саландер цілком нормальна, і тоді справу передадуть до Державного управління судової медицини. Але знову-таки — якщо Саландер не змінить тактику і знову відмовиться говорити, то вони прийдуть до висновку, що Телебор'ян має рацію, а вона божевільна. Її найбільший ворог — вона сама.

— Все ж найнадійніше було б не допустити судового процесу, — сказав Клінтон.

Нюстрьом похитав головою.

— Це майже неможливо. Саландер сидить в ізоляторі «Крунеберг» і з іншими в'язнями не спілкується. Її щодня виводять на годинну прогулянку до окремого відсіку на даху, але там її не дістати. У нас немає своїх людей серед персоналу ізолятора.

— Зрозуміло.

— Якщо ми хотіли до неї добратися, це треба було робити, поки вона лежала в Сальгрєнській лікарні. Тепер же лишається тільки діяти відкрито. Вбивцю майже на сто відсотків спіймають. А де знайдеш «стрільця», який на це піде? Організувати самогубство або нещасний випадок за такий короткий час просто неможливо.

— Я так і думав. Крім того, несподівані смертні випадки мають тенденцію викликати питання. Гаразд, подивимося, що вийде в суді. Адже по суті нічого не змінилося. Ми весь час чекали від них ходу у відповідь — очевидно, ця так звана автобіографія і є її хід у відповідь.

— Проблема полягає в «Міленіумі», — зауважив Юнас Сандберг.

Решта згідливо закивали.

— «Міленіум» і «Мілтон сек'юриті», — задумливо промовив Клінтон. — Саландер працювала на Арманського, а Блумквіст був з нею у близьких стосунках. Чи можемо ми зробити висновок, що вони об'єдналися?

— Така думка видається цілком логічною, якщо «Мілтон сек'юриті» охороняє друкарню, де друкується «Міленіум». Це не може бути випадковістю.

— Гарзд. Коли ж вони мають намір випустити число? Сандберг, ти говорив, що вони затримуються вже на два тижні. Якщо припустити, що «Мілтон сек'юриті» охороняє друкарню, щоб ніхто не дістався до «Міленіуму» зарання, отже, вони збираються опублікувати матеріал, який не хочуть до певного часу розкривати, і цілком можливо, що журнал уже надруковано.

— На початок суду, — сказав Юнас Сандберг. — Останнє малоїмовірно.

Клінтон кивнув.

— Що ж вони там можуть надрукувати? Який найгірший варіант?

Усі троє надовго задумалися. Мовчанку порушив Нюстрьом.

— У гіршому разі, як я вже говорив, у них збереглася копія звіту дев'яносто першого року.

Клінтон із Сандбергом кивнули, погоджуючись із цим висновком.

— Питання в тому, що вони можуть з нього витягти, — додав Сандберг. — У звіті засвічені Бйорк і Телебор'ян. Бйорк мертвий. Вони накинуться на Телебор'яна, але той зможе стверджувати, що проводив звичайну судово-медичну експер-

тизу. Вийде слово проти слова, а Телебор'ян, зрозуміло, просто відмовиться розуміти, в чому його звинувачують.

— Що нам робити, якщо вони опублікують звіт? — запитав Нюстрьом.

— Гадаю, тут у нас є козири, — відповів Клінтон. — Якщо почнуться балачки навколо звіту, вся увага сконцентрується на СЕПО, а не на «Секції». І коли журналісти почнуть ставити питання, СЕПО витягне його з архіву.

— А там, зрозуміло, буде вже інший звіт, — додав Сандберг.

— Шенке поклав до архіву модифіковану версію, тобто ту, яку читав Екстрьом. Тут ми зможемо досить швидко видати ЗМІ багато дезінформації... Адже оригінал, який роздобув Б'юрман, у нас, а в «Міленіуму» — всього лише копія. Ми навіть можемо розповсюдити інформацію з натяками на те, що Блумквіст сам сфальсифікував свою версію звіту.

— Чудово. Що ще може бути відомо «Міленіуму»?

— Про «Секцію» вони нічого знати не можуть. Це виключено. Отже, вони накинуться на СЕПО, внаслідок чого Блумквіст постане таким собі вигадником змов, і СЕПО буде стверджувати, що у нього не всі дома.

— Він досить відомий, — повільно промовив Клінтон. — Після справи Веннерстрьома він має велику довіру.

Нюстрьом кивнув.

— Чи можна як-небудь підірвати цю довіру? — поцікавився Юнас Сандберг.

Нюстрьом із Клінтоном презирнулися, потім обоє кивнули. Клінтон поглянув на Нюстрьома.

— Ти міг би дістати... скажімо, п'ятдесят грамів кокаїну?

— Можливо, у югославів.

— Годиться. Спробуй. Але справа термінова. Суд починається за два дні.

— Я не розумію... — почав Юнас Сандберг.

— Цей трюк такий же давній, як і наша професія. Але все ще досить ефективний.

— Моргонгова? — перепитав Торстен Едклінт, насупивши брови. Коли йому зателефонувала Моніка Фігуерола, він сидів у халаті на дивані у себе вдома і вже втретє читав автобіографію Саландер. Позаяк було вже далеко за північ, він подумав, що розкручується якась чортівня.

— Моргонгова, — повторила Моніка Фігуерола. — Сандберг із Ларсом Фаульссоном поїхали туди сьогодні близько сьомої вечора. Курт Свенссон із групи Бубланські стежив за ними всю дорогу, що було неважко, оскільки в машині Сандберга є визначник місця розташування. Вони припаркувалися поблизу старої залізничної станції, а потім прогулялися кількома кварталами, повернулися до машини і поїхали до Стокгольма.

— Зрозуміло. Вони з кимось зустрічалися чи?..

— Ні. Отож-бо й дивно. Вони приїхали, прогулялися, сіли в машину і повернулися до Стокгольма.

— Ага. А навіщо ти телефонуєш мені о пів на першу ночі і все це розповідаєш?

— Ми не відразу, але збагнули. Вони прогулювалися повз будинок, де міститься друкарня. Я переговорила з Мікаелем Блумквістом — там друкується «Міленіум».

— Дідько, — промовив Едклінт.

Він одразу вловив тут взаємозв'язок.

— Судячи з присутності Фалуна, вони, мабуть, збиралися зробити пізній візит у друкарню, але відмінили операцію, — сказала Моніка Фігуерола.

— Чому?

— Тому що Блумквіст попросив Драгана Арманського охороняти друкарню доти, доки журнал почнуть розповсюджувати. Вони, либонь, побачили машину «Мілтон сек'юриті». Я вирішила, що вам захочеться отримати цю інформацію негайно.

— Ти не помилилася. Це означає, що вони почули смялину...

— У будь-якому разі дзвіночок напевно продзвенів, коли вони побачили машину. Сандберг висадив Фаульссона в Сіті і повернувся на Артилерігатан. Ми знаємо, що там перебуває Фредрік Клінтон. Георг Нюстрьом прибув приблизно в той же час. Питання в тому, як нам діяти.

— Суд починається у вівторок... Зателефонуй Блумквісту і попроси його посилити заходи безпеки в «Міленіумі». На випадок непередбачених обставин.

— З охороною у них і так непогано. А вже туману вони напускають по прослуховуваних телефонах просто професійно. Адже Блумквіст такий чокнутий, що розробив цілу методику обманних маневрів, яка цілком могла б згодитися і нам.

— Гарзд. Але в будь-якому разі зателефонуй йому.

Моніка Фігуерола відключила мобільний телефон і поклала на тумбочку коло ліжка. Вона підвела погляд і подивилася на Мікаеля Блумквіста, який лежав зовсім голий, обіпершись об спинку в ногах ліжка.

— Я повинна зателефонувати тобі і запропонувати посилити охорону «Міленіуму», — сказала вона.

— Спасибі за пораду, — сухо відгукнувся він.

— Я серйозно. Якщо вони почули смалятину, є ризик, що вони почнуть діяти необдумано. Не виключено, що вони зараз до вас вдираються.

— Там сьогодні ночує Хенрі Кортес. І у нас стоїть сигналізація на випадок злomu, безпосередньо з'єднана з «Мілтон сек'юриті», а вона за три хвилини ходу.

Мікаель секунду помовчав.

— Чокнутий, — пробурмотів він.

Розділ 24

Понеділок, 11 липня

У понеділок Мікаелю Блумквісту о шостій ранку на мобільний телефон «Т10» зателефонувала Сусанн Ліндер з «Мілтон сек'юриті».

— Ти коли-небудь спиш? — поцікавився заспаний Мікаель.

Він скося подивився на Моніку Фігуеролу, яка вже стояла в спортивних шортах, але ще не встигла надіти футболку.

— Так. Але мене розбудив нічний черговий. Сигналізація, яку ми встановили у твоїй квартирі і яка весь час мовчала, сьогодні о третій годині попівночі спрацювала.

— Он як?

— Мені довелося поїхати поглянути, що сталося. Справа досить хитромудра. Ти не міг би заглянути вранці до «Мілтон сек'юриті»? Що швидше, то краще.

— Це вже серйозно, — сказав Драган Арманський.

Зустріч відбувалася на початку дев'ятої перед телевізійним монітором в конференц-залі «Мілтон сек'юриті». На неї зібралися Арманський, Мікаель Блумквіст і Сусанн Ліндер. Арманський також запросив шістдесятидвохлітнього Юхана Фреклунда, у минулому інспектора кримінальної поліції в Сольні, а нині начальника оперативного підрозділу «Мілтон сек'юриті», і сорокавосьмилітнього колишнього інспектора поліції Сонні Бомана, який стежив за справою Саландер із самого початку. Всі обдумували показаний Сусанн Ліндер запис із камери спостереження.

— Ми бачимо, як Юнас Сандберг сьогодні вночі о третій годині сімнадцять хвилин відчиняє двері квартири Мікаеля Блумквіста. У нього є власні ключі. Ви пам'ятаєте, що слюсар Фаульссон зняв зліпок із запасних ключів Блумквіста, коли вони з Йораном Мортенссоном кілька тижнів тому незаконно проникли до квартири?

Арманський похмуро кивнув.

— Сандберг був у квартирі трохи більше восьми хвилин. За цей час він робить таке: приносить з кухні маленький поліетиленовий пакетик і наповнює його, потім відкручує задню стінку динаміка, який знаходиться в тебе у вітальні, Мікаелю, і поміщає туди мішечок.

— Гм, — вимовив Мікаель Блумквіст.

— Примітно, що він бере пакетик з твоєї кухні.

— Це мішечок з «Консума», в якому у мене були булочки, — пояснив Мікаель. — Я зазвичай зберігаю такі мішечки, щоб класти туди сир і таке інше.

— Я вдома теж так роблю. Примітно, зрозуміло, що на мішечку є твої відбитки пальців. Потім він приносить стару га-

зету з мішка із сміттям, що лежить у передпокої. Він використовує сторінку газети, щоб загорнути якийсь предмет, який потім кладе на верхню полицю твоєї одержної шафи.

— Гм, — знову вимовив Мікаель Блумквіст.

— Тут те ж саме. На газеті є твої відбитки пальців.

— Зрозуміло.

— Я приїхала до тебе на квартиру близько п'ятої ранку і виявила ось що. У твоєму динаміку лежить близько ста вісімдесяти грамів кокаїну. Я взяла звідти один грам для аналізу.

Вона поклала на стіл маленький мішечок з доказом.

— А що в шафі? — поцікавився Мікаель.

— Приблизно сто двадцять тисяч крон готівкою.

Арманський знаком звелів Сусанн Ліндер вимкнути монітор і поглянув на Фреклунда.

— Отже, Мікаель Блумквіст замішаний у торгівлі кокаїном, — добродушно заявив Фреклунд. — Вони вочевидь захвилювалися з приводу того, чим займається Блумквіст.

— Це хід у відповідь, — сказав Мікаель.

— Хід у відповідь?

— Вони вчора увечері виявили ваших охоронців в Моргонгові.

Він розповів про те, що довідався від Моніки Фігуероли відносно поїздки Сандберга до друкарні.

— Спритний маленький негідник, — буркнув Сонні Боман.

— Але чому саме зараз?

— Вони вочевидь хвилюються з приводу того, що може влаштувати «Міленіум», коли почнеться суд, — сказав Фреклунд. — Якщо Блумквіста заарештують за торгівлю кокаїном, довіру до нього буде добряче підірвано.

Сусанн Ліндер кивнула. На обличчі Мікаеля читався сумнів.

— Як нам бути з усім цим? — спитав Арманський.

— Давайте поки що нічого не робити, — запропонував Фреклунд. — Притримаємо козири на руках. У нас є чудове документальне підтвердження того, що Сандберг підкинув наркотики і гроші тобі в квартиру, Мікаелю. Нехай пастка закрийється. Ми зможемо негайно довести твою невинність, і, крім того, це стане ще одним доказом злочинних дій «Секції». Я б із задоволенням опинився на місці прокурора, коли ці пустуни стануть перед судом.

— Не знаю, — повільно промовив Мікаель Блумквіст. — Суд починається післязавтра. «Міленіум» вийде в п'ятницю, на третій день суду. Якщо вони збираються запроторити мене за торгівлю кокаїном, то це, мабуть, станеться раніше... а я до виходу журналу нічого не зможу пояснити. Це означає, що я ризикую опинитися за ґратами і пропустити початок судового процесу.

— Інакше кажучи, тобі слід на тиждень кудись сховатися, — запропонував Арманський.

— Ну... я повинен працювати з ТБ-4 і займатися ще деякою підготовкою. Це було б недоречно...

— Чому все-таки саме зараз? — поцікавилася раптом Сусанн Ліндер.

— Що ти маєш на увазі? — спитав Арманський.

— У них було три місяці на те, щоб очорнити Блумквіста. Чому вони взялися до справи саме зараз? Хоч би що вони зараз робили, журнал все одно вийде.

Всі на деякий час замовкли.

— Це може бути пов'язано з тим, що вони не розуміють, що саме ти збираєшся опублікувати, Мікаелю, — повільно проказав Арманський. — Вони знають, що ти щось затіваєш, але, можливо, думають, що у тебе є лише звіт Бйорка від дев'яносто першого року.

Мікаель із сумнівом кивнув.

— Їм не спадає на думку, що ти збираєшся показати всю «Секцію». Якщо йдеться лише про звіт Бйорка, то цілком досить викликати до тебе недовіру. Можливі викриття будуть знецінені фактом твого арешту. Вибухне гучний скандал: відомого журналіста Мікаеля Блумквіста заарештовано за грубий злочин, пов'язаний з наркотиками. Від шести до восьми років ув'язнення.

— Ви можете зробити мені дві копії цього запису? — попросив Мікаель.

— Що ти збираєшся робити?

— Віддати одну копію Едклінту. А потім я за три години зустрічаюся з ТБ-4. Думаю, краще, якщо до моменту, коли все вибухне, ми будемо готові відразу показати це по телебаченню.

Моніка Фігуерола вимкнула DVD-програвач і поклала пульт дистанційного керування на стіл. Вони зібралися в тимчасовому офісі на Фрідхемсплан.

— Кокаїн, — сказав Едклінт. — Вони використовують круті методи.

Моніка Фігуерола із спантеличеним виглядом скоса подивилася на Мікаеля.

— Я вирішив, що краще вас проінформувати. — Той низав плечима.

— Мені це не подобається, — зауважила вона. — Тут очевидно відчувається розпач і непродуманість дій. Мають же вони розуміти, що, якщо вас заарештують за злочин, пов'язаний із наркотиками, ви не дозволите їм так просто запроторити себе у в'язницю.

— Так, — відповів Мікаель.

— Навіть якщо вас засудять, все одно залишиться ризик, що народ повірить вашим словам. Та й ваші колеги з «Міленіуму» напевно не мовчатимуть.

— Крім того, це доволі недешево, — додав Едклінт. — Значить, їхній бюджет дозволяє, не змигнувши оком, викласти сто двадцять тисяч крон плюс вартість кокаїну.

— Само собою, — погодився Мікаель. — Проте їхній план зовсім не поганий. Вони розраховують на те, що Лісбет Саландер потрапить до психлікарні, а я зникну в хмарі підозрінь. До того ж вони гадають, що вся потенційна увага буде звернена на СЕПО, а не на «Секцію». У них досить гарне вихідне посилення.

— Але як вони збираються вмовити відділ боротьби з наркотиками провести у вас удома обшук? Адже анонімної наводки недостатньо, щоб хтось подався вибивати двері до квартири відомого журналіста. А щоб усе це спрацювало, вас необхідно підвести під підозріння в найближчі дні.

— Ну, щодо встановлених ними термінів я не в курсі, — сказав Мікаель, який почував себе втомленим і мріяв, щоб усе скоріше закінчилось.

Він підвівся.

— Куди ви зараз? — поцікавилася Моніка Фігуерола. — Я б хотіла знати, де ви найближчим часом думаєте бути.

— Я в обід зустрічаюся з ТБ-чотири. А потім, о шостій годині, з Ерікою Бергер, за казанчиком з бараниною в Саміра. Нам треба доробити прес-повідомлення, з яким ми збираємося виступити. Решту вечора, швидше за все, проведу в редакції.

Коли він згадав Еріку Бергер, очі Моніки Фігуероли трохи звузилися.

— Я хочу, щоб протягом дня ви підтримували зі мною контакт. Найкраще, якщо ми будемо на зв'язку аж до початку суду.

— Гарзд. Може, мені варто на кілька днів переїхати до вас додому, — сказав Мікаель і посміхнувся, наче пожартував.

Моніка Фігуерола перемінилась на обличчі й поспішно зиркнула на Едклінта.

— Моніка права, — заявив Едклінт. — Гадаю, вам найкраще надто не розгулювати, поки все закінчиться. Якщо вас заарештує наркополіція, вам доведеться до початку суду зберігати мовчання.

— Не турбуйтеся, — запевнив Мікаель. — Я не маю наміру панікувати і ставити справу під загрозу. Робіть свою частину, а я — свою.

«Та, з каналу ТБ-4» заледве могла приховати збудження з приводу переданого Мікаелем Блумквістом нового відеоматеріалу. Її жадібна цікавість викликала у Мікаеля посмішку. Вони протягом тижня ішачили, як звірі, щоб підготувати легкозрозумілий матеріал про «Секцію» для показу по телебаченню. І її продюсер, і начальник інформаційного відділу ТБ-4 відразу збагнули, якою гарячою новиною стане ця історія. Матеріал готувався в якнайсуворішій секретності, і втаємничені

в це були всього кілька чоловік. Мікаель поставив умову дати сюжет в ефір лише ввечері на третій день суду, і було вирішено зробити годинний випуск «Новин» з подробицями.

Мікаель уже дав їй можливість погратися з низкою звичайних фотографій, але для телебачення в порівняння з рухомими зображеннями не йде ніщо. Чіткий відеозапис, що показує, як цілком конкретний поліцейський підкидає кокаїн у квартиру Мікаеля Блумквіста, викликав у неї мало не стан екстазу.

— Це буде просто геніально, — сказала вона. — Заставка: СЕПО підкидає кокаїн у квартиру журналіста.

— Не СЕПО... «Секція», — поправив Мікаель. — Їх не можна змішувати.

— Сандберг же, чорт забирай, працює в СЕПО, — запротестувала вона.

— Так, але насправді він — диверсант, що проник туди. Ти повинна проводити чітку межу.

— Добре, в центрі уваги буде «Секція». Не СЕПО. Мікаелю, ти можеш мені пояснити, яким чином ти вічно виявляєшся вплутаним у такі гучні скандали? Але ти маєш рацію — це буде серйозніше, ніж справа Веннерстрьома.

— Думаю, у мене талант. За іронією долі ця історія теж почалася із справи Веннерстрьома, лише іншого — із справи про шпигунство в шістдесятих роках.

О четвертій годині зателефонувала Еріка Бергер. Вона пішла на нараду до Об'єднання видавців газет, щоб висловити свій погляд на заплановані в «СМП» скорочення, з приводу яких після її звільнення виник великий профспілковий конфлікт. Еріка пояснила, що не встигне, як домовилися, приїхати до шостої години на вечерю в «Казанчик Саміра» і зможе з'явитися там не раніше половини сьомої.

У кімнаті відпочинку, в якій розмістився командний пост Клінтона в ставці на Артилерігатан, Юнас Сандберг допоміг ветеранові перебраться з інвалідного крісла на ліжко. Клінтон тільки-но повернувся до офісу «Секції», провівши всю першу половину дня на діалізі. Він почував себе страшенно старим і неймовірно втомленим. В останні дні він майже не спав і мріяв лише про те, щоб усе нарешті закінчилося. Ледве він устиг влаштуватися на ліжку, як до них долучився Георг Нюстрьом.

Клінтон зібрався на силі і спитав:

— Усе готово?

Георг Нюстрьом кивнув.

— Я щойно зустрічався з братами Ніколик, — відзвітував він. — Це обійдеться в п'ятдесят тисяч.

— Гроші у нас є, — сказав Клінтон.

Дідько, якби можна було знову стати молодим.

Він повернув голову і вивчаючим поглядом окинув по черзі Георга Нюстрьома і Юнаса Сандберга.

— Жодних докорів сумління? — поцікавився він.

Обоє замотали головами.

— Коли? — спитав Клінтон.

— Протягом двадцяти чотирьох годин, — відповів Нюстрьом. — Надзвичайно важко рознюхати, де цей Блумквіст, але, в крайньому разі, вони займуться ним біля редакції.

Клінтон кивнув.

— У нас є потенційна можливість повернути все сьогодні увечері, за дві години, — зауважив Юнас Сандберг.

— Невже?

— Йому недавно телефонувала Еріка Бергер. Вони сьогодні вечеряють у «Казанчику Саміра» — це ресторанчик неподалік від Бельмансгатан.

— Бергер... — повільно вимовив Клінтон.

— Будемо благати Бога, щоб вона не... — почав Георг Нюстрьом.

— Це було б не так уже й погано, — перервав його Юнас Сандберг.

Клінтон з Нюстрьомом поглянули на нього.

— Ми прийшли до висновку, що Блумквіст становить для нас найбільшу небезпеку і що він, очевидно, в наступному числі «Міленіуму» щось опублікує. Запобігти публікації ми не можемо. Отже, ми повинні підірвати до нього довіру. Якщо його уб'ють нібито під час розбірок у злочинному світі, а потім поліція знайде у нього в квартирі наркотики і гроші, слідство зробить певні висновки. У будь-якому разі вони не кинуться найперше шукати змов, що мають стосунок до Служби державної безпеки.

Клінтон кивнув.

— Адже Еріка Бергер перебуває з Блумквістом у любовному зв'язку, — багатозначно додав Сандберг. — Вона заміжня і зраджує чоловіка. Якщо вона теж раптово помре, це викличе ще безліч інших припущень.

Клінтон з Нюстрьомом презирнулися. Сандберг мав природний талант створювати димові завіси і швидко прогресував. Але і в Клінтона, і в Нюстрьома виник деякий сумнів. Аж надто легко Сандберг підходив до розв'язання питання про життя і смерть людей. Нічого доброго в цьому не було. До такого надзвичайного заходу, як убивство, не слід було вдаватися лише тому, що трапилася зручна нагода. Це не універсальне вирішення проблем, а захід, який застосовують лише за відсутності інших варіантів.

Клінтон похитав головою.

Collateral damage¹, подумав він, несподівано відчувши відразу до всієї оборудки.

Все життя прослуживши державі, ми тепер докотилися до вбивств із-за рогу. У випадку із Залаченком це було необхідно. З Бйорком... прикро, але Гульберг мав слухність — Бйорк би спасував. Із Блумквістом... мабуть, теж необхідно. Але ж Еріка Бергер просто безневинний свідок.

Він скося подивився на Юнаса Сандберга. Залишалося сподіватися, що цей молодик не перетвориться на психопата.

— Що відомо братам Ніколик?

— Нічого. У розумінні, про нас. З ними зустрічався лише я, а я називався іншим ім'ям, тож їм мене не вистежити. Вони думають, що вбивство якимось пов'язане із трафіком секс-рабінь.

— Що станеться з братами Ніколик після вбивства?

— Вони негайно покинуть Швецію, — відповів Нюстрьом. — Як і у випадку з Бйорком. Якщо поліцейське розслідування не дасть результатів, вони зможуть за кілька тижнів потихеньку повернутися.

— А план?

— Сицилійська модель. Вони просто підходять до Блумквіста, розряджають обойму і зникають.

— Зброя?

— У них автоматична зброя. Якого типу, я не знаю.

— Сподіваюся, вони не збираються замочити весь ресторан...

— Не хвилюйтесь. Вони холоднокровні і знають, що роблять. Але якщо Бергер сидітиме за одним столиком із Блумквістом...

¹ Супровідна шкода (англ.).

Collateral damage.

— Послухайте, — сказав Клінтон. — Важливо, щоб Ваден-шю не дізнався про те, що ми причетні до цього. Особливо якщо жертвою стане ще й Еріка Бергер. Він уже і так напружений до краю. Боюся, що коли все закінчиться, нам доведеться відправити його на пенсію.

Нюстрьом кивнув.

— Відповідно, отримавши звістку про вбивство Блумквіста, ми повинні розіграти виставу. Ми скличемо кризову раду і робитимемо вигляд, що вражені розвитком подій. Почнемо обговорювати, хто може за цим стояти, не кажучи ні слова про наркотики, поки їх не виявить поліція.

З «Тією, з каналу ТБ-4» Мікаель Блумквіст розлучився близько п'ятої години. Всю другу половину дня вони присвятили розгляду неясних моментів матеріалу, а потім у Мікаеля взяли довге інтерв'ю під запис.

Йому поставили питання, на яке йому було важко зрозуміло відповісти, і їм довелося кілька разів переписувати його репліку.

Як могло статися, що співробітники шведського державного відомства дійшли до скоєння вбивств?

Мікаель довго роздумував над цим питанням ще до того, як «Та, з каналу ТБ-4» його поставила. «Секція», ймовірно, розглядала Залаченка як виняткову загрозу, але така відповідь його все ж не задовольняла. Відповідь, яку Мікаель урешті-решт дав, теж не здавалася йому вичерпною.

— Єдине розумне, на мій погляд, пояснення полягає в тому, що «Секція» з роками виродилася в певну секту, у повному розумінні цього слова. Вони перетворилися на свого роду

Кнатбі або пастора Джима Джонса, щось подібне, і живуть за власними законами, в яких такі поняття, як «правильне» і «неправильне», втратили звичний сенс, а самі ці люди в результаті, схоже, цілком відірвалися від нормального суспільства.

— Це схоже на якесь психічне захворювання?

— Такий опис, мабуть, недалекокий від істини.

Мікаель доїхав метро до Шлюзу і, поглянувши на годинник, зрозумів, що в «Казанчик Саміра» йти ще зарано. Він відчував занепокоєння, але разом з тим йому здавалося, що в житті раптом усе знову стало на свої місця. Лише після того, як Еріка Бергер повернулася до «Міленіуму», він зрозумів, як катастрофічно йому бракувало її. До того ж її повернення до керма не викликало якихось внутрішніх конфліктів через те, що Малін Ерікссон довелося перейти назад на посаду відповідального секретаря редакції. Навпаки, Малін страшенно зраділа тому, що в житті (як вона висловилася) знову запанував лад.

Повернення Еріки також відкрило всім очі на те, як їм в останні місяці не вистачало співробітників. Еріка з величезним ентузіазмом знову стала до своїх обов'язків у «Міленіумі», і їм з Малін Ерікссон удалося впоратися з частиною виниклих організаційних труднощів. Вони також провели збори редакції, на яких було вирішено, що «Міленіуму» необхідно збільшити штат на одного або, можливо, двох співробітників. Правда, ніхто не мав уявлення, звідки взяти на це гроші.

Щоб згаяти час, що залишався до зустрічі з Ерікою, Мікаель купив газету і пішов пити каву в кафе «Ява» на Хурнсгатан.

Прокурор Рагнхільд Густавссон з Генеральної прокуратури поклала окуляри для читання на стіл й огледіла присутніх у конференц-залі. Їй було п'ятдесят вісім років, на її обличчі виразно виднілися зморшки, щоки нагадували побрижені яблука, а коротко стрижене волосся припало сивиною. Вона вже двадцять п'ять років була прокурором, а в Генеральній прокуратурі працювала з початку 90-х років.

Минуло всього три тижні з того часу, як її раптом викликали в кабінет генерального прокурора для зустрічі з Торстеном Едклінтом. Того дня вона збиралася закінчити кілька рутинних справ і поїхати в шеститижневу відпустку на дачу, на острів Хюсарьо. Замість цього їй доручили вести слідство проти групи представників владної структури, що проходили під ім'ям «Секція». Всі плани на відпустку довелося відкласти. Її повідомили, що в найближчому майбутньому це має стати її головним завданням і що їй надається майже цілковита свобода дій в організації робочого процесу та ухваленні необхідних рішень.

— Це стане одним з найсенсаційніших розслідувань в історії Швеції, — сказав генеральний прокурор.

Рагнхільд Густавссон була схильна з ним погодитися.

Із зростаючим подивом вона слухала, як Торстен Едклінт коротко викладав суть справи і хід розслідування, проведеного ним за завданням прем'єр-міністра. Розслідування було ще не закінчене, але він вирішив, що просунувся досить далеко і вже необхідно подати справу прокуророві.

Для початку вона узагальнила переданий Торстеном Едклінтом матеріал. Коли масштаб правопорушень почав прояснятися, вона усвідомила, що всі прийняті нею рішення в подальшому будуть обговорюватися в книгах з історії. З цієї

миті вона кожен вільну хвилину присвячувала спробам розібратися в грандіозному переліку злочинів, якими їй доведеться займатися. Для шведської правової історії справа була абсолютно унікальною, і, позаяк йшлося про розкриття злочинної діяльності, що тривала як мінімум тридцять років, Рагнхільд Густавссон вирішила, що їй необхідно організувати роботу особливим чином. Їй згадалися італійські державні слідчі, яким у 70-х і 80-х роках доводилося вести справи проти мафії майже підпільно. Вона розуміла, чому Едклінт був змушений збирати матеріал таємно, не знаючи, кому може довіряти.

Насамперед вона залучила до роботи трьох співробітників Генеральної прокуратури, яких знала вже багато років. Потім звернулася до відомого історика, який працював у Державній раді з попередження злочинності, по відомості про те, як протягом десятиліть формувалися відомства із забезпечення державної безпеки. І нарешті, формальним керівником розслідування вона призначила Моніку Фігуеролу.

Тим самим слідство у справі «Секції» набуло конституційної форми. Тепер його можна було розглядати як будь-яке поліцейське розслідування, щоправда, за цілковитої заборони на розголошення інформації.

За минулі два тижні прокурор Густавссон запрошувала до себе велику кількість людей для формального, але суто секретного допиту. Окрім Едклінта і Фігуероли викликалися також інспектори кримінальної поліції Бубланські, Соня Мудіг, Курт Свенссон і Єркер Хольмберг. Далі настала черга Мікаеля Блумквіста, Малін Ерікссон, Хенрі Кортеса, Крістера Мальма, Анніки Джанніні, Драгана Арманського, Сусанн Ліндер і Хольгера Пальмгрена. За винятком співробітників «Міленіуму», які

принципово не відповідали на питання, що могли привести до розкриття джерел, усі решта з готовністю надали вичерпні пояснення і документацію.

Рагнхільд Густавссон аж ніяк не була в захваті від того, що їй передали складений «Міленіумом» графік, згідно з яким від неї вимагалось заарештувати кількох людей у точно визначений день. Вона вважала, що для доведення розслідування до стадії арештів необхідно кілька місяців підготовки, але в даному разі вибору в неї не було. Мікаель Блумквіст із журналу «Міленіум» зговірливості не виявляв. Він не підкорявся жодним державним постановам чи регламентам і збирався опублікувати матеріал на третій день суду над Лісбет Саландер. Це змушувало Рагнхільд Густавссон підстроюватись і завдавати удару одночасно, щоб підозрювані, а також можливі докази не встигли зникнути. Правда, Блумквіста, хоч як дивно, підтримали Едклінт з Фігуеролою, і заднім числом прокурор почала розуміти, що блумквістівська модель має низку очевидних переваг. Як прокурор вона діставала добре організовану підтримку ЗМІ, таку необхідну в разі порушення судового переслідування. Крім того, за такого швидкого розвитку процесу інформація про це складне розслідування не могла встигнути просочитися в коридори влади, а отже, і дійти до «Секції».

— Для Блумквіста головне добитися справедливості для Лісбет Саландер. А виведення на чисту воду «Секції» — лише наслідок, — зауважила Моніка Фігуерола.

Суд над Лісбет Саландер починався в середу — за два дні, — і на цій нараді мали намір провести цілковитий розбір доступного матеріалу і розподілити завдання.

У нараді брало участь тринадцять чоловік. Від Генеральної прокуратури Рагнхільд Густавссон запросила двох найближ-

чих співробітників. Відділ охорони конституції представляла керівник розслідування Моніка Фігуерола разом із співробітниками Стефаном Бладом і Андерсом Берглундом. Начальник відділу охорони конституції Торстен Едклінт був присутній в ролі спостерігача.

Рагнхільд Густавссон вирішила, що справа такого масштабу не повинна замикатися лише на ДПУ/Без. Тому вона запросила інспектора кримінальної поліції Яна Бубланськи та його групу, що складалася із Соні Мудіг, Єркера Хольмберга і Курта Свенссона. Адже вони займалися справою Саландер починаючи з Великодня і були добре знайомі з усією історією. Крім того, вона викликала з Гетеборга прокурора Агнету Єрвас та інспектора Маркуса Ерландера. Розслідування справи «Секції» мало найбезпосередніший стосунок до розслідування вбивства Олександра Залаченка.

Коли Моніка Фігуерола згадала, що як свідка, можливо, слід допитати колишнього прем'єр-міністра Турбйорна Фельдіна, поліцейські Єркер Хольмберг і Соня Мудіг неспокойно засовалися на стільцях.

Протягом п'яти годин один за одним обговорювались люди, що значилися як активісти «Секції», потім визначалися склади злочину і приймалися рішення про арешт. У цілому налічувалося сім чоловік, пов'язаних з квартирою на Артилерігатан. Окрім них вдалося з'ясувати особи ще дев'яти чоловік, що мали стосунок до «Секції», однак ніколи не були на Артилерігатан. Вони в основному працювали в ДПУ/Без на Кунгсхольмені, але зустрічалися з кимось із активістів «Секції».

— Ми все ще не можемо визначити масштаби змови. Нам невідомо, за яких обставин ці особи зустрічаються з Ваденшьо

або з ким-небудь іншим. Вони можуть виявитися інформаторами або думати, що працюють на внутрішні розслідування чи щось подібне. Отже, впевнено говорити про їхню причетність ми зможемо тільки після того, як допитаємо. Крім того, це лише ті, кого ми помітили протягом тих тижнів, поки йшло розслідування; значить, не виключено, що є ще люди, про яких ми поки просто не знаємо.

— А начальник канцелярії і фінансовий директор...

— Про них ми можемо з певністю стверджувати, що вони працюють на «Секцію».

О шостій годині вечора Рагнхільд Густавссон оголосила годинну перерву на вечерю, після чого обговорення передбачалося продовжити.

У той момент, коли всі встали і зібралися розходитися, співробітник Моніки Фігуероли з оперативного підрозділу відділу охорони конституції Еспер Тумс попросив у неї хвилинку уваги, щоб доповісти про те, що вдалося дізнатися за останні години.

— Клінтон більшу частину дня провів на діалізі і повернувся на Артилерігатан близько п'ятої. Єдиний, хто займався чимось цікавим, був Георг Нюстрьом, хоча ми не можемо з певністю сказати, що саме він робив.

— Ну і? — вимовила Моніка Фігуерола.

— О тринадцятій тридцять Нюстрьом поїхав на Центральний вокзал і зустрівся з двома людьми. Вони пройшли до готелю «Шератон» і випили в барі кави. Зустріч тривала майже двадцять хвилин, після чого Нюстрьом повернувся на Артилерігатан.

— Он як. З ким він зустрічався?

— Ми не знаємо. Це нові особи. Двоє чоловіків, років по тридцять п'ять; з вигляду схоже, що вони східноєвропейського походження. На жаль, наш оперативник загубив їх, коли вони увійшли до метро.

— Ага, — втомлено відгукнулася Моніка Фігуерола.

— Ось фотографії, — сказав Еспер Тумс, простягаючи їй результати оперативної зйомки.

Вона поглянула на збільшені зображення незнайомих облич.

— Добре, спасибі, — сказала вона, поклала фотографії на стіл і встала, щоб піти пошукати щось попоїсти.

Курт Свенссон, що стояв поряд, теж глянув на знімки.

— Дідько, — сказав він. — Який до них стосунок мають брати Ніколик?

Фігуерола зупинилася.

— Хто?

— Це двоє страшених негідників, — пояснив Курт Свенссон. — Томі й Міро Ніколики.

— Ти знаєш, хто вони?

— Так. Двоє братів з Худдінге, вони серби. Ми кілька разів їх розшукували, коли їм було років по двадцять, а я працював у тамтешній поліції. Міро Ніколик більш небезпечний. Його, до речі, вже рік як оголошено в розшук за заподіяння тяжких тілесних ушкоджень. А я гадав, що вони поїхали до Сербії і зробилися там політиками або чимось подібним.

— Політиками?

— Так. Вони їздили до Югославії на початку дев'яностих і допомагали проводити там етнічні чистки. Вони працювали на мафіозного боса Аркана, який тримав щось на

кшталт приватної фашистської поліції. Обое прославилися як «стрільці».

— «Стрільці»?

— Так, тобто наймані вбивці. Вони деякий час пурхали між Белградом і Стокгольмом. Їх дядько мав ресторанчик в районі Норрмальм, і вони періодично офіційно в нього працювали. У нас були відомості про їхню причетність принаймні до двох убивств, пов'язаних із внутрішніми розбірками між югославами в так званій сигаретній війні, але нам так і не вдалося їх за що-небудь посадити.

Моніка Фігуерола мовчки роздивлялася фотографії. Потім вона раптом страшенно зблідла і пильно поглянула на Торстена Едклінта.

— Блумквіст! — вигукнула вона з панікою в голосі. — Вони не збираються задовольнятися тим, що зганьблять його. Вони збираються його вбити і дозволити поліції виявити кокаїн у процесі розслідування та зробити власні висновки.

Едклінт не відривав од неї погляду.

— Він збирався зустрітися з Ерікою Бергер у «Казанчику Саміра», — сказала Моніка Фігуерола і схопила Курта Свенсона за плече. — Ти озброєний?

— Так...

— За мною!

Моніка Фігуерола кинулася геть з конференц-залу. Її кабінет був на троє дверей далі по коридору; відімкнувши двері, вона схопила із шухляди письмового столу табельну зброю і помчала до ліфтів, усупереч усім правилам залишивши двері до кабінету відкритими. Курт Свенссон на мить застиг, вагаючись.

— Іди, — сказав йому Бубланськи. — Соню... йди з ними.

Мікаель Блумквіст прибув у «Казанчик Саміра» у двадцять хвилин на сьому. Еріка Бергер тільки-но прийшла і встигла знайти вільний столик поряд з барною стійкою, неподалік від вхідних дверей. Вона поцілувала Мікаеля в щоку. Вони замовили кожен по великому келиху міцного пива і казанчику з бараниною. Пиво їм принесли відразу.

— Як поживає «Та, з каналу ТБ-4»? — поцікавилася Еріка Бергер.

— Холодна, як і завжди.

Еріка Бергер засміялася.

— Якщо не пильнуватимеш себе, вона стане в тебе нав'язливою ідеєю. Подумати тільки, є дівчина, на яку не діють чари Блумквіста.

— Взагалі-то за всі ці роки таких дівчат було кілька, — сказав Мікаель Блумквіст. — Як минув твій день?

— Пусто-дурно. Але я погодилася взяти участь у дебатах про «СМП» в Клубі публіцистів. Це буде мій останній внесок у цю справу.

— Чудово.

— До чого ж я рада, що повернулася назад у «Міленіум», — сказала вона.

— А я який радий цьому, ти навіть не уявляєш. Ніяк отямитись не можу.

— Знову стало приємно ходити на роботу.

— Гм.

— Я щаслива.

— А мені треба збігати до вбиральні, — сказав Мікаель, підводячись.

Він зробив кілька кроків і ледве не зіткнувся з чоловіком років тридцяти п'яти, що якраз увійшов до дверей. Мікаель

відзначив, що в того східноєвропейська зовнішність, і пильно на нього поглянув. Потім він побачив автомат.

Коли вони проїздили Ріддархольмен, зателефонував Торстен Едклінт і повідомив, що ні Мікаель Блумквіст, ні Еріка Бергер на дзвінки не відповідають. Можливо, обоє відключили на час вечері мобільні телефони.

Моніка Фігуерола вилаялася і проскочила площу Сьодермальмсторг на швидкості, що наближалася до вісімдесяти кілометрів на годину. Натиснувши на гудок, вона різко повернула на Хурнстатан. Куртові Свенссону довелося схопитися за дверці машини — він якраз витягнув табельну зброю і перевіряв, чи заряджена вона. Соня Мудіг, що сиділа на задньому сидінні, займалася тим самим.

— Треба попросити підкріплення, — сказав Курт Свенссон. — Брати Ніколик — це серйозно.

Моніка Фігуерола кивнула.

— Зробимо так, — розпорядилася вона. — Ми з Сонєю підемо прямо в «Казанчик Саміра» — можливо, вони там сидять. А ти, Курте, оскільки знаєш братів Ніколик в обличчя, залишишся на вулиці і вестимеш спостереження.

— Гарзд.

— Якщо все спокійно, ми відразу заберемо Блумквіста з Бергер і відвеземо їх до управління. Якщо ж відчуємо недобре, то залишимося в ресторані і викличемо підкріплення.

— Добре, — погодилася Соня Мудіг.

Моніка Фігуерола все ще їхала по Хурнстатан, коли у неї під панеллю управління затріщала поліцейська рація.

Всім постам. Сигнал тривоги — постріли на Тавастгатан в районі Сьодермальм. Сигнал надійшов з ресторану «Казанчик Саміра».

Моніка Фігуерола відчула, що у неї всередині все похололо.

Еріка Бергер бачила, як по дорозі до вбиральні Мікаель Блумквіст зіткнувся біля входних дверей з чоловіком років тридцяти п'яти. Їй здалося, що цей невідомий чоловік поглянув на Мікаеля із здивуванням, і вона подумала, що, можливо, Мікаель з ним знайомий.

Потім Еріка побачила, як чоловік зробив крок назад і кинув сумку на підлогу. Спочатку вона навіть не зрозуміла, що відбувається. Чоловік підняв автомат і спрямував ствол на Мікаеля Блумквіста, а вона сиділа, немов паралізована.

Мікаель Блумквіст зреагував, не замислюючись. Він викинув уперед ліву руку, захопився за ствол і спрямував його в стелю. На мікроскопічну частку секунди дуло мелькнуло в нього перед обличчям.

Цокотіння автомата пролунало в тісному приміщенні оглушливо. Міро Ніколик зробив одинадцять пострілів, на Мікаеля із стелі дощем сипалися штукатурка і скалки ламп. На якусь коротку мить Мікаель Блумквіст утупився просто в очі вбивці.

Потім Міро Ніколик ступив крок назад і рвонув зброю на себе. Від несподіванки Мікаель випустив дуло. Раптом він зрозумів, що йому загрожує смертельна небезпека. Замість того щоб спробувати сховатися, він, не вагаючись, кинувся прямо на вбивцю. Пізніше Мікаель зрозумів, що, якби він зреагував

інакше — присів чи відступив назад, — його б пристрелили на місці. Мікаель знову захопився за дуло автомата і спробував усією своєю вагою притиснути вбивцю до стіни. Він почув ще шість чи сім пострілів і став несамовито смикати за автомат, щоб спрямувати дуло в підлогу.

Коли пролунала друга серія пострілів, Еріка Бергер інстинктивно сіла навпочіпки і впала, ударившись головою об стілець. Потім вона скрутилася на підлозі, підвела погляд і побачила, що на стіні, прямо за тим місцем, де вона щойно сиділа, з'явилися три кульові отвори.

Шокована, вона повернула голову і побачила, що Мікаель Блумквіст борюється з чоловіком біля входу — опустившись на одне коліно, намагається вирвати автомат, за який тримається обіруч, а вбивця смикається, намагаючись вивільнитися, і раз у раз б'є Мікаеля кулаком в обличчя і в скроню.

Моніка Фігуерола різко загальмувала перед «Казанчиком Саміра», різко відчинила дверці машини і кинулася до ресторану. Пістолет «ЗІГ-Зауер» уже був у неї в руці, і, знімаючи його із запобіжника, вона звернула увагу на машину, що стояла біля самого ресторану.

Побачивши за кермом Томі Ніколика, вона через скло спрямувала пістолет йому в обличчя.

— Поліція. Руки вгору! — закричала вона.

Томі Ніколик підняв руки.

— Виходь з машини і лягай на землю, — люто проревіла Моніка, потім обернула голову і швидко поглянула на Курта Свенссона. — Ресторан!

Курт Свенссон із Сонею Мудіг кинулися через вулицю.

Соня Мудіг подумала про своїх дітей. Вриваючись у приміщення із зброєю в руках, не діждавшись підкріплення, без бронежилетів і попереднього ознайомлення з обстановкою, вони з Куртом діяли наперекір усім поліцейським інструкціям...

Потім вона почула звук пострілу, що пролунав у ресторані.

Коли Міро Ніколик знову почав стріляти, Мікаель Блумквіст засунув середній палець між курком і скобою. Ззаду чувся брязкіт битого скла. Вбивця раз по раз давив на курок, зажимаючи його палець, Мікаель відчував страшний біль, але, поки палець залишався на місці, стріляти було неможливо. Збоку йому на голову зливою сипались удари, і він раптом відчув, що йому сорок п'ять років і що він у дуже поганій формі.

Мені з ним не впоратися. Треба триматися до кінця.

Це було його першою виразною думкою відтоді, як він побачив чоловіка з автоматом.

Він зціпив зуби і просунув палець ще далі за курок.

Потім він уперся ногами, притиснувся плечем до тулуба вбивці і змусив себе знову стати на ноги. Він випустив автомат з правої руки і виставив уперед лікоть, щоб захиститися від кулачних ударів. Тоді Міро Ніколик ударив його в пахву і по ребрах. На мить вони знов опинилися лицем до лица.

І тут же Мікаель відчув, що вбивцю від нього відтягують. Палець знову пронизав біль, і Мікаель побачив могутню фігуру Курта Свенссона. Міцно схопивши Міро Ніколика за шию, Свенссон буквально підняв його і стукнув головою об

стіну біля одвірка. Міро Ніколик упав, немов ганчіркова лялька.

— Лежати! — донісся до нього крик Соні Мудіг. — Поліція. Не рухатись!

Мікаель повернув голову і побачив, як вона стоїть серед загального хаосу, широко розставивши ноги, тримає двома руками пістолет і намагається зрозуміти ситуацію. Під кінець вона підняла зброю стволом догори і поглянула на Мікаеля Блумквіста.

— Вас поранено? — спитала вона.

Мікаель поглянув на неї розгубленим поглядом. З розбитих брів і носа у нього юшилася кров.

— Здається, я зламав палець, — сказав він, опускаючись на підлогу.

Патруль Сьодермальма прибув на підмогу Моніці Фігуролі менше ніж за хвилину після того, як вона змусила Томі Ніколика лягти на хідник. Вона показала посвідчення і передала затриманого поліцейським, а сама побігла до ресторану. Зупинившись біля входу, вона спробувала розібратися в обстановці.

Мікаель Блумквіст і Еріка Бергер сиділи на підлозі. У нього по обличчю текла кров, і він, схоже, перебував у шоковому стані, але він був живий, і Моніка перевела дух. Потім вона насупила брови, побачивши, як Еріка Бергер обіймає Мікаеля за плечі.

Соня Мудіг сиділа навпочіпки, роздивляючись руку Блумквіста. Курт Свенссон надівав кайданки на Міро Ніколика, який мав такий вигляд, ніби зіткнувся з потягом. Долі валявся автомат моделі, що була на озброєнні шведської армії.

Моніка підвела погляд, побачила приголомшений персонал ресторану і переляканих відвідувачів, відзначила розбитий посуд, перекинуті стільці і столи, а також завдані пострілами руйнування. Відчувався запах пороху, проте вбитих або поранених видно не було. Поліцейські з патрульної служби із зброєю напоготів почали протискатися в ресторан. Моніка простягнула руку і торкнулася плеча Курта Свенссона. Той піднявся.

— Ти казав, що Міро Ніколик у розшуку?

— Вірно. Заподіяння тяжких тілесних ушкоджень приблизно рік тому. Бійка в Халлунді.

— Гаразд. Зробімо так. Я кулею зникаю з Блумквістом і Бергер. Ти залишаєшся. Легенда така: ви з Сонею Мудіг прийшли сюди повечеряти, і ти впізнав Ніколика, про справи якого пам'ятав з часів роботи в патрулі. Коли ти спробував його затримати, він вихопив зброю і зчинив стрілянину. Ти його затримав.

Курт Свенссон дивився на неї із здивуванням.

— Легенда провалиться... адже є свідки.

— Свідки розповідатимуть, що хтось бився і стріляв. Нам треба дотягнути хоч би до завтрашніх вечірніх газет. Значить, легенда така, що братів Ніколик узяли зовсім випадково, оскільки ти їх упізнав.

Курт Свенссон огледів навколишній хаос, потім коротко кивнув.

Пробившись крізь натовп поліцейських на вулицю, Моніка Фігуерола посадила Мікаеля Блумквіста з Ерікою Бергер на задне сидіння своєї машини, потім з півхвилини щось негослосно говорила командирові патрульної служби, киваючи на

машину, де сиділи Мікаель з Ерікою. Командир здавався розгубленим, але під кінець кивнув. Моніка проїхала кілька кварталів, припаркувала машину й обернулася.

— Наскільки погано ти себе почуваш?

— Мені кілька разів заїхали в ніс, але зуби на місці. І я пошкодив палець.

— Поїхали у відділення екстреної допомоги лікарні Святого Йорана.

— Що сталося? — поцікавилася Еріка Бергер. — І хто ви така?

— Пробачте, — сказав Мікаель. — Еріко, це Моніка Фігуерола. Вона працює в СЕПО. Моніко, це Еріка Бергер.

— Я вже здогадалася, — відгукнулася Моніка Фігуерола нейтральним тоном, не дивлячись на Еріку.

— Ми з Монікою познайомилися в процесі розслідування. Вона мій контакт у ДПУ/Без.

— Зрозуміло, — сказала Еріка Бергер і раптом затрусилася — нарешті все, що сталося, дійшло до її свідомості.

Моніка Фігуерола пильно поглянула на неї.

— Що таке? — спитав Мікаель.

— Ми неправильно зрозуміли призначення кокаїну. Ми думали, вони підстроїли пастку, щоб тебе зганьбити. А насправді вони збиралися тебе вбити і дозволити поліції знайти кокаїн під час огляду квартири.

— Який кокаїн? — спитала Еріка Бергер.

Мікаель ненадовго заплющив очі.

— Відвези мене до лікарні, — попросив він.

— Арештовані? — вигукнув Фредрік Клінтон. Він відчув, як у нього злегка здавило серце.

— Ми вважаємо, що все спокійно, — запевнив Георг Ньюстром. — Схоже, це була просто випадковість.

— Випадковість?

— Міро Ніколик значився в розшуку за давню історію з побиттям. Якийсь поліцейський з патрульної служби його випадково впізнав і схопив, коли той увійшов до «Казанчика Саміра». Ніколика охопила паніка, і він почав стріляти, намагаючись вирватися на волю.

— А Блумквіст?

— До нього діло так і не дійшло. Нам навіть невідомо, чи був він у «Казанчику Саміра» під час затримання.

— Чорт забирай, це звучить абсолютно неймовірно. — Фредрік Клінтон похитав головою. — Що братам Ніколик відомо?

— Про нас? Нічого. Вони гадають, що і Бйорк, і Блумквіст — робота, пов'язана з трафіком секс-рабінь.

— Але вони знають, що мішенню був Блумквіст?

— Звичайно, проте вони навряд чи почнуть патякати про те, що взялися за замовне вбивство. Вони, швидше за все, аж до суду триматимуть язик за зубами. Їх засудять за незаконне носіння зброї і, підозрюю, за застосування насильства відносно посадової особи.

— Бісові нездари, — сказав Клінтон.

— Це точно, хлопці облажались. Доведеться Блумквісту поки дати спокій, але нічого страшного, власне кажучи, не сталося.

Була вже одинадцята година вечора, коли Сусанн Ліндер разом з двома міцними хлопцями з відділу особистої охорони

«Мілтон сек'юриті» приїхала забирати Мікаеля Блумквіста і Еріку Бергер з поліцейського управління.

— У тебе й справді неспокійне життя, — сказала Сусанн Еріці.

— Вибач, — похмуро відповіла Еріка.

Дорогою до лікарні Еріка практично поринула в ступор. До неї раптом дійшло, що їх з Мікаелем Блумквістом мало не вбили.

Мікаель провів годину у відділенні екстреної допомоги, де йому заклеїли пластиром садна на обличчі, зробили рентген і наклали пов'язку на середній палець лівої руки. Верхня фаланга пальця виявилася дуже розплющена, і Мікаель, напевне, мав позбутися нігтя. За іронією долі, найсерйозніше ушкодження він дістав уже в той момент, коли до нього на допомогу підоспів Курт Свенссон і почав відривати від нього Міро Ніколика, — середній палець Мікаеля, намертво затиснутий в скобі автомата, просто зламався. Біль був нестерпний, але небезпеки для життя травма вочевидь не становила.

Мікаель ясно усвідомив те, що відбулося, лише майже через дві години, коли вже прибув до відділу охорони конституції ДПУ/Без і став розповідати про все інспектору Бубланськи та прокурору Рагнхільд Густавссон. Його раптом взяли дрижаки, і він відчув таку втому, що почав засипати просто між питаннями. Потім виникла деяка незгода.

— Нам невідомі їхні плани, — говорила Моніка Фігуерола. — Ми не знаємо, мали вони намір убити лише Блумквіста, чи Бергер теж. Ми не знаємо, чи збираються вони повторити спробу і чи не перебуває під загрозою ще хто-небудь з «Міленіуму». І чому б їм не вбити Саландер, яка становить для «Секції» справді серйозну небезпеку?

— Я вже обдзвонила співробітників «Міленіуму», поки Мікаеля перев'язували, — сказала Еріка Бергер. — Усі постараться не висовуватися доти, доки вийде журнал. У редакції нікого не буде.

Першим спонуканням Торстена Едклінта було негайно дати Мікаелю Блумквісту та Еріці Бергер персональних охоронців, але потім вони з Монікою Фігуеролою визнали звертання до відділу особистої охорони Служби безпеки не найрозумнішим кроком.

Проблему вирішила Еріка Бергер. Відмовившись від поліцейської охорони, вона підняла слухавку, зателефонувала Драгану Арманському і пояснила йому ситуацію, внаслідок чого Сусанн Ліндер пізно ввечері поспішно викликали на роботу.

Мікаеля Блумквіста і Еріку Бергер розмістили на другому поверсі *safe house*¹, розташованого за Дроттнінгхольмом, на шляху до центру муніципалітету Екерью. Це була велика вілла з видом на озеро, дивовижним садом, дворовими спорудами і земельними володіннями. Маєток належав «Мілтон сек'юриті», але мешкала там Мартіна Шьогрен, шістдесяти восьми років, удова Ханса Шьогрена, який багато років прослужив в охоронному підприємстві і п'ятнадцять років тому загинув під час виконання завдання, провалившись крізь прогнилу підлогу покинутого будинку неподалік від містечка Сала. Після похорону Драган Арманський переговорив з Мартіною Шьогрен і найняв її на роботу домоправителькою і управителькою маєтком. Вона безкоштовно жила на першо-

¹ Конспіративного будинку (англ.).

му поверсі прибудови і тримала другий поверх наготові для випадків, коли «Мілтон сек'юриті» раптово потрібно було заховати когось із клієнтів, що мав реальні або вигадані підстави побоюватися за свою безпеку. Зазвичай таке траплялося кілька разів на рік.

Моніка Фігуерола поїхала з ними і випила кави на першому поверсі, поки Еріка Бергер і Мікаель Блумквіст влаштувалися на другому, а Сусанн Ліндер перевіряла сигналізацію та електронне устаткування зовнішнього спостереження.

— У комоді перед ванною кімнатою є зубні щітки і туалетне приладдя, — прокричала Мартіна Шьогрен нагору по сходах.

Сусанн Ліндер і двоє охоронців з «Мілтон сек'юриті» оселилися в кімнатах першого поверху.

— Я на ногах з тієї хвилини, як мене розбудили о четвертій ранку, — сказала Сусанн Ліндер. — Складіть графік чергувань, але дайте мені поспати хоча б до п'ятої.

— Можеш спати всю ніч, ми впраємося самі, — відповів один з охоронців.

Сусанн Ліндер подякувала і пішла спати.

Моніка Фігуерола не уважно слухала, як охоронці вмикають датчики руху в саду і тягнуть сірники, розподіляючи вахти. Той, що заступив на чергування, зробив собі бутерброд і всівся в телевізійній кімнаті поряд з кухнею. Моніка Фігуерола поглянула на чашки з квіточками. Вона теж була на ногах з раннього ранку і почувала себе досить млявою. Вона вже збиралася їхати додому, коли на кухню спустилася Еріка Бергер і, наливши собі філіжанку кави, всілася за стіл навпроти.

— Мікаель заснув як убитий, ледве діставшись до ліжка.

— Реакція на адреналін, — пояснила Моніка Фігуерола.

— Що буде далі?

— Вам доведеться кілька днів посидіти тут. Протягом тижня все закінчиться, хоча ще невідомо, як саме. Як ти себе почуваш?

— Нічого. Все ще трохи трусить. Таке трапляється не щодня. Я тільки що зателефонувала чоловікові і пояснила, чому не приїду додому.

— Гм.

— Я одружена з...

— Я знаю, з ким ти одружена.

Запала мовчанка. Моніка Фігуерола потерла очі і позіхнула.

— Треба їхати додому спати, — пробурмотіла вона.

— Ради Бога. Кінчай базікати, йди і лягай у Мікаеля, — відповіла Еріка.

Моніка Фігуерола уважно поглянула на неї і запитала:

— Це так очевидно?

Еріка кивнула.

— Мікаель що-небудь говорив...

— Ані слова. Він зазвичай мовчить, коли справа стосується його знайомих дам. Але часом буває немов розгорнута книга. А ти виявляєш таку ворожість, коли дивишся на мене. Ви вочевидь намагаєтеся щось приховувати.

— Річ у моєму начальнику, — сказала Моніка Фігуерола.

— У начальнику?

— Так. Едклінт страшенно розсердиться, якщо довідається, що ми з Мікаелем...

— Ясно.

Вони знову помовчали.

— Не знаю, що там у вас з Мікаелем відбувається, але я тобі не суперниця, — сказала Еріка.

— Ні?

— Ми з Мікаелем періодично спимо. Але він мені не чоловік.

— Я зрозуміла, що у вас з ним особливі стосунки. Він розповідав мені про вас у Сандхамні.

— Ти їздила з ним до Сандхамна? Значить, це серйозно.

— Не знущайся з мене.

— Моніко... я сподіваюся, що ви з Мікаелем... Я постараюся вам не заважати.

— А якщо не зможеш?

Еріка Бергер знизала плечима.

— Його колишня дружина зовсім здуріла, коли Мікаель її зі мною зрадив, і вигнала його. Винна була я. Поки що Мікаель живе сам, я не маю наміру мучитися докорами сумління. Але я дала собі слово, що, коли у нього виникнуть з ким-небудь серйозні стосунки, я триматимусь від нього подалі.

— Я не знаю, чи можна зважитися сприймати його всерйоз.

— Мікаель не такий, як усі. Ти в нього закохана?

— Гадаю, так.

— Ну й добре. Не говори йому про це завчасно. Йди спати.

Моніка трохи подумала. Потім піднялася на другий поверх, роздяглася і заповзла в ліжко до Мікаеля. Він щось пробурмотів і обійняв її за талію.

Еріка Бергер ще довго сиділа на кухні на самоті і міркувала. Раптом вона відчула себе страшенно нещасною.

Розділ 25

Середа, 13 липня —

четвер, 14 липня

Мікаеля Блумквіста завжди цікавило, чому в судах такі тихі і делікатні гучномовці. Він за-ледве розібрав слова оголошення про те, що розгляд у справі Лісбет Саландер почнеться в залі номер п'ять о десятій нуль-нуль. Щоправда, він прийшов завчасно і розташувався біля входу до зали суду, тож його впустили туди одним з перших. Він сів у відведеному для публіки місці, з лівого боку залу, звідки було найкраще видно стіл відповідача. Публіка швидко прибувала. У міру наближення суду інтерес ЗМІ поступово наростав, і в останній тиждень у прокурора Ріхарда Екстрьома брали інтерв'ю майже щодня.

Екстрьом старався з усієї сили.

Лісбет Саландер висунули обвинувачення в нанесенні побоїв і заподіянні тяжких тілесних ушкоджень — у справі Карла Магнуса Лундіна; у загрозі застосування насильства, спробі вбивства і заподіянні тяжких тілесних ушкоджень — у справі покійного Карла Акселя Бодіна, він же Олександр Залаченко; у двох випадках проникнення до чужого житла — на дачу покійного Нільса Б'юрмана в Сталлархольмі і до його ж квартири на Уденплан; у незаконному заволодінні транспортним засобом — мотоциклом марки «Харлей-Девідсон», що належав якомусь Сонні Ніемінену, членові клубу «Свавельшьо МК»; у трьох випадках незаконного володіння зброєю — балончиком із сльозоточивим газом, електрошокером і польським пістолетом «Р-83 Ванад», знайденими в Госсєберзі; у викраденні або приховуванні доказового матеріалу — формулювання було

невиразним, але мало на увазі документи, що їх вона знайшла на дачі в Б'юрмана, а також у кількох дрібніших провинах. Загалом Лісбет Саландер обвинувачувалася за шістнадцятьма пунктами.

Екстрьом навіть видав інформацію, яка натякала на те, що душевне здоров'я Лісбет Саландер залишає бажати кращого. Він посилався, з одного боку, на висновок судово-медичної експертизи, написаний доктором Єспером Х. Льодерманом, коли їй сповнилося вісімнадцять років, а з другого — на експертизу, проведену за рішенням суду доктором Петером Телебор'яном під час попереднього слідства. Позаяк психічнохвора дівчина, вірна своїй звичці, категорично відмовлялася спілкуватися з психіатрами, аналіз проводився на основі «спостережень», зроблених у період її перебування в слідчому ізоляторі «Крунеберг» у Стокгольмі безпосередньо перед судом. Телебор'ян, який мав багатолітній досвід спілкування з пацієнткою, стверджував, що Лісбет Саландер страждає на серйозні психічні відхилення, і вживав такі слова, як «психопатія», «патологічний нарцисизм» і «параноїдальна шизофренія».

У ЗМІ повідомлялося також, що з обвинуваченою було проведено сім поліцейських допитів, на яких вона відмовилася навіть вітатися із слідчими. Перші допити проводилися поліцією Гетеборга, а решта відбувалися вже в Стокгольмі. На магнітофонних записах протоколів допитів можна було почути лише всілякі люб'язні спроби умовлянь і раз у раз ті самі наполегливі питання, але жодної відповіді.

Обвинувачена навіть жодного разу не кашлянула.

У кількох випадках на півці чувся голос Анніки Джанніні, яка констатувала, що її підзахисна вочевидь не має наміру від-

повідати на питання. Отже, обвинувачення проти Лісбет Саландер базувалося виключно на технічних доказах і тих фактах, які змогло виявити поліцейське розслідування.

Мовчання Лісбет часом завдавало мороки її адвокатуві, бо їй доводилося бути майже такою ж мовчазною, як і її клієнтка. Розмови Аннікі Джанніні з Лісбет Саландер віч-на-віч належали до розряду конфіденційних.

Екстрьом не робив таємниці і з того, що має намір вимагати в першу чергу поміщення Лісбет Саландер до психіатричної установи закритого типу, а вже в другу — тривалого тюремного ув'язнення. За нормальних обставин порядок був би зворотним, але він вважав, що в її випадку є всі ознаки таких очевидних психічних відхилень, про що говорять однозначні результати судово-психіатричної експертизи, що він просто не бачив альтернативи. З висновком судово-психіатричної експертизи суд не погоджувався украй рідко.

Екстрьом наполягав також, що Саландер повинна як і раніше вважатися недієздатною. В одному інтерв'ю він із стурбованим обличчям заявив, що в Швеції є кілька соціопатичних осіб з тяжкими психічними відхиленнями, що становлять небезпеку для самих себе і оточуючих, і що наука поки не знає інших шляхів, окрім як тримати таких людей під замком. Він згадав випадок із схильною до насильства дівчиною Аннет, ім'я якої в 70-х роках не сходило із сторінок газет і яка вже тридцять років утримується в закритій установі. Будь-які спроби ослабити її обмеження призводили до того, що вона немов божевільна кидалася на родичів і лікарняний персонал або намагалася заподіяти шкоду самій собі. Екстрьом вважав, що Лісбет Саландер страждає на аналогічні психопатичні порушення.

Інтерес ЗМІ підігрівався і тією обставиною, що адвокат Лісбет Саландер Анніка Джанніні у пресі не висловлювалася. Вона послідовно відмовлялася давати інтерв'ю з метою викласти свою точку зору. В результаті ЗМІ перебували у скрутній ситуації — сторона обвинувачення щедро ділилася інформацією, тоді як сторона захисту, як виняток, ані словом не натякала на те, як Саландер ставиться до обвинувачення і яку стратегію збирається застосувати захист.

Цю обставину коментував юридичний експерт, найнятий для висвітлення справи однією з вечірніх газет. Експерт констатував, що Анніка Джанніні — поважаний адвокат з прав жінок, але не має жодного досвіду роботи за межами цієї галузі, і робив висновок, що вона абсолютно не підходить для захисту Лісбет Саландер. Мікаель Блумквіст також знав від сестри, що тій телефонувало багато відомих адвокатів, які пропонували свої послуги, але за дорученням своєї підзахисної Анніка Джанніні люб'язно відхиляла всі подібні пропозиції.

Чекаючи початку суду, Мікаель окинув оком інших слухачів. На місці біля самого виходу він раптом помітив Драґана Арманського.

Їх погляди на мить зустрілися.

В Екстрьома на столі лежав чималий стос паперів. Він привітно кивав декому із журналістів.

Анніка Джанніні сиділа за своїм столом навпроти Екстрьома. Вона розбирала папери, не дивлячись ні на кого. Мікаелю здалося, що сестра трохи нервує. Легке хвилювання перед виходом на сцену, подумав він.

Потім до зали увійшли голова, юридичний радник, судді та засідателі. Головою був суддя Йорген Іверсен — п'ятдесятилітній чоловік з білим волоссям, худорлявим обличчям і легкою ходою. Мікаель ознайомився з біографією Іверсена і з'ясував, що той відомий як дуже досвідчений і справедливий суддя, котрий уже працював на багатьох гучних процесах.

Під кінець до зали суду ввели Лісбет Саландер.

Хоча Мікаель і звик до здатності Лісбет підбирати виживний одяг, він подивувався тому, що Анніка Джанніні дозволила їй з'явитися в залі суду в короткій чорній шкіряній спідниці з одірваним підгином і чорній майці з написом «I am irritated»¹, що приховувала лише частину її татувань. Ще на ній були черевики, ремінь із заклепками і гольфи в чорну й лілову смужку, в кожному вусі виднілося з десяток колечок і ще по кілька на губі й бровах. Коротеньке чорне волосся, що відросло за три місяці після черепної операції, стирчало на всі боки. Крім того, вона була надзвичайно дуже нафарбована — сіра губна помада, підведені брови і густо накладена чорна туш. Такою Мікаель ніколи її не бачив — у той час, коли вони тісно спілкувалися, косметика її не цікавила.

Висловлюючись дипломатичною мовою, вона мала дещо вульгарний вигляд і нагадувала готів чи навіть вампіра з якогось фільму 60-х років у стилі поп-арт. Мікаель помітив, що з її появою в декого з репортерів, які сиділи серед публіки, від здивування перехопило дух і вони радісно заусміхалися. Нарешті їм трапилася нагода побачити скандально відому дівчи-

¹ Я роздратована (англ.).

ну, про яку вони стільки писали, і вона цілком виправдала їхні сподівання.

Потім він зрозумів, що Лісбет Саландер вирядилася так навмисно. Зазвичай вона одягалась недбало і начебто без смаку — не намагаючись іти за модою, а прагнучи радше підкреслити свою індивідуальність, як гадав Мікаель. Таким неприступним виглядом Лісбет Саландер захищала свою особисту територію. Сам Мікаель завжди сприймав заклепки на її шкіряній куртці як захисний механізм, аналогічний голкам їжака. Вона подавала оточенню певний сигнал — не намагайтесь мене погладити, буде боляче.

Перед появою в залі суду вона ще посилила цей стиль, так що вийшла мало не пародія.

І Мікаель раптом зрозумів, що це не випадковість, а частина стратегії Анніки.

Якби Лісбет Саландер прийшла рівенько зачесана, в наглухо застебнутій блузці й акуратних тувельках, вона виглядала б як ошуканка, що намагається втертися в довір'я до суду. Тепер же вона постала сама собою, а не кимось іншим. Правда, в дещо перебільшеному варіанті — для більшої ясності. Вона не вдавала того, ким не була. Вона демонструвала суду, що в неї немає причин соромитись чи прикидатися. Якщо суду її вигляд неприємний, то це не її проблема. Суспільство висунуло проти неї низку звинувачень, а прокурор притягнув до суду. Своїм неприкрашеним виглядом вона відразу дала знати, що збирається відхилити прокуророві міркування як нісенітницю.

Вона рухалася впевнено і сіла на вказане їй місце, поряд зі своїм адвокатом. Потім обвела поглядом залу. В її погляді не відчувалося жодної цікавості — здавалось, вона намагається

розгледіти і запам'ятати людей, що вже засудили її на сторінках газет.

Мікаель побачив її вперше з того часу, як вона, мовби скривавлена і нежива лялька, лежала на кухонному дивані в Госсєберзі, і більше ніж через півтора року після того, як вони востаннє зустрічалися за нормальних обставин — якщо вислів «нормальні обставини» взагалі можна було вжити до Лісбет Саландер. На кілька секунд вони зустрілись очима. Вона ненадовго затримала на ньому погляд, але не виявила жодних ознак пізнавання, зате уважно вивчила яскраві синяки, що вкривали Мікаелеву щоку і скроню, та хірургічний пластир на його правій брові. На якусь частку секунди Мікаелю здалося, що він бачить в її очах натяк на посмішку, але він не був упевнений, привиділося йому це чи ні. Потім суддя Іверсен постукав по столу і почав судовий розгляд.

Публіка була в залі суду загалом тридцять хвилин, протягом яких вислухала вступну промову прокурора Екстрьома, який перерахував усі пункти обвинувачення.

Всі журналісти, за винятком Мікаєля Блумквіста, старанно записували, хоча вже наперед знали, у чому Екстрьом збирається її звинуватити. Мікаель свій матеріал уже написав і прийшов до суду лише для того, щоб позначити свою присутність і зустрітися поглядом з Лісбет Саландер.

Вступне слово Екстрьома забрало трохи більше двадцяти двох хвилин. Потім настала черга Анніки Джанніні. Її промова тривала тридцять секунд. Говорила вона чітко і впевнено.

— З боку захисту ми відхиляємо всі пункти обвинувачення, крім одного. Моя підзахисна визнає свою відповідаль-

ність за незаконне носіння зброї, а саме балончика із сльозоточивим газом. За всіма іншими пунктами обвинувачення моя підзахисна заперече свою відповідальність або злочинний намір. Ми доведемо, що твердження прокурора помилкові і що моя підзахисна стала жертвою грубих правопорушень. Я вимагатиму визнання моєї підзахисної невинною, скасування постанови про її недієздатність і її цілковитого виправдання.

Репортери зашелестіли паперами. Стратегія адвоката Джанніні нарешті прояснилася і виявилася для репортерів цілковитою несподіванкою. Вони в основному гадали, що Анніка Джанніні пошлеться на психічне захворювання обвинуваченої і постарається таким чином зняти з неї відповідальність. Мікаель раптом усміхнувся.

— Он як, — сказав суддя Іверсен, щось записуючи. Він поглянув на Анніку Джанніні. — Ви закінчили?

— Це вся моя заява.

— Чи хоче прокурор щось додати? — спитав Іверсен.

Ось тут прокурор Екстрьом і зажадав, щоб справа слухалася за зачиненими дверима. Він послався на те, що йдеться про психічний стан і благополуччя нещасної людини, а також про деталі, які можуть завдати шкоди безпеці держави.

— Я думаю, ви натякаєте на так звану історію Залаченка, — сказав Іверсен.

— Цілком правильно. Олександр Залаченко прибув до Швеції як політичний біженець, шукаючи захисту від жакливої диктатури. Незважаючи на те що пан Залаченко помер, існують деякі моменти, пов'язані з його долею, які як і раніше мають секретний характер. Тому я наполягаю на тому, щоб судовий розгляд проходив за зачиненими дверима і щоб на

його особливо делікатні фрагменти поширювалася вимога нерозголошення службової таємниці.

— Я вас розумію, — сказав Іверсен, наморщивши лоба.

— Крім того, значна частина розгляду стосуватиметься опікунства над обвинуваченою. Мова піде про питання, які у звичайній ситуації майже автоматично оголошуються секретними, і я прошу про закриті слухання із співчуття до обвинуваченої.

— Як ставиться до такої вимоги адвокат Джанніні?

— Що стосується нас, то нам все одно.

Суддя Іверсен трохи подумав, порадився з юридичним консультантом і потім, на лихо присутніх журналістів, оголосив, що згоден з вимогою прокурора. У результаті Мікаель Блумквіст серед інших покинув залу.

Драган Арманський чекав Мікаеля Блумквіста біля підніжжя сходів ратуші. Стояла страшенна липнева спека, і Мікаель відчув, як під пахвами відразу ж почали розпливатися дві вологі плями. Коли він вийшов з ратуші, до нього долучилися два охоронці; вони кивнули Драгану Арманському і стали вивчати оточення.

— Дуже незвично розгулювати всюди з охоронцями, — сказав Мікаель. — Скільки це коштуватиме?

— Фірма бере витрати на себе, — відповів Арманський. — У мене є особиста зацікавленість у тому, щоб ти залишився живий. Але ми в останні місяці виклали *pro bono*¹ близько двохсот п'ятдесяти тисяч крон.

Мікаель кивнув.

¹ Для суспільного добра (*лат.*).

— Кави? — запропонував Мікаель, показуючи на італійське кафе на Бергсгатам.

Арманський не заперечував і в кафе узяв собі подвійний еспресо з чайною ложкою молока. Мікаель замовив собі каву латте, а охоронці сіли за сусідній столик і пили колу.

— Отже, закрите слухання, — констатував Арманський.

— Цього можна було сподіватися. Ну й нехай, так нам легше буде керувати інформаційним потоком.

— Так, у принципі, все одно, але прокурор Ріхард Екстрьом мені все менше подобається.

Мікаель погодився. Вони пили каву, дивлячись на ратушу, де вирішувалася доля Лісбет Саландер.

— Останній бій, — промовив Мікаель.

— Вона до нього готова, — утішив його Арманський. — Мушу сказати, що мені дуже сподобалася твоя сестра. Коли вона почала викладати стратегію, я вирішив, що вона жартує, але що більше я вдумуюся, то більш розумним мені все це уявляється.

— Доля процесу вирішуватиметься не в будинку суду, — сказав Мікаель.

Він уже протягом кількох місяців повторював ці слова, немов заклинання.

— Тебе викличуть як свідка, — попередив Арманський.

— Знаю. Я готовий. Але це станеться лише післязавтра. Наш розрахунок, принаймні, базується саме на цьому.

Прокурор Ріхард Екстрьом забув удома біфокальні окуляри, і, щоби прочитати у власних замітках щось написане дрібним шрифтом, йому доводилося піднімати окуляри на лоб

і мружитись. Він швидко провів рукою по світлій борідці, а потім знову надів окуляри і роззирнувся.

Лісбет Саландер сиділа випроставши спину і спостерігала за прокурором загадковим поглядом. Її обличчя і очі були нерухомі, а думки, здавалося, витали десь далеко. Прокуророві настав час починати її допитувати.

— Я хочу нагадати вам, фрекен Саландер, що ви говорите під присягою, — сказав нарешті Екстрьом.

На обличчі Лісбет Саландер не ворухнувся жоден мускул. Прокурор Екстрьом зачекав кілька секунд, сподіваючись на якийсь відгук, і звів брови.

— Отже, ви говорите під присягою, — повторив він.

Лісбет Саландер схилила голову набік. Анніка Джанніні щось читала в протоколі попереднього слідства і, здавалось, абсолютно не цікавилася діями прокурора. Екстрьом зібрав свої папери і після деякого ніякого мовчання відкашлявся.

— Так от, — розсудливо почав він. — Почнімо прямо з подій шостого квітня в літньому будинку покійного адвоката Б'юрмана біля Сталлархольма, що стали вихідною точкою мого викладу обставин справи сьогодні вранці. Нам треба спробувати внести ясність у питання, як вийшло, що ви поїхали до Сталлархольма і стріляли в Карла Магнуса Лундіна.

Екстрьом благально подивився на Лісбет Саландер. Її обличчя як і раніше залишалося нерухомим. На обличчі прокурора раптом відбився відчай. Він розвів руками і поглянув на голову суду. Суддя Йорген Іверсен сидів із задумливим виглядом. Він скося подивився на Анніку Джанніні, яка і досі вивчала якийсь папір, цілковито відключившись від подій довкола.

Суддя Іверсен кашлянув. Потім перевів погляд на Лісбет Саландер.

— Чи повинні ми розуміти ваше мовчання як те, що ви не хочете відповідати на питання? — спитав він.

Лісбет Саландер повернула голову і подивилася судді Іверсену в очі.

— Я охоче відповім на питання, — мовила вона.

Суддя Іверсен кивнув.

— Тоді, можливо, ви відповісте на моє питання, — вставив прокурор Екстрьом.

Лісбет Саландер знову кинула погляд до Екстрьома, але мовчала й далі.

— Будьте ласкаві, відповідайте на питання, — сказав суддя Іверсен.

Лісбет знову повернулася до голови суду і звела брови.

— На яке питання? — чітко і твердо сказала вона. — До цього часу ось він, — вона кивнула у бік Екстрьома, — лише зробив кілька бездоказових тверджень. Я не вловила жодного питання.

Анніка Джанніні підвела погляд. Вона поставила лікоть на стіл і підперла обличчя долонею, в її очах раптом з'явився інтерес.

Прокурор Екстрьом на кілька секунд утратив нитку міркувань.

— Чи не могли б ви повторити питання? — запропонував суддя Іверсен.

— Я запитав... чи поїхали ви на дачу адвоката Б'юрмана в Сталлархольмі з наміром застрелити Карла Магнуса Лундіна?

— Ні, ви сказали, що хочете спробувати внести ясність у питання, як вийшло, що я поїхала до Сталлархольма і стріляла в Карла Магнуса Лундіна. Це не питання. Це загальне твер-

дження, в якому ви попереджаєте мою відповідь. Я не можу відповідати за ваші твердження.

— Не чіпляйтеся до слів. Відповідайте на питання.

— Ні.

Мовчання.

— Що означає ні?

— Це відповідь на питання.

Прокурор Ріхард Екстрьом зітхнув. День вочевидь буде довгим. Лісбет Саландер дивилася на нього вичікувально.

— Мабуть, краще почати спочатку, — сказав він. — Ви були на дачі покійного адвоката Б'юрмана в Сталлархольмі увечері шостого квітня?

— Так.

— Як ви туди добиралися?

— Я доїхала електричкою до Сьодертельє, а звідти автобусом до Стренгнеса.

— Навіщо ви поїхали до Сталлархольма? Ви домовилися зустрітися там з Карлом Магнусом Лундіном та його другом Сонні Ніеміненом?

— Ні.

— Як вийшло, що вони там опинилися?

— Це треба запитати у них.

— Зараз я запитую вас.

Лісбет Саландер не відповіла.

Суддя Іверсен відкашлявся.

— Я думаю, що фрекен Саландер не відповідає, тому що ви суто автоматично знову висловили твердження, — люб'язно припустив Іверсен.

Анніка Джанніні раптом фиркнула досить голосно, щоб усі могли почути, але відразу замовкла і знов уткнулася в папери. Екстрьом поглянув на неї з роздратуванням.

— Як ви думаєте, чому Лундін з Нієміненем з'явилися на дачі Б'юрмана?

— Цього я не знаю. Я гадаю, що вони поїхали туди, щоб влаштувати підпал. У Лундіна в сидельній сумці «Харлей-Девідсона» була пляшка з літром бензину.

Екстрьом випнув губи.

— А чого ви поїхали на дачу адвоката Б'юрмана?

— Я шукала інформацію.

— Якого роду інформацію?

— Ту інформацію, яку, очевидно, Лундін з Нієміненем хотіли знищити і яка могла внести ясність у питання, хто вбив негідника.

— Ви вважаєте, що адвокат Б'юрман був негідником? Я вас правильно зрозумів?

— Так.

— А чому ви так вважаєте?

— Він був садистською свинею, скотиною і гвалтівником, тобто негідником.

Вона процитувала текст татуювання на животі покійного адвоката Б'юрмана, тим самим непрямо підтвердивши свою причетність до її появи, проте це до обвинувачення проти Лісбет Саландер не входило. Б'юрман ніколи не заявляв у поліцію про заподіяння йому тілесних ушкоджень, і було неможливо довести, дозволив він зробити татуювання добровільно чи це сталося насильницьким способом.

— Інакше кажучи, ви стверджуєте, що ваш опікун піддавав вас насильству. Ви могли б розповісти, коли ці насильницькі дії відбувалися?

— У вівторок вісімнадцятого лютого дві тисячі третього року і повторно в п'ятницю сьомого березня того ж року.

— Ви відмовлялися відповідати на всі питання слідчих, які намагалися вас допитувати. Чому?

— Мені було нічого їм сказати.

— Я прочитав вашу так звану автобіографію, яку кілька днів тому несподівано подала ваш адвокат. Мушу сказати, що це дивний документ, ми до нього ще повернемося. Але там ви стверджуєте, що адвокат Б'юрман у першому випадку змусив вас до орального сексу, а в другому випадку протягом цілої ночі піддавав вас насильству і жорстоким тортурам.

Лісбет не відповіла.

— Це вірно?

— Так.

— Ви заявили про зґвалтування до поліції?

— Ні.

— Чому?

— Коли я в попередні рази намагалася їм що-небудь розповісти, поліція мене не слухала. Тому заявляти їм про будь-що не мало жодного сенсу.

— Ви з кимось обговорювали ці акти насильства? З якою-небудь подругою?

— Ні.

— Чому?

— Бо це нікого не стосувалося.

— Гарзд, а ви зверталися до якого-небудь адвоката?

— Ні.

— Ви зверталися до якого-небудь лікаря з приводу завданих вам, як ви стверджуєте, каліцтв?

— Ні.

— І ви не зверталися ні до якого жіночого кризового центру.

— Ви знову висловлюєте твердження.

— Пробачте. Ви зверталися до жіночого кризового центру?

— Ні.

Екстрьом обернувся до голови суду.

— Я хочу звернути увагу суду на те, що підсудна повідомила, що двічі зазнала статевого присилування, причому в другому випадку надзвичайно жорстокого. Вона стверджує, що винним у цих актах насильства був її опікун, покійний адвокат Нільс Б'юрман. У той же час ці факти слід розглядати в світлі...

Екстрьом став перебирати свої папери.

— У матеріалах розслідування, проведеного відділом боротьби з насильницькими злочинами, немає жодних даних, які б підтверджували достовірність розповіді Лісбет Саландер. Б'юрман ніколи не був засуджений за яке-небудь правопорушення. На нього жодного разу не подавали заяв до поліції, і ні в яких розслідуваннях його ім'я не згадувалось. Він і раніше був опікуном або наставником в інших молодих людей, і ніхто з них не стверджує, що зазнавав яких-небудь форм насильства. Навпаки, вони рішуче заявляють, що Б'юрман завжди повадився з ними доброзичливо і коректно.

Екстрьом перегорнув сторінку.

— Я мушу також нагадати, що у Лісбет Саландер діагностували параноїдальну шизофренію. Перед нами молода жінка з документально підтвердженою схильністю до насильства, в якій вже з раннього підліткового віку були серйозні проблеми при контактах із суспільством. Вона кілька років провела в дитячій психіатричній клініці і з вісімнадцяти років перебуває під наглядом опікуна. Хоч як прикро, але це не без підстав.

Лісбет Саландер становить небезпеку для самої себе і оточуючих. Я переконаний, що в даному разі буде доречним не тюремне ув'язнення, а лікування.

Він зробив коротку паузу.

— Обговорювати розумові здібності молодого людини — завдання не з приємних. Адже так легко порушити недоторканість особи, позаяк предметом тлумачень виявляється психічний стан. У цьому ж випадку нам треба дати оцінку властивому Лісбет Саландер викривленому сприйняттю світу. Воно з усією очевидністю виявляється в її так званій автобіографії. Тут, як ніде, ясно відчувається цілковитий відрив підсудної від реальності. В цьому випадку нам не потрібні якінебудь свідки або тлумачення — слова говорять самі за себе. У нас є її власні слова, і ми маємо змогу самі оцінити достовірність її тверджень.

Його погляд упав на Лісбет Саландер. Їхні очі зустрілися. Вона раптом посміхнулася. Вигляд у неї був злісний. Екстрьом нахмурило чоло.

— Чи хоче фру Джанніні що-небудь сказати? — поцікавився суддя Іверсен.

— Ні, — відповіла Анніка Джанніні. — Лише те, що висновки прокурора Екстрьома — цілковита дурниця.

Післяобіднє засідання почалося з допиту свідка Ульріки фон Лібенсталь з комітету з нагляду за органами опіки та піклування, яку Екстрьом викликав з метою встановити, чи подавалися на адвоката Б'юрмана скарги. Наявність таких фон Лібенсталь різко заперечувала і вважала подібні твердження образливими.

— За опікунськими справами ведеться суворий контроль. До того як адвоката Б'юрмана таким ганебним чином убили, він виконував доручення нашого комітету протягом майже двадцяти років.

Вона поглянула на Лісбет Саландер зневажливим поглядом, хоча ту не звинувачували в убивстві і вже було встановлено, що вбив Б'юрмана Рональд Нідерман.

— За всі ці роки на адвоката Б'юрмана не надходило жодної скарги. Він був добросовісною людиною і часто вкладав у справи своїх підопічних всю душу.

— Значить, вам не здається правдоподібним, що він міг надавати Лісбет Саландер грубому сексуальному насильству?

— Я вважаю це твердження абсурдом. У нас є щомісячні звіти адвоката Б'юрмана, і я неодноразово особисто обговорювала з ним цю справу.

— Адвокат Джанніні висунула вимогу негайно звільнити Лісбет Саландер від опікунства.

— Ніхто не радіє більше за наш комітет, коли з'являється нагода скасувати опікунство. Але, на жаль, на нас лежить відповідальність, яка означає, що ми повинні дотримуватися чинних правил. З боку комітету ми вимагаємо, щоб Лісбет Саландер спочатку звичайним порядком визнала здоровою психіатрична експертиза, а потім уже можна ставити питання про зміну форми опікунства.

— Зрозуміло.

— Це означає, що їй необхідно пройти психіатричне обстеження, від якого вона, як відомо, навідріз відмовляється.

Допит Ульріки фон Лібенсталь тривав трохи більше сорока хвилин і супроводжувався вивченням щомісячних звітів Б'юрмана.

Насамкінець допиту Анніка Джанніні поставила одне-єдине питання.

— Ви були в спальні адвоката Б'юрмана в ніч із сьомого на восьме березня дві тисячі третього року?

— Звичайно, ні.

— Значить, ви не маєте ані найменшого уявлення про те, правдиві відомості моєї підзахисної чи ні?

— Висунуте проти адвоката Б'юрмана звинувачення безглузде.

— Це ваша точка зору. Ви можете скласти йому алібі або якимсь іншим чином документально підтвердити, що він не гвалтував мою підзахисну?

— Звісно, не можу. Але правдоподібність...

— Дякую. Це все, — сказала Анніка Джанніні.

Близько сьомої години вечора Мікаель Блумквіст зустрівся із сестрою в офісі «Мілтон сек'юриті» біля Шлюзу, щоб підбити підсумки дня.

— Все було приблизно так, як ми й гадали, — сказала Анніка. — Екстрьом купився на автобіографію Саландер.

— От і добре. Як вона тримається?

Анніка раптом розсміялася.

— Вона тримається чудово і постає кінченою психопаткою. Поводиться абсолютно природно.

— Гм.

— Сьогодні в основному йшлося про Сталлархольм. Завтра черга Госсеберги — допит співробітників з технічного відділу і таке інше. Екстрьом намагатиметься довести, що Саландер поїхала туди з метою вбити батька.

— Ясно.

— Але у нас може виникнути технічна проблема. Сьогодні після обіду Екстрьом викликав Ульріку фон Лібенсталь з комітету з нагляду за органами опіки та піклування, і та завела мову про те, що я не маю права представляти Лісбет.

— Як це?

— Вона вважає, що, оскільки Лісбет визнано недієздатною, вона не має права сама вибирати собі адвоката.

— Он як?

— Тобто суто технічно я не можу бути її адвокатом без схвалення комітету з нагляду за органами опіки та піклування.

— І?

— Суддя Іверсен повинен завтра вранці оголосити про свою позицію з цього питання. Я з ним нашвидку переговорила після закінчення судового засідання. Думаю, він дозволить мені представляти її й далі. Я аргументувала тим, що для протестів у комітеті було три місяці і що дещо самовпевнено виступати з подібною заявою, коли процес уже почався.

— На п'ятницю як свідка викликано Телебор'яна. Пам'ятай, його допитувати повинна ти.

У четвер, вивчивши калібри і фотографії та вислухавши багатослівні висновки технічної експертизи щодо подій у Госсєберзі, прокурор Екстрьом твердо заявив, що всі докази вказують на намір Лісбет Саландер розшукати батька з метою його вбити. Головний акцент у ланцюжку доказів робився на те, що вона привезла з собою до Госсєберґи стрілецьку зброю — польський пістолет «Р-83 Ванад».

Той факт, що Олександр Залаченко (згідно з розповіддю Лісбет Саландер) або, можливо, вбивця поліцейського Рональд

Нідерман (згідно із свідченням, залишеним Залаченком до того, як його вбили в Сальгрєнській лікарні), у свою чергу, намагався вбити Лісбет Саландер і закопав її в ямі посеред лісу, аж ніяк не пом'якшував тієї обставини, що вона, вистеживши батька в Госсєберзі, поїхала туди з метою вкоротити йому віку. Їй до того ж майже вдалося втілити задум у життя, коли вона вдарила його сокирою по обличчю. Екстрьом напоягав на тому, щоб Лісбет Саландер судили за спробу вбивства або його підготовку, а також — у будь-якому разі — за завдання тяжких тілесних ушкоджень.

За словами самої Лісбет Саландер, вона поїхала до Госсєберги з метою зустрітися з батьком і змусити його зізнатися у вбивстві Дага Свенссона та Міа Бергман. Ця заява мала надзвичайну важливість для визначення наміру.

Коли Екстрьом закінчив допит свідка Мелкера Ханссона з технічного відділу поліції Гетеборга, адвокат Анніка Джанніні поставила йому кілька коротких питань.

— Пане Ханссон, серед усіх отриманих вами даних чи є бодай один факт, спираючись на який ви могли б викрити Лісбет Саландер у брехні відносно мети її поїздки до Госсєберги? Ви можете довести, що вона поїхала туди з метою вбити батька?

Мелкер Ханссон трохи подумав.

— Ні, — відповів він зрештою.

— Отже, ви не можете нічого сказати з приводу її наміру?

— Не можу.

— Значить, висновок прокурора Екстрьома, хай красномовний і багатослівний, є лише припущенням?

— Гадаю, так.

— Лісбет Саландер заявила, що привезла із собою польський пістолет «Р-83 Ванад» суто випадково, оскільки просто не знала, як їй вчинити із зброєю, відібраною напередодні в Сталлархольмі в Сонні Ніємінена, і тримала його в сумці. Чи є серед технічних доказів що-небудь, що спростовує цю заяву?

— Ні.

— Дякую, — сказала Анніка Джанніні, сідаючи. За ту годину, поки допитували Ханссона, вона не вимовила більше ні слова.

Біргер Ваденшьо покинув квартиру «Секції» на Артилерігатан близько шостої години вечора в четвер. У нього було відчуття, що над ним збираються грозові хмари і наближається катастрофа. Він уже кілька тижнів усвідомлював, що посаду директора, тобто керівника «Секції спецаналізів», він обіймає лише з вигляду, але насправді ніхто не звертає уваги на його погляди, протести і благання. Рішення приймає виключно Фредрік Клінтон. Якби «Секція» була відкритою і публічною структурою, він звернувся б до вищого начальника і виклав свої претензії. Але з огляду на сучасну ситуацію скаржитись було нікому. Він виявився наодинці, відданим на милість людини, яку вважав психічнохворою. Найжахливіше, що Клінтон мав незаперечний авторитет. І сопливі щенята на кшталт Юнаса Сандберга, і вірні працівники, подібні до Георга Нюстрьома, — усі, здавалося, дружно підпряглися і підкоряються будь-якому слову цього смертельно хворого психа.

Ваденшьо визнавав, що Клінтон — людина скромна, що працює не ради власної вигоди, а для добра «Секції», таким, як воно йому уявляється. Проте Ваденшьо здавалося, що вся

організація перебуває у вільному падінні, під впливом масового гіпнозу, від якого бувалі співробітники відмовляються розуміти, що кожен їхній рух, кожне прийняте і втілене в життя рішення лише наближають до пекла.

По дорозі до Ліннегатан, де йому вдалося того дня припаркуватися, Ваденшьо відчував важкість у грудях. Він відключив сигналізацію, витягнув ключі і вже збирався відчинити дверці машини, коли почув позаду себе якийсь рух і обернувся. Мружачись проти світла, він кілька секунд вдивлявся у високого на зріст чоловіка, що стояв на хіднику, перш ніж зумів його впізнати.

— Доброго вечора, пане Ваденшьо, — привітався Торстен Едклінт, начальник відділу охорони конституції. — Давненько я не працював на своїй території, але сьогодні моя присутність здалася мені необхідною.

Ваденшьо розгублено подивився на поліцейських у штатському, що стояли по обидва боки від Едклінта. Це були Ян Бубланьски і Маркус Ерландер.

Раптом він зрозумів, що зараз станеться.

— Мені випав сумний обов'язок повідомити вам, що генеральний прокурор вирішив заарештувати вас за низку злочинів, на складання точного переліку яких, очевидно, знадобляться тижні.

— Що відбувається? — обурено запитав Ваденшьо.

— Відбувається те, що вас, з вагомими підставами, заарештовують за підозрою в причетності до вбивств. Ви також підозрюєтеся в шантажі, даванні хабарів, незаконному прослуховуванні телефонів, у неодноразовій грубій підробці документів, у розтраті з обтяжувальними обставинами, у співучасті в проникненні до чужого житла, у перевищенні поса-

дових повноважень, у шпигунстві та деяких інших подібних речах. Зараз ми з вами поїдемо до поліцейського управління, де нам ніхто не заважатиме, і проведемо довгу і серйозну розмову.

— Я жодних убивств не вчиняв, — задихаючись, вимовив Ваденшьо.

— Слідство розбереться.

— Це Клінтон. Це все справа його рук, — сказав Ваденшьо.

Торстен Едклінт задоволено кивнув.

Кожному поліцейському відомо, що існують два класичні способи ведення допиту підозрюваного. Злий поліцейський і добрий поліцейський. Злий поліцейський загрожує, лається, б'є кулаком по столу і поводить ся вкрай грубо, щоб залякати заарештованого і в такий спосіб добитися від нього розкаяння і зізнання. Добрий поліцейський — найкраще такий собі сивіючий дядечко — пригощає сигаретами і кавою, ласкаво киває і використовує розсудливий тон.

Більшості поліцейських — але не всім — відомо також, що техніка допиту доброго поліцейського приводить до значно кращих результатів. Нахабному запеклому злодію злий поліцейський зовсім не імпонує, а невпевнений у собі аматор, від якого злий поліцейський добивається зізнання залякуванням, швидше за все, зізнався б у будь-якому разі, незалежно від техніки ведення допиту.

Мікаель Блумквіст слухав допит Біргера Ваденшьо із сусідньої кімнати. Його присутність стала спочатку предметом суперечок, але потім Едклінт вирішив, що, мабуть, зможе мати із спостережень Мікаеля деяку користь.

Мікаель констатував, що Торстен Едклінт використав третій варіант ведення допиту — незацікавлений поліцейський, що в цьому випадку, схоже, підходило якнайкраще. Едклінт увійшов до приміщення, розлив у казенні кухлі каву, увімкнув магнітофон і відкинувся на спинку крісла.

— Річ у тім, що у нас уже є проти вас увесь можливий технічний арсенал доказів. Ваші свідчення цікавлять нас лише як підтвердження того, що нам уже й так відомо. Питання, на яке нам, мабуть, цікаво було б дістати відповідь, — чому? Як ви дійшли до такого божевілля, що зважилися почати ліквідувати людей у Швеції так, ніби ми в Чилі за часів диктатури Піночета? Магнітофон працює. Якщо ви хочете що-небудь сказати, то зараз саме час. Якщо ви відмовитеся говорити, я вимкну магнітофон, а потім ми знімемо з вас краватку, висмикнемо з черевиків шнурки і помістимо вас до слідчого ізолятора чекати адвоката, суду і вироку.

Потім Едклінт зробив ковток кави і замовк. Через дві хвилини цілковитої тиші він простягнув руку і вимкнув магнітофон. Затим підвівся.

— Я простежу за тим, щоб вас відвели протягом двох хвилин. До побачення.

— Я нікого не вбивав, — сказав Ваденшьо, коли Едклінт уже відчинив двері.

Едклінт зупинився на порозі.

— Я не зацікавлений у тому, щоб вести з вами які-небудь розмови загального характеру. Якщо ви хочете свідчити, я сяду і увімкну магнітофон. Усі владні структури Швеції — і особливо прем'єр-міністр — з нетерпінням чекають ваших пояснень. Якщо ви говоритимете, я зможу вже сьогодні увечері поїхати до прем'єр-міністра і викласти йому вашу версію роз-

витку подій. Якщо ж ви розповідати не будете, то все одно підете під суд.

— Сідайте, — сказав Ваденшьо.

Всі зрозуміли, що він уже зламався. Мікаель зітхнув з полегкістю. Разом з ним тут були Моніка Фігуерола, прокурор Рагнхільд Густавссон, анонімний співробітник СЕПО Стефан і ще двоє зовсім невідомих йому людей. Мікаель підозрював, що принаймні один з них представляє міністра юстиції.

— Я не маю до вбивств жодного стосунку, — повторив Ваденшьо, коли Едклінт знов увімкнув магнітофон.

— До вбивств, — сказав Мікаель Блумквіст Моніці Фігуеролі. — Їх декілька.

— Ц-ц, — відгукнулась вона.

— Це все Клінтон з Гульбергом. Я нічого не знав про їхні наміри. Присягаюся. Я був просто шокований, дізнавшись про те, що Гульберг застрелив Залаченка. Я просто не міг повірити, що це правда... я не міг повірити. А почувши про Бйорка, я мало не дістав інфаркт.

— Розкажіть про вбивство Бйорка, — запропонував Едклінт, не змінюючи тону. — Як воно сталося?

— Клінтон когось найняв. Як там усе було, мені невідомо, але його вбили двоє югославів. Серби, якщо я не помиляюся. Завдання їм давав і розплачувався з ними Георг Нюстрьом. Щойно я про все дізнався, я зрозумів, що справа кінчиться катастрофою.

— Почнімо з самого початку, — сказав Едклінт. — Коли ви почали працювати в «Секції»?

Коли Ваденшьо став розповідати, його було вже не зупинити. Допит тривав майже п'ять годин.

Розділ 26

П'ятниця, 15 липня

У п'ятницю вранці місце для свідків зайняв доктор Петер Телебор'ян. Його промова, безумовно, викликала довіру. Прокурор Екстрьом допитував його майже дев'яносто хвилин, і Телебор'ян відповідав на всі питання спокійно і зі знанням справи. Його обличчя періодично виражало заклопотаність, а періодично — жваву зацікавленість.

— Щоб підсумувати... — сказав Екстрьом, перегортаючи свої записи. — Ви, як психіатр з багатолітнім досвідом, вважаєте, що Лісбет Саландер страждає на параноїдальну шизофренію?

— Я весь час наголошую, що дати точну оцінку її стану вкрай складно. Пацієнтка, як відомо, виявляє майже аутизм відносно лікарів і представників влади. Я вважаю, що вона страждає на тяжке психічне захворювання, але поставити точний діагноз я зараз не можу. Без усебічного обстеження я також не можу визначити, в якій стадії психозу вона перебуває.

— Але ви в будь-якому разі вважаєте, що вона психічно нездорова.

— Вся її історія красномовно свідчить про те, що це так.

— Ви мали можливість ознайомитися з так званою «автобіографією», яку Лісбет Саландер написала і подала суду як пояснення. Як би ви могли її прокоментувати?

Петер Телебор'ян розвів руками і знизав плечима.

— А як ви оцінюєте достовірність розказаного?

— Про достовірність навіть і говорити не доводиться. Там є кілька тверджень з приводу різних людей, і одна історія фан-

тастичніша за іншу. В цілому її письмове пояснення лише посилює підозріння, що вона страждає на параноїдальну шизофренію.

— Ви можете навести який-небудь приклад?

— Опис насичений деталями і являє собою класичний приклад гротескових фантазій, властивих дітям. Існує безліч аналогічних документів з широко відомих справ про інцести, коли дитина подавала опис, що спирався на власну вигадку, за цілковитої відсутності технічних доказів. Тобто навіть дуже маленькі діти здатні вдаватися до еротичних фантазій і говорять про це так, мовби переказують фільм жахів, який бачили по телебаченню.

— Але ж Лісбет Саландер не дитина, а доросла жінка, — заперечив Екстрьом.

— Так, і залишається лише з'ясувати, на якому саме рівні розумового розвитку вона перебуває. Одначе по суті ви маєте рацію. Вона доросла і, мабуть, вірить у той опис, який подала.

— Ви гадаєте, що це брехня?

— Ні, якщо вона вірить у те, що говорить, це не брехня. Перед нами докази того, що Лісбет Саландер неспроможна відрізнити фантазію від реальності.

— Значить, адвокат Б'юрман не чинив над нею жодного насильства?

— Так. Правдоподібність такого твердження дорівнює нулю. Їй потрібна кваліфікована медична допомога.

— Ви самі фігуруєте в розповіді Лісбет Саландер.

— Так, це дещо пікантно. Але тут ми знову-таки спостерігаємо, що вона дає волю своїй фантазії. Якщо вірити цій нещасній дівчині, то я мало не педофіл. — Він посміхнувся

і повів далі: — Але це лише віддзеркалення того, про що я весь час говорю. З біографії Саландер ми довідуємося, що в клініці Святого Стефана її катували, більшу частину часу тримаючи прив'язаною до ліжка ременями, і що я приходив до неї в палату ночами. Це класичний приклад вияву її нездатності тлумачити дійсність або, точніше, того, як вона тлумачить дійсність.

— Дякую. Я передаю слово захисту, якщо у фру Джанніні є які-небудь питання.

Оскільки в перші два дні судового процесу Анніка Джанніні майже не ставила питань і не висловлювала заперечень, усі чекали, що вона знов обмежиться кількома обов'язковими питаннями і потім припинить допит. «Захист поводить до незручності слабо», — подумав Екстрьом.

— Так. Є, — сказала Анніка Джанніні. — У мене справді є кілька запитань, і боюся, що справа може дещо затягнутися. Зараз уже пів на дванадцятю. Я пропоную зробити перерву на ланч, щоб я потім змогла допитувати свідка, не перериваючись.

Суддя Іверсен вирішив піти назустріч її побажанням.

Рівно о 12.00 перед рестораном «Майстер Андерс» на Хантверкаргатан Курт Свенссон опустил свою могутню руку на плече комісара Георга Нюстрьома. Курта супроводжували двоє поліцейських у формі. Нюстрьом з подивом підвів погляд на незнайомця, що тицьнув йому під ніс посвідчення.

— Добридень. Ви арештовані за підозрою в причетності до вбивств і спроб убивства. Пункти обвинувачення будуть вам зачитані генеральним прокурором під час оголошення

постанови про взяття під варту сьогодні о другій половині дня. Пропоную вам пройти з нами добровільно, — сказав Курт Свенссон.

Георг Нюстрьом, здавалося, не розумів мови, якою до нього звернулися, але вирішив, що Курт Свенссон вочевидь належить до тих людей, за ким краще йти без зайвих протестів.

Інспектор кримінальної поліції Ян Бубланські прибув у супроводі Соні Мудіг і семи поліцейських у формі. Рівно о 12.00 співробітник відділу охорони конституції Стефан Блад впустив їх до закритого відсіку володінь Служби державної безпеки на Кунгсхольмені. Вони пройшли по коридору і зупинилися біля вказаного Стефаном кабінету. Секретар начальника канцелярії був цілковито розгублений, коли Бубланські показали йому своє поліцейське посвідчення.

«Будь ласка, залишайтеся на місці. Проводиться поліцейська операція».

Бубланські рішуче попрямував до внутрішніх дверей і увійшов, змусивши начальника канцелярії Альберта Шенке перервати телефонну розмову на середині.

— Що відбувається? — поцікавився Шенке.

— Я інспектор кримінальної поліції Ян Бубланські. Ви арештовані за злочини проти шведської конституції. У другій половині дня вас познайомлять з довгим переліком окремих пунктів обвинувачення.

— Це нечувано, — сказав Шенке.

— Так, безумовно, — погодився Бубланські.

Він звелів опечатати кабінет Шенке і поставив перед дверима двох поліцейських, наказавши їм нікого не впус-

кати. Якби хтось спробував прорватися до кабінету силоміць, їм дозволялося застосовувати кийки і навіть табельну зброю.

Процесія рушила далі по коридору, поки Стефан указав на ще одні двері, і вся процедура знову повторилася з фінансовим директором Густавом Аттербумом.

Єркер Хольмберг, супроводжуваний патрулем поліції Сьодермальма, рівно о 12.00 загупав у двері тимчасового офісу на третьому поверсі будівлі, розташованої через дорогу від редакції «Міленіуму» на Гьотгатан.

Оскільки ніхто не відчиняв, Єркер Хольмберг наказав поліцейським ламати двері, але не встигли вони взятися до лама, як двері прочинилися.

— Поліція, — сказав Єркер Хольмберг. — Виходьте з піднятими руками.

— Я поліцейський, — заперечив інспектор поліції Йоран Мортенссон.

— Знаю. І у вас є ліцензії на чортзна-яку кількість стрілецької зброї.

— Так, але я поліцейський під час виконання службових обов'язків.

— Плювати я на це хотів, — одказав Єркер Хольмберг.

Йому допомогли прихилити Мортенссона до стіни і відібрати в нього табельну зброю.

— Ви арештовані за незаконне прослуховування телефонів, грубі порушення посадової інструкції, неодноразові вторгнення до квартири журналіста Мікаеля Блумквіста на Бельмангтан і, ймовірно, за ще низкою пунктів обвинувачення. Надіньте йому наручники.

Єркер Хольмберг швидко перевірів офіс і виявив там устаткування, якого вистачило б для студії звукозапису. Одного поліцейського він залишив охороняти офіс, звелівши непорушно сидіти на стільці, не залишаючи ніде відбитків пальців.

Коли Мортенссона виводили з парадного, Хенрі Кортес підняв цифрову камеру «Нікон» і зробив серію з двадцяти двох фотографій. Правда, професійним фотографом він не був, і якість знімків залишала бажати кращого. Проте плівку було наступного дня продано одній з вечірніх газет просто за фантастичну суму.

Єдиний за час облоги цього дня не передбачений планом інцидент стався у Моніки Фігуероли. Маючи при собі групу підтримки у складі поліцейського пікету Норрмальма і трьох колег з ДПУ/Без, вона рівно о 12.00 увійшла до парадного на Артилерігатан і піднялася сходами до квартири на останньому поверсі, що належала фірмі «Беллона».

Операція планувалася в дуже стислі терміни. Щойно сили підтягнулися до дверей у квартиру, Моніка дала сигнал. Двоє кремезних поліцейських підняли сорокакілограмове сталеве стінобитне знаряддя і двома точними ударами вибили двері. Після цього сили пікету, забезпечені бронезилетами і додатковою зброєю, зайняли квартиру приблизно за десять секунд.

Згідно з даними спостереження, що проводилося з самого світанку, за ранок до квартири зайшло п'ять чоловік, які вважалися співробітниками «Секції». Всіх п'ятьох захопили протягом кількох секунд і закували в наручники.

Одягнена в бронезилет Моніка Фігуерола пройшла по квартирі, яка з 60-х років правила «Секції» за ставку командування, відчиняючи по черзі двері, і після побіжного огляду прийшла до висновку, що для сортування безлічі паперів, що заповнювали кімнати, їй знадобиться допомога археолога.

Буквально за кілька секунд Моніка відчинила двері до невеликого приміщення у глибині квартири і виявила, що воно використовувалось як місце нічного відпочинку. Тут вона зненацька опинилася віч-на-віч з Юнасом Сандбергом. Під час розподілу завдань вранці ще ніхто не знав, де його можна буде знайти і заарештувати, оскільки приставлений до нього спостерігач напередодні ввечері спустив його з ока; машина Сандберга стояла на стоянці на Кунгсхольмені, й у себе вдома він протягом ночі не показувався.

Вони на ніч не залишають квартиру порожньою з міркувань безпеки. Природно. І Сандберг відсипається після нічного чергування.

Юнас Сандберг був у самих трусах і мав заспаний вигляд. Він потягнувся до табельної зброї, що лежала на тумбочці, але Моніка Фігуерола нахилилася вперед і змахнула пістолет на підлогу, подалі від його власника.

— Юнасе Сандберг, ви затримані за підозрою в причетності до вбивств Гуннара Бйорка та Олександра Залаченка, а також за участь у замаху на вбивство Мікаеля Блумквіста та Еріки Бергер. Надіньте штани.

Змахнувшись, Юнас Сандберг спробував ударити Моніку Фігуеролу кулаком, але та парировала удар мало не рефлексним рухом.

— Ви жартуєте? — спитала вона.

Схопивши його за руку, Моніка з такою силою вивернула йому зап'ястя, що Сандберг позадкував і осів на підлогу. Вона перевернула його на живіт, придавила коліном крижі і сама наділа на нього наручники. З моменту початку роботи в ДПУ/Без їй уперше довелося, виконуючи службовий обов'язок, скористатись наручниками.

Передавши Сандберга одному з поліцейських, Моніка Фігуерола рушила далі і врешті-решт відчинила останні двері аж у глибині квартири. Згідно з отриманим у бюро житлового планування кресленням, там була маленька кімнатка з вікном у двір. Заклякши на порозі, Моніка дивилася на справжнісіньке виснажене городне опудало, яке їй будь-коли доводилося бачити. Вона й миті не сумнівалася, що перед нею смертельно хвора людина.

— Фредрік Клінтон, ви арештовані за участь у вбивствах, замах на вбивства та низку інших злочинів, — сказала вона. — Лежіть, не ворущайтесь. Ми викликали машину «швидкої допомоги», щоб доправити вас на Кунгсхольмен.

Крістер Мальм розташувався безпосередньо проти виходу на Артилерігатан. На відміну від Хенрі Кортеса, він зі своєю цифровою камерою «Нікон» поводитись умів. Він використав короткий телеоб'єктив, і знімки вийшли професійного рівня.

Вони зафіксували, як членів «Секції» одного за одним виводили з парадного і заштовхували до поліцейських машин і як «швидка допомога» забирала Фредріка Клінтона. Той навіть поглянув в об'єктив камери, і саме цієї миті Крістер натиснув на кнопку. В очах Клінтона читалися тривога і розпач.

Пізніше цей знімок дістав премію як краща фотографія року.

Розділ 27

П'ятниця, 15 липня

О 12.30 суддя Іверсен постукав по столу молотком і оголосив, що судовий розгляд поновлюється. Він не міг не помітити, що за столом Анніки Джанніні раптом з'явилася третя людина — Хольгер Пальмгрен, що сидів у інвалідному кріслі.

— Доброго дня, Хольгере, — сказав суддя Іверсен. — Давненько я не бачив вас у залі суду.

— Доброго дня, суддя Іверсен. Деякі справи такі складні, що юніорам потрібна певна допомога.

— Я думав, що ви припинили адвокатську практику.

— Я хворів. Але адвокат Джанніні запросила мене в ролі помічника у цій справі.

— Ясно.

Анніка Джанніні відкашлялася.

— Слід додати, що Хольгер Пальмгрен багато років представляв інтереси Лісбет Саландер.

— Я не маю наміру загострювати на цьому питанні увагу, — сказав суддя Іверсен.

Він кивком показав Анніці Джанніні, що можна починати. Вона встала. Їй завжди не подобалася дивна шведська звичка вести судовий розгляд в неофіційному тоні, інтимним гуртком сидячи біля столу, немовби це мало не звана вечеря. Вона почувала себе набагато впевненіше, якщо могла говорити стоячи.

— Гадаю, ми можемо почати із заключних коментарів ранкового засідання. Пане Телебор'ян, чому ви послідовно відкидаєте всі висловлювання Лісбет Саландер?

— Тому що вони, безперечно, далекі від істини, — відповів Петер Телебор'ян.

Він почував себе спокійно і розслаблено. Анніка Джанніні кивнула і звернулася до судді Іверсена.

— Пане суддя, Петер Телебор'ян стверджує, що Лісбет Саландер бреше і фантазує. Зараз захист продемонструє, що кожне слово автобіографії Лісбет Саландер правда. Ми подамо докази — у вигляді письмової документації, відеозаписів і показань свідків. Ми дійшли в цьому судовому розгляді до того моменту, коли прокурор виклав основні положення, на яких базується обвинувачення. Ми його вислухали і тепер знаємо, що саме інкримінують Лісбет Саландер.

У Анніки Джанніні раптом пересохло в роті, і вона відчула, що в неї тремтять руки. Вона глибоко вдихнула і випила ковток мінеральної води. Потім міцно взялася за спинку крісла руками, щоб вони не видавали її хвилювання.

— З подання прокурора можна зробити висновок про те, що в нього є багато думок, але дуже мало доказів. Він вважає, що Лісбет Саландер стріляла в Карла Магнуса Лундіна в Сталлархольмі. Він стверджує, що вона поїхала до Госсєберги з метою вбити свого батька. Він гадає, що моя підзахисна страждає на параноїдальну шизофренію і є з усякого погляду психічно-хворою. І таке припущення базується в нього на відомостях, отриманих з одного-єдиного джерела, а саме від доктора Петера Телебор'яна.

Анніка зробила паузу, перевела дух і постаралася говорити повільніше.

— Доказова база така, що позов прокурора тримається виключно на припущеннях Петера Телебор'яна. Якщо він має рацію, все прекрасно: тоді моїй підзахисній необхідне кваліфіковане психіатричне лікування, якого вони з прокурором для неї добиваються.

Пауза.

— Але якщо доктор Телебор'ян помиляється, усе відразу міняється. А якщо він до того ж бреше свідомо, то йдеться про те, що моя підзахисна тим самим зазнає правопорушень — протизаконних дій, що тривають уже багато років.

Вона звернулася до Екстрьома.

— Протягом цього засідання ми доведемо, що ваш свідок помиляється і що ви як прокурор дали себе ошукати і купилися на помилкові висновки.

Петер Телебор'ян глузливо заусміхався, розвів руками і, ніби заохочуючи, кивнув Анніці Джанніні. Та знову звернулася до судді Іверсена.

— Пане суддя, я продемонструю, що так звана судово-психіатрична експертиза Петера Телебор'яна від початку до кінця є блефом. Я покажу, що він навмисно бреше відносно Лісбет Саландер. Я продемонструю, що моя підзахисна зазнавала грубих правопорушень. І доведу, що вона така ж розумна, як будь-хто інший з присутніх у цій залі.

— Пробачте, але... — почав Екстрьом.

— Хвилинку. — Вона підняла палець. — Я не заважала вам спокійно висловлюватися протягом двох днів. Тепер моя черга.

Вона знову звернулася до судді Іверсена.

— Я не висувала б перед лицем суду таких серйозних звинувачень, якби не мала вагомих доказів.

— Будь ласка, кажіть далі, — сказав Іверсен. — Але я не бажаю слухати непідкріплених міркувань про змови. Пам'ятайте, що за висловлені в суді твердження вас можуть звинуватити в посяганні на честь і гідність.

— Дякую. Я про це пам'ятатиму.

Вона звернулася до Телебор'яна, якого, схоже, як і раніше веселила ця ситуація.

— Захист неодноразово просив дати йому можливість познайомитися з журналом Лісбет Саландер того часу, коли вона в ранньому підлітковому віці перебувала під замком у вас у клініці Святого Стефана. Чому нам не надали цей журнал?

— Тому що, за рішенням суду, на нього накладено гриф секретності. Рішення було ухвалене як вияв турботи про Лісбет Саландер, але якщо вищий суд скасує це рішення, я, звичайно, надам вам журнал.

— Дякую. Скільки ночей протягом двох років, проведених у клініці Святого Стефана, вона пролежала прив'язаною ремнями?

— Я з ходу точно сказати не можу.

— Вона стверджує, що йдеться про триста вісімдесят із семисот вісімдесяти шести діб, які вона провела в цій лікарні.

— Я не можу зараз точно вказати кількість днів, але це, звичайно, перебільшення. Звідки взялася така цифра?

— З її автобіографії.

— І ви гадаєте, що вона зараз може точно пригадати кожну ніч, проведenu в ременях? Це ж неможливо.

— Невже? А скільки ночей пригадується вам?

— Лісбет Саландер була дуже агресивною і схильною до насильства пацієнткою, і її, безумовно, доводилося в деяких випадках поміщати в палату, вільну від подразників. Може, мені слід пояснити призначення подібних палат...

— Дякую, у цьому немає потреби. Теоретично в такій палаті пацієнт не дістає жодних чуттєвих вражень, здатних

викликати занепокоєння. Скільки діб тринадцятилітня Лісбет Саландер пролежала в такій палаті прив'язаною ремнями?

— Мова може йти... приблизно, десь про тридцять випадків за весь час її перебування в лікарні.

— Тридцять. Це ж лише маленька частина від трьохсот вісімдесяти випадків, про які вона говорить.

— Безумовно.

— Менше десяти відсотків від указаної нею цифри.

— Так.

— А її журнал міг би дати нам точніші дані?

— Можливо.

— Чудово, — сказала Анніка Джанніні, витягуючи з портфеля солідну пачку паперів. — Тоді я хотіла б передати суду копію журналу Лісбет Саландер з лікарні Святого Стефана. Я підрахувала записи про пристібання ремнями, і в мене вийшла цифра триста вісімдесят один, тобто навіть більше, ніж стверджує моя підзахисна.

Очі Петера Телебор'яна розширилися.

— Зупиніться... ця інформація засекречена. Звідки ви взяли журнал?

— Я його отримала від одного журналіста з журналу «Міленіум». Тобто цей документ більше не є таємним, він просто валяється у них в редакції. Мені, можливо, слід сказати, що уривки з нього публікуються в числі «Міленіуму», яке виходить сьогодні. Тому я вважаю, що суду теж слід дати можливість на нього поглянути.

— Це незаконно...

— Ні. Лісбет Саландер дала згоду на публікацію уривків. Моїй підзахисній нема чого приховувати.

— Ваша підзахисна визнана недієздатною і не має права самостійно приймати подібні рішення.

— До визнання її недієздатною ми ще повернемося. Але спершу розберемося з тим, що з нею відбувалося в клініці Святого Стефана.

Суддя Іверсен насупив брови і взяв простягнутий Аннікою Джанніні журнал.

— Для прокурора я не стала робити копії. З другого боку, він отримав ці документи, що підтверджують порушення прав особи, ще місяць тому.

— Яким чином? — поцікавився Іверсен.

— Прокурор Екстрьом отримав копію цього засекреченого журналу від Телебор'яна під час наради у нього в кабінеті в суботу четвертого червня цього року, о сімнадцятій нуль-нуль.

— Це правда? — спитав Іверсен.

Першим спонуканням прокурора Екстрьома було все заперечувати, але потім він подумав, що в Анніки Джанніні можуть бути докази.

— Я попросив дозволу прочитати журнал, за умови дотримання службової таємниці, — зізнався Екстрьом. — Мені потрібно було переконатися в тому, що історія, розказана Саландер, відповідає дійсності.

— Дякую, — сказала Анніка Джанніні. — Отже, ми дістали підтвердження тому, що доктор Телебор'ян не тільки поширює неправдиві відомості, а ще й переступив закон, видавши журнал, який, за його власним твердженням, має гриф секретності.

— Ми беремо це на замітку, — сказав Іверсен.

Суддя Іверсен раптом насторожився. Анніка Джанніні тільки-но досить незвичним чином жорстко атакувала свідка і вже звела нанівець важливу частину його свідчень. І вона стверджує, що може документально підтвердити всі свої заяви. Іверсен поправив окуляри.

— Докторе Телебор'ян, чи можете ви, виходячи з написаного вами власноручно журналу, відповісти мені, скільки діб Лісбет Саландер пролежала прив'язаною ремнями?

— Я абсолютно не пам'ятаю, щоб цифра була такою значною, але якщо в журналі так сказано, я повинен цьому вірити.

— Триста вісімдесят одна доба. То хіба така цифра не має виняткового характеру?

— Так, незвично багато.

— Якби вам було тринадцять років і хтось би більше року тримав вас прив'язаним шкіряними ремнями до ліжка із сталевим каркасом, як би ви це сприйняли? Як торттури?

— Ви повинні розуміти, що пацієнтка становила небезпеку для самої себе і оточуючих...

— Гаразд. Становила небезпеку для самої себе — Лісбет Саландер коли-небудь заподіювала собі шкоду?

— Існували такі побоювання...

— Я повторюю запитання: Лісбет Саландер коли-небудь заподіювала собі шкоду? Так чи ні?

— Як психіатри ми зобов'язані вчитися тлумачити картину в комплексі. Що стосується Лісбет Саландер, ви можете, наприклад, побачити на її тілі безліч татувань і кілець, що теж є самодеструктивною поведінкою і способом ушкодити собі тіло. Ми можемо трактувати це як вияв самоневисти.

Анніка Джанніні звернулася до Лісбет Саландер:

— Ваші татуювання є виявом самоненависті?

— Ні, — відповіла Лісбет Саландер.

Анніка Джанніні знову звернулася до Телебор'яна.

— Значить, ви вважаєте, що коли я ношу сережки і теж маю татуювання на найвищою мірою інтимному місці, то я становлю для себе небезпеку?

Хольгер Пальмгрен фиркнув, але обернув фиркання в кашель.

— Ні, не так... татуювання можуть бути і частиною якогось соціального ритуалу.

— Отже, ви вважаєте, що випадок Лісбет Саландер під поняття соціального ритуалу не підпадає?

— Ви ж самі бачите, що її татуювання гротескні і вкривають значні частини тіла. Це не просто вияв фетишизму в плані краси чи прикрашання тіла.

— Скільки відсотків?

— Пробачте?

— За скількох відсотків татуйованої поверхні тіла це перестає бути фетишизмом прикрашання і переходить у якийсь психічне захворювання?

— Ви перекручуєте мої слова.

— Хіба? Як же виходить, що, стосовно мене або інших молодих людей це є, на вашу думку, частиною цілком прийнятого соціального ритуалу, і в той же час зараховується в мінус моїй підзахисній під час оцінювання її психічного стану?

— Будучи психіатром, я, як уже говорилося, зобов'язаний розглядати картину в комплексі. Татуювання — це лише сигнал, один з багатьох сигналів, які я повинен брати до уваги, оцінюючи її стан.

Анніка Джанніні кілька секунд помовчала, пильно дивлячись на Петера Телебор'яна. Потім неквапливо заговорила:

— Але, докторе Телебор'ян, ви почали прив'язувати мою підзахисну ременями в дванадцять років, коли їй ще тільки мало сповнитися тринадцять. У той час у неї не було жодного татуювання, чи не так?

Петер Телебор'ян на кілька секунд загаявся. Слово знову взяла Анніка.

— Думаю, ви прив'язували її ременями не тому, що передбачали, що вона в майбутньому збирається робити собі татуювання.

— Звичайно, ні. До її стану в дев'яносто першому році татуювання стосунку не мають.

— Тим самим ми повертаємося до мого вихідного питання. Чи заподіювала будь-коли Лісбет Саландер собі таку шкоду, яка могла стати підставою для того, щоб тримати її зв'язаною протягом цілого року? Можливо, вона різала себе ножем, або бритвою, або чимсь подібним?

У Петера Телебор'яна на мить зробився невпевнений вигляд.

— Ні, але у нас були підстави вважати, що вона становить для себе небезпеку.

— Підстави вважати. Ви хочете сказати, що зв'язували її, оскільки щось передбачали...

— Ми робимо оцінку ситуації.

— Я вже приблизно п'ять хвилин ставлю те саме питання. Ви стверджуєте, що самодеструктивна поведінка моєї підзахисної стала причиною того, що за ті два роки, поки вона перебувала у вас на лікуванні, ви більше року протримали її зв'язаною. Чи не будете ви такі ласкаві нарешті навести мені

приклад її самодеструктивної поведінки в дванадцятилітньому віці.

— Дівчинка, наприклад, перебувала у стадії крайнього виснаження. Це було, зокрема, результатом того, що вона відмовлялася їсти. Ми підозрювали в неї анорексію. Нам неодноразово доводилося годувати її насильно.

— З чим це було пов'язано?

— Природно, з тим, що вона відмовлялася їсти.

Анніка Джанніні звернулася до своєї підзахисної:

— Лісбет, ви дійсно відмовлялися їсти в клініці Святого Стефана?

— Так.

— Чому?

— Тому що цей негідник підмішував мені в їжу психотропні засоби.

— Он як. Тобто доктор Телебор'ян намагався давати вам ліки. Чому ви не хотіли їх вживати?

— Мені не подобались ліки, які мені давали. Я від них тупіла. Не могла думати і на більшу частину дня втрачала свідомість. Це було неприємно. А негідник відмовлявся повідомляти мені, що містять у собі ці психотропні засоби.

— Значить, ви відмовлялися вживати ліки?

— Так. Тоді він почав пхати цю мерзоту мені в їжу. Тому я припинила їсти. Кожного разу, коли мені що-небудь підмішували в їжу, я відмовлялася їсти протягом п'яти днів.

— Значить, ви залишалися голодною?

— Не завжди. Кілька санітарів іноді потихеньку приносили мені бутерброди. Особливо один санітар частенько приносив мені їжу пізно вночі. Таке траплялося багато разів.

— Тобто ви хочете сказати, що персонал лікарні розумів, що вам хотілося їсти, і приносив їжу, аби ви не голодували?

— Це було в той період, коли я воювала з негідником через психотропні засоби.

— Значить, для відмови від їжі була цілком раціональна причина?

— Так.

— Отже, це не було викликано тим, що вам не хотілося їсти?

— Не було. Я часто почувала себе голодною.

— Чи можна стверджувати, що між вами і доктором Телебор'яном виник конфлікт?

— Так, можна.

— Ви потрапили до клініки Святого Стефана, тому що полили батька бензином і підпалили.

— Так.

— Чому ви це зробили?

— Тому що він бив мою матір.

— Ви це кому-небудь пояснювали?

— Так.

— Кому?

— Я все розповіла поліцейським, які мене допитували, соціальної комісії, комітету у справах дітей і молоді, лікарям, пастору і негіднику.

— Під негідником ви маєте на увазі?..

— Ось його.

Вона показала на доктора Петера Телебор'яна.

— Чому ви називаєте його негідником?

— Коли я тільки потрапила до клініки Святого Стефана, я намагалася пояснити йому, що сталося.

— І що сказав доктор Телебор'ян?

— Він не захотів мене слухати. Він стверджував, що я фантазую, і, щоб покарати, звелів прив'язувати мене до ліжка, поки я не припиню фантазувати. А потім він намагався напихати мене психотропними засобами.

— Це нісенітниця, — сказав Петер Телебор'ян.

— І тому ви з ним не розмовляєте?

— Я не сказала йому ні слова з тієї ночі, коли мені сповнилося тринадцять. Тоді я теж лежала зв'язаною. Це був мій подарунок самій собі на день народження.

Анніка Джанніні знову звернулася до Телебор'яна:

— Докторе Телебор'ян, схоже, що причиною відмови моєї підзахисної від їди було те, що вона не погоджувалася вживати психотропні засоби, які ви їй давали.

— Можливо, що вона це сприймає саме так.

— А як це сприймаєте ви?

— У мене була надзвичайно складна пацієнтка. Я стверджую, що її поведінка свідчила про наявність загрози відносно самої себе, але, можливо, це питання тлумачення. Зате вона буйствувала і демонструвала психотичну поведінку. Немає жодного сумніву в тому, що вона становила небезпеку для оточуючих. Адже вона потрапила до нас у лікарню через те, що намагалася вбити батька.

— До цього ми ще повернемося. Ви відповідали за її лікування протягом двох років. При цьому триста вісімдесят один день ви протримали її зв'язаною ременями. Чи не може бути, що ви використовували ремені як покарання, коли моя підзахисна відмовлялася вам підкорятися?

— Це чистої води нісенітниця.

— Невже? Я бачу, що, згідно з журналом пацієнтки, її в основному прив'язували ременями першого року, на який припадає триста двадцять випадків з трьохсот вісімдесяти одного. Чому її перестали зв'язувати?

— Пацієнтка розвивалася і ставала гармонійнішою.

— А чи не в тому річ, що інші співробітники лікарні визнали ваші заходи надмірно жорстокими?

— Що ви маєте на увазі?

— Хіба персонал не подавав скарг, зокрема, на насильницьке годування Лісбет Саландер?

— Цілком природно, що ситуацію можна оцінювати по-різному. Тут немає нічого незвичайного. Але годувати її насильно було важко, бо вона чинила скажений опір.

— Бо відмовлялася вживати психотропні засоби, що робили її тупою і пасивною. Вона їла без проблем, коли її не накачували наркотиками. То хіба лікування не пішло б успішніше, якби ви не почали відразу застосовувати насильницькі заходи?

— Даруйте за прямоту, фру Джанніні. Але я все-таки лікар. Я підозрюю, що моя медична компетентність дещо вища за вашу. Тож дозвольте мені вирішувати, які медичні заходи слід застосовувати.

— Ви маєте рацію, докторе Телебор'ян, я не лікар. Проте я тут не зовсім некомпетентна. Поряд із званням адвоката я маю закінчену психологічну освіту, здобуту в Стокгольмському університеті. У моїй професії ці знання необхідні.

У залі суду запала цілковита тиша. Екстрьом з Телебор'яном розгублено втупилися в Анніку Джанніні, а вона невблаганно вела далі:

— Хіба не правда, що ваші методи лікування моєї підзахисної викликали потім великі суперечності між вами і вашим керівником, тодішнім головним лікарем Юханнесом Кальдіном?

— Ні... це неправда.

— Юханнеса Кальдіна вже кілька років як немає серед живих, і він не може свідчити на даному процесі. Але у нас в суді присутня людина, що неодноразово зустрічалася з головним лікарем Кальдіном, — мій помічник Хольгер Пальмгрен.

Вона звернулася до нього:

— Ви могли б розповісти, як це вийшло?

Хольгер Пальмгрен відкашлявся. Він усе ще страждав од наслідків інсульту, і йому доводилося докладати зусиль, щоб говорити розбірливо.

— Мене призначили наставником Лісбет, коли її батько завдав такої тяжкої шкоди здоров'ю матері, що та стала інвалідом і більше не змогла опікуватися дочкою. Вона дістала невиліковні ушкодження головного мозку, і в неї неодноразово ставалися крововиливи в мозок.

— Ви говорите про Олександра Залаченка?

Прокурор Екстрьом з пильною увагою нахилився вперед.

— Цілком правильно, — відповів Пальмгрен.

Екстрьом кашлянув.

— Попрошу відзначити, що ми торкаємося теми, що підлягає суворій секретності.

— Те, що Олександр Залаченко протягом кількох років жорстоко бив матір Лісбет Саландер, навряд чи є таємницею, — сказала Анніка Джанніні.

Петер Телебор'ян підняв руку.

— Справа стоїть не зовсім так просто, як її подає фру Джанніні.

— Що ви хочете сказати?

— Немає сумніву в тому, що Лісбет Саландер стала свідком родинної трагедії, яка призвела в дев'яносто першому році до заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю. Проте немає жодних документів, які підтверджували б, що такий стан справ тривав протягом багатьох років, як стверджує фру Джанніні. Це міг бути поодинокий випадок або сварка, що вийшла з-під контролю. Правду кажучи, немає навіть документів, які підтверджують, що матір Саландер побив саме пан Залаченко. Ми маємо в своєму розпорядженні відомості, що вона займалася проституцією, і побити її цілком могли інші особи.

Анніка Джанніні поглянула на Петера Телебор'яна з подивом і навіть, здавалося, на коротку мить втратила здатність говорити. Потім її погляд знову став зосередженим.

— Ви не могли б розвинути цю думку? — попросила вона.

— Я хочу сказати, що насправді у нас є лише твердження Лісбет Саландер.

— І?

— По-перше, сестер було двоє. Сестра Лісбет, Камілла Саландер, таких тверджень ніколи не висловлювала. Вона заперечувала, що подібне траплялося. По-друге, якби дійсно сталося побиття таких масштабів, як заявляє ваша підзахисна, воно б, природно, знайшло відображення у звітах соціальних комісій тощо.

— Чи можемо ми ознайомитися з яким-небудь допитом Камілли Саландер?

— З допитом?

— Чи є у вас які-небудь документи, які показують, що Камілла Саландер узагалі запитували про те, що сталося в них удома?

На згадку імені сестри Лісбет Саландер раптом засовалась і глянула скоса на Анніку Джанніні.

— Я гадаю, що соціальна служба проводила розслідування...

— Ви щойно заявили, що Камілла Саландер ніколи не стверджувала того, що Олександр Залаченко бив їхню матір, і, навпаки, це заперечувала. Це категоричне висловлення. Звідки у вас такі відомості?

Петер Телебор'ян раптом на кілька секунд замовк. Анніка Джанніні помітила, як змінився вираз його очей, коли він зрозумів, що припустився помилки. Він розумів, куди вона мітить, але ухилитись од відповіді було неможливо.

— Наскільки я пам'ятаю, це з'ясувалося з матеріалів поліцейського розслідування, — зрештою видувши ввін.

— Наскільки ви пам'ятаєте... А я ось з усієї сили шукала поліцейське розслідування з приводу подій на Лундагатан, коли Олександр Залаченко дістав тяжкі опіки. Єдиним доступним документом виявився небагатослівний звіт, написаний поліцією на місці події.

— Можливо...

— Тому мені хотілося б знати, як вийшло, що ви читали матеріали поліцейського розслідування, недоступні для захисту?

— На це питання я відповісти не можу, — сказав Телебор'ян. — Мені дали з ними ознайомитись, коли я в дев'яносто першому році проводив судово-психіатричну експертизу Лісбет Саландер після замаху на батькове життя.

— А прокурор Екстрьом знайомився з цим звітом?

Екстрьом засовався і схопився за борідку. Він уже зрозумів, що недооцінив Анніку Джанніні. Разом з тим брехати йому не було сенсу.

— Так, знайомився.

— Чому ж цей матеріал виявився недоступним для захисту?

— Я вважав, що він не становить для суду інтересу.

— Будьте ласкаві, розкажіть мені, як до вас потрапили ці документи. Коли я звернулася до поліції, мені повідомили, що такого звіту не існує.

— Розслідування проводила Служба державної безпеки. Воно має гриф секретності.

— Невже Служба безпеки розслідувала грубе побиття жінки і вирішила поставити на звіті гриф секретності?

— Це пов'язано з особою винуватця. Олександра Залаченка. Він був політичним біженцем.

— Хто проводив розслідування?

Мовчання.

— Я не чую відповіді. Чиє ім'я значилося на титульному аркуші?

— Розслідування проводив Гуннар Бйорк з відділу ДПУ/Без по роботі з іноземцями.

— Дякую. Це той самий Гуннар Бйорк, який, як стверджує моя підзахисна, спільно з Петером Телебор'яном сфальсифікував її судово-психіатричну експертизу дев'яносто першого року?

— Гадаю, так.

Анніка Джанніні знову звернула свою увагу на Петера Телебор'яна.

— У дев'яносто першому році суд постановив утримувати Лісбет Саландер в дитячій психіатричній клініці. Чим було зумовлено таке рішення?

— Суд ретельно вивчив діяння і психічний стан вашої підзахисної — вона як-не-як намагалась убити батька за допомогою запалювальної бомби. Адже це не можна назвати нормальним вчинком підлітка, незалежно від того, з татуванням він чи ні.

Петер Телебор'ян зобразив увічливу посмішку.

— А на чому ґрунтувався висновок суду? Якщо я правильно розумію, вони спиралися лише на одну-єдину судово-психіатричну експертизу, написану вами спільно з поліцейським на ім'я Гуннар Бйорк.

— Тут уже йдеться про змови, вигадані фрекен Саландер. Я мушу...

— Пробачте, але я ще не поставила запитання, — сказала Анніка Джанніні і знову звернулася до Хольгера Пальмґрена: — Хольгер, ви говорили, що зустрічалися з начальником доктора Телебор'яна, головним лікарем Кальдіном.

— Так. Адже мене призначили наставником Лісбет Саландер. На той час я бачив її лише мигцем. У мене, як і в усіх інших, склалося враження, що вона страждає на серйозне психічне захворювання. Але оскільки я дістав таке завдання, я спитався про загальний стан її здоров'я.

— І що сказав головлікар Кальдін?

— Лісбет була пацієнткою доктора Телебор'яна, і доктор Кальдін не приділяв їй особливої уваги, за винятком оцінок стану і таке інше. Приблизно через рік я почав порушувати питання про те, як її можна знову повернути до нормального життя. Запропонував прийомну сім'ю. Я не знаю напевно, що

відбувалося всередині клініки Святого Стефана, але, коли Лісбет пролежала у них майже рік, доктор Кальдін раптом почав виявляти до неї цікавість.

— У чому це виявлялося?

— Я зрозумів, що він оцінює її стан інакше, ніж доктор Телебор'ян. Одного разу він розповів мені, що вирішив змінити методи її лікування. Я лише пізніше зрозумів, що йшлося про так зване зв'язування. Кальдін просто звелів припинити прив'язувати її ременями, позаяк не бачив для цього підстав.

— Отже, він пішов проти доктора Телебор'яна?

— Вибачте, але вам це відомо з чуток, — заперечив Екстрьом.

— Ні, — сказав Хольгер Пальмгрен. — Не тільки. Я зажадав рекомендацію з приводу того, як можна повернути Лісбет Саландер назад у суспільство. Доктор Кальдін таку рекомендацію написав. Вона в мене збереглася.

Він простягнув Анніці Джанніні якийсь папір.

— Ви можете розповісти, що тут написано?

— Це лист доктора Кальдіна до мене. Його датовано жовтнем дев'яносто другого року, тобто до цього часу Лісбет пролежала в клініці двадцять місяців. Доктор Кальдін пише буквально таке — я цитую: «Мое рішення заборонити зв'язувати і насильно годувати пацієнтку дало очевидний ефект — вона заспокоїлася. Необхідності в психотропних препаратах немає. Проте пацієнтка дуже замкнута і закрита і потребує подальших заходів підтримки». Кінець цитати.

— Тобто він чітко пише, що це було його рішення.

— Цілком правильно. Доктор Кальдін, знову-таки особисто, прийняв рішення про те, що Лісбет можна повернути в суспільство через прийомну сім'ю.

Лісбет кивнула. Вона пам'ятала доктора Кальдіна так само виразно, як і кожну деталь свого перебування в клініці Святого Стефана. Вона відмовлялася розмовляти з доктором Кальдіном — він був психіатром, ще одним у вервечці білих халатів, які намагалися копирсатися в її почуттях. Але він був привітним і добродушним. Вона сиділа у нього в кабінеті і слухала його, коли він пояснював їй своє бачення її проблем.

Він, здавалося, ображався на те, що вона не хотіла з ним розмовляти. Врешті-решт вона подивилась йому в очі і пояснила своє рішення: «Я ніколи не розмовлятиму з вами чи будь-яким іншим психіатром. Ви не слухаєте те, що я кажу. Ви можете тримати мене тут під замком аж до смерті. Це нічого не змінить. Розмовляти з вами я не буду». Він поглянув на неї із здивуванням, потім кивнув, немов щось зрозумівши.

— Докторе Телебор'ян... Я констатувала, що ви запроторили Лісбет Саландер до дитячої психіатричної клініки. Ви забезпечили суд експертизою, що лягла в єдину основу рішення. Це правильно?

— Це правильно по суті. Але я вважаю...

— У вас буде досить часу пояснити, що ви вважаєте. Коли Лісбет Саландер сповнилося вісімнадцять років, ви знову вторглися в її життя і спробували знову запроторити її до лікарні.

— Того разу судово-медичну експертизу проводив не я...

— Так, її писав доктор Єспер Х. Льодерман, який, за випадковим збігом обставин, був у той час вашим аспірантом. Ви були його науковим керівником. Отже, експертиза дістала ваше схвалення.

— У цих експертизах немає нічого неетичного або несправедливого. Вони робилися за всіма правилами.

— Тепер Лісбет Саландер двадцять сім років, і ми втретє опиняємося в ситуації, коли ви намагаєтеся переконати суд у тому, що вона психічнохвора і потребує поміщення до закритої психіатричної установи.

Доктор Петер Телебор'ян зробив глибокий вдих. Анніка Джанніні виявилася добре підготовленою. Їй вдалося поставити йому кілька несподіваних підступних питань і перекрутити його відповіді. Вона не піддавалася його чарівливості й ігнорувала його авторитет. Він уже звик до того, що, коли він говорить, люди згідливо кивають.

Наскільки ж багато їй відомо?

Він кинув погляд на прокурора Екстрьома, але зрозумів, що з боку того допомоги чекати не доводиться. Треба виплутуватися самому.

Він пригадав, що все ж таки є авторитетним фахівцем.

Хай говорить, що хоче. Головною все одно залишиться моя думка.

Анніка Джанніні підняла зі столу висновок судово-психіатричної експертизи.

— Ну ж бо познайомимося ближче з вашою останньою експертизою. Ви приділяєте багато уваги аналізу внутрішнього світу Лісбет Саландер. Тут чимало ваших думок про її особистість, поведінку та сексуальні звички.

— Я намагався зобразити в експертизі всебічну картину.

— Чудово. І, виходячи з цієї всебічної картини, ви приходите до висновку, що Лісбет Саландер страждає на параноїдальну шизофренію.

— Я не хочу зв'язувати себе точним діагнозом.

— Але до цього висновку ви прийшли не на підставі розмов з Лісбет Саландер, чи не так?

— Вам добре відомо, що ваша підзахисна послідовно відмовляється відповідати на питання, якщо їх ставлю я або який-небудь представник влади. Вже сама така поведінка говорить за себе. Її можна тлумачити таким чином: параноїдальні риси пацієнтки виявляються так потужно, що вона буквально не має сил вести звичайну розмову з наділеною владою людиною. Вона думає, що всі тільки й прагнуть заподіяти їй шкоду, і відчуває таку велику загрозу, що замикається в непробивній шкаралупі і буквально німіє.

— Хотілося б відзначити, що ви висловлюєтеся вкрай обережно. Ви говорите, що це можна тлумачити як...

— Так, правильно. Я висловлююся обережно. Психіатрія не належить до точних наук, і я маю бути обережний у своїх висновках. Разом з тим психіатри не роблять безпідставних припущень.

— Ви дуже ретельно підстраховуєтеся. Насправді ж ви не перекинулися з моєю підзахисною жодним словом з тієї ночі, коли їй сповнилося тринадцять років, бо вона послідовно відмовляється з вами розмовляти.

— Не лише зі мною. Вона не має сил розмовляти із жодним психіатром.

— Це означає, що, як ви тут пишете, ваші висновки базуються на досвіді і спостереженнях над моєю підзахисною.

— Цілком правильно.

— Що можна довідатися, вивчаючи дівчину, яка сидить на стільці, схрестивши руки, і відмовляється говорити?

Петер Телебор'ян зітхнув, і з його вигляду стало зрозуміло, що йому набридло пояснювати очевидні речі. Він посміхнувся.

— Про пацієнтку, яка сидить і мовчить як риба, можна довідатися лише те, що вона добре вміє зберігати мовчання. Це вже само по собі є відхиленням, але у своїх висновках я ґрунтуюся не на цьому.

— Я запросила на вечірнє засідання іншого психіатра. Його звуть Сванте Бранден, і він є головлікарем Державного управління судової медицини і фахівцем із судової психіатрії. Ви його знаєте?

Петер Телебор'ян знову відчув невпевненість, але посміхнувся. Він передбачав, що Джанніні приведе іншого психіатра, щоб спробувати поставити під сумнів його висновки. До такої ситуації він був готовий і міг без проблем відповісти на будь-яке заперечення. Йому буде значно легше впоратися з ученим колегою в дружньому взаємному шпиганні, аніж з такою людиною, як адвокат Джанніні, готовою іронізувати з його слів.

— Так. Він визнаний фахівець у галузі судової психіатрії. Але зрозумійте, фру Джанніні, складання експертизи такого роду — це абстрактний науковий процес. Ви можете не погоджуватися з моїми висновками, та й інший психіатр може тлумачити якусь дію чи випадок не так, як я. Тут уся справа в різних точках зору або, можливо, просто в тому, як добре лікар знає пацієнта. Не виключено, що він прийде до абсолютно іншого висновку відносно Лісбет Саландер. У психіатрії таке трапляється часто.

— Я запросила його не тому. Він не зустрічався з Лісбет Саландер, не обстежував її і не робитиме жодних висновків про її психічний стан.

— Он як...

— Я попросила його прочитати вашу експертизу і всю зібрану вами документацію про Лісбет Саландер, а також ознайомитися з її журналом періоду перебування в клініці Святого Стефана. Я попросила його оцінити не стан здоров'я моєї підзахисної, а те, чи є, із суто наукової точки зору, в поданому вами матеріалі достатні підстави для зроблених вами висновків.

Телебор'ян знизав плечима.

— При всій повазі... я вважаю, що знаю Лісбет Саландер краще, ніж будь-який інший психіатр нашої країни. Я стежив за її розвитком з того часу, як їй було дванадцять років, і мої висновки, на жаль, весь час підтверджуються її діями.

— Дуже добре, — сказала Анніка Джанніні. — Тоді звернімося до ваших висновків. У своєму висновку ви пишете, що лікування перервалося, коли їй було п'ятнадцять років, і її помістили в прийомну сім'ю.

— Цілком правильно. Це було серйозною помилкою. Якби нам дали завершити курс лікування, можливо, сьогодні б ми тут не сиділи.

— Ви вважаєте, що, якби вам дозволили тримати її зв'язаною ще рік, вона стала б згідливішою?

— Це досить дешевий коментар.

— Перепрошую. Ви раз у раз цитуєте експертизу, зроблену вашим аспірантом Єспером Х. Льодерманом, коли Лісбет Саландер сповнилося вісімнадцять років. Ви пишете, що «її самодеструктивна та асоціальна поведінка підтверджується зловживаннями і проміскуїтетом, які вона демонструвала, вийшовши з лікарні Святого Стефана». Що ви під цим розумієте?

Петер Телебор'ян кілька секунд сидів мовчки.

— Ну... треба повернутися трохи назад. Після того як Лісбет Саландер випустили з лікарні, у неї, як я і передбачав, виникли проблеми з алкоголем і наркотиками. Її неодноразово забирала поліція. Соціальна комісія встановила також, що вона віддавалася безконтрольному сексуальному спілкуванню з літніми людьми й, очевидно, займалася проституцією.

— Спинімося на цьому детальніше. Ви говорите, що вона зловживала алкоголем. Як часто вона була п'яною?

— Пробачте?

— У період між тим, як її випустили з лікарні, і до вісімнадцяти років вона була п'яною щодня? Чи раз на тиждень?

— На це я, природно, відповісти не можу.

— Але ж ви стверджуєте, що вона зловживала алкоголем?

— Будучи неповнолітньою, вона неодноразово потрапляла за пияцтво до поліції.

— Ви вже вдруге говорите, що її неодноразово забирали. Як часто це траплялося? Раз на тиждень чи раз на два тижні?..

— Ні, йдеться не про таку велику кількість випадків...

— Лісбет Саландер забирали до поліції за пияцтво двічі — у шістнадцять і, відповідно, в сімнадцять років. В одному з цих випадків вона була такою некерованою, що її відправили до лікарні. Це і є ті неодноразові випадки, на які ви посилаєтеся? Чи була вона п'яною ще коли-небудь?

— Цього я не знаю, але боюся, що її поведінка...

— Пробачте, я правильно розчула? Значить, вам невідомо, чи була вона протягом підліткового періоду п'яна більше двох

разів, але ви побоюєтеся, що так. Проте ви робите висновок, що Лісбет Саландер обертається в порочному колі алкоголю і наркотиків?

— Це відомості служби соціального захисту. Не мої. Йшлося про загальну життєву ситуацію, в якій перебувала Лісбет Саландер. Після припинення лікування у неї цілком передбачено утворилися похмурі перспективи, і її життя перетворилося на порочне коло з алкоголю, приводів до поліції та безконтрольного проміскуїтету.

— Ви використовуєте вислів «безконтрольний проміскуїтет».

— Так... цей термін означає, що вона не контролювала свого життя. Займалася сексуальним спілкуванням з літніми чоловіками.

— Це не є злочином.

— Так, але є аномальною поведінкою для шістнадцятилітньої дівчини. Можна, звичайно, розбиратися, віддавалася вона цьому спілкуванню добровільно чи з примусу.

— Але ви стверджували, що вона займалася проституцією.

— Це стало, очевидно, природним наслідком того, що вона не мала освіти, не могла осилити подальше навчання і, відповідно, знайти роботу. Можливо, вона розглядала літніх людей як татусів, а матеріальну винагороду за сексуальні послуги вважала просто бонусом. У будь-якому разі я сприймаю це як невротичну поведінку.

— Ви вважаєте, що шістнадцятилітня дівчина, яка займається сексом, є невротиком?

— Ви перекручуєте мої слова.

— Але ви не знаєте, чи отримувала вона будь-коли матеріальну винагороду за сексуальні послуги?

— За проституцію її до поліції жодного разу не забирали.

— За це її навряд чи могли забрати, позаяк у її діях не було складу злочину.

— Е, вірно. У її випадку мова може йти про вимушену невротичну поведінку.

— І, ґрунтуючись на такому слабкому матеріалі, ви зробили категоричний висновок про те, що Лісбет Саландер божевільна. Коли мені було шістнадцять років, я одного разу напилася до непритомного стану пляшкою горілки, яку поцупила в батька. Отже, ви вважаєте мене божевільною?

— Звичайно, ні.

— А хіба не правда, що, коли вам самому було сімнадцять, ви пішли на вечірку, де всі так жажливо напилися, що пішли до міста і побили на площі в Упсалі шибки. Вас забрали до поліції, привели до тями, а потім наклали стягнення.

Петер Телебор'ян був помітно збентежений.

— Адже це правда?

— Так... яких лише дурниць не накоїш у сімнадцять років. Але...

— Але це не змушує вас робити висновок про те, що у вас серйозне психічне захворювання?

Петер Телебор'ян неабияк роздратувався. Ця клята... Джанніні весь час перекручувала його слова і чіплялася до окремих деталей. Вона не бажала бачити цілісної картини. Вдарилася в непов'язані зі справою міркування про те, що він сам колись напивався... і де вона, чорт забирай, роздобула ці відомості?

Він відкашлявся і підвищив голос.

— Звіти служби соціального захисту не залишали місця для сумнівів і, в основних моментах, підтверджували, що спосіб життя Лісбет Саландер був безпосередньо пов'язаний з алкоголем, наркотиками і проміскуїтетом. Соціальна служба вважала також, що Лісбет Саландер займалася проституцією.

— Ні. Служба соціального захисту ніколи не стверджувала, що Саландер повія.

— Її заарештовували за...

— Ні. Її не заарештовували. Коли їй було сімнадцять років, її піддали особистому огляду в парку Тантолунден, де вона була в компанії чоловіка, набагато старшого за себе. Того ж року її забрали за пияцтво. Знову-таки в товаристві чоловіка, значно старшого за неї. Служба соціального захисту побоювалася, що вона, можливо, займається проституцією. Але жодних доказів ця підозра так і не знайшла.

— Вона віддавалася досить сумнівному сексуальному спілкуванню з великою кількістю людей, як хлопців, так і дівчат.

— У своїй експертизі, я цитую зі сторінки чотири, ви зупиняєтеся на сексуальних звичках Лісбет Саландер. Ви стверджуєте, що її стосунки з подругою Міріам Ву підтверджують побоювання щодо сексуальної психопатії. Яким чином?

Петер Телебор'ян раптом замовк.

— Я дуже сподіваюся, ви не будете стверджувати, що гомосексуальність — психічне захворювання. Таке твердження може бути кримінально покараним.

— Ні, звичайно, ні. Я маю на увазі елементи сексуального садизму в їхніх стосунках.

— Ви хочете сказати, що вона садистка?

— Я...

— У нас є отримане поліцією свідчення Міріам Ву. В їхніх стосунках не було жодного насильства.

— Вони займалися нетрадиційним сексом і...

— Мені здається, що ви просто начиталися вечірніх газет. Лісбет Саландер з подругою Міріам Ву кілька разів удавалися до сексуальних ігор, у процесі яких Міріам Ву зв'язувала мою підзахисну і давала їй сексуальне задоволення. У цьому немає нічого незвичайного чи забороненого. Ви хочете ізолювати мою підзахисну від суспільства саме тому?

Петер Телебор'ян заперечливо замахав рукою.

— Якщо дозволите, я наведу деякі особисті факти. Коли мені було шістнадцять років, я напилася до безпам'яті. За роки навчання в гімназії я ще кілька разів напивалася. Я пробувала наркотики. Курила марихуану і років двадцять тому якимось навіть спробувала кокаїн. У сексуальному відношенні я разом з одним однокласником дебютувала в п'ятнадцять років, а в двадцятилітньому віці я мала стосунки з хлопцем, який прив'язував мені руки до спинки ліжка. Коли мені було двадцять два, я протягом трьох місяців мала зв'язок з чоловіком, якому було сорок сім років. Інакше кажучи, я божевільна?

— Фру Джанніні... ви іронізуєте із цього приводу, але ваш сексуальний досвід не має стосунку до цього процесу.

— Чому ж? Коли я читаю вашу так звану психіатричну експертизу Лісбет Саландер, я раз по раз знаходжу факти, які, будучи вирваними з контексту, цілком збігаються з фактами моєї біографії. Чому ж я нормальна і здорова людина, а Лісбет Саландер — небезпечна для суспільства садистка?

— Вирішальне значення мають зовсім не ці деталі. Ви не намагалися двічі вбити свого батька...

— Докторе Телебор'ян, реальність така, що вас абсолютно не стосується, з ким Лісбет Саландер займається сексом. Вас не стосується, якої статі партнерів вона собі вибирає і в яких формах вони здійснюють сексуальне спілкування. А проте ви видираєте деталі з її життя і використовуєте їх як доказ того, що вона хвора.

— Все життя Лісбет Саландер, починаючи з навчання в початковій школі, давало підстави для численних записів у журналах про її невмотивовані спалахи дикої люті щодо вчителів та однокласників.

— Хвилиночку...

Голос Анніки Джанніні раптом зазвучав, як скребок для зняття намерзлої криги з автомобільного скла.

— Погляньте на мою підзахисну.

Всі подивилися на Лісбет Саландер.

— Моя підзахисна виросла в дуже неблагополучній родині, з батьком, який протягом кількох років послідовно жорстоко бив її матір.

— Це...

— Дайте мені договорити. Мати Лісбет Саландер до смерті боялася Олександра Залаченка. Вона не насмілювалася протестувати, не насмілювалася звертатися до лікаря або в жіночий кризовий центр. Під кінець її так жорстоко побили, що в неї утворилися невиліковні ушкодження головного мозку. Людиною, якій довелося взяти на себе відповідальність, єдиною людиною, яка намагалася взяти на себе відповідальність за сім'ю, ще задовго до досягнення підліткового віку, виявилася Лісбет Саландер. Цю відповідальність їй довелося брати одноособово, позаяк шпигун Залаченко був важливіший за матір Лісбет.

— Я не можу...

— Перед нами ситуація, коли суспільство кинуло матір Лісбет і дітей напризволяще. Вас дивує, що у Лісбет були проблеми в школі? Погляньте на неї. Вона маленька і тендітна й завжди виявлялася найменшою дівчинкою в класі. Вона була замкнutoю, не такою, як усі, і не мала друзів. Вам відомо, як діти зазвичай ставляться до однокласників, які відрізняються від решти?

Петер Телебор'ян зітхнув.

— Я можу повернутися до її шкільних журналів і пройти по випадку за випадком, коли Лісбет виявляла агресію, — сказала Анніка Джанніні. — Їм передували провокації. Я без великих зусиль пізнаю всі ознаки цькування. І знаєте, що я вам скажу?

— Що?

— Я захоплююся Лісбет Саландер. Вона сильніша за мене. Якби я у тринадцятилітньому віці рік пролежала зв'язаною ремнями, я б напевно зовсім зламалася. А вона давала здачі єдиною зброєю, що була в її розпорядженні, — ненавистю. Вона відмовляється з вами розмовляти.

Несподівано Анніка Джанніні підвищила голос. Нервозність давно відступила, й Анніка відчувала, що контролює ситуацію.

— Свідчачи сьогодні вранці, ви дещо говорили про її фантазії, стверджували, наприклад, що таким є опис насильства, вчиненого над нею адвокатом Б'юрманом.

— Цілком правильно.

— На чому ґрунтується зроблений вами висновок?

— На досвіді знайомства з її звичайними фантазіями.

— На досвіді знайомства з її фантазіями... Як ви визначаєте, коли вона фантазує? Коли вона говорить, що пролежала зв'язаною триста вісімдесят діб, це, на вашу думку, є фантазією, хоча ваш власний журнал цілком підтверджує її слова.

— Це зовсім інша річ. Немає навіть натяку на технічні докази того, що адвокат Б'юрман учиняв щодо Лісбет Саландер насильницькі дії. Я маю на увазі те, що після проколювання сосків голками і такого грубого насильства її, безперечно, відвезли б «швидкою допомогою» до лікарні... Це само по собі вже підтверджує, що нічого подібного бути не могло.

Анніка Джанніні звернулася до судді Іверсена.

— Я просила на сьогодні встановити проектор для демонстрації диска через комп'ютер...

— Він на місці, — сказав Іверсен.

— Можна запнути фіранки?

Анніка Джанніні відкрила свій ноутбук і приєднала кабелі до проектора. Потім звернулася до своєї підзахисної:

— Лісбет. Ми переглянемо один запис. Ви до цього готові?

— Я з ним уже знайома, — сухо відповіла Лісбет Саландер.

— Ви даєте мені добро на його показ?

Лісбет Саландер кивнула. Вона невідривно дивилася на Петера Телебор'яна.

— Ви можете розповісти, коли зроблено запис?

— Сьомого березня дві тисячі третього року.

— Хто робив запис?

— Я. Я скористалася прихованою камерою, яка є стандартним устаткуванням «Мілтон сек'юриті».

— Хвилинку! — вигукнув прокурор Екстрьом. — Це починає нагадувати циркові трюки.

— Що ви збираєтеся нам показати? — суворим голосом запитав суддя Іверсен.

— Петер Телебор'ян стверджує, що розповідь Лісбет Саландер — фантазія. Я ж хочу продемонструвати документальне підтвердження того, що вона правдива від першого до останнього слова. Попереджаю, що запис містить кілька неприємних сцен.

— Це якийсь монтаж? — запитав Екстрьом.

— Існує чудовий спосіб це перевірити, — відповіла Анніка Джанніні, запускаючи диск.

«Ти що, навіть на годинник не навчилася дивитися?» — роздратовано сказав замість вітання адвокат Б'юрман, і камера увійшла до його квартири.

Через дев'ять хвилин, у той момент, коли в записі адвокат Нільс Б'юрман люто вдавлював затичку в анальний отвір Лісбет Саландер, суддя Іверсен ударив молотком по столу. Анніка Джанніні від самого початку виставила велику гучність, і здавлені крики Лісбет крізь скотч, яким Б'юрман заклеїв їй рота, розносилися по всій залі суду.

— Вимкніть запис, — дуже голосно і рішуче сказав суддя Іверсен.

Анніка Джанніні натиснула на «Стоп». Спалахнуло верхнє освітлення. Суддя Іверсен сидів геть червоний. Прокурор Екстрьом немов скам'янів. Петер Телебор'ян був мертвно-блідий.

— Адвокат Джанніні, скільки часу, ви сказали, триває цей запис? — запитав суддя Іверсен.

— Дев'яносто хвилин. Сам акт насильства тривав серіями протягом п'яти-шести годин, але в останні години в моєї під-

захисної збереглося лише неясне уявлення про час. — Анніка Джанніні звернулася до Телебор'яна. — Зате там є сцена, коли Б'юрман вдавлює в сосок моєї підзахисної голку, а доктор Телебор'ян стверджує, що це витвір сумнівних фантазій Лісбет Саландер. Епізод відбувається на сімдесят другій хвилині, і я готова показати його просто зараз.

— Спасибі, в цьому немає необхідності, — сказав Іверсен. — Фрекен Саландер...

Він на секунду збився з думки і не знав, як йому бути далі.

— Фрекен Саландер, навіщо ви зробили цей запис?

— Б'юрман мене вже одного разу гвалтував і вимагав продовження. Під час першого насильства мені довелося смоктати старого слизняка. Я думала, що буде повторення і я зможу обзавестися хорошим документальним підтвердженням того, що він виробляє, і що мені вдасться за допомогою шантажу змусити його триматися від мене подалі. Але я його недооцінила.

— А чому ви не заявили про жорстоке згвалтування до поліції, якщо у вас є такий... переконливий доказ?

— Я не розмовляю з поліцейськими, — монотонним голосом відповіла Лісбет Саландер.

Раптом Хольгер Пальмгрен цілком несподівано підвівся з інвалідного крісла і заговорив чітким голосом, спираючись руками на край столу:

— Наша підзахисна не розмовляє з поліцейськими або іншими представниками влади, а з психіатрами й поготів, з принципу. Причина банальна. Починаючи з самого дитинства, вона раз у раз намагалася говорити з поліцейськими, соціальними

кураторами та різними органами влади, пояснюючи, що Олександр Залаченко б'є її матір. І щоразу це оберталось для неї покаранням, оскільки державні чиновники вирішили, що Залаченко для них важливіший, ніж Саландер.

Він відкашлявся і вів далі:

— Коли ж вона нарешті зрозуміла, що її ніхто не слухає, їй залишалося лише спробувати врятувати матір, застосувавши до Залаченка силу. І тоді цей негідник, що називає себе доктором, — він показав на Телебор'яна, — склав сфальсифікований судово-психіатричний діагноз, оголосивши її божевільною, що дало йому змогу протягом трьохсот вісімдесяти днів тримати її в клініці зв'язаною. Хай йому біс!

Пальмгрен сів. Іверсен, вочевидь приголомшений випадком Пальмгрена, звернувся до Лісбет Саландер:

— Можливо, ви хочете зробити перерву...

— Навіщо? — спитала Лісбет.

— Ну добре, тоді продовжимо. Адвокат Джанніні, відеозапис вивчать спеціалісти, і я зажадаю технічного висновку про те, що вона автентична. А тим часом підемо далі.

— Із задоволенням. Мені це теж здається дуже неприємним. Але правда полягає в тому, що моя підзахисна зазнала фізичного і психічного насильства, а також правопорушень. І людиною, яка за це має на совісті найбільший гріх, є Петер Телебор'ян. Він зрадив лікарську присягу, зрадив свою пацієнтку. Спільно з Гуннаром Бйорком, співробітником нелегального угруповання всередині Служби державної безпеки, він сфабрикував судово-психіатричну експертизу з метою ізолювати незручного свідка. Я гадаю, що цей випадок — унікальний у шведській історії права.

— Це нечувані звинувачення, — сказав Петер Телебор'ян. — Я всіма способами прагнув допомогти Лісбет Саландер. Вона намагалася вбити свого батька. Цілком очевидно, що з нею було щось негаразд...

Анніка Джанніні не дала йому договорити.

— Я хотіла б звернути увагу суду на другу судово-психіатричну експертизу моєї підзахисної, складену доктором Телебор'яном. На експертизу, озвучену сьогодні в суді. Я стверджую, що вона так само брехлива, як і фальшивка дев'яносто першого року.

— Але ж це...

— Суддя Іверсен, чи не могли б ви попросити свідка мене не перебувати?

— Пане Телебор'ян...

— Я мовчатиму. Але це нечувані звинувачення. Немає нічого дивного в тому, що мене обурює...

— Пане Телебор'ян, поки вам не поставили запитання, мовчіть. Кажіть далі, адвокате Джанніні.

— Ось судово-психіатрична експертиза, яку надав суду доктор Телебор'ян. Вона базується на так званих спостереженнях над моєю підзахисною, які нібито мали місце з моменту її переведення до слідчого ізолятора «Крунеберг» шостого червня і до закінчення обстеження п'ятого липня.

— Так, я саме так це і зрозумів, — сказав суддя Іверсен.

— Докторе Телебор'ян, чи відповідає дійсності те, що до шостого червня ви не мали змоги проводити тести і спостерігати за моєю підзахисною? До цього моменту вона, як відомо, перебувала в цілковитій ізоляції в Сальгрєнській лікарні.

— Так, — відповів Телебор'ян.

— Ви двічі намагалися дістати доступ до моєї підзахисної в Сальгрєнській лікарні. Обидва рази вам відмовили. Це правда?

— Так.

Анніка Джанніні знову відкрила портфель і дістала якийсь документ. Вона обійшла довкола столу і вручила документ судді Іверсену.

— Ага, — сказав Іверсен. — Це копія експертизи доктора Телебор'яна. Що вона доводить?

— Я хотіла б викликати двох свідків, які чекають за дверима зали суду.

— Хто ці свідки?

— Мікаель Блумквіст із журналу «Міленіум» і комісар Торстен Едклінт із Служби державної безпеки, відділ охорони конституції.

— І вони чекають виклику?

— Так.

— Запросіть їх, — розпорядився суддя Іверсен.

— Це суперечить порядку, — заявив прокурор Екстрьом, що досі сидів, не втручаючись у судовий процес.

Екстрьом із жахом зрозумів, що Анніка Джанніні просто знищує його ключового свідка. Відеозапис уже завдав нищівного удару, а тепер Іверсен, проігнорувавши заперечення Екстрьома, дав знак охоронцям відчинити двері. До зали увійшли Мікаель Блумквіст і Торстен Едклінт.

— Я б хотіла першим допитати Мікаеля Блумквіста.

— Тоді я попрошу Петера Телебор'яна ненадовго відійти вбік.

— Ви зі мною вже закінчили? — спитав Телебор'ян.

— Зовсім ні, — відповіла Анніка Джанніні.

Мікаель Блумквіст змінив Телебор'яна за кафедрою свідка. Суддя Іверсен швидко уточнив формальності, і Мікаель під присягою пообіцяв говорити правду і тільки правду.

Анніка Джанніні підійшла до Іверсена і попросила дати їй на якийсь час судово-психіатричну експертизу, яку тільки-но йому вручила, потім передала цю копію Мікаелю.

— Ви раніше бачили цей документ?

— Так, бачив. Він у мене є в трьох версіях. Першу я отримав приблизно дванадцятого травня, другу — дев'ятнадцятого травня, а третю, оцю, — третього червня.

— Ви можете розповісти, як до вас потрапила ця копія?

— Я отримав її як журналіст від джерела, чиє ім'я я розкривати не має наміру.

Лісбет Саландер не відривала погляду від Петера Телебор'яна, який раптом дуже зблід.

— Що ви зробили з цією експертизою?

— Передав її Торстену Едклінту з відділу охорони конституції.

— Дякую, Мікаелю. Тепер я хотіла б запросити Торстена Едклінта, — сказала Анніка Джанніні, забираючи назад папери, після чого передала їх Іверсену. В того був задумливий вигляд.

Процедура з присягою повторилася.

— Комісар Едклінт, чи відповідає дійсності те, що ви отримали від Мікаеля Блумквіста матеріали судово-психіатричної експертизи Лісбет Саландер?

— Так.

— Коли ви її отримали?

— Її зареєстровано в ДПУ/Без четвертим червня.

— І це та сама експертиза, яку я тільки-но передала судді Іверсену?

— Якщо із зворотного боку є мій підпис, значить, та сама.

Іверсен перевернув документ і переконався, що підпис Торстена Едклінта там є.

— Комісарє Едклінт, чи можете ви мені пояснити, яким чином у вас в руках опинилася судово-психіатрична експертиза людини, що лежала в Сальгрєнській лікарні в цілковитій ізоляції?

— Так, можу.

— Розкажіть.

— Судово-психіатрична експертиза Петєра Телебор'яна є фальсифікацією, яку він склав спільно з людиною на ім'я Юнас Сандберг, так само як він у дев'яносто першому році написав подібну фальшивку разом з Гуннарєм Бйорком.

— Це брєхня, — слабо заперечив Телебор'ян.

— Це брєхня? — поцікавилася Анніка Джанніні.

— Зовсім ні. Мені, мабуть, слід згадати, що Юнас Сандберг — один з десятка чоловік, яких сьогодні заарештували за рішенням генєрального прокурора. Сандберга арештовано за причєтність до вбивства Гуннара Бйорка. Він входить до нєлєгального угруповання, що орудувало всєредині Служби державної безпеки і з сїмдесятих років прикривало Олександра Залачєнка. Це ж угруповання стояло і за рішенням ізолювати Лісбет Саландєр від суспільства в дев'яносто першому році. У нас є багато доказів, а також зізнання керівника угруповання.

У залі суду запала мертва тиша.

— Чи хотів би Петер Телебор'ян прокоментувати сказане? — спитав суддя Іверсен.

Телебор'ян похитав головою.

— В такому разі я можу повідомити, що ви ризикуєте бути звинуваченим у даванні під присягою свідомо неправдивих свідчень і, можливо, за деякими іншими пунктами, — заявив суддя Іверсен.

— Якщо дозволите... — подав голос Мікаель Блумквіст.

— Що? — поцікавився Іверсен.

— У Петера Телебор'яна будуть куди більші проблеми. За дверима стоять двоє поліцейських, які чекають можливості відвести його на допит.

— Гадаєте, мені слід запросити їх? — запитав Іверсен.

— Мабуть, це непогана ідея.

Іверсен махнув охоронцям, і ті пустили до зали інспектора кримінальної поліції Соню Мудіг і ще одну жінку, яку прокурор Екстрьом відразу впізнав. Її звали Ліса Кольшьо, і вона була інспектором кримінальної поліції з відділу з особливих об'єктів — підрозділу Державного поліцейського управління, що займався, зокрема, питаннями посягання на статеву недоторканність дітей і дитячою порнографією.

— У чому полягає ваша справа? — поцікавився Іверсен.

— Ми тут для того, щоб, не порушуючи ходу судового розгляду, при першій же нагоді заарештувати Петера Телебор'яна.

Іверсен зиркнув на Анніку Джанніні.

— Я з ним ще не зовсім закінчила, але хай іде.

— Будь ласка, — дозволив Іверсен.

Ліса Кольшьо підійшла до Петера Телебор'яна.

— Ви заарештовані за грубе порушення законів про заборону дитячої порнографії.

Петер Телебор'ян сидів, затамувавши дух. Анніка Джанніні помітила, що його погляд помертвів.

— А конкретно, за наявність у вашому комп'ютері більше восьми тисяч дитячих порнографічних знімків.

Вона нахилилася і підняла сумку з ноутбуком, яку він приніс із собою.

— Це ми вилучаємо, — сказала вона.

Поки Петера Телебор'яна виводили із зали суду, його спину весь час, немов вогонь, палив погляд Лісбет Саландер.

Розділ 28

П'ятниця, 15 липня —

субота, 16 липня

Суддя Іверсен постукав ручкою по краю столу, щоб утихомирити перешіптування, що виникло відразу після того, як вивели Петера Телебор'яна. Потім він досить довго сидів мовчки, вочевидь намагаючись зрозуміти, як слід продовжувати процедуру, а затим звернувся до прокурора Екстрьома:

— Чи не хотіли б ви що-небудь додати до подій, що відбувалися за останню годину?

Ріхард Екстрьом не мав ані найменшого уявлення про те, що йому говорити. Він підвівся і поглянув на Іверсена, потім на Торстена Едклінта, після чого повернув голову і наткнувся на безжалісний погляд Лісбет Саландер. І зрозумів, що битву програно. Перевівши погляд на Мікаеля Блумквіста, він раптом із жахом усвідомив, що сам ризикує потрапити на сторінки «Міленіуму». А це вже розгромна катастрофа.

Водночас Екстрьом не розумів, що ж сталося. Він починав процес, будучи переконаний, що добре розуміється на цій історії.

Після численних відвертих розмов з комісаром Георгом Нюстрьомом він чудово усвідомлював необхідність делікатного підходу до цієї справи, якої вимагала безпека держави. Адже його запевнили в тому, що документи у справі Саландер від 1991 року були сфальсифіковані, забезпечили всією необхідною конфіденційною інформацією. Він ставив запитання — сотні запитань — і на всі діставав відповіді. А тепер, за твердженням адвоката Джанніні, виходить, що Нюстрьома заарештовано. Так що ж — усі його відповіді були брехнею? Він же довіряв Петеру Телебор'яну, який здавався таким... таким компетентним і досвідченим. Таким переконливим.

«Господи, в яку халепу я вскочив?» — сам себе запитав прокурор Ріхард Екстрьом. А з цього першого питання логічно випливало друге: «Як, чорт забирай, мені з цієї халепи вибиратися?»

Він провів рукою по борідці, відкашлявся, неквапливо зняв окуляри.

— Шкода, але, здається, мене щодо низки істотних пунктів цього розслідування ввели в оману.

Він подумав, а чи не покласти йому провину на поліцейських слідчих, але раптом побачив перед собою інспектора кримінальної поліції Бубланськи. Цей нізащо його не підтримає. Досить зробити неправильний крок, як Бубланськи скличе прес-конференцію і потопить його.

Екстрьом зустрівся поглядом з Лісбет Саландер. Вона терпляче чекала, дивлячись на нього з цікавістю і відвертою жагою помсти.

Жодних компромісів.

У нього все ще залишалася можливість домогтися для неї покарання за завдання тяжких тілесних ушкоджень у Сталлархольмі. І напевно, за замах на вбивство батька в Госсєберзі. Проте для цього він повинен був на ходу цілковито змінити стратегію, відкинувши все пов'язане з Петером Телебор'яном. У такому разі відпадали всі закиди, що ґрунтувалися на її психічній ненормальності, і тим самим підтверджувалась уся її історія починаючи з 1991 року. Відпадало рішення про недієздатність, і тим самим...

І в неї був цей клятий відеозапис, який...

Потім йому саянула думка.

Боже. Вона ж невинна.

— Панє суддя... не знаю, що сталося, але я вважаю, що більше не можу покладатися на наявні в мене дані.

— Мгу, — сухо вимовив Іверсен.

— Гадаю, що мені доведеться просити оголосити перерву або перервати судовий розгляд доти, доки я зумію докладно розібратися в тому, що сталося.

— Фру Джанніні? — спитав Іверсен.

— Я вимагаю, щоб мою підзахисну виправдали за всіма пунктами висунутого обвинувачення і негайно звільнили прямо в залі суду. Я вимагаю також, щоб суд розглянув питання про недієздатність фрекен Саландер. Я вважаю, що їй належить компенсація за ті правопорушення, яких вона зазнала.

Лісбет Саландер кинула погляд на суддю Іверсєна.

Жодних компромісів.

Суддя Іверсен подивився на автобіографію Лісбет Саландер. Потім перевів погляд на прокурора Екстрьєма.

— Я теж вважаю, що слід докладно розібратися в тому, що сталося. Але боюся, що ви навряд чи здатні провести подібне розслідування.

Він трохи подумав.

— За всі роки роботи юристом і суддею мені не доводилося спостерігати нічого, що хоч приблизно нагадує юридичну ситуацію цього процесу. Мушу визнати, що почуваю себе в безвиході. Я ніколи навіть не чув такого, щоб головного свідка прокурора заарештовували прямо в залі суду, а переконливі на перший погляд докази виявлялися фальсифікацією. Щиро кажучи, я просто не знаю, що з пунктів обвинувачення прокурора у нас за таких обставин залишається.

Хольгер Пальмгрен кашлянув.

— Що таке? — спитав Іверсен.

— Як представник захисту, я можу лише розділити ваші почуття. Іноді доводиться відступати, даючи розуму вивищитись над формальностями. Я хочу заявити, що ви, як суддя, стали свідком лише початку справи, яка приголомшить усі владні структури Швеції. Протягом цього дня було заарештовано близько десяти поліцейських із СЕПО. Їм буде висунуто звинувачення у вбивствах і в такому довгому переліку злочинів, що для їхнього розслідування знадобиться чимало часу.

— Гадаю, я повинен оголосити паузу в цьому процесі.

— Пробачте, але я вважаю таке рішення навряд чи вдалим.

— Я вас слухаю.

Повільна промова Пальмгрена давалася йому через силу, але він не затинався.

— Лісбет Саландер невинна. Її неймовірна автобіографія, яку пан Екстрьом так зневажливо відкинув, насправді правдива. Її можна підтвердити документами. Лісбет зазнала обурливих правопорушень. Як суд, ми, звичайно, маємо право дотримуватися формальностей і ще деякий час продовжувати розгляд, поки прийдемо до виправдувального вироку. Альтернатива ж очевидна. Передати все пов'язане з Лісбет Саландер абсолютно новому слідству. Таке слідство вже йде і є частиною того розгартіяшу, в якому доведеться розбиратися генеральному прокуророві.

— Я розумію вашу думку.

— Як суддя, ви зараз можете зробити вибір. Найрозумнішим буде цілком забракувати попереднє слідство прокурора і звеліти йому переробити домашнє завдання.

Суддя Іверсен задумливо поглянув на Екстрьома.

— Справедливим же буде звільнити нашу підзахисну прямо в залі суду. Перед нею повинні до того ж вибачитися, але сатисфакція забере час і буде зав'язана на продовженні розслідування.

— Я зрозумів вашу точку зору, адвокате Пальмгрен. Але перш ніж визнати вашу підзахисну невинною, я повинен повністю прояснити для себе всю ситуацію. На це знадобиться трохи часу...

Він завагався і поглянув на Анніку Джанніні.

— Якщо я оголошу перерву в слуханні справи до понеділка і піду вам назустріч, ухваливши рішення, що у нас більше немає підстав тримати вашу підзахисну в слідчому ізоляторі і ви, отже, матимете право розраховувати на те, що її, в усякому разі, не засудять до тюремного ув'язнення, чи зможете ви

мені гарантувати, що вона на першу вимогу з'явиться для продовження судового розгляду?

— Звичайно, — поспішно сказав Хольгер Пальмгрен.

— Ні, — різко заперечила Лісбет Саландер.

Усі погляди звернулися до головної дійової особи драми.

— Що ви хочете цим сказати? — спитав суддя Іверсен.

— Щойно ви мене випустите, я відразу поїду. Я більше не маю наміру приділяти цьому суду ані хвилини свого життя.

Суддя Іверсен поглянув на Лісбет Саландер з подивом.

— Ви відмовитеся прийти?

— Цілком правильно. Якщо ви хочете, щоб я відповіла ще на якісь питання, вам доведеться тримати мене в ізоляторі. У ту мить, коли ви мене випустите, ця історія буде для мене закінчена. І це означає, що я вже більше не виявлюся у будь-який момент у вашому розпорядженні, у розпорядженні Екстрьома або яких-небудь інших поліцейських.

Суддя Іверсен зітхнув. У Хольгера Пальмгрена зробився збентежений вигляд.

— Я згодна зі своєю підзахисною, — мовила Анніка Джанніні. — Адже не Лісбет Саландер скоїла злочин щодо держави і влади, а навпаки. Вона заслуговує на те, щоб вийти з цих дверей вільною людиною і забути про всю цю історію.

Жодних компромісів.

Суддя Іверсен скосив очі на годинник на руці.

— Вже початок четвертої. Це означає, що ви змушуєте мене залишити вашу підзахисну в слідчому ізоляторі.

— Якщо ви так вирішите, нам залишиться лише підкоритися. Як представник Лісбет Саландер я вимагаю, щоб її визнали невинною в усіх злочинах, у яких її звинуватив проку-

рор Екстрьом. Я наполягаю на тому, щоб ви звільнили мою підзахисну без будь-яких обмежень і прямо в залі суду. І вимагаю скасування постанови про її недієздатність — їй повинні негайно знову повернути всі громадянські права.

— Питання про недієздатність потребує багато часу. Я повинен отримати висновок психіатричної експертизи після проведення обстеження. Прийняти таке рішення просто зараз я не можу.

— Ні, — заперечила Анніка Джанніні. — Це для нас неприйнятно.

— Як вас розуміти?

— Лісбет Саландер повинна мати такі ж громадянські права, як усі інші шведи. Проти неї було вчинено злочин. Її визнали недієздатною обманним шляхом. Фальсифікацію можна довести. Тим самим рішення про встановлення над нею опікунства втрачає юридичну основу і повинно бути беззастережно скасоване. Немає жодних підстав піддавати мою підзахисну судово-психіатричній експертизі. Якщо проти людини було вчинено злочин, вона не зобов'язана доводити, що вона не божевільна.

Іверсен трохи поміркував над її словами.

— Фру Джанніні, — сказав Іверсен, — я вважаю, що у нас винятковий випадок. Я маю намір зараз оголосити перерву на п'ятнадцять хвилин, щоб ми могли розім'яти ноги і трохи зібратися з думками. Якщо ваша підзахисна невинна, у мене немає ані найменшого бажання відправляти її назад до ізолятора, але це означає, що суд триватиме доти, доки ми в усьому розберемося.

— Чудово, — відгукнулася Анніка Джанніні.

Під час перерви Мікаель Блумквіст поцілував сестру в щоку.

— Як усе пройшло?

— Мікаелю, я дуже добре виступала проти Телебор'яна. Я його геть знищила.

— Я ж говорив, що ти будеш у цьому процесі непереможна. Якщо розібратися, то в цій історії йдеться перш за все не про шпигунів і державні секти, а про звичайний вияв насильства щодо жінок і про чоловіків, які таке допускають. Я бачив дуже маленьку частину, але ти там була прекрасна. Отже, її звільнять?

— Так. Сумніватися в цьому більше не доводиться.

Після перерви суддя Іверсен постукав по столу.

— Чи не могли б ви розповісти все від початку до кінця, щоб я зміг розібратися в тому, що насправді сталося.

— Охоче, — сказала Анніка Джанніні. — Може, слід почати з неймовірної історії про групу співробітників СЕПО, які називають себе «Секцією» і яким довелося в середині сімдесятих років займатися радянським перебіжчиком? Історія повністю опублікована в журналі «Міленіум», що вийшов сьогодні. Як видно, це стане головною новиною всіх вечірніх випусків.

Близько шостої години вечора суддя Іверсен вирішив випустити Лісбет Саландер на волю і скасувати постанову про її недієздатність.

Правда, рішення було прийняте з однією умовою. Суддя Йорген Іверсен зажадав, щоб Лісбет з'явилася на формальний допит, де б розповіла про те, що їй відомо у справі

Залаченка. Спочатку Лісбет навідріз відмовилася. Її відмова спричинила невелику пересварку, поки суддя Іверсен не підвищив голос. Він нахилився вперед і пильно поглянув на Лісбет.

— Фрекен Саландер, якщо я скасовую над вами опікунство, це означає, що ви наділяєтеся точнісінько такими самими правами, як усі інші громадяни. Це, проте, означає і те, що у вас з'являються такі самі обов'язки. Тим самим, хочете ви того чи ні, розбиратися з власним економічним становищем, платити податки, бути законослухняною і сприяти поліції в розслідуванні тяжких злочинів стає вашим обов'язком. І вас, відповідно, викликають на допит як будь-якого іншого громадянина, що має цінні для слідства відомості.

Логіка аргументів, схоже, на Лісбет Саландер подіяла. Вона з невдоволеним виглядом випнула вперед нижню губу, але протестувати не стала.

— Коли поліція отримає ваші свідчення, керівник попереднього слідства — у даному разі генеральний прокурор — вирішить, чи треба вас викликати як свідка, якщо в майбутньому відбудеться судовий процес. Подібно до всіх інших шведських громадян, ви можете не підкорятися такому виклику. Як ви вчините, мене не обходить, але від відповідальності вас ніхто не звільнить. Якщо ви відмовитеся прийти, вас, як і будь-яку іншу дієздатну людину, можуть притягнути до судової відповідальності за непокору закону або приховування істини. Винятків ні для кого не робиться.

Лісбет Саландер спохмурніла ще більше.

— Як ви маєте намір вчинити? — спитав Іверсен.

Після хвилинного роздумування вона коротко кивнула.

Гаразд. Маленький компроміс.

Під час вечірнього розгляду справи Залаченка Анніка Джанніні піддала прокурора Екстрьома різкій критиці, і той змушений був визнати, що все відбувалося приблизно так, як описала Анніка Джанніні. Під час проведення попереднього слідства Екстрьом дійсно скористався допомогою комісара Георга Нюстрьома і прийняв інформацію від Петера Телебор'яна. Про участь Екстрьома в змові не йшлося: він, як керівник попереднього слідства, виконував доручення «Секції» без злого заміру. Коли до нього серйозно дійшли масштаби того, що сталося, він припинив кримінальне переслідування Лісбет Саландер. Таке рішення означало, що відпадала низка бюрократичних формальностей, від чого Іверсен відчув неабияку полегкість.

Хольгер Пальмгрен, який уперше за кілька років узяв участь у судовому процесі, був геть знесилений. Йому потрібно було повернутися назад у ліжко реабілітаційного інтернату в Ерсті, і його відвіз туди одягнений у форму охоронець з «Мілтон сек'юриті». Перш ніж покинути залу, Пальмгрен поклав руку на плече Лісбет Саландер. Вони поглянули одне на одного. За кілька секунд Лісбет кивнула і злегка усміхнулася.

О сьомій годині вечора Анніка Джанніні похапки зателефонувала Мікаелю Блумквісту і повідомила, що Лісбет Саландер виправдана за всіма пунктами обвинувачення, але що вона ще на кілька годин затримується в поліцейському управлінні для допиту.

Коли надійшла ця звістка, усі співробітники «Міленіуму» були в редакції. З тієї миті, як посильні почали посеред дня розносити перші примірники свіжого числа по інших редак-

ціях газет і журналів Стокгольма, телефони в «Міленіумі» дзвонили безперервно. Ближче надвечір канал ТБ-4 пустив в ефір перші екстрені передачі про Залаченка і «Секцію». Загальна увага цього вечора була прикута до ЗМІ.

Мікаель вийшов на середину кімнати, сунув пальці в рот і по-хлоп'ячому свиснув.

— Мені щойно повідомили, що Лісбет виправдана за всіма пунктами.

Присутні в єдиному пориві заплескали в долоні, а потім усі продовжили говорити кожен по своєму телефону, мовби нічого і не сталося.

Мікаель підвів погляд на ввімкнутий у центрі редакційної кімнати телевізор. На ТБ-4 якраз починалися «Новини». Як рекламна заставка з'явився коротенький фрагмент відеозапису, на якому Юнас Сандберг підкладає кокаїн у квартиру на Бельмансгатан.

— Співробітник СЕПО кладе кокаїн у квартирі журналіста Мікаеля Блумквіста з журналу «Міленіум».

Потім на екрані з'явився ведучий програми.

— Близько десяти співробітників Служби державної безпеки були сьогодні заарештовані за серію тяжких злочинів, включаючи вбивства. Ми пропонуємо вашій увазі спеціальний випуск «Новин».

Побачивши, як на екрані з'являється «Та, з каналу ТБ-4» і як він сам опускається у крісло в студії, Мікаель вимкнув звук — він і так знав, що там буде сказано. Потім він перевів погляд на письмовий стіл, за яким колись працював Даг Свенссон. Сліди його роботи над репортажем про трафік секс-рабинь уже зникли, і стіл знову почав перетворюватись на звалище для газет і нерозібраних паперів, якими нікому не хотілося займатися.

Саме за цим письмовим столом для Мікаеля починалася справа Залаченка. Йому раптом захотілося, щоб Даг Свенссон міг бути під час її завершення. Декілька примірників книги Дага про трафік секс-рабінь красувалися поряд з книжкою самого Мікаеля про «Секцію».

Тобі б це сподобалося.

Мікаель чув, що у нього в кабінеті дзвонить телефон, але не мав сили з кимось розмовляти. Він зачинив двері, пішов до Еріки Бергер, яка в цей час говорила по телефону, сів у зручне крісло біля маленького столика побіля вікна і роззирнувся. Еріка повернулася місяць тому, але ще не встигла захарастити кабінет особистими речами, які забрала з собою, покидаючи редакцію в квітні. На книжкових полицях усе ще було порожнє місце, а на стінах поки що не висіли картини.

— Ну, як ти? — поцікавилася вона, опускаючи слухавку.

— Гадаю, я щасливий, — відповів він.

Вона засміялася.

— «Секція» стане сенсацією. У всіх редакціях народ просто з глузду з'їхав. Не хочеш поїхати, виступити в дев'ятигодинних «Новинах» на першому каналі?

— Ні.

— Я так і гадала.

— Нам ще доведеться виступати із цього приводу не один місяць. Квапитися немає чого.

Вона кивнула.

— Що ти збираєшся робити трохи пізніше увечері?

— Не знаю.

Він прикусив нижню губу.

— Еріко... я...

— Фігуерола, — з усмішкою сказала Еріка Бергер.

Він кивнув.

— Це серйозно?

— Не знаю.

— Вона в тебе по вуха закохана.

— Гадаю, що я теж у неї закоханий.

— Я триматимуся від тебе подалі, поки ти не розберешся.

Він кивнув.

— Можливо, — додала вона.

О восьмій годині в двері редакції подзвонили Драган Арманський і Сусанн Ліндер. Вони вирішили, що випадок вимагає шампанського, і принесли із собою пакет з пляшками. Еріка Бергер обійняла Сусанн Ліндер і повела її дивитися редакцію, а Арманський усівся в кабінеті у Мікаеля.

Вони випили і досить довго мовчали, поки нарешті Арманський вимовив:

— Знаєш що, Блумквісте? Коли ми вперше зустрілися у зв'язку з цією історією в Хедестаді, ти мені страшенно не сподобався.

— Он як.

— Ви прийшли підписувати контракт, коли ти наймав Лісбет пошуковцем.

— Я пам'ятаю.

— Думаю, я тобі позаздрив. Ти був знайомий з нею всього дві-три години, а ви вже разом сміялися. Я ж протягом кількох років намагався стати Лісбет другом, але так і не добився навіть натяку на посмішку.

— Ну... в цілому я теж великого успіху не досяг.

Вони ще трохи помовчали.

- Приємно, що все закінчилося, — сказав Арманський.
— Амінь, — відгукнувся Мікаель.

Формальний допит Лісбет Саландер як свідка проводили інспектори кримінальної поліції Ян Бубланські і Соня Мудіг. Щойно розійшовшись по домівках після досить тривалого робочого дня, вони обоє були змушені майже відразу повернутися назад до поліцейського управління.

Для підтримки Саландер до них долучилася Анніка Джанніні, в якій, проте, не виникло причин втручатися. Лісбет Саландер чітко відповідала на всі питання.

Вона послідовно брехала в двох головних моментах. Описуючи те, що сталося під час бійки в Сталлархольмі, вона уперто стверджувала, що в ногу Карлу Магнусу, інакше Магге Лундіну, випадково вистрелив Сонні Ніємінен — тієї миті, коли вона припечатала його електрошокером. Звідки у неї взявся електрошокер? Вона пояснила, що конфіскувала його в Магге Лундіна.

Бубланські з Мудіг дивилися на неї із сумнівом, але яких-небудь доказів або свідків, здатних спростувати її пояснення, не було. Можливо, спростувати її слова міг би Сонні Ніємінен, але він узагалі відмовлявся говорити що-небудь з приводу того дня. Насправді він просто не мав уявлення про те, що сталося в перші секунди після того, як Лісбет застосувала до нього електрошокер.

Відносно поїздки до Госсеберги Лісбет заявила, що поїхала туди з метою зустрітися з батьком і вмовити його здатися поліції.

Вигляд у Лісбет Саландер був щирий.

Ніхто не міг зрозуміти, говорить вона правду чи ні. Анніка Джанніні з цього приводу нічого не знала.

Точно знав, що Лісбет Саландер поїхала до Госсєберги з метою раз і назавжди розібратися з батьком, лише Мікаель Блумквіст, але його незабаром після поновлення судового розгляду випроводили із зали. Про те, що вони з Лісбет Саландер вели довгі нічні розмови в Мережі, коли вона лежала в цілковитій ізоляції в Сальгрєнській лікарні, нікому відомо не було.

Сам момент звільнення ЗМІ цілком прогавили. Якби їм відомий був точний час, поліцейське управління окупував би величезний натовп представників преси, але після переполоху, що вибухнув удень, коли вийшло число «Міленіуму» і виявилося, що одні поліцейські із Служби безпеки заарештували інших, репортери перебували в знеможі.

«Та, з каналу ТБ-4» за традицією була єдиною журналісткою, що виявилася повністю в курсі справи. Її годинний репортаж став класикою і за кілька місяців отримав премію як краща інформаційна програма року.

Соня Мудіг вивела Лісбет Саландер з поліцейського управління, просто спустившись з нею і Аннікою Джанніні в підземний гараж, а потім відвезла їх машиною до офісу Анніки на площі Чюркуплан. Там вони пересіли в машину Анніки Джанніні. Анніка почекала, поки Соня Мудіг зникне з очей, завела мотор і поїхала в бік району Сьодермальм. Коли вони проминули будинок Риксдагу, Анніка порушила мовчанку.

— Куди? — спитала вона.

Лісбет на кілька секунд задумалася.

— Можеш висадити мене десь на Лундагатан.

— Міріам Ву там немає.

Лісбет скоса подивилася на Анніку Джанніні.

— Вона майже відразу, щойно вийшла з лікарні, поїхала до Франції. Якщо захочеш з нею зв'язатися, то вона живе у батьків.

— Чому ти мені не говорила?

— Ти не запитувала.

— Гм.

— Їй треба було відключитися. Мікаель дав мені вранці оце, сказавши, що тобі це може знадобитися.

Вона передала Лісбет в'язку ключів, і та взяла її, не кажучи ні слова.

— Спасибі. Можеш висадити мене десь на Фолькунгагатан?

— Ти не хочеш говорити мені, де живеш?

— Пізніше. Я хочу, щоб мені дали спокій.

— Добре.

Покинувши будинок поліції, Анніка увімкнула мобільний телефон, і той почав пищати, якраз коли вони проїздили Шлюз. Анніка поглянула на дисплей.

— Це Мікаель. Він в останні години телефонує кожні десять хвилин.

— Я не хочу з ним розмовляти.

— Твоя справа. Але можна я поставлю тобі особисте запитання?

— Ну?

— Що тобі все-таки зробив Мікаель, що ти його так дуже ненавидиш? Адже коли б не він, тебе, швидше за все, запрототипили б сьогодні до божевільні.

— Я Мікаеля не ненавиджу. Він нічого мені не зробив. Просто зараз не хочу з ним зустрічатися.

Анніка Джанніні поглянула на свою підзахисну.

— Я не збираюся втручатися в твої особисті справи, але ти в нього закохана, чи не так?

Лісбет дивилася в бічне скло, нічого не відповідаючи.

— Мій брат страшенно безвідповідальний, коли справа стосується жінок. Він трахається направо і наліво, не розуміючи, якого болю може завдати жінкам, які розглядають його як щось більше, ніж випадкового бойфренда.

Лісбет поглянула їй в очі.

— Я не хочу обговорювати з тобою Мікаеля.

— Гарзд, — погодилася Анніка. Вона припаркувалася біля хідника, трохи не доїжджаючи до Ерстагатан. — Тут підійде?

— Так.

Вони трохи посиділи мовчки. Лісбет не робила спроб відчинити дверці машини. Через деякий час Анніка заглушила мотор.

— Що буде далі? — спитала зрештою Лісбет.

— Далі... починаючи від сьогодні ти більше не вважаєшся недієздатною і можеш робити, що хочеш. Сьогодні в суді ми добилися свого, але ще залишаються деякі бюрократичні формальності. У Комітеті з нагляду за органами опіки та піклування підуть розгляди з приводу відповідальності за те, що сталося, і виникнуть питання про компенсацію і таке інше. Та й розслідування злочинів триватиме далі.

— Мені не потрібна жодна компенсація. Я хочу, щоб мені дали спокій.

— Я розумію. Але твоє бажання не має великої ваги. Цей процес піде незалежно від тебе. Я запропонувала б тобі найняти адвоката, який зможе представляти твої інтереси.

— А ти не хочеш бути моїм адвокатом і далі?

Анніка потерла очі. Після такого важкого дня вона почувала себе геть спустошеною. Їй хотілося поїхати додому, прийняти душ і підставити чоловікові спину для масажу.

— Не знаю. Ти мені не довіряєш. А я не довіряю тобі. У мене немає жодного бажання втягуватися у тривалий процес, де мої пропозиції або спроби що-небудь обговорити наштовхуватимуться на глухе мовчання.

Лісбет довго сиділа мовчки.

— Я... я погано вмію підтримувати стосунки. Але насправді я тобі довіряю.

Це прозвучало як вибачення.

— Можливо. Твоє невміння підтримувати людські стосунки — не моя проблема, але вона стане моєю, якщо мені доведеться представляти твої інтереси.

Мовчання.

— Ти хочеш, щоб я і далі була твоїм адвокатом?

Лісбет кивнула. Анніка зітхнула.

— Я живу на Фіскарґатан, дев'ять. Над площею Мусебакке. Ти можеш мене туди відвезти?

Анніка ще раз поглянула на свою підзахисну, але врешті-решт завела машину і дозволила Лісбет показувати їй дорогу. Вони зупинилися неподалік від потрібного будинку.

— Гарзд, — сказала Анніка. — Давай спробуємо. Ось мої умови. Я представлятиму твої інтереси. Мені треба, щоб ти не ухилялася від зустрічей, коли ти мені знадобишся. Якщо мені потрібно буде знати твою думку з приводу того, як мені діяти, я хочу отримувати чіткі відповіді. Якщо я зателефоную і скажу, що ти повинна зустрітися з поліцейським чи прокурором або зробити щось інше, що стосується розслідування злочинів, значить, я оцінила ситуацію і прийшла до висновку, що це

необхідно. В такому разі я вимагаю, щоб ти з'являлася в обумовленому місці, в потрібний час, без будь-яких відмовок. Ти зможеш з цим жити?

— Гарзд.

— І якщо лишень ти почнеш викидати фокуси, я припиняю бути твоїм адвокатом. Тобі це зрозуміло?

Лісбет кивнула.

— Ще одне. Я не бажаю брати участь у якій-небудь драмі між тобою і моїм братом. Якщо у вас з ним є якісь проблеми, тобі доведеться з ними розібратися. Але він тобі в будь-якому разі не ворог.

— Я знаю. Я розберуся. Але мені потрібен час.

— Що ти збираєшся робити?

— Не знаю. Ти зможеш зв'язуватися зі мною електронною поштою. Я обіцяю відповідати при першій нагоді, але не виключено, що я перевірятиму пошту не щодня...

— Від того, що ти обзавелася адвокатом, ти не стаєш кріпачкою. Цього поки що цілком досить. А тепер вилітай з машини. Я страшенно втомилася і хочу поїхати додому і лягти спати.

Лісбет відчинила дверці машини і вибралася на хідник. Зачиняючи дверці, вона зупинилася. Вона, схоже, намагалася ще щось висловити, але не знаходила слів. Анніці на якусь мить здалося, що вона виглядає мало не беззахисною.

— Все нормально, — сказала Анніка. — Йди додому і лягай спати. І не вплутайся в що-небудь найближчим часом.

Лісбет Саландер стояла на хіднику і дивилася вслід Анніці Джанніні, аж поки задні ліхтарі її машини зникли за рогом.

— Спасибі, — нарешті сказала вона.

Розділ 29

Субота, 16 липня —

п'ятниця, 7 жовтня

У холі вона побачила на комоді свій кишеньковий комп'ютер «Палм Тангстен Т3». Там же лежали ключі від її машини і сумка, яку вона загубила, коли Магге Лундін накинувся на неї біля парадного на Лундагатан, а ще розкрита і не розкрита пошта, взята з поштової скриньки на Хурнстатан.

Мікаель Блумквіст.

Лісбет повільно обійшла умебльовану частину квартири, скрізь натрапляючи на сліди його присутності. Він спав у її ліжку і працював за її письмовим столом. Він користувався її принтером, а в кошику для паперів вона знайшла чернетки текстів про «Секцію», викинуті записи і різні карлючки.

Він купив і залишив у холодильнику літр молока, хліб, сир, ікру і десять упаковок піци.

На кухонному столі вона помітила маленький білий конверт зі своїм ім'ям. Усередині лежала коротенька записка від нього — номер його мобільного телефону. І все.

Лісбет Саландер раптом зрозуміла, що тепер усе в її руках. Він закінчив роботу, повернув їй ключі від квартири і шукати з нею зустрічі не мав наміру. Якщо їй що-небудь знадобиться, вона може зателефонувати. Клятий упертюх.

Лісбет поставила варитися каву, зробила чотири бутерброди, всілася коло вікна і поглянула на острів Юргорден. Потім закурила сигарету і задумалася.

Все закінчилося, а проте вона почувала себе ще самотніше, ніж будь-коли.

Міріам Ву поїхала до Франції. *Я винна в тому, що ти ледве не вмерла.* Лісбет боялася того моменту, коли їй доведеться зустрітися з Міріам Ву, і заздалегідь вирішила, що після звільнення насамперед піде до неї. А вона поїхала до Франції.

Вона раптом виявилася в боргу у багатьох різних людей.

У Хольгера Пальмгрена. У Драгана Арманського. Треба зателефонувати їм і подякувати. У Паоло Роберто. В Чуми з Трійцею. Навіть клятві поліцейські Бубланські і Мудіг, об'єктивно кажучи, стали на її бік. Вона не любила бути в кого-небудь у боргу і тепер почувала себе пішаком у грі, яку не могла контролювати.

У боргу в Бісового Калле Блумквіста і, можливо, навіть у Бісової Еріки Бергер з ямками на щоках, красивим одягом і впевненою манерою триматися.

Все позаду, сказала Анніка Джанніні, коли вони виходили з будинку поліції. Так. Суд позаду. Позаду для Анніки Джанніні. Позаду і для Мікаеля Блумквіста, який опублікував свій матеріал і тепер потрапить на телебачення і напевно заробить яку-небудь чортову премію.

Але далеко не позаду для Лісбет Саландер. Для неї це лише перший день усього життя, що залишилося.

О четвертій ранку вона закінчила думати. Скинула вбрання панка на підлогу в спальні, пішла у ванну і прийняла душ. Вона ретельно змила макіяж, у якому з'явилася до суду, одягла просторі темні льняні брюки, білу майку і тонку куртку. Потім поклала в дорожню сумку зміну одягу, нижню білизну та дві майки і наділа прості прогулянкові туфлі.

Прихопивши з собою кишеньковий комп'ютер, Лісбет замовила таксі до площі Мусебакке, поїхала в аеропорт і прибу-

ла туди близько шостої. Вивчивши табло з розкладом вильотів, Лісбет купила квиток навмання. При цьому скористалася власним паспортом і була вражена тим, що ні під час придбання квитка, ні під час реєстрації її, схоже, ніхто не впізнав і не зреагував на її ім'я.

Лісбет узяла квиток на вранішній літак до Малаги і вже вдень приземлилася посеред неймовірної спеки. Деякий час вона нерішуче постояла в залі прильоту, потім підійшла до карти і задумалася над тим, що б їй зробити в Іспанії. Вже за хвилину вона вирішила. У неї не було сили роздумувати над автобусними маршрутами або іншими видами транспорту. Вона купила в магазині аеропорту сонцезахисні окуляри, вийшла на стоянку таксі і всілася на задне сидіння першої вільної машини.

— Гібралтар. Я заплачу кредитною карткою.

Поїздка по новому шосе уздовж південного берега забрала три години. Таксі висадило Лісбет біля паспортного контролю, на кордоні британської території. Звідти вона пройшла пішки до «Рок-готелю», розташованого на Європа-роуд, у верхній частині схилу скелі заввишки 425 метрів, і запитала, чи є у них вільні номери. У них був номер на двох, і Лісбет зарезервувала його на два тижні, скориставшись кредитною карткою.

Прийнявши душ і загорнувшись у купальне простирadlo, вона всілася на балконі і стала дивитися на Гібралтарську протоку. Вона побачила вантажні пароплави та кілька яхт і навіть змогла розрізнити в серпанку Марокко на тому боці протоки. Усе довкола дихало спокоєм.

Через деякий час вона лягла спати і відразу заснула.

Наступного ранку Лісбет Саландер прокинулася о пів на шосту. Вона встала, прийняла душ і випила каву в барі готелю на першому поверсі. О сьомій годині вона вийшла з готелю, купила паперовий мішечок манго і яблук, доїхала на таксі до вершини скелі і попрямувала до мавп. Лісбет приїхала так рано, що туристів ще майже не було, і вона виявилася з тваринами майже наодинці.

Гібралтар їй подобався. Вона вже втретє відвідувала цю дивну скелю посеред Середземного моря, де розташовувалось англійське місто з абсурдною густрою населення. Гібралтар не був схожий ні на яке інше місце. Протягом десятиліть це місто-колонія перебувало в ізоляції, стійко опираючись возз'єднанню з Іспанією. Іспанці, зрозуміло, протестували проти окупації. (Лісбет Саландер вважала, проте, що іспанцям слід було помовчувати, поки вони самі володіють анклавом Сеута на марокканській території по інший бік Гібралтарської протоки.) Це дивовижне місто площею трохи більше двох квадратних кілометрів, розташоване на химерній скелі, доповнене аеродромом, який починався і закінчувався в морі, було дивним чином відгороджене від усього світу. У маленькій колонії використовувався кожен квадратний сантиметр, а будь-яке розширення площ могло відбуватися лише за рахунок моря. Щоб потрапити до міста, приїжджим доводилося перетинати посадкову смугу аеродрому.

Гібралтар надавав поняттю *compact living*¹ нового змісту.

Могутня мавпа видерлася на стіну біля доріжки і втупилася в неї — це був берберійський макак. Лісбет знала, що намагатися гладити тварин не слід.

¹ Компактне мешкання (англ.).

— Привіт, дружище, — сказала вона. — Ось я і повернулася.

Під час перших відвідин Гібралтару Лісбет про тутешніх мавп навіть не чула. Вона просто поїхала на вершину, щоб помилуватися краєвидом, і була дуже вражена, коли, долучившись до групи туристів, раптом опинилася посеред зграї мавп, які дерлися вгору і лазили обабіч дороги.

Коли просто плентаєшся стежкою і раптом навколо з'являється два десятки мавп, виникає дуже специфічне почуття. Лісбет дивилася на них з величезною підозрілістю. Вони не здавалися небезпечними чи агресивними, але в той же час мали досить сили, щоб смертельно вкусити, якщо відчують, що їх дразнять або що їм загрожує небезпека.

Лісбет знайшла доглядача, показала йому принесений мішечок і запитала, чи можна дати мавпам фрукти. Він відповів, що можна.

Вона вийняла манго і поклала на стіні, трохи збоку від макака.

— Сніданок, — сказала вона, прихилившись до стіни і відкушуючи від яблука.

Макак поглянув на неї, показав зуби й охоче схопив манго.

П'ятьма днями пізніше, близько четвертої години, Лісбет Саландер упала із стільця в «Барі Харрі», що розташовувався на одній з паралельних Мейнстрит вулиць, за два квартали від готелю. Відвідавши мавпячу гору, вона відтак пила не просяхаючи, і в основному в Харрі О'Коннелла, власника бару, що говорив з удаваним ірландським акцентом, хоча в Ірландії жодного разу в житті не був. Він спостерігав за нею із стурбованим виглядом.

Коли вона вперше замовила випивку чотири дні тому, Харрі зажадав від неї посвідчення особи, позаяк вона здавалася набагато молодшою за свої роки. Він знав, що її звать Лісбет, і називав її Ліз. Вона зазвичай з'являлася після ланчу, сідала на високий дзиглик у глибині бару, прихилилася до стіни і починала жлуктити пиво або віскі у досить надмірних кількостях.

Пиво вона пила, не звертаючи уваги на марку чи сорт — просто брала те, що їй наливали. Замовляючи віскі, вона завжди вибирала «Талламор Дью», і лише одного дня, уважно вивчивши пляшки за прилавком, зацікавилася сортом «Лагавулін». Отримавши склянку, вона його понюхала, звела брови і зробила дуже маленький ковток. Потім поставила склянку і хвилину дивилася на нього з таким виразом, ніби його вміст віднині вважала своїм непримиренним ворогом.

Під кінець вона відсунула склянку і попросила Харрі дати їй чогось такого, чим вона не змогла б смолити човен. Він знову налив їй «Талламор Дью», і вона напивалася й далі. За минулі чотири доби вона сама видудлила цілу пляшку. За кількістю випитого нею пива Харрі навіть не слідкував. Він був, м'яко кажучи, здивований тим, що дівчина такої скромної статури могла в себе так багато вливати, але вирішив, що коли вже їй хочеться пити, то вона все одно обов'язково нап'ється, якщо не в його барі, то в якомусь іншому.

Пила вона повільно, ні з ким не розмовляючи і не затіваючи сварок. Окрім алкоголю її, схоже, цікавила лише гра з кишеньковим комп'ютером, який вона періодично під'єднувала до мобільного телефону. Харрі кілька разів намагався з нею заговорювати, але наражався на похмуре мовчання. Спілкування вона, здавалося, уникала. В деяких випадках, коли в

барі виявлялося надто багато народу, вона переміщала за столик на вулиці, а іноді йшла до італійського ресторану, двома дверима далі, вечеряла, а потім знову поверталася до Харрі і замовляла «Таллмор Дью». Близько десятої вечора вона зазвичай покидала бар і, похитуючись, зникала в північному напрямі.

Того дня вона пила більше і швидшими темпами, ніж завжди, і Харрі вже почав за нею наглядати. Приблизно за дві години вона влила в себе сім склянок улюбленого напою, і він вирішив більше спиртного їй не давати. Але ще не встигнувши втілити своє рішення в життя, він почув гуркіт і побачив, що вона впала із стільця.

Харрі поставив склянку, що саме протирав, обійшов стійку і підвів дівчину. Та поглянула на нього з обуренням.

— Гадаю, з тебе вже досить, — сказав він.

Вона поглянула на нього каламутним поглядом і на диво твердим голосом відповіла:

— Гадаю, ти маєш рацію.

Спершись рукою на стійку, вона вигребла з нагрудної кишені купюри і попрямувала до виходу, хитаючись на ходу. Харрі м'яко притримав її за плече:

— Почекай хвилинку. Може, тобі краще піти до вбиральні, виблювати зайве і ще трохи посидіти в барі. Мені не хочеться відпускати тебе в такому стані.

Вона не стала протестувати, коли він повів її до вбиральні, і за його порадою слухняно сунула два пальці в рот. Коли вона знову з'явилася в барі, Харрі налив їй велику склянку содової. Вона спорожнила її і гикнула. Харрі налив їй ще склянку.

— Завтра тобі доведеться тяжко, — сказав він.

Вона кивнула.

— Це не моє діло, але на твоєму місці я б кілька днів утримався від спиртного.

Вона знову кивнула. Потім пішла назад до вбиральні, де її знову знудило.

Десь за годину її погляд прояснився так, що Харрі зважився її відпустити. Вона покинула бар непевною ходою, дійшла до аеродрому і побрела берегом, уздовж човнової станції. Бродила Лісбет приблизно до пів на дев'яту, поки земля нарешті перестала коливатися у неї під ногами. Лише після цього вона повернулася в готель, у себе в номері почистила зуби, сполоснула обличчя і перевдягнулася, а потім спустилася в бар готелю і замовила філіжанку чорної кави та пляшку мінеральної води.

Мовчки сидючи біля колони і не привертаючи до себе уваги, Лісбет вивчала відвідувачів бару, наприклад парочку років тридцяти, що тихо і захоплено щось обговорювали. Жінка була в світлій літній сукні. Чоловік під столом тримав її за руку. Через два столики від них сиділа темношкіра сім'я: він — із сивіючими скронями, вона — в красивому строкатому платті, що вабило зір золотистими, чорними і червоними барвами. У них було двоє дітей молодшого шкільного віку. Лісбет помітила групу бізнесменів у білих сорочках і темних краватках, які цмулили пиво, повісивши піджаки на спинки стільців. Ось компанія пенсіонерів — напевно американських туристів: чоловіки в бейсболках, тенісках і вільних брюках, жінки у фірмових джинсах, червоних топах і з сонцезахисними окулярами на шнурках. Потім Лісбет звернула увагу на чоловіка в світлому льняному піджаку, сірій сорочці і темній краватці, який зайшов з вулиці, взяв у рецепції ключі, а потім попрямував до бару і замовив пиво. Вона сиділа за три метри від нього і пиль-

но його роздивлялася, коли він вийняв мобільний телефон і заговорив німецькою.

«Привіт, це я... все гаразд? ...все йде добре, наступна зустріч у нас завтра в другій половині дня... ні, думаю, вийде... я пробуду тут ще мінімум п'ять або шість днів, а потім поїду до Мадрида... ні, я повернуся додому не раніше кінця наступного тижня... я теж... я тебе кохаю... ну, звичайно... я зателефоную ближче під кінець тижня... цілую».

Зріст 185 сантиметрів, п'ятдесят або, можливо, п'ятдесят п'ять років, волосся світле, прибите сивиною, коротко стрижене, друге підборіддя і зайві відкладення на талії. А проте в цілком задовільній формі. Він читав «Файненшл таймс». Коли він допив пиво і пішов до ліфта, Лісбет Саландер подалася за ним.

Він натиснув кнопку шостого поверху. Лісбет стала поряд з ним і притулилася потилицею до стінки ліфта.

— Я п'яна, — заявила вона.

Він поглянув на неї.

— Невже?

— Так. Такий випав тиждень. Давай-но я вгадаю. Ти — якийсь бізнесмен, приїхав з Ганновера або звідкись із Північної Німеччини. Ти одружений. Кохаєш свою дружину. І тобі треба ще на кілька днів затриматися в Гібралтарі. Це те, що я зрозуміла з твоєї телефонної розмови в барі.

Він поглянув на неї з подивом.

— Я сама із Швеції. І страшенно хочу з ким-небудь потрахатись. Мені наплювати, що ти одружений, і мене не цікавить твій номер телефону.

Він підвів брови.

— Я живу в номері сімсот одинадцять, поверхом вище. Я збираюся піднятися до себе, роздягтися, прийняти ванну і лягти в ліжко. Якщо захочеш скласти мені компанію, постукай за півгодинки. Інакше я засну.

— Це якийсь жарт? — спитав він, коли ліфт зупинився.

— Ні. Просто мені ліньки в барі кого-небудь знімати. Або ти до мене постукаєш, або обійдусь і так.

За двадцять п'ять хвилин у двері номера Лісбет постукали. Вона відчинила, загорнувшись у купальне простирадло.

— Заходь, — запросила вона.

Він увійшов і з підозрінням оглянувся на всі боки.

— Окрім мене, тут нікого немає, — сказала вона.

— Скільки тобі років?

Вона простягнула руку до комода, взяла паспорт, що лежав там, і подала йому.

— На вигляд ти молодша.

— Знаю, — відповіла вона, розмотала купальне простирадло і кинула його на підлогу. Потім підійшла до ліжка і відкинула покривало.

Він поглянув на її татуювання. Вона скосила очі на нього через плече.

— Це не пастка. Я самотня дівчина і проводжу тут кілька днів. Я давно не займалася сексом.

— Чому ти вибрала саме мене?

— Тому що в барі лише ти був ніби як наодинці.

— Я одружений.

— А мене не цікавить, хто вона і навіть хто ти. І в мене немає бажання обговорювати питання суспільного життя. Я хочу трахатись. Роздягайся або забирайся геть.

— Просто так?

— А чом би й ні. Ти вже дорослий і знаєш, чого від тебе сподіваються.

Він з півхвилини подумав. З його вигляду здавалося, що він збирається піти. Вона сіла на край ліжка і чекала. Він прикусив нижню губу, потім усе ж зняв брюки і сорочку і завагався відносно трусів.

— Усе, — сказала Лісбет Саландер. — Я не маю наміру трахатися з кимось, хто не знімає трусів. І обов'язково надінь презерватив. Я знаю, де була сама, але не знаю, де побував ти.

Він стягнув труси, підійшов до неї і поклав руку їй на плече. Коли він нахилився і поцілував її, Лісбет заплющила очі. Його поцілунок був приємним на смак. Вона дозволила йому покласти її на ліжко. Він виявився важким.

Відчинивши двері до свого офісу в центрі «Б'юкенен хаус» на пристані Куїнсвей над човною станцією, адвокат Джеремі Стюард Макміллан відчув, що волосся в нього на потилиці заворушилося. Він відчув запах тютюнового диму і почув, як скрипнув стілець. Було близько сьомої ранку, і він щонайперше подумав, що в офіс забрався грабіжник.

Потім з міні-кухні до нього долинув запах кави. Через кілька секунд він нерішуче переступив поріг, пройшов через хол і заглянув до просторого й елегантно обставленого кабінету. В його офісному кріслі, спиною до нього і поклавши ноги на підвіконня, сиділа Лісбет Саландер. Його робочий комп'ютер був увімкнений, і їй вочевидь не важко було зламати пароль. З тією ж легкістю вона відкрила його сейф. На колінах у неї лежала папка з його вкрай інтимною кореспонденцією і бухгалтерськими документами.

— Доброго ранку, фрекен Саландер, — нарешті сказав він.

— Мм, — відповіла вона. — Там є свіжозаварена кава і круасани.

— Дякую, — подякував він, покірівливо зітхнувши.

Офіс він, звичайно, купив на її гроші і на її прохання, але ніяк не чекав, що вона з'явиться без попередження, як сніг на голову. Крім того, вона знайшла і напевно погортала порнографічний журнал для гомосексуалістів, який він ховав у себе в шухляді столу.

Як незручно.

А може, й ні.

З досвіду спілкування з Лісбет Саландер він знав, що вона непримиренна відносно тих людей, які її дратують, але навіть бровою не поведе з приводу людських слабинок. Вона знала, що офіційно він вважається гетеросексуалом, але таємно захоплюється чоловіками і після того як п'ятнадцять років тому розлучився, дає волю найінтимнішим фантазіям.

Як дивно. З нею я почуваюся упевненим.

Якщо вже вона все одно опинилася в Гібралтарі, Лісбет вирішила відвідати адвоката Джеремі Макміллана, що вів її фінансові справи. Востаннє вона спілкувалася з ним перед Новим роком і хотіла довідатись, чи не розорив він її, поки вона не могла за ним наглядати.

Але квапитися з цим вона не збиралася і поїхала до Гібралтару прямо після звільнення зовсім не тому. Їй просто страшенно хотілося від усього відключитися, і Гібралтар чудово для цього підходив. Тиждень вона не просихала, упиваючись, потім ще кілька днів займалася сексом з німецьким бізнесменом — урешті-решт той наважився і сказав, що його звати

Дітер. Вона сумнівалася в тому, що це його справжнє ім'я, але проводити розслідування не стала. Цілими днями він сидів на різних нарадах, а вечорами вони разом вечеряли і потім ішли до нього або до неї в номер.

Лісбет констатувала, що в ліжку він зовсім непоганий. Можливо, йому трохи не вистачало досвіду, і часом він бував занадто грубим.

Дітер, схоже, був дещо спантеличений, що вона, просто піддавшись імпульсу, підчепила корпулентного німецького бізнесмена, який і гадки не мав шукати пригод. Він і справді був одружений і не мав звички зраджувати дружину або знайомитися з жінками під час ділових поїздок. Але коли йому піднесли на блюдечку таку нагоду у вигляді тендітної дівчини з татуюваннями, він не зміг устояти перед спокусою. Це він так говорив.

Лісбет Саландер його слова не надто хвилювали. Вона мала намір лише позайматися сексом, щоб трохи відновити форму, але, на її здивування, він справді намагався її задовольнити. Лише на четверту, їхню останню спільну ніч його раптом охопив панічний страх і він почав замислюватися над тим, що скаже дружина. Лісбет Саландер вважала, що йому слід тримати язик за зубами і нічого дружині не розповідати, але говорити йому про це вона не стала. Він доросла людина і цілком міг відмовитися від її запрошення. Якщо його мучать докори сумління або він збирається зізнатися дружині, це не її проблема. Вона лежала, повернувшись до нього спиною, і протягом п'ятнадцяти хвилин терпляче слухала, а потім закотила очі, перевернулася і всілася на нього зверху.

— Ти не можеш ненадовго перестати мучитися і ще разок мене задовольнити? — поцікавилася вона.

Джеремі Макміллан — це зовсім інша історія. В еротично-му плані він Лісбет Саландер нітрохи не цікавив. Він був негідником, хоча зовні, як не дивно, схожий на Дітера. У свої сорок вісім років він мав приємну зовнішність, хоча і був трохи розповнілий, сивіюче русяве кучеряве волосся зачісував назад і носив тонкі окуляри в позолоченій оправі.

Колись він був бізнес-юристом з першокласною освітою і працював інвестиційним менеджером у Лондоні. Перед ним відкривалися прекрасні перспективи — він був співвласником адвокатської контори, що обслуговувала великі підприємства і япі, що недавно збили собі капітал і тепер займалися купівлею нерухомості та плануванням податків. Він провів веселі 80-ті, спілкуючись із знаменитостями-нуворишами, багато пиячив і бавився кокаїном у компанії людей, з якими зовсім не мріяв прокидатися разом наступного ранку. Під суд він жодного разу не потрапив, але втратив дружину і двох дітей і був звільнений з роботи після того, як заповорів справи і ввалився п'яним як чіп на переговори про мирову угоду.

Протверезівши, він не довго думаючи ганебно утік з Лондона. Чому його понесло саме до Гібралтару, він не знав і сам, але в 1991 році разом з одним місцевим юристом відкрив у глухому містечку скромну контору, яка офіційно займалася описуванням куди менш гламурного майна і складанням заповітів. Дещо менш офіційно фірма «Макміллан і Маркс» займалася створенням офшорних компаній і виконувала роль підставної особи для різних сумнівних типів з Європи. Справи їхні йшли абияк доти, доки Лісбет Саландер не вибрала Джеремі Макміллана на роль керівника двомастами шістдесятьма мільйонами доларів, які вона викрала з імперії Ханса Еріка Веннерстрьома, що почала розвалюватися.

Макміллан, безперечно, був негідником. Але вона розглядала його як свого власного негідника, і він сам дивувався з того, що виявляв щодо неї бездоганну порядність. Спершу вона найняла його для простого завдання: за скромну винагороду він створив для неї кілька офшорних компаній, де вона розмістила мільйон доларів. Вона зв'язалася з ним по телефону і довгий час залишалася для нього лише голосом здалеку. Звідки взялися гроші, він не запитував. Просто зробив те, про що вона просила, і дебетував їй п'ять відсотків від суми. Незабаром вона переказала йому більшу суму для створення фірми «Уосп ентерпрайзис», яка купила квартиру в Стокгольмі. Тобто контакт із Лісбет Саландер ставав прибутковим, хоча для нього це й були маленькі гроші.

Через два місяці вона раптом з'явилася в Гібралтарі. Зате телефонувала йому і запросила на приватну вечерю у неї в номері в готелі «Рок», що був якщо не найбільшим, то найзнаменитішим готелем на Скалі. Він гаразд і не знав, чого чекав, але ніяк не думав, що його клієнтка виявиться лялькового вигляду дівчиною, років п'ятнадцяти на вигляд. Він вирішив, що з нього дивним чином пожартували.

Проте він швидко змінив свою думку. Дивна дівчина спокійнісінько розмовляла з ним, жодного разу не усміхнувшись, без натяку на яке-небудь особисте ставлення. Протягом кількох хвилин вона цілком розвіяла образ респектабельного фахівця і світської людини, який він так старанно собі створював. Макміллан сидів як паралізований.

— Чого ти хочеш? — запитав він.

— Я поцупила велику суму грошей, — цілком серйозно заявила вона. — Мені потрібний негідник, який зміг би ними управляти.

Він задумався, чи при своєму вона розумі, але ввічливо став підігравати. Вона здавалася потенційною жертвою, яку можна було швидко обкрутити круг пальця і дещо привласнити собі. Потім його немов блискавкою уразило, коли вона розповіла, у кого викрала гроші, яким чином і про яку суму йдеться. Справа Веннерстрьома була найгарячішою темою розмов серед фінансистів усього світу.

— Ясно.

У нього в голові проносилися можливості.

— Ти талановитий бізнес-юрист і інвестиційний менеджер. Якби ти був ідіотом, тобі ніколи б не довірили тих завдань, які ти отримував у вісімдесятих роках. Правда, ти повівся як ідіот і тебе звільнили.

Він здивовано звів брови.

— Надалі я буду твоїм єдиним клієнтом.

Вона поглянула на нього найневиннішими очима, які йому лише доводилося бачити.

— У мене є дві вимоги. Перша — ти не повинен здійснювати нічого протизаконного або вплутуватися в щось таке, що зможе створити нам проблеми і привернути увагу влади до моїх підприємств і рахунків. Друга — ти не повинен мені брехати. Ніколи. Жодного разу. Ні за яких умов. Якщо ти мені збрешеш, наші ділові стосунки відразу припиняться, а якщо ти мене розсердиш аж занадто, то я тебе розорю.

Вона налила йому келих вина.

— Брехати мені немає сенсу. Я вже знаю про твоє життя все, що треба. Знаю, скільки ти заробляєш за гарний місяць і скільки за поганий. Знаю, скільки ти витрачаєш. Мені відомо, що тобі завжди бракує грошей. Я знаю, що в тебе сто двадцять тисяч фунтів боргів, довготермінових і короткотер-

мінових, і що тобі постійно доводиться ризикувати і пускати в різні махінації з грошима, щоб своєчасно виплачувати амортизаційні внески. Ти елегантно одягаєшся і намагаєшся створювати видимість успішної людини, але справи у тебе йдуть далі нікуди, і ти вже кілька місяців не купував собі нового піджака. Зате два тижні тому тобі латали підкладку на старому піджаку. Ти захоплюєшся колекціонуванням рідкісних книг, але періодично змушений їх продавати. Минулого місяця ти продав раннє видання «Олівера Твіста» за сімсот шістдесят фунтів.

Вона замовкла, не відриваючи від нього погляду. Він ковтнув слину.

— Щоправда, минулого тижня тобі вдалося зірвати куш — досить спритно обдурити вдову, інтереси якої ти представляєш. Ти урвав шість тисяч фунтів, яких вона навряд чи спохватиться.

— Звідки, чорт забирай, тобі це відомо?

— Я знаю, що ти був одружений і у тебе в Англії залишилися двоє дітей, які не бажають з тобою знатися, а також що після розлучення ти в основному підтримуєш гомосексуальні стосунки. Певно, ти цього соромишся, бо не відвідуєш клубів для голубих і уникаєш ходити містом у товаристві своїх друзів-чоловіків, а також судячи з того, що ти часто перетинаєш кордон Іспанії для зустрічей з чоловіками.

Приголомшений Джеремі Макміллан буквально онімів. Йому стало страшно. Він гадки не мав, звідки вона роздобула інформацію, але вона знала достатньо, щоб його знищити.

— Я більше про це не говоритиму. Мені абсолютно наплювати, з ким ти трахаєшся. Мене це не стосується. Мені просто треба знати, що ти за людина, але своїми знаннями я ніколи

не скористаюся. Я не збираюся тобі погрожувати або тебе шантажувати.

Ідіотом Макміллан не був. Він, звичайно, розумів, що відомості, які вона має у своєму розпорядженні, становлять загрозу і що він цілком у неї в руках. На мить він задумався, чи не скинути її з балкона, але стримався. Такого страху йому відчувати ще не доводилося.

— Чого ти хочеш? — видувив він із себе.

— Я хочу взяти тебе в компаньйони. Ти повинен покінчити з будь-яким іншим бізнесом і працювати виключно на мене. Ти отримуватимеш більше, ніж будь-коли мріяв.

Вона пояснила, що від нього вимагається і як, на її думку, це має виглядати.

— Я хочу залишатися в тіні. Моїми справами займатимешся ти. Все має бути законно. Те, у що я вплутаюся сама, ніяк не стосуватиметься тебе і не матиме відношення до нашого бізнесу.

— Зрозуміло.

— Отож, я буду твоєю єдиною клієнткою. Тобі дається тиждень на те, щоб позбутися інших клієнтів і покінчити з дрібними махінаціями.

Він вирішив, що така пропозиція буває раз у житті, і, подумавши шістдесят секунд, погодився. У нього виникло лише один питання:

— Звідки ти знатимеш, що я тебе не обдурюю?

— Краще не пробуй. Тобі доведеться шкодувати про це до кінця твого жалюгідного життя.

Причин для обдурювання не було. Лісбет Саландер пропонувала роботу, яка потенційно обіцяла йому такий прибуток, що було б абсурдно ризикувати цим заради дрібної

миттєвої вигоди. Поки він поводить ся скромно і не викидає жодних номерів, його майбутнє може вважатися забезпеченим.

Обдурювати Лісбет Саландер він, таким чином, не збирався.

Відповідно, він став чесним або, принаймні, настільки чесним, наскільки може вважатися перевтомлений адвокат, що управляє краденим капіталом астрономічних розмірів.

Саму Лісбет управління фінансами абсолютно не цікавило. До завдання Макміллана входило розміщувати її гроші і стежити за забезпеченням кредитних карток, якими вона користувалася. Їхня розмова тривала кілька годин: вона пояснила, як саме їй хочеться, щоб її фінанси працювали, а йому залишилося слідкувати за тим, аби вони справді працювали.

Значна частина краденої суми поміщалася в стабільні фонди, що створювало Лісбет матеріальну незалежність на все майбутнє життя, навіть якщо б їй спало на думку жити на виключно широку ногу і вкрай марнотратно. Саме з цих фондів поповнювалися її кредитні картки.

Із залишком грошей він міг грати і вкладати їх за власним розсудом, за умови, що його вкладення не стануть причиною яких-небудь проблем з поліцією. Лісбет заборонила йому займатися недоречними дрібними махінаціями, які в разі невдачі могли вилитися в розслідування і, як наслідок, привернути увагу до неї.

Залишалось лише визначити, скільки він буде отримувати.

— Для початку я виплачу тобі п'ятсот тисяч фунтів. Тоді ти зможеш розрахуватися з усіма боргами, і в тебе ще залишиться кругленька сума. Потім зароблятимеш гроші сам.

Організовуй фірму, де ми обоє будемо значитися співвласниками, а тобі піде двадцять відсотків від прибутку. Я хочу, щоб ти був досить багатий, аби не виникало спокуси пускатися в які-небудь афери, але не настільки багатий, щоб можна було розслабитися.

Він став до нової роботи першого лютого. До кінця березня він розплатився з особистими боргами і стабілізував своє матеріальне становище. Лісбет наполягла на тому, щоб він передусім розібрався зі своїми фінансовими справами і став платоспроможний. Першого травня він розірвав партнерство з питущим колегою Джорджем Марксом, що складав другу половину назви «Макміллан і Маркс». Відносно колишнього партнера його мучили деякі докори сумління, але залучати Маркса до справ Лісбет Саландер він не міг ні під яким виглядом.

Він обговорив це питання з Лісбет Саландер, коли та, несподівано повернувшись до Гібралтару на початку липня, виявила, що Макміллан працює у своїй квартирі, а не в офісі, який займав раніше.

— Мій партнер алкоголік, і вести такі справи він не має сил. Зате він може стати колосальним чинником ризику. Але п'ятнадцять років тому, коли я приїхав до Гібралтару, він урятував мені життя, взявши мене в свій бізнес.

Вона дві хвилини подумала, вивчаючи обличчя Макміллана.

— Я розумію. Ти негідник лояльний. Така якість, мабуть, похвальна. Я пропоную тобі відкрити маленький рахунок, з яким він зможе займатися махінаціями. Слідкуй за тим, щоб він заробляв кілька тисяч на місяць і йому вистачало на життя.

— Ти можеш на це піти?

Вона кивнула й окинула поглядом його холостяцьку комір-ку. Він жив в однокімнатній квартирі з кухонним куточком, в одному з провулків поблизу лікарні. Єдине, що їй тут сподобалося, був вигляд з вікна. А втім, такий вигляд у Гібралтарі був усюди.

— Тобі потрібний офіс і трохи краща квартира, — сказала вона.

— У мене не було часу, — відповів він.

— Гарзд.

Потім вона пішла і купила йому офіс, вибравши приміщення в 130 квадратних метрів з маленькою терасою, що виходила на море, розташоване в офісному центрі «Б'юкенен хаус» на пристані Куїнсвей, що в Гібралтарі, безперечно, вважалося вищим класом. Вона також найняла фахівця, який відремонтував та умеблював офіс.

Макміллан пригадав, що, поки він займався паперами, Лісбет особисто стежила за установленням сигналізації, комп'ютерного устаткування і сейфа, так що й відкрити його їй було не важко.

— Я впав у неласку? — поцікавився він.

Вона відклала папку з кореспонденцією, яку уважно вивчала перед цим.

— Ні, Джеремі. В неласку ти не впав.

— Чудово, — сказав він і пішов по каву. — Ти наділена здатністю з'являтися, коли цього найменше чекаєш.

— Я останнім часом була дуже заклопотана. Мені просто хотілося поглянути, що у нас нового.

— Якщо я правильно зрозумів, тебе розшукували за потрійне вбивство, тобі прострелили голову і висунули звинувачення ще в кількох злочинах. Якийсь час я добряче хвилювався. Я думав, ти ще сидиш у в'язниці. Ти втекла?

— Ні. Мене виправдали за всіма пунктами і відпустили. Як багато тобі відомо?

Він трохи повагався.

— Гаразд. Кажу як на духу. Коли я зрозумів, що ти вляпалася в лайно, я найняв перекладацьке бюро, яке прочісувало шведські газети і забезпечувало мене свіжою інформацією. Я був досить добре обізнаний із станом справ.

— Якщо твої відомості взяті з газет, то ти нічого не знав. Але підозрюю, ти проліз у деякі мої таємниці.

Він кивнув.

— Що тепер буде?

Вона поглянула на нього із здивуванням.

— Нічого. Все залишиться як раніше. Наші стосунки ніяк не пов'язані з моїми проблемами в Швеції. Розкажи, як ішли справи, поки я була відсутня. Ти добре поводишся?

— Я не п'ю, — сказав він. — Якщо ти це маєш на увазі.

— Ні. Твоє приватне життя мене не стосується. Доти, доки воно не починає шкодити бізнесу. Мене цікавить, стала я багатшою чи біднішою, ніж рік тому?

Він підсунув крісло для відвідувачів і сів. Якоюсь мірою те, що вона окупувала його місце, не мало значення — починати з нею боротьбу за те, хто головніший, він не збирався:

— Ти вручила мені двісті шістдесят мільйонів доларів. Двісті мільйонів ми розмістили у фондах для тебе. З рештою ти дозволила грати мені.

— Так.

— Твої особисті фонди змінилися майже лише на відсотки. Я можу збільшити прибуток, якщо...

— Збільшення прибутку мене не цікавить.

— Гаразд. Ти витратила мізерну суму. Найбільше пішло на придбання квартири і створення добродійного фонду для цього адвоката Пальмгрена. А так ти просто нормально витрачала гроші, не дуже розкошуючи. Відсоткові ставки були сприятливими. У тебе приблизно плюс-мінус нуль.

— Добре.

— Залишок грошей я вклав. Торік ми заробили не дуже багато. Я перебував у не найкращій формі і більшу частину часу присвятив тому, щоб заново вивчити ринок. У нас були витрати. Доходи почали надходити лише цього року. Поки ти сиділа за ґратами, ми розбагатіли приблизно на сім мільйонів. Зрозуміло, доларів.

— З яких двадцять відсотків належать тобі.

— З яких двадцять відсотків належать мені.

— Тобі вистачає?

— Я за півроку заробив більш як півмільйона доларів. Так. Мені вистачає.

— Знаєш... не роззявляй рота на дуже багато. Коли вирішиш, що з тебе вже досить, можеш кинути. Але періодично приділяй і далі по кілька годин моїм справам.

— Десять мільйонів доларів, — сказав він.

— Як це?

— Коли я зберу десять мільйонів доларів, я припиню працювати. Добре, що ти прийшла. Нам треба дещо обговорити.

— Кажи.

Він розвів руками.

— Це така грандіозна сума грошей, що мені, чорт, страшно. Я не знаю, як ними розпоряджатися. Мета моєї діяльності полягає лише в тому, щоб заробити ще більше грошей. А для чого вони будуть використовуватись?

— Я не знаю.

— Я теж. Але гроші можуть стати самоціллю. Це ідіотизм. Тому я і вирішив, що, заробивши десять мільйонів, вийду з гри. Я не хочу більше бути відповідальним.

— Гарзд.

— Перш ніж я все це кину, мені б хотілося, щоб ти вирішила, як управляти статками надалі. Необхідно мати мету, основні напрями і організацію, якій це можна передати.

— Мм.

— Одна людина просто неспроможна вести справи таким чином. Я виділив суму на довготермінові постійні інвестиції — нерухомість, цінні папери і таке інше. У комп'ютері є повний перелік.

— Я його прочитала.

— Другу половину я залишив для гри на біржі, але доводиться слідкувати за такою кількістю грошей, що я не встигаю. Тому я заснував у Джерсі інвестиційну компанію. У тебе наразі в Лондоні є шість співробітників. Двоє спритних молодих інвестиційних менеджерів і офісний персонал.

— «Еллоу боллрум лімітед»? Мене якраз цікавило, що це таке.

— Наша компанія. Тут, у Гібралтарі, я найняв секретаря і молодого багатообіцяючого юриста... вони, до речі, десь за півгодини прийдуть.

— Ага. Моллі Флінт, сорок один рік, і Браян Делані, двадцять шість.

— Хочеш з ними зустрітись?

— Ні. Браян твій коханець?

Він був мов громом прибитий.

— Я не змішую...

— Чудово.

— До речі... мене не цікавлять молоденькі хлопчики... я маю на увазі, недосвідчені.

— Так, тобі більше подобаються хлопці трохи крутішої вдачі, ніж у шмаркачів. Мене це як і раніше не стосується, але, Джеремі...

— Що?

— Будь обережний.

Спочатку Лісбет планувала провести в Гібралтарі лише два-три тижні, щоб знову відчути ґрунт під ногами, але несподівано зрозуміла, що не має уявлення про те, чим би їй зайнятися і куди піти, і в результаті затрималася там на дванадцять тижнів. Вона щодня перевіряла електронну пошту і дисципліновано відповідала на листи Анніки Джанніні в тих небагатьох випадках, коли та їй писала. Де вона перебуває, Лісбет не повідомляла і не спілкувалася ні з ким іншим. Вона й далі відвідувала «Бар Харрі», але заходила туди лише вечорами, аби випити кухоль пива. Більшу частину дня вона проводила в готелі — або на балконі, або в ліжку. Встигла завести ще один тимчасовий зв'язок з тридцятилітнім офіцером британського флоту, але з цього вийшло one night stand¹, що не залишило особливих спогадів.

Лісбет знемагала від нудьги.

¹ Побачення на одну ніч (англ.).

З Джеремі Макмілланом вони зустрічалися лише кілька разів і якось на початку жовтня повечеряли разом. Уже посу-теніло, вони пили якесь біле вино з фруктовим запахом і обговорювали, як слід використати мільйони Лісбет. Раптом він здивував її, запитавши, що її пригнічує.

Вона поглянула на нього, подумала, а потім несподівано розповіла про свої стосунки з Міріам Ву і про те, як ту майже до смерті побив Рональд Нідерман. А винна була вона. За винятком переданого через Анніку Джанніні привіту, Лісбет від Міріам Ву ні слова не чула, а тепер Міріам поїхала до Франції.

Джеремі Макміллан досить довго сидів мовчки.

— Ти в неї закохана? — раптом запитав він.

Подумавши над відповіддю, Лісбет Саландер похитала головою:

— Ні. Думаю, я не з тих, хто закохується. Вона мій друг. І у нас виходив хороший секс.

— Закоханості не уникнути нікому, — сказав він. — Можливо, в це не хочеться вірити, але дружба, мабуть, є звичайнісінькою формою кохання.

Вона поглянула на нього з подивом.

— Ти розсердишся, якщо я буду відвертий?

— Ні.

— Ради Бога, їдь у Париж, — порадив він.

В аеропорту Шарля де Голля Лісбет приземлилася о пів на третю пополудні, після чого доїхала експресом до Тріумфальної арки і дві години вешталася найближчими кварталами, шукаючи вільний готельний номер. Пройшовши в південний бік, до Сени, вона нарешті отримала номер у маленькому готелі «Віктор Гюґо» на рю Коперник.

Прийнявши душ, вона зателефонувала Міріам Ву, і вони зустрілися близько дев'ятої вечора в барі поблизу від Нотр-дам. Міріам Ву прийшла в білій сорочці і піджаку і мала чудовий вигляд. Лісбет відразу зніяковіла. Вони розцілувалися.

— Я дуже шкодую, що ніяк не давала про себе знати і не прийшла на суд, — сказала Міріам Ву.

— Все нормально. Суд у будь-якому разі проходив за зачиненими дверима.

— Я три тижні пролежала в лікарні, а потім виявила вдома, на Лундагатан, цілковитий хаос. Я не могла спати, мені снилися жахіття про цього клятого Нідермана. Я зателефонувала мамі і сказала, що хочу приїхати.

Лісбет кивнула.

— Пробач мені.

— Припини. Адже я приїхала сюди, щоб просити вибачення у тебе.

— З чого раптом?

— Я не подумала. Мені просто не спало на думку, що я піддаю тебе смертельній небезпеці, коли поселила в квартирі, яка як і раніше вважалася моєю. Я винна в тому, що тебе мало не вбили. Якщо ти мене ненавидиш, я це зрозумію.

Міріам Ву дивилася на неї розгублено.

— Я так навіть не думала. Мене намагався вбити Рональд Нідерман, а не ти.

Вони трохи посиділи мовчки.

— Он воно що, — нарешті промовила Лісбет.

— Що? — відгукнулася Міріам Ву.

— Я приїхала слідом за тобою не тому, що закохана в тебе, — сказала Лісбет.

Міріам кивнула.

— У нас виходив дуже хороший секс, але я в тебе не закохана, — наголосила вона.

— Лісбет... я думаю...

— Я хотіла сказати, що сподіваюся... дідько.

— Що?

— У мене не так багато друзів.

Міріам Ву кивнула:

— Я ще трохи затримаюся в Парижі. Моє навчання вдома пішло собаці під хвіст, і я записалася до тутешнього університету. Доведеться залишитися тут мінімум на рік.

Лісбет кивнула.

— Далі не знаю. Але я повернуся до Стокгольма. Я плачу й далі за квартиру на Лундагатан і хотіла б її зберегти. Якщо ти не проти.

— Квартира твоя. Роби з нею, що хочеш.

— Лісбет, ти абсолютно особлива людина. Я б дуже хотіла залишитися твоїм другом.

Вони проговорили дві години. У Лісбет не було причин приховувати від Міріам Ву своє минуле: справа Залаченка тепер стала відома всім, хто читав шведські газети, а Міріам Ву стежила за нею з неабиякою цікавістю. Вона детально розповіла про те, що сталося в Ньюкварні тієї ночі, коли Паоло Роберто врятував їй життя.

Потім вони поїхали додому до Міріам, у гуртожиток неподалік від університету, де вона жила.

ЕПІЛОГ
ОПИС МАЙНА

П'ятниця, 2 грудня — неділя, 18 грудня

Коли Анніка Джанніні близько дев'ятої години вечора прийшла на зустріч із Лісбет Саландер до бару театру «Сьодер», та пила міцне пиво і вже кінчала другий кухоль.

— Вибач, що запізнилася, — сказала Анніка і глянула на свій годинник на руці. — Довелося розбиратися з іншим клієнтом.

— Он як, — відгукнулася Лісбет.

— Що ти святкуєш?

— Нічого. Мені просто хочеться напиться.

Всідаючись на стілець, Анніка поглянула на неї скептичним поглядом.

— І як часто у тебе виникає таке бажання?

— Коли мене випустили, я попервах напивалася до втрати свідомості, але не думай, схильності до алкоголізму в мене немає. Мені просто спало на думку, що я вперше в житті дієздатна і маю законне право напиться удома, у Швеції.

Анніка замовила кампарі.

— Гарзд, — сказала вона. — Ти волієш пити сама чи в компанії?

— Краще сама. Але якщо ти не будеш багато базікати, можеш зі мною посидіти. Гадаю, у тебе немає бажання піти до мене додому і зайнятися сексом.

— Пробач? — перепитала Анніка.

— Авжеж, так я і думала. Адже ти страшенно гетеросексуальна людина.

Анніка Джанніні раптом розвеселилася.

— Мені ще ніхто з клієнтів сексу не пропонував.

— Ти зацікавилася?

— Даруй. Аніскілечки. Але вдячна тобі за запрошення.

— Чого ж ти хочеш, адвокате?

— Дві речі. Або я зараз ось тут відмовляюся працювати твоїм адвокатом, або ти починаєш брати слухавку, коли я тобі телефоную. Адже ми вже це обговорювали, коли тебе звільнили.

Лісбет Саландер поглянула на Анніку Джанніні.

— Я намагаюся тебе спіймати вже цілий тиждень. Я телефонувала, писала і слала мейли.

— Я виїздила.

— До тебе годі було добратися більшу частину осені. Так не піде. Я погодилася бути твоїм юридичним представником у всьому, що стосується твоїх відносин з державою. Це означає, що необхідно займатися формальностями і документами. Треба підписувати папери, відповідати на питання. Я повинна мати можливість з тобою зв'язуватися і не бажаю сидіти, як ідіотка, не знаючи, де ти є.

— Я розумію. Я два тижні провела за кордоном, а вчора повернулася додому і зателефонувала тобі, тільки-но почула, що ти мене розшукуєш.

— Так не годиться. Поки всі питання про компенсацію і таке інше не владнаються, ти зобов'язана інформувати мене про те, де ти, і телефонувати мені мінімум раз на тиждень.

— Мені плювати на компенсацію. Я хочу, аби держава дала мені спокій.

— Але держава не дасть тобі спокою, хоч як би тобі хотілося. Твоє звільнення в суді тягне за собою довгий ланцюг наслідків. І йдеться не лише про тебе. Петера Телебор'яна судитимуть за те, що він з тобою скоїв. Це означає, що тобі доведеться виступати свідком. Службова провина прокурора Екстрьома стала предметом розслідування, і, крім того, якщо виявиться, що він за завданням «Секції» свідомо нехтував службовим обов'язком, його можуть притягнути до судової відповідальності.

Лісбет звела брови. На секунду в неї зробився майже зацікавлений вигляд.

— Гадаю, до суду справа не дійде. Екстрьом купився на блеф і до «Секції» насправді жодного стосунку не має. Але минулого тижня прокурор почав попереднє слідство відносно Комітету з нагляду за органами опіки і піклування. Там є кілька заяв від омбудсмена юстиції і одне звернення на ім'я канцлера юстиції.

— Я ні на кого не заявляла.

— Так. Але цілком очевидно, що були вчинені грубі посадові злочини, і потрібно все розслідувати. Ти не єдина, за кого комітет відповідає.

Лісбет знизала плечима:

— Мене це не стосується. Але я обіцяю підтримувати з тобою контакт краще, ніж раніше. Два останні тижні були винятком. Я працювала.

Анніка Джанніні поглянула на свою клієнтку з підозрінням.

— Чим ти займалася?

— Консалтингом.

— Гарзд, — нарешті сказала Анніка. — Друга справа: готовий опис майна.

— Якого ще майна?

— Що залишилося після твого батька. Державний адвокат звернувся до мене, бо ніхто, схоже, не знав, як зв'язатися з тобою. Ви з сестрою єдині спадкоємиці.

Лісбет Саландер з кам'яним лицем глянула на Анніку Джанніні. Потім зловила погляд офіціантки і показала пальцем на свій кухоль.

— Мені не треба жодного спадку від тата. Роби з ним, що хочеш.

— Неправильно. Це ти можеш робити з ним усе, що захочеш, а моє завдання — простежити за тим, щоб у тебе була така можливість.

— Я не хочу ні ере після цієї свині.

— Гарзд. Подаруй гроші Грінпіс або ще кому-небудь.

— Мені плювати на китів.

— Лісбет, якщо ти хочеш бути дієздатною, тобі пора починати поводитися відповідним чином, — тоном наставниці відповіла Анніка. — Мені плювати на те, що ти зробиш зі своїми грошима. Підпиши, що ти їх отримала, і можеш спокійно цмулити пиво й далі.

Лісбет зиркнула на Анніку з-під чубчика, а потім втупилася поглядом у стіл. Анніка розцінила цей жест як свого роду вибачення, наявне в обмеженому реєстрі міміки Лісбет Саландер.

— Добре. Що там?

— Чималенька сума. У твого батька було близько трьохсот тисяч у цінних паперах. Нерухомість у Госсєберзі дасть у разі продажу близько півтора мільйона — туди входить шматок лісу. Крім того, твій батько володів ще трьома видами нерухомого майна.

— Нерухомого майна?

— Так. Схоже, він у нього вклав деякі гроші. Там не якісь аж надто цінні об'єкти. Йому належить невеликий будинок в Уддеваллі з шістьма квартирами, що дає деякий дохід від їх здавання. Нерухомість у поганому стані, ремонтом твій батько вочевидь себе не утруднював. Будинком навіть займалася комісія з житлових спорів. На ньому ти не розбагатієш, але, продавши, невелику суму матимеш. Твоєму батькові належить також дачна ділянка в Смоланді¹, яка оцінюється приблизно в двісті п'ятдесят тисяч крон.

— Ага.

— Ще йому належить промислова напівзруйнована будівля в Норртельє.

— Навіщо, скажи, будь ласка, він обзавівся цим лайном?

— Уявлення не маю. За попередніми оцінками, спадок, якщо його продати, може скласти чотири з гаком мільйони, за вирахуванням податків і таке інше, але...

— Що?

— Потім спадок повинні розділити порівну між тобою і сестрою. Проблема в тому, що ніхто, схоже, не знає, де твоя сестра.

Лісбет дивилася на Анніку Джанніні і мовчала.

¹ С м о л а н д — південна провінція Швеції.

— Ну?

— Що — ну?

— Де твоя сестра?

— Уявлення не маю. Я не бачилася з нею десять років.

— Її дані засекречені, але я довідалася, що вона значиться як така, що покинула країну.

— Он як, — сказала Лісбет майже байдуже.

Анніка приречено зітхнула.

— Гаразд. Тоді я пропоную реалізувати всі доходи і помістити половину суми в банк доти, доки нам не вдасться встановити місцезнаходження твоєї сестри. Якщо ти даєш згоду, я можу почати переговори.

Лісбет знизала плечима.

— Я не хочу мати до його грошей жодного стосунку.

— Я тебе розумію. Але підвести ризику все одно треба. Це частина твоєї відповідальності як дієздатної людини.

— Тоді продай це лайно. Поклади половину в банк, а решту подаруй кому захочеш.

Анніка Джанніні звела одну брову. Вона розуміла, що у Лісбет Саландер є якісь кошти, але не думала, що їх кількість дозволяє наплювати на спадок у мільйон крон або й більше. Вона також не мала уявлення, звідки у Лісбет гроші і про яку суму може йтися, проте в основному її турбувало завершення бюрократичної процедури.

— Лісбет, любач... Прочитай, будь ласка, опис майна і дай мені сигнал до дії, щоб ми могли про все це забути.

Лісбет трохи побурчала, але під кінець здалася і сунула папку до себе в сумку. Вона пообіцяла прочитати її і дати інструкції щодо подальших дій, а потім знову почала цмулити

пиво. Анніка Джанніні посиділа з нею ще з годину, правда, пила переважно мінеральну воду.

Лише кілька днів по тому, коли Анніка Джанніні зателефонувала і нагадала Лісбет Саландер про опис майна, та дістала і розпрямила зім'яту папку, а потім, усівшись за кухонний стіл, прочитала всі документи.

Опис майна займав декілька сторінок і містив купу відомостей про всілякий мотлох — який посуд був у кухонній шафі в Госсєберзі, який залишився одяг, яка вартість фотоапаратів та інших особистих речей. Особливих цінностей Олександр Залаченко після себе не залишив, і жоден з предметів аніскільки не цікавив Лісбет Саландер. Трохи поміркувавши, вона вирішила, що не змінила своєї позиції з часу зустрічі в барі і що інструкції як і раніше прості: продай лайно, а з грошима зроби що хочеш. Лісбет була цілком певна в тому, що не хоче від цього спадку ані єре, але підозрювала, і небезпідставно, що справжні заощадження Залаченка приховані в такому місці, де жоден укладач опису майна їх не шукав.

Потім вона розгорнула свідоцтво про право власності на нерухомість у Норртельє.

Нерухомість являла собою приміщення промислового призначення, що складалося з трьох будівель загальною площею 20 000 квадратних метрів і було розташоване поблизу від містечка Шедерід, між Норртельє і Рімбу.

Автор опису зробив туди короткий візит і констатував, що це колишній цегельний завод, який більш-менш був порожній, відколи його закрили в 60-х роках, і використовувався як склад для лісоматеріалів у 70-х. На його думку, приміщення «у жа-

люгідному стані» і не підлягають ремонту з метою використання для якого-небудь іншого роду діяльності. Під жалюгідним станом, зокрема, малося на увазі те, що «північна будівля» вигоріла під час пожежі і завалилася. У «головній будівлі» деякий ремонт, одначе, проводився.

Прочитавши історичну довідку, Лісбет Саландер здригнулася. Олександр Залаченко купив нерухомість за безцінь 12 березня 1984 року, але покупцем у паперах значилася Агнета Софія Саландер.

Отже, спочатку нерухомістю володіла мати Лісбет Саландер, проте вже в 1987 році Залаченко викупив у неї нерухомість за 2000 крон. Потім споруди, схоже, років п'ятнадцять ніяк не використовувались. Згідно з описом майна, 17 вересня 2003 року фірма «КАБ» найняла будівельну компанію «НоррБюгт АВ» для проведення ремонтних робіт, що включали ремонт підлоги і даху, а також поліпшення водопостачання та електропроводки. Роботи тривали майже два місяці, до кінця листопада 2003 року, а потім припинилися. «НоррБюгт» виставила рахунок, який було сплачено.

Цей момент спантеличував, і Лісбет Саландер насупила брови. Якщо батько хотів замилити очі, буцімто його фірма «КАБ» займається якимсь родом діяльності або володіє деякими коштами, то купівля промислового приміщення була звичайною справою. Цілком зрозумілим здавалося і те, що він використав матір Лісбет як підставну особу під час купівлі, а потім відібрав у неї контракт.

Але навіщо, скажіть, будь ласка, він у 2003 році виклав майже 440 000 крон за ремонт старої халупи, яка, згідно з даними опису, в 2005 році як і раніше не використовувалась?

Лісбет Саландер відчувала здивування, але це питання не дуже її зацікавило. Вона згорнула папку і зателефонувала Анніці Джанніні.

— Я прочитала опис майна. Моє рішення залишилося тим самим. Продай лайно і роби з грошима що завгодно. Я не хочу від нього ніякого спадку.

— Гарзд. Тоді я простежу, аби половину суми поклали в банк на ім'я твоєї сестри, а потім запропоную тобі кілька варіантів, куди можна пожертвувати гроші.

— Угу, — відповіла Лісбет і без зайвих слів поклала слухавку.

Потім вона всілася біля вікна, закурила сигарету і поглянула на протоку Сальтш'он.

Наступний тиждень Лісбет Саландер провела, допомагаючи Драгану Арманському з нагальною справою. Потрібно було знайти і з'ясувати особу людини, що підозрювалася в тому, що її найняли для викрадення дитини в процесі судового позову про опіку, що виник після розлучення шведки з громадянином Лівану. До завдання Лісбет входив контроль за електронною поштою людини, яку вважали замовником, але робота припинилася у зв'язку з тим, що сторони досягли юридичної згоди і примирилися.

Остання неділя перед Різдом припала на 18 грудня. Лісбет прокинулася о пів на сьому і подумала, що їй треба купити різдвяний подарунок Хольгеру Пальмгрену, а разом поміркувала, чи не слід їй купити подарунок ще кому-небудь — скажімо, Анніці Джанніні. Потім не поспішаючи встала, прийняла душ і поснідала — випила каву з тостами із сиром і апельсиновим джемом.

Особливих планів на день у неї не було, і вона трохи порозбирала на письмовому столі папери й газети. Потім її погляд упав на папку з описом майна. Лісбет розгорнула папку і ще раз прочитала свідоцтво про право власності на промислове приміщення в Норртельє. Врешті-решт вона зітхнула. *Гаразд. Я все-таки повинна з'ясувати, що він там, чорт забирай, робив.*

Одягнувшись тепліше, о пів на дев'яту ранку вона виїхала винно-червоною «Хондою» з підземного гаража на Фіскарґатан, 9. Стояла дуже холодна, але ясна погода, у безхмарній блакиті неба сяяло сонце. Лісбет не кваплячись проїхала через Шлюз і Кларабергsledен і повернула на шосе E18 у бік Норртельє. О десятій годині вона звернула до бензоколонки за кілька кілометрів од містечка Шедерід, щоб запитати, як проїхати до старого цегельного заводу. Та, ледве зупинившись, Лісбет зрозуміла, що потреби запитувати немає.

З пагорба, на якому вона була, відкривався чудовий краєвид на розташовану по той бік шосе низовину. Ліворуч, у напрямку до Норртельє, вона помітила склад фарб і чогось пов'язаного з будматеріалами, а також виставлене шахтне устаткування. Праворуч, на краю промислової зони, приблизно за 400 метрів від головної дороги, виднілася похмура цегельна будівля з розваленою трубою. Завод стояв, як останній аванпост промзони, на відшибі — по інший бік невеликої дороги і вузької річки. Лісбет задумливо дивилася на будівлю, не розуміючи, що змусило її присвятити день поїздки до Норртельє.

Повернувши голову, вона кинула погляд на бензоколонку, куди якраз під'їхав трейлер з табличкою TIR — Міжнародні дорожні перевезення. Раптом вона усвідомила, що стоїть на

головній дорозі, яка веде до поромної гавані в Капельсчері і через яку здійснювалася значна частина вантажних перевезень між Швецією і Прибалтикою.

Лісбет завела машину, виїхала назад на шосе і звернула до покинутого цегельного заводу. Вона припаркувалася прямо посеред ділянки і вийшла з машини. На вулиці відразу далася ознаки мінусова температура, і Лісбет натягла на голову чорну в'язану шапочку і надягла чорні шкіряні рукавички.

Головна будівля мала два поверхи. Всі вікна нижнього ряду були забиті фанерою, верхні здебільшого розбиті. Цегельний завод виявився куди більшою спорудою, ніж вона собі уявляла, але здавався страшенно старим. Жодних слідів ремонту їй виявити не вдалося. Тут не було ані душі, лише посеред стоянки валявся використаний презерватив, а частина фасаду мала сліди нападу аматорів графіті.

На біса Залаченкові здалася ця будівля?

Лісбет обійшла навколо заводу і побачила із заднього боку розвалений флігель. Під кінець вона почала розгублено вивчати входні двері в торці. Всі двері до головної будівлі були замкнуті за допомогою ланцюгів і висячих замків, закріплені величезними залізними болтами і захищені від злому, і лише замок на торці здавався не таким міцним і тримався лише на одному великому цвяху. «А, чорт забирай, будівля ж належить мені», — подумала Лісбет. Роззирнувшись, вона помітила в купі мотлоху тонку металеву трубу і скористалася нею як важелем, щоб збити висячий замок.

Її очам відкрилися сходи і вхід у приміщення першого поверху. Через те, що вікна були забиті, всередині стояв морок, лише по краях фанерних листів де-не-де пробивалися смужки світла. Лісбет постояла кілька хвилин, поки очі звикли до тем-

ржави, потім розгледіла, що зал має метрів сорок п'ять завдовжки і двадцять завширшки. Стелю підпирали масивні стовпи, а все довкола було завалено різним мотлохом — поламаними стільцями, старими деталями устаткування і лісоматеріалами. Старі печі цегельного заводу, схоже, демонтували і забрали. Їхні фундаменти перетворилися на заповнені водою басейни, а на підлозі стояли величезні зацвілі калюжі. Від мотлоху тхнуло гниллю, і Лісбет наморщила ніс.

Вона розвернулася і пішла вгору по сходах. Другий поверх виявився сухим і складався з двох розташованих одне за одним приміщень, площею приблизно двадцять на двадцять і не менше восьми метрів заввишки. Вікна були високо, майже під дахом. Виглянути в них було неможливо, але вони добре освітлювали верхній поверх. Тут, як і внизу, валялася купа мотлоху, у тому числі десятки складених один на одного пакувальних ящиків. Вона помацала один з них, проте зрушити ящик з місця не змогла. На ньому виднівся напис: *Machine parts 0-A77*. Нижче розташовувався аналогічний текст російською: «Деталі устаткування 0-A77». У першому залі, як вона відзначила, був відкритий товарний ліфт.

Коротше, це був склад якогось устаткування, яке, іржавіючи без діла на старому цегельному заводі, навряд чи здатне давати який-небудь солідний дохід.

Лісбет пройшла до другого залу і зрозуміла, що саме тут проводилися ремонтні роботи. Приміщення було заповнене мотлохом, ящиками і старими офісними меблями, поставленими дивним лабіринтом. Одна секція підлоги була вийнята і замінена новими дошками. Лісбет відзначила, що ремонтні роботи вочевидь припинилися вкрай поспішно — тут як і раніше валялися інструменти, торцювальна і рамна пили, цвя-

хозабивний пістолет, цвяходер, лом і ящики для інструментів. Вона насупила брови: навіть у разі раптового закінчення робіт будівельна компанія мала б забрати устаткування. Проте відповідь і на це питання знайшлася, коли, піднявши викрутку, вона побачила на ручці російські літери. Залаченко імпортував інструмент, а можливо, й робочу силу.

Лісбет підійшла до торцювальної пили і повернула вимикач. Спалахнула зелена лампочка. Електрика є. Вона повернула вимикач у попереднє положення.

У глибині залу були троє дверей, що вели до маленьких приміщень — можливо, там розташовувалася контора. Лісбет спробувала ручку крайніх дверей і переконалася, що замкнута. Роззирнувшись, вона повернулася до інструментів і принесла цвяходер.

Двері піддалися не відразу. У кімнаті було зовсім темно і пахло затхлістю. Протягнувши руку, Лісбет намацала вимикач і засвітила лампочку, що самотньо висіла під стелею. Потім стала і з подивом оглянулася на всі боки.

У кімнаті стояли три ліжка з бруднючими матрацами і ще три матраци лежали прямо на підлозі. Скрізь валялася брудна постільна білизна. Праворуч була електроплитка, біля іржавого крана стояло кілька каструльок. В одному з кутків вона побачила залізне відро, а поруч — рулон туалетного паперу.

Тут хтось жив. І, вочевидь, не один.

Лісбет раптом помітила, що ручки на внутрішньому боці дверей бракує. По спині побігли мурашки.

У глибині кімнати стояла одержна шафа. Вона повернулася, відчинила дверці шафи і побачила дві дорожні сумки. Витягнувши верхню, Лісбет виявила там одяг і витягнула спідницю

з етикеткою російською мовою. Потім вона знайшла дамську сумочку і витрусила вміст на підлогу. Серед косметики і різних дрібничок знайшовся паспорт з фотографією темноволосої дівчини років двадцяти. Написано все було по-російськи, але Лісбет вирішила, що ім'я дівчини Валентина.

Вона повільно вийшла з кімнати, сповнена відчуття дежавю. Два з половиною роки тому Лісбет Саландер уже доводилося оглядати аналогічне місце злочину в одному з підвалів селища Хедебю. Жіночий одяг. В'язниця. Вона зупинилася і надовго задумалася. Її хвилювало, що паспорт і одяг залишили. Тут вочевидь щось не так.

Потім вона повернулася назад до інструментів і стала в них копирсатися, поки відшукала потужний ліхтар. Упевнившись, що батареї на місці, Лісбет спустилася на перший поверх і зайшла до великого залу. Їй доводилося ступати прямо по калюжах, що стояли на підлозі, і черевики поступово промокали. У міру того як вона просувалася в глиб залу, огидний запах гнилизни посилювався. Вона зупинилася біля фундаменту однієї з колишніх цегельних печей. Він майже ущерть був заповнений водою. Лісбет посвітила ліхтарем на чорну воду, але нічого розгледіти не змогла. Поверхня води була частково вкрита водоростями, що перетворилися на зелений слиз. Лісбет роззирнулася на всі боки і знайшла триметровий шматок сталеві арматури, сунула його в басейн і поворушила. Яма виявилася приблизно півметра завглибшки, і майже відразу Лісбет на щось наткнулася. Буквально за кілька секунд на поверхню сплигло тіло. Спершу показалося обличчя — вишкірена маска смерті і розкладу. Лісбет почала дихати ротом і стала розглядати обличчя при світлі ліхтаря. Це була жінка — можливо, власниця паспорта з другого поверху.

З якою швидкістю відбувається розклад у холодній стоячій воді, вона не знала, але припустила, що тіло пролежало в басейні досить довго.

Раптом вона помітила, що на поверхні води щось рухається. Якись личинки.

Лісбет опустила тіло назад у воду і продовжила орудувати сталевим прутом. Біля краю басейну вона наткнулася на щось, що було, на її думку, ще одним тілом. Давши йому спокій, вона витягла з ями прут, кинула його на підлогу і зупинилася біля басейну, поринувши в роздуми.

Потім Лісбет Саландер знову піднялася на другий поверх і за допомогою цвяходера зламала середні двері. Кімната виявилась порожньою — її, схоже, взагалі не використовували.

Лісбет підійшла до третіх дверей і вже приставила до потрібного місця інструмент, але зламувати її не було потреби — двері відхилилися самі. Їх не було замкнено. Лісбет штовхнула в двері цвяходером і роззирнулася.

Площа кімнати становила приблизно тридцять квадратних метрів. Вікна були на нормальній висоті, і з них відкривався вид на двір перед цегельним заводом, Лісбет навіть розгледіла бензоколонку, що здіймалася над шосе. Тут були ліжка, стіл і мийка з посудом. Потім вона побачила долі відкриту сумку, а в ній гроші. Зробивши два невпевнені кроки, вона усвідомила, що в кімнаті тепло — погляд упав на електричний обігрівач, що стояв на підлозі. Потім вона побачила кавоварку, на якій горів червоний вогник.

Тут хтось живе. Вона на цегельному заводі не сама.

Лісбет стрімко розвернулася, вискочила у внутрішній зал, звідти — в зовнішній і побігла до виходу. За п'ять кроків від

сходів вона різко загальмувала, побачивши, що двері на сходи зачинені і на них висить замок. Її хтось замкнув, як у пастці. Вона повільно обернулася і поглянула на всі боки. Нікого не було видно.

— Привіт, сестричко, — почула вона збоку веселий голос.

Лісбет повернула голову і побачила, як із-за ящиків з деталями устаткування з'являється могутня фігура Рональда Нідермана.

У руках він тримав багнет-ніж.

— Я дуже сподівався знову з тобою зустрітись, — промовив Нідерман. — Минулого разу зустріч вийшла занадто короткою.

Лісбет оглянулася.

— Марно, — сказав Нідерман. — Ми з тобою самі, і єдиний вихід замкнено.

Лісбет перевела погляд на зведеного брата і поцікавилася:

— Як твоя рука?

Все ще посміхаючись, Нідерман підняв праву руку і продемонстрував відсутність мізинця.

— Туди попала інфекція. Довелося його відпиляти.

Рональд Нідерман страждав на сильну аналгезію і не міг відчувати болю. Лісбет розпанахала йому руку лопатою біля Госсеберги, за кілька секунд до того, як Залаченко вистрелив їй у голову.

— Треба було цілитися тобі в довбешку, — байдуже промовила Лісбет Саландер. — Якого біса ти тут робиш? Я думала, що ти ще кілька місяців тому забрався за кордон.

Він лише посміхнувся замість відповіді.

Якби Рональд Нідерман спробував відповісти на питання Лісбет Саландер про те, що він робить на старому цегельному заводі, у нього, мабуть, нічого б не вийшло. Пояснити це він не міг навіть собі самому.

Госсебергу він покидав з відчуттям визволення. Він розраховував на те, що Залаченко мертвий і фірма перейде до нього. Себе ж він вважав чудовим організатором.

Рональд Нідерман змінив машину в Алінгсосі, заштовхав перелякану медсестру Аніту Касперссон у багажник і поїхав у бік Буроса. Жодного плану в нього не було, і він імпровізував на ходу. Доля Аніти Касперссон його не хвилювала. Залишиться вона жити чи помре, йому було байдуже, але він вважав, що зайвого свідка необхідно позбутися. Десь на під'їзді до Буроса він раптом вирішив, що зможе використати її інакше. Проїхавши скількись шляху в південному напрямі, він знайшов безлюдний лісовий масив неподалік від містечка Сеглора, потім прив'язав її в якомусь сараї і кинув. Він розраховував на те, що вона зможе за кілька годин відв'язатися і спрямує поліцію на південь. Якщо ж вона не звільниться, а помре з голоду або холоду, це не його клопіт.

Тим часом Рональд Нідерман повернувся до Буроса і попрямував на схід, у бік Стокгольма. Він поїхав прямо до «Свавельшьо МК», але в приміщенні клубу показуватися не став: на його досаду, Магге Лундін сидів за ґратами. Замість цього він подався додому до клубного пристава Ханса-Оке Валтарі і зажадав, щоб той йому допоміг і сховав. Валтарі йому все організував, направивши його до Віктора Йоранссона, касира і фінансового директора клубу. Там він, правда, затримався лише на кілька годин.

Теоретично Рональд Нідерман особливої матеріальної скрути не відчував. Звичайно, він залишив майже 200 000 крон у Госсеберзі, але в нього був доступ до значно більших сум, розміщених у фондах за кордоном. Проблема полягала лише в тому, що йому страшенно бракувало готівки. Йоранссон відповідав за гроші «Свавельшьо МК», і Нідерман вирішив, що йому трапилася слушна нагода. Він досить легко умовив Йоранссона показати йому захований у хліві сейф і розбагатів приблизно на 800 000 крон готівкою.

Начебто в будинку була ще й жінка, але що саме він з нею зробив, Нідерман достеменно не пам'ятав.

У Йоранссона він запозичив також машину, яка ще не встигла засвітитися в поліції, і попрямував на північ, гадаючи скористатися одним з талліннських поромів, що вирушали з Каппельшера.

Доїхавши до Каппельшера, він зупинився на стоянці і заглушив мотор. Потім хвилин тридцять посидів, вивчаючи обстановку. Скрізь, як на гріх, стовбичили поліцейські.

Нідерман завів машину і просто поїхав далі, без жодного плану. Йому було потрібне укриття, де він зміг би на деякий час залягти. Під'їжджаючи до Норртельє, він раптом згадав про старий цегельний завод. З того часу, як рік тому там проводилися ремонтні роботи, він цією будівлею зовсім не цікавився. Цегельний завод використовували брати Харрі і Атхо Ранта, що перетворили його на перевалочний пункт для торгівлі з Прибалтикою, але брати Ранта перебралися за кордон ще тоді, коли журналіст Даг Свенссон почав копати навколо транспортування шльонд. Завод стояв пустою.

Заховавши Йоранссонів «Сааб» у сараї позаду заводу, Нідерман забрався всередину. Йому довелося зламати одні з две-

рей на першому поверсі, але чи не найперше, що він зробив, — організував собі резервний вихід через відвалену в торці фанеру. Зламаний висячий замок він згодом замінив. А потім влаштував собі кімнату на другому поверсі.

Того ж дня, вже ближче під вечір, до нього через стіни донеслися якісь звуки. Спочатку він подумав, що то звичайні привиди. З годину він просидів як на голках, а потім раптом підвівся, вийшов у великий зал і прислухався. Було тихо, але він терпляче чекав і далі, аж поки знову почув якесь дряпання.

Біля мийки знайшовся ключ.

Рональд Нідерман був надзвичайно вражений, коли, відчинивши двері, побачив двох російських шльондр. Вони були геть виснажені й очевидно просиділи кілька тижнів без їжі: після того як у них закінчився пакет рису, вони жили на самому чаї та воді.

Одна з повій так знесиліла, що не могла встати з ліжка. Друга була в кращій формі. Вона говорила лише російською, але йому вистачило знання мови, щоб зрозуміти, що вона дякує Господу і йому за порятунок. Упавши на коліна, вона обхопила руками його ноги, але він з подивом відштовхнув її, вийшов з кімнати і замкнув двері.

З консервів, що їх він знайшов на кухні, він зварив суп і відніс їм, а сам не на жарт задумався. Нідерман не знав, що йому робити зі шльондрами. Потихеньку сили до них повернулися, і навіть більш виснажена жінка, та, що на ліжку, прийшла до тями. Весь вечір він їх допитував і врешті-решт выяснив, що ці жінки не шльондри, а студентки, що заплатили братам Ранта за можливість перебратися до Швеції. Їм обіцяли посвідку на проживання і дозвіл на роботу. Вони прибули

до Каппельшера в лютому, а звідти їх відвезли прямо в будівлю складу і тут замкнули.

Нідерман спохмурнів. Прокляті брати Ранта мали побічний дохід, який утаювали від Залаченка. А потім, поспіхом покидаючи Швецію, вони просто забули про цих жінок, а може, свідомо кинули напризволяще.

Тепер виникало питання, як йому з ними вчинити. Жодних підстав завдавати їм лиха він не бачив, проте відпустити їх на волю йому теж не хотілося, бо в цьому разі вони, швидше за все, навели б на цегельний завод поліцію. Відправити їх назад у Росію він не міг, адже тоді йому довелося б везти їх до Каппельшера, а це було дуже важко. Темноволоса дівчина на ім'я Валентина в обмін на допомогу запропонувала йому секс. Секс його абсолютно не цікавив, але сама пропозиція автоматично перетворила її на шльондру. Всі жінки шльондри. Ото й усе.

Через три дні йому набридли їхні постійні благання, ниття і стукіт у стіну. Йому хотілося, щоб йому дали спокій, і він не бачив жодного іншого виходу. В результаті він востаннє відімкнув двері і швидко покінчив з цією проблемою. Попросивши вибачення у Валентини, він простягнув руки й одним рухом скрутив їй шию між другим і третім хребцями. Потім підійшов до блондинки, імені якої так і не запитав. Та лежала на ліжку байдуже і жодного спротиву не чинила. Тіла він переніс на перший поверх і заховав у заповненому водою басейні, після чого нарешті якоюсь мірою заспокоївся.

Залишатися на цегельному заводі Рональд Нідерман не планував. Він мав намір лише перечекати тут, поки вляжеться перша хвиля поліцейського галасу. Поголивши голову і від-

пустивши маленьку борідку, він дуже змінив свою зовнішність, а до того ж знайшов майже відповідний за розміром комбінезон, залишений кимось із робітників будівельної компанії. Надівши комбінезон і забуту кепку, він сунув у кишеню складаний метр і поїхав на розташовану на пагорбі бензоколонку по продукти. Завдяки скарбниці «Свавельшьо МК» готівки у нього було предосить. У крамничці він з'явився надвечір і виглядав як звичайнісінький роботяга, що зупинився на бензоколонці по дорозі додому. Ніхто, схоже, не звернув уваги на нього, і він узяв за звичку їздити скуплятися раз або два на тиждень. На бензоколонці з ним завжди люб'язно віталися і незабаром уже стали пізнавати.

Попервах Нідерман приділяв багато часу захисту від привидів, що населяли будівлю. Ті ховалися в стінах, а ночами вибиралися на волю, і він чув, як вони бродять по залу.

Він споруджував у кімнаті барикаду, але через кілька днів йому це набридло, і тоді він, озброївшись знайденим в одній з кухонних шухляд багнет-ножем, вийшов з кімнати, щоб зустрітися з чудовиськами. Необхідно було покласти цьому край.

І вони відступили — вперше в житті йому вдалося здобути над ними перемогу. Досить було йому наблизитись, як вони кинулися врозтіч, він бачив, як їхні хвости і безформні туші заповзають за ящики і шафи. Він заревів їм услід, і вони кинулися навтіки.

Здивований Нідерман повернувся в обжиту кімнату і всю ніч просидів, сподіваючись, що привиди повернуться. На світанку вони знов атакували, і він ще раз вийшов їм назустріч, у черговий раз змусивши ворога до втечі. При цьому він відчував щось середнє між панікою і ейфорією.

Все життя ці істоти переслідували його, виповзаючи з темряви, і тепер він уперше відчув, що має силу дати їм відсіч. Більше він нічого не робив — лише спав, їв, думав, і поступово його поійняло відчуття спокою.

З днів склалися тижні, і ось настало літо. За допомогою радіоприймача і вечірніх газет він міг стежити за тим, як полювання на Рональда Нідермана потихеньку сходить нанівець. Він з цікавістю прочитав репортаж про вбивство Олександра Залаченка і признав потішним, що крапку в житті Залаченка поставив якийсь психопат. У липні він зацікавився судом над Лісбет Саландер і був приголомшений, коли її виправдали. Це здавалося неправильним. Вона на волі, а йому доводиться хотітисся.

Він купив на бензоколонці «Міленіум» і прочитав тематичне число про Лісбет Саландер, Олександра Залаченка і Рональда Нідермана. Якийсь журналіст на ім'я Мікаель Блумквіст змалював його патологічним убивцею і психопатом. Нідерман насупив брови.

Якось несподівано настала осінь, а він усе ще не покидав свого сховища. З настанням холодів довелося купити на тій же бензоколонці електрообігрівач, але пояснити, чому не їде звідси, Нідерман не міг.

Кілька разів у двір заходила молодь і паркувалася перед заводом, але до будівлі не залазила і спокою Нідерманового не порушувала. У вересні одного дня у дворі зупинилась машина, і якийсь чоловік у синій вітровці почав розгулювати по ділянці, смикати за ручки дверей і щось винюхувати. Нідерман спостерігав за ним з вікна другого поверху. Періодично щось записуючи у блокнот, чоловік тинявся довкола будівель хвилин двадцять, а потім оглянувся востаннє, сів у свою машину

і поїхав. Нідерман зітхнув з полегкістю. Він уявлення не мав про те, ким був цей чоловік і що його тут цікавило, але склалося враження, що той оглядав нерухомість. Те, що смерть Залаченка повинна спричинити опис майна, Нідерману на думку не спадало.

Він багато думав про Лісбет Саландер. Він не думав, що вони коли-небудь зустрінуться знов, але вона викликала в нього захоплення і жах. Живих людей Рональд Нідерман не боявся, проте звідна сестра справила на нього незабутнє враження. Ще нікому не вдавалося перемогти його таким чином, як їй. Вона повернулася, незважаючи на те, що він закопав її в могилу, повернулася і погнала за ним, а тепер щонаочі переслідувала його уві сні. Прокидаючись у холодному поту, він розумів, що вона прийшла на зміну його звичайним привидам.

У жовтні Нідерман зважився: він не покине Швеції, поки не відшукає сестру і не знищить її. Жодного плану в нього не було, але життя знову набуло сенсу. Він не знав, ані де сестра, ані як її шукати. А тому день за днем, тиждень за тижнем сидів у себе в кімнаті, на другому поверсі цегельного заводу, вступившись у вікно.

І ось одного дня перед будівлею раптом зупинилася винночервона «Хонда» і звідти, на його неймовірний подив, вилізла Лісбет Саландер. Бог милосердний, подумав він. Лісбет Саландер долучиться до тих жінок у басейні на першому поверсі, чії імена він уже встиг забути. Очікування позаду, і тепер він нарешті зможе рухатися життям далі.

Оцінивши ситуацію, Лісбет Саландер зрозуміла, що під контролем він її вочевидь не тримає. Її мозок напружено пра-

цював. *Клац, клац, клац.* У неї як і раніше був у руках цвяходер, але він навряд чи годився як зброя проти людини, котра в принципі не відчуває болю. Вона під замком у приміщенні площею приблизно тисячу квадратних метрів сам-на-сам з роботом-убивцею з пекла.

Коли Нідерман раптом ступив крок у її бік, вона кинула в нього цвяходером, але він спокійно ухилився. Лісбет Саландер рвонулася з місця, поставила ногу на стілець, схопилася на пакувальний ящик, а потім, немов павук, видерлася ще на два ящики вище. Зупинившись на висоті десь чотири метри, вона вичікувально поглянула вниз, на Нідермана.

— Спускайся, — спокійно порадив він. — Тобі не втекти. Кінець неминучий.

Її цікавило, чи немає у нього якої-небудь стрілецької зброї — ось це створило б проблему.

Він нахилився, підняв стілець і шпурнув ним у Лісбет, але не влучив. Нідерман раптом вочевидь розсердився. Спираючись на стілець, він поліз слідом за Лісбет. Вона почекала, поки він опинився майже на одному рівні з нею, а потім, зробивши два стрибки, відштовхнулася, перестрибнула через прохід і приземлилася на ящик, що стояв на кілька метрів далі, злізла на підлогу і схопила цвяходер.

Нідерман був досить спритний, але знав, що з його вагою стрибати з ящиків небезпечно — можна й ноги переламати. Тому злізати слід було обережно і методично — за своє життя він звик, що керування тілом потребує від нього деяких зусиль. Нідерман уже майже досяг підлоги, коли почув позаду себе кроки і ледве встиг розвернутися. Удар цвяходера він зумів відбити плечем, але при цьому випустив з рук багнет-ніж.

Завдавши удару, Лісбет цвяходер відразу кинула, але часу підняти багнет-ніж у неї не було, тому вона відштовхнула його ногою подалі, уздовж ряду стільців, ухилилася від удару величезного кулака і знов залізла на ящики по інший бік центрального проходу. Куточком ока помітивши, що Нідерман уже тягнеться до неї, вона блискавично підтягнула ноги. Ящики стояли двома рядами — у три яруси уздовж центрального проходу і в два із зовнішнього боку. Лісбет спустилася на висоту другого ярусу, обіперлася спиною і з усієї сили натиснула ногами. Ящик важив, очевидно, не менше 200 кілограмів, але все-таки їй удалося його зрушити і звалити в центральний прохід.

Нідерман побачив ящик і ледве встиг відскочити вбік. Ріжок ящика вдарив його в груди, але жодних каліцтв не заподіяв. Нідерман зупинився і з подивом зрозумів, що вона справді чинить йому спротив. Він знову подерся за нею, і, тільки-но його голова піднялася до третього ярусу, Лісбет ударила його ногою в лоба. Він закректав, але ліз і далі. Лісбет Саландер миттєво перестрибнула на інший бік центрального проходу, відразу перевалилася через край ящика і зникла з поля зору. Він почув її кроки і побачив, як вона промайнула в дверях, тікаючи у внутрішній зал.

Лісбет Саландер роззіралася, прикидаючи свої можливості. *Клац*. Вона знала, що шансів у неї немає. Поки їй удається ухилитися від величезних кулаків Нідермана і триматися від нього на відстані, вона може розраховувати залишатися живою, але щойно вона зробить помилку — а це рано чи пізно станеться, — її чекає смерть. Досить йому один-єдиний раз ухопити її, і двобій буде закінчено.

Їй потрібна зброя.

Пістолет. Автомат. Бронейно-трасуючий снаряд. Протипіхотна міна.

Чорт забирай, що завгодно.

Але нічого подібного в її розпорядженні не було.

Вона оглянулася.

Жодної зброї.

Лише інструменти. *Клац*. Її погляд упав на торцювальну пилу, але, поки вона намагатиметься покласти його на стіл з пилою, може статися непоправне. *Клац*. Вона побачила лом, який можна було б застосувати як спис, але він виявився дуже важкий для її рук. *Клац*. Кинувши погляд у бік дверей, вона побачила, як Нідерман злізає з ящиків за п'ятнадцять метрів від неї і знову прямує до неї. Вона почала відступати від дверей. Секунд за п'ять Нідерман її наздожене. Вона востаннє поглянула на інструменти.

Зброя... або укриття. Раптом вона завмерла.

Нідерман не квапився. Він знав, що вихід перекрито і що рано чи пізно він сестру наздожене. Але вона, безперечно, становить небезпеку. Вона все-таки дочка Залаченка. Діставати травми йому не хотілося, і він визнав за краще почекати, поки вона виб'ється із сил.

Зупинившись на порозі внутрішнього залу, він оглянув купи інструментів, мостин і меблів, але ніде її не помітив.

— Я знаю, що ти тут. Я тебе все одно знайду.

Рональд Нідерман завмер і прислухався, але вловив лише звук власного дихання. Вона сховалася. Він посміхнувся: вона кидає йому виклик. Брат і сестра граються в хованки, як забавно. Потім він раптом почув зрадливе шелестіння, що доно-

силося звідкись із центру старого залу. Він повернув голову, але спочатку не зміг визначити, звідки доноситься звук. Потім знову посміхнувся. На підлозі, трохи осторонь від решти мотлоху, стояв дерев'яний верстак метрів п'ять завдовжки, на ньому здіймався ряд ящиків, а внизу була шафка з розсувними дверцятами.

Нідерман підійшов до шафки збоку і заглянув за нього, щоб переконатися, що вона не намагається його обдурити. Порожньо.

Вона сховалась у шафі. Яка дурість.

Він одсунув перші дверцята, що закривали ліву секцію.

Відразу почувся рух — у шафі напевно хтось переміщався. Звук доносився із середньої секції. Нідерман зробив два швидкі кроки і з торжествуючим виглядом відкинув дверцята вбік.

Порожньо.

Потім він почув серію різких ударів, що нагадували пістолетні постріли. Звук пролунав так несподівано, що він навіть не відразу зрозумів, звідки він виходить. Нідерман закрутив головою, потім відчув дивний тиск на ліву ногу. Болю він не відчував. Опустивши погляд, він якраз устиг побачити, як рука Лісбет Саландер перемістила цвяхозабивний пістолет до його правої ноги.

Вона була під шафою.

Як паралізований, він простояв кілька секунд, а вона за цей час устигла приставити дуло до його черевика і прострелити йому ногу ще п'ятьма семидюймовими цвяхами.

Він спробував поворушитися.

Згаявши даремно кілька дорогоцінних секунд, він зрозумів, що його ступні прибиті до нової дощатої підлоги. Лісбет Са-

ландер знову перенесла цвяхозабивний пістолет до лівої ноги, і пролунав звук, схожий на автоматну стрілянину чергами. Поки Нідерман роздумував, вона для певності загнала йому в ноги ще чотири семидюймові цвяхи.

Він потягнувся вниз, намагаючись схопити Лісбет Саландер за руку, але відразу втратив рівновагу. Правда, йому вдалось утриматися на ногах, обпершись об шафу, а пістолет тим часом розряджався й далі: *ба-бам, ба-бам, ба-бам*. Вона знову повернулася до його правої ноги, і він на власні очі побачив, як вона стріляє цвяхами через п'ятку і прямо в підлогу.

Раптом Рональд Нідерман розлючено завив і знов потягнувся до руки Лісбет Саландер.

Зі свого укриття під шафою вона помітила, що його штанини задираються, сигналізуючи про те, що він нахиляється, і кинула свою зброю. На очах у Рональда Нідермана її рука із зміїною прудкістю зникла під шафкою раніше, ніж він устиг до неї торкнутися.

Він потягнувся до пістолета, але коли він уже майже дістав його, Лісбет Саландер затягла шнур під шафу.

Відстань між шафою і підлогою становила близько двадцяти сантиметрів. Навалившись усім тілом, Нідерман перевернув шафу і побачив Лісбет Саландер — вона дивилася на нього знизу здивованими очима і з ображеним виразом обличчя. Обернувши цвяхозабивний пістолет, вона вистрелила з відстані півметра і загнала кілька цвяхів йому прямо в голку.

Наступної миті Лісбет кинула пістолет, блискавично відкотилася від Нідермана і зірвалася на ноги вже поза межами його досяжності. Відступивши на два метри, вона зупинилася.

Рональд Нідерман спробував зрушити з місця, похитнувся і замахав руками в повітрі, намагаючись знову знайти рівновагу. Нарешті йому це вдалося, і він розлючено нахилився.

Цього разу йому вдалося дістати пістолет. Він підняв його і спрямував дуло на Лісбет Саландер. Натиснув на курок.

Нічого не сталося. Він розгублено поглянув на пістолет. Потім знову підвів погляд на Лісбет Саландер. Та спокійно показала йому вилку шнура. Він оскаженіло шпурнув пістолет прямо в неї, але вона блискавично відхилилася вбік.

Потім вона знову вставила вилку в розетку подовжувача і підтягнула шнур до себе.

Нідерман поглянув у позбавлені будь-якого виразу очі Лісбет Саландер і відчув раптове здивування. Він уже зрозумів, що вона його перемогла. *Вона справді надприродна істота.* Він інстинктивно спробував одірвати ногу від підлоги. *Вона чудовисько.* Йому вдалося лише підняти ногу на кілька міліметрів — далі не пускали головки цвяхів. Цвяхи пронизали йому ноги під різними кутами, і, щоб звільнитися, йому довелося б буквально розірвати ступні на шматки. Навіть маючи майже надлюдську силу, відірватися від підлоги він не міг. Кілька секунд Нідерман розхитувався вперед і назад, немовби втрачаючи свідомість, проте ноги не рухалися з місця. Він побачив, що між черевиками поступово утворюється калюжа крові.

Лісбет Саландер усілася перед ним на стілець з відламанною спинкою, намагаючись зрозуміти, чи вдасться йому зійти з місця. Позаяк болю він відчувати не міг, питання полягало лише в тому, чи вистачить йому сил протягнути головки цвяхів прямо крізь ступні. Хвилин десять вона сиділа, не рухаючись, і спостерігала за його боротьбою. Весь цей час її очі абсолютно нічого не виражали.

Потім вона встала, обійшла навколо нього і приставила цвяхозабивний пістолет йому до хребта, біля самої основи шиї.

Лісбет Саландер напружено думала. Чоловік, що стояв перед нею, завозив до Швеції жінок партіями і дрібним оптом, потім накачував наркотиками, жорстоко бив, убивав і продав. Він убив щонайменше вісьмох людей, включаючи поліцейського в Госсеберзі і касира із «Свавельшьо МК». Вона уявленя не мала, скільки ще життів на совісті у її зведеного брата, але завдяки йому за нею ганялися по всій Швеції, як за скаженим собакою, звинувачуючи в трьох убивствах, які він скоїв.

Вона не відривала пальця від спускової кнопки.

Він убив Дага Свенссона і Міа Бергман.

Разом із Залаченком він убивав і закопував у могилу в Госсеберзі її саму. І тепер він повернувся, щоб знов її вбити.

Можна було розсердитися і за менше.

Вона не бачила причин залишати його живим. Він ненавидів її з пристрасстю, якої їй було не зрозуміти. Що станеться, якщо вона передасть його до рук поліції? Судовий процес? Довічне ув'язнення? Коли його відпустять з в'язниці на побивку? Як швидко він зуміє втекти? Тепер, коли батька нарешті більше немає, — скільки ще років їй доведеться жити з осторогою і чекати того дня, коли раптом знову появиться братик? Вона відчувала в руці вагу пістолета і розуміла, що можна покінчити з цим раз і назавжди.

Аналіз наслідків.

Вона прикусила нижню губу.

Лісбет Саландер не боялася ні людей, ні предметів. Вона вважала, що їй бракує чогось, можливо, уяви, яка змушує людей

ясно бачити неприємні наслідки і боятися їх, і це було за деякий доказ того, що в неї з головою і справді щось не зовсім так.

Рональд Нідерман її ненавидів, і вона відповідала йому такою ж непримиренною ненавистю. Він стояв в одному ряду з чоловіками типу Магге Лундіна, Мартіна Вангера, Олександра Залаченка та ще десятка негідників, яким, на її думку, взагалі було не місце серед живих. Вона б із задоволенням зібрала їх усіх на якому-небудь незаселеному острові і шарахнула ядерною бомбою.

Але вбивство? Чи варта гра свічок? Що буде з нею, якщо вона його уб'є? Наскільки великий шанс, що вбивство не розкриють? Чим вона готова пожертвувати заради задоволення вистрелити з цвяхозабивного пістолета востаннє?

Вона зможе послатися на самозахист і право на необхідну оборону... ні, навряд чи, враховуючи його прибиті до дощатої підлоги ступні.

Раптом вона подумала про Харіет Вангер, яку теж катували батько з братом. Їй згадалася розмова з Мікаелем Блумквістом, коли вона різко засудила Харіет Вангер і поклала на неї відповідальність за те, що її брат Мартін Вангер залишився безкарним і зміг рік за роком коїти вбивства й далі.

— А що б зробила ти? — спитав тоді Мікаель.

— Убила б диявола, — відповіла вона з переконаністю, що виходила з глибини її холодної душі.

А тепер вона опинилася в такій самій ситуації, як свого часу Харіет Вангер. Скільки ще жінок уб'є Рональд Нідерман, якщо вона залишить його живим? Вона тепер повноправний член суспільства і відповідає за свої вчинки. Скільки років життя вона готова принести в жертву? Скількома роками не захотіла пожертвувати Харіет Вангер?

Потім їй стало дуже важко тримати цвяхозабивний пістолет, приставивши до хребта Нідермана, навіть двома руками.

Лісбет опустила зброю. Цей рух немовби повернув її до реальності, і вона розчула, що Рональд Нідерман щось безладно бурмотить. Говорив він німецькою — про диявола, який прийшов, щоб його забрати.

Раптом вона усвідомила, що він розмовляє не з нею, а з кимось, кого начебто бачить в іншому кінці приміщення. Вона повернула голову і простежила за його поглядом — там нікого не було. Вона відчула, як у неї заворушилося волосся на потилиці.

Потім Лісбет розвернулася, взяла лом, вийшла до зовнішнього залу і відшукала свою сумку. Нахилиючись, щоб її підняти, вона побачила на підлозі багнет-ніж. Рукавички вона так і не скидала і прямо в них підняла зброю.

Трохи повагавшись, вона поклала багнет-ніж на видному місці, в центральному проході між ящиками. Їй було потрібно три хвилини, щоб за допомогою лома збити висячий замок, що перепиняв вихід.

Лісбет довго сиділа в машині, поринувши в роздуми. Під кінець вона відкрила мобільний телефон і хвилини за дві відшукала номер будівлі клубу «Свавельшьо МК».

— Так, — почула вона голос на іншому кінці.

— Ніємінена, — сказала вона.

— Почекайте.

За три хвилини виконуючий обов'язки глави клубу «Свавельшьо МК» Сонні Ніємінен відповів:

— Хто це?

— Тебе це не стосується, — відповіла Лісбет таким тихим голосом, що Ніемінен ледве розібрав слова і не міг навіть визначити, телефонує йому чоловік чи жінка.

— Он як. Чого ж тобі треба?

— Ти хочеш отримати наводку на Рональда Нідермана.

— Хіба?

— Не базікай дурниць. Ти хочеш знати, де він, чи ні?

— Я слухаю.

Лісбет описала йому дорогу до колишнього цегельного заводу біля Норртельє і сказала, що Нідерман пробуде там досить довго, щоб Ніемінен, якщо поквапиться, устиг його застати.

Закривши мобільний телефон, вона завела машину і доїхала до бензоколонки, розташованої по інший бік шосе, де зупинилася так, щоб їй було добре видно цегельний завод.

Чекати довелося більше двох годин. Близько пів на другу вона помітила фургон, що повільно проїхав по шосе, розташованому трохи нижче. Він зупинився на узбіччі, почекав хвилин п'ять, розвернувся і рушив до заводу. Починало сутеніти.

Лісбет відкрила бардачок, дістала бінокль «Мінолта 2х8» і побачила, що фургон зупинився. Вона розгледіла Сонні Ніемінена, Ханса-Оке Валтарі і ще трьох незнайомих. Мабуть, це були кандидати в члени клубу — Ніемінену доводилося організовувати діяльність заново.

Коли Сонні Ніемінен із спільниками відшукали в торці відчинені двері, Лісбет знову відкрила мобільний телефон, написала повідомлення і відправила його до центрального відділення поліції Норртельє.

УБИВЦЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО Р. НІДЕРМАН — НА СТАРОМУ ЦЕГЕЛЬНОМУ ЗАВОДІ ПОРЯД З БЕНЗОКОЛОНКОЮ БІЛЯ ШЕ-

ДЕРІДА. ЙОГО ЗАРАЗ УБИВАЮТЬ С. НІЄМІНЕН & ЧЛЕНИ «СВАВЕЛЬШЬО МК». НА 1-МУ ПОВЕРСІ В БАСЕЙНІ МЕРТВА ЖІНКА.

Жодного руху біля заводу не було помітно.

Лісбет засікла час.

Чекаючи результатів, вона дістала з телефону СІМ-карту і знищила її, розрізавши на маленькі клаптики манікюрними ножицями, потім опустила бічне скло і викинула обрізки. У телефон вона вставила нову СІМ-карту, вийнявши її з гаманця. Вона користувалася картами фірми «Комвік», відстежити які і з'ясувати власника було майже неможливо. Зателефонувавши до «Комвік», вона поклала на нову карту 500 крон.

Через одинадцять хвилин до заводу з боку Норртельє повернула патрульна машина, без сирени, але з маячком, і зупинилася на під'їзній дорозі. Приблизно за хвилину прибули ще дві поліцейські машини. Порадившись, вони щільною групою рвонули до цегельного заводу і припаркувалися поряд з фургоном Ніємінена. Лісбет підняла бінокль і побачила, що один з поліцейських вийняв рацію і передає кудись номер фургона. Поліцейські розглядалися на всі боки, але вичікували. За дві хвилини на великій швидкості під'їхала ще одна патрульна машина.

Лісбет раптом зрозуміла, що все нарешті позаду.

Історія, яка почалася в день її народження, завершилася на цегельному заводі.

Вона вільна.

Коли поліцейські отримали в патруля додаткову зброю, наділи бронежилети і стали розосереджуватися по території заводу, Лісбет Саландер зайшла в будівлю бензоколонки і ку-

пила стаканчик кави із загорнутим у поліетиленову плівку бутербродом. Їла вона, стоячи за столиком імпровізованого кафе.

Коли Лісбет повернулася до машини, вже стемніло. Відчиняючи дверці, вона почула з другого боку шосе два віддалені звуки і подумала, що то постріли з вогнепальної зброї. Вона побачила, що кілька темних постатей — мабуть, поліцейських — стоять, притиснувшись до фасаду поблизу від торцевого входу. Донісся звук сирени — з боку Упсали наближалася ще одна патрульна машина. Біля узбіччя зупинилися кілька легковиків, водії спостерігали за виставою.

Лісбет завела темно-червону «Хонду», вивернула на шосе Є18 і попрямувала додому, до Стокгольма.

О сьомій годині вечора Лісбет Саландер, на своє безмежне роздратування, почула дзвінок у двері. Вона лежала у ванні, і від води ще здіймалася пара. За великим рахунком подзвонити в ці двері могла лише одна людина.

Спочатку вона вирішила ігнорувати візит, але, коли на дзвінок натиснули втретє, вона зітхнула й обгорнулася купальним простирадлом. Випнувши нижню губу, Лісбет вийшла в хол. Вода скапувала з неї на підлогу.

— Привіт, — сказав Мікаель Блумквіст, коли вона прочинила двері.

Лісбет не відповіла.

— Ти слухала новини?

Вона похитала головою.

— Я подумав, що, можливо, тобі буде цікаво довідатися, що Рональд Нідерман мертвий. Його сьогодні в Норртельє вбила компанія із «Свавельшьо МК».

— Невже? — стримано сказала Лісбет Саландер.

— Я розмовляв з черговим з Норртельє. Схоже, там відбулася якась внутрішня розбірка. Нідермана очевидячки катували, а потім закололи багнет-ножем. Там знайшли сумку з кількома сотнями тисяч крон.

— Он як.

— Компанію із «Свавельшьо» заарештували прямо на місці. Вони до того ж чинили опір. Зав'язалася перестрілка, і поліції довелося викликати армійське підкріплення із Стокгольма. Компанія капітулювала сьогодні близько шостої вечора.

— Ага.

— Твого старого знайомого по Сталлархольму Сонні Ніємінена пристрелили. Він цілком утратив над собою контроль і намагався відстрілюватися, щоб вирватися на волю.

— Добре.

Кілька секунд вони стояли мовчки, дивлячись одне на одного через прочинені двері.

— Я невчасно? — спитав Мікаель Блумквіст.

Вона знизала плечима:

— Я лежала у ванні.

— Бачу. Скласти тобі компанію?

Вона зиркнула на нього сердито.

— Я не мав на увазі — у ванні. Я приніс бейгли, — сказав він, піднявши догори пакет. — А ще я купив каву еспресо. Якщо в тебе на кухні стоїть кавоварка Jura Impressa X7, тобі слід, принаймні, навчитися нею користуватися.

Лісбет звела брови. Вона не знала, що відчуває — розчарування чи полегкість.

— Лише скласти компанію? — спитала вона.

— Еге ж, — підтвердив він. — Я — гарний друг, що прийшов відвідати свого доброго друга. Якщо мене, звичайно, хочуть бачити.

Лісбет кілька секунд повагалася. Протягом двох років вона намагалася триматися від Мікаеля Блумквіста якомога далі. Проте він, здавалося, весь час прилипав до її життя, немов жувальна гумка до підметки, або в Мережі, або в реальності. У Мережі все йшло добре — там він з'являвся всього лише у вигляді літер на екрані. У реальному житті, стоячи на порозі, він як і раніше залишався з біса привабливим чоловіком. І йому були відомі її таємниці, точнісінько так, як і його таємниці їй.

Вона поглянула на нього і відзначила, що жодних почуттів до нього більше не має. В усякому разі, жодних інтимних почуттів.

Протягом минулого року він справді поведився як справжній друг.

Вона йому довіряє. Можливо. І в той же час її страшенно дратує те, що майже єдиною людиною, якій вона довіряє, є той, з ким вона не хоче бачитися. Та раптом вона зважилася. Немає сенсу прикидатися, ніби його не існує. Адже його вигляд більше не завдає їй болю.

Вона широко відчинила двері і знову впустила його в своє життя.

ЗМІСТ

Частина 1.	Інтермецо в коридорі. 8—12 квітня	3
Частина 2.	Республіка хакерів. 1—22 травня	235
Частина 3.	Диск пошкоджено. 27 травня — 6 червня	464
Частина 4.	Перезавантаження. 1 липня — 7 жовтня	672
Епілог.	Опис майна. П'ятниця, 2 грудня — неділя, 18 грудня	857

Літературно-художнє видання

ЛАРССОН Стіг

ПОВІТРЯНИЙ ЗАМОК, ЩО ВИБУХНУВ
Міленіум

Скандинавський гостросюжетний роман

Головний редактор *Н. Є. Фоміна*
Відповідальна за випуск *Г. С. Таран*
Художній редактор *Б. П. Бублик*
Комп'ютерна верстка: *О. В. Підлісна*
Коректор *А. М. Гоначенко*

Підписано до друку 22.11.10. Формат 70x108 1/32.
Умов. друк. арк. 39,20. Облік.-вид. арк. 35,00.
Тираж 2000 прим. Замовлення № 0-799.

ТОВ «Видавництво Фоліо»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 3194 від 22.05.2008 р.

61002, Харків, вул. Чубаря, 11

Електронна адреса:

www.folio.com.ua

E-mail: realization@folio.com.ua

Інтернет-магазин

www.bookpost.com.ua

Надруковано з готових позитивів
у ТОВ «Видавництво Фоліо»
61002, Харків, вул. Чубаря, 11
Свідоцтво про реєстрацію
ДК № 3194 від 22.05.2008 р.

ББК 84(4ШВЕ)

Л25

Серія «Карта світу»
заснована у 2010 році

Stieg Larsson
LUFTSLOTTET SOM SPRÄNGDES

Переклад
В. М. Верховня

Художник-оформлювач
О. Г. Жуков

Copyright © Stieg Larsson, 2007

The work is first published by
Norstedts, Sweden, in 2005
and the text published by
arrangement with Norstedts
Agency

© В. М. Верховень, переклад
українською, 2011

© О. Г. Жуков, художнє оформ-
лення, 2011

© Видавництво «Фоліо», марка
серії, 2010

ISBN 978-966-03-5083-0 (Карта світу)

ISBN 978-966-03-5487-6

- Л25 **Ларссон С.** Повітряний замок, що вибухнув: міленіум: скандинавський гостросюжетний роман / С. Ларссон, переклад В. М. Верховня; худож.-оформлювач О. Г. Жуков. — Харків: Фоліо, 2011. — 894 с. — (Карта світу).

ISBN 978-966-03-5083-0 (Карта світу).

ISBN 978-966-03-5487-6.

Стіг Ларссон (1954—2004) — талановитий шведський письменник і журналіст, твори якого набули популярності вже після передчасної смерті автора. У видавництві «Фоліо» вийшли друком романи С. Ларссона «Чоловіки, що ненавидять жінок» і «Дівчина, що гралася з вогнем».

Лісбет Саландер не здається. Виснажена після кількох поранень, перебуваючи під охороною в лікарні, вона вирішує помститися своїм ворогам і довести системі, яка, ще коли Лісбет була дитиною, зламала їй життя, запроторивши до божевільні, свою невинуватість. Однак самій упоратися з цим їй несила. На допомогу дівчині знову приходять журналіст Мікаель Блумквіст, чия викривальна книжка сколихне громадськість і переполохає уряд і спецслужби. І можливо, тоді справедливість нарешті переможе.

Стіг Парссон (1954—2004) — талановитий шведський письменник і журналіст, твори якого набули популярності вже після передчасної смерті автора. У видавництві «Фоліо» вийшли друком романи С. Парссона «Чоловіки, що ненавидять жінок» і «Дівчина, що гралася з вогнем».

Лісбет Саландер не здається. Виснажена після кількох поранень, перебуваючи під охороною в лікарні, вона вирішує помститися своїм ворогам і довести систему, яка, ще коли Лісбет була дитиною, зламала її життя, запроторивши до божевільні, свою невинуватість. Однак самій упоратися з цим їй несила. На допомогу дівчині знову приходить журналіст Мікаель Блумквіст, чия викривальна книжка сколихне громадськість і переполохає уряд і спецслужби. І можливо, тоді справедливість нарешті переможе.

М І Л Е Н І У М

КАРТА СВІТУ • ШВЕЦІЯ.

ISBN 978-966-03-5487-6

9 789660 354876